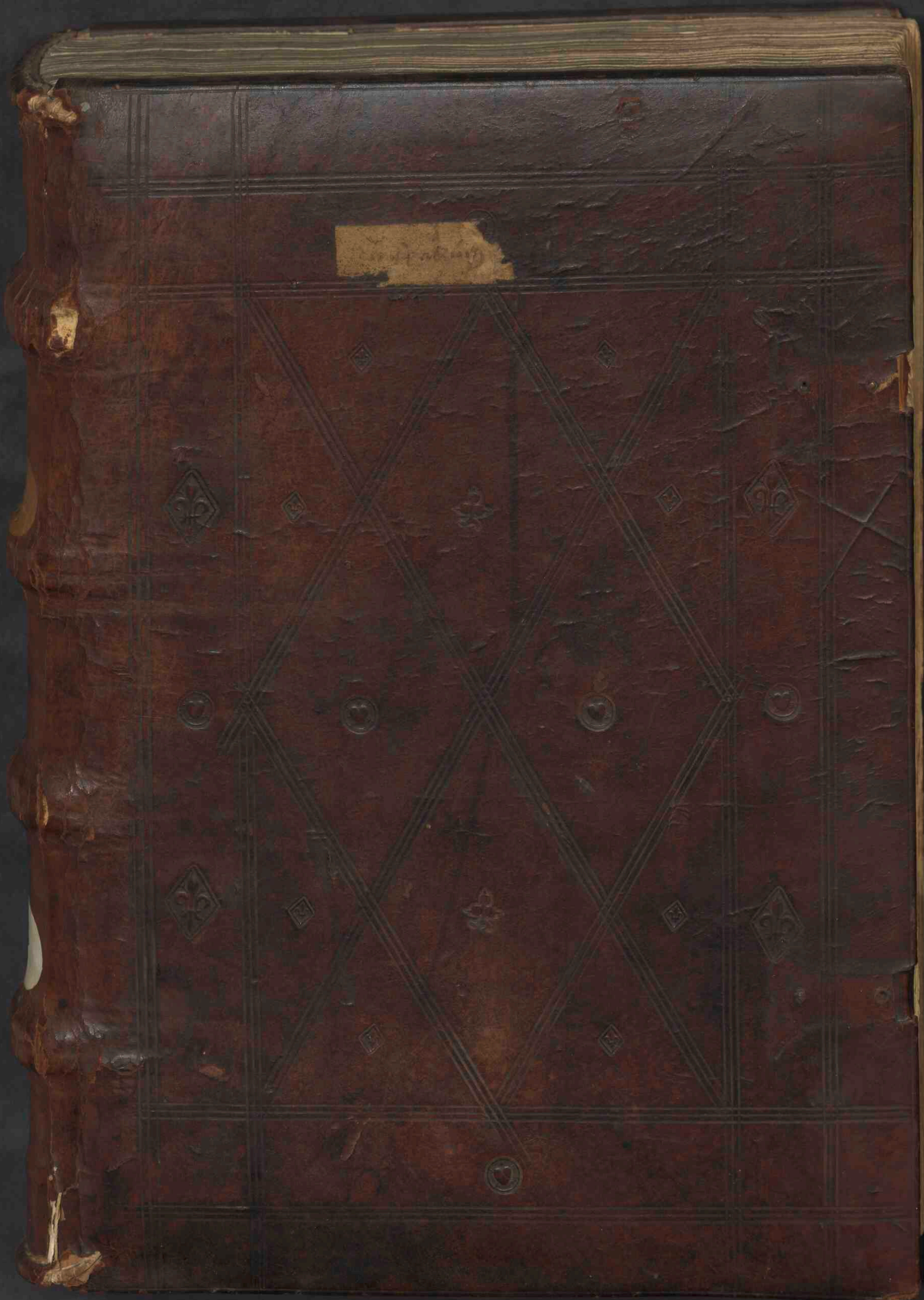

Vitae Sanctorum Patrum

<https://hdl.handle.net/1874/461618>

Cm

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
<https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/>

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
 - de rug van het boek
 - de kopsnede
 - de frontsnede
 - de staartsnede
 - het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:

<https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/>

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
 - the spine
 - the head edge
 - the fore edge
 - the bottom edge
 - the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

vitupes hominē nisi tēmetip sū di
cens. Propt̄ p̄tā mea hēc m̄ ve ne
runt. Nū si omemorauerim⁹ q̄ ab
hoib⁹ inferunt nobis auferem⁹
v̄tutē memoriē dei. Si aut̄ memo
rauerim⁹ mala q̄ a demonibus in
fecūtur nobis erimus īsaucij. Sus
pirauit at̄ dixit Om̄s v̄tutes in
gressē sunt in cellā hanc p̄tē v̄nā
a ex ip̄s laboribus cōstat homo.
Et interrogauerūt eū. Quē ē hēc v̄
tus. R̄spondit vt homo vituperet se
metipsum. **Ca. xliij.**

Hē qdā abbt̄ hauri
re aquas de flumine. Et inueniens
mulierem lauante vestimēta pecca
uit cū ea. Hauriens autē aquam
ibat ad cellulā. Infiltrerūt autē in
eum demones per cogitationes a
vtr̄stabant eū dicētes. De cetero
vbi vabis. Non est tibi vlt̄ius sa
lus. Vt quid etiā seculū p̄dis. In
telligēs autē frater ille q̄a voluit
eum om̄ino p̄dere erigens se viriliter
p̄ cōfidentia dī cit cogitationibus
suis. Vñ egressus estis in me cogita
tōes male a vtr̄stastis me volētes
me om̄ino p̄dere. Non peccauī a ite
rū dico nō peccauī. et ingressus in
cellulā suāz continebat se sicut he
ri a nūdūstertius. Reuelauit autē
deus vni vicino eius seniori q̄ fra
ter ille rūs a in ip̄o casu subruiss̄
dyabolū a vicisset. Veniens autē
ad illū senior dixit illi. Quō hēs
frat̄. Ille r̄spondit. Bene abba. Dicit ei
senior. et non es passus tristitiaz
his diebus. R̄spondit ei frat̄. Nō. dic
ei senior. Reuelauit m̄ de⁹. q̄ rūs
subruiss̄ dyabolū a vicisset. Tunc

frater retulit oīa illa q̄ sibi aduersū
sent. Senior autē dixit illi. Certe
frater discretio tua contriuit iustu
tem inimici. **Ca. xliij.**

Dixit abbas Marthā
tius. Si aliquē contempneris omot⁹
ad iracūdiā p̄p̄iam passionē ad
imple. Nec enī vt aliū salues teip
sum p̄dere debes. erue p̄mū tuū
a p̄dis sine ip̄erio inq̄tum p̄uena
les. q̄ ad se deus ouertentes nō p̄
h̄it. Sermo autē malicie nō demo
ret in corde tuo cōtra eū. vt possis
dicē. Dimitte nobis debita nostra
sicut a nos dimittim⁹ debitoribus
nostris. Quē p̄cepta nobis faciē
da sūnt cum fratrib⁹ nostris: de
at est dimittē a cōfirmā p̄ticez
nostram. **Ca. xliij.**

Referebāt qdā fr̄es
de abbate. Propt̄a quī fuit discipu
lus abbatis. Siluam q̄ qū in cellu
la sua in monte syna degebat mo
derate abstinebat pro necessitate
corporis. quādo autē ep̄us ordi
natus est in Faran nimis cōstrux
it seipsum in duriori abstinentia a
vigilijs propensius a in oratōib⁹
intentius agebat. Nec at̄ vidēs dis
cipulus eius dixit ei. Quid est dñe
hoc q̄ quādo in heremo ouersaba
mur nō tū in abstinentia laboras.
R̄spondit ei beatus vir dicens. Conside
re frater quomō ibi herem⁹ erat a se
cretavita ac paupertas. nūc autē
egressi de heremo cū secularib⁹ cō
uersamur hominibus a multē ac
varie nobis occasiones occurrūt
a ideo timeo ne in fine vite mee in

sine vite mee in aliq̄ occasione deū
offendam⁹. Si ei scā⁹ apostolus
Paulus q̄ Ch̄stū in se loquēte
habebat a q̄ tātas v̄tutes ai pos
sederat vt vsq̄ ad tertium celū ad
huc sit corpe posit⁹ ascēderet tū di
cebat. macero corp⁹ meū a futuri
vicio me forsitan alijs p̄dicās ip
se t̄p̄ob⁹ inueniat. q̄d nos hūiles
a p̄dōres oportet facere. **Ca. xlv.**

Sedente aliquā ab
bate. Sysoi erat frat̄ p̄pe illi
a subito suspirauit a nō cognouit
eo q̄ eēt f̄t in p̄mo illi. Erat enī
in excessu mentis. Et mittēs sibi pe
nitentiā dixit. Ignosce m̄ frater q̄
nondum factus sum monachus.
Suspirauit enim coraz̄. **Ca. xlv.**

ExPLICIT LIB. tertius de v̄tutib⁹ pat̄ū.

Incipit argumentū in librū q̄
cuius p̄ncipū Delagius scāte
romane ecclesie dyacon⁹. **ext̄**
ma vero Iohēs v̄biacōnus de
greco trāstulerūt in latinū.

Omn̄s
p̄fatio textum opor
tuno p̄ueniens autē
se quētis materie p̄
dicet qualitatē aut
defensatū sui om̄edet autorē. cum
vero p̄sentis libri seriez p̄p̄io con
tingit hac de cā p̄logo indigere: q̄
speciales quas dā v̄tutes q̄h̄ p̄e
ciosos lapides passim p̄ponēs v̄
tutem suāz toto in corpe lectoris

oculis p̄bat ostēdere. **De** quippe a
nouē diuisus in partes distinctas
licet videat habere v̄tutes. attamē
dū occasione v̄m⁹ p̄tēq̄ v̄tutes
ceterē promiscue cōmēdant: colli
sis inter se v̄nionibus. hoc est col
latis ad inuicē v̄tutib⁹: gēmarū
spiritualū immortalis caritas sese
reuerberās mutuatū luminis detri
menta nō nouit.

Prima igitur pars continet
de p̄fectu monachi p̄donee
latis oñdēs q̄b⁹ v̄tutū gēb⁹. p̄h̄
ciēs seip̄o sēp̄ possit meli⁹ inueniri.
Secunda de quiete probaus
nullum posse cōtemplatio
nis p̄fecte culmē attingē n̄ tumult
us seculi studeat penit⁹ declinare.
Tertia de cōpunctione do
cens puritatem cordis nō m̄
si lacrimaz̄ grā promereri.

Quarta de continentia indi
cās a q̄b⁹ a qualiter se debeat cō
tinere q̄ dō totus vacare delegerit.
Quinta oīa fornicationē oñdēs
hoīem nullā posse reatē obtinere
v̄tutē q̄d̄ voluerit huic vitio sub
iacere. **S**exta de eo q̄ monachus
nihil debeat possidere declarās eū
sp̄uales d̄nitias amittere si t̄p̄ta
uerit in seculo vel minimū possidē.
Septima de pacia siue fortitudine
q̄. i. miles xp̄i a vicijs viriliter res̄
istere a aduersa debeat eq̄nimis to
lerare. **O**ctaua de eo q̄ nihil debe
at ostentatū fieri: hoc intēdēs q̄
oīs labor mōchi deo p̄eat. si p̄ ma
nigla fiat. **N**ona de nō iudicādo
quēq̄ vt scilicet de iudicio res̄uem⁹
q̄d̄ q̄lī aīo fiat ignoramus. **O**ct
ma de discretione. vbi tanq̄ legis

G. fo.

321

RARIORA

Cm

Cm

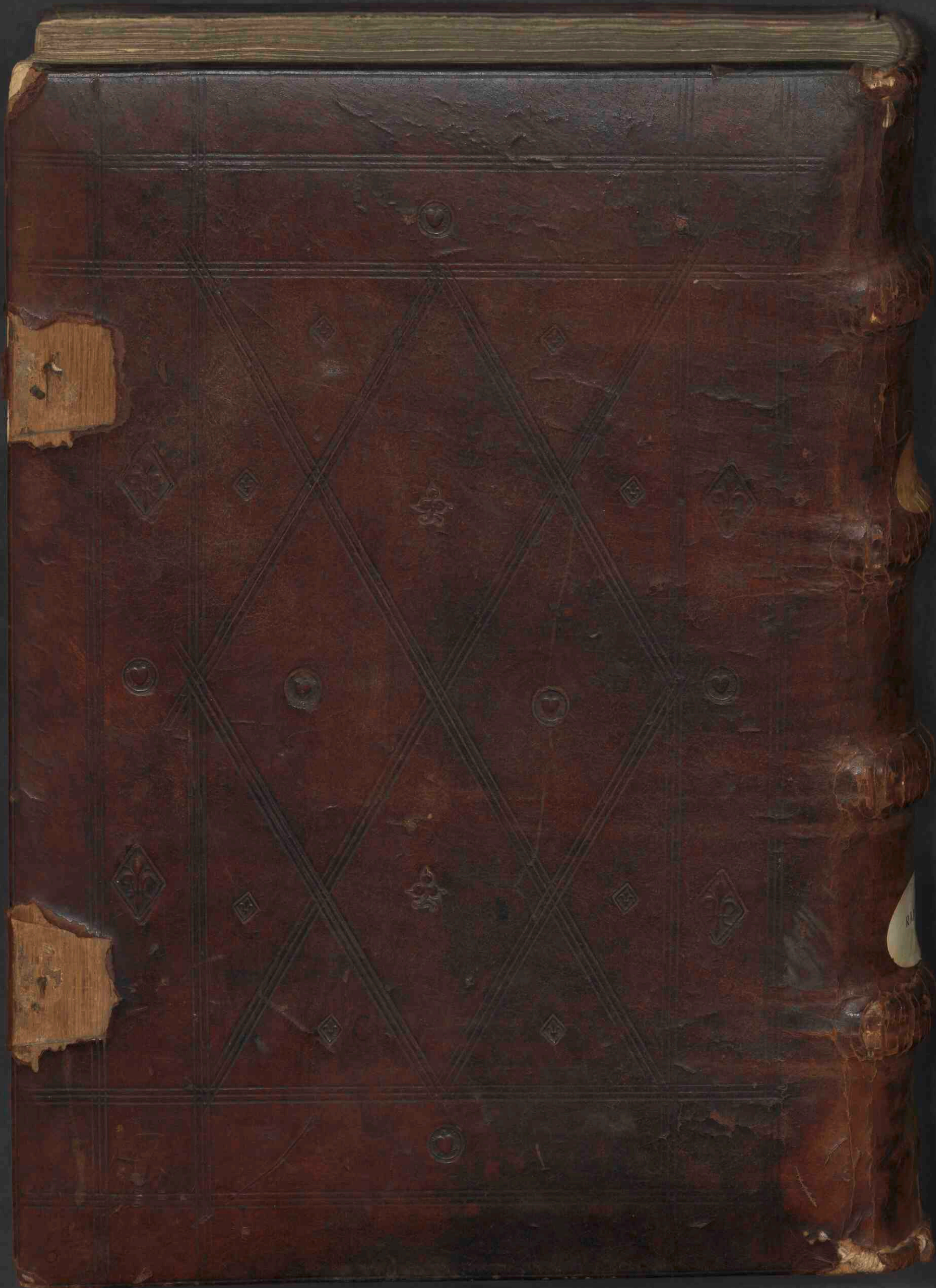

Cm

Cm

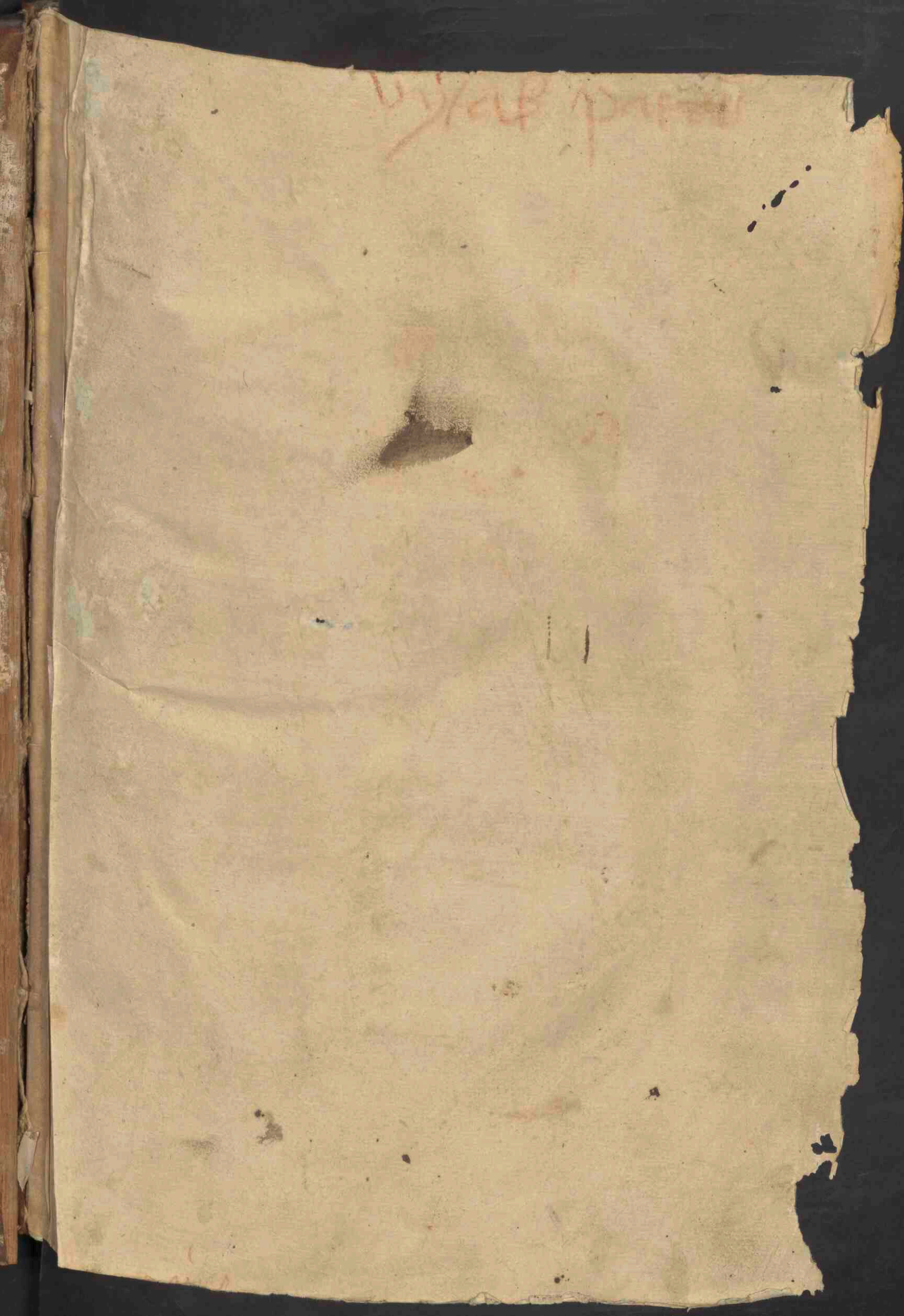

Cm

754. *Vitas patrum sanctorum*. [Keulen, Conr. Winters von Homburg
c. 1480]. 2o. G. 2o. 321

Typen 1, 3. — BMC I p. 251. — C II 2959. — Holtrop II 218. — MMW
II 533. — Pr. 1198. — VK 1254. — Twee bladen met groote inktvlekken.

Uit het Regulierenklooster te Utrecht, zooals blijkt uit de bandversiering.
Zie de aantek. bij nr. 10. — In oorspr. led. stempelband, waarvan de
stempels zijn beschr. en afgeb. bij Hulshof-Schretlen p. 5, pl. I 4, 7, 8;
de sloten ontbreken.

Incipit plogus in vi-
tas Sanctorum patrum.

Benedictus de
us qui vult omnes homi-
nes salvos fieri et ad
agnitionem veritatis
venire. qui etiam iter
nunc direxit ad egiptum et ostendit
nobis mirabilia magna ad poste-
ritatis memoriam profutura: ex qui-
bus non solum nobis causa salutis
oritur. verum et historia salutaris at-
que ad doctrinam pietatis aptissima
videretur que virtutis iter agere vo-
lentibus: gestorum precedentium fide am-
plissimum tramitem parabat. Et quis
ad tantarum rerum narrationem minus
perdonei simus: nec dignum videatur
ingentium rerum exiguos ac pueros fi-
eri autores. preclarasque virtutes hu-
mili narrare sermone. tamen quoniam fra-
trem caritas eorum qui in morte sancto oli-
veti permanet: hoc a nobis frequen-
ter exposcit ut egiptiorum monachorum
vitam. virtutesque animarum cultum pie-
tatis atque abstinentie robur quod in
eis coram videmus explicemus. preci-
bus ipsorum qui hoc imperat ad invan-
dum me credens aggrediar: non tam
ex stilo laudem querens quam ex narra-
tione rerum edificationem futuram: le-
gentibus sperans: dum gestorum unus
quisque inflamatur exemplis. horref-
cere quidem seculi illecebras. sed etiam
vero quietem et ad pietatis multa-
tur exercitia. Vidi ergo et vidi the-
saurum ihesu christi in humanis abscon-
ditum vasculis. Quem thesaurum non
tamquam in visceribus occultare. sed qua-

si per multis inuentum proferre in medi-
um et facere communem. certus quod quanto
plures ex eo fuerint ditati tanto magis
amplius acquirat. Ego enim si alio
cupletiorum aliorum salus ministe-
rii mei fuerit quesita mercedem omnino
In principio ergo narrationis nos-
tre adesse nobis precamur gratiam
domini nostri ihesu christi cuius virtute
omnia hec pietatis exercitia apud
egipti monachos habentur. Vidi-
mus enim apud eos multos pres-
biteros et vitam in terra positos agen-
tes et novos quosdam prophetas tam vir-
tutibus animi quam vaticinandi officio
suscitatos quibus ad testimonium
meritorum nec signorum quodammodo ad pro-
prium dederat efficacia. Et merito Cur-
enim hi qui nihil terrenum nihilque
carnale cupiunt: non accipiant ce-
lestium potestatem. Nonnullos namque
eorum ita ab omni malitie cogitacio-
ne ac suspitione videmus defecatos:
ut nec si aliquid mali adhuc ge-
reretur in seculo meminissent. Tanta
eis merat tranquillitas animi. tan-
tusque moluerat eis bonitatis affectus
ut merito de eis dictum sit: pax mul-
ta diligentibus legem tuam domine. Com-
manet ergo per heremum discessi a sepa-
tibus: sed caritate coniungi. Ob hoc
autem dirimuntur cellulis ut silentii
sui quietem et intentionem mentis divi-
na sectantis: nec vox aliqua nec oc-
cursus ullus. a sermone otiosus aliquis
obtinet. Intentis ergo in suo quis-
que loco animis velut boni presbiteri christi
expectant aduentum. aut tanquam miles
patus in castris imperatoris presentiam
vel fideles servi aduentum domini
sustinent: libertatem sibi pariter et

munera largiuntur. Omnes hñ nul-
lam cibi aut indumenti aut vllius
horz sollicitudinē gerūt: sciūt qz scri-
ptū est. **H**ec omnia gētes cogitāt.
Ipsi vero iusticiā a regnū dei requi-
rūt: a hec omnia scdm pmissionē
saluatoris apponunt eis. **P**eniqz
plurimi eorū si in aliquo forte ne-
cessarijs a dyfusus corpōis eguerit
non ad humana profugia: sed ad
deum conuersi: ab ipso tāqz a pa-
tre poscentes: que poposcerint ilico
consequuntur. **T**anta nāqz in eis fi-
des est: que etiā mōtibz vt trans-
ferantur imperare valeat. **V**nde a
nonnulli eorū irruptiones fluij:
pernitentiā vicinā regionū cōcita-
tas: oracōnibus represserunt a pe-
de incedentes. abiei eiūs pfunda ī-
gressi sunt. immanesqz in eis pere-
merunt bestias: qplurima atqz in-
numera signa: que a pphetis a apo-
stolis antiquitus gesta fuerāt cō-
summauerūt: vt dubitari nō debe-
at. ipsoz meritis adhuc stare mū-
dum. **S**ed a illud valde mirum est:
cū semper optima queqz rara sint
a difficilia. in illis tamē vtrūqz
conuenisse: vt a numero immensi
sint a virtutibus incomparabiles.
Sunt etenim alij in suburbanis lo-
cis. alij per rura. plures autem et
egregij viri per heremū dispersi et
velut quidam exercitus celestis in
prociactu positus atqz in taberna-
culis de gens ab obedientiam pre-
ceptorū regis semper intentus
armis orationū pugnans a scuto
fidei ab inimico insidians prote-
ctus: regnum sibi celeste conqui-
rit. **S**ūt ergo ornatī moribz, qui

eti. lenēs. tranquillā caritatis vñ-
culis velut quadā germanitate cō-
stricti. ad emulationem vtro virtu-
tum certamen ingens exercent et
agones. **S**tudet enim vnus quisqz de
mentior altero humilior benigni-
or: ac patientior inueniri. **S**i quis
autem sapiētiōr ceteris fuerit. hic
ita cōmunis erga omnes a medio-
cris existit: vt scdm mādatum do-
mini omnū minimus: a omnium
seruus esse videatur. **Q**uia ergo dei
munere donatū est mihi vt videre
eos a interessē cōuersationi eo-
rum. de singulis iam que nunc ad
memoriam domin⁹ reduxit enar-
rare temtato: vt hñ qui non vide-
runt eos in corpore: opera eorum
cognoscentes. vitamqz perfectā:
lectionis mōitio colligentes. ad e-
mulationē sancti operis inuitent
a perfecte patientie palmam req-
rant.

Expliat prologus. **S**equi-
tur Tabula. **C**a. primum.

De beato Johanne q̄ romanis
ducibus victorias de tyrannis p̄
dixit. Mulieres vnam p̄visum vi
sitauit alteram a partus discrimi
ne liberauit. de nyli abundantia
vel penuria seu plagis imminen
tibus premonuit. Cecam oleo cu
rauit. ca. primū.

Hospites liberaliter suscipiens
vnu eorū febricitāte sanauit. Ip̄e
defecto corpe iam nihil coctū co
mebit. ca. ii.

Exhortatio eius verbis pbata
piter a exēplis. ca. iii.

De monacho quem in spelūca
de gente demon in specie mulieris
decepit. ca. iiii.

De alio penitēte quē demones
plagis impositis vicere nequie
runt. ca. v.

De heremita qui celestis pa'is
alimoniā perdidit elatus et ce
cepit humiliatus. Et de obitu ip̄i
us beati Johis. ca. vi.

Apelles presbiter a salter q̄ dia
bolū invidia item sibi candenti fer
ro depulit: de alio quodā Johān
ne retulit q̄ triennali statōe lan
guens p̄ angelum a scientiā adep
tus sit a medelam. Cingulo mani
b⁹ suis facto claudū solidauerit
a absentū actus p̄ spiritū agno
uerit a correxit. ca. vii.

De beato Pasuntio qui tres vi
ros creptos seculo: lucratus ē dō.
Capituli. viii.

De brō Helya q̄ spūa v̄tute al
terū rep̄tauit. Helya. ca. ix.

De Pitirionis abbatis doctrina
atq̄ signorū efficacitā. ca. x.

De Eulogio p̄sbitero q̄ cōicātiū

merita p̄ spm̄ deprehēdit. ca. xi.

De beato Appollonio qui deu
cto sup̄bie spū ip̄e cōpassionē in
carceratus et p̄ angelū liberatus
multorū postmodū p̄i extitit mo
nachorū. ca. xii.

Hic simulacri portitores statē cō
pulit. Latrones pacis inimicōs
alterū ouertit. alterum occidendū
predixit. ca. xiii.

Fratribus i pascha refectiōe
p̄ndit opulentā. Cui dā virtutū
grām obtinuit. panes mltiplica
uit. frumētū a oleū precib⁹ ap̄ha
uit. hospites aduenire p̄dixit. Su
scriptos liberaliter: vtiliter instru
xit. ca. xiiii.

Ubi constantia fratē denotā
cōtra draconē immanē. Et narra
cō cuiusdā fr̄is de Ammone quō
nocuos sibi latrones p̄ draconū
obediētiā ouerterit ad penitētiā
Puerū flatu draconis turgidū recu
pans ipsā p̄emerit testā. ca. xv.

Relatio Copretis de patre Mu
tio q̄ de latrociniō cūsus inē alia
discipulū sibi de tumulto tūde fec
Solē occasui p̄mū fixit. Moritu
ro fr̄i vite spaciū adauxit. Nilū se
pe vix iussis genib⁹ cūsuadauit.
Vbiq̄q̄ voluit in mōnto affixit
Pabulū celitus p̄meruit. Māmo
na fortē respuit. Scitatus sue testē
celitus inuenit. Relato: horū Co
pres. vermes semib⁹ noxios are
na bñdida extinxit. Circūdantes
se flāmas fidei causa fecit corātes
Gentiles paucis cōuertit. Olera
ei furata a igmi adnota pristina
admittere nequieuerunt viri dita
tem. ca. xvi.

De beato Heleno q̄ adhuc pu
er ignem illeso detulit vestimēto
demoniacam respuens. diuinam
meruit alimoniā. Onager ei et
crocodrilli sponte obediunt. Fra
tres adhortatur ne iuuenem tem
tent demonib⁹ interdicat. Ipse q̄
adhuc iuuenis celestes sepe cibos
accepit. ca. xvij.

De Theone qui latrones orādo
ligauit. Triū linguar. Egiptiace
Grece. a latine pictus. Ad libitum
utebatur obsequiis bestiarum ca
pitulum. xvij.

Ammonis dīoscori presbiteri
q̄ diligētia examinaē se debeat q̄
sacramēta altaris p̄cipere deside
rat. ca. xix.

Conuersatio beati Dor. qui in su
scipiēdis hospitib⁹ alacer. angeli
ca p̄uisione triēnio pasci meruit
diabolū pro Christo se adorati
monentem vacue fecit. Itē liba
litas eius a qualitas conuersan
tium cum eo frat. ca. xx.

De humanitate monachorū ciui
tatis Oritinchi. ca. xxi.

De cōuersacōe Serapionis p̄
biteri a philosophantiū mēphis
a babilonie. ca. xxij.

Passio beati Appolonij a aliorū
cap. xxij.

De his qui Nitriam incolūt ca
pitulum. xxij.

De his qui celliā. ca. xxv.

De Ammonio et adolescente ap̄
eum cōuerso. ca. xxvi.

De virtutib⁹ sanctorū Didimi
Cronij Origenis a Euagrii. capi
tulum. xxvij.

De beato Ammone discipulo be

ati Antionij. q̄ adhuc secularis
sibi nuptam Christo virginē cō
seruauit. In rabiem vers⁹ ap̄heti
ce curauit. Qualiter ei asin⁹ serui
uita Nilū fluiū qualiter trās me
auit. Laus p̄is Beni. ca. xxvij.

De Isidoro a eius monasterio
cap. xxix.

De sādīs Syro Esaiā et Paulo
qualiter visitauerint abbem Anub
cap. xxx.

De alio Ammone quam a deo
grām meruit. ca. xxxi.

Descriptio simplicitatis beati
Pauli simplici. ca. xxxij.

De Diamone a alijs hēmi cul
toribus. ca. xxxij.

De alio Johānea de piculis q̄
p̄dicta lustrātes monasteria pas
si sunt. cap. xxxij.

ExPLICIT tabula p̄mi libri.
Liber prim⁹ de institucōe
monachorū Incipit felicit.

Primū igit
tanq̄ verū funda
mentū nū opīs
ad exēplū bono
rū oīm sumam?

Johē q̄ verē etiā sol⁹ sufficiat re
ligiosas a deo deuotas mētes ad
virtutū culmē erigē a ad pfectio
nis fastigia scitare. **H**ūc enī vidi
mus in **T**hebaïdis p̄tib⁹ in he
remo q̄ adiacet ciuitati **L**ycō in ru
pe q̄dā arduū mōtis cōmanentē.
Ascensus ad eū difficilis: aditus
monasterij eius obstruct⁹ a clau
sus iā ut a q̄dragesimo etatis sue
āno vsq̄ ad nonagesimū quē tūc
gerebat qū eū vidim⁹: monaste
riū eius null⁹ intrauerit. **A**dueni
entib⁹ vero p fenestrā se vidēdū
p̄tebat a inde eis vel verbū dei ad
edificationē vel si qua fuissent cō
solacijs responsa reddebat. **M**uli
erū tū illic nulla nec ad aspēctū
quidē eius accessit. s̄ a viri raro a
certis q̄busdā t̄pibus. **C**ellulam
sane hospitālē extrinsecus fieri p
misi in qua aduētantes de lōgim
quis regionibus paululū requiesce
rent. **I**pse intrinsecus sol⁹ solū dō
vacās: nō diebus nō noctibus a
colloquijs dei a orōne vacabat di
uinū illud a q̄d sup oēm mētem ē
tota mētis puritate cōsedans.
Quantū enī se ab hūanis curis a
colloquijs sequestrabat tantū il
li vicinior ac p̄mquinior deus erat.
Ntanta deniq̄ mentis sinceritate
p̄fecerat ut non solū eoz q̄ erant
sciam consequeretur a domino ve
rum a eoz que futura erāt presci

entia m̄ mereretur. **E**uidētē nā
q̄ ei dominus p̄phetie gratiam cō
tulit ita ut non tū ciuib⁹ a pro
uincialib⁹ suis si forte percuñda
rētur futura p̄diceret. sed a **I**m
patori **T**heodosio vel quos belli
exitus habiturus esset vel quib⁹
modis victoriā caperet de tiran
nis. sed et quot irruptiones esset
passurus gentium barbararum
sepe ei p̄dixit. **Q**uodam tempo
re cum gens ethiopum romanū
līmitē circa **C**yrēnem que p̄ma
est ex ethiopie partib⁹ **T**hebaï
dis ciuitas incursaret. a strage s
plurimas nostrorū debisset. p̄re
damq̄ duxisset remēti ad se ro
mano duci a metuenti cōfligere
cum ip̄is eo q̄ exiguis ei eāt nu
merus militū a hostis cōtra se in
numera multitudine: statim ei s̄
ctus **J**ohānes designans diem p̄
ge inquit securus: die enī qua p̄
dixi a hostē p̄sternens a spolia ca
pies p̄dāq̄ reuocabis. **Q**d cū fu
isset impletū etiā apud augustū q̄
carus ei accept⁹ q̄ futur⁹ eēt p̄di
xit. **S** apud illū p̄phie grā ita ha
bebat ut magis hoc illoz q̄ p̄con
tabant q̄ suis meritis ascriberet
Dicebat enī nō pse hec. s̄ p̄ illis q̄
audiūt a dño p̄nūtiari. **A**liud q̄
valde mir⁹ p̄ eū dñs oñt **T**ribun⁹
quidā ad agēdū militē p̄gēs v̄it
ad eū a obsecrare eum cepit ut p̄
mitteret etiā iūgē suā venire ad
se. **M**ulta nāq̄ dicebat eā p̄tulisse
picula ob hoc tū ut faciē ei⁹ vide
ret **T**ū ille negat sibi vnq̄ moris
fuisse vidēdū milites a p̄cipue ex q̄
in illi⁹ cupis se mōsterio aduiss⁹

Cepit t̄ribun⁹ p̄sistere obsecrāto
a cōfirmare q̄ m̄h̄ videret eum: cēt
sine dubio ex m̄mia trīsticia pitu
ra. **C**unq̄ itē atq̄ sepius eadē
precaret t̄ribun⁹ a causā mortis
eius: siue coniūgi cōfirmaret futu rē.
atq̄ itē interitū vnde salutem spe
rauerat accepturā. tam fidē q̄ im
portunitatē eius: aspiciens semior
Vade inq̄t videbit me cū iux tua
hac nocte. **N**ō tū huc veniet: sed
in domo sua atq̄ i lecto suo mane
bit. **P**ost hec verba abscessit vir:
ambiguitatē respōsi i pectore suo
versans. **C**ūq̄ hec etiā coniūgi nun
ciasset: simili nihilomin⁹ etiā mu
lier f̄monis incerto fatigat. **S**ed
ubi tps somni aduenit: adest hō
dei **J**ohēs p̄visū a assistēs mulie
ri dixit. **F**ides tua magna ē o mu
lier. a ideo veni vt desiderio tuo sa
tisfacere. **T**e tū moneo vt nō faciē
corpale suoz dei desideres: s̄ vt
gesta a actus eoz p̄ spm̄ cōmple
ris. **S**pūs ē em̄ q̄ viuificat. nam
raro nō p̄dest quicq̄. **E**go at̄ non
q̄ si iustus aut p̄p̄ba vt tu putas
s̄ p̄ fide viā intressi: p̄ vob̄ ap̄d do
minū a cessit tibi oīm morboz
q̄s in corpe tuo pateris sanitatē
Eris ergo ex hoc sana a tu vir tu
us a bñdicet oīs dom⁹ viā. **S**ed a
vos memores estote bñficij a deo
vob̄ collati a timere dñm sp̄: nec a
pli⁹ q̄ stipē dñs v̄is debetur: a si
quid requiratis. **S**ufficiat ḡ tibi q̄
me vides in somnis a ampli⁹ non
requiras. **E**uigilās at̄ mulier indi
cauit viro suo q̄ viderat queq̄ au
dierat: s̄ a habitū viri a vultū at
q̄ omnia signa eius exposuit. **S**u

per q̄ miratus vir eius: **E**gress⁹
ad hominem dei gratias refert a
accepta ab eo benedictione perre
xit in pace. **L**io q̄ tempore p̄e
positus quidam militū venit ad
eum: cuius vxor grauida ab eo re
liata est i domo sua: atq̄ illa ip̄a
die qua ille ad **J**ohannē venerat
partū edens periditabatur. **T**ūc
sāctus homo dei dixit. **S**i scīs do
nū dei a quia tibi hodie natus est
filius ageres domino gratias **S**z
scito matrē pueri periditatum: ad
erit tū dñs a inuenies eā sanam
Festina ergo a redi a inuenies pu
erū septē diez: a vocabis nomen
eius **J**ohēs. **H**ic nutriatur in do
mō tua absq̄ vlla cōtagione gen
tiliū septē annis. **Q**uibus pactis
tratte eū monachis erudiendū sā
ctis a celestibus disciplinis. **M**ul
tis p̄tere a venientibus ad se. siue
p̄uincialib⁹ siue peregrinis cum
res p̄posuisset a occulta cordis eo
rum indicabat a si quid forte pec
cati ab eis in occulto fuisset omis
sū. secretius corripies arguebat
a ad emēdationē a penitentia p̄
uocabat. **Q**uāq̄ fluminis siue
abundantiā aquaz siue p̄nuriā
eē futurā p̄dicebat **S**z a si forte ex
offensa dominū: plaga aliqua et
corruptō a dñō immineret similiter
p̄dicebat a quib⁹ causis eēt p̄ qua
introducere castigatō: designabat
Sanitates q̄ a curas corpū ita
poscētib⁹ cōferebat: vt omnē ex h̄
iactantiā fugēt. **N**ō em̄ p̄mittebat
ad se in cōmodates deferri: s̄ bñ
dicēs oleū dabat. ex q̄ p̄uici sani
fiebat a quāq̄ infirmitate tenerent

Senatoris cuiusdam aliquan-
do vxor excecata est. Hec depreca-
bat virum suū vt eā pduceret ad
vix dei. Cui cū rēdisset vir suus nō
ei eē moris vidēdi mulieres rogat
eū vt ipse pges dicēt ei tūmō
imbecillitatis sue cām a dep̄care
vt orōem faceret p se. Cūq; lega-
tōem ptulisset ad eū vir ei⁹ orās
a bñdices oleū misit ad illā. Ex q;
p tridūū otingēs oculos suos visu
recepit a deo grās egit. S; multa
sunt ei⁹ gesta q; enarrare satis lō-
gū est. Vñ omissis his interim q;
auditu operim⁹ ad ea q; ocul⁹ nris
inspeximus veniam⁹. Ca. ij.

Septē fuim⁹ simul
comitātes q; ad eū venimus
Cūq; salutassē eū oīq; nos cū le-
ticia suscepisset vnūquēq; nēm g;
tifice alloq̄tur. Rogatus a nobis
vt orōem fil ac bñdictionē daret
hic em; mos ē apud egiptios mo-
nachos vt vbi aduenerint frēs
statim p orōē sibi inuicē pfederent
interrogabat si q; e nobis eēt cleri-
cus. Et vt oēs negauim⁹ respiciēs
in singulos intellexit mē nos quē-
dam qui huius ordinis erat. sed
latere cupiebat. Erat ei diaconus
q; preter vnū solū qui ei fid⁹ erat
hoc etiā ipi itineris comites igno-
rabāt. Visurus em; tales ac tātos
viros hūilitatis grā celatē voluit
sui grad⁹ honorē vt inferior hēret
in orōie his q;bus se longe inferi-
orem eē meritis indicabat. Sād⁹
g; Iohes vt cū vidit a q;de ei esset
adolescentior ceteris: digito oñdens

eū: hic inq̄t diaconus ē. Et cū ad
huc negare tēptaret apprehēdēs
eū māu sua exosculat⁹ a dicit. No-
tū fili negare grām dei ne iactas
p bono malū p hūilitate menda-
tū. Cauēdū nāq; est oīb⁹ modis
mēdatū siue p malo siue etiam p
bono pferrivideat. q; oē mēdatū
nō est ex dō. s; sicut saluator dicit
a malo ē. At ille his auditis qui
euit blandāq; eius correpcōem
tulit. Et cum orōem dño obtulisse-
mus post finē vnus ex fratribus
nris tertiana typo grauissime re-
xabat⁹ a rogabat hoīem dei vt ab
eo curaret. Qui ait ad eū. Rē tibi
necessariā cupis abicere. Vt ei cor-
pa mētro vel alijs hmōi lenimētis
abluūt a sordib⁹ ita aīe a lāguo-
rib⁹ alijsq; huiusmodi castiga-
tōib⁹ purificatur. Et posteaq; de
his nob multa p doctrināz misti
ea differuit. bñdices tñ oleū debet
Quo punctus eger omnē otinuo
abūdantiā fellis eu omuit a sanissi-
m⁹ reddidit⁹ pedibus suis ad diū so-
riū rediit. **P**ost hec iubet officia
et ga nos hūanitatē at; hospita-
litatis expleti a corpis curā geri.
Ipē vō sui negligēs nri sollicitus
erat. Iā ei otinuo vsu a iugī cōsue-
tudine nec recipe cibū n ad respaz
poterat⁹ hūc exiguū. Eāt at atte-
nuati a aridi corpis p abstinentia
capilli ei⁹ a barba q; ex lāguore
nimio rara a tenuis vtpote quaz
null⁹ sufficiēs cib⁹ nutrit; nec ali-
q; hūor letior ifūdēt. Obsuabat
ei ec tūc cū iā nōagenariā vt sup
dixim⁹ ageret etatē vt nullū p ig-
nē patū fumeret cibū. Cap. iij.

Git post humilita

tis officia regressos ad se sedē nos
iubet: a tūc de mū vñ vel cur adue
nerim? inq̃rit: cū nos iā letus a oī
cū gaudio tāq̃ natos p̃rios susce
pisset. Cūq̃ vñbissim⁹ q̃ de **H**ie
rosolimis ad p̃vilitatis a p̃fect⁹
aīe n̄re cā venīrem⁹ vt ea q̃ oli ad
audītū n̄m fama p̃tulerat. ip̃s
nūc ocul⁹ cernerem⁹. qm̄quidē te
nati⁹ solent inherē memoriē ea q̃
ocul⁹ viderit q̃ a auris audierit.
tūc b̄tis **J**oh̄es vultu placidiss
mo a q̃i subridēs ex abūdātia leti
cie hoc mō erit ad nos. **M**iroz inq̃t
admodū dulcissim⁹ p̃ueri laborez
vos tantū itineris suscepisse: cū n̄l
ad hec dignū in nob⁹ vidē possitis
Hoies em̄ sum⁹ hūiles a exigui.
nihil h̄ntes in nob⁹ q̃d vel expeti
deat vel mirari. Et tū etiā si eēt ali
q̃d in nob⁹ fm̄ opimōnē vīam nū
q̃d tale ē q̃le legis i p̃phetis dei a
ap̃lis. **Q**ui vtiq̃ ad hoc i oib⁹ dei
ecclesijs recitant: vt exēpla vite
hoib⁹ nō de longinq̃s a pegrinis
locis q̃rant: s̄ domi vñ quisq̃ a a
pub se h̄eat: q̃d deat imitari. **V**ñ
plurimū miroz intētiōē vñ labo
ris ac studiū q̃ p̃fectus aīe d̄e cā
tātas sup̄are regiōes tantosq̃ la
bores audire voluistis: cū nos eo
usq̃ pigritia d̄sidiāq̃ ostringat:
vt nec cellulas n̄as p̃gredi audi
am⁹. **V**erūtū qm̄ putatis eē in no
bis aliq̃d ex q̃ p̃ficē debeat. **H**oc
p̃mū vob⁹ indicandū ē vt hoc ip̃m
q̃ remisistis ad nos a tū laborē vi
dēdi nos suscepistis. ne iactantie
ali⁹ habeat p̃cedū vt non tā p̃fi

ere ad aīvūtē q̃ p̃ferre a iactāē
se vñ quisq̃ velit: p̃ eo q̃ viderit e
os q̃ apud alios ex auditu solo
cogniti viderit. **G**raue ē iactātie vī
tū a p̃iculosū nimis a q̃d de ip̃so
etiā p̃fectōis fastigio dēq̃at aīas
a iō hoc vos p̃mo oīm cauē volo.
Est at̄ sp̄s hui⁹ mali duplex. **Q**ue
dā n̄ nullē em̄ accidit i ip̃s. **S**tati
imic⁹s vñsionis sue cū par aliq̃d
vñ abstīnētiē ip̃derint vel pecunie
in paupes p̃rogauerit a cū de eo
ita sētre dēant q̃si q̃d ip̃derat ad
iecerint: ita agunt a ita sētiunt q̃si
eminētiōes sint ill⁹: q̃b⁹ aliq̃d lar
giti sūt. **A**lii vero ē iactātie p̃cedēs
cū q̃s ad sūmā virtutē pueniens
nō totū deo s̄ suis laborib⁹ ac stu
dijs deputat. **E**t dū ab hominib⁹
gloriā q̃rit: p̃dit eā q̃ a deo ē. **P**ro
pter q̃d filioli oī gñe fugiam⁹ iac
tantie vitū: nō forte incurram⁹
eū lapsū quē diabol⁹ iurrit. **T**ūc
p̃tere a cor d̄i n̄rō a cogitacōib⁹ vñ
cipua adhibēda est diligētia. **O**d
seruādū nāq̃ ē: ne q̃ cupiditas ne
q̃ volūtas praua: ne q̃d d̄sidiūz
vanū a q̃d nō ē fm̄ deū radices in
corde n̄rō d̄figat. **E**x h̄mōi em̄ ra
dicibus cōtinuo pullulat cogita
tiones vane a inutiles et instanti
molestie vt nec oratib⁹ nobis cō
sente neq̃ i oī p̃ci dei cōsistētib⁹ no
bis a p̃ces p̃ salute n̄rā offerētib⁹
eulscāt: s̄ rapiūt a nob⁹ captiua
mētē. **E**t cū corpe ita vīteamur
oratione sensu a cogitacōe vāga
mur a abducimur per d̄mersa.
Si quis ergo est q̃ se putat renū
ciare mūdo et operibus diabol⁹
non sufficit in eo renūciasse: vñ

possessiones a f b a cetera q seculi
negocia dereliquit. nisi etiā p pñs
vicij renūciauerit: et inutiles ac
vanas abiecerit voluntatis. **N**ec
enī sunt de quib' apl's dicit: Desi
deria vana a noxia q mergūt ho
mies in interitū. **H**oc est g're re
nūciare diabolo a opib' ei'. **D**iabo
lus enī p alicui' vicij occasionē a
prauē voluntatis aditū irrepit i cor
nostm. q' vitia ex pte iph' sūt hē
vices ex deo sunt. **S**i g' sunt vitia
in corde nrō cū venerit pnceps eo
rū diabolus q' p'prio auctori dant
locū a introducūt eū velut ad pos
sessionē suā Et inde ē q' nunq' hu
iusmodi corda pacē hē pñt: nū
q' qetē: s' sp' turbant: sēp terren
tur. a nūc vana leticia nūc inuēti
tristitia dep'munt. **Q**uāt ei intē se
habitatore pessimū: cui introeun
di ad se: locū p passioēs suas a vi
tia fecerūt. **E**cce tra vero mēs q're
renūciauit mūdō: hoc ē q' abscedit
a p'putant a se o'ne vitia a nulluz
ad se introeundi diabolo aditū de
relinq't q' iracūdiā cohibet furorē
repmitt. medatiū fugit. exacerat in
uidiā: a nō solū nō detrahēre s' ne
male q'dē fēire aut suspicari se de
p'ximo suo patitur: q' fratris gau
dia sua dicit a tristitia eius suā de
putat. que g' hec a hor' similia ob
seruat mēs: spūi scō i se apit locū
Qui cū ingress' fuerit a illumina
uerit eū. semp ibi iā gaudia. sēp
leticia. semp caritas. patētia. lō
ganimitas. bonitas: a oēs q' sunt
fruct' spūs o'mnī. **E**t hoc ē q'd dicit
bat dñs in euāgelio. **N**ō p't arbor
bona fructus malos facē. neq' ar

bor mala fruct' bonos facē. **E**t fal
sib' enī arbor cognoscit. **S**ūt aē
nōnulli q' vident seculo renūciassē
a curā nō adhibēt ad mūdiciā cor
dis: neq' vitia a passiones reserāt
ex aīa sua. moresq' cōponūt: s' hoc
tm studēt: vt videāt aliq's sādō a
p'ma audiāt ab eis aliq' verba:
q' narrātes alijs gloriēnt se ab il
lis didicissē. **E**t sicubi forte audiē
do vel legendo paz aliq'd scē acq'
fierint otinuo doctores fieri volūt
et docere nō ea q' gesserint. s' ea q'
audierint a viderint a despiciētes
cegos. affectāt ipi sacerdotiū at
q' imergē se conant ad clerū: ne
sciētes q' minoris dēnaciōis ē. si
cū iph' virtutib' polleāt alios tū
docē nō audeāt: q' q' iph' vicij a
passionib' p'manēt a alios de vir
tutib' doceāt. **S**ic g' filioi neq' fu
giendū omīmode dicim' de p' ne
q' eursum omīmode expetēduz: s'
dāda opa ē vt vitia q'dē depellant
a virtutes aīe acquirant. **D**ei autē
iudicio relinquendū ē quē velit si
bi assumē ad mīsteriū vel ad sac
dotiū. **N**ō enī q' seipm ingesserit s'
quē dñs assumpserit ille p'bat' ē
Monachi at illud opus ē p'eci
puū vt ordē purā offerat dño
nihil hñs in p'scia replēibile s'c
dñs dicit in euāgelio. **C**ū steteritis
ad ordēz remittite frīb' v'is s' q'd
lētis o'tra eos ex cordib' v'is. **N**isi
ei remiseritis frīb': nec vob' remie
tet pater vester q'd. **S**i ergo mūdi
vt sup' diximus astitim' an deū
a liberi ab oibus his vicij a pas
sionib' que sup' mēorauim'. po
terim' inq'tū possibile ē etiā deū

videre et orantes oculū cordis nri
in ipm dirigere et videre inuisibile
mēte nī corpe: intellectu scē nī car
nis aspectu. **N**emo ei putet posse
seipm sicut ē diuinā substantiā cō
tueri ita vt spēs aliquā sibi ā ima
ginē fingat i corde corporee alic?
imaginis silem. **N**ulla emī for ma
in deū nulla circūscripō. hī sēsus
et mens q̄ sēiri q̄dē possit et p̄strin
gere mētis affectū: nō tñ op̄reben
di ā describi ā enarrari. **E**t iō opor
tet cū oī reuerētia et metu accedere
ad deū et ita in eū liberare mentis
intuitū. vt oē q̄cquid pōt splendo
ris. claritatis. fulgoris. maiesta
tis. mens humana cōcipere: sup
hēc oīa esse eū sentiat/ semp et hoc
sic dixim? si puā mēs fuit nec vl
his prauis volūtatib? sordibusq;
occupata. **E**t iō in hoc maxime
opam dare oportet eos qui renun
ciare seclō et deū se q̄ vident hī scri
ptū est. **V**acate et cognoscite qm̄
ego sū dñs. Si q̄ cognouerit deum
in q̄tū hōi cognoscere possibile est
tūc demū etiā reliquoz q̄ sunt scē
capiet et mīsteria dei agnoscat. **E**t
q̄nto purior i eo fuerit mēs tāto
pluā ei reuelat de? et oñdit ei secre
ta sua. **A**micus emī iā efficiē dei sic
illi quib? dicebat saluator. **I**n nō
dicā vos suos s; amicos et omne
qui cōd petierit ab eo tāq̄ amico
caro p̄stat ei de? **I**pē q̄ v̄tutes an
gelice et cūcta mīsteria dīma tan
q̄ amicu dei diligūt eū et obsequū
tur peticōib? ei? **E**t hī ēque a cari
tate dei q̄ ē in xpō iesu neq; mors
sepat neq; vita neq; āgeli neq; p̄n
cipat? neq; ptates neq; alia crea

tura. **E**t iō carissimū qm̄ q̄dē hēc ele
gistis vt dō placeatis et ad carita
tē ei? pueiatis date opā aliēos effi
ci ab oī iactātia ab oī vitio ai ab
oīb? delictis corpali b? **D**elicias
at corpales nī escas putetis q̄b?
hōies seculi fruūt s; abstīnētī deli
cie credēde sūt oē q̄ cōd cū cupidita
te sūperit etiā siue illud vile sit et
q̄d in vsum eē abstīnētī b? so leat
Aq̄ demiq; ip̄a v̄l panis si cū cupi
ditate sumat? n̄ vt nātati corpis
sūt ai desiderio satisfiat. hoc etiā
abstīnētī deliciaz vicio ducit. **O**
portet ḡ in oīb? consueſcere: aiā vi
cio carere. **I**deo demiq; dñs docē vo
lēs aiā desiderijs et voluptati b?
suis resistē dicebat. **I**ntrate p̄ an
gustā portā. q̄ lata ē et spaciōsa
via q̄ ducit ad mortē. **A**ngusta at
et arta via ē q̄ ducit ad vitā. **L**ata
ḡ via ē aiē cū q̄licūq; desiderio suo
satisfecerit. ā gusta ē cū voluptati
b? repuḡt. **A**ltū tñ p̄dest ad hēc
obtinēda secretior hitacō et cōſa
tio solitaria q̄ mēdū p̄ occasione
abūetātū fr̄m et eūtū ac redeūtū
freq̄ntiā: abstīnētīe et p̄ſimoie fre
na laxat et p̄ h̄mōi occasiōes reit
paulatū in cōsuetudinē et v̄sū delicta
rūa sic mēdū etiā p̄cā viri cap iūt
Iō et dei q̄ dñs dicebat. **E**cce elōga
ui fugiēs et mās i solitudine et expe
ctabā eū q̄ me saluū facēt a pusil
lo aiō et tēpestate. **P**q̄ at multa
nob̄ btūs **I**ohēs de iactātie vicio
alijsq; q̄ plurimis vtilit̄ differuit
ad vltimū intulit dīcēs **R**etaxā at
vob̄ q̄d etiā nup̄ quidā ex fr̄ibus
nr̄is acciderit vt cautiōes vos p̄ce
dētia exēpla cōſtituāt. **C**a. iiii.

Erat quidā apud
nos monach⁹ in hac vicina
hēmo manens: cui habitaculū
spelūca fuit vir sūme abstinētie q̄
dianū vidū labore manuū q̄rēs
i orōib⁹ die noctuq; p̄stēs. cū dīf
q; aī⁹ tūb⁹ florēs. **S** B letis sue
cessib⁹ elat⁹: cōfidē q̄h in p̄fctib⁹
suis cepit: a n̄ dō tōū s̄ sibi metip
sī q̄s p̄fctat deputat. **H**ac at ei⁹
intuēs anie p̄sūptionē. cōtinuo tē
tator accedit a laq̄os parat. **Q**ua
dā nāq; die ad vespam fingit spe
cie decoꝛe mulieris oberrāis per
hēmū. **Q**ue velut fessa post nimīū
labore accedens ad hostiū spelūce
mōchi lassabūdā se simulās ac
fatigatā intrinsec⁹ semetipsā pie
cit atq; aduoluta genub⁹ viti ve
sui miserat exorat. **N**ox me i se
licē in hēmo latitante p̄stēbit **J**u
be me ḡ req̄escē in angulo cellule
tue. ne forte efficiat nocturnis be
stis p̄da. **A**t ille p̄mo miseratōis
obscuro recepit eā itra spelūcā: req̄
rēs q̄ ei cā errādi p̄ hēmū fuerit.
Illa causā fingit satis accurate a
interm venena blādimētōꝝ atq;
illecebre vir⁹ p̄ oēm textū narrati
ōis miserit. a nūc se miserādā.
nūc etiā de fessione dignā oñdēs.
elegātia a suauitate f̄monis incli
nat animū hōis a in affectū sui il
lecebroso amore deflectit. **H**ic iā
blādiōra colloq̄a. iocis risusq; cō
miscēt. man⁹ etiā p̄car ad mētūz
barbāq; q̄i venerādi spēm p̄tēdie
Tūc vero palpare cernicē molli⁹.
collūq; leuigare **Q**uid multa. **A**d
vltimū captiuū ducit milite xpi.

Cōtinuo em̄ p̄stebat intē sem⁹:
ip̄ma libidīnū fluidib⁹ estuare ce
pit. **N**eq̄q; laboz p̄teritoꝝ: neq̄q;
p̄fessiois ac p̄positū sui memor: pa
scit cū cordis sui cupiscētia et m
tra archana cogitationū suaz fe
bus cū falsavoluptate op̄mit. **I**n
climat stult⁹ latera suaz efficiē hīc
equ⁹ a mulus q̄b⁹ nō ē intellect⁹.
Atq; vbi absceos iā conabat imi
re āplex⁹. illa vhlutū tētrūmū di
re vocis emittēs vmbra vt erat te
nuis p̄ man⁹ amplectētis elabīf.
ip̄m q; dedecōrois motib⁹ manes
aures sedātē cū fetidissīma irrifi
one deseruit **T**ūc p̄fca multitudo
demonū in aere ad hoc ip̄z specta
culū cōgregata: clamore ingēti cūz
cachinnis ex p̄braōnis elato dice
bat. **O** mōche q̄ te vsq; ad celū ex
tollebas: quō dimerfus es vsq; ad
infernū. **D**isce igr̄. q̄ se extollie
hūiliabit. tūc ille velut amēs effe
ctus: deceptōis sue pudore n̄ ferēs
gūi⁹ a semetip̄o decipit q̄ fueāt a
demonib⁹ a n̄ decept⁹. **C**ū ei debue
rat rep̄aē semetip̄m a t̄nouaē cer
tamē ac satisfactōis sue lacrimis a
hūilitatis faucib⁹ p̄oris elacōnis
culpā deflē h⁹ miser n̄ fec. s̄ semet
ip̄m desp̄as sic apl̄s dixit **T**radi
bit se oī imūdiōe a iūq̄tati. **R**egres
sus ē ei ad vitā seculare: p̄da dō
nū faīs. **R**efugit nāq; cōspem oīm
scōꝝ ne q̄s posset eū salutaribus
mōtis de p̄cipiō reuocāē. **S**i em̄
redde semetip̄m p̄orivite a absti
nētie voluiss̄: cūpasset sine dubi
o a locū a grāz suā **D**emq; audite
q̄d d̄ alio gestū sit filr̄ q̄d t̄tato
s̄ n̄ filr̄ exitu t̄tatois effuso. **cap.**

Fuit quidam vir in hac
propria citate vitam epissimam p
oefaciam ducens ita ut opinatissi
mum flagitiosis hēret. B aliquā si mi
seratione opud ad pūiaz vūta in
tra sepulchrum quodā odutes priorum
scelex pollucōes lacrimarum foribus
diluebat. diebus ac noctibus in facie
prostratus nec alleuare quē ausus o
culos ad celum neque vocē efferre nomi
nei noiaē. si in sol gemitibus et fletibus
perdurabat et tamquam viues sepultus in
inferno iam quodāmodo mugitum cordis
gemitibus resdebat. Cumque in his eo
posito septimana una transisset; no
cturnum ab eū deones in sepulchro
clamantes et dicentes quod ē quod agis o
ipurissime et flagitiosissime. Po
stea quod omnis spurcicia omnis impuritate
saturatus ē ne nobis castus et religi
osus pcedis et postea quod oleum tibi
in sceleribus nec iam sufficiunt vires ad
facinora nunc christianus videri vis et
pubicus et penitens. Quasi alius tibi
iam vilius possit dari locus saciato in
malis: nisi ille qui tibi nobiscum debet.
Vnde ex nobis es: aliud iam ēē nō po
tes. Redi magis ad nos redi: et quod
super tibi tempus in perfruenda volup
tate nō perbas. Preparamus tibi af
fluētes delicias perparamus soritū;
nobilissimū: et cuncta alia que flo
re tibi possint epurare gratissime
iuuentutis. Quid temetipsum vanis
et manibus affligis cruciatibus.
Quid temetipsum ante tempus suppli
ciorum tradis. Quid ei aliud ēēs pas
surus in inferno: nisi hoc quod nunc tibi
metipsum ofuescis. Si te pena deleat
expecta paululum et iuuenies patam

Nunc iterum fuerit muneribus nostris.
quod dulcia spem et grata duxisti. Hec a
his filia plura exprobratibus eis
ille iacebat immobilis: nec auditus
quod suū dūtes ad eos nec vllū peni
tus simonē tūdes. Cumque illi sepius
eandem repeterent et alia duriora
nec ille oīno moueret: in furore per
lapse demones ubi viderūt sua cō
tempni verba verberibus eū conficere
aggressi sūt et multis eū suppliciorum
excruciatū seminiuum reliquerūt. Nec
tū in tot tantisque cruciatibus moue
ri saltem potuit a loco in quo odis
cā iacuerat. Postera die quidam
suorum requētes eū hūanitatis dūta
rat grā iueniūt pēs incredibilibus
affectibus: et eam perorantes. cū dīdi
cissent rogabāt eū ut citre grā re
portari se ad domū propriā patret.
Abnegat: et in eodem permanet loco.
Tū vero et sequenti nocte repetentes de
mones quoniam eū verberibus cruciat
si nec sic quod moueri voluit loco: me
lius ēē dicēs. se morte libere quod ultra
deonibus obedire. Tertia nihilomi
nū nocte multitudo ouit demonū
et absque vlla miseratione irruētes in
eū oībus pēis cruciatibus quod conficiūt
Cumque iam corpus defecisset in suppliciorum
extremum tū spēs obstabat ipso de
monū. Quod ubi ipse pūderūt exda
mantes voce magis vicisti inquit vi
cisti. et morvelut quodā virtute celitus
effugati precipites abscedūt nec vl
tra ei quicquid sue artis a sceleris itēdūt
Ipe vero itē virtutibus ai perficit et
ita ornat moribus effectus ē ac ita
bina grā epuletur ut oīs hec ergo quod
si de celo eū lapsū videt et vnu ēē ex
nūero credet; angelorum: oēs pene fil

atq; vno die dicentes: hic ē mutacō
dextre excelsi. Quanti exēplo eius
q̄ iā semetip̄s despaueat tuel⁹
ad spem salutis regressi sūt a emē
bationē sui quā pri⁹ despaueat
resūpserūt: q̄nti admiracōe eius
de ipso iā inferno peccatoꝝ retra
di sūt: a ab v̄tutib⁹ indolē repatiē.
Illo nāq; tāta imutacōe ouerso:
oib⁹ oia v̄sa sunt possibilia. Non
solū emē batio moꝝ florebat
in eo a assumptio v̄tutū. verū a ḡ
tia dei plurimū ei collata ē. Signa
emē a p̄digia q̄ ab ipso facta sunt
q̄ntū apud deū h̄et meriti testa
bant. Si c̄ humilitas a ouersacō
bonoꝝ oim materiā prebet. elacō
vero a desperatio: interitus a mor
tis causā. Ad effugiēdā vero peri
cula lapsū a cōquirendā dei grā
tiā: atq; ip̄s diuinitatis euidentē
orē noticiā capiendā. plurimū p̄
dest secretioꝝ cōuersatio a heremi
terioris habitatio. Qd vos nō
tam verbis q̄ rebo ip̄s a exēplis
docere melius puto. **Ca. vi.**

Quidā monach⁹ fu
itq; in heremo hac q̄ pre ce
teris interior est habitabat. Hic
dū plures ānos in abstinentia per
durasset a p̄fect⁹ tpe ipe iā ad se
m̄le remisset etatē. oī v̄tutis flore
adornat⁹ ac totū otinētie magni
tudine sublimat⁹ cū in orōe a h̄y
mis sedule deo defuaret: tā q̄ emē
rito militi suo remuneracōem pa
rat. vtpote q̄ in corpore adhuc posi
tus adinstat āgeloz in corporee
vite officiis fungere dignū iudi
cās annonā celestē prebere in de

serto ei q̄ celestē regē iugib⁹ p̄st
labat ex cubijs. Volens ḡ deus
etiā in hoc seculo remunerare ei⁹
fidele p̄positū: a d̄ p̄uidētie sue soli
tudine quōdāniā vid⁹ eius re
uocat curā. Vt emē ab v̄sū popo
lisset natūe necessitas ingredies
speluncā suam inuenieb at mensu
le sue panes suppositū mire suau
tatis miriq; cādoris. Ex q̄ refect⁹
et grās d̄me p̄stātie referens. rurs
us ad himnos a orōnes cōuerte
bat. Ad quē multe etiā reuelacō
nes. multeq; ei de futuris rebus a
deo p̄monicoes fiebāt. In his ḡ
talib⁹ ac tantis p̄fectib⁹ positus.
q̄ q̄i gloriari de meritis suis cepit
a celestis b̄nificij munus vite sue
meritū duxit. cōtinuo s̄bmerat cū
pua quedā defidia ai tā pua quā
nec posset adūcere. P̄ hec creuit
maior negligētia: itavt tardior iā
fieret ad himnos. s̄ a ad orōes pi
gri⁹ surgeret. psalmi q̄ ip̄s nō ea
q̄ pri⁹ vigilantia canerent. s̄ vbi
paciū q̄b exhibitiū fuiss; soliti mi
steriū. aia ei⁹ q̄si nimio labōe fati
gata q̄escē festiabat. q̄ s̄esus ei⁹
reprob⁹ effect⁹. de sup̄iorib⁹ ad in
feriora corruerat a cogitacōes sue
p̄ diūsa eū p̄cipitia rapiebāt. Tā
emē iā i corde ei⁹ dādestina q̄dā ac
nephāda cogitacō. a s̄uetudo tñ p̄
or̄elut si decursus aq̄ etia; cessan
te t̄miglo adhuc ex p̄ori ip̄etu na
uigiū ferat. itavet⁹ institucō ad cō
suetā hominē officia tētebat. ob
quā cām a stāē adhuc i suo statū
videbat. Hic ḡ cū p̄ orōes abuz
solito req̄siss; ad vesp̄rā. ingressus
cū locū in quo reficere cōsueuerat

inuenit subito panem mense super
positum. Ex quo refectus nihil de eo
cui que i corde suo versabantur emen-
tatione curauit neque immutatio-
nis sue dona persensit et spernente
se minima paulatim casum non in-
tellexit. **I**nterea cum graui iam libi-
dinis incendio stimulare et infla-
matus turpi concupiscentia rapere-
tur rursus ad seculum: illa interim
die cohibuit se et solita hyemem et
orationum misteria ex more persoluit
atque ingressus ut cibum fumeret pa-
nem quidem inuenit mense superpositum
sed aliquantulum sordidiorum. **A**dmi-
ratus est et tristis effectus. intel-
lit enim quod ad ipsum respiceret hoc ge-
nus monstrum: tamen cito sumpto
refectus est. **D**e tercio triplicatis vir-
geri stimulis cepit: occupauerant
enim cogitationes eius quasi iam pri-
tis et secum posite secumque accumbe-
tis imago mulieris quae et comple-
di sibi videbatur et ad turpes usus
hinc perstrata. praecedens tamen et sequenti
die ad solita percellendi et officia ora-
di: sed stabat vagus oculis et me-
te captiuus. **C**umque solito ingressus
ad vespem requireret cibum: panem quidem
inuenit super mensam: sed sordidissimum
atque aridissimum et quasi a muribus vel
canibus undique corrosum. **T**unc ille ut
vidit ingemuit et lacrimas subit
sed non ita ex corde nec ita vires quod pos-
set flammam tanti ignis extinguere: verum
tamen sumit cibum: sed neque quantum vole-
bat neque quantum solebat. **C**um inter
cogitationes eius tamquam cohoris barba-
rica undique circumallata et ex omni parte
in eum tela iaculantur ac vincula capti-
uumque eum ad seculum retrahunt. **E**xur-

gens ergo cepit ite agere nocte per hanc
mensam tendere ad ciuitatem. **S**ed ubi di-
tes factus est citas quod longe adhuc
aberrat: ipse vero cum rapidissimo estu
coqueretur et fatigaret per heremum
dixit: versus considerare oculis cepit et
requirere sicubi esset in vicino mona-
sterium. **E**t cum aspexisset quodam fratrum
cellulam tenebat illuc ut apud eos
requiesceret. **Q**uoniam ubi adesse senserunt
sui dei continuo percurrunt ei obviam et
velut angelum dei excipientes adorant
pedes lauant: ad orationem mutant.
mensam ponunt atque omnia secundum diuinum
mandatum complent caritatis officia. ve-
rum ubi refectus est paululum requirit
ex more quasi ab eruditissimo et opi-
natissimo patre ceperit verba edificatio-
nis expectare ac monita salutis in-
quire. interrogare quod eum quomodo
quod diaboli laqueos possit effugere
aut si quando turpes inierit animo cogi-
tationes quod de pellere possint et abiciere.
Tunc ille ut compulsum est monita fra-
tribus dare salutis eos via docere
ac de insidiis demonum quod seruis dei
intendunt facere sermonem. illos qui
de plene sufficiunt edocuit: sibi ve-
ro ipsi stimulos concupiscentie in-
cidit et in semetipsum regressus ait.
Quomodo alios ego moneo et ipse
se decipio. **A**ut quomodo alios
corrigo qui meipsum non emendi-
do. **A**ge ergo o miser facito ipse
prior que facere alios doces. **C**um
que huiusmodi increpatio multis
viretur aduersus semetipsum
intellevisset se miserabiliter sup-
plantatum valedicens fratribus
continuo se cursu rapidissimo in
heremum debuit et ad speluncam

de qua discesserat rediit p[er] sternens
se domino in oratione a dicens. **N**i
si dñs. adiunxisset me paulomin⁹
habitasset in inferno anima mea
Et iterū Paulomin⁹ fui in omni
malo: a paulomin⁹ cōsumauerū
me in terra. **I**n hoc vero completū
ē qđ ait scriptura. **F**rater fratrem
adiunxas exaltabit sicut ciuitas
munita a fortis. **P**ost hoc vero per
mansit omni vita sua in luctu a la
crimis: videns se diuinitus sibi cō
cessum celestis mense beneficium p[er]
disidisse. **C**epit em̃ in labore eufus
a sudore vultus sui manducare pa
nē suū. **C**ōdusit em̃ se itra speluncā
atq; in cinere a in cilitio iacēs tam
diu lugens flensq; permāsit in ora
tionibus: donec assistens ei ange
lus dñi diceret ad eū. **S**uscepit do
min⁹ penitentia tuam a repropitia
tus ē tibi. **S**ed caue ne vltra elat⁹
deapiaris. **V**eniet at ad te fratres
quos tu ipse docuisti: defrentes ti
bi hūidationes quas suscipere ne re
cuses a humēs cū eis cibū age grās
do tuo. **H**ec autē locut⁹ fuit vobis
filioli vt sciretis a in hūilitate quā
ta sit firmitas: a in elatione ruina
q̃ proxima. **I**deo demiq; a saluator
noster primam beatitudinem de
humilitate nos docuit dicens. **B**e
ati paupes spū: qm̃ ipōrū est reg
nū celorū. simul vt huiusmodi exē
pla dicentes. **C**autiores sitis ne a
demonibus in cogitationū subtili
tate seducamini. **P**ropterea enim
a forma huiusmodi iter mōchos
obseruat vt si quis ad eos veniat
sive vir ille sive mulier sit: seu se
nex sive iuueis: etiā si notus etiam

si ignot⁹ an omnia vt oratio fiat a
nomen domini inuocet. qđ si fuerit
aliqua transformatio demonum
cōtinuo facta oratione defugit. **S**i
vero in cogitatione vestra suggerēt
ip si demones aliqđ vnde laudari
de leatis a extolli. s̃ tūc magis vos
metipōs humiliare in cōspectu dñi
a pro nihilo ducite cū vobis illi ali
quid de sedāda laude suggererūt
Demq; etiā me frequēt demones
noctibus deduxerūt: vt neq; orā
me neq; requiescere pmitterēt. fan
tasia quas dā p totam noctem se
sib⁹ meis a cogitationibus sugge
rentes. mane vero velut cū quadā
illusionē psternebat se ate me dice
tes. **I**ndulge nobis abba: quia
labore tibi incussimus tota nocte.
Ego autē respondi ad eos. **D**iscēdite
a me omnes qui op amini iniqui
tate: a non tētis suū dei. **E**t vos
ergo filioli quietē silentiūq; diligi
tea scientie operaz date atq; exerce
te vosmetipōs: vt frequentī colla
tione mentem vestram puram ex
hibeatis deo: ne orationes vestre im
pediant apud deū. **Q**uāuis enī nā
illi bonū op⁹ agant sit in illis p
babilis conscientia qui intra secul
lares positi exercentur in opibus
bonis a occupant semetipōs a ti
bus religiosis a sanctis vel hospi
talitatem sedando vel caritatis
ministerijs obsequendo vel mī
ricordias ac visitaciones. aliaq;
huiusmodi opera implendo in
quibus alijs quidē boni semper
aliquid conferant et semetipōs
castos seruent: sunt ergo et isti
probabiles a valde probabiles

qui in bonis actibus placent deo et
sunt operarii inconfusibiles mandato
rui dei. Et tunc hec omnia terrenos ac
tus habent et erga materias corrupti
biles gerunt. Qui vero in exercita
tione mentis defudat et spirituales in
tra semetipsum excolit sensus longe
illis valde superior est iudicandus.
Locum namque intra semetipsum prepa
rat ubi spiritus sanctus habitet et obliui
onem quodammodo capiens terreno cum
solicitudine gemit de celestibus et eter
nis. Constituit enim semper seipsum
ante conspectum dei et exemplo sancte helie di
cit. Vivit dominus cum alto. Et omnem pre
sentium rerum sollicitudines post se relin
quens solo divini desiderii calore con
stringitur et idem in laudibus dei positus
et ymnis et psalmis die ac nocte non
potest satiare. **H**ec et multa alia hijs
filiis beatis iohannes per tribuum loquens
ad nos. aias nostras effecit et innova
vit. **U**t autem cepimus ab eo velle perfici
ci debatis nobis benedictionibus pergit
inquit in pace o filii. **N**on tamen vos sci
re volo quod hodie vobis die victorie re
ligioso principi Theodosio alexan
drie nunciata sunt de Eugenio tyra
no. **N**ecessario est autem ipsum Theodosium non
multo post propria morte vitam finire.
Cumque perfecti fuisset hec ita gesta
esse ad fidem peripimus ut ipse perbixerat
per dies autem paucos interfecti sunt nos
quodam fratre annuntians nobis quod ipse
sanctus iohannes in pace iam quiescit. obi
tus autem ipsius talis fuerit. **P**er tribu
um inquit nullum ad se introire per
misit et positus genibus in oratione
reddidit spiritum atque ita prexit ad do
minum cui est honor et gloria in secu
la seculorum. Amen. **C**a. viij.

Vidimus et alium presbiterum
in vicina regione nomi
ne Appellē virum iustum. **H**ic sater erat
ferrarius qui necessaria erant fratribus opera
bat. **Q**uo dā autem tempore cum ad fabrilis
operam vigilaret in silentio noctis conuer
sus dyabolus in forma mulieris
speciose venit ad eum tanquam aliquis
operis ei deferens. **T**unc ille arreptum
manu nuda de fornace ferrum can
dens in faciem ei eiecit. **A**t ille clamans
et ululans aufugit ita ut offis fra
tres qui in circuitu eius commane
bant ululatum eius fugientis au
dierent. **E**t ex eo iam vir ille in usu
habuit ferrum cadens manu nuda
tenere nec levi. **A**d hunc ergo cum
venissemus et humanissime nos sus
cepisset postcebamur ab eo ut no
bis vel de suis gestis vel de eorum
quos precipuos in conversatione
sancta sciret virtutibus loqueretur.
Tunc ille dixit. **E**st in hac heremo
vicina frater quidam nomine Jo
hannes etate puerus vita et moribus
atque abstinentia cum aetate precelles.
Hic primum cum secessisset ad he
remum: tribus continuis annis
sub cuiusdam saxi rupe stans sem
per oravit: ita ut nunquam omnino
resederit neque iacuerit. somni autem
tantum ceperit quantum stans ca
pere potuit. cibum vero nunquam sump
serit nisi die dominica. **P**resbiter
enim tunc veniebat ad eum et offere
bat pro eo sacrificium. idque ei solus et
sacramentum erat et victus. **U**nica
quodam die sathanas subripere
volens transfiguravit se in presbiterum
qui venire ad eum solebat.

et p[re]ueniens horā solitam! sima
labat se sacramentorū gratia re
misse. At ille vigilanter intelligēs
fraudē: cū indignatione quadam
ita ait ad eum. Omnis doli oisq[ue]
fraudis pater. inimice omnis ius
ticie. Non desinis seducendo aias
xpianās. sed ausus es etia[de] ad ip
sa te immergere terrificā a sacro san
cta mistela. At ille m[en]dit ei. Puta
ui inquit q[uod] possem te h[er]icifacere.
Sic enima aliū quēbā ex vestris
decepi: ita ut mente excederet et p[er]
deret sensum. Quem cum credentez
mibi insanū reddidissē tot iusti
orantes p[ro] eo vir eum a loco a sani
tati restituere potuerunt. Nec cum
dixisset demon: au fugit ab eo.
Erat autē suprabidus vir per
sistens in ope cepto atq[ue] in oratio
ne p[er]durans. Pedes vero ei[us] ex eo
q[uod] multo t[em]p[or]e immobiles fuerāt di
rūpebant: ita ut sanies ex eis pro
flueret. Tres autē cū oplerēt anni
affuit angel[us] d[omi]ni a ait ad eum. Do
min[us] I[esu]s Christi a spū[us] sanctus
suscep[er]is oracōibus tuis a corp[or]is
dicatrices sanat: a celestis cibi a v
bia scie sue tibi abundantiā donat
Et contingēs os ei[us] ac pedes: a ab
v[er]bis eū sanū reddidit. Et eple
tū scie a doctrine grā. famē tibi nō
sentire fecit. Iubet autē transire eū
ad alia loca a heremū circuire. vi
sitare etia[m] alios frēs a edificare
eos in v[er]bo a doctrina d[omi]ni. Quā
tū die ad eūde[m] semper reuerteba
tur locū simli modo sacramentorū
grā. Reliquis vero dieb[us] etiā op[er]a
manuū faciebata opabat iumen
torū cingula: ex palmarum folijs

10
terens: ut in illis locis haberi mos
est. **Q**uodā vero t[em]p[or]e claudus ali
quis ad ip[su]m ire voluit: ut ab eo cu
raret. Contigit autē ut animal quo
vsurus erat: cingulū manibus ho
minis dei factū haberet. Cū vero im
poneret supra iumentum: statim ve
rtigerunt pedes ei[us] illud cingulū
sanus effectus ē. S[ed] a quibuscūq[ue]
egris benedictū panē misit. statim
ut ex eo perceperunt sanati sunt
Et alias multas virtutes a sanita
tes p[er] eū d[omi]n[us] impleuit. **A**buit
autē a hāc grām sup[er] omnes p[re]s
a ceteros hōmes. ut vniuscuiusq[ue]
fratru devicinis monasterijs cō
satio ei reuelaretur: ita ut scriberet
ad p[re]s eorū a mōneret q[uod] ille et
ille segmiter agūt nec redum in ti
more dei p[ro]positū gerūt. ille v[er]o a ille
in fide a a v[er]itate p[er]ficiūt. S[ed] a ad ip
sos p[re]s scribebat: alijs q[uod]dem q[uod]
multū t[em]p[or]e essent erga fratres
a pusillo animo erga patientia[rum]:
alijs v[er]o q[uod] bene constā a solcite
agerent a sufficient[er] solarent[ur] fra
tres a q[uod] hūc meriti p[ro]utib[us] q[uod]
vero illi correptōis immineret a d[omi]no
pignavia p[re]dicata ita eorū qui
absētes erāt ad a cāsa merita et
negligēcias describebat: ut audie
tes h[uius] de q[ui]bus dicebat: cōscientia
quidā negare nō possent. Docebat
autem omnes: ut a visibilibus et
corporeis animos ad i[n]visibilia et
incorporea transferrent. Tempus
est enim inquit: ut ad huiusmodi
studia transeamus. **N**eg enim
semper pueri et semper infantes
esse debemus: sed aliquando iam
ad sp[irit]ualia a altiora conscendere

et viroꝝ sensus capere atq; pfecto
rem subiecte intelligētiā vt possim⁹
vutibus aī enitescere. **Sed** a alia
multa de hoc scō viro dei **Apelles**
narratione nobis fidelissima com
mendauit q̄ cūda conscribere a p
longū videt a p magnitudine sui
nōnull fortasse audientiū vix cre
dibile. **Ca. viii.**

Vidim⁹ ⁊ monasteri
um sādī **Pasnuē** hoīs dei q̄ noia
tissimus in illis locis anachorites
a vltimi inhabitator fuerat deser
ti in regione heradeos splendide a
pub thebaïdos vrbis. De hoc ḡ fi
delissima patꝝ narracōe operim⁹
q̄ cū fuisset vite āgī hīe quodam
tpe orauerit deū vt sibi oīderet cui
scōꝝ similis haberet. **Assistens** ve
ro angel⁹ ēit ei q̄ filis ēēt simplo
māco quidā qui in vico illo cātādi
arte vīctū querebat. **Tum** ille ob
stupescens nouitate responsi cum
omni p̄paratione p̄gens ad vicum
p̄quirit hominem. **Et** cū inuenisset
stūbiosoī p̄contat ab eo qd
nam sādī a religioī opīs gestum
sit ei. omnesq; actus eius discutit.
At ille rēdit qd res erat se esse in
dignissime vite hominē peccatoꝝ
atq; ante nō multū t̄pis ex latro
ne ad istud qd nūc exercere vide
ret se dū artititū deuoluit. **Pasū**
tius vero eo magis istabat requi
rens si qd ei forte vel in latrocinia
pij opīs fuisset admissum. **Nihil**
inqt in cōsciū sū boni: hoc tamen
scio q̄ cū inter latrones essem cap
ta ē aliqñ a nobis virgo dei oīsecre
ta. **Huius** cum ceteri college mei la

trones cūperent eripere p̄a doctm
obiedi me in mediū a eripui de cō
taminacōne latronū a nocte debu
censeaz vsq; ad vicū domū sue re
stitui in tantam. **Alio** q̄ tpe inueni
mulierez honeste forme in heremo
oberrante. **Hec** cū interrogaretur
a me vnde vel cur aut quō in hoc lo
co aduenisset. **Rēdit** Nihil me in
terrogēs ifelicissimā mulierē nec
causas requiras. sed si ancillā pla
cet habere abducitō quo vis. **Mi**
hi em̄ infelici est maritus qui debi
ti fīscalis grā sepe suspensus et fla
gellat⁹ ac penis oībus cruciatus
seruat in carcere nec aliā ob cām
pducit nisi vt tormenta patiatur.
Tres at nobis filij fuerūt qui iaz
p elusdē debiti necessitate distrac
ti sunt. **Ego** q̄ miserrima que ad
similes penas inquiror de loco ad
locū fugit ās media miseriaq; con
fecta per hēc nūc latitans oberro la
ca tridū hoc iam sine cibo ducens.
Ego vbi hēc audiui miseratus ad
duri eā in speluncā a reficiens aiaz
eius fame collapsam: debi etiam
trecentos ei scēdos p quibus se ad
maritū a filios nō solum seruauit
sed et supplicij asserebat obnox
ios a reuocata ad ciuitatez omnes
eos: data pecunia liberauit. **Tunc**
pater **Pasuntius** ego inquit nihil
tale gessi tamē credo etiā ad te pe
ueisse q̄ celebre. **Pasuntii** nomē
inē monachos habeatur. **Fuit** em̄
mibi nō mediocri studij vt vitā
meā in hmoi excolerem disciplis.
Deus igitur in de te reuelauit. quia
nihil min⁹ apud deū meritū hēas
q̄ ego. **Quia** ergo vides frater te

non minimo loco haberi apud de-
um non negligas animā tuā. At il-
le statim fistulas quas manu ge-
rebat abiciens secutus est eum ad
heremū et arte musicā in spiritale
comutans vite metisq; armoniā
p̄ integrū triēniū artissime se tra-
didit abstinentie in psalmis a ora-
tionibus semetip̄m exercens die no-
ctūq; atq; iter celeste animi virtu-
tibus agēs in s̄ctoꝝ angelicos
choros reddidit spiritum. **P**o-
stea q̄ hunc igit̄ pasunt̄ qm̄
exercitio virtutū cōsumatū p̄misit
ad dñm ipse actionibus semetip̄
sū studijs q̄ prius exerceat agēs
itē dñō supplicabat vt sibi oñde-
ret q̄s ei similis eēt sup̄ terrā. **F**iter-
go itē ad eum vox dñi dicens. **S**i
mille te eē nosce p̄mariorū vicī illi
qui est in primo. Quibus auditis
Pasuntius sine mora ad eum p̄pe-
tas pulsat ad ostiū dom⁹ ei⁹. **I**l-
le vero cui moris erat suscipere hos-
pites occurrere ei atq; introdūxit in
domū suā. lauās q̄ pedes eius ap-
posuit mēsam agitq; cōuiuiū. **I**n-
ter epulas vero p̄cunctari Pasun-
tius cepit ab hospite quī actus ei
q̄d studiū cuiusq; opis habēt ex-
ercitia. **I**lle vero cum de se humilia
responderet a latere in bonis q̄ pub-
licare mallet: perurgebat Pasun-
tius dicens sibi reuelatū eē a domi-
no q̄ dignus eēt consortio mona-
choꝝ. **A**t ille eo magis humiliora
de semetip̄o senties aiebat. **E**go q̄
dē in nullo mihi sum boni alicuius
cōsciū. verū q̄ verbū dei factū est
ad te eū quē nihil latet celare non
possum. **H**ec ergo q̄ mihi in medio

multoꝝ posito in vsu sunt loquar.
Triginta iā cōpleti sunt anni q̄ cō-
tinentie cōsensū habere me cum cō-
iuge mea nullus agnouit. **S**usce-
pi aut̄ ex ea tres filios: horū em̄ cā
solūmodo cōgnita mihi vxor ē nec
p̄ter eā alia nec ipsa vltra iā cog-
nita. **S**uscipē hospites nūq̄ cessa-
ui. s̄ ita vt neminem ante me pate-
rer aduenienti occurrere pegrino.
Non dimisi vnq̄ de domo hospite
sine viatico. **P**auperē nullū despe-
xi. s̄ que necessaria fuerunt p̄bui.
Si in iudicio sedi nec filij mei p̄so-
nā cōtra iusticiā accepi. **A**liem la-
boris fructus nūq̄ introierūt in do-
mū meam. **L**item si vidi nūq̄ p̄te-
ritū donec reconciliare dissidentes
ad pacem. **N**emo vnq̄ deprehen-
dit in culpa famulos meos nūq̄
greges mei leserūt fruges alienas.
Volentē seminare in eunt meo nū-
q̄ p̄hibui nec vberiora mihi no-
uaria elegi et illi steriliora dereliq̄.
Quātū in me fuit nūq̄ p̄misi vt po-
tentior infirmū p̄meret. **S**emp̄ stu-
dij in vita mea vt neminē contri-
starem. **I**udiciū si fuit ap̄d me ne-
minē cōdemnaui. sed dissidentes
reuocā in cōcordiam studiū. **H**ec
interim mihi vite institutiō deo cō-
nante hactenus fuit. **A**udiēs aut̄
hec Pasuntius caput eius exoscu-
latus bñdixit eū dicens. **B**ñdicat
te dñs ex syō a videas que bona
sunt in iherusalem. **Q**uia ḡ bñ te c
a conuenienter implesti illud tibi
deest q̄d bonorū omnium summū ē
vt omittēs cūcta ipsā verā se qua-
tis dei sapientiam a secretioris sci-
entie acquiras thesauros ad q̄s

non aliter poteris puenire nisi ab
neges te metipsum et se quaris christum
At ille cum audisset hec nihil mora
tus nec omnino aliquid in domo sua
ordinans: secutus est virum dei perges
cum ipso ad desertum. Cumque venissent
ad flumen nulloque repto nauigio ad
transmeanduz. **P**asuntius precepit in
trare secum perhibens fluvium cuius in ille
locis profunde habebatur altitudo
Transierunt ergo per fluvium: ita ut aqua
eis vix ad latera pueniret. **V**bi ve
ro venerunt ad desertum collocat ho
mine **P**asuntius in cellula quam
habuit paula suo monasterio posita:
et uersationis spiritualis ordinem tra
dit. perfectiorumque studiorum exercitia
docet. scilicet secretiora credit. **C**umque
eum in omnibus instruxisset: semetipsum
denovo maioribus exercitiis debet
exiguos porcos deputans labores: quibus
conferri potuerit eis qui seculi vide
bantur adhibere occupatus. **H**oc enim
sibi dicebat **S**i isti qui sunt in seculi
lo tanti boni operis faciunt: quan
to nos studere debemus plus vel
amplius in abstinentie labore eos
antecedere. **T**empore autem aliquanto
in his transacto et absce
ntie perfectione perducto eo que
perfectum iam in opibus deus assum
pserat: quadam die **P**asuntius sedes
in cella sua vidit animam eius inter
angelorum choros assumptam dicen
tium. **B**eatus quem elegisti et assump
sisti domine: inhabitabit in atrijs tu
is. **E**t cum hec audisset agnouit as
sumptum esse ex hoc mundo virum.
Vnc vero **P**asuntius persistebat
in orationibus et ieiunijs semetipsum
ad maiora et perfectiora extendens et

rursus orabat dominum ut sibi osten
deret cui similis haberet in terris.
Rursus ei diuina vox respondit dicens.
Similis es negocianti ei quem vide
ris ab te venientem. **S**ed exurge ve
lociter et occurre ei: adest enim vir
cui te simile iudicavi. **E**t **P**asuntius
sine mora descendens occurrit cui
dam negociatori **A**lexandrino vi
ginti milibus solidorum mercimonia
tribus nauibus deferenti ex **T**he
baïda. **E**t quoniam religiofus erat
et bonorum operum studium gerens de
cem leguminum saccos pueris suis
impositis: ad monasterium homi
nis dei deferrebat. et hec ei causa adeu
bi **P**asuntium fuit. **A**t ille continuo
ut eum vidit: quid agis inquit o
preciosissima et digna anima.
Quid tibi cum terrenis est labor:
cui fors et societas cum celestibus da
ta est. **R**elinque hec ille qui de terra sunt et
de terra cogitant. tu autem regnum dei
ad quod vocatus es negociator effi
cere et sequere saluatorem a quo
paulo post assumendus es. **A**t il
le nihil omnino differens: prece
pit pueris suis ut omnia que su
peressent: multa enim iam ipse per
se distribuerat: pauperibus erogare
rent. ipse vero sequens **P**asuntium
ad desertum in eodem ab eo consti
tutus est loco. ex quo et priores ad
dominum fuerant assumpti. **Q**ui
similiter ab eo de omnibus instru
tus exercitijs spiritualibus in di
uine sapientie studijs permane
bat. **B**reuiter autem tempore consum
mato: etiam hic translatus est ad
congregationem iustorum.

Et non multo post etiam ipse **Pa**
filius in ipsis sume abstinentie
exercitijs et laborib9 vitam ponit
Astitit etiam ei angelus dñi dicēs
ad eum. **V**eni iam benedicte et in
gredere ea que tibi debentur eterna
tabernacula. Ecce enim mecum assunt
prophete qui te in suū suscipiant
chorum. **H**oc autē prius tibi idcirco
non reuelavi. ne forte elatus dā
num aliquod laboris tui incurre
res. **E**t vnum post hec in corpore ad
huc positus diem ducens cum q̄bā
presbiteri ad eū visitandū venissent
omnia eis q̄ sibi dñs reuelauit nō
fecit dicens ad eos nullū in hoc se
culo debere despici. etiam si latro sit
aliquis aut in scena positus. etiā
si cultū erroris exerceat et cōiugio
videatur astrictus etiā si negotia
tor dicatur et mercimonijs fūiat
tamen in omni ordine humane vi
te sūt anime deo placētes et habent
tes adus aliquos occultos q̄bus
delectatur de9. **V**nde constat non
tantū professionē vite et habitus
speciem deo eē placitam. quātu fin
ceritatem atq; pfectionē mentis et
opē probitatem. **E**t cū similia de
singulis quibus dā differuiss; tra
didit spūm. **E**uidenter autem pres
biteri qui aderāt et omnes frēs vi
derūt eū ab angelis suscipi: ymnū
cantantibus et collaudantib9 deum
in eo amē.

Capitulum nonum.

Quoniam et alii se
nē venerabile **D**elpaz noie
in finib9 citatis **A**nthmoo q̄ ē me
tropolis thebaidis centū fere iam

et decem ut dicebatur annorū sup
quem dicebant. quia vere spirit9
hēlye requieuiisset. **M**ulta enim de
eo magnifica referebantur. **S**ep
tuaginta namq; annos in solitu
die vastissima eum transegiſſe p
hibebant cuius deserti horrorem
nullus sermo digne poterit expo
nere. **I**lluc ergo sedebat semor to
ta hac etate: humane habitatio
nis nesciens loca. **S**emita at etat
angusta et serupea que ad eū dūce
bat que vix inueniā a commēanti
bus posset. **L**ocus vero ipse i quo
sedebat spelunca erat terribilis q̄
dam et intuentib9 plurimū horro
ris incutiens. **I**pse autem tremē
tibus iam membris prematurā q̄
tebatur etate: incessabiliter tamē
per singulos dies signa faciebat
et venientes ad se quacūq; cōmo
ditate constrictos omni mōde re
soluebat. **C**uncti vero patres con
firmabant q̄ nullus omnino me
minisset quando hic secessisset in
heremū. **T**ib9 ei eāt panis erigū9
et paucissime oliue vsq; ad ultimā
senectutē. **N**ā i iuuentute septianas
frequentē ieiunasse phibebatur.

Capitulum decimum.

Quoniam redeūtes ex
thebaide vidim9 mōtē quendā pre
ruptū fluuiō imminentem i elatio
ne minacis saxi etiam aspectu ter
ribilem. in quo erant per ipsa pre
cipitia speluncę difficiles accessu.
In his monachorū plurimū cōma
nebant quorum pater erat noie
Pitarion. **H**ic ex discipulis beati
Anthonij fuit: et post illius obitū

cum sancto habitauerat. **A**mmo
ne. Post huius quoque abscissum
in hoc se constituerat monte. Sed
et tanta in eo erat virtutum copia
tanta gratia sanctorum et potestas
aduersus demones ut duorum me
rito sanctorum virorum solus here
ditatem consecutus duplicem videret.
Hic ergo multis monitis edi
ficans. multaque doctrina instruens
precipue tamen de discretionem spi
rituum nos docebat dicens quos
dam demones esse qui certis qui
busque vicis obsequuntur. quique
cum affectu anime passibiliter et
viciose viderint quosdam commo
ueri: conuertunt eos ad omne fa
cinus malum. Si quis ergo est qui
vult demonibus dominari prius vi
cis suis et passionibus dominetur.
Quocumque enim vicium proprie
passionis abieceris: huius vicis de
monem poteris etiam de obsessis
corporibus effugare. Et ideo cona
bum est paulatim superare propria
vitia ut possimus etiam demones
superare qui huiusmodi vicis ob
sequuntur. **H**ic secundo reficiebat in
septimana puliculas accipiens
ex farina. nec poterat iam accipere
aliam escam neque etate neque consue
tudine permittente. **C. Ca. xi.**

Vidimus et alium
sanctum patrem Eulogium nomine qui
in offerendis sacramentis tantum
gratie acceperat a domino ut vni
uscuiusque accidentium ad altare
dei merita culpasque cognosceret.
et qui digni: quique indigni tanti sacra
menti ministerio essent: perspicue discer

neret. Denique ex monachis quosdam
volentes accedere ad communio
nem retinebat dicens. Quomodo
aui estis accedere ad sacramenta
diuina cum mens vestra et propo
situm sit in malo. Denique aiebat.
Tu hac nocte habuisti cogitatio
nes fornicandi: tu vero dixisti in cor
de tuo. nihil interest siue iustus ad
sacramenta siue peccator accedat.
Et alius dubitationem habuit in
corde dicens. Quid enim me sancti
ficare potest communio. **P**os er
go singulos remouebat a commu
nione sacramenti et dicebat eis.
Secedite paululum et agite penite
tiam ut purificati per satisfactionem
et lacrimas: digni habeami commu
nione Christi. **C. Capitulum. xij.**

Vidimus et alium se
nec sanctum virum Apollonium no
mine apud Thebaidem in finibus
Hermopolis: ad quam ciuitatem
Saluatorem et Mariam et Ioseph
de Iude finibus venisse tradunt se
cundum prophetiam Elaye dicentis
Ecce dominus sedet super nubes le
uem et veniet in Egyptum et commo
uebitur manu facta. **E**gyptiorum
a facie eius et cadent in terram. **V**i
dimus ergo ibi etiam templum
ipsum in quo ingressus Saluator
corruisse omnia ydola in terram
et comminuta esse memorabant.
Vidimus ergo supradictum virum in
vicina heremo sub monte quodam
habere monasteria. **E**rat enim
pater monachorum circiter quin
gentorum et famosissimus in om
nibus Thebaide finibus habebat

Opera enim magna erant ei et virtutes multe signaq; plurima et prophetia deus faciebat per eum. A puero namq; abstinentia nutritus ubi ad maturam puenit etate gratia dei spiritus cum ipso creuit. Erant ei annorum fere octoginta: cum eum visimus in monasteriorum aggregatione florentem. Sed et ipsi qui videbant eum esse discipuli ita perfecti erant et magnifici ut omnes pene possent significare. Quindecim ergo annorum secessisse eum ferebant in heremum atq; ibi cum quadraginta annis fuisset in exercitijs spiritualibus pulsatus audiuit vocem domini ab se delatam dixisse. **A**polloni per te perdam sapientiam sapientium in Egipto et intellectum prudentium reprobo. **P**erdes autem mihi eos etiam qui iter ipsos sunt sapientes babilonis et omnem culturam demonum subrues. **P**erge ergo nunc ad loca habitabilia et generabis enim mihi populum substantiarum perfectum emulatorem bonorum operum. **A**t ille respondens ait. **A**ufer ergo a me domine iactantiam ne forte elatus super fratres meos cadam in omnibus bonis tuis. Respondit ad eum iterum diuina vox dicens. **M**itte manum tuam ad ceruices tuas et quod comprehendis constringe et sub arena subruet. **A**t ille sine mora iniecta manu ad ceruices suas apprehendit quasi paruulum quem clam et hiopem et continuo dimisit eum sub arena clamantem et dicentem. **E**go sum. ego sum superbie demon. **P**ost hec ad eum vox facta est a deo dicens. **P**erge nunc. **O**mnia enim quecumq; a deo popos-

ceris consequeris. **I**lle ergo post hec perrexit ad ea loca: in quibus homines habitabant. **T**emporibus autem hec habebat **I**ulianum tyrannum. **F**uit itaque in locis illis spelunca que etiam heremum vicinam qua habitare cepit indefinenter die ac nocte omnibus vacans easq; centum ut aiebant per dies totidemq; noctis tempore curuans genua consignabat. **C**ibo autem magis celesti quam humano utebatur. **I**ndumentum enim stuppeum colobium erat: quod apud eos tebitinarium appellabatur et lintum quod collum et caput obuoluerebat. **Q**ue tamen indumenta ferebant ei permansisse in deserto nunquam veterata. **E**rat ergo in vicino heremi loco in virtute spiritus regens signa et sanitates miras efficiens: quas enarrare pro sui imensitate sicut ab his qui cum ipso erant senioribus conperimus: vox nulla sufficiet. **F**ama autem magnifica de eo per uulgatam admiratione omnium quasi propheta aut apostolus haberi cepisset: vicinis regionibus monachi diuersis ex locis conueniebant ad eum. tamquam pio patri magna munera suas ei singuli quique animas offerebant. **A**t ille unumquemque eorum tota religione suscipiens. alios ad heretopandum alios ad bene intelligendum prouocabat sed a ipse prius ostendebat exemplis ea que verbis docere cupiebat. **A**lijs quodam diebus unumquemque apud semetipsum exercere abstinentiam quare posset sinebat. **D**ie vero domini causa caltatis gratia secum omnes cibum summe hortabatur. cum tamen ipse solitis abstinentie obseruationibus deserviret.

herb solūmodo aut oleribus vtēs
nec vsū aut ministeriū ignis ad
mittens. **V**ic cum audisset: **I**ulia
nū vt supra diximus temporibus:
fratrem quendam ad militiā com
prehensū: detineri in carcere. venit
ad eum cum fratribus consolan
di gratia vt moneret eū in necessi
tate tenere abstinentiam atq; im
minentia contemnere ac deridere
pericula. tempus enim inueniens
certaminis adest in quo fidelium
mentes temptationib; probande
sunt et noscende. **C**unq; his et alijs
verbis roboraret animū a dolescen
tis superuenit **C**enturio: et indig
nus cur introire ausus sit: clauēs
extrinsecus carceri imposuit. ipsū
q; et omnes qui cū ipso venerant
inclusit: quo scilicet etia; ipsi simi
litur ad militie detineretur officiū
Constituens q; custodes q; pluri
mos abscellit. **M**edia autē nocte
astare visus est angelus: ingenti
lūce resplendens: et obstupefactis
perterritisq; custodib; carceris:
claustra patefecit. **T**ūc vero ipsi
custodes aduoluti pedib; sancto
rū: rogabant eos discedere: dicen
tes: melius sibi eē mori p eis q; di
uine virtuti obistere que eorū cu
ram gerebat. **M**ane vero etia; ip
se **C**enturio cū principibus viris
festinus ad carcerem venit. rogat
q; vt discederent omnes qui tene
bantur. **D**icebat enim domū suam
terremotu magno concidisse et
electos quosq; famulorum suorū
peremisse. **S**ancti vero his auditis
hymnum deo laudesq; cecinerunt
et regressi ad heremū: erant i vnū

positi secundum apostoli stolorū: exemplū
habentes animā et cor vnum. **P**a
ter autem senior docebat eos: vt
quotidie proficerent in virtutib;
et insidias dyaboli quas per cogi
tationes infert hominibus inimi
cus statim retunderent. **S**ic enim
aiebat. **C**onstringatur caput ser
pentis et omne eius corpus emor
tuum redditur. **O**b hoc enim man
dat nobis deus obseruare caput
serpentis: vt omnino statim ab ini
tio nec recipiamus malas et sordi
das cogitationes in corde nostro
Tanto ergo magis diffundi non
conuenit in sensibus nostris cogita
tionum fantasias quas etiam ini
tio recipi vetat. **S**ed et illud mone
bat vt in virtutibus alter alterū
vincat. **N**ec patiat se vnusquis
q; inferiorē primo suo fieri. **H**inc
autem dicebat. **S**cietis vos p fice
re in virtutibus: si nulla in vobis
passio fuerit erga mundana desi
deria: hoc enim est initium donorū
dei. **Q**uod si etiam ad hoc venerit q; s
vestrum vt signa et miracula faci
at: non extollatur pro hoc neq; in
cogitatione sua erigatur tanq; ce
teris prelati: sed nec hoc ipsum
omnibus debet ostendere q; donū
gratie huius acceperit. alioquin
seducit semetipsum et ipse decipi
tur et gratiam quam a deo conse
cutus fuerat amittit. **H**abebat
autem beatus **A**pollonius valde
magnificam verbū dei doctrinam:
sicut etiam nos ipsi ex parte frui
ti sumus sed maiorem habebat
in operibus gratiam. **O**mnem enim
qui equid ipse petisset a deo sine

mora conſequēbat. **S**ed et reuelationes ei plurime oſtendebantur. Deniq; ſeniores fratrem ſuū qui et ipſe in heremo defunctus eſt. cū quo plurimo tempore egerat perfectam vitam: vidit in ſomnis in ſede apoſtolica reſidentem atq; vnum ex eis effectum hereditatem ſibi virtutum et glorie reliquiſſe. Cumq; etiam pro ſemetipſo oraret. vt velocius eum dominus aſſumeret. et cum ipſo ſibi requiem preſtaret in celo. reſponſum eſt ei a domino ſaluatore. parum ei adhuc temporis in terris deſeri donec vite et conuerſationis eius plurimi emulatores exiſterent. populus namq; ei plurimus credendus eſt monachorum. exercitus quidā pi-
orum. vt per hęc dignam pro talibus meritis remunerationem inueniat apud deum. **H**ec aut vt vidit ita geſta ſunt. **C**ōueniunt ei ex omni loco monachi ſama et doctrina eius imitantes: et p̄cipue exemplo eius quoniam plurimi ſeculo renuntiantes conuentum quendam magnificum fecerunt apud eum in ſupradicto montis loco. communem vitam menſe vnus vnaminiſter conſervantes. **H**os ergo tanquam vere celeſtem quendam et angelicū cernebamur exercitum omnibus virtutibus adornatū. **N**ullus ſane in eis ſordidus utebatur indumentis ſed ſplendore veſtium pariter atq; aiarum mitebatur: ita vt ſecūdū ſcripturas letaretur heremus ſitieuſ. et multi filij eius viderent in deſerto. **Q**ue quamuis de eccleſia dicta ſint: ita

mē in egipti partibus hęc etiam hiſtorica relatione completa ſūt. **V**bi enim tante per vrbes multitudines veniunt ad ſalutem: quantas egipti deſerta protulerūt. **Q**uanti populi habentur in vrbi-
bus? tante pene habentur in deſertis multitudines monachorum. **V**nde mihi videtur etiam apoſtoli dictum in eis eſſe cōpletum. **Q**uod ubi abundauit peccatum ibi ſuper abundauit et gratia. **A**bundauit enim aliquando inmundus ydolorum cultus in egipto: ſicut nuſquam in vllis gentibus. **C**anes enim et ſimias atq; alia portenta olim venerati ſunt. **A**lia quoq; a cepas et non nulla ſolerum deos eſſe credebant. ſicut ipſo patre. **A**pollonio narrante didicim⁹ cauſas nobis priſce eorum ſuperſtitionis hoc modo exponente. **R**ouem quidē aiebat. deum crediderūt aliquando egiptij. pro eo. qd per ipſum terra excolentes vidu-
cibumq; capiebant. Sed et aquā. **N**ili pro eo qd vniuerſas rigabat **E**gipti regiones venerabant. **C**olebāt quoq; terram vt pote vberem ceteris terris. **C**anes etiam vt ſupradixim⁹ et ſimias ac diſ-
ſa herbarum genera atq; oleum colebant. pro eo qd occaſione ſibi ſalutis per hęc remiſſe opinabantur temporibus. **P**haraonis **C**irca hęc enim ſingula occupatio eis exorta videbatur. cum ille patres noſtros perſequēs ſubmerſus eſt. vnusquisq; id p quod occupari viſus eſt. vt ne **P**haraonem ſeq-
retur hoc ſibi deus reputauit dicere.
be

quasi hoc mihi deus fuit. hodie ut
non Pharaoneque sequeretur: ne simul
cum ipso demergeretur. Hec ergo erant
verba sancti apolloni que nobiscum
loquebatur. Sed multo magis illa
scribi oportet exemplum in operibus
et virtutibus habuit. **Capitulum xiiij.**

Erat in circuitu e
ius aliquod positi decem circiter ge
tilium vici apud quos demoniaca su
perstitio summo studio colebatur. Te
plum enim erat amplissimum atque eo
simulacrum quod moris erat circumferri
a sacerdotibus bachantium ritu cum
reliqua multitudie circueuntibus
et quasi per aquas fluuiatibus per
na mysteria pagentibus. Contigit
autem sub eo tempore quo huiusmodi
ab eis regia gerebant iter agere
beatus apollonium per ipsa loca cum
aliquantis fratribus. Et cum vidisset
infelicium turbas quasi demone quod
dam agi bachantibus per campos mi
seratus errorum eorum flexis genibus
inocauit dominum et saluatorem nostrum
et omnes eos qui ceremoniarum demo
niacis agebant: cum simulacro suo
stare fecit immobiles nec pergrebi
omnino usque posse atque ita per to
tam diem rabidissimis adusti esti
bus permanserunt: ignorantes unde
eis herere uno in loco immobiliter
contigisset. Tunc sacerdotes eorum
dicebant eum quendam christianum in re
gionibus vicine heremi commanen
tem apollonium nomine et ipsi eum
hec opera: qui nisi esset exoratus
sibi periculum permanisset. Ut autem
ad rei tante miraculum conuenerunt
undique qui audierunt. perunctan

tes que tanti causa extiterit mon
strum: ignorare se penitus fatebantur
suspicionem tamen dari sibi dicebant
supradicti viri quem exorare pro
se deposcunt. Tunc quidam ex ip
sis vere eos opinari aiunt. nam et
vidisse eum illo itinere prefereun
tem affirmant. Et tamen ad hite
re que putabant probe esse auxilia
non morantur. Abducunt boues
quorum virtute videretur posse
moueri simulacrum. Sed cum nec
sic quidem aliquis proficessent:
omni auxilio frustrati legatos ad
hominem dei mittunt: pollicentes
ut si eos resoluat his vinculis pa
ritur quoque erroris in eis vincula
dissolueret. Hec ubi nunciata sunt
ei sine mora descendit ad eos: et o
ratione sola ad deum fusa omnes
resoluit. At illi sine dilatione vna
nimiter omnes confugiunt ad eum: sal
uatori nostro deo credentes et gra
tias referentes. Simulacrum vero
quod erat ligneum continuo igni tra
bunt. Ipsi autem secuti sunt homi
nem dei atque edocti ab eo fidem do
mini ecclesie dei sociati sunt. Plu
rimi vero ex ipsis cum ipso perman
serunt. et iam nunc in monasterio
degunt. Facti tamen huius mira
bilis fama ubique diffusa est et mul
ti pro hoc ad fidem domini conuer
tebantur: ita ut in omnibus illis
regionibus nullus iam pene gen
tilium remaneret. Quodam au
tem tempore certamen erat de fi
nibus inter duos vicinos. Hoc ve
ro cum nuntiatum fuisset apollo
nio festinus descendit ad eos pa
cis et litis sedande gratia. Sed illi

furore contencōis incēsi . nullo
genere ad pacis consiliū flectebā
tur: maxime q̄ vnius partis popu
lus plurimum fidutiē in viribus
cuiusdam latronis gerebat. quī
eiusdem certaminis signifer vide
batur. **H**unc cū videret apolloni⁹
paci resistentem dixit ad eum. **S**i
mihi o amice acquiescere volueris
ad pacem: rogabo deum meū et re
mittere tibi peccata tua. **A**t ille cum
audisset nihil omnino distulit s̄
genibus eius prostratus supplica
bat ei. **T**unc demū conuersus ad
urbas que eū fuerāt secute. fecit
omnes cū pace discedere. **Q**uibus
discedentibus ip̄e permansit cū ho
mine dei expectans ad p̄missum.
Tunc vero Apollonius assumens
eum et cū ipso iter agēns ad mo
nasterium docebat eū mutare de
bere ordinem vite et patienter a do
querere misericordiam p̄missio
nemq̄ ex fide expectare. **O**mnia enī
possibilia dicebat esse credenti.
Cunq̄ noctis tempore simul in mo
nasterio quiescissent per visum
ambo se vident in celis esse et assis
tere ante tribunal **C**hristi. **V**ident
etiam angelos dei et sanctos quos
q̄ adorantes deum. **E**t cum hec vi
dentes: deum etiam ipsi adorassēt
vox domini deferretur ad eos dicens
Licet nulla sit communiō luci et te
nebris: nec si aliqua portio fidei
cum in fidei. tamen tibi donatur
salus istius pro quo supplicasti
Apolloni. **H**ec et alia multa cum
audissent in celesti visione positi
que nec sermo narrare sufficit nec
aures audire. fuerunt de som

no et que viderant fratribus in
dicarunt. **A**mmiratio autem ingēs
esse cepit. cum vnum atq̄ idem
somnia vterq̄ narraret. **P**ermā
sit autem cum fratribus latro ille
iam sanctus: vitam suam moresq̄
ad omnem innocentiam pietatē
q̄ commutans tanq̄ in agnum
versus ex lupo vt in eo plenissime
compleri videretur prophetia y
saie dicentis. **L**upi cum agnis pas
centur: et leo et bos simul paleis
vescentur. **V**idimus etiam quos
dam gentis ethiopum viros cū
monachis videntes et multos ex
eis ceteros monachos in observa
tia religionis et virtute anime pre
cellentes: vt et in ipsis compleri
videretur scriptura que dicit. **E**thi
opia p̄ueniet manus eius deo.
Adhuc autem in gestis sancti
Apollonij ferebatur etiam hoc.
Lis quodam tempore dicebatur
exorta inter duos viros: quorum
alius christianorum. alius genti
lium fuit. **P**rocedunt ex vtraq̄
parte armatorum turbe plurime
et accidit vt sanctus **A**polloni
us superueniret. **C**unq̄ eos hortā
retur ad pacem quidam eorum
qui inter gentiles quasi caput et
causa belli illius erat homo truci
lentus et ferus obfistebat ei vehe
menter: dicens non se permittere
fieri pacem vsq̄ ad mortem suam.
Tunc beatus Apollonius ait. **S**i
at inquit vt optas. **N**ullus enim
hic alius preter te perimetur.
Sed et congruum honori tuo tibi
fiet sepulchrum: non terra sed
bestiarum ac vulturum ventres.

Et continuo fimo eius efficitur veritas
Nullus enim ibi alius ex utraque parte
tam christianorum quam etiam gentium in
fictione illa nisi solus ipse cecidit
Quem cum sub arena obruisset: mane
regressi iuenerunt eum a bestiis effos-
sum. lamiatumque atque a vulturibus
deuoratum. Cuius omnes a admiratio
habuisset quod sermo hominis dei ita
fuisse impletus: uerum fuit omnes
ab fide salutaris domini et Apollonii
prophetam dei predicabant. **Ca. xliii.**

Sed et hoc non uos
effugiat quod ab eo primis
adhuc diebus quibus in spelunca ha-
bitare cum paucis fratribus ceperat
factum dicitur: dies sancti aduentus Pa-
sche et cum solemnitas vigiliarum: sa-
cramentoque intra speluncam fuis-
set expleta atque ex his que fuerant
apud eos refectio parare tur: erant
autem eis pauci tantummodo et fici
panes atque oleum ex his que sale
aspersa epom apud eos solent: tunc
Apollonius fratres qui secum erant
ita alloquitur. Si est in nobis fides
et vere fideles sumus famuli Chri-
sti: petat unusquisque nostrum a deo
si quid quasi in die festo sumere li-
benter habet. At illi ipsi potius quam
eos et etate et meritis precebat
hec a deo poscenda permittere. se
metipsos inferiores huius gratie
iudicantes. Tunc ille cum omni ala-
critate orationem fudit ad domi-
num. Qua expleta cum omnes re-
spondissent: amen. ecce repente a
te fores spelunce astare viderunt
homines quosdam sibi penitus
ignotos. quique tam multas copi-

as rerum omnium que ad vsum
dumtaxat ciborum pertinent detu-
lerunt: ut neque tam multa neque tam
diuersa facile quisquam videret neque
etiam quisquam alia ad gustandum
desideranter sibi appetere. In quibus
erant quedam que omnino in
egypti regionibus nunquam visa sunt
pomorum genera et magnitudo in-
credibilis vuae et nucis et ficus.
mala quoque pumice et ante tempus
omnia favi atque mellis et lactis co-
pia. nicolai etiam ingentes et pa-
nes calidi ac mundissimi. qui ta-
men peregrine viderentur esse pro-
uincie. Viri autem qui hec detule-
rant statim ut ea monachis tra-
biderent quasi festinanter ad eum
a quo missi fuerant redire cupien-
tes: mox discedunt. Tunc ipsi gra-
tias domino referentes: ex hijs
que sibi fuerant delata rescipe-
runt. Quorum tanta fuit copia ut
usque ad diem Penthecosten quo-
tidie ministrata sufficerent: certi
quod hec sibi a deo solemnitate gra-
tia missa sint. **C**omperimus etiam
hoc quod quidam ex fratribus
cui dederat humilitatis et mansue-
tudinis gratia poposcit ab eo: ut
petere a domino ut sibi daretur
hoc munus. Orante illo tanta in eo
gratia mansuetudinis et humili-
tatis aduenit: ut omnes fratres
stupere de tranquillitate animi
eius et modestia in quo prius ni-
hil horum viderant. **O**rta est
aliquando fames apud Thebaï-
dem. Scientes autem habitatores
terre illius quod monachi qui cum
Apollonio deo seruiebant frequen-

et etiam sine cibo per dei gratiam
pascabantur. omnes simul cum ve
ribus et filiis pergit ad eum. et
benedictionemque poscentes.
Ac ille nihil dubitans proferre ce
pit ex hijs que ad usus fratrum
posita erant et dare singulis co
piose. Cum vero tres sole panum
sporte remansissent. fames autem
populum vehementer urgeret. iu
bet proferri in medium sportas que
sole superfuerant unus diei vic
tum monachis prebiture et in au
ditu totius populi qui famis neces
sitate confluerant. eleuatis ad de
um oculis manibusque ait. Nun
quid non valet manus domini mul
tiplicare hec. **H**ec die spiritus san
ctus. Non deficient panes in spor
tis hijs: donec satiemur omnes de
frugibus novis. Et ut plurimi ex
hijs qui tunc in presenti fuerant
confirmabant: quatuor continuis
mensibus neque cessatum est unquam
erogari panes ex sportis neque de
esse potuit aliquando. **S**imiliter
et alio tempore fecisse eum de fru
menti et oleo specie perhibebant.
In quibus virtutibus motus dy
abolus dixisse ad eum fertur. Nun
quid **H**ielias estu aut alius quis
prophetarum vel apostolorum: quod
hec dicere ausus es. **A**t ille respon
dens dixit. Quid enim. Nonne et
propheta et apostoli homines erant
qui nobis et fidem suam et grati
am tradiderunt. Aut tunc deus
presens erat. nunc vero absens
est. **D**eus omnia potest: et que po
test semper potest. Et omnibus
eum in veritate inuocantibus si

cut tunc. ita et nunc ubique presens
est. **S**i ergo deus bonus est sicut est
tu dyabole quare tam malus es.
Hec ut supra diximus a senioribus
viris religiosis et sanctis per eum
veraciter gesta esse fidei narrati
one comperimus. Et quis eorum
fidelis sit habenda narratio: ma
iorem tamen fidem tecum prestabit
etiam hoc quod nos ipsi oculis no
stris inspicimus. Plenas enim
sportas panibus deferri vidimus
ad vacuas mensas et cum reple
rentur panibus mense atque ad o
nem satietatem consumerentur.
plene nihilominus recolligeban
tur. **A**liud quoque quod apud
eum mirum vidimus non silebo.
Tres eramus nos fratres cum ve
nimus ad eum: et ecce longe adhuc
nobis positus ab eius monasterio
occurrunt nobis fratres: qui ab
ipso ante triduum audierant de
aduentu nostro. Occurrerunt au
tem nobis cum psalmis hoc enim
moris est facere eos in aduentu om
nium monachorum qui peregrinis
locis visitandi gratia et edificati
onis vel audiendi causa adue
niunt. et adorantes in facies su
as usque ad terram osculabantur
nos atque ostendentes nos sibi in
luce dicebant. **I**sti sunt fratres
de quorum aduentu ante triduum
nobis pater **A**ppollonius predice
rat dicens: post triduum affum
ros tres fratres de **I**erosolymis ve
nientes. Alii ergo ex fratribus pre
cedebant nos alii sequebantur.
utraqque tamen turba psallebat.
Ubi autem appropinquare iam cepimus

audita voce psalmi etiam ipse san-
ctus Apollonius procedit in oc-
cursum et ut vidit nos: statim pri-
or adduxit usque ad terram. Et sur-
gens osculo nos suscepit. **U**bi au-
tem ingressi sumus monasterium
oratione prius ut moris est data
pedes nostros proprijs manibus
lauit et cetera que ad requiem cor-
poris pertinent adimpleuit. Hec
autem ita facere ei moris erat omni-
bus aduentantibus. Consuetudo
autem erat apud eum ut fratres
qui cum ipso erant non prius ci-
bum fumerent quam communionem
dominicam perciperent circa hora
diei nonam et post interduz sic usque
ad vesperam permanebant dum
verbum dei audientes de manda-
tis domini implendis sine intermis-
sione docebantur. **P**ost hec iam ci-
to sumpto, alij ipsoeum ad heremi-
um secedebant per totam noctem scri-
pturas diuinas memoriter recolen-
tes, alij in eodem loco ad quem con-
uenerant permanebant et usque ad
lucem in hymnis et laudibus dei per-
uigiles perdurabant. Aliquantum
vero ex ipsis circa horam nonam
cum descendissent de monte: per-
cepta gratia domini statim discede-
bant solo hoc spiritali cibo contē-
ti et hoc faciebant per plurimos die-
es. **S**upra modum autem leticia
et gaudium inerat eis et tanta ex-
ultatio quanta haberi ab ullo ho-
minum non possit in terris. **N**on
in eis tristis omnino inuenieba-
tur: sed et si aliquis visus fuisset
aliquantulum mestior, statim pa-
ter apollonius causam mestitie

perquirebat. **F**requenter autem etiam si
aliquis occultare voluisset ipse
nunciabat quid lateret in corde:
ita ut ex eis que patiebatur agno-
sceret. **M**onebat ergo eos dicens:
non oportere propterea fuisse tristi-
tiam his quibus salus in deo est
et spes in regno celorum. **T**risten-
tur ergo aiebat gentiles et iuge-
ant iudei, plangent sine cessatio-
ne peccatores, iusti vero letentur.
Nam et si hi qui terrena diligunt
super fragilibus et caducis rebus
letantur, nos qui tante gloriam
spei et eternitatis habemus expe-
ctationem: cur non cum omni ex-
ultatione letemur, aut non a apo-
stolis nos monet ita dicens. **S**e-
per gaudete, sine intermissione ora-
te, in omnibus gratias agite. **S**ed
quis possit doctrine eius et verbo-
rum gratiam sufficienter expone-
re. **V**nde filere de his melius cen-
seo: quam patrum digne proloqui.
Multa enim nobis etiam secreta
de ratione abstinentie, de conuer-
sationis integritate, multa et de ho-
spitalitatis studio differebat: et
precipiebat attentius ut aduenie-
tes fratres quasi domini suscipia-
mus aduentum. **N**am et adorari
aduentantes fratres propterea in-
quit traditio habet ut certum sit
in aduentu eorum aduentum do-
mini ihesu christi qui dicit. hos-
pes fui et suscepistis me. **I**nterdu
autem etiam contra voluntatem co gere-
fratres ad corporalem requiem sancti
Noth exemplum proponebat quod ange-
los viopulosos ad hospiciu domus
sue perduxit. **S**ed et hoc monebat ut

si fieri possit quotidie monachi cō-
municarent misterijs Christi: ne
forte qui se longe facit ab his: lon-
ge fiat a deo. qui autē frequentius
hec suscipit: frequentius ipsū videat
tur suscipere saluatōrē. q̄ et ipse sal-
uato: ita dicit. **Q**uī māducat car-
nem meā et bibit sanguīnē meū:
in me manet et ego in eo. **§** et ipsa
inquit cōmemoratio dñice passio-
nis cum assidue sit a monachis:
plurimū vtilitatis eis confert ad
exemplū patientie. **§** et cōmunicō
dat per hec: vt studeat vnusquisq̄
ita semper paratus inueniri ne in-
dignus habeat dñicis misterijs
Addebat autē his q̄ etiam cōmū-
nicō p̄dōz p̄ hec credentibus datur
Ieiunia sane legitima et quartā
sexta feria monebat nō esse soluē-
da: nisi grādīs aliq̄ nēcitas fieret.
q̄ quāda feria Judas de traditōne
dñi cogitauerat et sexta crucifixus
ē dñs. Videbat ergo q̄ in his die-
bus sine aliq̄ necessitate soluit sta-
tuta ieiunia vel cū tradente trade-
re saluatōrē: vel cū crucifigentib⁹
crucifigere. Dicebat ḡ: vt si forte i
diebus supradictis supuenerit ali-
q̄s fratrū. si quidē aū horā non am-
laboris causa velit reficere ponen-
dam esse ei mensā soli. **¶** Si nolit:
nō eum esse cogendū. Communis
nāq̄ hui⁹ obseruantie traditō est
Et culpabat sane eos valde q̄ vel
cōmā capitis nutriunt vel feruū in
collo circumferunt vel aliquib⁹ tale
q̄ ad ostentationē hominū fieri
videatur gerūt. Certū est enim in-
quit q̄ isti laudem ab hominibus
querāt et ostentatōnis causa hec

faciant: cum mandatū sit etiā: iei-
unia ipsa in occulto celebranda
vt deo sint cognita: qui videt q̄
in occulto sit et reddit in palam.
Sed vt videtur: isti non sunt con-
tenti eius testimonio et remunera-
tione qui videt in occulto: sed ma-
nifestare se apud homines volūt
Omnis ergo abstinentie ratio in
occulto habenda est: vt et corpus
ieiunijs fatigetur et tamen apud
homines iactantia viteatur. **¶** ap̄
deū retributio queratur. **H**ec et
multa alia nobis de cōuersatione
monachoz p̄ totam differēs sep-
timanā diez et fidē doctrine gesto-
rū suoz autoritate cōfirmās vbi
p̄ficisci ab eo cepim⁹ p̄ducēs nos
aliquantulū ipse monebat dicens.
An oīa dilectissimi pacē habete in-
ter vos et nolite ab inuicē separari
Tunc conuers⁹ ad fratres qui si-
mut cum eo producentes nos ad-
erant dixit. Quis vult cum fratrib⁹
p̄mptus est debacere eos vsq̄ ad
vicina patz monasteria. Et cum
pene omnes p̄mptissime semetip-
sos obtulissent et progredi nobis
cum vellent. ipse pater sanctus
Apollonius elegit ex omnib⁹ tres
qui et grecam linguam et egiptiā
bene nossent vt si ubi necessarij
fuisset interpretarentur nobis.
quiq̄ et in colloctiōnibus suis
edificare nos possent. Mittens
ergo eos nobiscum precepit eis
ne prius a nobis discederent. q̄
omnes patres atq̄ omnia que vel-
lemus in monasteria circūremus
atq̄ explorate considerarem⁹. q̄
uis omnes circūire nemo sufficiat

Benedicēs ergo nos dimisit: atq;
in hec verba benedictione; dedit.
Benedicat vos dominus deus ex
syon: vt videatis que bona sūt in
iherusalē oībus dieb; vite vestre.
Capitulu decimūquintū.

Sicur digressi a bea

to Apollonio cui; progredere mur
ad partē; deserti cōtra meridianū
vidim⁹ per arenā vestigia tract⁹ dra
comis igētis. tanta magnitudo ap
parebat: quasi trabes aliqua per
arenam ducta videretur. Qd vt vi
dimus: ingenti terrore percussi su
mus. Fratres autem qui nos debu
cebant hortabant. nihil omnino
formidare: sed magis fiduciam ca
pere: et per vestigiū sequi draconē.
Videbitis inquit quātū valeat
fides: cui; a nobis eum extingui vi
deritis. Multos enī et dracones et
anguēs et cōmutas manibus no
stris pemim⁹. Sic enī scriptū legi
m⁹. Quia credentibus in se cōcedit
saluator calcare sup spēs et scor
piones et sup omnē virtutē inimi
ci. Illis hec dicentibus nos credo
infidelitatis fragilitate magis ma
gisq; metuentes rogabam⁹ eos ne
vellent sequi draconis vestigia.
si pot⁹ vt recto itinere pergerem⁹.
Vnus tamen ex ipsis alacritate
impatiens: insecutus est draconē
Et cū non longē inuenisset ei⁹ spe
luncā: clamabat ad nos vt irem⁹
ad eū et viderem⁹ exitū rei. Qui
dam tamen ex fratrib; occurrens
nob; qui i vicino habebat mona
steriū phibuit nos ire: dicens in
genus esse magnitudinis bestiā.

nec posse nos ip̄i saltem visū ei⁹
aspectumq; tolerare. presertim cum
nihil tale in vsu habuerim⁹ vidē
di. Semetipm vero fatebat frequē
ter vidisse ipsam bestiā: cuius va
stitas quidem incredibilis. longi
tudo vero distenderetur in cubitis
quīdecim. Cūq; nos ad locū de
hortatus esset accedere ip̄e pperas
fratrem qui illic nos operiebatur:
paratus ad perimendam bestiā
abstraxit secūq; deduxit et nolen
tem discedere nisi extingueret eam:
multa p̄ce deflexit. Qui cum remis
set ad nos: ignauiam nostram in
fidelitatemq; redarguit. Perueni
entes autem ad cellulam fratris il
lius qui nos rogauerat: cū multa
dilectōne suscepti ab eo r̄quēimus
Ille vero narrauit nobis qd in lo
co illo vbi ip̄e cōmanebat quidā
fuit vir sanctus cuius esset ip̄e di
scipulus Ammon nomine: p quē
virtutes plurimas fecerat de⁹. In
ter cetera ergo etiā hoc de eo nar
rabat. **F**requenter inquit veni
ebant ad eum latrones: panem
quo solo vescabatur auferentes ei
et si quid erat qd ad victum con
tinentissimū repositū; videbatur.
Cūq; frequenter ab his molesti
am pateretur: quadam die proce
lit ad heremum. Et idē rediēs duos
dracones ingentes: secū cōmitari
iussit atq; ab hostiū sui monasteriū
manere eos p̄cepit: ingressumq;
seruare. Veniunt ex more latrones
et videntes qui essent custodes in
limine exanimēs et amentēs
effecti obmutuerunt statim et cō
siderunt. Quod vbi senex scāsit

egressus inuenit eos semineces a
accedens atq; erigens increpabat
eos dicens. Cernitis quantum vos
duriores estis bestiis. Ille enim no
bis propter deum obediunt. vos
autem nec deum timetis nec vita
seruorum dei erubescitis. Verumta
men introducens eos in cellam po
suit mensam: et iubet vt percipe
rent cibum. Illi vero corde compun
cti a ab omni mentis sue immani
tate conuersi: multis qui prius do
mino seruire ceperant breui meli
ores fiunt. Instanti enim per peni
tentiam profecerunt: vt non post
multu temporis etia ipsi eadem fa
cerent siq; easdeq; vtutes. **H**ic
preterea tempore inamissimo quo
dam dracone vicinas vastante re
giones a plurimis preceptis vene
runt habitatores loci illi ad super
dictum patre: orantes eu vt de re
gionib; illis perimeret bestia. Si
mul etiam vt ad misericordia fle
derent patre: pueru quenda pa
troris filiu secum deferunt qui solo
visu draconis exterritus mente ex
cesserat: a a flatu bestie exanimis
portabat ac turgens. Tunc ille pue
rum quide; pungens oleo restitu
it sanu. semetipsu vero ad necem
draconis instigas: illis interim q
si qui nihil possit iuuare pmittere
noluit. Nature autem surgens
abiit ad digressus bestie et fixit
genua sua in terram deprecans do
minu. Tunc bestia cum ingenti im
petu venire super eum cepit: teter
rimis flatibus ac sibilis stridori
busq; premissis. At ille nihil horu
metuens conuersus ad draconem

dixit. Perimam te **C**ristus fili; dele
qui perempturus est cetu magnu
Et vbi hec senex dixit: statim diris
simus draco omne simul cum spiri
tu euomens venenu diruptus cre
puit mediis. Cu aute remissent fi
nitimi habitatores a facto miracu
lo obstupesceret fetoris vehemeti
a no ferentes congregauerunt super
eu arene moles imensas. a stante
tñ ibidem patre **A**mmone. q; nec
sic quidem cum mortua fuisset bes
tia sine ipso appropinquare ei au
debant. **Capitulu. xvi.**

Erat quida pres
byter **C**opres noie: in ipsa
heremo habens monasteriu vir
sac; anoru circi octogita: a ipe
multas vtutes faciens languores cu
rans a efficiens sanitates. Sed et
demonos fugans a multa mirabi
lia faciens: ex quibus non nulla
in nostri presentia effecit. **I**s ergo
cum vidisset nos a osculando sa
lutasset atq; ex more etiam pedes
lauisset: requirebat a nobis que
gererentur in seculo. Nos aute ro
gabamus eum vt nobis ipe de su
is gestis aliqua narraet: a ex qui
bus actibus vel meritis: dominus
ei tantam gratiam contulisset ex
poneret. At ille nihil debignatus
a sue vite a priorum sanctoru pa
trum narrare nobis ordinem ce
pit. quos tame longe illustriores
fuisse perhibebat. seq; iporu par
ua vix exempla sectari. **D**icebat
ergo. Nihil magni e o filij quod
in nobis videtis: ad comparatio
nem priorum sanctorum patrum

Erat enim quidam annus nos vir
nobilissimus: nomine Mutus.
Die fuit primus in hoc loco mona-
chus: et in omni hac heremo: vi-
am salutis omnibus nobis primus of-
fendit. Die autem primo gentilis fuit
latronum maris et sepulchrorum vio-
lator: atque in omnibus flagitiis opi-
natissimus. Ad quem tali ex modo
occafio salutis aduenit. **N**octe
quadam ad domum cuiusdam Regi-
nis deo sacrate spoliandi causa per-
uenit. Cumque machinis quibusdam
que huiusmodi artificibus satis
note sunt: domus eius tota percussis
set querens quod arte vel quali aditu
in penetralia eius irreperet: difficul-
tate perpetrandi operis innoxus:
plurimum noctis tempus in tectis
positus sine ullo effectu transiegit.
Post multos vero animi conatus
seu frustra adhibitos veluti festus som-
no opprimere et per visum sibi assistere
vidit quandam regis habitu dicen-
tem. Desine iam ab his flagitiis.
Et ab effusione humani sanguinis
cessa: atque ab execrabilibus furtis
ad laborem religiosum conuerte vi-
gilas. **E**t suscipe celestes angelicas
et militiam: atque ex hoc iam animi
virtutibus vive. et ego te huius
militie ducem ac principem faciam.
At ille cum gratanter que sibi of-
ferebantur audisset ostendi tur ei
grex monachorum: et principatum su-
per eos iuberetur tenere. **I**n his enim
gilans astantem sibi virginem vi-
dit: et requirentem quis aut unde vel
cur illuc venisset. **A**t ille quasi amens
effectus nihil ei respondit: sed tamen
ut ecclesiam sibi ostenderet rogat

Illa vero cum intellexisset. in re a-
liqua diuini operis esse: hominem per-
ducit ad ecclesiam ac presbiteris
offert. **A**d quorum ille vestigia pro-
ruens rogabat christianum se fieri et illi
co sibi penitentiam dari. **P**resbiteri
vero qui cum cognoscerent viam hunc
esse omnium flagitiorum: mirati si hec
vera loqueretur. **E**t cum perseuera-
tia sui fidei rei fecisset: monuit eum ut
si hec vellet illa penitus omitteret.
De hinc cum religionis initia suscepis-
set orat sibi dari precepta quibus vi-
am salutis deberet incedere. **A**t illi
tres ei primi psalmi versiculos tran-
sunt. **Q**uibus ille diligenter considera-
tis sufficere sibi ait eos ad viam sa-
lutis et sanctam pietatis: tribusque di-
ebus permanens apud eos ad heremum
perficiscit. **V**bi plurimo tempore di-
moratus et die ac nocte in oratione
cum lacrimis perdurans: cibum ex fratribus
cibum capiebat herbam. **R**egressus
autem ad ecclesiam tres versiculos psal-
mi quos a presbiteris preceperat non
solum verbis sed et rebus atque operibus
reddidit. **P**resbiteri vero mirabantur
quod subito conuersus acerrima statim
iniecisset sibi abstinentiam: et instru-
entes eum plenius ex diuinis scriptu-
ris hortabantur eum secum demorari.
At ille ne videretur esse inobediens
vnam apud eos exigens ebdomadam
modum. rursus ad heremum pergit
atque ibi per septem continuos annos
in omni abstinentia degens: pleni-
tudinem gratie consequitur ad-
mirando ita ut omnes pene scriptu-
ras memoriter retineret. **P**er quem
vero dominica die tantum fume-
bat. et hunc diuinitus delatum

Nam cum oraret: surgens a oratione inueniebat panem positum quem nemo detulerat hominū. hunc ubi cū gratiarū actione suscepisset sufficebat ei vsq; ad alterā dominicam. **P**ost multū autē temporis iterū regressus a deserto: exemplo abstinētie sue q̄ plurimos ad imitationē sui inuitauit. Inter q̄s accessit ad eum adolescēs quidā cupiens eius esse discipulus. Cui ille cum habitū monachorū: hoc ē lebitonem a cucullā ac melotem que est caprina pellis: ipso fuisse docere eū de ceteris monachorū institutionibus cepit. **M**ulta sane cum sollicitudine curabat: sicut ubi quis christianorū fuisse defunctus ut sepeliret eum. Quem cum vidisset adolescēs ille: discipulus fuit cum summa diligētia mortuis indumenta aptante indicie ad eum. **V**ellem ut a me mortuū ita idueres ac sepelires magister. **A**t ille ait. **I**ta faciam fili a tam copiose te induam: donec dicas suffice. **P**ost non multū: vero tempis defunctus est adolescens et prebitus sermo completur. Cum enī plurima ei indumenta circumdississet: ait ad eum corā omnibus. **S**ufficiūt tibi hec ad sepulturam filiule: an adhuc vis ut aliquid addamus. **T**unc defunctus vocem cunctis audientibus emisit: obuelata iam facie vultusq; cōstriato et dixit. **S**ufficit pater: imple si q̄s p̄miseras. **O**bstupuerūt atq; presentes aderant: et admirati sunt valde sup̄ tam admirabili factō eius. **A**t ille sepulto adolescē

te continuo ad heremū rediit. summo studio iactanciam dedmans. **Q**uodam autem tempore iterū de heremo venit: ad visitandum fratres quos ipse instituerat. **E**t cum quidā ex eis in extremis ageret reuelatum est ei a domino: q̄ moriturus esset. **H**orā autem eāt iam ad vesperam. **F**estinabat ergo ut eum videre posset. **V**icis autem ubi decumbebat eger: longo adhuc aberat spaciō. **E**t nolens nocte itrare vicum simul a saluatoris sermonem intra semetipsum meditans: quod dicit. **A**mbulate dum lucem habetis in vob̄ et qui ambulat in luce non offendit: cū videret iam solem demergi ait ad eum. **I**n nomine **I**esu **C**hrīsti domini nostri sta paulisper in itinere tuo: a expecta me donec ad vicū perueniam. **A**t ille cū aliquantū lucis iam mergi cepisset ex parte restitit: nec pri⁹ occubuit q̄ homo dei perueniret ad vicum. hoc autem manifestum factum est omnibus illis: qui ibi consistebāt. **S**tantes autem a intuentes moras solis in occasum: mirabātur omnes quib̄ sibi vellet hoc: q̄ tot horas in occasum suum non descenderet sol. **V**identes autem patrem Mutū de heremo venientem: querebant ab eo quod hoc signum esset q̄ ostēderet sol. **A**t ille respondit eis. **N**on meministis vocem domini a saluatoris nostri dicentem. **S**i habueritis fidem sicut granū synapis maiora horum signa facietis. **A**t illi cum intellexissent eius fide ipsū solem stetit: timorē magno

perterriti sunt plurimique eorum inuenerunt se eius discipulatum a seque eum ceperunt. **C**um autem ingressus fuisset domum illius fratris pro quo festinauerat et inuenisset eum iam defunctum oratione facta accedens ad lectulum osculatus est eum et ait. Quid magis desiderij habes frater: abire a se cum christo: an permanere in carne. **T**unc ille recuperato spiritu paululum resedit et ait ad eum. Quid me reuocas pater. **M**elius est michi redire a se cum christo: permanere autem in carne michi necessarium non est. **C**ui dixit. Dormi ergo in pace fili: et ora pro me. **A**t ille continuo exclaimans se in lectulo obdormiuit. hi autem qui aderant obstupuerunt dicentes. **V**ere homo dei est hic. **T**unc ille induit adolescentem ut si bi mortis erat satis de core: et totam noctem in psalmis ymnisque puigilem ductens honeste inueniendi tradidit sepulchro. **A**lium autem fratrem cum uisitasset pater Mutius in lectulo decubentem. ubi uidit eum quiete mortis difficulter accipere et graui conscientie sue metu redargui: ait ad eum. **C**ur ipse paratus es fili ad perfectionem. **A**ccusatrix ut video ignauie tue. tecum pergit conscientia. **T**unc ille exorabat eum dicens. **O**bscrote pater intercede pro me apud deum ut michi paruulorum temporis spacium largiatur: quo possim emendare uitam meam. **A**t ille dixit ad eum. **N**unc spacium penitentiae requiris ubi uite tempus implesti. **Q**uid faciebas in omni hoc uite tue tempore. **N**on potuisti vulnera tua curare. **Q**uoniam et recentiora semper debebas. **A**t ille cum permansisset

set orans: ait ad eum senex. **S**i uoltra non addas malis tuis mala orabimus pro te deum. **B**onum est enim et pater et indulget tibi parum aliquid temporis uite ut omnia debita tua persoluas. **E**t cum post hec orasset deum: surgens de oratione ait ad eum. **E**cce tres annos tibi dominus concessit in hac uita. tamen ut ex animo ad penitentiam conuertaris. **E**t apprehensa manu eius eleuauit eum de lectulo. **A**t ille surgens sine aliqua dilatione secutus est eum ad heremum. **E**t ubi completi sunt tres anni. post ea reuocauit eum ad locum unde eum assumpserat. iam non quasi hominem sed quasi angelum ex homine factum deo consignans ita ut omnes mirarentur de conuersatione eius. **C**umque conuenissent ad eum fratres plurimi statuit eum in medio: atque ex ipso sumens materiam per totam noctem. doctrinam de fructibus penitentiae et conuersionis produxit ad fratres. **I**pso uero sermonem faciente. quasi dormire paululum frater ille cepit et continuo in pace quieuit. **T**unc facta oratione super eum et omnibus que ad sepulturam pertinent rite completis ad heremum properanter abscedit. **F**requenter autem et Nilum immanem hunc fluvium pedibus transiuit: aquam usque ad genua habens. **A**lio tempore clausis ostijs fratribusque in superioribus solaris sedentibus ipse ingressus est ad eos. **E**t frequenter ab quocumque locum

voluit quis longe positi: intra mo-
mentū tēpōis euectus est. Nam pmo
adhuc tempore ouersacionis sue
cū eet in iheremo et ebdomadā ie-
iunasset: auit occurrisse hominem
in deserto habentē panē et aquam
qui exhortatus ē eū vt pcciperet ei
bū qui de celo ei fuerat destinatus.

Alio q̄ tēpe demon assistens:
auri thesauros plurimos q̄s Pha-
raonis fuisse phibebat: oñdit ei
sub terra dimersos. Cui rñdisse
ferē pat Mutius. Pecunia tua te
cū sit in interitū. Hec ḡ a his simi-
lia plurima p eū fecit deus. Sed
et alij nihilomin⁹ fuerāt ante nos
multi p̄res quib⁹ dignus non fuit
mund⁹: signa celestia et p̄digia fa-
cientes. Quis ḡ miramini si nos
parui homines pua faciam⁹ dau-
dos et cecos curātes q̄s et medici
faciunt. Et cū hec nobis senex Co-
pres enarraret vn⁹ ex fratribus
nostris: quasi incredulitate eorū
que dicebantē rediare cepit: et pre-
tēdio dormitare. Cūq̄ sōno fuisset
oppressus vidit p visum lib⁹ au-
re litteris scriptū in manibus se-
mis. Copretis: ex quo narracō eius
reduci videbat⁹: et assistentē quen-
dam clarissimū aspectus viciū cani-
tie venerandū: cum cōminacōne
magna dicentē sibi. Cur nō audis
intente que recitant⁹: s̄ in crebulis
domitas. At ille cōturbatus eui-
gilat et statim nobis secretū latino
sermone que viderat enarrauit.

Inter hec aut vidim⁹ rusticanū
quendā accessisse ad ostiū semis:
habentē vas arena plenum. et ex-
pectātem donec senex p̄monez sue

narrationis expleret. **N**os ergo
vidētes eum: interrogamus p̄sbi-
terum q̄d sibi velit rusticanus ille
stans et arenam tenens in vase.
Et respondit ad nos senior dicens.
Non quidem oportebat me o fili
oli vob hoc proderet ne videamur
in dei opere gloriari et merces labo-
ris nostri perire. tamen pro edifi-
catione vestra et utilitate q̄ de lon-
go itinere venistis ad nos non pa-
tior etiam hoc abscondi a vobis:
sed enarro opera domini que dig-
natus est implere per nos. Terra
regionis huius que in vicino no-
stro colitur sterilis valde et infru-
ctuosa fuit: ita vt si quando semi-
na ex necessitate suscepit duplica-
ta vix redderet. Vermes em̄ qui
dam nascebant in ipsis germinū
culmis et ascendente segete succide-
bant. Erāt autē agricole loci illi⁹
gentiles. Vos nos cū docuissim⁹
deum credere et fidem christi capere.
christi ani iam facti veniunt ad
nos: rogantes vt oremus deum p
segetib⁹ eorum. Et cum diceremus
eis: nos quidem oraturos. s̄ fidem
ipsorū requiri apud deū que hoc
percipere mereatur. Illi autem ex
arena hac que calcatur a nobis
sinus suos replentes obtulerunt
nobis: rogātes et vt in nomine do-
mini benediceremus. Et ego alio
ab eos. Sedm fidem vestram fiat
vobis. Tūc illi auferentes arenā
secum miscuerūt seminibus: que
seminaturi erant et sparserunt p
agros suos. et tantum fructum col-
legerunt quantum nulla vsq̄m
potuit Egypti terra colligere.

Ex eo ergo consuetudo est eis bis per
singulos annos venire ad nos a
eade expetere a nobis. **T** Ed a il
lud non celabo vos qd mibi domi
nus ab gloria n ommis sui presti
tit. Desidera aliqui ad ciuitate et
inueni ibi viru quenda doctorem
manicheorum seducentem popu
los. Cum hoc habui conflictu ser
monis. Sed qd erat refutatus nis
et condudere eum verbis non pote
ram: veritus ne auditoru turbe le
derent si in verbis ille superior ab
scessisset: audientibus turbis dixi.
Accendite ignem plurimu in me
dio platee et ambo intremus in fla
mas. Si quis nrm non fuerit adu
rtus huius fides vera crebat. **Q**8
cu dixissem valde placuit populo et
continuo ignis accendit plurimu.
Tuc ego apprehendes eu cepi me
cu pertrahere ad ignem. **N**o inquit
ita sed vnus quisq nrm singulariter
ingrediatur. **P**rimus tñ tu debes
intrare qui hoc ipsum proposuisti. **E**t
ego in nomine xpi consignans me
metipm medias flammis ingres
sus su. **I**gnis vero huc illucq dis
pigi ac fugere a me penitus cepit.
Steti in medio ignis dimidia fere
hora a m noie dni in nullo penitus
lesus su. **V**identes aut populi cum
ingenti admiratione exclamauerunt
a benedixerunt deu dicentes. **M**irabil
deus in sanctis suis. **C**eperunt aut
purgere a Manicheum vt itroiret
in igne. **A**t ille reluctari cepit a sub
trahere se. **T**uc op hentes eum
turbe: iniecerunt eu in medio ignis
a statim circubans eu flamma at
q aduersus semistum reddidit. **E**t

illu quide cu de deo reer vrte ppls
eiecit clamans a dices. **V**ivus ac
doat seductor ille. me vero assumen
tes secum a benedicentes dñm ab ec
clesia pducunt. **A**lio qd tpe du
traleo iuxta templu quoddam vidi
ibi sacrificare gentiles a aio ad eos.
Cur vos cum sitis homines immo
latis mutis a insensibilibus simu
lacris. **N**onne etia vos multo ma
gis sine sensu estis qd illi quibus
immolatis. **A**d hunc sermonem
dñs aperuit eis intellectum et reli
quentes errorem suum quem age
bant secuti sunt me a crediderunt
saluatori dño nostro. **A**vit in
aliqui ortulus monasterio vicini
quo in propter aduentantes fra
tres olera cole videbamus. **Q**ui
da aut gentilis ingressus est no
de a furatus est olera. **Q**ue cum
perulisset in domu suam igni ap
posuit vt coqueret. **C**uq tribus ho
ris continuis ingenti igne fuggel
to neq feruere neq moliri aut
calefieri aliquatenus potuissent.
sed pmanissent eadem viridita
te qua missa sunt. et neq a qua ip
sa quidem vel leuiter calefieri po
tuisset in semetipsum regressus il
le qui furatus est erepta rursus de
foco olera reportat ad nos et pro
sternens se an pedes nostros roga
re cepit vt peti sui veniam merere
tura fieret xpanus. **Q**8 et impetu
uit. **A**ccidit aut eade die hospites
venire ad nos plurimos fratru q
bus opportune olera pa parata
sunt. **G**ratias g referentes dño p
mirabilib9 suis duplicem leticiam
gessimus et p salute hominis et

pro beneficijs dñis. **C. xvij.**

Hic et alius vir

Isa⁹ **H**elenus noie. **H**ic a pueritia i seruiicio dñi oī otinentia et castissimis institutionib⁹ enutrit⁹ ab summa merita puérat. Deniq⁹ cū adhuc puer eēt i monasterio si ne cessari⁹ fuisset ignis vt e viciō pete ret: ardētes prunas vestimēto de ferebat illeso. **8** ab mirātes oēs q̄ aderāt frēs stuc iū ai viteq⁹ ei⁹ acmetitū imitari cupiebāt. huic q̄ tempe cū solus eēt i heremo: de sideriū rescendi mellis exortū est. Et successus vidit in saxo sauu mel lis inherente. Sed intelligēs inimi ci hanc eē fallaciā: cōtinuo semet ipsū increpās ait. **D**isce de a me de ceptis et illecebrosa cupiscentia. **S**criptū est enim. Spiritu ambula te et desideria carnis nō pficietis. Et statim derelinquēs etiā ipsū locū: discessit et abiit in desertū atq⁹ ibi tm̄ p carnis cupiscentia punien da ieiunio semetipsū cepit afflige re. **T**ercia autē septimana ieiunij sui vidit in deserto iacere diuersa poma: et intelligens dolos inimici ait. **N**on manducabo neq⁹ otīgā ne frēm meū hoc ē aiām meā scā dalisem. **S**criptū est em̄: qz non i cibo solo viuit homo si i omni ver bo dei. **C**ūq⁹ a sequenti septimana ieiunasset: paululū i sōno ductus est et ecce angelus dñi astitit ei p visū dicens. **S**urge iā et q̄ inuene ris tibi apposta nihil dubitās ve scere. **E**xurgēs autē vidit aq̄ fon tem lemib⁹ repletū fluentis. ei⁹ qz ripas i circuitu herbis quibusdā

tenetis odoratisq⁹ p̄teritas. Et acce dens decerpere cepit et edere: simili ter et ex fōte potulū sumere. **C**ōfir mabat autē se nūq⁹ i omni vita sua tante dulcedinis aliqd et tan te suauitatis haussisse. **I**nuenit au tē i ipō loco etiam speluncā quā dam intē quā aliq⁹ dū requieuit. **E**t cū reficiendi corpusculi temp⁹ et necessitas affuisset: p dei nihilo minus gratiā nihil dēerat horū q̄ poscebat a dño. **Q**uodam vero tempe pgebat ad visitandum fra tres i Comodos: quibus etiā que necessaria erant ad refectiōē cor pis deferrebat. Et cū i itinere eoz q̄ portabat onere grauaretur videt eminuis onagros transiē p deser tū et exdamauit dicens. **I**n nomine dñi nostri i Hu christi veniat huc vn⁹ ex vobis et suscipiat sarcinā meā. Et ecce vnus ex omni grege tota cū māfuetudine pgit ad eū. **T**unc ille plenti se sponte et onus impo sūt et ipse insedit et cū omni velocitate ab eo ad cellulas fra trum quo pergebat euectus est. **A**lio rursus tempe dñica die ve nit ad quoddam monasteriū fra teum. Et cum vidisset eos non ple nam agentes solemnitatē diei cau sam requirit. **C**ū at dixissent ei pro eo qz p̄l bē non adesset: qz trans flu men maneret. ppter metū ei croco drilli transire nullus audebat tūc ille dixit eis. **S**i vultis ego vadam et adducā eum ad vos. Et cōtinuo ad ripā fluminis pergit. vbi cū no men domi inuocasset presto fuit telua. Et q̄ solebat ad eē ad p̄miciē hominū: affuit tunc ad vehiculū

tergoq; suo suscipiens eū cū oī me-
tu subiecta. vsq; ad partes rīpe vl-
terioris produxit. Adijt cōtinuo
Pelenus presbyter: et exorare ce-
pit vt iret ad fratres. Erat at in-
butus vilissimo et abiectissimo in-
dumento. **S**up q mirat⁹ p̄sbyr: q̄s
ā vnde eēt vel quid sibi vellet inq̄-
rit. **V**bi vero esse cognouit homi-
nē dei. seq̄ eū ad flumē cepit. Et cū
causaret nō inueniri nauigium q̄
transire poss. tūc abbas **P**elen⁹ di-
xit ad eū. **N**ihil verealis pac. ego
iā nūc parabo vehiculū. Et exda-
mās voce magna adeē test iā in-
tet. **Q**ue statim ad vocē ei⁹ affuit
ac dñsū suū ad vehendum placite
p̄buit. **P**rior ipse d̄scēdit et iuitat
p̄brm dicens. **A**scende nūl formidās.
At ille videns beluā exterrit⁹ retro
cedē ac fugere cepit. **Q**ēs aut qui
aderāt stupor igens et metus appre-
hēdit videntes hoiem crocodrillo
euectū flumis aluēū tñsmeare q̄ v-
bi d̄scēdit secū p̄it i sicum educit
etiā bestiā: dicens ab eā. **M**elior est
mors: q̄ tot scelet⁹ et tot hoiū bi-
orū inuolūi reatu. **A**t illa statū cor-
ruens expirauit. **I**nterea per tri-
buū in monasterio pmanēs scīs
Pelen⁹ docebat fratres spirituali
doctrina. ita vt etiā nōnullo eū co-
gitatiōēs cordis et secreta cōsilia
pferet in mediū. et alium quīdem
p̄det spiritu fornicaciōis vrgeri
aliū aut iracundie aliū vero cupi-
ditate pecunie. **N**ōnullos et iactā-
tie ac superbie spiritu illudi. alteri
us vero māfuetudinīs alterius ius-
ticie. alteri⁹ aut patientie testimōi-
um habat. **E**t sic vtracq; ex parte

alioz vicia alioz etiā vices ex-
aggerās. ad oēs eos pfect⁹ mira-
bilis excolebat. **A**gnoscentes vero
singuli quicq; ita agi itra semetip-
sos vt ille nūciauerat corde spūe
ti emēdabāt. **P**rofectur⁹ at ait ab-
eos. **P**reparate olera ad aduētum
frūm. **E**t ill p̄paratib⁹ cōtinuo su-
puenerūt fratres q̄b⁹ hōrifice suscep-
tis ip̄e d̄scēdit ad heremum. **R**oga-
bat at eū qdā ex frīb⁹ vt p̄mitte-
r̄ eū secū de gē in hēmo. cūq; r̄d̄is-
s̄ ei ḡue esse negotiū et plūmī la-
boris tētaōib⁹ obfistē demonum
eo cōtētiōis iuueis p̄fistebat p̄mit-
tes cūda se tolleāturū tñ vt p̄te-
r̄ ei copiā s̄forciū sui et cū p̄missi⁹
secut⁹ eū ad hēmu est. **Q**ue; ille in
spelūca sibi viciā hitare iubz. **T**ūc
demonēs aduolantes p noctem. p̄-
mū sedis et turpibus eum cogitati-
onibus exagitabāt post hec vero
etiam violenter irruere et necare
eum aggrediuntur. **E**ffugies aut
iuuenis et peruolans ad cellulam
sancti **P**eleni quibus malis vige-
retur exponit. **T**ūc senior d̄solat⁹
est eū p̄antis: et de v̄tute fidei ac
patientie d̄monens. **S**tatim reuocat
ad spelūcā de qua effugerat. **E**t tā-
q̄ fulcum quendā p arenam extra
cellulam iuueis digito suo ducens
p̄cepit in nomine domini ne au-
deant demonēs statutum ingredi
limitem. **E**t ita verbi eius virtute
adolescens permansit de reliquo se-
curus. **V**erebatur de eo q̄
et ipse adolescens in heremo pos-
tus celestes sepe percepisset cibos
et fratribus ad se vementibus cū
nihil habuiss̄ quod apponeret.

affuisse quēdam adolescentem pa-
nes ei et que necessaria erant defe-
rentē: eaq; cum aī speliā eius de-
posuisset: ultra nusquā comparu-
isse: dixisse vero euz ad fratres. be-
nedicamus dominū qui pparauit
nobis mensā idēseto. **H**ec et a-
lia plurima de sādōū patēū vita
a cōuersatōnibus enarrās nobis
pater. **C**opres a cū oī affectu ī stru-
ēs: post edificatōis sermonē intro-
ducit nos ī ortulū suū ostēdens no-
bis arbore palmarū aliorū pomorū
quas ipse plātareat a dicebat
Hec me ī heremo plātare rustica
noī fides amonuit. **V**t em̄ vidi eos
tātam fidē habere vt arenā sub no-
stris vestigijs colligētes p agros
suos spargerēt a terrā stellē ad to-
tū fecunditatis vterēt vbertatē: pu-
dor in quā est si nos inferiores inue-
niamur ī fide. quoz fides p nos cō-
signata est deo. **Ca. xviii.**

Adim? et aliū nō

Ulōge ab vrbē ad eā partē q̄
mittit ad heremū. noīe **T**heonē vi-
rū sādū itra cellulam suā clausum
solitariū: q̄ philebat triginta an-
nis silentij habuisse cōtinentia:
quiq; tam multas virtutē facie-
bat vt ppheta apud illos habere-
tur. **C**onueniebat nāq; ad euz per
singulos dies infirmorū plurima
multitudo: ad quos ille per fene-
strā manum proferens et vniūsal-
iū q; capiti sup imponens ac bene-
dicens eos. sanos ab omni egri-
tudine remittebat. **I**pse etiā ipso
visu tam honorabilis fuit tantūq;
reuerētie gerebat ī vultu. vt inter

hoīes angēlus videretur: ita letus
oculis et plen⁹ gratie apparebat.
Hūc cum ante parū tempus vt
cōpetimus nocte latrones superue-
nissent aux se apud eū inuēturos
sperantes: oratione solita ita eos
vixit vt forib⁹ eius affixi mouē se
omnino non possent. **M**ane vero
cū ad eum turbe solito conuenissent
a viderent ad ianuās ei⁹ latrones
volebant eos igni tradere. **A**t ille
reū necessitate cōpulsus: vnū eis
solūmodo locut⁹ est vrbū. **S**imite in-
quit istos abire illesos alioquin
grā a me. ēfugit scitatu. **P**opuli ve-
ro vt audierūt hēc: cōtradice nō au-
dētēs dimiserūt eos. **L**atroēs vero
vidētēs qd se cū gestum ē abiecta
scelerū voluntate pteritorū malorū
pēnitētiā agētēs ad mōastēia viciā
cōfugiūt. **A**tq; ibidē emēdationis vi-
te formā modūq; suscipiūt. **E**rat
aut sup̄bi ctus vir erudit⁹ non so-
lū egīptiorū et grecorū lingua sed
etiā latinorū. vt a ab ipso et ab ip-
sis qui ei aderāt didicimus. **S**ed a
ipse releuare cupiēs et cōsolari pe-
grinationis nostre laborem: ī ta-
bella scribēs ad nos. grām dōctri-
namq; sui sermoīs oñdit. **E**rat autē
cib⁹ eius absq; ignis opere. **D**ice-
bat autē: q; et noctibus ad here-
mū pgrebiens cōmītatu vteretur
plurimo heremi testiarū. **I**pse ve-
ro hau tiens aquā de pu tēo suo et
plens eis potum: obsequia frā-
rum tūmērabat laborē. **Q**uī? at
rei manifestū dabat inditiū. **S**b
vestigia bubalo q; caparum q; et
onagrorum circa eius cellulā plu-
rima deprehendebant. **Ca. xix.**

Uidimus et alium ve
nerabilem patrem apud thebaï
dā. Dioscori nomine presbyter: habentem
in monasterio suo centum fere mona
chos. Quē eo tpe q̄ accedit ad sa
cramenta. summa cura summaq; perseri
m⁹ adhibere diligentiā. ne q̄s eorū
q̄ accedit ī aliq̄ deferat cōscientia;
maculatā: tātū vt etiā de his eōs
omoneret q̄ accide p̄ sōnia hōib⁹
solent vel p̄ fātasias mulieib⁹ ap
parentib⁹ vel etiā p̄ naturalis hu
moris abundātiā. Dicebat ḡ si
quidē absq; mulierū fātasias tale
aliquid euemiat nō esse peccatū cō
gemit⁹ enī humor ī corpore vbi p̄
pria repleuerit conceptacula suis
necesse est vt meatib⁹ egerat: et
itē nō trahitur ad peccatū. Vbi
vero visus mulierū et blandimen
ta carnis occurrūt: in hoc iā deside
rijs anime erga huiusmodi cogi
tationes atq; illecebras occupare
dari confirmabat indicia. Debere
ḡ monachos aiebat omī genere a
cogitacōib⁹ suis repellē huiusmo
di simulachra nec indulgere om
nino in hec delabi sensus suos: ali
oquin nihil differri ab hīs qui
scdm carnē viuūt quāmo si fie
ri potest etiā in eo satis agere vt p̄
multā cōtinētiā ipsam superent a
būdantiā naturalem: fluxusq; eius
labē omīs ac ieiunij continuatio
ne cōstringant. Deniq; aiebat: et
hī qui in delicijs viuūt si forte cor
poris sui egritudo deprecatur ab om
nib⁹ q̄ noxia ēē iudicauit medic⁹
abstinebūt: cur non multo magis
hoc monachus faciat. si anime et

spiritus sanitas expetenda ē. **Ca. 22**
Uidimus et alium
apud thebaïdā mirabile
viri nomine Ichor. Hic mulierū erat
monachorum p̄ q̄ habitu ip̄o ho
noris videbat angelici nonaginta iā
agens etatis annos: barba p̄lix
ac claritatis caicie splendida vul
tu et aspectu ita let⁹ vt plus aliqd
haberet q̄ hominis natura patere
tur. Hic prius ī vltima heremo plu
rimis abstinentie laboribus exer
citatus: postea mo in vicino vrbis
monasteriū instituit. In adiacen
tibus autē habitations sue locis
diuersi generis arborū siluas ipse
plantatā ponendo cōseuit: in qui
bus: vt nobis a plurimis sanctis
patribus affirmatum est ante il
lius aduentū nullum omnino vir
gultū fuit. Ob hoc aut plantauit
hac siluā vt frēs q̄s sibi cōgrega
re cupiebat non haberēt necitatē
lignigrā lōgius euagadi: habēs
curā et in his q̄ ministerio corpis
necessaria sūt p̄cipue salutis eorū
ac fidei. Ip̄e tū cum esset in heremo
hīs pascebat et rabieib⁹ quibus
dā: et hec ei dulcia videbāt. Aq̄ ve
ro siquid iuuenisset bibeat: orat
oib⁹ et hūmīs occupās ōne diei te
pus ac noctis. Vt autem ad matu
ram puenit etatem: apparuit ei ā
gelus domini in heremo per visū
dicens. Eris in gentem magnam
et multus tibi populus credetur a
eū p̄ te saluāda multa milia hōi
nū. Quoscuq; at ī hac vita pōit⁹
conuerteris ad salutem: super tan
tos principatū accipies ī futuro m

Et nihil veraris: nunquā ei aliquid
derit tibi eorū que ad vsum corpo
ris p̄tinent. quotiēs hęc poposcis
a deo. Nec cum audisset ad vicini
ora loca prexit: et primo solus sub
paruo tugurio quod sibi ipse co
stauerat habitare cepit: **V**olenti
bus cōpositis vscens solis. inter
dum etiā post continuata ieiunia
litteras p̄mo ignorauit. **C**ū autē
de heremo ad hęc que supra dixi
mus viciniora habitacula acces
sisset: data ei diuinitus gratia est
Et cum a fratribus oblati ei co
dex fuisset: quasi olim iam sciens
litteras legere cepit. **C**ollecta est
ei a aduersus demones virtus: ita
ut multi ex his quos urgebant de
mones. etiam inuēti ad eū raperen
tur: p̄testantes sumo cum clamo
re de meritis eius. **S**ed et alias q̄
plurimas sanitates operabatur.
Congregabant interim ad eū
plurime multitudines monacho
rū. inter quos etiam cū nos adue
nissimus: visis nobis letissimus
redditur. **C**ū q̄ salutans nos oras
set more sibi solito. pedes hospitiū
p̄p̄rijs maib⁹ lauit: et docere nos
ex scripturis que ad edificacōnem
vite ac fidei p̄tinet cepit. **E**rat em̄
ei docendi gr̄tia a deo collata. **C**ū
itag nobis plurima scripturarū
capitula sapienter disseruisset:
rursus ad orationē conuertebat.
Confuetudo autē erat ei. non pri⁹
corporalem cibum sumere: q̄ spi
ritalem christi cōmunionē accipe
ret. **Q**uo p̄cepto. post gratiarum
actionem adhortari nos etiam ad
reficiendum cepit. **I**pse tamen se

dens nobiscum: nūquam cessabat
aliquid de studijs spiritalib⁹ com
monere. **N**arrabat q̄ nobis tale
aliquid. **S**cio inquit hominē quen
dam in heremo per tres continuos
annos nullum sup̄fuisse terrenum
cibum. **A**ngēlus em̄ dei tertia qua
q̄ die ei cā ei deferbat celestē: et
hic ei cibus erat hic potus. **E**t ite
rum scio huiusmodi hominem.
q̄ venerūt ad eum demones in spe
cie celestis militie et habitu ange
lorum currens igneos agentes plu
rimo appara tu tamq̄ magnū ali
quem regem deducentes. **I**sq̄ quia
ceteris ut rex haberī videbat dice
bat ad illū q̄ hęc videbat. **I**mples
tiōnia o homo superest ut adores
me: et transferam te sicut **P**eliam.
Sed monachus hęc audiens dice
bat in corde suo. **Q**uid est hoc q̄
dicitur. **E**go quotidie saluatorem
qui est rex meus adoro. **H**ic si ille
esset. **Q**uomodo hoc a me posceret
quod indefinenter me facere sciret.
Et post hęc respondit ad ipsū. **E**go
habeo meū regē quez quotidie si
ne intermissione adoro tu autē fal
lax non es rex meus. **E**t continuo
inimicus ad hęc verba comparuit.
Verū hęc ille quasi de alio nobis
narrans. sua gesta sub alteri⁹ per
sona memorabat. **P**atres tamen
qui aderant ipsi nobis confirma
bant: q̄ ipse esset qui hęc vidisset
et audisset. **E**rat enim hic mag
nificus pater: qui inter cetera bo
na etiā hoc p̄stabat adueniētib⁹
fratribus et cū ipso habitare co
lentibus. **F**aciebat conuocare fra
tres qui secum erāt: et in vna die

aduenienti fratri integram cellula
edificabat. Et erat in hoc ope ma
gna alacritas fratrum vnoquoq;
eorum festinante lateres conuehe
re aut lutum porrigere: aut aqua
infundere aut ligna ferre. Vbi ve
ro perfecta fuisset: ipse eam oibus
vtenlibus: vel necessarijs instu
tam fratri tradebat. **N**ec aliqua
do cum falsus quidam frater ad eum ve
nisset. et ut videretur nudus vesti
menta sua occultasset arguit eum
coram omnibus et in medijs que
occultauerat protulit. Quo facto ita
pertimuerunt omnes ut de reliquo
nemo auderet coram ipso fallere.
Tanta erat in eo virtus animi: et
tanta diuine gracie magnitudo
qua abstinentie labore a fidei pu
ritate quiescebat. Multitudines autem
fratrum cum ipso posite tanta gra
tia erant replete. ut cum ad ecclesiam conueniret
chori angelorum vestibulis ac me
tibz resplendentibus ad mutati
onem virtutum celestium hymnis
et laudibus dei perui giles videren
tur.

Ca. xxi.
Utrum autem et ad
ciuitatem quandam thebaidis
Oxirinchum: in qua tanta religio
deprehendimus bona: ut ea nemo dig
ne sufficiat enarrare. Repletam eam
monachis intrinsecus vidimus: et
extrinsecus omni parte circunda
tam. Fides publice si que in ea fue
rant et templa superstitionis antiq;
habitationes nunc erant monacho
rum. et per totam ciuitatem multo
plura monasteria quam domus videba
tur. Sunt autem in ipsa urbe. quia est

ampla valde et populosa. duode
cim ecclesie in quibus publicis agi
tur populi conuentus. Exceptis
monasterijs in quibus per singu
la orationum domus sunt. Sed nec
porte ipse nec turres ciuitatis aut
ullus omnino angelus eius mona
chorum habitationibus vacat: qui
per omnem ciuitatem die ac nocte
hymnos et laudes deo referentes
urbem totam quasi vnam dei eccle
siam faciunt. Nullus enim ibi in
uenitur aut hereticus aut paganus
sed omnes ciues christianum omnes
catholici sunt ut nihil omnino dif
ferat si episcopus in platea orati
onem aut in ecclesia indicat. Ipsi
quoque magistratus et principales
ciuitatis et reliqui ciues studiose
per singulas portas statuunt qui
obseruent: ut si ubi apparuerit pe
grinus aut pauper certatim ad
eum qui preoccupauerit adduc
tus que sunt necessaria consequa
tur. De his autem que erga nos
ab ipsis populis gesta sunt. vi
dentibus transire nos per ciuita
tem suam. et velut angelis occu
rentibus a hominibus deferentibus quo enar
remus de ipsis monachis et virginibus.
quorum innumere multitudi
nes ut paulo supra diximus:
in Oxirinchis thebaidis regionis
ciuitate illa religione opulentissima
habentur. Requirentes enim nos
a sancto episcopo loci ipsius vi
ginti milia virginum et decem mi
lia monachorum imbi haberi co
petimus. Quorum omnium affec
tum erga nos. et honorem quem
carissime exhibebant nobis

exponere nec sermo sufficit nec vere
cunctia prout quomodo pallia nostra
sunderent unoquoque nos sibi rapi
ente et ad se adducere cupiente.
Vidimus quoque ibi plurimos sa
dorum patrum diuinas dei gratias
habentes: alios in verbo alios in
abstinentia alios in signis et virtu
tibus ministrantes. **Capitulum xxij.**

Vidimus et alium

quendam presbyterum in regione
Asinoite nomine Serapionem multo
cum monasteriorum patre. sub cuius cu
ra plura et dispersa monasteria que
si decem milium habebantur mo
nachorum. qui omnes ex laboribus
pretiis quos precipue messis tempore
mercede manuum conquirebant.
partem plurimam ad supradictum
patrem conferentes in usus pau
perum destinabant. Hoc autem moris
erat non solum ipsis sed et omnibus
pene egiptiis monachis. ut mes
sis tempore se locent ad metendum
operam suam: atque ex eadem mercede
octogenos unusquisque modios fru
menti plus minusue conquirat
et locum partem plurimam pau
perum usus offerant unde non
solum regiones ipsius indigentes a
lant. sed alexandriam naues fru
mento onuste diriguntur: vel in car
cerem conclusis vel reliquis peregrini
is atque gentibus prerogande.
Regem enim intra egiptum sufficunt
pauperes: qui possint misericordi
e eorum fructus et largitatis assu
mere. Vidimus autem et in regioni
bus nempheos et babilonis in nu
meras multitudines monacho

rum: apud quos diuersas virtutum
gratias et morum ornamenta consperi
mus. Ibi autem tradunt et loca illa: in qui
bus Ioseph fertur recondidisse fru
menta quas et thesauros Ioseph vo
cat. alij vero Piramides: quas dicunt
iplas esse in quibus frumenta tunc
congregata sunt. **Capitulum xxij.**

Radebat leiores

fuisse quendam persecutoris tem
poris Apollonium. Qui cum vitam mag
nificam egisset inter fratres: etiam
diaconus ordinatus est. Tempore
ergo persecutionis erat ei studium
singulos quosque circuire fratres et
coartare eos ad martirium. Cumque
fuisset etiam ipse oppressus et in car
cerem trusus gentiliū plurimi tam
quam insultantes veniebant ad e
um et verbis blasphemis et impi
is confutabant. Inter quos fuit qui
dam Filemon nomine coraula fo
mosissimus. et omni populo ama
bilis. Qui cum multi eum fatigaret
iniuriis impium et scelestum et se
ductorem dignumque esse in omni
bus odio haberi. cumque hec et mul
ta alia a duobus eum grauiora lo
queretur respondit ei Apollonius
Miserere tibi domine fili mi: et
nihil tibi horum que locutus es repu
tet ad peccatum. Hec cum audisset Fi
lemon corde compunctus est: vimque
verborum eius supra humanum mo
rem in sua mente persensit in tantum
ut se christianum repente faceret. Et inde
statim puolat ad tribunal iudicis
atque in conspectu totius populi p
clamans iniuste inquit agis. Iu
dex iniquis viros religiosos: et

deo amabiles p̄m̄iens: nihil enī
mali **C**hristiani: vel faciūt vel do
cent. **A**c ille hec audiens primo
quidem p̄atabat vtpote loci illi
hominem ioci aliquōd proponere:
Sed cum vidisset hec eum serio p̄
sequentem et cū omni constantia
asserentem: dixit ad eū. **I**nsanis
o **F**ilemon a mente captus es sub
ito. **A**c ille dixit. **E**go non insanio
s; tu iniustissimus et insanissim⁹
iudex es: qui tot iustos iniuste pe
rimus viros. **E**go enim **C**hristia
nus sum: quod est genus optimū
hominū. **T**unc ille coram populo
cepit eum primo plurimis blan
dimentis reuocare velle iis quos
eum nouerat. **S**ed vbi immobi
lem vidit: omnia intendit in eum
genera tormentorū. **C**ognito vero
q̄ ex verbis **A**polloniū hec facta
fuerat pmutatio. correptum etiam
Apolloniū grauiorib⁹ subdit tor
mentis: a deceptoris in eū crimē ex
aggerat. **A**pollonius vero dixit
ad eū. **V**tinam et tu iudex et oñes
qui assistūt a audiūt me: hūc me
um quē dicis errorem deceptionē
q̄ sequeremini. **A**t ille vt hec audi
uit a ip̄suz a **F**ilemonē ignibus tē
di in consp̄ciū populi iussit. **I**lli ve
ro p̄ q̄ ingressi sunt flāmas: b̄tis
Apollonius cūctis audientib⁹ da
mabat ad dñm dicens. **N**ō trabas
dñe bestis animas cōfidentes tibi
sed ostende nob̄ euidentē salutare
tuum. **I**gitur vbi hec in auditu po
puli a iudicis ad dñm locut⁹ ē **A**p
polloni⁹: ēp̄ete nubes repleta rore
circūdedit viros a flāmas accensi
gnis extinxit. **S**uper quo stupe

facti et inter et populus: vna oēs
voce clamare ceperunt. **M**agnus
et vnus deus christiano cum sol⁹
Sed hec cūz fuissent prefato **A**lex
andrie nunciata: semetip̄so truci
lentior redditur: a electis quibus
dam de officio suo crudelissimis:
a seuiissimis nō tam hōmibus qm̄
bestis mittit et iubet quo et ip̄sū
iudicem q̄ mirabilibus diuinis cre
diderat et eos p̄ quos virt⁹ dei ap
paruerat vinctos **A**lexandriā p̄u
cerent. **I**git cū adduceretur affuit
grā dei in verbo et cepit **A**pollo⁹
eos quī se vinctos ducebāt fixū
dei docere. **Q**uiq̄ cum dei misericor
dia credidissent a fidei dei tota cor
dis firmitate recepissent. semetip̄
sos cum his quos exhibere vene
rant vinctos iudici offerūt: a chris
tianos se esse pariter profitentur.
Quos cum prefatus in fide domi
ni pertinaces et immobiles perui
disset. vniuersos parit̄ iubet in p̄
fundū maris dīmergi ignorās int̄
pius quid ageret: hoc enim sanc
tis non mors sed baptisum fuit.
Sed horum corpora dei sine dubio
providentiā integra illibataq̄ ma
ris vnda reportauit ad litus que
ab his qui obsequiū causa simul
venerant suscepta ac reuocata sub
vno sepulchri domicilio collocata
sunt. a quibus vsq̄ in presens tē
pus virtutes multe a signa mirā
da omnibus cōsumantur. **S**ed a
vota omnium atq̄ orationes susci
piūt ab eis et cum fructu petici
ones implent: q̄ etiā nos diḡ est
dñs adducere a vota nostra orā
onesq̄ cōplere. **Ca. xiiii.**

Utrum autem et
ad Nitrie famosissimū i oi
b9. Egipti monasterijs locū qui q̄
dragita fere milib9 abest ab alex
andria ex noīe vici adiacētis in q̄
nitri colligit nitrie vocabulū tra
hens: p̄spiciēte hoc credo iā tūc di
uina p̄uidentia q̄m illis locis pec
cata hoīm tāq̄ nitro sordes abluē
de essent et abolende. **I**n hoc ḡ lo
co quingēta fere aut nō mltō mi
n9 cernunt sibi vicinaz s̄b vno po
sita tabernacula in q̄bus aliq̄ plures
sunt aliq̄ pauci nōnulli etiā singu
lari habitātet māhoib9 q̄dē di
uini aimo at ac fide et caritate valde
cōiūcti insepabiles manēt. **H**u
ic ergo cū appropinquarem9 loco vbi
p̄grinos fratres aduenire seferēt
cōtinuo velut examen apū singuli
qui per suis cellulis prouēt atq̄ in
obuiam nob̄ letū cursu et festina
alacritate contendunt: portantes
secumq̄ plurimi ip̄orum vtresos a
q̄ panes secundū quod prop̄he
ta corripit quos dā dicit. **Q**uia
nō existis filiis isrl̄ in obuiā: cum
panes aq̄. **T**unc dēmdē susceptos
nos adducūt primo cū: psalmis
ad ecclesiā p̄des lauant ac singuli
quib9 linteis quibus vtēbātur ab
stergūt quasi vīe laborē leuantes
re autē vera vite hūane cūpnas
misticis traditiōibus abluentes
Quōd ḡ nūc de humanitate eo
rum q̄d de offitijs quid de caritate
loquar cū omnes gestirēt nos ab
suā quib9 itro ducē cellulā a nō ea
solum q̄ hospitalitati debēt exple
rent s̄ i sup̄ de humanitate q̄ ip̄i pol

lebāt docere aut de mansue tudine
aut alijs huiusmodi bonisque a
pud illos velut ad hoc ip̄sū de se
culo sequestratos diuersa quidē
ḡcia vna tū eademq̄ doctrina dis
cuntur. **N**usq̄ sic vidimus florere
caritate: nusq̄ sic vidimus opus
feruere mīe: et studiū hospitalita
tis impleri. **S**cripturaz vero diui
naz meditacōes et intellectus atq̄
sciētie diuine nusq̄ tam euidentis ex
ercitiū: vt singulos pene oratores
crebas i diuina eē sapiētia. **ca. xxv**

Post hūc vero ali
us est loc9 in deserto itiore:
dece fere ab hoc milib9 distās. **Q**uē
locū p̄ multitudine disp̄saz i bere
mo cellulaz. cellia noīa sunt. **A**d
hūc locū hi q̄ pri9 fuerēt ibuti: a se
cretiore: iā depositis rudimētis du
cere volunt vitam secedunt. **H**ere
mus est vasta ac cellule tanto in
ter se spatio distantes: vt neq̄ in
consp̄ctu sibi inuicem neq̄ in vo
cis auditu sint posite. **S**inguli per
cellulas commanent. **S**ilencium
ingens et quies magna est inter
eos. **D**ie tantum sabbati et domini
ca in vnum ad ecclesiā conueni
unt: et ibi semetipsos inuicem tan
quam celo redditos vident. **S**i
quis forte in conuentu illo defice
rit intelligunt statim eum corpo
ris aliqua necessitate detentum:
et ad visitandum nō omnes qui
dem simul diuersis tamen tempo
ribus abeunt. portantes secum
vnusquisq̄ siquid apud se est.
quod egro possit gratum videri.
Aliam vero ob causaz null9 audef

proximi sui obturbare silentium: ni
si quis forte possit in verbo instru
ere et velut athletas in agone po
sitos sermo is consolatione purgere
Multi ipsorum a tribus et quatuor mi
libus ab ecclesia coeunt. Et cum lon
go a semetipsis spatio habitaculis
eorum cellule dirimant: caritas in eis
tanta est et tanto inter semetipsos ex
ga oēs fratres ostriguntur affectu
ut in amicitia et exemplo sint om
nibus. Unde et si quis forte volue
rit habitare cum eis ubi intellere
runt unusquisque cellulam suam of
fert.

Capitulum. xxvi.

Vidimus quendam
apud eos venerabilem pa
trem Amomium nomine virum. in
quem deus omnem spiritualium
gratiarum plenitudinem contule
rat. Caritatis in eo gratiam cum
videres nihil tale vel quam vidisse
te dices. Sed si humilitatem con
siderares longo eum in hoc dono
potentior ceteris estimares. Et
rursus si patientiam. si mansuetu
dinem. si benignitatem: in singu
lis enim virtutibus ita precellere
iudicares ut quibus tui preferri debe
at ignorares. Donum vero sapien
tie a scientie tantum ei contulerat do
minus ut nullum fere ex omnibus
patribus ita penetrasse aulas toti
us scientie crederes: sed nec ita ali
quem receptum esse intra cubicu
lum sapientie dei omnes: qui eum
viderant fatebantur. Hic erant
duo fratres Euthemius et Eusebi
us. Nam Diocorus qui maior na
tu in eis fuerat ad officium episcopi

paucis captus est: Hi ergo fratres
erant: et non solum carne sed et
animi virtute germani. Qui om
nes simul eos qui in illis locis ha
bitabant fratres tanquam si natus
foueat filios suos ita unumquem
que instruere consolabantur: et
docentes ad summam perfectione
intebantur educere. Vidimus ex
go supradictum hominem dei Am
monium habentem monasterium
intra eos muro circumdatum quod
in illis locis ex lateribus crudis
fieri facile solet amplum et omni
bus necessariis instructum: in quo
etiam puteum ipse foderat. Ve
nit autem quidam frater saluari
apud eos volens: adiungens eundem
Ammonium interrogans si ubi
esset cellula vacans in qua habita
re posset. Tunc illi. Ego inquit re
quiram sed donec inueniam hic
esto in monasterio ego enim iam
nunc egredior ut requiram. Et re
linquens ei omnia pariter cum mo
nasterio ipse paulo ab eo loco pau
cissimam cellulam reperit atque in
ea se constituit: fratresque qui nuper
aduenerat omnibus que in eo fu
erant cessit monasterio. Et si plu
res fuissent qui forte venirent ad
eos et saluari cuperent supradic
tus vir fratribus congregatis.
omnibus cum alacritate iuvanti
bus. sub die vna monasterium con
struebant et cum singulis quibusque
expleuisset monasterium muta
bantur hi qui mansuri erant ad
ecclesiam quasi refectiois gratia
Quibus inibi occupatis unusquisque

q̄ fratrem de celis suis p̄ferentes
que necessaria erat. singulorū no
uas cellulas instruebāt: ita vt ex
cōsolatione caritatis nihil ōmīno
vel vicihū vel q̄ ad viciū equitū
sue deessent. et manifesta fieret
vniuscuiusq̄ oblatio. **Regressi** er
go ad vesperā hī quibus cellule su
erāt p̄paratē inueniebant omnia
p̄rita: q̄ ad vs̄ erāt necessaria et ita
instructa hitacula vt nihil p̄fusus
desse perspicerent. **Ca. xxv.**

Adm̄ inter eos

quēdā ex sciorib⁹ viz to
nū noīe didimū i quo multa erat
gratia bñi quā i eo etiā vultus ip
s⁹ indicabat. **Dic** scorpiones et cor
natas bestias q̄s **Ceastes** vocāt et
anguēs qui i illis locis post seruo
rem solis acerrimi habent. tanq̄
terre quosdā vermiculos oculta
bat et ita exiguebat vt nihil ab
his omnino mali pateretur.

Adm̄ apud eū et alium
fūme atq̄tatis patrē **Cro**
nū nomine: i senectute bona et p
fecta etate duranti. **Cetuz** namq̄
et decem etatis sue annos agebat.
Dic ex discipulis adhuc beati **An**
thonij superat. cuius inter cetās
animi virtutes humilitatis grati
am vidimus. **Er**at autē et alius
adhuc ex discipulis **Anthoni** **Ori**
genes nomine vir p̄ ōmīa magni
ficius et fūme p̄uēcie. **Cuius** nar
ratio et fmo de virtutibus optimi
magistri hominis dei edificabat
audientes omnes et in flāmabat
vehemēter ita vt oculis cerni que
ab eo narrabatur putares.

Adm̄ ibi et sapientissimū
vīum ac p̄ ōmīa mirābile
Euagriū. Cui int̄ cetās virtutes
animi tanta cōcessa est gratia dis
cernendoy spiritū et purgatorū
sicut apostolus dicit: vt nullus ali
us putaret ex patrib⁹ ad tantam
sublimiū et spiritaliū rerū scienti
am puenisse. **Cui** quāuis reb⁹ ip
sius et experimētis et q̄d est super
ōmīa p̄ gratiam dei magna collata
fuerit intelligentia: accessit et hoc
vt multo tēpore instruct⁹ fuerit a
beato **Machalo** quē famosissimū
in dei gratia signisq̄ et virtutibus
infignem fuisse omnibus notum
est. **Dic** ergo **Euagri⁹** ierēdibilis
eāt abstinentie. **Super** omnia ta
men monebat fratres. si qui for
te studium gererent vel humiliā
bi corporis vel fantasias ab eo de
monum expellendi: ne in bibenda
aqua largiori mensura vterentur
Dicebat enim: qui a si aqua mul
ta corpus infundat: maiores
fantasias generat et largiora re
ceptacula demōibus prestat. **Sed**
et multa alia de abstinentia: sum
ma cum deliberatione docebat.
Ipsē autem non solum aqua par
cissime utebatur: sed et a pane pe
nitens abstinēbat. **Illi** vērō qui
in illis locis morabantur rures:
pane solo et sale contenti sunt.
Et in illa omni multitudine vir
inuenires saltem qui oleo vterē
tur: plures autem in eis nec iacen
tes somnum sed stantes et vt ita
dicam tantum in meditatiōe diui
norum verborum positi capiebāt.

Capitulum xxviii.

Intriciū sane habi
tatiois monasteriorū q̄ sūt
in nitria summū tradebāt quendā
Ammonem. Cuius animam am
eriss et a corpore vidit ferri ad celū
sanctū. Anthoni⁹ sicut refert scrip
tura illa que vitā describit Anto
ni⁹. Sic ergo Ammonē locupletibus
et generosis parentib⁹ ortus ē: a q̄
bus inuit⁹ ab nuptias cogit. Et cū
parentū effugere nō posset violen
tiā: accepta virgine cū intra nup
tiales thalamos cōuenissent a da
ta eis essent cubiculi secreta si len
a alioq̄ puellā de pudicitia et de cō
seruāda virginitate cepit hortari
dicens q̄ corruptio sine dubio inue
nit corruptionē in corruptio i cor
ruptelam sperat. Multo melius
est si uterq̄ nostrū in virginitate
perduret: qm̄ ut alter cōrumpatur
ex altero. Acquiescit virgo: silen
tio tegitur incorruptionis thesau
rus. Cūq̄ plurimo tempore soli
us dei cōtēti testimonio deo ma
gis essent. qm̄ carne sanguineq̄
cōiuncti: post obitum parentum il
le quidē ad hunc vicinū desertū se
cessit locum: virgo vero itra dohū
residens breui tempe et ipsa multi
tudinē virginum et ille p̄fuit mul
titudinē monachorū. Cūq̄ secre
t⁹ resideret in hēmo adolescēs qui
dāq̄ morfu canis rabidi act⁹ in ra
biem v̄sus erat multis vid⁹ cathe
nis ad eum deducit: p̄sequentib⁹
eū parentib⁹ a rogantib⁹ p̄ eo. At
ille Quid mihi molesti estis homi
nes. Supra merita mea est quod
petitis. Sed tam hoc vobis indicare

possum q̄ in manib⁹ v̄ris est sani
tas eius. Reddite vidue bouē quez
furati estis: a sanus vob⁹ reddet fili
us vester. At illi extimuerūt q̄dem
valde q̄ ea q̄ in secreto gesta sunt
nō latuerunt hominem dei: gaudiū
fuit tamen q̄ hāc eius viam salutis
ostendit. Et sine mora ut reddite
ēt direpta: orate hominē dei etiā
inueni sanitas redditur. **A**lio q̄
tpe cū remiss⁹ ad eum q̄dam p̄ba
re volens animos ip̄orū dicit doliū
sibi esse necessarium: vbi aquam
pro aduenientibus conḡgaret.
Et cum polliciti fuissent perlaturos
se vnus ex ip̄is graue sibi duxit:
dicens posse perditari camelum
suum. si ei tam graue onus impo
neret. Et ait ad alterum. Tu si vis
defer. aut si potes ego camelo me
o parco ne moriatur. Tum alter.
Mihi inquit ut ipse nosti camel⁹
non est sed asinus. Nunquid po
test q̄d camelus portare non va
let asinus portare. At ille. Fac tu
inquit ut vis: tu videris. **E**go enī
non interimam camelum meum.
Tum ille. Ego inquit imponam
asino pondus quod tu camelo tuo
onerosū dicis: a merita hominis
dei facient quod impossibile est
esse possibile. Et ita impositum do
lum asino: peruerit vsque ad mo
nasterium hominis dei: ita ut nec
sentiret asinus si aliquid oneris
portaret. Quez vbi vidit Ammonē
bene fecisti inquit in asino dese
rens doliū. college enim tuū
mortuus est camelus. Et quia
regressus inuenit ita gestum ut
predixerat ei vir sanctus dei.

Señ & multa alia p eū tōmī. 19 hñ
ostēdit. Pā a fluvīū mīlū cū trāsire
vellet et exnē se erubescēt: subito
in alterā ripā trāsīat? ē Beat⁹ at
Anthoī⁹ i sūma amīcōe vīce ei⁹
mīstīcōnem. atq; aīmī virtutēs
habūisse memoratur.

Udm⁹ a aliū senē māsuetū
dīne oēs hōies pcellētē Be
num nomīne. de q; asserebant frēs
q; cū ipso erāt q; neq; iuramētū ne
q; mendaciū ex ore eius pcesserit ne
q; vllus hōim iratū viderit eum ali
quādo aut sermonem superflūū oī
osūq; pferentē: sed eāt vita ei⁹
i sūmo silentio mōresq; tranquillī
a p oīa q; āgelici ordīis vir: hu
militatis q; immensē a in oīb⁹ p
nīhilo semetipm dūcēs. Denīc mī
tū nobis rogātio⁹ vt aliq; fmo
nem ab eo edificatiois audīrem⁹
vir ipetrāe potuim⁹ vt paucā nob
de māsuetudīe loqreretur. Dīc aliqū
do cū testīa q; pportaur⁹ appellat
egionem sibi proximā vastaret: ro
gat⁹ ab agricol⁹ vnit ad locū. Et
cū imānēte hūā puidisset: ait ad eā
Precipio tibi i noīe cristi ne vltē
vastēs hāt frā. Tūc illa q; āgelo
psequente effugata: nūq; oīno cō
paruit. Sili mō etiam Crōdūl
lum ab eo alio tempe fugatum p
hibent. Capi .xxx.

Udm⁹ & apud
Thebaīdā etiā p hōi noīa
tīssimū monasteriū āplīssis spaci
is circū nsepū muroq; circūdatū
mille m q; hīcātib⁹ viris largā p
tebāt habitacula: itē m secus puti
plures. orti irrigui plures. oīm q;
q; pomoy arbor⁹q; p adīfī a q;uīq;

necessaria vñb⁹ erāt sufficiēt i mo
abūdāe pūsa ob hoc vt nullū mo
nachoy itīsec⁹ habitātū necessi
tas vllā fierē pēdī fōas ad aliqd
reqrēdū. Seior q; dā vir gūis et d p
mīs electis ad ianuā elect⁹ hoc ha
bebat officiū vt aduētātes ea lega
susceper. q; ingressi vltē nō creāt.
Si g; seme īngredi placuerit: stat
immobilis lex sed q; est ammira
bili⁹ ingressum nō iā legis necessi
tas sed vite beatitudo retinet a per
fectio. Dīc g; seior i ianuā vbi ipse
cōmanz adherētē sibi habet hospi
talem cellulā: q; aduētātes hospi
tio recipiat a oī hūāitate refoueat
Vt g; a nos ab eo suscepti sum⁹ m
troēdī q; dē nobis copia nulla fuit
ab ipō tū didicimus q; institutionū
bitudo gerētur ītīsec⁹. Quos aīe
bāt esse sō sō seiores viros q; b⁹ p
missa est īgre dīdī e. pēdīen dīq; lī
bertas q; op a frēm dīspēsaret a que
necessaria sūt īferre cūarent ceteros
vero ita eē īsilencio a q;ete oācōib⁹
a religioīs studiis opā dātes vt
oēs signa faciāt Et q; dē vere oīm
mīrīfici signū est null⁹ eoy egritu
dīne pcurrit cūalq; īfirmitatis: s;
cum vñcūq; vite finis affuerit oī
mōde pnosces a īdicās ceteris fū
b⁹ hūis at; oīb⁹ valescēs ad h⁹ ip
sū tēubās spītū let⁹ emētūt. ca. xxx

Hbas Byr⁹ ali
q;ia p laiasa Paul⁹ occu
pētē sibi iūicē ad ripā flūmīs. Erant
āt īsīlūstī sūme abstīmentīa totū
us religioīs. Dī pgebāt vīstare sū
tū quēndā vīcū noīe rous. Ate
rat āt monasteriū ad q; dībant
māsiōib⁹ tūb⁹. Cū g; vellet tūhīe

Tyre 1106

flumini; nec esset copia tñsmeadi a
iunt ad semetipsos. Petamus a do
mio grāz vt iuemam⁹ ne ipediatue
nob hōi opis iter. Et umeri ad ab
bez. Syru tu aiūt p̄cipue pete a dōi
no: scimus audiri te q̄ p̄stet tibi q̄
petes. At ille corroborat⁹ etiā ipsos se
cū genua curuāē in orōne: p̄stra
uerit se i facie corā dño et cū exple
ta orōne surrexissent ecce vidēt ap
pelli nauigiu ad ripam flumīs ad
it qd̄ aduri erāt expectati. Hoc as
cēdētes aduū flumīs cursu; ita re
lociter ferri cepērūt: vt itē hōrā vnā
totū itinēis qd̄ aduul erāt p̄ tridu
um p̄ficerēt spatium. Cūq; applica
issent ad terrā. Sapas ait dñs m̄
oñdit viā ad quē p̄peram⁹ occur
rēt nob a vni⁹ cui⁹ q̄ nīm secreta
cordis ap̄iēt. S; a Paulus ait. Et
m̄ dñs oñdit: q̄ p̄ triduū eū edu
cat de hō mūdo. **Q**um ḡ iter qd̄
duxit ad mōsteriū de flumie ince
dē cepissent p̄gressiq; eēnt paulū
lū: occurrit eis sup̄dictus vir ad
quem pergebant a salutans eos
dixit. P̄ndid⁹ dñs q̄ vos m̄ a nūc
i corpōe: a aū iā oñdit i spū. Et tūc
cepit de vni⁹ cui⁹ q̄ mētis que ha
lebāt aū dñū atq; act. b⁹ memorare
Tū Paul⁹ ait. Qūo a nob dñs oñ
dit q̄ p̄ triduū te de hoc mūdo as
sumat: p̄tim⁹ a te vt etiā nobis de
tuis virtutib⁹ a actib⁹ q̄b⁹ deo pla
cisti enarres nec verearis iactan
tie notā. Abscessur⁹ ei de hō mūdo
ad imitacōez posteris gestoz tuo
rū memoriā dēlm̄s. **T**ū ille. Nihil
iquit magnum fecisse me memini
hō tñ custodiui ex q̄ nom̄ saluato
ris nr̄i i p̄secucōne p̄fess⁹ sū: ne p̄

p̄fessionē v̄itatis mēbatiū de ore
meo p̄cedēt neq; p̄ amorē celesti
ū terrenū aliqd̄ amare. S; nec grā
dñi in hīs defuit m̄. Nūq; ei me fe
cit aliqd̄ egē fremi: oēm quē deside
raui cibū āgeloz m̄ defecēs misse
rio. Nil eorū occultauit dñs que ge
rūt i mūdo. Nūq; defuit cordi meo
lux eius p̄ quā suscitāt⁹ sōnū cor
pis si requirē desirū sp̄ hīs v̄itē
bi euz. S; et āgelū suū assistē m̄bi
sp̄ fecit: dōcēt me desingul⁹ q̄b⁹ q̄
virtutib⁹ m̄bi. **D**e qd̄ p̄cū a dño
sū mora p̄secut⁹ sū. Qñdit m̄ frequē
ter mltitudies āgeloz assistētū si
bi vidi cet⁹ iustoz. congregaciones
martirū monachoz cōuēt⁹ oīm q̄
sōy eoz dūtaxat q̄ op⁹ n̄ est ali
ud n̄ laudare sp̄ a bñdicē dñū i sim
plicitate cordis a fide. Vidi cōuērio sa
tanā a āgelos ei⁹ et m̄s ignibus tē
di. Vidi iustos etna leticia p̄frui.
Cūq; hec a multa alia his similia
p̄ totū triduū narraffet eis tēdibit
sp̄m̄ a p̄fuo v̄itēb⁹ ip̄is ab āgel
suscepit aīa ei⁹ atq; ad celos ferē
ita vt vocē h̄ynoz audirent etiam
ip̄i q̄bus vna cū angel aīa ei⁹ ascē
dēs dñū collaudabat. **Ca. xxxi.**

Vidim⁹ at in The
baide etiā a aliū viā noie
Ammonēz p̄em trūmiliū circiter
monachoz q̄ tatenensi appellāt⁹:
ingētis abstinentie viros quibus
v̄sus est idū colobis q̄i faccis lie
is a pelle p̄fecta a collo p̄fēgū a la
t⁹ descēdēt p̄egi cucull⁹ etiā caput
opire a marie cum ad cibū v̄tū su
eit eūq; etiā facie relaxare ne ali⁹ ali
ū p̄cū cibū sumētē p̄p̄bēdet⁹ at
q̄s i capiedo cibū sūmū silentium

ita vt nō putet esse i eo loco aliq̃s
hoim vbi sedet ad mēsas Et ois eo
cōsatio ita ē i mltitudine pōita
q̃eēnt i solitudine ita latet vni
usq̃i q̃ ab abstinentia vt ab alio de
phēdi n̄ possit Sedet ergo ad mē
sa cōtinentes magis q̃ fumentes ci
bum: vt nec defuisse mensis nec ta
men ventri satisfecisse videat. Ma
ior q̃pe ē cōtinentie virtus: abstine
re q̃ oculi habet a i maib⁹ Ca. xxiij.

Hic q̃dā inter dis

capulo s Antonij Paul⁹ no
mie cognōto simplex. Hic iūm
cōsatis sue huiusmodi habuit
Cū vxore suā oculi suis cū adultero
rubitā revidisset nulli quicq̃ dices
egress⁹ est domū: et mesticia animi
tad⁹ i heremū semetip⁹ dedit. Vbi
cū anxio laboraret ad mōsteriū p
uenit Antonij: vbiq̃ ex amicitate
loci a oportunitate cōsiliū capit Cū
q̃ abisset Antonij: vt iter ab eo
salutis inq̃reret ille itūes hōiez sim
plices nature esse. rēdit ei demū. eū
posse saluari si his q̃ a se dicerent
obediret. Tūc ille oīa q̃a sibi p
tiperet se factū esse sponndit.
Vt ē promissionē ei⁹ pbaret An
thomij: an fores celledanti dicit.
Hic inquit expecta me orās donec
egrediar. Et ingressus Antonij
māne itrisecus p totā diē a p totā
noctē. Per fenestraz tū ex occulto
frequēci⁹ respiciēs videbat eū inde
finē orātē a nusq̃ peit⁹ moueri
sed statē in estu diē a vore noctis. a
ita esse mābati memorem vt ne pa
lū quidē loco moueret Egress⁹ aū

die postea Antonij instruere eū
et docere de singulis cepit quomō
ope manuū solitudinē solaret a
digitis quidē corpore op⁹ carnale
cogitacōe vero mentis et animi intē
tiōe oparet q̃ dei sūt Cibū q̃ in ves
pa eū sumē pcepit sed obseruare
ne vnq̃ vsq̃ ad saturitatē veniret
a pāpue in potu: cōfirmās nō mi
n⁹ p aq̃ abundantiā fatias animē
fieri. q̃ p vinū calorem corpis crescat
Et vbi plene eū qliter se i singul a
gē deberet instruit. i vicio ei hoc ē i
eb⁹ a se miliarib⁹ cellulā constituit: i
biq̃ eū exercē q̃ didiceat iubi. Ipe
tū frequēti⁹ visitās gūlabat dep
hēdes eū i his q̃ sibi tributa fuerant
tō itētiōe a solitudine pmanētē
Quadā at die cū venissent ad
sacētū Antonij: fratres magni q̃
dā a pfecti viri: accidit etiā paulū
adestē pter cū eis. Et cū sermo de
p̃fūdis reb⁹ a misticis haberetur
nūq̃ de p̃p̃is a de saluatore p̃p̃i
ma tēdarentur: Paulus ex simpli
tate animi interrogat si xps p̃p̃
fuerit an p̃p̃he. Beatus vero An
thomij eū p eo q̃ tā absurde inter
rogauerat q̃si erubūisset: blando
motu vt eiga simpliciōres solebat
filere atq̃ abire eū iubet. Ille q̃ oū
q̃dāq̃ ab eo dictū fuisset tanq̃ p
ceptū dei seruare instituerat absce
dens ad cellā suā tanq̃ mābato ac
cepto silenciū gerere instituit: nec
oīno aliq̃s loq̃. Q̃s cū cōperisset an
thomij: mirari cepit vnde hec illi
placūissent q̃ a se sciebat nō esse
mābata. Cūq̃ iussisset eū loq̃a cur
fuerit in dica: et dixit ei Paulus

Tu pater dixisti mihi: ut irem a si
lerem. Et obstupescit Antho⁹
ita ab eo sermonem quem ille neg
ligenter protulerat observatum. o
nos inquit nos iste condemnat.
Cum enim nos de celo nobis non
audiam⁹ loquentem: ab isto qualis
cumque sermo qui ex ore nostro cec
derit observatur. **M**ulta tamen
et beatus Anthomius docere eum de
obediencia volens precipere ei solit⁹
erat. que ratio et causa non posce
ret: in quibus eius animus erga
obediencia probaretur. **P**aurire
namque aquam aliquando eum iussit
ex puteo et in terram tota die
effundere a contextas sportellas re
solvere ac denuo terere a vestimen
tum suum atque iterum rursus resolvere.
et in pluribus huiusmodi exer
citiis ab eo memoratus imbutus
ut in nullo prorsus etiam eorum que
contra rationem imperari videbantur
disceret contradicere: a ita per hec
omnia informatus in brevi ad per
fectionem venit. **E**x cuius exemplo
docere solet beatus Anthomius quod
si quis velit velociter ad perfectio
nem venire non sibi ipse fieret ma
gister nec propriis voluntatibus o
bediret. etiam si rectum videatur
esse quod velit. sed secundum mandatum
salvatoris observandum esse. ut
ante omnia unusquisque abneget
semetipsum sibi et renunciet propri
is voluntatibus quia a ipse salva
tor dixit. Ego veni non ut faciam
voluntatem meam sed eius qui mi
sit me. **E**t utique voluntas Christi
non erat contraria voluntati pa
tris sed ne qui venerat obediencia

docere non fluenteretur o be diens
si propriam faceret voluntatem.
Quo ergo magis nos non indi
caberemur inobedientes si propri
as faciamus voluntates. **D**emum
supradictus Paulus exemplo no
bis est: qui obedientie et simplici
tatis merito in tantum spirituali
um gratiarum culmen ascendit. ut
multo plures et potentiores per
vires ipsum dominus quam per sanctus
Anthomius faceret. **E**t quoniam per
affluentiam gratiarum multitudines
ad eum ex omnibus terre parti
bus confluebant ut curarentur
ab eo: verens beatus Anthomius
ne molestia multitudinis fatigaretur
in interiorem heremum quo ac
cedi facile ab aliquo non posset con
manere eum precepit: ut venien
tes magis ipse susciperet. **A**ntho
nius. **S**i quos vero ipse non potuit
curare hos ad Paulum tan
quam proximam sanitatum gratiam
habentem mittebat et ab illo cu
rabantur. **T**anta autem simplici
tatis eius fuisse apud deum fidu
tiam tradunt: ut quodam tempo
re cum quidam rabiem patiens in
modum canis lamialet hominem
qui ausus fuisset ad se accedere.
et perductus fuisset ad eum inhi
tebat orationi ut demonem qui
eum urgebat fugaret. a cum mo
ra fieret nec celer sequeretur effec
tus quasi infantium more indig
natus dixisse fertur ad dominum
Vere non manducabo hodie: si eum
non curaveris. **E**t continuo quasi delicio
so domino satisfactum est a deo a statim
curatus est rabidus. **Ca. xxxii.**

Non aut mihi uide

et dignum etiam huius heremi
habitatores qui Parmenio malicia
et uicia et opido quod dicitur diabolico
silentio pretere: in quibus uisum? ammirabi
le primum nomine Diamone totius huius
lucis et benignitatis uisum? huius etiam
reuelationum gratiam. Denique cum quidam
tempore domino sacrificium offerret: uisum? a
gehi dei stantem iuxta altare et uniuscuius
que monachorum accedentium ad altare
scribere nomina in libro quem tenebat in
manibus: quibusdam tamen non scribere. Cumque di
ligenter obseruassent: scilicet quod essent quatuor
nomina non scripsissent: postquam fuerat comple
ta mysteria unumquemque eorum seorsum
uocans percutit eos quod eis in occulto pec
cati fuisset: admissum: et iueit ex confes
sione unumquemque eorum peccati mor
taliter obnoxium. Tunc hortatur eos penite
tia agere et semetipsam cum eis ante dominum
prostrantes die ac nocte tamquam ipse in eo
rum peccatis esset obnoxius flebat: et
tam diu permansit cum eis in penitentia et
lacrimis donec iterum uideret eundem
angelum stantem et scribentem accedentium
nomina: et postea quod omnium scripsit:
tunc etiam illos ex nominibus euocantem et
ad ecclesiasticam altaris iuitatem. At
vero ubi hoc senior uisus die intellexit
eorum susceptam esse penitentiam: et sic eos
altari cum gemitu et lacrimis instituit. Hunc
etiam quidam tempore ferebant a demoni
bus uerberantur: ita ut stare non moueri
omnino loco non posset. Et cum dies
ad esset dominica et reposeret offer
re sacrificium: iussit se fratrum ma
nibus ad altare portari. Vbi cum in
oratione iacuisset astantem conti

nus uidit angelum qui astante solebat
altari et porrigere sibi manum atque
elevantem se de terra: et statim do
lor ita ab eo discessit ut solito sani
ore resderetur. **Ca. xxxliij.**

Rati ipsis locis

et uisus sanctus ac totius gentis lo
cus interpretatur: Johannes nomine. In quo tan
ta erat consolacionis gratia ut quicumque
mestitia quocumque tedio oppressa
fuisset anima: paucis eius sermonibus
a lacritate et leticia repleretur. Sed
et sanitatum gratia plurima ei a deo
donata est. In alijs quoque quam plu
rimis egipti locis sparsim uidimus
sanctos dei uirtutes multas et mirabili
a facientes: et totius gentis dei plenos.
Sed paucos ex multis memorauimus
de omnibus uero explicare supra vires
nostras est. Nam de his qui in superio
re thebaide id est circa ipsam Syene
habitant dicitur auditu solo compe
rimus: quod his pene omnibus quos
uidimus celsiores illi et magnifice
ciores habeantur. Accedere uero
ad ipsos pro itineris periculo ne
quiuimus: quia quousque omnia illa
rum partium loca latronibus in
cursantur: illa tamen que ultra
ciuitatem Lyco sunt: etiam barba
ros patiuntur: et ideo nullus no
bis accessus ad eos fuit: quia nec
eos quos superius memorauimus
absque periculo uidimus.

Septies namque in hoc itinere peri
clitati sumus: in octauo autem si
cut scriptum est: non obtinuit nos
malum. Deo nos in omnibus pro
tegente. Denique semel per quinque

noctes incedentes per heremum
fati ac lassitudine periditati sumus.
Secundo quoque tempore incurrimus
locum in quo est conuallis quodam
humorem ex semetipsa gignens
salum quem continuo calor solis
velut hyematis pruina in glacie
ita in salem stringit. et tamquam fudis
acutitas ex ipso sale efficit: atque
ita omnia exasperantur loca ut non
solum nudos pedes ut habebamus
nos. sed et calciatis terebret ac se
cet. In his ergo inuenti magno cum
periculo euasimus. **T**ertio cum mihi
nominus per heremum pergere
mus incurrimus vallem quamdam
humorem ex semetipsa ferentem
Cuius solum laxum: et fetido ceno
repleti transire cupientes cum usque
ad latera insisteremus. Cumque pe
ne in eadem mergeremur: claman
tes ad deum vocem psalmi protuli
mus dicentes. Saluum me fac deus quo
nia intrauerunt aque usque ad animam
meam. Infixi sunt in limbo profundum et non est
subna. Quartum periculum protulimus in a
quis quibusdam que ex vndatione
pyli remanserant: in quibus per triennium
continuum afflicti viri euadere potuimus.
Quintum periculum nobis fuit a la
tronibus cum secus mare iter agere
mus: per quindecim milia passuum in se
quentibus nos: et quos ferro pi
mere non poterant pene exanimis per
fugam reddiderant. Sextum discrimen
fuit nobis in ipso flumine pylium quod
nauigantes pene submersi sumus.
Septimo in stagno quod maria
appellant vento seueriente in insulam
eiecti sumus: hyeme grauissima
super nos et tempestate feruente.

Erat enim tempus quo epiphani
orum sperabantur dies. Octauus
autem signum fuit quod cum ad metricum
monasterium venissemus locum quod
dam inuadimus: in quo refluxus
nili aqua resistens velut stagnum
quoddam effecerat in quo multe bestie
precipue chrocodilli plurimi erant.
Qui cum ad tepore solis exissent re
soluti circa ora stagni iacebant:
ut ignorantes nos mortui viderentur.
Et cum accederemus ad videntium mi
randam magnitudinem bestiarum: quasi exa
nimes putabamus continuo ut somni
um pedum senserunt excitati irruerunt
sectari nos vel benigne ceperunt. Nos
autem magno cum clamore et metu nomi
ni dei inuocauimus. Cuius misericordia adfuit:
et bestie que contra nos insurrexerunt quasi
angelo repellente in stagnum prius
eiecte sunt. Nos autem cursu concito ad
monasterium festinauimus gratias a
gentes deo nostro qui nos de tantis
periculis liberauit et tanta nobis
condidit miracula ipsi gloria in seculum
la seculorum. Amen.

ExPLICIT liber primus de vitis
sanctorum patrum

Incipit prologus in li
brum secundum.

Utere mundum quis
dubitet meritis stare sancto
rum horum scilicet quorum in hoc
volumine vita perfulget qui omne
luxurie notam tota mente fugerunt
mundoque relicto heremi vaste secre
ta rimantur: ibique per terribiles ru
pes formidolosos antris excuban
tes non efugunt neque sitiunt.

q̄ dextera dei sustentat a pascit eos
Doy meritis sbleueris: bonū sup
plicatōib⁹ peccatorū veniā merea
tis mi domine fido se

Beatifico siquē et

amiceor laudabile ppositur
tūū vt dignū est: qm̄ cū plurimi re
ligiosa vitā p̄fessi circa vana a in
ania p̄fittis seculi studiū suū ip̄e
dāt a iux̄ p̄p̄e oraculū. **L**apides s̄a
ctuarij disp̄si sint i capite oim̄ pla
tearū ex hoc valde gaudeo q̄ tu v̄
bo edificatōis et s̄acte scripture do
ctrina informari desideras: scōy q̄
p̄m̄ v̄sacōis instituta p̄q̄ris. **I**gi
tur vigesimū in episcopatu agēs
annū desideranti tibi spūaliū viro
rum quos in dei rebus spectato svi
di: ac audiui vitas moralemq̄ dot
trinam p̄ntis libelli compendio de
clarare temptabo: q̄tinus in p̄po
sito pietatis dur̄ tibi metip̄i bono
tū operū et eoz q̄ tēū sūt et q̄ post
te erūt doctoz efficiaris i peritorū.
Sed oro te ne spernas simplicitatē
eloquij: neu polita a me exigas tibi
venustatē. **N**ec enī op̄is est sine do
ctrine sophistice et eloquentie fig
nare sermones sed suadere mentes
hōim̄ in fide a opib⁹ veritatis secu
dū q̄ scriptū est. **A**pi os tuū v̄bo
dei: a itēy. **N**ō asp̄nas v̄ba semioy
ea ip̄i enim didicerūt a p̄rib⁹ suis.
Demq̄ scōy p̄riarchay a p̄pharū
Abrāhā scilicet **I**saac. a **J**acob.
Moȳsi **I**belie a **J**ohānis ideo a p̄
cedētib⁹ descripta est fides a v̄sacō
no n̄ tū vt illos gl̄ificarent quos
certe dñs gl̄ificauerat a in regno
suo gloriosos habebat: sed vt le

gētib⁹ postels offerat veritatis do
ctrinā a exēpla salutis. **A**ccipies ḡ
a nob̄ n̄ dista s̄ fortia. v̄a n̄ fūca
ta s̄actos imitatē q̄s leḡ p̄redica q̄s
diligis: ex hoc em̄ auditores tui. fa
cti amatores x̄pi. p̄ficiēt ad salutē

Interrogat⁹ senex a fratribus
cōdit virtutē abstinentie. v
tilitatē vigiliay a q̄l̄iter animi mo
tus rep̄mere debeamus. **C**a. i.

De fr̄e q̄ sepius confitebatur semi
carnis sue delectatōe tēptai. **C**a. ii.

De heremita q̄ pallio detergens
saniem sepulchre mulieris: ardorem
extirp̄it libidinis. **C**a. iii.

De alio q̄ ostra idē viciū finxit sibi
ex luto figurā mulieris. **C**a. iiii.

Mistica b̄a **P**astoris sententiā q̄
dēa⁹ ira in quidē cordeten⁹ abscidē
libidinem labolb⁹ affligē. **C**a. v.

Ubi **B**eaatus **I**saac fugiens ce
ciez p̄dēn̄ iditio aselli tēpt⁹ ē. vi.

De duob⁹ monachis q̄s semior or
tulū eoz denastādō pbat. **C**a. vii.

De senelanguido q̄ v̄rgis dei
solatio sustentat⁹ p̄ m̄orē bacu
lo sup̄ tumulto suo plantato suspi
tionez a se remouit. **C**a. viii.

De monacho q̄ p̄ singulas diei
horas ostra gulā pugnās vsq̄ ad
nonā victoriosā abstinentie coro
nā adeptus est. **C**apitulū. ix.

De duobus semib⁹ q̄ p̄ bibuū
spiritalis conferentes carnalem
obliti sunt sumere cibū. **C**a. x.

Disapulus cui⁹ dā semis naturali
mendo fatigat⁹. spe fruct⁹ p̄cipi
endi noluit a tētaōe liberari. **C**a. xi.

Subtilb̄a **A**nthonij disputacō de
trib⁹ naturalib⁹ motib⁹. **C**a. xii.

Amonitio ne q̄s corpe cast⁹ mē
te prostituatur. **Ca. xiiij.**

Argumentū de b̄to moyse abbe.
q̄ q̄to acius a malignis spiritib⁹
impugnatur: tanto validius de
fensamur. **Ca. xiiij.**

Araf oīē stimulū caris pseuerāt
certādo victoriā meruit obtinē. **rv.**

Exēplū nō defidia sed laboris istā
tia libidmē supandā. **Ca. xvi.**

Itē de alio vicio idoneū satis ex
ēplū nulli pdesse alteri⁹ exemplū
nisi ipse laborauerit. **Ca. xvij.**

Ammotio semis vt sp cogitan
tes xpm habitare in nob ipm in cor
pib⁹ nr̄is sanctificem⁹. **Ca. xvij.**

De sene q̄ ānuā dñis suis solues
pensionē pmonuit ne labores tui
sint in domo aliena. **Ca. xix.**

Os moōch⁹ aī omnia humilita
te debet custodire. **Ca. xx.**

Sūma exhortaōis beati Pasto
ris q̄ moōch⁹ velut aīal irrationa
bile semetipm deat estimāe. **xxi.**

Eiusdē amōitio vt prudētia ad
uene verbi arrogantiam cauea
mus. **Capitulum. xxii.**

De monacho Cōstātino politano
q̄ visitat⁹ ab ipatore Theodosio
causa cōsuāde hūilitatis fugit in
Egiptum. **Ca. xxiiij.**

Magnū ēē si hō ppriā sibi iputās
clpā suspectā sp h̄z tētacōez. **xxiiij.**

Os b̄tis Pastor cā hūilitatis ad
susceptū iudicē nulla potuit
flecti ratione. **Ca. xxv.**

Ut pēgrin⁹ q̄etem diligē snull
se reb⁹ alienis imisceat. **Ca. xxvi.**

Sententia beati Arsenij vnum
quēq; scdm propriā virtutem
debere agere. **Ca. xxvij.**

Omonitorij de monacho fure
q̄b agēdū sit de h̄is q̄ magis de
liquit a sepe amōitiū cessat. **xxviiij.**

B̄tis Arsenij p⁹ q̄ i virtutib⁹ se
nuit rogauit dominū pprincipis
bene viuendi. **Ca. xxviiij.**

Ablortatio ip̄ias vt totis virib⁹
anima deuineat corporis passio
nes. **Capitulum. xxx.**

De obia Alexandri abbe ca. xxxi.

De beato Agathon e abbate qui
cetera q̄e obiecta si b vitia patie
ter audiuit h̄etiā v̄ro se ēē p̄it⁹
abnegauit. **Ca. xxxii.**

Snia ei⁹ dēp̄stacōem esse custo
diā mētis labore corporis. **xxxiiij.**

Quibus virtutib⁹ beat⁹ Theodo
sius ceteris eminēti⁹ fuit. **xxxiiij.**

Mesta ei⁹ dē collocatō cū ab b̄ate
Iohanne q̄ in spiritali ope seip̄o
inferior fuit. **Capitulum. xxxv.**

Ex p̄batio ip̄ius quia mlti tēpa
lē poti⁹ q̄etē eligūt q̄etnā. **xxxvi.**

Non tam mirādū si sc̄m q̄s repe
tat q̄ si euadat. **Ca. xxxvii.**

Diffinitia seīs nō pollui h̄iez sor
bida cogitacōe si n̄ cōselet. **xxxviiij.**

De b̄to Iohē q̄ p̄cepto mḡri ru
tē ille leenā iudā abduxit. **xxxix.**

Dvo necessaria xp̄iano vt et bi
umis scripturis obediat et catho
licis patribus consentiat. **Ca. xl.**

Religioso hominī plus edificati
ois cōferri spiritalis viri tacitū
mitate q̄ sermone. **Ca. xli.**

Qm̄ moderate publica aliorū et
rata cōripere debeamus. **Ca. xliij.**

Ut studeamus doceri potius q̄
docere et ne quis docere p̄sumat
inductus. **Capitulum. xliij.**

Omnem laborem silētio vici. **xliij.**

Ut singulis in partibus suis atque
studium et opus imponatur a verbis
predicetur. **Capitulum. xlv.**

Ut si detractantes compescere non
possumus eorum verba vel facientes
audiamus. **Capitulum. xlvj.**

Ubi Johannes abbas iudicationem
semper palam audiens. Et corpe placidus
et animo tranquillus permanet.
Capitulum. xlvij.

Humilitate et timore dei ceteris
preeminere virtutibus a humilitate esse
portam celi. **Capitulum. xlvij.**

Qui indignus honoratur amplius
damnat. Et mundo respectus dei est
acceptus. **Capitulum. xlvij.**

Non tempus penitentie sed humi-
litate potius apud deum valere. **ca. l.**

Exemplum Johis abbatis ut spon-
te potius grauemur quam fratrem no-
strum contristemus. **Capitulum. li.**

Toto districtioris propositi nec etiam
cum matre comam baculum. **ca. liij.**

Ne cum secularibus negotium seu
apud mulierem fiduciam vel cum pu-
ero causam habeamus. **ca. liij.**

Ut monachus cum noxas in se cogi-
tationes deprehenderit causas earum
festinet amputare. **ca. liiij.**

Probamentum abbatis Silvanum quod
eis per se sine periculo non reuelantur
quod ea discernere nesciunt. **ca. lv.**

Non male cogitando sed malis cogi-
tationibus consentiendo nos damna-
mur. **Capitulum. lvi.**

Quo modo senex ordinem monasterii
sequens preterit. etate maiorem iu-
mori quam prius confusus fuerat. **ca. lvij.**

Neminem posse custodire cor suum
si libertate oris habuerit. **ca. lvij.**

Omnem diem vel horam posse hominem

converteri. **Capitulum. lix.**

Non posse hominem quiescere nisi
si cogitet deum sibi esse presentem quod
dei similitudinem una die possumus
permereri. **Capitulum. lx.**

Ut si in bono proficere non possu-
mus saltem non deficiamus a bo-
no. **Capitulum. lxi.**

Ut non ad voluntatem nostram
nobis queramus magister. **ca. lxij.**

Ut inuenire posse viam domini quod
scienter propriam sequitur volunta-
tem. **Capitulum. lxij.**

Peregrinum monachum exemplo debe-
re esse his quos iuenerit. expelli au-
tem eum qui aliter vixerit. **ca. lxij.**

Ut si vndique nos custodire non
possumus vel linguam teneamus et
quod nihil valeat bene docere nec fa-
cere. **Capitulum. lxx.**

Sapientem esse doctorem non qui
verbis doceat sed qui exemplo. **ca. lxvi.**

Unique necessaria magis esse o-
peram quam verba. **ca. lxvij.**

Hominem quidem bene loquentem
si non recte viventem infructuose
arbori assimilari. **ca. lxvij.**

Quod a perfectis viris temptatio-
nes nonnunquam admittende sunt ut per
bationes efficiantur dimicantes.
Capitulum. lxx.

Ut si ceteras virtutes obtinere non
possumus vel erga primum bene-
uolentiam habeamus. **ca. lxx.**

Quod sicut lucerna oleo carens et
igne disperditur. sic anima negli-
gens a deo deserta dissipatur. **ca.**
Capitulum. lxxi.

Unique magis debere simpliciter sui
curam agere. **Capitulum. lxxii.**

Neminem adherentem deo posse

ledit in spōte cesserit vitio. ca. lxxviii

Ut diabolus semp inueniat nos oc-
cupatos. alio qñ adueniens spūs
nos deserit effugatus. ca. lxxviii

De fallacia demonum q̄ dubitan-
tem animū pleumq̄ mituntur in-
struere. ca. lxxv.

Quod monach⁹ nec deat de trahere
nec de trahente audire. ca. lxxvi

Exemplū q̄ causa tacendi mali:
silendū sit a bonis. ca. lxxvii.

Ubi fratre orando aqua vsq̄ ad
os puti ascendere fecit. ca. lxxviii.

Non tantū certis horis monachis
ore psallendū s̄ omni tempe in cor-
de orandum. ca. lxxix.

De religioso mendacio bis cipi-
tū q̄ a mgrm a liuore a aduenā mo-
nachū a scābalo liberauit. ca. lxxx.

Qualiter frēm Eulatiū huili pati-
entia gloriātem se facto miracu-
lo gloriāuerit de⁹. ca. lxxxi.

Consilacō bñ Pior a q̄ iuit⁹ ipe
germanā suā viderit. ca. lxxxii.

Ite qualiter Johannes mona-
chus exemplo suo docuerit paren-
tes non esse videndos. ca. lxxxiii.

Similis a bñs Theodor⁹ nō acq̄
elcēs vidē mēm a sororem hac oc-
casione penitus abstraxit eas a se-
culo. capitulum. lxxxiii.

De glōso cōflictu beati abbatis
Dachoni⁹ p̄tra demōes. ca. lxxxv.

Relatio etiam eiusdem patris ad
fratres quos audierit demones lo-
quentes frequent. ca. lxxxvi.

Visio semis q̄lif de dō p̄ferētib⁹
p̄gaudebāt āgeli a vana ferentib⁹
p̄delectabāt spūs imūdi. lxxxvii.

Quomō sanctus Arseni⁹ ad here-
mū secesserit vel quantam habue-

rit opūctōis gratiā. ca. lxxxviii.

De fetida aqua cuius se putore
afflixit. capitulum. lxxxix.

Quō responderit fratri conpū-
tionem desideranti. capitulum. xc.

De mortuo qui beato Machario
respondit de tumulo. ca. xci.

De Racemo qui cā caritatis p̄ plu-
rimos transmissus nouissime ab
ipsum qui primus miserat rece-
sus est. capitulum. xcii.

Ubi videt idē Macharius quo
modo demones impediāt deo psal-
lentes. capitulum. xciii.

Quomō debeat monachus in cel-
la p̄pria degere. capitulum. xciiii.

Quod multum comedens a a sati-
etate cauēs melior sit illo qui mo-
dicū edens satietur. ca. xc.

Similitudo de virulentis aialibus
quātū valeat oīo cū ieiunio. xcvi.

Quod ieiunū de peccatis animā
eleuans: aditus temptationum in-
terdubat Et q̄ sicut leo minorib⁹
terrori est aialib⁹ ita p̄p̄is oīpi-
scencijs p̄bat⁹ monach⁹. ca. xcvi.

De fratre qui spiritu blasphemie
laborāo a frequentē ad cōfessionē
ueniens sed confiteri erubescens
tandem adhortatione senis ani-
matus causam aperuit a mox leui-
us habuit. capitulum. xcvi.

Per quas a per quot res anime
passio gignatur. capitulum. xcix.

Nescire dyabolum ad quod vi-
tium promior sit anima nisi tenta-
tionū experientia. capitulum. c.

De fratre scandalisato in sermo-
ne senis qui postmodū reuerfus
ad ipsum vim verborum eius pro-
ficue intellexit. capitulum. c.

Detractē primo suo simile esse
colubro qui suā mortifere fufurā
do pepulit ex paradiso. **Ca. cii.**
De duob⁹ fratribus corpulentis
q̄ cogitacōib⁹ fatigati didicē a
sene dec⁹ eē monachi pallorem cū
huiusmodi a matie a alia q̄dā **ca. ciiij.**
De adoleſcēte qui vestimentis se
spoliās tam pfecte ſeculū parit de
posuit vt iudicio ſenis in breuī for
ma fieret ſeculo renūciare volenti
bus. **Capitulum. ciiij.**
De monacho qui euangelium vē
didit. **Capitulum. cv.**
De ſentētia Pauli abbatis q̄ ad
tollendam occasionem vagādi.
nihil liceat monacho hīe i cella ni
ſi victui neceſſaria a de austerā eius
dem Pauli abſtinētia. **Ca. cvi.**
De diſcrecone abbatis Agatho
nis. **Capitulum. cvij.**
Hegumētoſa cuiusdam ſenis diſ
putacō de paſſione ire in q̄ oñdiſ
quis ſcōm Chriſtū vel ſm Adam
a ceteris q̄s ſm diaboli fiat. **ca. cvij.**
Debere nos pētis p̄p̄is imputa
re cū ab aliq̄ moleſtamur. **ca. cx.**
Ut i bono vincam⁹ maluz. **ca. cx.**
De fratre qui equanimē ſuſtine
bat iniurias. **Capitulum. cx.**
De ſene qui iniuranti ſe munera
trāſmittebat. **Ca. cxij.**
Conſilium abbatis Siſoy ne mo
nach⁹ ſuis ſe deſedat malib⁹. **cxij.**
De Magno heremita ſup quem
latrones irruerūt. **Ca. cxiiij.**
Interrogacō fratris p quā rem
ſaluari poſſit. **Ca. cxv.**
Quomō abbas Motues fruſtra
ſcū litigati recōciliat⁹ ē. **ca. cxvi.**
Abbas Paſtor q̄liter cōſuluerit

fratri trīſtitia laborati. **ca. cxvij.**
Quid abbas Phidrus viderit de
monib⁹: diuerſis eū modis temp
tantib⁹. **Capitulum. cxvij.**
Ubi demones abbati Moyſi ſi
in eū ſe poſſe p̄feſſi ſūt. **ca. cxix.**
Quod hō quoties cecidit: toties
ſurgere neceſſe hēbit. **Ca. cx.**
Repoſitio Achille abbatis inter
roganti cur tedium in cella ſua pa
teretur. **Capitulum. cxxi.**
Monacho non eē morandū extra
cellam. **Capitulum. cxxiij.**
Que tria cuſtodiendo ſaluetur
homo. **Capitulum. cxxiij.**
Interrogacō cuiusdam vtrū me
lius ſit remotius an cū alijs habi
tare. **Capitulum. cxxiij.**
Abbas Zenō in q̄ egiptios mo
nachos ſiſis greceſq̄ p̄tulit. **cxv.**
Verba ſenis que ſunt ex q̄b⁹ de tri
metū aie generatur. **Ca. cxvi.**
Quā ſui abiectōne ſenex obſequi
ū dēd mauerit hūanū. **ca. cxvij.**
Quod ſicut i poſſibile ē ſine clauo
naui gubnari. ita ſine huiusmodi
monachū poſſe ſaluari. **ca. cxvij.**
Item q̄ omnis labor ſine humi
litate vanus eſt. **Ca. cxix.**
Ubi ſactos p̄doloꝝ diſcipulū ſā
ti Macharij cecidit. **Ca. cxix.**
Ubi b̄tus Anthomius ſina ſuela
tiōe didicit oēs dyaboli laq̄os ſo
la huiusmodi euadi a de coriario p̄
modū monacho. **Ca. cxxi.**
Quomō intelligentū ſit illud apo
ſtoli. **Q**uia mūda mūdis. **cxxiij.**
Quid ſit mala horre. **ca. cxxiij.**
Quod hō primū ſuū nūq̄ deſpi
cit ſi b̄ n̄ ſeipſū itendit. **ca. cxxiij.**
Quod detractor a p̄p̄ia a alienā

animā perdit. capi. xlv. **De** quis seipm̄ iustificet et aliū
condemnet. **Ca.** cxxxvi.
Sententia Theophili ep̄i op̄iat
ēē viā seipm̄ rephēdē. **ca.** cxxxvii.
De fratre peccante qui ad beatum
Anthoniū fugit. **ca.** cxxxviii.
De peccante quēpiā non obiurgari
s̄ potig orare p̄ eo debē. **ca.** cxxxix.
De Thimotheo d̄m̄tus t̄m̄tato
q̄ peccatē frēm expulit. **ca.** cxi.
Quius modi sermo auditoris ani
mū ad obediendum vel impediāt
vel compellat. **Ca.** cxli.
De sene qui suū camelum alij pre
stans p̄p̄iam vtilitatē causa alie
ne necessitatis omisit. **Ca.** cxlii.
De obsequio beati Agathonis
circa peregrinū. **Ca.** cxliii.
Orhortatio semis ad infirmū dī
scipulū. **Capitulum.** cxliii.
De ep̄o qui i facie cognoscebat q̄
iusti q̄ eēt peccatores. **ca.** cxlv.
Quod magna sit res voluntariam
sustinere penuriā. **Ca.** cxlvi.
Percussio cuius dā si debitos si
bi nūmos debēt ēpetē. **Ca.** cxlvii.
Item alteri⁹ interrogacio de adi
piscenda humilitate. **ca.** cxlviii.
Ubi scis Machari⁹ reptū in tēf
to resuscitauit mortuū. **ca.** cxlix.
Omnia etiā minima seioribus dē
claranda. **Ca.** cl.
In q̄ maxie gaudeat iūm̄c⁹. **cl.**
Quod anima verbū dī audiens
Et si nō retineat mūbior sit q̄ illa
quē audire negligit. **Ca.** cli.
Qua causa veniat ad hōmē vel bo
n⁹ sp̄us vel mal⁹. **Ca.** clii.
Quod q̄sq̄ laborare debeat q̄sq̄
Christū possideat. **Capitulum.** clii.

Ubi quibā sēnez dīscipulū suū
dione suscitauit quē verbo non p̄
meditatus extinxit. **ca.** cli.
Ammonic⁹ de contentiōibus vi
tandis. **Ca.** clii.
Uq̄ ad interrogationem esse ta
cendum. **Ca.** clii.
Quod monachus in omni loco lo
na valeat operari. **Ca.** cliii.
Exemplū abbatis Notu⁹ a dī
scipulū eius q̄ sine culpa fore dēat
qui missam celebrat. **Ca.** cliii.
Oeteris p̄stare virtutib⁹ tam lin
guā phibē q̄ ventrē. **Ca.** clii.
Quod beatus Arsems fugit alpe
dū se querentiū. **Ca.** clii.
Quot p̄cipalia sint monacho
obseruanda. **Ca.** clii.
Quod opteat omnem fidelē aīaz
et discere que nescit a docere que
nouit. **Capitulum.** clii.
De septē hēmitis qui t̄m̄ i sabba
tis ap̄d se ducebāt. **ca.** cliii.
Unūquēq̄ suoz actū in oracio
ne recordari debet. **Ca.** clii.
Quod feruētē monachū de mōis
fugiūt: tepidum illudūt. **ca.** clii.
Ut mortē sp̄ suspectaz tēam⁹ dū
timeam⁹. huiles sim⁹. **ca.** clii.
Ut monachus turpem cogitatio
nem extinguat orādo. **ca.** clii.
Ubi basiliscus in oratione sancti
Amonis crepuit. **Ca.** clii.
De sororē cui⁹ dā mōachi mētrice
cuius subitam conuersionem deus
approbauit. **Ca.** clii.
Sandus Anthonius dīdmi cēci
tatē solans docet mētis intellectū
ēē contitū angeloz. **capitulum.** clii.
Damnabilis sepultura pecūmo
si monachi. **Ca.** clii.

De greco iuvene qui nulla potest
ratistitia libidine superat. clxxij.

Quod homo frequenter audiens verbum
dei cor suum diuino aperit timori.

Capitulum. clxxij.

Quibus est nomen suum monachus
destruat aut ondat. ca. clxxv.

Et si monachus vitam suam cōfiteras
penitentiam agat. ca. clxxvi.

Exhortatio utilis ne loca mutando
vagemur et si infirmitas nobis
aduenerit ne tristitemur. clxxvij.

Explicite capitula secundi libri.

Incipit liber secundus. Ca. p.

Quidam sancto

senior: interrogatus
se monacho de causa ab
stinentie dixit. Oportet si
homo ut odio seam? oēs requē pntis
vite siue delectationes corporeas ut vē
tris suauitatis et honores ab homi
nibus non requiramus et dabit nobis
dominus. Ihesus celestes ho
nores et requiem in vita eterna. glo
riosamque letitiam cum angelis san
ctis. Item autem senior dixit quia
naturaliter inest homini esurire.
oportet autem sumere cibum ad
necessitates corporis sustinendas
non tamen in passione seu saturi
tate ventris. Nam et somnus na
turaliter inest homini sed non in
satietae siue resolutione corporis
quo possumus humiliare passio
nes aut vitia carnis. Satietas enim
somnia: mentem sensumque hominis
stupidum pigrumque reddit. Vi
gilie autem itam sensum quod etiam

mentem nostram subtiliorem ac
puriorē efficiunt. Item enim a san
cti patres dixerunt. quia vigilie
sancte purificant et illuminant men
tem. Sed etiam et irasci naturaliter
inest homini sed non in commoto
ne passionis. Et ut irascatur con
tra semetipsum ac vitia sua et faci
le emendare et a se abscedere possit.
nec non etiam si quid prauum et
contra precepta dei videamus ali
os agere oportet: nos contra vitia
quidem eorum irasci. ipsos vero
diligenter corripere et increpare ac
monere ut emundati saluentur et
ad vitam eternam perueniant.

Capitulum secundum.

Frater aliquis ve

hementer impugnabatur
a spiritu immundo fornicationis. Exue
gens autem noctu abiit ad quen
dam sanctum et probatum in vir
tutibus seniores: et confessus est
ei quam patiebatur impugnatio
nem a spiritu fornicationis. Hec
cum audisset senior: consolabatur
eum docens spiritualibus verbis
de virtute patientie: et dicens sicut
scriptum est. Viriliter agite et con
fortetur cor vestrum omnes qui spe
ratis in domino. Reuersusque est
frater ad cellulam suam et ecce ite
rum impugnatio insisteret ei. Ipse
autem festinauit pergere de novo ad
supradictum seniores. Vides au
tem eum senior iterum docebat eum ut
patienter et in se esse sustineret et di
cebat ei. Crede fili. quoniam mittet ti
bi dominus ihesus christus auxilium de celo scō
suo ut possis superare passionē hanc.

Confortatus autem frater monen-
te sancto seniore: remeavit ad cel-
lulam suam et iterum compugna-
tio valde conturbabat cor eius.
Et statim eadem hora noctis fue-
rit ad seniore: et deprecaba-
tur eum ut intentius pro eo domi-
num exoraret. Dixitque ei senior: Ne
primescas fili neque solutarius neque
abscondas cogitationes tuas: ita
enim confusus spiritus immundus
discedet a te. **N**ihil enim ita alli-
det virtutem demonum: quomo-
do si quis secreta immundarum
cogitationum revelaverit sanctis
ac beatissimis patribus. Viriliter
age fili et confortetur cor tuum et
sustine dominum. Vbi enim duri-
or est pugna: ibi gloriosior erit et
corona. Denique sanctus propheta
Isayas dicit: Nunquid inuoluta
est manus domini ad salvandum:
aut aggravata est auris eius ut
non exaudiat. Considera ergo fi-
liole quia certamen tuum expedit
dominum: tibi quoque contra dyabolum
dimicanti parat eternitatis coro-
nam. Ideo monet nos sancta scri-
ptura dicens: Quia per multas tri-
bulationes oportet nos introire
in regnum dei. Nec autem audiens
frater confirmatum est cor eius in
domino: et permansit apud seni-
orem noluitque ultra reverti ad celu-
lam suam. **Capitulum. iiii.**

Erat quidam fra-
ter in heremo Scythie: promptus
et alacer in opere domini in spirituali conversa-
tione. Huic autem inimicus genialis hu-
mani dyaboli misit cogitationes
ut recorderetur cuiusdam nocte sibi:

multis pulchritudinem: et tunc
habebatur in cogitationibus suis et
bis vehementer. Contigit autem
ex dispensatione domini. Ille suus
alius quidam frater de Egipto ve-
nisset ad visitandum eum in carita-
te Christi. Et dum inter se loquen-
tur: evexit sermo ut diceret ille fra-
ter de Egipto quia mortua est mu-
lier illa. Ipsa autem erat in cuius
persona impugnabatur frater il-
le supradictus. Nec autem ci au-
disset frater ille post dies paucos
abijt ad locum illum ubi positus
erat corpus illius mulieris defun-
ctae: aperuit noctu sepulchrum
eius: et de pallio suo terxit sanientem
putredinis eius. Et reversus est
ad cellulam suam. Pernebatque il-
lum fetorem in conspectu suo et di-
cebat cogitationibus suis. Ecce ha-
bes defunctum quod querebas sa-
tis te ex eo. Et ita in illo fetore eni-
tiabatur semetipsum in se quo cessa-
ret ab eo sordidissima impugna-
tio. **Capitulum. quartum.**

Tercius autem crater erat
in heremo. Habebat autem in loco
qui dicitur Cellia: et impugnabatur cum
demonibus in passione fornicationis.
Cogitabat autem apud semetip-
sum dicens: quia forsitan oportet
me magis in opere manuum labo-
rare ut extinguatur carnalis sensus
meus. Erat autem idem frater ac-
te figurus. Exurgens ergo fecit in-
luto et plasmavit quasi figuram mu-
lieris et dixit cogitationibus suis:
Ecce vxor tua adest. Necessarium
est ergo ut super consuetudinem
addas in opere manuum tuarum.

Et post aliquantos dies iterum simili
liter fecit ex luto et plasmauit qua
si filia sibi et dixit cogitacōib⁹ suis
Ecce gñauit vxor tua filia; Necessa
riū ē: vt magis magisq; apli⁹ ex
erceas opera manūū vt possis pa
scere et vestiē te a vxore ac filiā tuā Et
ita p̄mimo labōe macerauit corp⁹
suū: vt n̄ p̄ualeret iā sup̄portare tā
tum labōre Tūc dixit cogitacōib⁹
suis. Quia nō preualet nīmū istū
sustinere labōre: neq; mulierem re
quirit. Vidēs autē de⁹ seruēs p̄po
sitiū mentis eū: p̄ certamine casti
tatis: abstulit ab eo molestiā im
pugnationis demonū: et gloria
uit dñm sup̄ magnitudinē gratie
eius.

Capitulu. v.

Quidam frater in

terrogauit beatū abbatem
Pastorē dicens. Quid faciā p̄ quia
ipugnat me passio fornicationis
et rapio in passionē furoris. Et re
spondens ei sanctus senior dixit.
Vt utiq; dauid propheta dicebat
q; leonem quidē interficiebā.
et vřsum frequenter suffocabam.
Hoc autē ita intelligitur. quia fu
rorem abscidebā ab animo meo.
fornicationē autē in laboribus affli
gebam.

Capitulu. vi.

Quod silium habes

bāt iter se seniores patres
et oēs monachi habitātes in hēre
mo. Scitū et cōsenserunt vt bñs
Isaac presbiter eis ordinaret i ecclē
siā que i ipsa hēremo sita est: vbi
conuenit die et hora statuta multi
tudo monachorū qui in illa hēremo
conuersabantur. Audiens autē
supradictus abbas Isaac huius

modi consiliū fugit in Egiptum
et abscondit se in quodam agro in
ter fructeda: arbitrās se in dignū
esse honore presbiterij. Rūplurimi
autē fratres monachi se quebā
tur vt op̄tenderent eum. Cum
autē applicuissent ad vesp̄ in
eodē agro plongi⁹ vt reficerent
fatigati de itinere. erat enim nox: i
dimiserunt asellū qui eis sumptus
portabat i itinere vt pasceret. Cū
q; pasceret asellus peruenit ad lo
cum vbi sup̄dictus abbas Isaac
latitabat. Cūq; illuxisset dies re
rentes monachi asellū peruenēte
ad eundē locū vbi senior se ocul
tauerat. Et admirantes valde dis
pensationē diuinā: op̄tendentes
ligare et ostringere eū voluerūt et
ita pducere. Venerabil autē senior
non p̄misit dicens. Jam non possum
cōtradecere vob. q; forsitan volun
tas dei ē: vt licet indign⁹ suscipia
ordinē presbiterij. Ca. vii.

Erant quida duo

frēs monachi parit in cella
omāntes quorū huilitatē et patiē
tiā mlti etiā de sctis patribus col
laudabāt. Audiēs hoc qdaz sct⁹
vir. pbare voluit si verā pfectāq;
humilitatē haberēt et vrit ad visi
tandū eos. Cūq; cum gaudio susce
pissent eū: ac more op̄lessent ora
tiones et psalmodiam: egressus fo
ras cellulā vidit puū ortū vbi sibi
holeā faciebāt. Apphensoz bacu
lo eū: toto ipetu cepit oīa holera ce
dēdo ofringē: ita vt nihil ōmino re
maneret. Videntes autē supradicti
fratres nihil penitus dixerūt. sed
nec vultū tristē a turbulētū hñtes

Vere humilis et pauper
specimen.

rursus ingressi cellulā: respiciētes
orationes complentes adorantes
eundem senem dixerunt. **P**recipis
domine: ut eamus et eum qui re
mansit caulez coquētes gustem?
quia iā hōa est ut cibū sumam?
Tunc senior adorauit eos dicens.
Gras ago saluatori nostro **C**hri
sto: qd video spiritū sanctū requie
scere in vobis Et ideo hortor ac mo
neo vos frēs carissimi: ut vsq; in
finem custodiatīs sancte humili
tatis et patientie virtutem: ut ip̄a
in regno celesti vos magnos ac
sublimes in conspectu domini faci
at apparere Amen **Ca. viij.**

Senex quidā erat
in cenobio pbatissim⁹ mo
nach⁹: et incurrit grauissimam
egritudinē **C**ōfessus ē nimia et in
tolerabili infirmitate per longa tem
pora laborabat i dolorib⁹ mltis nec
inuenire poterant fratres qualiter
succurrerent egritudini eius: qm̄
ea que necessaria erāt infirmitati
eius nō habebant in monasterio
Audiens autē quedāz famula dē
de afflictione ei⁹ deprecata ē patrem
monasterij: ut ad cellulam suam
eū tolleret et ministraret ei: maxie
quia facilius inueniri possent in ci
uitate que necessaria eius egritu
dini videbantur. **P**recepit ergo
pater monasterij ut portaret eū.
fratres ad cellulam famule dei **I**p
sa vero cum omni veneratione su
scipiens senem: propter nomen do
mini ministrabat ei et pro mercede
retributionis eterne quam cre
debata **C**hristo domino saluato
re nostro recipere. **C**umq; tribus

ampli⁹ annis obsequeret⁹ et mini
straret famulo dei: ceperūt hoīes
mēte corrupti scdm scabiē mentis
sue suspicari: qd non sincerā senior
habēt conscientia de virgine q̄ mi
nistrabat ei. **A**udiens autē hoc se
nior exorabat diuinitatem **C**hristi
dñi dicens. **T**u dñe deus noster q̄
solus cognoscis omnia et vides.
qm̄ multi dolores sunt egritudinīs
mee et miserie et afflictiones tante
infirmitatis: que me ita per tanta
cōsumit tēpa. ut necessariū habeā
obsequiū huius famule tue: que
mibi ppter nomen tuū ministrat
tribue ei domine deus meus cōdig
nam mercedē in vitam eternā sicut
dignatus es ppter tuaz bonitatem
pmittere his qui ppter nomen tu
um egenis et infirmis: suū exhibet
ministrariū. **C**ū autē appropinquasset
dies transitus ei⁹. cōuenerunt ad eū
q̄ plurimi sancti seniores et frēs de
mōsterio. et dixit eis senior. **O**ble
cro vos dñi p̄res et frēs ut cū defū
ctus fuero tollatis baculū meū: et
plantetis eū sup sepulchrū meū.
Et cū radices misert fecerit qd fruc
tū: tūc scietis qd munda ē conscien
tia mea a famula dei que mibi mi
nistrabat. **S**i autē nō fronduerit
scitote qd non sum mundus ab ea.
Cū ḡ vir dixisset de corpore scdm p
ceptum eius: sancti p̄res plantauē
runt baculū ei⁹ sup sepulchrū
ip̄ius et fronduit. accedentiq; tem
pore protulit fructum: et admirati
sunt omnes glorificantes deum.
Ad tale enim miraculū de vicinis
etiam regionib⁹ multi conuerterē:
magnificabāt gratiā saluatoris.

Nam a nos ipsa arbuscula: vidi-
mus: a benediximus dominum qui
proregit in omnibus in sincerita-
te a veritate sibi seruientes **Ca. ix**

Referebat nobis

facti seniores de quodam fra-
tre dicentes: quomodo quodam tempore ita
ipugnabat eum demones ut statim
hora diei prima: tanta fame et dese-
ctione corporis eius faceret ut peni-
tus sustinere non possit. Verumtamen ille
dicebat in corde suo: quia qualicumque
oportet me vel usque ad ecclesiam expecta-
re: et tunc cibum sumere. cumque fa-
cta fuisset hora tertia: item dicebat
cogitationibus suis. Etiam a nunc
violenter oportet me sustinere usque
ad horam septimam. Et cum aduenisset
hora sexta: infundebat panem in
aqua dicens. Dum hic panis infun-
ditur: oportet me expectare hora-
nonam. Dumque hora nona adue-
nisset secundum consuetudinem comple-
bat omnes orationes a psalmodiaz
secundum regulam: a ponebat panem ut
comederet. Hoc ergo per plurimos di-
es sustinuit. Quadam autem die si-
militer ab hora prima usque ad no-
nam fecit. Dumque hora nona sedis-
set ut cibum caperet vidit de sportel-
lavbi panes a paximantia reposita
erant: surrexisse fumum magnum:
a egressum esse per fenestram cellule
eius. Itaque ex illo die nec esurivit nec
desectio corpori eius facta est. sed
magis ita corroboratus est: ut etiam
nec post biduum delectaret eum ci-
bum percipere ita dei gratia auxiliante cer-
tamine eius. Per patientiam enim suam fra-
ter extinxit castri margie a gule

concupiscentie passionem. **Ca. x**

Quidam de sanctis

senioribus salutacionis causa
perfectus est ad alium seniore heremitam.
Qui cum omni gaudio suscepit eum: pro
cuius etiam aduentu paravit a d refe-
ctionem: senior lenticule cibum coctum
dixeruntque inter se ut prius ex more
compleret orationes a psalmodiaz:
et postea cibum caperent. Cum autem
ingressi fuissent psallebant totum
que psalterium complenerunt. Nam
a de scripturis tanquam legentes du-
os prophetas absentes recitauerunt.
Iamque dies abierat: nonque simili-
ter recedebat. Dum ergo oraret a
intente psallerent: illuxit alia dies
tuncque primum intellexerunt quia
iam nox transisset. Itaque autem in-
se de verbo dei loquentes a spiritua-
les sibi sensus exponentes: factum est
ut circa horam nonam salutantes
se invicem: ita reverterentur qui vene-
rat senex ad cellulam suam. Nam re fe-
ctionem cibi qui paratus fuerat
obliti sunt accipere: dum cibum spiritualem
perciperent. Vespere autem facto iuvenit
senior ollam plenam sicut parata
fuerat a tristatus dixit. Veni quo-
modo obliti sumus percipere pulmen-
tum istud. **Capitulum xi**

Discipulus cuius

dam sancti senioris ipugnabat
a spiritu fornicationis: sed auxiliante
gratia domini: resistebat viriliter pesti-
mis a immundis cogitationibus cordis
sui ieiuniisque a orationibus a ope ma-
nuum affligebat se vehementer. Huius autem
sejor videns eum ita laborantem dixit ei:

Si vis o fili deprecari deum: ut auferat a te istam impugnationem. Ille vero respondens dixit ei. Video patrem. quia a laborem sustineo: senectus tamen fructum in me perficit bonum. quia per occasionem impugnationis huius et apostoli ieiunio et apostoli in vigiliis et orationibus tolero. Veritatem deprecor te ut orem pro me misericordiam domini ut det mihi virtutem: quatenus possim sustinere et certare legitime. Tunc sanctus senior dixit ei. Ecce nunc cognoui fili: quia fideliter intelligis hoc spirituale certamen per patientiam ad salutem eternam anime tue perficere. Ita enim et sanctus apostolus dicit. Certamen bonum certavi. cursum consummaui. fidem seruavi. De reliquo reposita est mihi corona iusticie. non solum autem mihi: sed et omnibus qui diligunt aduentum eius. **Ca. xij.**

Abbas Anthimus dixit. Estimo quod habeat corpus naturale motum et passibile in se quod nolente animo non operatur. sed tamen modo significat in corpore quasi impassibile motus. Est autem et alius motus ex eo quod nutritur et fouetur corpus cibis et potibus et ex quibus calor sanguinis excitat ad operandum corpus. Propter quod dicit apostolus. Nolite inebriari vino in quo est luxuria. Et rursum dominus in euangelio mandans discipulis dicit. Videte ne forte gementur corda vestra in crapula et ebrietate et curis huius vite. Est et alius quidam motus certantibus in conuersatione: ex insidiis et iniuriis demonum veniens. Itaque scire conuenit quia tres sunt corporales motus. unus quidem naturalis.

alius autem ex plenitudine ciborum: tertius vero ex demonibus. **Capitulum xiiij.**

Dixit abbas Gerontius Petrensis quod multum tentatus a corporabilibus delectationibus: cum non appropinquaret corporibus meritis fornicati sunt: et corporales virginitatem seruantes secundum animum fornicantur. Bonum est ergo dilectissimi facere quod scriptum est. Omnia custodia vnumquemque seruare suum cor. **Ca. xiiij.**

Beo abbati Moyse si quando habitabat in loco qui appellabatur Petra: quibus temporibus itantibus ipse fuit durissima impugnatione fornicationis demonum: ut non posset sedere in cella sua: sed abiit ad sanctum abbatem Elidorum et tulit ei violentiam impugnationis sue. Cumque de scripturis sanctis abbas Elidorus proferens testimonium consolaretur eum: noluit abbas pergere ad cellulas suas. Tunc abbas Elidorus pariter cum abbate Moyse ascenderunt ad superiora cellule sue: et dixit ei Elidorus. Respice ad occidentem et vide. Cumque respiceret vidit innumerabiles multitudinem demonum vehementer cum furore perturbari: et quasi ad prelium preparatos festinanterque pugnare. Dixit ei iterum abbas Elidorus. Respice ad orientem et vide. Cumque respiceret: vidit innumerabiles multitudinem sanctorum angelorum gloriosum ac splendentem super lumen solis: celestium virtutum exercitum. Ait autem ei abbas Elidorus. Ecce quod in occidentem vidisti.

Tres motus hominis

ipsi sunt qui impugnat etiam san-
ctos dei. Nam quos ad orientem
conspicisti: ipsi sunt quos ad adiu-
torium sanctis suis mittet dominus. Cog-
nosce ergo quod plures sunt nobiscum:
sicut dicit Helyseus propheta. Verum
etiam sanctus apostolus Iohannes dicit
Quia maior est qui in nobis est quam qui in
mundo. Hijs auditis: confortatus in do-
mino sanctus abbas Moyses: reuersus
est ad cellulam suam gratias agens et
glorificans dominum nostrum Iesu Chri-
sti bonitatis potentiam. **Ca. xv.**

Frater quidam isti-
mulabatur a fornicatione et e-
rat stimulus velut ignis ardens in cor-
de die ac nocte. Sed autem decertabat
non tamen descendens vel consentiens cogi-
tationi sue. Post multum vero tempus
discessit ab eo stimulus nihil preua-
lens propter perseverantiam fratris: et sta-
tim apparuit in corde eius. **Ca. xvi.**

De cogitatione for-
nicationis dixit quidam senex he-
remita Dormiens vis salutaris. Va-
de labora. vade affligere. vade quare et
iuvenies. vigila. pulsa et aperiet tibi.
Sunt enim in seculo Maceratiarii: qui
cum minimis cedunt et statim fortes appa-
ruerit coronas accipiunt. Aliquando
autem et unus a duobus ceditur: et conforta-
tus plagis: cedentes se vincit. Vidisti
quantam virtutem: per carnis exercitium
acquirit. Et tu si a confortatus et dominus
expugnat per te inimicum. **Ca. xvii.**

Molestiam sustine-
bat quidam frater a spiritu fornicationis.
Abijt autem ad quendam probatissimum

monachum seniore: et precabatur eum dicens
Donec tibi sollicitudinem beatissime
pater et ora pro me. quia graviter me
impugnat passio fornicationis.
Hec cum audisset senior orabat inter
die ac nocte pro eo: deprecans dominum
misericordiam. Iterum autem veniebat
idem frater et rogabat seniore ut ma-
gis intentius pro eo rogaret. Similiter
autem beatus senior cum omni solici-
tudine orabat intentius pro eo. Fre-
quenter autem veniente ad se mona-
chum videns senior et deprecante se
ut oraret: valde contristatus amira-
batur quod non exaudiret dominus orationes
eius. Orauit autem dominum dicens. Domine
revela mihi unde in hoc fratre ope-
ratio ista diaboli. quia deprecatus sum
te et requiem necdum inveniunt. Eadem au-
tem nocte revelavit ei de quod circa illum
monachum erat negligentia et igna-
vie resolutio: et delectationes corpo-
reas cordis eius. Ita autem ostensum
est facto seniori. Vidit sedem remanentem
illum monachum et spiritus fornicationis
in diversis mulierum formis ante illum
ludentes. ipsique cum eis delectari.
Videbat autem et angelum domini astan-
tem et indignante graviter contra
eundem fratrem. quod non surgebat ne-
que prosterneret se in orationibus ad
deum. Sed magis delectabatur in cogita-
tionibus suis. Hec ergo ostensa sunt
seniori per revelationem. Cog-
novit autem quod culpa et negligentia
illius monachi erat ut non exaudiret
orationes eius: et tunc dixit ei senior.
quod tua culpa est frater quod delectaris co-
gitationibus malis. Impossibile est enim di-
scedere a te spiritum fornicationis imundum
alijs orationibus et deum pro deprecantibus

nisi a tu ipse laborem assumas in
ieiunijs a orationibus et vigilijs
multis cum gemitu deprecans ut mi
sericordia sua a adiutorium gratie sue
prestat tibi dominus. **I**bus: ut possis
resistere malis cogitationibus.
Nam et medici qui corporibus hominum
medicamenta officina adhibent: quod
uis omnia cum summa diligentia faciant:
veritatem si ille qui infirmatur non se
abstineat a nocivis cibis vel de alijs
quod solent ledere infirmantes: nihil ei pro
ficiet cura a diligentia ac sollicitudo
medicorum. **S**imiliter etiam et anime languo
ribus eveniet. **L**icet cum omni intentio
ne a ex toto corde sancti patres qui sunt
medici spirituales: exorant misericordi
am christi domini salvatoris nostri pro eis qui
omnibus eorum se postulatur adiuva
ri: nisi a ipsi cum omni intentione me
tis tam omnibus quam in omni opere spua
li: quod deo placita sunt fecerint: non eis pro
ficiet negligentibus a resolutis a de sa
lute anime minime cogitationibus oremus
secundum. **H**ec audies fratres opus est
corde: et cum omni sollicitudine secundum do
ctrinam senioris. **S**tati tam ieiunijs quam omni
bus a vigilijs semetipsum afflixit
a meruit maiorem dominum a recessit ab eo
spiritus imunde passionis. **ca. xviii.**

Alter senex dixit.
Hec de negligentia patimur
Nam si consideremus quod deus habitat in
nobis: non alienum vas inferemus intra
nos dominus enim ipse habitat in nobis
atque cohabitans nobis: respicit vitam
nostram. **V**nde nos portantes eum a con
templantes negligere non debemus. **S**ed sanctificamus
nosmetipsos sicut a ille sanctus est. **S**ecun
dum supra petram et rupem malignum

Non formides: a non omittit abue
sus te: **P**salte cum vultu dicens. **Q**ui
confidit in domino sicut mons syon non
commovebitur in eternum qui habitat
in iherusalem. **Capitulum xix.**

Dicebat sancti seni
ores patres de quodam monacho
iam seniore in Scythi heremo coma
nente. quod finis quorundam erat ap
singulos annos descendebat de here
mo in Alexandriam ubi manebat
dominus eius deferens eis pensiones sic
solent sancti facere dominis suis. **S**ed dominus
eius magis reverentiam pro timore dei
habentes circa eum honorabant. occur
rentes a salutantes eum. petentesque
ut pro eis dominum exoraret. **I**lle autem
mittabat aquas in pelvium a festina
bat lavare pedes dominis suis: cum
omni humilitate obsequium eis cupi
ens exhibere. **I**psi vero non acquie
scebat ut pedes eorum ablueret: sed di
cebant ei. **N**on levatissime posset gra
vare animas nostras. **A**t ille respondens
dicebat. **E**go finis vester sum. nam
vos dominos meos esse omnipotens deus
constituit: a gratias ago domino vivo quod
dignati estis me permittere ut ser
vum deo vivo a vero creatori ac do
minatori terre a celi: et ideo detuli
vobis pensionem fuitutis mee. **D**ominus
autem eius intendebat nolentes ac
cipe quam detulerat pensionem. **R**espo
ndens autem monachus dixit eis. **S**i no
lueritis accipe pensionem meam: ita
decrevi ut non revertar in heremum sed
ipsum permaneam a servum vobis. **H**ec au
dientes dominus eius acquievit suscipe
pensionem ne contristaretur: sed ut magis
revertetur ad loca heremi in cellula sua

Illud autem quod de pensione sua etiam nolentibus dabat dominis suis. Statim quod accipiebant pauperibus erogabant. Interrogantes autem eundem senem fratres dixerunt ei. Obsecramus te pater ut dicas nobis cur cum tanta mercede per pensionem tuam pensionem etiam nolentibus a minimis resistas? tibi dominis ingessisti. Ad hec respondens senior dixit ei. Ego fratres idcirco festino per pensionem quod tanquam dominis meis debeo pensionem per singulos annos adimplere eis: ut quicquid iam cum domino adiutorio in ieiuniis et orationibus: seu in sanctis vigiliis vel in omni opere spirituali Christo domino adiuvante laboraui hoc mihi in eternam vitam et salutem anime mee proficiat ne forsitan si pensionem pro servitio meo minime intuleram iam totus spiritualis labor meus ad illorum mercedem proficiat qui me permiserunt Christo domino servire et spiritualiter consolari. **Capitulum. xx.**

Dixit abbas Johannes. Theodosius quod delectationem habet oia humilitate habere. Hoc enim primum est saluatoris mandatum: dicitur Beati pauperes spiritu: in ipsis est regnum celorum. **Capitulum. xxi.**

Abbas Pastor dixit. quod semper homo humilitatem et timorem dei ita incessabiliter respiciere debet: sicut flatu quem narius attrahit vel emittit. Itaque dixit Quia humilitas terra est in qua dominus sacrificium fieri mandavit. Rursus

ait. quod si homo ordinem suum custodiat non conturbabit. Exhortans itaque dixit. Non metuaris te metipsum: sed adhere ei quod bene consulatur. Dixit itaque quod proicere se in conspectu dei et non seipsum extollere: et mittere post tergum suam propriam voluntatem. fecerunt itaque sunt quibus anima operatur. Ait item. quia frater interrogavit abbatem Alomium. Quid est contemptus? Et dixit senex. Ut sis infra animam irrationabilia: et scias quia illa non continentur. **Ca. xxij.**

Interrogatus est abbas Pastor a quodam fratre. Quomodo debeo esse in loco in quo maneo? et respondit ei senex. Habeto prudentiam velut aduena: et ubique fueris ne gratias verbum tuum coram te habere potentiam a quesces. **Ca. xxij.**

Referebat autem beatus senior Pastor fratribus dicens. quoniam fuit quidam nuper monachus. Constantino poli tempore Theodosii imperatoris habitabat autem in puula cella foris civitatem prope Prastio qui vocatur in septimo: ubi solent imperatores egressi de civitate libenter degere. Audiens ergo Imperator quod ibi esset quidam monachus solitarius qui nusquam egrediebatur de cella. Cepit deambulando pergere ad eum locum ubi erat super dictum monachum. precepitque sequentibus se eunuchis ut nullus appropinquaret ad cellam monachi illius. Ipse autem solus prexit. pulsavitque ad ostium cellule Surrexit vero monachus et aperuit ei. Et non agnovit eum quod esset imperator. tulerat enim sibi

coronā de capite suo ut nō cognosceret. **P**ost orationē autē resedit pater. Et interrogauit eum imperator dicens. Quomodo sancti patres degunt in **E**gipto? Respondens monachus ait. Omnes exorant deum pro salute vestra. Aspiciebat autē imperator intēte cellulam ipsam: et nihil in ea vidit nisi paucos panes siccos in sporta pendentes. Dixitque ei da mihi benedictionem abba: ut reficiamus. **S**tansque festinauit monachus et misit aquam et salent et misit bucellas et comederunt pariter. Porrexit ei calicem aque et bibit. Tunc Theodosius imperator dixit ei. Scis quāsim ego? Et respondens monachus dixit. Nescio quis sis domine. Dicit ei. Ego sum Theodosius imperator et ob deuotionē veni huc. Hoc cum audisset monachus: prostrauit se ante illum. At ille dixit ei. Beati estis vos monachi qui securi ac liberi de negociis seculi tranquillā et quietā persequimini vita et solummodo de salutē animarum vestrarum habetis sollicitudinem quomodo ad vitam eternam et ad celestia regna perueniatis. In veritate enim dico tibi quācertē in regno natus sum et nūc in regno deo et nunc sine sollicitudine cibum capio. Post hec autē valde honorifice salutauit eum imperator: et ita egressus est ab eo. Eadem autē nocte cepit intēse cogitare dei famulus dicens quod non oportet me iam in hoc loco esse. Multi enim non solum de populo sed etiam de palatio et de senatoribus quod plurimum exemplum imperatoris secuti ad vidē-

sum me tendere sunt: et honorem mihi tanquā seruo dei deferendo nō cessabunt. Et illi quidem hec propter nomen domini facuri sunt: ego autē timeo ne forsitan malignus diabolus mihi surripiat et litent eos suscipiam et condelectetur cor meum laudibus et honoribus eorum: et per hec iam incipiam virtutem humilitatis perdere et laudes atque honores hominum affectare. **H**ec igitur omnia homo dei seque cogitans eadem nocte fugit inde et perrexit in **E**giptum ad sanctos patres in heremum. Itaque consideremus fratres dilectissimi cum quanta sollicitudine virtutes humilitatis custodire famulus dei studuit: ut in celesti regno eternam gloriā pro labore sancte vite sue quam propter nomen domini exercebat percipere a Christo dūo mereret. **C**apitulum.

Dixit abbas Anthonius abba Pastori. Hoc est magnū opus hominis ut culpā suā super seipsum unusquisque ponat coram deo et expectet temptationē usque ad vltimū vite sue tempus.

Capitulum. xxv.

De hoc etiam ipso sancto Pastore referebāt alij sancti seniores dicētes: quia quodā tempore cum audisset iudex prouincie sanctam opinionem sancti Pastoris desiderabat videre eum: misitque nuntium deprecans ut suscipere eum. Beatus autem Pastor cōstitutus est valde cogitans apud semetipsum quia si ceperint persone

nobiles venire ad visitandum ho-
norandum me: manifestum est quia
et alij multi populares homines fre-
quentabunt me: et necesse est ut
per hoc perturbetur secreta vite mee
conuersatio. et humilitatis gratia
quam tanto labore: auxiliante
domino a iuuentute mea studi-
um obsequio forsitan surripiente ma-
ligno dyabolo perdam: et vane glo-
rie laqueos incurram. **H**ec ergo
apud semetipsum cogitans: defini-
uit quatenus excusaret magis et
non susciperet iudicem: ne alijs etiam
popularibus preterea ad se veniendi oc-
casio. **C**ontristatus autem iudex quod non
se suscepisset: ait ad officium suum. **Q**ui
a non merui videre hominem dei: pec-
catis meis imputo. **V**erumtamen mi-
his desiderans per quamcumque occasi-
onem videre sanctum virum: excogitauit
huiusmodi causam que occasione
ei preberet videndi eum. **C**ompre-
hendens enim filium sororis beati
Pastoris misit in carcerem: ut per
istam occasionem a suscipere iudicem a-
ceret ad carcerem ipse veniret ad rogan-
dum iudicem. **D**ixitque ad officium suum
Ut non contristetur senior sanctus.
mandate illi. **S**i voluerit ad me ve-
nire: necesse est ut statim educamus
eum de carcere. **T**alis est enim cau-
sa eius que non possit impune tran-
sire: nisi sanctus ille senior ad me ve-
niens pro ipso apud me interces-
set. **A**udiens autem hoc mater iu-
uenis id est soror sancti Pastoris
absit in heremum ubi sanctus fra-
ter eius erat. **S**tabatque ad ostium
cellule eius cum multo fletu et volu-
latu rogans eum ut descenderet ad

iudicem et rogaret pro filio suo.

Beatus autem Pastor non solum
nihil ad eam dixit: sed nec ostium
aperuit ut ingrederetur ad eum.

Tunc illa cepit maledicere ei ac
dicere durissime ac impiissime et
ferrea viscera gerens: quomodo
te tantus dolor fletus mei non flectit
ad misericordiam: quomodo ipsum uni-
cum filium habeo quem in mortis peri-
culo constitutum video. **T**unc seni-
or inuadit ei per fratrem quem sibi mi-
nistrabat dicens. **V**ade dic ei. **P**a-
stor filios non genuit: ideo non dolet.
Hec autem audiens iudex dixit a-
micis suis. **S**cribite ad eum ut vel epi-
stolam precatoriam faciat ad me
quatenus possim eum dimittere.

Tunc iam quod plurimis suadentibus
sanctus senior scripsit ad iudicem
dicens. **I**ubeat nobilitas tua dili-
genter requirere causam illius: et
si quid dignum morte admiserit mo-
riatur: quatenus in hoc presenti se-
culo exoluat crimen peccati sui: ut
evadat eterne ac perpetue gehem-
ne penas. **S**ed autem nihil dignum
morte commisit quod iustum vide-
tur legibus ita de eo iube disponere.
Capitulum. xxvi.

Dicebat beate me

morie abbas Arsenius. **P**e-
reginus monachus in aliena pui-
tia habitans nullum remedium fa-
ciat et spiritus quietus erit. **C**a. xxvii.

Interrogavit ab-
bas Marcus nomine abbatem Ar-
senium dicens. **B**onum est non habere
in cella aliquam consolationem.

Vibi enim quēbā fratrem habētē
parum oleū i cella sua et erabica
batea. Et dixit abbas Arsenius.
Bonū qd est: sed scdm exercitiū
hoīs vniūscuiusq; agendū est. Ete
nī si nō habuerit virtutem huius
modi tolerare itē plātatur? ē ea.

¶ Sequitur capitulum. xxviii.

Interrogauit abbas

Daniel. qā quādo erat i scy
thi abbas Arsenius: erat ibi mo
nachus rapiēs ea que habebant
senes. Abbas aut Arsenius volēs
eū lucrari: et semib⁹ quietē presta
re: tulit eū i cellā suā. Et dixit ei
Quicquid vis ego tibi dabo: tamē
non rapias. Et dedit ei aurū q nū
mos et res cellas et omne quod i
responso suo habebat dedit ei. Ille
autem iterum rapiebat. Senes ve
ro videntes quā non acquieuit:
expulerunt eum dicentes quā si
inuenitur frater habens de infirmitate
corporis aliquid oportet susti
nere eum. si autem furatur et am
monitus nō quiescit: expellite eū:
qm anime sue dēmetū facit oēs
i eo loco habitātes cōturbat.

¶ Sequitur capitulum. xxi.

Interrogauit aliquā

do abbati Arsenio de mōēs
i cella sedēti a tribulabāt eū. Super
uenerunt autem et fratres qui ei
ministrare soliti erant: et stantes
iuxta cellam audiebant eum da
mantem ad dominum a dicentem
domine non me derelinquas quā
nihil boni feci coram te. sed presta

mihi scdm benignitatem tuam sal
tem modo habere principia bene
viuendi. Dicebant autem de eo. q
nemo potuerit comprehendere mo
dū cōuersationis eius.

¶ Sequitur capitulum. xxx.

Frater interroga

uit abbatē Arseniū vt au
dires de eo mōē. Dixit at ei senex
Quantaquā tibi virtus est. cona
te vt iterū op⁹ tuū scdm dēū sit: et
vocat exterioris hoīs passioēs. Ait i
terū. Si qm dēū apparebit nob: a
si tenem⁹ eū manebit apud nos.

¶ Sequitur capitulum. xxxi.

Beate mēorie ab

bas Arseni⁹ idē dixit ali
quādo abbati alexandro. Quando per
extēderis palmulas tuas. tūc veni
et gustem⁹. Si autē aliq; peregrin⁹
superuenerint comedere cū eis. Alex
ander at leni⁹ a modeste operabat
Et cū facta fuisset hora māducādi.
supererat ei adhuc de palmulis su
is. Volens autē custodire sermo
nes semis sustinuit donec explica
ret palmas. Abbas autem Arse
nius cum videret quā tardabat
gustauit: existimans quā forte pe
regrin⁹ ei superuenerint et cum ip
sis gustauerit. Abbas autē Alex
ander postea qm explicauit respe
re: perrexit ad abbatem Arseniū
Et dicit ei abbas Arsenius. Pere
grinos aliq; habuisti. Et dixit.
Nō. Cui ille. Quāē inq; nō remisistis

*Expellitur fur qui
pro admonitione non
resipuit*

Respondit. Quia dixisti mihi: quā
desecerint palme tūc veni. Ego autē
habens sermonē tuū in animo non
veni. quia mihi adhuc nō complēū
op⁹. Et ammirat⁹ est senex scrupulo
sitate obedientie eius. Et dixit ei Ci
tius disiunge ab opere tuo vta mi
nistēriū pfallendi facias et aquā
tibi implere occurras alioqñ citi⁹ de
bilitabit corp⁹ tuū. **Ca. xxxi.**

Hic etiā de magi
stris prius quā senior noie
Agathon noiatisim⁹ in virtute.
humilitatis et patientie. Quodā
autē tēpore perreperūt ad visitan
dum eū fratres. Audientes enim
de eo qmagnā humilitatē habere
retrolentes probare si vere humi
litis patientiā possideret dixerūt
ei Multi scandalisantur in te paf
quia nimis vitio supbie tenearis
a idēo alios despicias a pro nihilo
eos habeas. sed et detractionēs ad
uersus eos loqui non cesses. Affre
māt etiā q plurimi q idēo hoc
agas quia fornicatiois vitio tene
aris: et ne solus videaris errare id
ciēto alijs non cesses detrachere. Ad
hec senior respondens ait. Nec oia
q dixistis vitia in me esse agnosco
nec possum negare tantas inqta
tates meas. Prociensq pñ in ter
ram adorabat eosdē fratres dicēs
Deprecor vos fratres vt intentius
p me misero a multis peccatis ob
noxio. Christuz dñm exorare non
cessetis vt indulgētiā tribuat in
iquitatib⁹ meis multis ac malis.
Ad hec supradicti fies ab dētē dix
erunt ei. Non te lateat etiā hoc qā

hereticū te esse q plurimi affirma
te volunt. Hoc cum audisset seni
or dixit eis. Licet multis alijs pec
catis obnoxius sim: tamen hereti
cus penitus non sū. Absit hoc ab
anima mea. **T**ūc omnes fratres
qui ad eū venerāt pstrauerunt
se in terrā ad pedes eius obsecran
tes eū a dicētes. **P**recamur te ab
ba vt dicas nobis cur tanta vitia
nobis dicētib⁹ a peccata de te in nul
lo comotus es. de verbo at heretici
valde te comouisti a abhominat⁹
es nec ferre potuisti auditum. Di
xit ei senior. Illas priores culpas
atq pā ppe humilitatē sustinui
vt me peccatorē esse crederetis. No
uimus em si custodiat humilita
tis virtus: magna ē salus anime.
Nā dñs et saluator n^r. **I**hus Chri
stus cū ei iudei multas contumelias
a conuicia irrogassent patienter
cuncta tolerauit vt nobis humili
tatis preberet exempla. Immissi
autē falsi testes multa abusus eius
falsa dixerūt a vsq ad mortē cru
cis patienter cuncta sustinuit. Ita
et a ap^lus Petr⁹ p^rdicat dicēns.
Christ⁹ passus ē p nob⁹ relinqns
nobis exemplū vt seqmur vestigi
a ei⁹. **O**ptet igit vt patient^r cūcta
aduersa cū humilitate sustineam⁹.
Nam sermonem quo me hereticū
dixistis non potui sustinere et val
de abhominatus sū. quia heresis
separatio a deo est. **H**ereticus se
paratur enim a deo viuo et vero a
coniungitur dyabolo et agelis e
ius. Alienatus em a Christo iam
non habet deū quē exoret p pecca
tis suis quia ex omni parte perit

Si autem conuersus fuerit ad veram
et catholicam sancte ecclesie fide sus-
cipit a bono et pio salvatore nostro
Iesu Christo et recomungitur deo vo-
ro creatori ac salvatori nostro Christo
qui est in patre filius semper cum spi-
ritu sancto: ipsi gloria in secula seculi
lorem amen. Illi autem audientes ad-
mirati sunt discretionem eius et edifica-
ti discesserunt. **Capitulum xxxiiij.**

Interrogat⁹ eundem ab-
bas Agathon. Quid est maius labor
corporis aut custodia interioris homi-
nis. Dixit abbas. Homo similis
est arbori. Corporalis igitur labor ve-
lut folia arboris. custodia autem inte-
rioris hominis fructus est. Quomodo
ergo secundum quod scriptum est Omnis ar-
bor non faciens fructum bonum excidet
et in ignem mittetur. oportet propter
fructum nostrum omnem in nobis
solicitudinem esse. hoc est mentis cus-
todiam. Opus tam habemus etiam
tegmine et ornatu foliorum: que sunt
corporalis labor. Erat autem abbas
Agathon sapiens ad intelligendum
et impiger ad laborandum et sufficiens
in omnibus. intentus etiam assidue
ad laborem manuum parvus in cibo
atque in vestimento. **Capitulum xxxv.**

Occurrat de abba-
te Theodoro cui prenomine
fuit q^{ue} hęc tria capitula habue-
rat super multos et nihil possidebat ab-
stinendi. homines fugiendi. **Capitulum xxxv.**

Venit aliquando
memorat⁹ abbas Theodo-
rus ad abbatem Iohannem qui erat eu-
nuchus ex nativitate. Et cum loqueretur

dixit abbas Theodorus. Quando
eram in Scythi opus anime erat opus
nostrum. opus autem manuum tanquam
transitu habebamus. Nunc autem
factum est opus anime velut cum in
transitu factum est opus. **Capitulum xxxvi.**

Memorat⁹ abbas
Theodorus dixit. Multi elegerunt
in hoc seculo temporalem quietem an-
tequam eis dominus requiem prestat
Capitulum xxxvii.

Eundem abbatem
Theodorum venit aliquando
quidam patrum dixit ei. Ecce quidam frater
reversus est ad seculum. Et dixit ei ab-
bas Theodorus. In hoc non amireris: si
si audieris quod pervenit quod effugit de
ore iuniorum huiusmodi admira. **Capitulum xxxviii.**

Frater aliquis in-
terrogavit aliquos patrum.
Si polluitur homo quando res sordi-
das cogitat. Et cum de hoc inquisitio
fieret apud eos. alij dicebant: etiam
polluitur. alij dicebant: non. quia si
polluitur non possumus salvari
nes qui sumus pro deo sed hoc per-
tinet ad salutem si ea que cogita-
mus corporaliter non ferimus.
Ille autem frater qui interrogave-
rat non sibi sufficere iudicans vari-
am patrum responsionem: abiit
ad senem probatorem et interro-
gavit eum de hoc. Et respondit ei se-
nex. Secundum mensuram vniuersi
in se requiritur ab eo. Rogavit er-
go frater ille senem dicens. Per-
propter dominum: absolue mihi verbum
hoc. Et dixit ei senex. Ecce forte ia-
cet hic vas aliquod desiderabile

Et dicit senex. Intrauerunt duo fratres
ex quibus unus huius mensuras mag-
nas exercitate vite. alter vero par-
uas. Si ergo cogitatio illius perfectio
fuit ad aspectum vasis illius et dixit
inter se. volebam habere vas istud
et non permiserit cito abscederet per
huiusmodi appetitum non est pollutus. Si
vero ille qui nec dum ad maiores
mensuras attingit concupierit vas
illud et exercitatus fuerit cum cogi-
tatione sua desiderio compellente et
tamen non tulerit illud non est in-
quinatus. **Capitulum xxxix.**

Andi seniores di-
cebant de discipulo abbatis
Pauli nomine Iohannes quod magnam ha-
beret humilitatem et virtutem obedientie ut
etiam difficiles causas impati abbati in
nullo penitus contradiceret. Si nec leuiter
aliquid murmuraret. Cum autem necessa-
rius esset in monasterium vestalibus fi-
mum locum misit eum abbas suum in prio-
ratu ut equiret ibi finem locum ut
celsitate afficeret ad monasterium
suum. Erant autem in loco malo bestia Le-
ena. Statim egressus superbiens disci-
pulus eius Iohannes ibat secundum preceptum
abbatis. Cum pergeret dixit abba-
ti suo. Nonne per audiuimus plurimos
dicentes quod in illo loco mala bestia Le-
ena sit. Tunc senior quasi ioculariter dixit
ei. Si venerit super te: tene et alliga
eam. adducensque tecum. Cumque per-
uenisset ad locum iam vespe. Sta-
tim egressa Leena irrumpit super eum
Ille autem comprehendens tenere
eam voluit. Illa autem excutiens
se de manibus eius aufugit. Sequen-
tibus vero ille dicens quia abbas

meus precepit ut alligata perducas te
ad eum. Continuo stetit bestia. Et te-
nens eam reuertebatur ad monasterium
Dum autem esset claret in itinere abbas
eius nimis sollicitus pro eo tristabat
tur. Quia ecce subito superuenit
discipulus eius tenens ligatam Leenam
Quam cum vidisset senior admiratus
valde gratias agebat salvatori no-
stro deo. Dixitque discipulus eius.
Ecce domine sicut precepisti mihi
adduxi ligatam Leenam. Voles
autem senior humiliare sensum eius
ne extolleret se in cogitationibus
suis discipulus eius ait illi. Sicut
tu insensatus es: ita etiam istam in-
sensatam bestiam adduxisti. Sol-
ue ergo et dimitte eam ut pergat
ad locum suum. **Capitulum xl.**

Dicebant senes quod
ista quod dicitur a Christianis ut
obediatur quis diuinis scripturis. quoniam
ide accipiet loquendum et agendum
formam et ut consentiat prepositis et
ortu doris parentibus. **Capitulum xli.**

Venit aliquando
eade memorie Theophilus
archiepiscopus alexandrinus. Septi. Con-
gregati autem fratres dixerunt ad abbatem
Pater. Dic unum sermonem. Pater: ut
edificet animus eius in hoc loco. Et tunc
dixit senex. Si in taciturnitate non edi-
ficatur: neque in sermone meo edifi-
cabitur. **Capitulum xlii.**

Rater aliquis in-
terrogauit senem dicens. Si ha-
bito cum alijs fratribus et video ali-
quam rem inconuenientem vis ut de illa
re loquar. Et tunc dixit ei senex ille

Si fuit aliqui maiores te aut coeta
nei tace magis a equie habeb. In
h^o ei q te minore facies etia secuti
te redies. Dicit ei frater. Quid g fa
cio p^r. Perturbat em me sp^s.
Dicit ei senex. Si laboras: comone
facito semel tm huiliter. Si at no o
bediut tibi relique laborez tuu i co
spectu dei a ipe te consolabitur. Doc
em e vt p^riciat se cultor dei coram
deo a reliquat ipsi voluntates suas
Attende at tibi: vt scdm deu fit soli
citus tua. Et tu quomodo video
bonu e tace. Huiliter em e taciturni
tas. Si a q^r fieris taciturnitate
no h^{as} qⁱ aliq^d virtute etia si obti
nues. sⁱ dicq^d idignu^m hⁱ loq^r. Capitulu^m xliii

Quidam senex dix
it. Volo magis doceri q^d do
cere. It^e dixit. No docas an t^ep^r.
alioqui omni tempore vite tue mi
noraberis intellectu. Capitulu^m xliiii

Dixit abbas Pa
tor. Qis labor qⁱcuq^e euene
rit tibi eu taciturnitate opae. ca xlv

Abbas Abraham ve
nit ad abbate^m Arem. Et du
sederet simul supuenit qdam fr^a
dixit abbati Arem. Dic mibi qd
facia vt saluari possim. Et dixit ei
senex. Vade toto anno isto vespere
manduca pane a sal a veni iterum
a loquat tibi. Qui perges fecit ita
Completo autem ano venit iterum
frater ad abbate^m Arem. Contigit
aut^e vt rursus apud eu inueniret
abbas Abraham. Et dixit iterum se
nex fratri illi. Vade ieiuna isto an
no a post bidnu^m manduca. Qui cu

discessisset dixit abbas Abraham
abbati Arem. Quare omib⁹ fratri
bus leue iugu imponis: istu vero
fratre grauida sarcina onerastis.
Dixit ei senex. Alij fr^{es} quo veni
ut q^reretur a discedit. Hic vero q^r
ppter deu venit audie verbu^m op^ra
ri⁹ aut magnus est et quicquid ei
dixerit cu oⁱ sollicitudie facit p^rerea
ei loquor verbum dei. Ca. xlvj.

Interrogauit quida
fr^a senex dicens. Si q^s fr^m attulerit
ad me de foris cogitationes: vis ab
ba dica ei vt non afferat ad me.
Et r^{ndit} ei senex. Noli. Et Respo^{dit}
frater. Quare. R^{ndit} ei. Quia no pos
sum id custodire: a ne forte cu bi
cimus p^rit o ne faciat istud ine
miamur nos postea idipsum facien
tes. Et dixit frater. Quid ergo det
fieris. Et r^{ndit} ei senex. Si nolum⁹
taciturnitate seruare: sufficit proxi
mo mod⁹ ipe. Capitulu^m xlvij.

Abbas Johannes
du sedet inter fr^{es} a singuli
eu de p^ris cogitacib⁹ q^reret at
q^d ille r^{ndit} oib⁹ daret: q^daz senex
ex inuidia dixit. Sic e hic Johannes
quo m^{lt} meretrix omnas semetip
sa vt o^greget sibi amatores. Cui
abbas Joh^{es} ait. Veruz dicis ab
ba a no e alit. na a hoc ipm de⁹ tibi
reuelauit. R^{ndit} iterum ille senex di
ces. Na a vas tuu Johannes vene
no plenu est. At Joh^{es} ait illi.
Sic est abba sicut dixisti. Et hec di
cis. qa t^m modo illa q^d de foris sunt
vides. Nam si ea que int^r me sunt
videres qⁱntum pl⁹ habuisti quod

diceret. Et post hoc quidā frater
ex discipulis eius dicit ei. Non es
perturbatus interius abba in verbis
senis huius. Cui respondit. Non sed
hanc sum de foris: ita a se deintus.
Sequitur capitulum. xlvij.

Dixit abbas Jos
hānes brevis quod ianua dei
est humilitas: patres nostri per multas
contumelias acti gaudentes intraue
runt in civitatem dei. Item dixit. quod
humilitas et timor dei superant om
nes virtutes. Capitulum. xlvj.

Alius senex dixit.
Qui plus quam dignus est honorari
aut laudari apostolus patitur detrimentum
Qui autem omnino non fuerit ab hominibus
honoratus hic desuper glificatur. ca. l.

Frater aliquis in
terrogavit senem dicens. Bo
nus est assidue penitere. Respondit ei se
nex. Vidimus Iesum filium Naue. quod
cum prius iaceret in facie apparuit
ei deus. Capitulum. li.

Procedente aliquā
die de Scithi abbate Johā
ne cum alijs fratribus: erravit qui eis
ducebat per viam. Erat enim novus.
Et dixerunt fratres Johāni abbati.
Quid facimus abba. quia erravit
frater iste de via: ne forte moriamur
errantes. Et dixit eis senex. Si di
xerimus ei aliquid contristabitur.
Ecce facio meipsum quasi defectum
et dico me non posse ambulare. sed
iaceo hic usque mane. Feceruntque
sic. Sed a residuum dixerunt. nec nos
ibimus sed sedebimus tecum. Et sedebunt

hic usque mane ne obviarent fra
trem illum. Capitulum. liij.

Interrogavit quidā
frater senem utrum cum matre vel cum filiis
ab eo perficeretur manducare debet.
Cui senex respondens cum muliere inquit
non manducabis. Capitulum. liij.

Vidā senex dixit.
Non des et accipias cum seculari
homine: et non accipias cum muliere
noticiā: nec habeas fiduciam deum cum
puero. Capitulum. liij.

Frater quidā iter
rogavit senem dicens. Quid fa
ciā quod multe cogitationes sollicitat
me et nescio quomodo repugnare eis. Dix
it senex. Non repugnare contra omnes sed con
tra unam. Omnes enim cogitationes nostra
eorum unum caput habent. Necessarium
est ergo considerare quod qualis sit et ad
verbum illarum remitti. Ita enim et residue
cogitationes humiliant aduersus co
gitationes malas. Capitulum. lv.

Dixit senex quia ali
quando quidā lapsus est in gravi pec
cato et operatus est ad penitentiam abijt indi
care hoc quidā senex non dixit ei quod
fecerat sed quasi interrogando dixit. Si ali
cui ascendat cogitatio talis: habet
salutem. Ille vero quod nesciebat discre
tionem respondit ei. Perdidisti animam tuam.
Audiens hoc frater dixit. Ego si per
vado ad seculum. Perges autem ille
de liberauit ire et indicare cogitaco
nes suas abbati Silvano. Tunc B. Sil
vanus magnus discretor. Veniens
ergo ad eum frater non dixit ei quod
fecerat sed iterum eo modo quo et prius

quo cogitationibus respondimus

seni illi dixerat: hoc est si ascendere
rēt alicui tales cogitationes habet
salute. **A**periens autem Siluanus
abbas os suū: cepit de scriptulis di
cere ei. **N**ō ōmīno iudiciū ē tū cogi
tationib⁹ de p̄dō. **A**udiēs at̄ frat̄ a
fusiipiēs virtutē dictorū i amō suo
sup̄ta spē idicauit ei etiā actus suos.
Audiēs vero abbas Siluan⁹ qđ e
gerat tāq̄ bon⁹ medic⁹ posuit cata
plasma aīe eius: de simis scriptulis
assūptū. dicēdo esse penitentiā his q̄
p caritate reuera cōuertūtur ad de
um. **P**ost aliquot at̄ ānos cōtigit
abbatē memoratū ad illū senē ap
plicare qui ei desperationē fecerat
et narrauit ei ista a dixit. **E**cce ille
frater q̄ respōso tuo desperauerat a
ad seculū rediēt velut splēdidiss
ma stella est i medio frat̄. **D**ec at̄
ideo retuli vt sciam⁹ q̄le periculū ē
quādo aliq̄s siue cogitationū siue
actuū aliqđ peccatū indicat his
q̄ discernere nesciūt. **C**api. lvi.

Senex qđam dixit
Nō qđ intrant cogitationes
male i nob cōdenamur ex eo. sed si
male vtimur cogitationibus. **S**it
enim vt per cogitationes naufra
giū patimur a it̄ de cogitationi
bus coronemur. **C**a. lvij.

Vo fratres car
nales reuūciauerūt sc̄lo qđ
vn⁹ q̄ etate minor erat: prim⁹ cepe
rat cōsari. **E**t cū vīisset apđ eos q̄
bā p̄m et applicasset ibi posuerūt
peluī. **E**t vīit q̄ minor eāt etate vt la
uaret pedes senī. **S**enex at̄ tenens
manū ei⁹ remouit eū a illū qui ma

ior erat etate fecit op⁹ i plere: qđ p̄
mī mōasterio facē cōfuerunt.
Dixerūt ei astātes fr̄es. **A**bbas ille
minor i cōsatione p̄m⁹ ē. **R**ēdit se
nex **E**go tollo p̄matū minoris a tra
do ei q̄ etate precedit. **C**a. lvij.

Frater iterroga
uit abbatē Sisoī dicēs. **D**esi
dero cultodire cor meū. **D**icit ei se
nex. **E**t qmō possum⁹ cultodire cor
nēm si lingua n̄a ianuam aptā ha
buerit. **C**apituli. lix.

Iterrogauit abbas
Moyse abbatē Siluanū dicēs. **P**o
test hōp omnē diē facē imitiū ouer
satiōis. **R**ēdit ei abbas Siluan⁹
Si est hō opari⁹ pōt p diem a p bo
rā iclware iitiū cōsatiōis siue. **C**a. lx.

Dixit abbas Alo
is. **N**isi dixerit hō in corā
suo ego sol⁹ a de⁹ sum⁹ i mūdo isto
rege⁹ nō habebit. **I**tē dixit. quā si
vult hō i vna diē vsq̄ ad vesp̄a p
uenit ad mēsurā dimitatis. **C**a. lxi.

Atrū quidā dix
it si māsēit operari⁹ in loco
vbi nō sūt oparij: n̄ pōt p̄ficē. **D**ec
ē vt⁹ oparij c̄tare vt ab ope non
minuat. **N**ā piger si māsēit cum
opario p̄ficiat a si nō p̄ficiat non tū
descēdet inferius. **C**api. lxij.

Vidam senī ma
gno dixit fr̄. **A**bbas vobā i
uente senē aliqūē iux volūtate meā
a morari cū ipō. **E**t dicē ei senex. **B**n̄
q̄ris dñe mens. **I**lle autē affirmā
bat huiusmodi esse dēderiū suū.

qñ intelligēs qđ loquitur ē sener ille
Sed cū videret eū sener qđ bñ senti
ret existimāte. dicit ei. Ergo si inue
nis senē fm volūtate tuā vis manē
cū eo. Et ille dixit. Etia oī hō volo
si inuenio fm volūtate meā. Dicit ei
sener. Nō vt tu seq̃ris volūtate se
nis illi. Svt ille tuā volūtate seq̃t
q ita ideo repaueses. Sē sit aut fē ille
qđ dicebat. Et fuit gens pstravit se
ad pēitētiā dicēs. Ignosce mī qvā
de gloriā ab ar est imans me dicere
cū nil tenerem. **Capitulu. lxxij.**

Alter sener dixit.

Si qđ fecerit rē aliq̃ se qñs vo
lūtate suā a q̃rēs qđ nō ē fm deū
si id tūp ignorātiā fecerit. oportet
eū postea reuerē ad viā dñi. Qui
aut tenet volūtate suā nō fm deum
et neq ab alijs vult audire sed ve
lut sciū se putat. q̃ huiusmōi est vir
ad viā dñi pueniet. **Ca. lxxij.**

Ursus sener dixit.

Sic ordo mōachorū honorati
or ē secularib⁹ ita a pēgn⁹ mona
ch⁹ speculū eē dēt locatibus mona
chis p omnē modū. Dixit sener.
Si qđ manserit in loco aliq̃ a non
fecerit fructū loci illi. locus ipse ex
pellet eum. vtpote quia nō fecerit
opus loci. **Capitulu. lxxv.**

Urida pmi dixit.

Si qđ iterior hō nē sobrie a
git. pōt etiā exteriorē custodire. Si
vō nō ē ita q̃ possū vīute custodi
am⁹ liguā. Itē ait q̃ sup. Dixim⁹ o
p⁹ spūale neāriū ē. qđ i hoc venim⁹.
Magnus ei labor ē ore docē qđ nō

fit ope corporali. **Capit. lxxv.**

Peritius abbas

dixit. Ille ē vē sapiēs q̃ facto
suo alios docet nō q̃ vōbis. **ca. lxxvij.**

Debat qdam se

nex. Nō necesse est vltorū tā
tū. Sūt em plurima verba i oib⁹ tē
pore hoc s opera necessaria sunt.
Hoc em dē q̃rit a nō verba que n
habent fructū. **Capitulu. lxxvij.**

Sener qdā dixit.

qđ hō si vbu qđ habuerit
opa at nō habeat. assimilabit ar
bori habēti folia: fructū at non. Sic
em arbor fructib⁹ plena etiā: folijs
viret: ita a sermo cōsequit hōiem
qui habet opera bona. **Capitulu. lxxix.**

Interrogavit aliqu

abbas Pastor abbatē Ioseph di
cēs. Quid faciā quādo appropimāt
mī aliq̃ tēptatiōes. Resisto illis an
permitto intrare. Dicit ei sener. Di
mitte intrare et pugna cū eis. Resi
stēs g i Scythi sedebat. Et contigit
vt veniēs qdā a Thebaida in Scy
thi narraret fratrib⁹ interrogasse
se abbatē Ioseph. qñ appropimāt
mī tēptatio resisto ei an dimitto
intrare. a dixerit ei. Omnino non di
mittas tēptatiōes i te. s statim ab
scide eas. Audiēs at abbas Pastor
qđ sic dixerit huic q̃ venerat a The
baida abbas Pastor surgens ite
rum abiit in Danefko ad abbatē
Ioseph a dixit ei. Abba ego tibi
commisi cogitationes meas: a tu
aliter dixisti mī: aliter fratri de The
e ij

baida. Et dixit ei senex. Scis quod di-
ligo te. Respondit. Etiam. Et dixit senex.
Rone tu dixisti ut sicut mihi ipsi
ita tibi dicere quod sciret. Item si i-
trauerit tentationes et dederis atque ac-
cepis cum eis probationem te faciunt. Ego
autem velut mihi ipsi sic tibi locutus sum.
Sunt autem alii quibus nec appropinquare ex-
pediunt passionibus sed statim debent
abscedere eas. **Capi. lxx.**

Hic interrogauit ab-
batem Ioseph dicens. Quis fa-
ctus est quod nec molestia ferre possis nec
laborare et dare elemosinam. Et dixit
ei senex. Si non potes hoc quicquid facere
vel tua conscientia tua ab omni malo pri-
mo tuo et ita saluus eris deus autem animam
sine peccato querit. **Capi. lxxi.**

Dixit abbas. Dixi
si. Puto quod non habeo custodire
cor suum omnia quae audit et videt obliuiscit
et negligit. Denique inimicus sic in-
uenies in eo loco supplantat eum. Sicut
ei lucerna oleo et ligno proparata lucet
si autem per negligentiam non acceperit oleum
paulatim extinguitur atque ita valet scire
tenebre aduersus eam. Si autem minus venies
ad eam volens mixtum eius comedere pul-
verem perfecte extinguitur non potest propter calo-
rem ignis. Si autem viderit quod nec lucem
habet nec calorem retinet ignis. tunc
volens tenebre mixtum eius deiecit etiam
ipsam lucernam in terram quod si testis ea fuerit
minuta. si autem erea a domino suo deni-
o reparatur. ita etiam si neglexerit anima
paulatim recedit ab ea spiritus sanctus et
nec perfecte extinguitur calor eius atque
inimicus consumit et deuorat propositum anime
illius et corpus nequitia extinguit. Si

autem quis per affectum quem habet in deum bonus
fuerit simpliciter autem ad negligentiam
raptus fuerit. deus qui misericors est exci-
tat in eo memorem suam et memoriam penarum quae
in futuro seculo peccatoribus proparata
est et curat ut sobrius sit et custodiat
se de cetero cum magna cautela usque
ad tempus visitationis suae. **Ca. lxxii.**

Dixit senex sicut
omnes et venator persequens ceteros
ad propositum sibi laboris non cogitat
vixit vulnere aliquis an illeclus mane-
at aliter. Si unusquisque pro se solo certat
ita oportet morem habere esse. **Ca. lxxiii.**

Senex quidam dixit.
Sic nemo potest ledere eum qui ad
latus imperatoris est. ita neque sattha-
nas potest aliquis nos nocere si anima nostra
adhaerit deo. Scriptum est ei. Appropi-
quare mihi et appropinquabo vobis sed
quod frequenter extollimur facile rapit
inimicus misericordiam nostram in
ignominie passionem. **Ca. lxxiiii.**

Alter quidam patrum
dixit quod omnino oportet homi-
nem habere intra cellam operis quod laboret. Si
autem in opere dei occupatus fuerit ab eius
diabolus de die in diem si non inuenit lo-
cum qui maneat. Si autem rursus dominando
ei inimicus in captivitate redegerit eum
venit iterum spiritus dei frequenter si si
nos ei non facimus locum propter mali-
tiam nostram disceret. **Capi. lxxv.**

Vidam senex dixit
Si ascendit in corde fratris seden-
tis in cella et reuoluens se ubi in animo
non potuerit ab mensura ubi pertingere
neque tactus fuerit a deo. assistit ei

paulatim compa-
ratio

demonēs et ostendūt de verbo illo
quod ipsi volunt. **Ca. lxxvi.**

Dixit senex. qz oportet
mō at huc neqz audire
ē obtrētātū neqz obtrētare ne
qz scandalisari. **Ca. lxxvii.**

Dicebāt de abba
te Ammōys qz quādo ibat
ad ecclāz nō pmittebat discipulū
suū iux se ambulare s; de lōge seq.
S; q si appropinasset se ad eū vt i
fregaret illū de qz cūqz te mox dice
bat ei: et si a tū repellebat eū retro
dices Referte cū loqmur aliqd dev
tūitate aie iurra et iā fmo q non
pūnet ad rē. ppter ea nō te pmitto
morari iuxta me. **Capit. lxxviii.**

Vidā de scis senti
oib; misit discipulū suū ad
hauriendā aquā. Prologi; at erat
putea cella senioris. Oblit; est at
tollē funē discipul; ei; de qz hau
dret aquā Cūqz pueisset ad putrū
stristat; ē valde qz lōge erat cella
eoz Quid ageret qz se vertēt nescie
bat. Dubitabat ei ad cellā reuer
tē. Tūc ang; nimis pstruit se i orati
onē cū lacrimis dices. O sie miserē
mei fm magnā miām tuā q fecisti
celū a terrā mare a oīa q i eis sūt q
facis mirabilia magna solus mise
rete mei ppe suū tuū q misit me Et
cū surrexisset ab oracōne exdama
uit dices. O pute pute misit me
su; ppi abbas me; vt hauriam a
quā. Statū at ascēdit aqz fursū ad os
putrū Et cū iplesset lagenā suā fra
ter abcessit: glorificās potētā dñi
saluatoris Aqz at putrū reuersa est

ad locum suum. **Capit. lxxix.**

Mandātū est scade
memorie Epiphānio epis
copo Cyprio ab abbate monaste
rii sui qd habuit i palestina qz o
ratioib; suis nō neglexim; regulā
s; cū sollicitudine: tertā: sextā et no
nā atqz vesperā celebrauit. Mīle at
rephēdēs eū mādauit ei. Constat
vos vacare ab oracōe ceteris horis
Eū aut qz ver; est monachus opor
tet sine intermissione orare a certe
psallere in corde suo. **Ca. lxxx.**

Referebāt scadi se
niores nobis dicētes. qz fuit
qdā monach; in heremo Scythi.
Veni at ad visitandū scōs pīes qui
habitabāt i loco qz dicit Cellia: v
bi mltitudo mōchoz diuīis habi
tabat cellul. Cūqz n iueiret ad pns
cellulā vbi poss; manē qdā de seni
orib; hñs aliā vacatē cellulā dedit
ei dices. Intriē pausa i hac cellula
donec inuenias vbi possis manere
Cūqz ad visitandū eū veniret qz
plurimi frēs desiderātes ab eo au
dire verbū salūis et ne: hēbat em
grām spūalē dōcēdi vbu dei. vidēs
ille seior qz ei ad habitandū pstrite
rat cellā: iui die limore cor ei; vū
neratū ē: a ibignari cepit ac dicē
Qm ego tātis tpi; in hoc loco ha
bito a nō ad me cōueniūt n rarissi
me a hoc i diebus festis: et ecce ad
istū pene qtdie frēs qz plurimi va
dūt. Dixit at discipulo suo. Vade
a dic ei vt egrediatur de cellula illa
qm nēcia ē m. Cū at prexisset disci
pul; ei; ad illū frēm. dixit ei Man
dauit abbas meus scitati tue. Iube

mihi mandare qualiter habeas
audiui enim te infirmari. Ipse vero
remandauit ei dicens. **O**ra pro me
domine pater quod valde stomachus to-
leo. Reuerfus autem discipulus di-
xit abbati suo. **N**imis rogat sancti-
tatem tuam ut vel tres dies iubeas
induitas ei dari ut sibi possit aliam
cellulam prouidere. **T**ransactis autem
tribus diebus iterum misit discipulus
suum dicens. **V**ade dic ei ut egrediat
de cella mea. **N**am si rursus destulerit
dices ad eum quod continuo venio et cum
baculo cedendo expello eum de cella
mea. **P**ergens autem discipulus ad
supradictum fratrem dixit ei. **Q**uia val-
de sollicitus es abbas meus de infir-
mitate tua: ideo misit me requirere
si melius habeas. **A**t ille hec audiens
dixit. **G**ratias ago domine sancte caritati
tue quia sollicitus es de me. **V**erum
tamen precibus tuis melius habeo. **R**euerfus
autem discipulus dixit abbati suo. **E**tiam
et nunc satis deprecatur sanctitatem tuam di-
cens ut usque in die dominici expectes eum
et statim egredieris. **C**um autem aduenis-
set dominicus dies et non statim egredieretur
accipiens baculum senior inflamatus
inuidie et iracundie spiritu: pergebat ut
cedendo eum expelleret de cella. **A**ccedens
autem discipulus eius dixit ei. **S**i iubeas
percedo tibi: et video ne forsitan aliqui
fratres ad salutandum eum venerint et
si viderint te scandaliscent. **P**recessit
ergo discipulus eius et ingressus ad eum
dixit. **E**cce abbas meus venit ad
salutandum te. **E**gredere ergo celeriter et
cum gratiarum actione occurre ei quod per mi-
nimam caritatem et dilectionem venit ad
te. **Q**ui statim surgens: cum nimia ala-
critate occurrit ei. **C**umque visisset

eum antequam appropinquaret prosternit se
prostratus in terra adorabatque senem cum
gratiarum actione dicens. **R**etribuat
tibi dominus carissime patri tuo eterna pro
cellula quam mihi propter nomen eius presti-
tisti: et in celesti **I**herusalem in sanctos
suos. **C**hristus dominus tibi gloriosam et
splendidam prepararet mansionem.
Hec autem audiens senior opudatus est cor-
de: et apprehensus baculum cucurrit in am-
plexum eius et osculatus est eum. **M**utatus
ergo illius ad cellulam suam: ut pariter cum
gratiarum actione sumeret cibum. **V**o-
cauit autem senior super memoratum di-
scipulum suum et interrogauit eum dicens.
Dic mihi fili si dixisti isti fratri verba que
propter cellulam illam mandavi ut dices
ei. **T**unc discipulus eius confessus est dicens.
Vere domine dico quod propter humilitatem
quam tibi exhibere deo quasi patri et domino
ideo si audebam tunc de tibi aliquid quod
mittebas me ad eum. **R**espice tamen in eo
dixi ei que mandabas ad eum. **H**ec au-
diens senior statim prosternit se in terram
ad pedes discipuli sui dicens. **E**x hoc
dierna die tu pater meus esto: et ego
discipulus tuus. **Q**uia te festinante et
moderate cum timore et caritate dei
agere: et meam et illius fratris animam de
periculo laqueo. **C**hristus dominus liberauit.
Pro voto ei et sancta sollicitudine et in-
tentione discipuli qui profectus in caritate
Christi diligebat abbatem suum et
anxius timebat ne per inuidiam irraci-
dabile vitium: tale aliquid ageret pro eius
spiritualis: ut prederet omnes sanctos
labores quos ab ineunte etate de
Christi seruitio pro vite eterne pre-
miis laborauerat. ideo dominus dona-
uit illi gratiam suam ut in pace
Christi pariter letarent. **C**a. lxxxvi.

Fuit quidā frater

in mōsterio noīe **Eulali**⁹ mi
nis gra humilitatis oīe⁹. Si qd g
ut solet culpabile admīssit ne
gligētiōes frēs: excusātes culpas
luas sup dictū frēm asserēbāt esse
culpabile. Cūq argueret a seniori
b⁹ frīb⁹ nō negabat se h psterne
se iterum: et adorans eos dicebat
se peccasse negligentq fecisse. Cū
aut itē ac frequentē accusaret eū
a fm egulā mōsterij biuana ac
trijuanā ieiunia ei indicerentur. il
le oīa patientē tolerabat. Ignorā
tes aut frēs qd hec oīa p humili
tatis virtute patientē sustineret. cō
ueniētes pīe maxime seniores ad
pīem mōsterij dixerūt ei. Cōfideā
pat qd agendū sit. Rūdiū ei susti
nere possum⁹ negligēcias et dāna
q fē **Eulali**⁹ facit i mōsterio. Ia pe
ne oīa vasa a vīfiliā monasterij
pfracta sūt a exēminata p negligē
tiā ei⁹. Quō g iste tolerāb⁹ ē. Rūs
at pī monasterij ait. Interi frēs
paucos dies sustinete et postea or
dinabit qd de eo opetit fieri. Dec
dices dimisit frēs. Ingress⁹ vero cel
lulā pstruit se in oīone obsecrās
miam dei vt ei manifestare digna
ret qd ordinare ā diffinire posset de
sup dicto frē. Tūc euēlatū ē ei qd
ageret. Conuocauit g oēs frēs ab
bas a dixit eis. Credite m frēs qd ma
gis opo matulā frīs **Eulali** cum
humilitate a patientia ei⁹: qd oīa
opa eoy dūtaxat q murmurantes
in cordibus suis opant i monaste
rio. Vt aut oīdat nobis dñs qua
le meritū apud dū habeat hic ipē

rat: pīpio vob vt deferant mibi
matulā oīm fratz. Quas cū detu
lissent: iussit vt accēderet ignē. Et
misit in eū oīm fratrū matulas.
Que statim oīes obuste sunt pter
matulā frīs **Eulali**. que integra
repta est a nō ē obusta. Cūq hēc
vidissent oēs fratres timueūt val
de: a pstermentes se in terrā remā
a indulgētiā a Christo dño postu
labāt: a collaudātes admirabāt
nimis patientiā et humilitatē frīs
Eulali. Deniq ex eo honorabāt et
magnificabant eum tanq vnū de
magnis pīb⁹. Istos aut honores
a laudes non poterat sustinē frē **Eu
lali**⁹ dices. Ve m infelici. qd pībi
humilitatē meā: quā p tanta tpa ac
quirere auxiliante et adiūuante me
Christo dño festinaui. Confurgēs
itaq noctu egress⁹ de monasterio
fugit i heremū vbi eū null⁹ agnos
ceret a ibi i speleo habitauit. Polu
it ei tpales hōim laudes: h celestē
etnāq glāz a saluatore nro Chri
sto i futuro pīpire. **Ca. lxxij.**

Heremita qdā fu

it noīe **Dior** de antiq⁹ patri
b⁹: quē bñs anthoni⁹ adolescētē
i scō pposito monachoy mstruxit.
Demorat⁹ est at apud bñm Antho
niū paucos ānos. Cūq vigi i qñ
q esset ānoy abijt ad aliū secretū
heremi locū vt solitarius habitāet
hoc etiā volente a cognosere beato
Anthonio. Dixit quoq sanctus
Anthonius ad eum. Vade **Dior** a
habita vbi volueris: et cum tibi p
aliquam racōnabilem occasionez
reuelauerit domin⁹ remēs ad me

Cū autē pueniss; hic ip̄e **P**por ad
locū q̄ situs ē int̄ **R**itrā a heremus;
Seythi effodit putum cogitans
apud semetip̄sū: qm̄ qualem cūq;
aquā inuenero oportet me ip̄a con
tentū esse. **Q**8 a factū est. Et ad au
gmētū virtutū ei⁹ talis valuit oc
casio. Tantūz em̄ salsa a amara i
uenta ē aq̄. vt si quis ad eū visitā
di gratia veniret: in pprio vasculo
aquam sibi portaret. Remoratus
ē ḡ in eodem loco ānis triginta. **D**i
cebant ḡ ei fr̄es vt ēcederet de ipso
loco pp̄t amaritudinē aq̄. **I**p̄e autē
dixit eis. Si amaritudinē a labore
abstīnētie fugiam⁹ et velimus req̄
em in hoc mūdo h̄ie. post exitūz vi
te hui⁹ nō p̄cipiem⁹ illa eterna et
vere bō: nec fruemur ill̄ perpetuis
bū paradisi delicijs. Dicebant er
go fratres qz vnū tm̄ parimatiūz
et qnq; oliuas in dō accipiebat
a hoc deambulādo foris. Et tū a hoc
affirmabāt de eo multi sanctorūz
patz. qz triginta et eo ampli⁹ an
nis ex quo egressus ē de domo pa
rentū suoz nūq̄ eis visus est: etiā
cū defunctos audisset parentes su
os: vt p̄geret ad requiendum seu
visitandū pp̄m quos suos. Verū
tamen soror ei⁹ cū eēt vidua h̄is
duos filios iam adolescentulos: mī
sit eos in heremo ad requiendum
fr̄em suū **P**porē. Qui cū diuersa
monasterio circuissēt req̄rentes
eū. tandē vix inuenientes illū dixe
rūt ei. **P**os filij sororis tue sum⁹: q̄
nimio desiderio optat te videre an
exitū suū. **I**p̄se vero nō acquieuit
petitōi eozum. Perreperunt ergo
adolescentes ad hominē dei beatū

Anthoniū: indicantes ei pro qua
causa remissent. **M**isit autē beatus
Anthonius a vocauit eū ad se. **D**i
xitq; ei. Quare frater tanto tēpore
nō remisti ad me. **Q**ui respondēs
dixit ei. **P**recepisti m̄ beatissime p̄
vt cū per aliquam occasionē reue
laret m̄hi dominus tunc venirem
ad te: a ecce vsq; hacten⁹ nō m̄hi
reuelatum est. **D**icit ei beatus **A**n
thonius. **V**ade vt videat te soror
tua. **T**ūc assumpsit secū aliu⁹ mo
nachū a prexit ad locum a domū
sororis sue. a foris p̄pe ianuā atrij
clausis oculis vt non videret sor
tem suam ste tit. **I**lla autēz veniēs
proiecit se ad pedes ei⁹. **D**e nimio
enim gaudio angustata est. **D**ic
ei b̄t̄s **P**por. **E**cce ego sum **P**por
frater tu⁹. vide ergo quantū volue
ris. **E**t post hoc statū reūsus ē in he
remū ad celulā suā. **H**oc autē fecit
ad erudiendum monachos vt nō
daretur eis licentia cum libitum
eis fuerit visitare patriam vel parē
tes suos. **Capitulū. lxxiiij.**

Elia et abbas **J**o
hānes q̄ manebat in mō
te q̄ vocat̄ **C**alam⁹ habebat sororē
q̄ ex infantia in s̄cto p̄posito cōs̄a
batur. **I**p̄sa enī erudiuit et docuit
fr̄em suū eundem abbatem **J**ohā
nem: vt relinq̄ret vanitates hui⁹
seculi a ingrederetur monasteriū.
Cū autē ingress⁹ fuisset i monaste
riū p̄ viginti et quatuor ānos non ē
egress⁹ de mōasterio: nec visitauit
sororez suaz. **I**lla v̄eo nimis deside
bat videre eū. **N**ā a frequēt̄ scribe
bat a mittebat ad eū epl̄as. p̄te

batque ut ante exitum eius de hoc corpore ve
niret ad eam: ut in caritate Christi
letaretur. Ille autem excusabat. nola
batque de monasterio egredi. Vene
rabilis autem famula dei soror eius
iterum scripsit ad eum dicens. quod si no
lueris venire ad me necesse est ut
ego veniam ad te: ut post tanta tem
pora merear adorare tuam sanctam
caritatem. Hec autem cum audisset super
bia us abbas Iohannes contristatus
est nimis: et cogitans apud semetip
sum dicens. quoniam si promiseram ut ad me
veniat soror mea: de cetero licentia
haberet ut et alij priores accipimus
nostri veniant ad visitandum me. Ideo
pertractavit apud se: ut magis ipse
pergeret et visitaret sororem suam. Acce
pit autem alios secum duos fratres de mo
nasterio. Et cum venissent ad ianuam
monasterij sororis sue clamavit di
ces. Benedicite: et audite pegrinos
egressa est autem soror eius cum alia fa
mula dei et aperuit ianuam: et permisit
non cognovit fratres suos. Ipse au
tem cognovit sororem suam sed non est
locutus verbum: ne forte in voce co
gnosceret eam. Monachi autem qui cum
ipso venerant dixerunt ad eam. Rogam
us te domine mater ut iubeas no
bis aquam dari ad bibendum: quia
de itinere fatigati sumus. Cum autem
accepissent et bibissent aquam faci
entes orationem et gratias agentes
deo recesserunt et reuersi sunt ad mo
nasterium suum. Post aliquantos
autem dies iterum scripsit ad eum so
ror sua ut veniret et videret eam: an
te exitum suum orationem faceret
in monasterio eius. Tunc ille re
scripsit ad eam: et direxit epistolam

per monachum de monasterio dicens
Quia prestante gratia Christi ego ve
ni ad te et nullus me agnouit. ip
sa vero egressa es ad nos et dedi
sti nobis aquam et accipi de mani
bus tuis et bibi: et gratias agens
reuerfus sum in monasterium. Suffi
ciat ergo tibi quod vidisti me: et ulterius
non sis mihi molestus: sed ora pro me incessan
ter ad dominum deum nostrum. Ca. lxxxiij.

Eciam de beato

Theodoro oportet nos ex
empla virtutum perficere. Hic itaque bea
tus Theodorus discipulus fuit san
cti Pachomij viri de sanctis patri
bus qui fuit pater infinite multitu
dinis monachorum multorumque mo
nasteriorum pater in partibus Thebaide.
Cum enim in omnibus sanctitatis fulgeret
virtutibus: etiam prophetie gratiam a domino
meruit. Multa enim futura ei revelauit
dominus. Quodam autem tempore
superius dicti beati Theodori soror ger
mana venit ad monasterium in quo
conuersabat idem Theodorus: ut
post multa tempora videret germanum
suum. Cumque nuntiassent ei de
aduentu sororis eius: misit conti
nuo duos monachos qui obser
uabant ad ianuam monasterij:
mandauitque per eos sorori sue di
cens. Ecce soror audivisti et cognoui
sti quia vivo. ne contristeris autem
quod minime me vidisti sed magis con
fideam caritati et stabilitate patris
mundi: et corde tuo apprehende
scilicet vite consilium ut puenire pos
sis ad eternam vitam et ad celestia lo
ca que preparauit diligentibus se
dominus et facientibus mandata eius.

Tradita ergo apud te: quia hec sola
est vera et firma spes ut faciat h
pcepta dei: ut mereat puenire ad
gloriosa: et eterna pmissa dñi nri
Ihu xpi. **H**ec aut illa cum audisset
statim opunda cor de lacrimas fu
debat in specu domini: et post pau
lulum ingressa ē in monasteriū vie
gmū famulatuū dei qd in eodem vi
co situm est: et pcedenti tpe multi
plicabatur in scto pposito famu
la xpi. **H**ec autē ita gesta cum au
disset mat eoꝝ: deprecata est epōs
decessitq; ei epistolas ad supradi
ctum Pachomiuꝝ ptem monaste
rioruꝝ p filio eius. **C**unq; venisset
applicuit in monasterio famulatuū
dei et direxit eplas ad ptem mōste
rii: obsecrans vt videret filiū suū
Btūs aut Pachomius vocauit fi
liū eiꝝ **T**heodoruꝝ et dixit ei. **A**udi
ui fili qd mat tua aduenit ppter te
Itaq; ppter eplas epōꝝ qui scrip
serūt ad me et vade et videat te ma
ter. **D**ixit ei **T**heodorus precepisti
m dñe vt videā matrē meā. **S**i er
go abiero videre eā post tantā sci
entiā spūalem vereor ne culpabilē
inueniat apud deū. **E**t m oportu
bat me fortitudine animi mei ad
exemplū alioꝝ fr̄m suā. **A**udiēs
autem m̄ eiꝝ qd nō acquieuit vide
re eam: immo affectu feruens i fili
ū noluit ~~transire~~ i domū suā s; per
māsit i monasterio virgmū dicens
quō si hic pmāsero etiā sepe vide
bo filiū meū cū inter alios fratres
egrediet ad necessarias monaste
rii causas: et monitis et exhortatio
nibꝝ eius pficere possum in scta
conuersatione. **D**octura q; eius spi

ritualis confirmabit cor meū: et
mereat peruenire ad eternā requi
em: quā p̄misit dñs nri **I**hs **C**hri
stꝝ diligētibꝝ se. **M**ulta aut magnifi
ca p scm Pachomiu fecit dñs mā
bilis. **N**ā et a demonibus obsessos:
freq̄ntē inuocato xpi dñi noie cura
uit. **M**ultis etiā diūsas egredientes
fustmētibꝝ et palaticis orōibꝝ eiꝝ
misertus est dñs. **Ca. lxxv.**

Multo tempore bea
tus abbas Pachomius con
tra demones immūdiſsimos certa
mē bonū certauit: sicut **A**thleta ve
ritatis tanq; a btūs **A**nthoniꝝ. **D**e
mōg itēssimie p̄tibꝝ exorauit dñs
vt sōnū nō capet p aliquō tēpꝝ q̄re
nꝝ noctibꝝ ac diebꝝ p̄uigil pmane
ret oīra abūsarios demones dimi
tando donec p̄sternēt et superaret
eos sicut dñs in psalmo. **E**t nō ouer
tar donec deficiāt. **P**restitit q; et cō
cessit ei dñs petitionē eiꝝ. **P**assibi
les ei sūt demōes et ibecilles cū qui
nēm ex tota fide et ex tota intētiōe
cordis freuēt scō desiderio et aduā
te nos dñi v̄tute saluatoris **X**pi
p̄tēdimꝝ oīra eos. **Ca. lxxvi.**

Referebāt nobis
scti p̄res de eodē beatissimo
p̄te Pachomio. q; fuit vt diximus
multorū monasterioꝝ in regione.
Thabenesiotarū ppositus qui fe
quentē dicebat fratribꝝ. qd sicut
mibi testis est dñs de sepe audi
ui immundos spūs demonū loqn
tes inter se diuersas ac varias ar
tes suas: quas contra seruientes
deo et maxie oīra monachos hñt

Quidam enim ex eis dicebat. quoniam
ego ad durissimum hominem ab eo et quod
tenens ei immitto pulas cogitationes
ille statim surgit et prosternit se in
oratione cum gemitu orans sibi adesse
se divinum auxilium. Ego autem illo exire
gente cum grati confusio e egredi
te. Ite alius demon dicebat. Ego ad
illud quem obsecro cum ei cogitationes
in corde misero consentit et suscipit et
facit eas. Sepe enim exardescentem
eum in iracundia facio et in contentio
nes ire et pigritia orationis et dor
mitione in psalmodia et non con
trahit me. Ideo quod fratres mei dilectis
simi spiritus oportet ut custodiatis sen
sum et animam vestram invocantes nomen
domini nostri Iesu Christi et secundum pre
cepta dei consilium tam in orationibus
et psalmodia sicut dicit apostolus
Instantes orationi et vigilantes
in ea. Ideo quod cum compunctio cor
dis et timore vigilantibus: non puale
possunt nocere vobis adversarii et im
mundissimi demones. Ipse autem bea
tus pater noster Pachomius doce
bat fratres ut spiritus memores essent ubi dei
salute animarum suarum. Postmodum vero
discedebat unusquisque fratrum in cellu
las suas: operantes manibus suis: et
meditantes quod de sanctis scripturis didice
rant. Impossibile ei est aliquem apud
eos verbum otiosum loqui: sed ea tamen de quo
scripturis sacris didicerunt in se conse
rit exponentes de capitulis sanctarum scrip
turarum quod ad timorem dei confirmant
illam et animas eorum. **Ca. lxxxvii.**

Fuit quidam vir
magnus de sanctis senioribus
qui tales gratias donaverat Christi

revelante ei spiritus sancto ut videre
posset quod alij non videbant. Referebat
ergo sanctis patribus dicens quod aliquan
do quod plurimi sedentes fratres simul lo
quebantur in se et conferebant de sanctis
scripturis que ad salutem pertinent
animarum. Stabant autem circa eos sancti an
geli letantes in hilari vultu: consi
derantes: delectabantur enim de elo
quio domini. Cum autem aliud quod cum
inter se loquerentur statim ange
li sancti recedebant longius indig
nantes contra eos: veniebant au
tem porci sordidissimi et multo ple
ni et volutabant se inter eos. Demo
nes enim in specie porcorum delecta
bantur superflua et vana loque
la eorum. Beatus autem senior hec
videns abiit in cellulam suam et
per totam noctem cum grandi fle
tu et ululatu gementem de flebat mi
serias nostras. Exhortabantur ergo
sancti patres per monasteria
et commonebant fratres dicens.
Cohibete fratres a multiloquio et
ab otiosis verbis linguam quia
malus incultus anime generatur
et non legimus quoniam per hec
deo et sanctis angelis odibiles su
mus. Dicit enim scriptura. Quia in
multiloquio non effugies peccatum.
Hec enim infirmam et vacuam ef
ficiunt mentem atque animam no
stram. **Capitulum. lxxxviii.**

Utrum quidam fuit in
palatio sublimis sub Theo
dosio imperatore nomine Arsenius cuius
filios et Archadium atque Honorium
Augustus de baptismo suscepit.
Hic itaque Arsenius de desiderio divini

Attende nam loque

amoris accensus: relinquens om-
nē huius seculi gloriam tempora-
lem: perrexit ad heremum. **S**cythi
ut inter sanctos patres secretam a-
quietam ab omni strepitu mundi
huius ageret vitam et seperatus
ab illecebris a delectationibus cor-
poralibus cum tota mentis inten-
tione adhereret domino sicut scrip-
tum est. Adhesit anima mea post-
te. me autem suscepit dextera tua.
Dicebāt ergo de eo sancti seniores:
q̄ sicut cū in seculi cōsolatione eēt
minis p̄tiosis vestib⁹ p̄ omnibus
vtebatur. ita postmodū in heremo
Scythi de gēs studebat: ut oībus
monachis viliora a despecta vesti-
mēta h̄t. **H**ic ip̄e **A**rsem⁹ totū tēp⁹
vite sue sedēs ad op⁹ manū p̄anū
lēbat in sinu ip̄e lachrymas q̄ ob
desidēiū vite et̄ne crebro currebāt
ex oculis eius. **C**apitū. lxxix.

Dicebat autē ab-
bas daniel de eodē **A**rsemio
q̄ cū oparet sportas ex palmar fo-
lijs mittebat aquā in peluī ut in sū-
deretur palme. **E**t cū feteret hūmo-
sa aqua odore: non permittebat
ut aliā aquam mutarent sed super
illam fetidam aliā addebat aquā
ut semp feteret. **I**nterrogabant
autem eum fratres dicentes. cur
non p̄mittis pater ut aqua mure-
tur sed pessimo fetore tota cellula
tua repletur. **R**espondens autē se-
nior ait. **Q**uoniam p̄ thinnamāte a
muscata a illis diuersis quibus in
seculi conuersatione sine intermis-
sione fruebat oportet me nūc dum
in hoc corpore sum sustinere istius

modi fetore: pro suauissimo odore
ut in die iudicii de illo gehenne in-
enarrabili fetore liberet me domi-
nus ut non cum illo diuite qui epu-
labatur in isto mundo delitiose et
splēdide p̄dēet aīa mea. **C**a. xc.

Vidā de fratrib⁹
Quirit beato **A**rseio. **E**cce bea-
tissime p̄r meditari festio de sacris
scripturis que didici a non sentio
compunctionē in corde meo quo-
niā nō intelligo v̄tutē diuine scrip-
ture vnde a valde cōtristat aīa me-
a. **R**espondens autē beatus **A**rsem⁹ ait.
Oportet te o fili incessantē meditari
eloq̄a dñi. **A**udiuī em̄ q̄ dixit bea-
tus abbas **P**emē a alij multi san-
ctorum patrum. quoniam incan-
tatores illi qui serpentes solent in-
cantare: non intelligunt ipsi ver-
ba illa que loquūtur: sed serpen-
tes audientes intelligunt virtutē
verborum illorum a conquiescunt
a subduntur eis. **I**ta ergo et nos
faciamus. **Q**uāuis non valeamus
intelligere diuinarum v̄tutē scrip-
turarum. tamen demones audien-
tes diuini v̄tutem verbi terrentur
et effugati discedunt a nobis non
sustinentes eloq̄ia spiritus sancti
que per seruos suos p̄bas et apo-
stolos ē locutus. **C**apitū. xci.

Vidā autē tempo-
Quē cū in vicinio beati **M**acha-
rij homicidiū fuisset perpetrātū:
cuidam innocenti homini imp̄m-
geretur crimē admissum: surgens
ille qui calumniam patiebatur:
fugit ad cellam sancti **M**acharij

Affuerunt etiā et illi qui eū perire
gebant et aligantes eū dicebant
piditari seipso nisi comprehensū
legib⁹ traderent homicidā. Ille ve
ro cui crimē impigebat cum sacra
mentis affirmabat cōsciū se non
esse sāguinis illius. Et cū diutius
ab utraq⁹ pte certamen haberet
interrogauit sanctus Macharius
ubi sepultus eēt qui dicebat occi
sus. Cūq⁹ designassent ei locū: tunc
cū iphis pergit ad sepulchrū atq⁹
ibi fixit genibus inuocato Chri
sti nomine ait ad eos q⁹ astabant
Nunc dñs oñdet si vere reus est q⁹
purgetur a vobis. Et eleuata voce
exclamabat noie cōfundū. Cūq⁹
ei de sepulchro vocatus rēdisset.
ait ad eū Machari⁹. Per fidē xpi
te obreslor: vt dicas nūc si ab isto
hōie q⁹ p te insinulat occisus es.
Tūc ille de sepulchro darauit cū
dit dicēs: nō eē se ab eo interfectū.
Et cū obstupescēti oēs deciderent
ad terrā: ac pedib⁹ eius puoluē
rent rogare eū ceperūt vt interroga
ret illū a q⁹ fuisset occisus. Tūc vir
sāctus ait. Hoc ego nō interrogabo.
Sufficit em̄ m̄ vt innocens liberet.
Non est autēz meū vt reus pdaē
ffortitan em̄ opungetur adhuc
p scelere qd cōmisit et ager peniten
tiā et saluabit aīa ei⁹. **Ca. xxiij.**

Hic itidē rpe cum
sācto Machario qdā frat
uā detulisset. ipē atq⁹ scdm carita
tem non q⁹ sua sunt s⁹ que alterius
rogitaret ad aliū fratrem detulit eā
qui infirmior videbatur. Tunc in
firm⁹ gratias egit dō pro fratris

officio et suscepit eam. Sed et ipse
mhi lomin⁹ plus de primo q⁹ de se
metipso cogitans ad aliū eā ptu
lit infirmū fratrem: et ille itē ad aliū.
Et sic cū p omnes cellulas q⁹ longe
a semetiphis erāt per heremū disp
seuua illa circū lata esset: ignorati
bus eis qd eam p̄mus misiss⁹. ad
vltimū ipsi deferē q⁹ eam miserat.
Gētulat⁹ at sanctus Macharius
q⁹ tantam viderit in fratrib⁹ cō
tinentiam: tantamq⁹ caritatem: ad
acriora semetipm̄ spiritualis vite
extendit exercitia. **Ca. xxiij.**

Hud etiā ad fidē con
firmatū est nob⁹ de eo ab his q⁹ ex
ore ei⁹ audierūt: quomō quodam
tēpore nocte in specie monachi de
mō ad ostiū cellule eius pulsaue
rit dicēs. Surge abba Machari⁹
eam⁹ ad collectam vbi fratres ad
vigilias congregant. Sed ille gr̄
tia dei repletus falli non potuit. in
tellexit em̄ diaboli eē fallatiā. et ait
O mē dā et veritatis inimice quid
tibi consorcij: qd societatis est cūz
collecta et cōgregatiōe scōp⁹. At il
le ait. Latet ḡ te o Machari q⁹ sine
nobis nulla collecta agitur: nulla
congregatiō monachorum. Veni
demq⁹ et videbis ibi opera nostra
Dixit autem sanctus Macharius
Imperet tibi dominus demon imū
de. Et conuersus ad orationem pe
tijt a domino vt sibi ostenderet si
hoc verum esset qd gloriatus est
demō. Abijt ergo ad collectā: vbi
a fratrib⁹ vigilie celebrantur
et itē i oratiōe dñm deprecabatur
vt ei veritatem verbi hui⁹ oñderet

Et ecce vidit per totam ecclesiam quasi paruulos quosdam pueros ethiopes nigros discurrere huc atque illuc autem volitudo deferri. Discurrerent autem illi ethiopes pueri singuli quibusque fratribus in oratione positus atque psallentibus alludebant. Et si cui de eis oculos duobus digitis compressissent statim dormitabant: si cui vero in os immergissent digitum: oscitantes eum faciebant. Item post psalmum cum ad orandum se proiecissent fratres: percurrerant iterum singulos. Et ante alium qui de iacente in oratione quasi in mulierum specie vertebatur: ante alium quasi edificantes aut apportantes aliquid aut diuersa queque agentes apparebant. Et quecumque demones quasi ludentes formassent: hec orantes illi in cordibus suis cogitatione versabatur. Ab aliquantibus tamen fratribus ubi aliquid horum agere cepissent: quasi violenter repulsi: precipitati deiecebantur. ita ut nec stare ante eos aut transire auderent. Alij etiam super ceruices et dorsa ludebant. Hec cum vidisset sanctus Macharius quiescingemuus et lacrimas profundas ad dominum dixit. Respice domine et ne si leas neque mitigetis deus sed exurge et dissipentur inimici tui et fugiant a facie tua. quoniam anima nostra repletur illusionibus. Post orationem autem examinande veritatis gratia: seorsum euocatis singulis quibusque fratribus ante quorum faciem viderat demones diuerso habitu et varijs imaginibus ludentes: requirit ab eis si in oratione vel edificandi vel iter agendi appitione vel alia diuisa que unicuique per demones

ymagiata videantur habuissent. Et cum singuli eorum ita confitebantur in corde suo fuisse cogitationes: sicut ille arguebat. Et tunc vere intellectum est. quod omnes male et superflue ac vacue cogitationes que vel psallentibus vel somnorum aut orationum tempore unusquisque in corde conceperit: illusionem et instinctum demonum fiant. Nam ab his que o custodia seruantur in timore et amore dei cor suum. illi tenebrosi ethiopes et hec quas immittunt cogitationes repelluntur. Cristo enim mens coniuncta et precipue in tempore orationis intentaminihi malum. Nilque superfluum recipit. **Ca. xxiij.**

Videtur frater requiritur fuit abbatem Sysoim quem admodum in cella propria degere debet. Cui ille respondens ait. Comede panem tuum cum aqua et sale et non erit tibi nequitas aliquid excoquendi aut longius euagandi. **Ca. xcv.**

Dicebat unus ex patribus. quod inuenit homo multum comedens et adhuc esuriens continet se ne satietur. alter vero panem comedit et satiat. **Capi. xvi.**

Videtur senex dixit. Sic venenata amalia fortiter terbe vel pignora expellunt. ita et cogitationes sordidas oratio cum ieiunio repellit. **Capi. xviij.**

Dixit abbas. Vnde dicitur. Siccatur ieiunium corpus. monachi animam de profundo eleuat et siccatur fistulas cogitationum ieiunium monachi. Item dixit.

Item dixit Sicut leo terribilis est
onagris. sic monachus pbat⁹ co
gitationib⁹ concupiscētie. **Ca. xviij.**

Quidā frater ipu

gnabat a spū blaphēmie
et erubescēbat dicere. Et q̄sūq³ au
disset magnos senes pgebat ad e
os vt illis declararet: et cū pueisset
mor vēcūdabat. Cū ergo frēq̄ntē
ab abbate pmenē vire tvidit eū
senex cogitationes habētē a sic dicit
ei. Ecce frēq̄nter venis ad me hūc
cogitationes: a sic iterū remeas tri
stis: tū illas tportās. Dic g^o mibi
fili qd habes. At ille ait. In blas
phemia ipugnat me dyabol⁹ a eru
tesco dicē. Et mor vt aperuit cām
leuior ei impugnatō apparuit. Et
dicit ei senior. Ne cōtristēris fili. Qū
em ad te hec cogitatio vīt dic. Ego
causā nō habeo. blasphemā tua
sic sup te sathanas hāc ei causam
aia nō vult. Quācūq³ at causā aia
noluerit: nō dūpmanebit. Et ita
sanus frater ille discessit. **ca. xix.**

Abbas Moyses

dixit. p has q̄tuor res passi
o gignit. Per abūdātiā esce a po
p⁹ p fatuitatē sōm. p ocū a iocū a
conatis vltib⁹ mēdēdum.

Capitulu. centesimū.

Dixit abbas Mo

yses. Nescit sathanas qua
passione seducatur anima: a ideo
seminat in eo quidē: zizaniā suam
s metere nescit. Spargit aliquan
do semina fornicationū. aliquan
do detradōnum: a ceterarum simili
ter passionum et in quam passio

nē vidērit animam tēdīare hanc
ei ministrēt. Nam si sciret ad quid
proclius esset anima nō ei diuisa
vel varia seminare. **Ca. Cj**

Frater requirit le

nē dicēs. Quid faciā qz neq³
o fuisse cogitationes. Cui senex.
Ego i hac cā nūq³ ipugnat⁹ sum.
Scandalizat⁹ at frater ipē venit ad
altm senē et dixit ei. Ecce qd m̄ dix
it senex ille. Scandalizat⁹ sū m ipō
qm̄ super humanam naturam lo
cut⁹ est. Dicit ei senex secūb⁹. Non
simplicit tibi dixit ille hō dei hunc
fimonē. Vade ergo et age penitē
tiā apud ipsū: vt dicat tibi vī hui⁹
verbi. Reūsus itaq³ frater venit ad
senē et cepit ei dicē. Indulge mibi
abba qm̄a m̄spicenter egi vt tibi
nō valedicerē. et ita egrederet⁹. S;
rogo te explana mibi quēadmo
dū nō es ipugnat⁹. Dicit ei senex.
Ex quo factus sum monachus nō
sum satiat⁹ neq³ pane neq³ aq³ ne
q³ somno et horum omnium cogi
tatio non me pēmissit habere pu
gnam quā tu dixisti. Et egressus
ē frater adduct⁹ ab eo. **Ca. cñ.**

Dixit abbas Dpe

rit⁹. Sufurcās serpēs ab si
Enā de paradiso eā eiecit. Vnic g^o
simil est qui primo suo obloqui
ē qm̄ et audientis se aiam pdit a
suam non saluat. **Cap. cñ.**

Duo frēs ad abba

tem helyam venerant impu
gnati a cogitationib⁹ et vidēs eos
senexq³ corpulenti essent tanq³ ad
discipulum suum subridens ait

Vere fē ego etūlesco ppe te q̄a sic
enuēsti corp⁹ tuū cū certe pfitaris
te mōchū. **P**allor em̄ cū humilita
te a maties dē est monachi. Itē di
xit. monach⁹ edēs multū a opans
multū non cōfidat. qui autē paulu
lū est: si etiā paz opes cōfidat a
viriliter agat. **¶ Capi. ciiij.**

Quidā iūneis vole

bat enūciare scō a frēq̄ntē
eū egressū ēuocabāt cogitacōes: i
uolūtes varijs negocijs: eāt ei di
ues. **V**na ḡ die egressū eū circūde
it a mltū puluerē excitauit ante
eū. **I**lle vero cōfēti dispoliās se: a ia
ctās vestimēta sua currebat nudus
ad mōsteriū. declarauit at dē vni
sem dicēs. **S**urge suscipe athletam
meū. **E**xurgēs ḡ senex obuiauit illi
nudo. **E**t agnoscēs eāz admirat⁹ est
et dedit illi habitū mōachalē. **Q**uā
āt vīebāt frēs aliq̄ ad ipz senē p
qrē eū de cōdicōib⁹ varijs rēdit e
is. de renūciacōne at dicebat. **H**ūc
fratrē rēgite. qz ego ad renūciatio
nē istius necdū pueni. **¶ Ca. cv.**

Quidā mōach⁹ m

euāgelii possidēs vendidit
illud a esuriētib⁹ dedit: dignū mēo
rie s̄monē imitās. ipm vbu iqt re
nūcedi qd msp dicebat vde q possi
des a da pauperib⁹. **¶ Ca. cvi.**

Dicebat abbas

Paul⁹. **S**i aliq̄s res voluerit
mōch⁹ i sua cella hīe pē ea s̄ q̄b⁹
n̄ pōt viuere. frēq̄ntē cogit de cella e
gredi a ita a demōe decipit. **H**ic at
ipē **P**aul⁹ i vna q̄dū gestima cū vno

sextaio lēticulea pūulo vasculo p
durauit a vna mattā faciēs eādē te
rebat et rēte pēbat ne tñmodo ex
iret. **¶ Capitulum. cvij.**

Has Agathon

dispēabat semetipz a i oib⁹
cū discrecōne pollebat: tā i ope ma
nuū suaz q̄ vestimēto. **T**alib⁹ at v
stib⁹ vtebat v̄t nec satis bona nec
nis mala cuiq̄ apparerēt. **ca. cvij.**

Dixit quidā senex

Tra p has q̄tuor res cōsurgit
Per cupiditatē auaritiē dādia ac
cipiēdi. a si q̄s appriā sententiā amās
v̄t nec satis bona nec satis mala
cuiq̄ appareat dēfēdat. a si quis se
vult eē honorib⁹ dignū si q̄s cōdō
rē se esse velit pl⁹ oib⁹ sapiētē spās
Tra etiā p hec q̄tuor hūa nos sens⁹
obsuāt. **S**i odio habuerit hō p̄i
mū suū a p n̄lo duxerit a si illi iniū
derit a detraxerit. **P**assionis at hū
i⁹ retribuō: q̄tuor modos habet.
Primū ex corde. scdm ex facie. tertiū
ex lingua q̄rtū ex facto. **S**i ergo p
tulerit q̄s ita portat malū v̄t n̄ igre
diat in cor: nō pueiet vsq̄ ad faciē
Si at venerit i faciē: custodiat li
guā ne loq̄t illud. **S**i at locut⁹ fue
rit vel hoc custodiat ne reddat
in facto: s̄ mox incubat. **T**res em̄
grad⁹ sūt hominū in passione ire.
Nā q̄ volūtariē nocet aut iniuriat
a parit primo suo: hic scdm na
turā **C**hrīsti. **Q**ui aut nec ledit nec
ledit vult: hic scdm naturā. **A**dā est
Qui vero nocet aut iniuriatur aut ea
lūniā igerit: aut vsuras exigit: hic
scdm diabolū est. **¶ Capi. cix.**

Quidā fr̄ dū ab ali

o iuriaretur venit a nūci
auit sem̄ Cui ille r̄dit Satisfac co
gitatōi tue. qm̄ fr̄ n̄ vult te iuria
ri s̄ peccatū tua. Nā i oī tētatiōe q̄ ti
bi cōgit p̄ hoīez ne arguas eū: n̄
si tantūmodo dic. q̄ prop̄ peccata
mea cōtingūt mihi hec. **Ca. Cr.**

Quebat fr̄ Abbas

Doemē. Nālicia te nūq̄ eru
peret. Nā si q̄s tibi malū fecerit. tu
illi bonum redde vt per bonitatem
vincas malitiam. **Ca. Cri.**

Quidā frater p̄tū

pl̄ eū aliq̄s iniuriabat aut
iridebat tāto magis ille currebat
dicēs Isti sūt q̄ nobis occasione p̄
lēt ad p̄fectū n̄m. Qui aut̄ beatifi
cāt nos cōturbāt aīas nr̄as. Scrip
tum est em̄. Qm̄ hī qui beatificant
vos: ip̄i decipiūt vos. **Ca. Crj.**

Hter senex si q̄s

detraisset ei ille festinabat
si vicin⁹ ei erat per seip̄m bene illuz
remūeraē. Qd̄ si lōgius manebat
trāsmittēbat ei munera. **Ca. Crj.**

Hater qdā inter

rogabat Abbate. Sylop
dicēs Si latrones aut barbari sup
me irruerit occidere me volētes: a e
go si p̄ualere potuēo iutes occidā
eos. Cui ille r̄dit. Ne facias oīno
s̄ totū te deo cōmitte. Quicq̄s ei tibi
adūsi cōgēst. p̄sit ē vt h̄o tibi p̄p̄
tua p̄cā euemat. Diuine em̄ disp̄
satiōi totū detes ascribē. **Ca. Crj.**

Rat qdā magn⁹

heremita in monte q̄ dicitur
Athlitz⁹ a venerūt sup eū lotroēs
Cū aut̄ ille vociferaēt. vt de vicinis
locis venirent fr̄es: illi cōfluētēs
cōplēderūt eos quos trāsmittos in
Ciuitatē iudex misit i carcerē. Fr̄es
ēgo illi mēsti facti sūt. q̄ p̄p̄ ipsos
latrones traditi essent iudici: et ve
niētes ad Abbate. Doemē nūcia
uerūt ei factū. Qui scripsit ad here
mitā dicēs. Remiscere p̄mā p̄ditio
nē vnde facta est a tūc videb̄ scd̄az
p̄ditionē. Nisi ei p̄dit⁹ fuisses ab i
terioribus tuis secūda p̄ditionem
nūq̄ perpetrasses. Quē ille sermo
nez cū audisset cōpunctus est a in
omni regione illa nominatus ac
per multum tēpus de cella sua nō
exiens fuerit. Statim a venit in ci
uitatē: a excutiens latrones de car
cere publice liberauit eos. **Ca. Crv.**

Quidā frater req̄

siuit senem dicēs. Dic mihi
pater remōnā quā custodiā vt sal
uet p̄ ipsam. Respondit ei senex.
Si potueris iniuriari et affici con
uicis et portare ac tacere maḡ est
hec r̄s sup alia mādata. **Ca. Crvi.**

Hbas Motops

Aliquādo edificauit sibi cel
lulā i loco q̄ dicit̄ Eradiona. Et dū
ibi a mltis molestaret̄ altēu locū
itrogress⁹ est. a similit̄ etiā ibi con
struxit habitaculū. Sed p̄ insidias
dyaboli qdā fr̄ inuent⁹ est illic q̄ p̄
insidiā semp iram eū eo habere

Propter quod surrexit inde et ad priu egressus est vicinus: et fecit sibi illic quod cellula et reduxit semetipsum in ea. Post tempus autem aliquantum congregati sunt senes de illo loco unde egressus est deducere secum etiam illum fratrem cum qui habuerat litteras: quatenus rediret in speluncam suam. Postquam vero in vicinum locum venerunt tam melotes suas quam illum fratrem ibidem deliquereunt: ipsi autem profecti sunt ad senem. Et pulsantibus illi aperta fenestra respexit eos et cognouit: dixitque eis. Vbi sunt melotes vestre? At illi responderunt. Ecce hic in vicino sumus una cum illo fratre qui tecum iram habebat. Hoc per quod senex audiuit et illos cognouit: per gaudium ostendit per quod ingressus fuerat secum confregit. Et egressus cucurrit usque ad locum ubi erat ille frater et per ipse penitentiam agere apud eum cepit et amplexus est illum. Et introduxit illum in cellam suam: et per tres dies conuiuatus est cum eis qui nunquam habebat consuetudinem ut ieiunium solueret. Surrexitque postea et profectus est illic. **Capitulum cxxvii.**

Quidam frater requisivit abbatem Doemenem dicens Quid faciam per quod turbor a tristitia? Dicit ei senex. Reine per nihil aspicias. nullum contemnes. nulli detestaberis et dabit tibi de requere et eis sessio tua sine perturbatione. **Capitulum cxxviii.**

Dicebat Abbas Doemen de abbate Ruffino quod solus ille se cognouisset. Nam quatenus illi cogitatio sua dicebat. quia magnus esset: ipse respondebat ad se.

Nunquid talis sum qualis Antho-
mius aut abbas Dabo vel reliqui pa-
tres qui deo placere. Quotiens er-
go hoc cogitabat: quiescebat. Quia
vero demon conturbans eum fug-
gerat ei desperationem et penas
dicens. quomodo post hec omnia i-
tormenta iturus es: dicebat iterum ip-
se. Quia ego i tormenta mittar.
In vos subter me iuenio. **Capitulum cxxix.**

Abbati quoque Moysi frequenter apparuerunt demo-
nes maledicentes ei ac dicentes. Eua-
ngelium nos moyses nihil tibi possu-
m dare quam quatenus te per desperationem
humiliare volumus exaltaris: quatenus
autem exaltae ita cupis te humilias. ut
non de nobis accedat ad te. **Capitulum cxxx.**

Quoniam quidam frater
abbate Sisoy frequenter talis
mone requerebat dicens Quid faciam
per quod cecidi? Ille respondit Surge in-
quit Illo vero et se surrexisse. et ite-
rum cecidisse professus respondit. Et
iterum ad huc surge. Cum autem
frater se frequenter surrexisse et fre-
quenter cecidisse narraret. eodem
senex utebatur sermone dicens.
Ne desistas surgendo. Cui frater ait
Et usque quo possum pater surgere
explana Senex dixit Usque quo autem
in bono opere aut in malo deprehen-
sus occumbas In quo enim opere
fuerit hominem deprehensus: in eo etiam
iudicabitur. **Capitulum cxxxi.**

Alter frater requisivit senem Achille dicens Cur se-
des in cella mea: patior acerbiam

Cui senex ait. Quia necdū vidisti
requirere fili quā speram? nec tormē
ta q̄ timem? Si em̄ ea diligēt in
spiceres etiā si vernib? plena eēt
cella tua vsq; ad collū tu tñ i ip̄s
iaceres sine accidia. **Ca. Cxxij.**

Quidā fr̄ cū expetit

sermonē ab abbate Mo
pse dicit ei senex Vade a sede i cel
la tua. Cella at̄ tua de oib; te po
test instruere si ibi pmanseris.
Sicut em̄ piscis ex aqua educat̄
statim moritur. ita a monachus
perit si foris cellam tardare volu
erit. **Capitulum Cxxij.**

Frater aliq; abba

te requirit Anthoniū dicens.
Quid obfūdō deo placebo. Res
pōdit senex Qd̄ demonstrabo tibi cu
stodi Quocūq; vadis deū habeto
pre oculis tuis. a quocūq; opus
erit exsume tibi ex diuinis scrip
turis exempla. a in quocūq; loco
sederis non inde citius mouearis
sed patienter in eodem loco p̄siste
he em̄ tria custodies saluus ef
ficeris. **Capitulum Cxxij.**

Requirit qdā fr̄ ab

batē Demenē si meli? ē vmo
h? an cū alijs manē. tñ senex hō
si seipm̄ replēdit vbiq; potest p̄s
stē Si at̄ se magnificat nūq; stat.
Si em̄ q̄q; boni fecerit hō. ne exul
tet i eo qm̄ op̄ p̄bit illi. **Ca. cxxv.**

Venit aliquā ad Ab

batē Zenonē i syriā aliq; frater
egipti? cepit p̄prias cogi
tationes accusare corā senē Ille at̄

audientis ammiratus dixit. Egip
tī virtutes quas habent celant.
et vitia que non habent manife
stant. Sic aut̄ a Greci virtutes q̄s
non habēt p̄dicant. a vitia q̄ ha
bent abscondunt. **Ca. cxxvi.**

Senex quidā dixit

Qui ab hoibus āplius hono
rat aut laudat. nō puū damnu
aie patitur. Qui at̄ pemit ab ho
ibus non honorat. desup gl̄iam a
deo accipiet. Itē dixit fieri nō po
test vt simul a herba nascatur a se
mē: ita ip̄sibile ē vt laudē a glo
riā seculariū habētēs. simul etiā a
a fructū faciā? celestē. Itē dixit
Sicut thesaur? manifest? minuit.
ita vtus depit publicata. Pā sicut
cera a fatie ignis soluit. ita a aia
p laudē perit resoluta ab inficōe
sua. Itē dixit Qñ cogitatio vane
gl̄ie vl supbie te ipugnat p̄seru
tare te ip̄m si oia mādāta dei sua
sti si inimicos tuos dilig? si gaudes
i gl̄ia inimici tui a tristit aris in de
lectōe ei? a si apud te habes qm̄
seru? inutilis es a oib; hoibus
plus peccas. a neq; tu tñ aliquis
grande sapias cū aliquis feceris
sciens q̄ elata cogitatio omnia il
la bona dissoluit. **Ca. cxxvij.**

Quidā senex erat i

inferiorib? heremi p̄tib;:
a sedebat quiescēs in spelunca. V
nus autē secularis religiosus mi
nistrabat ei. Contigit vero vt fili
us secularis illius infirmaretur
Multis ergo p̄cibus postulabat
senem vt veniret in domū suā a fa

f 2

ceret cōm p infantē. Et surgēs
senex ābulabat cū eo. Ille aut p
cessit eū a ingressus in dōmū suā
dixit. Venite in occurſū Anacho
ritę. Quos cū senex vidisset delon
ge egressos cū lapidib⁹ senfit q
ab se venirēt: a statim despoñās ve
stimenta sua misit in fluminea ce
pit lauare stās nudus. Ille at q
ministrabat ei vidēs hec erubuit:
a rogauit hōies dicēs. Reſtitimī
senex em noster sensum perdidit
Veniens vero ad senem dixit ei.
Abba quid hoc fecisti? Omnes e
nim qui te viderunt. dixerunt: q
demoniū h⁹ senex. Cui ille rēdit.
Et ego volebam hoc audire.
Capitulum Cxxviii.

Dicit abbas moto
rys. Qūto plus hō dō prima
uerit tanto se p dōrem videbit. E
saías em pphā dñm vidēs mīse
se a indignū creauit. Nos ergo n
sumus b sine sollicitudine. Dicit
em scriptura. Et q stat videt ne
cadat In incerto ergo nauigam⁹
in hoc mūdo. Et nos qdem quasi
in tranq̃llo mari nauigare vide
mur: seculāes vero qh in periculo
sis locis. S; nos qh in die nauiga
mus sole iusticie illustrati: illi ve
ro in ignorātia qh per noctē. Sed
frequēter cōtingit vt secularis in
tenebrosa nocte nauigās vigilās
at a clamās pprā nauim salueti
nos vero dum in tranquillo nau
gamus sepius ex ipsa trāquilli
tate negligimus a perimus hūili
tatis gubernaculū negligētes Si
cut autem impossibile est nauim

firmam fieri sine clauo: ita impos
sibile est aliquem sine humilita
te saluari. **Capitulum c. xxix.**

Ex patrib⁹ quidā
dicebat. Ois labor sine hūi
litate vanus ē. Humilitas em p
curſatrix ē caritatis Sicut Johā
nes precursor erat Iesu omīs tra
hens ad eū: ita a humilitas oēs
trahit ad caritatem ad ipſum de
um quia caritas est deus. **Ca
pitulum c. xxx.**

Tempore quodā
Abbas Macharius dū ad
montē mtrę ascenderet: discipulo
suo vt par ipſum pcederet impe
rauit. Qui cum illū pceiret: obui
auit ei quidā sacerdos idolorum
curſu cōcitato veniēs a lignū gran
de portās. Cui exclamās ait. Quo
curris demon? At ille iratus: tan
tis eū plagis affecit vt exanime
pene relinqret. Et relicto eo sacer
dos idolorū currebat iterū. Pro
gressusq parū: obuiavit bto Ma
chario. Qui ait ad eū. Salueris
laborator salueris. At ille ammi
ratus ait. Quod in me boni cōspe
xisti: vt ita me salutes. Cui ait
Quia vidi te laborantem: a curre
ignoranter. Cui sacerdos ait. Et
ego ex salutatione tua compunc
tus: magnum dei seruum te esse
cognoui. Nam alter nescio quis
miserabilis monachus: occur
rens mihi iniurias felit: sed ego
illi plagas pro verbis imposui.
Tunc tenens pedes sancti Ma
charii: proclamabat: vicius.

seruus
leuis

Nisi monachū feceris nō desistas
Perge et q̄ venerūt ad locum in
quo c̄us frater iacebat. Quem
utiq; tollentes: qm̄ m̄cedere non
poterat. manibus ab ecclesiam p̄
tulerunt. Cum autē ceteri fratres
vidissent sacerdotē illū cum b̄tō
Machario comitantem stupefac
ti monachū eum cum amiracōe
p̄ficiūt: ac multi p̄p̄t illū ex paga
nis facti sūt xp̄iani. Dicebat ergo
Abbas Machari⁹ q̄ sermo sup
bus et malus etiā bonos viros cō
uertit ad malū s̄mo v̄o hūil̄ et bo
nus etiā malos mutat i melius.

Capitulum. cxxxi.

Beatus Anthoni⁹
dixit. Nunq̄ hō bonus ē eti
am si bon⁹ eē desiderat. nisi de⁹ ha
bitauerit in ipso. q̄ nemo bonus
nisi solus de⁹. Oportet at: vt nos
ip̄os semp̄ veraciter incusemus
Quādo em̄ se quisq; reprehendit
mercedē pp̄riam non amittit. Idē
b̄tis Anthomius retulit se vidisse
omnes laqueos inimici sup̄ vniū
sam terrā explicatos. Et cum sus
pirans dixisset. quis hos poterit
euadere: vocem ad se dicentem au
diuit. Humilitas sola pertransit
Anthoni⁹: quaz nullo mō valent
contingere. Itē beatus Anthoni⁹
cum in cella pp̄ria oraret: venit ad
eū v̄r̄ dicens Anthoni⁹: necdū ad
mensurā coriarij isti⁹ q̄ in Alexā
bria est puenisti. Quo audito se
nex c̄surgēs mane arrepto bacu
lo festin⁹ aduenit Alexandriā cū
q̄ ad designatū hōiem fuisset in
gressus: ille viso tāto viro obstu

puit. cui senex dixit Refer m̄ opa
tua: q̄ p̄pterea de deserto veni Qui
rēdit. Nescio me aliquādo boni a
liq̄s ppetrasse Vñ ex cubili pp̄o
mane cōsurgēs anteq̄ in opera
mea resideam dico vt omnis h̄c
ciuitas a minore vsq; ad maiores
ingrediantur in regnum dei p̄pter
iusticias suas: ego autē solus p̄p̄
peccata mea penam ingrediar s̄c̄
piternā. R̄s verbū anteq̄ quiescā
sero ex cordis mei recenseo veri ta
te. Hoc audiens beatus Antho
nius dixit ei fili sic esto vt bonus
aurifer sedēs in domo tua cū rēge
regnū dei adeptus es Ego autem
velut sine discrecōe omne tēpus
meū in solitudine p̄uersatus: nec
dum verbi tui assumpsi mensurā.

Capitulum. cxxxi.

Quidā frater requi
sit Abbate Pemenē dicens.
Quid est p̄ q̄ dicit apl̄s omnia
mūda mundis. At ille dixit ei. Si
quis ad hūc sermonem puenire
potuerit. vt eū intelligat: videbit
se minores esse toti⁹ creature. Qui
frater. Et quō possum minores vi
dere me eo q̄ homicida est. R̄ndit
senex Si potuerit hō ad hūc s̄mo
nē Apostoli puenire. et viderit ho
minē q̄ forte occidit aliū: dicat in
semetip̄so Iste quidē hoc solum
peccatū fecit: ego autē omni hora
homicidiū cōmitto meip̄sum inē
ficiēs. Et cū frater requireret quo
modo hoc posset fieri: rēdit. Nec
sola ē hominis iusticia: vt semet
ip̄m reprehēdat. Tūc em̄ iustus ē
cū sua p̄cā cōdenat. Capi. cxxxi.

Qum sederent qui

da fratres ppe abbate; De
mene vnus altz qndam fratre
laudauit. d. Bon? ille f? qm ma
la horret. Cui senex ait. Et qd est
mala horret. At ille nescies qd
mideret: petebat dices. Dic m Ab
ba qd e mala horret. Cui senex
ait. Ille horret mala: qui sua pda
ppia horret: a omne fratrem suu
beatificat a diligit. **Ca. cxxxiii.**

Abbate Memenem

frater quida reqsiuit dices.
Quo potest ho vitare ne loquatur
malu de primo suo. Rndit senex
Ego a primus me? due sum? ima
gines. Cum g mea imaginē per
spexero a repbendero me iuenitur
imago fratris mei apud me vene
rabil. Qn at mea laudauero. tuc
fratris mei imaginē prauā aspi
tio. Tunc g de alio non detrado.
si semper meipsum reprehendero.

Capitulum. cxxxv.

Dixit abbas Ppe

ritius Melius ē comedē car
nes a vinu bitere. q comedere in
vitupatione carnes fratru. Sicut
em fufurrās serpens suā de para
diso excussit: ita q fratri suo detra
hit non solū suā sed a audientis
animam pdit. **Ca. cxxxvi.**

Solebat dicere ab

bas Iohes Paruā sarchinā
similimus a nosmetipsos repre
hendere: a grauē portare elegimus
a vt nos iustificemus a alios cō
demnemus. **Ca. cxxxvii.**

Sacte memorie The

ophilus Alexandrinus eps
venit aliqu in monte mittie a reit
ad eū abbas mōtis illius: a dix
it ad eū Epus. Quid apius inue
nisti in via ista p? Et rndit ei se
nex Culpare a repbendere meipm
sine cessatione Et dicit ei eps. Nō
est alia via requirenda nisi hec.

Capitulum. cxxxviii.

Contigit fratri cui

da culpa i cenobio. Et buz a
ceteris i creparet ad btm pfect?e
Anthoniu Et insecuti sunt eū frēs
Volētesq eū retrahere: ceperūt cul
pas exprobrare ei. Ille vō culpaz
se fecisse denegabat. Inuētus est
at ibi abbas Pasuncio cui cognō
mē erat Cefalus: q talē retulit au
bitā fratz in cōgregatōne palo
lam. Vidi inqt in tpa flumīs ho
minēs vsq ad genua bimerfū. Ve
niētes at quidam vt eū porreda
manu extraherent: vsq ad colluz
bimerferūt. Tūc btūs Anthoni?
de beato Pasuncio dixit. Ecce hō
qui pt animas ex veritate saluā
Quo frēs illius sermone cōpun
di: agentes pnam eū qui discesse
rat ad cenobium reuocauerunt.

Capitulum. cxxxix.

Dixit quida senex.

Si videris aliquē peccātes
ne mittas culpā in eū sed in illuz
qui impugnāt eū dices. Ve mihi
quia iste nolens victus est. sic et
ego. Et plange: a iquire dei sola
tium: quia omnes decipimur.

Capitulum. cxi.

Quidā Thimothe

us anachorita negligētē alī
quē fratrem audiēs: in tregāte ip̄s
us Abbatē qd̄ illi facēt dedit cō
siliū vt eū expellēt de cenobio Cū
ergo ille expulsus fuisset: statim
temptatio venit sup̄ Thimotheum.
Et cū ploraret in aspectu dei dice
ret peccavi miserere mei: venit ad
eū vox dicēs. Thimothee idē tibi
hec cā venit qd̄ fratrem tuū in tēpō
necessitatis desperasti. **Ca. cxli.**

Senex quidā dixit.

Si quis fratri suo iniūxerit
causā a hic cū timore dei a cū hu
militate sūo ppter deū egreditur
pellit fratrem obedire a facere qd̄
mūdatū est. Si at̄ iulere qd̄ cupi
ens nō scdm̄ dei timorē s; ex auto
ritate p̄pria fratri suo voluerit im
pare videt de? absconsa cordis et
nō illū p̄mittit vt audiat qd̄ illi p̄
ceptū est: qd̄ manifestū est op̄ de i
qd̄ sit ppter deū a manifesta ē au
dōitas hōis. Quēcūq; em̄ ex deo
sunt: a principio humilitate; ha
bent. que autē ex auctoritate a ira
cundia vel conturbatione ex im
mūco sunt. **Ca. cxlii.**

Quidā ex semib; de

Scithi discipulū suū trans
misit in egiptū vt ei Camelū deduc
eret: q̄tinus sportellas q̄s fecerāt
portaret in egiptū. Cū at̄ deduce
ret Camelū: alter senex obuius ei
venit a dicit ei. Si scissem frat̄ qū
ibas in egiptū: dixissem tibi vt a
mibi alter Camelum adduceres
qd̄ cū ille frater p̄prio Abbati di

xisset: p̄e nimia caritate dixit ei se
nex. Vade fili a duc illi Camelū il
lū dicēs. Quia necdū paratū fu
mus cōple necessitate tuā a vade
tu cū ipso in egiptū: a itē reduc
nob̄ Camelū vt et nr̄a vasa porte
mus. Cū ḡ hoc fecisset frater a
isset ad illū aliū senem dicēs Ab
bas. Pālo dicit qd̄ necdū nos pa
ti sum? tolle a cōple necessitate tu
am corrigauit senex Camelū a
fuit in egiptū Cū at̄ disc̄ corrigass;:
iterū ille frat̄ reducebat Camelū
a dicit Ora p̄ me pater. Cūq; se
nex requisisset quo pgeret rēdit.
In Scithim vado: vt etiam nr̄as
sportellas huc deferam. Quod cū
audisset senex: compunctus cepit
permittere lacrimās a dicens Indul
gete mihi dulcissimi: quoniam car
itas v̄stra fructum meū abstu
lit. **Ca. cxliij.**

Abas Agathon

venies i ciuitate vt opa sua
venderet: inuenit qndā pegrinū
iacentē in Angiportu infirmū nul
lum habentē qui ei curā adhibe
ret Et p̄māsit ibi senex a duxit eū
in quandā cellā: a ex ope manūū
suarū p̄stabat illi infirmo obseq̄
um. Permāsit at̄ ibi mensibus q̄
tūc donec sanaret infirmū a sic ad
cellā suā regressus ē. **Ca. cxliiij.**

Quidā senex mag

nus dixit discipulo suo ihe
mati ne otust eris ex infirmitate
vel plaga corp̄is. Sūma enī; reli
gio ē: vt in infirmitate quis gratias
domino agat Si ferū es: eruginē

p ignem amittis: si vero aux es p
ignem pbatus a magnis ab ma
iora procedis. Ne anxieris ergo
frater si dominus te dult in corpore
torqueri. Tu cogita quod sis quod moleste
feras. Sustine ergo et roga eum
ut quod ipse vult illa concedat. ca. cxlv.

Quidam ex patribus

de aliquo referebat episcopus: eo
quod audisset duos ex plebe sua viros
nimie pudicie ad ulteros. Roga
uit ergo deum: ut si ita esset agnosceret.
Cum vero post oblationem consecrata
unusquisque ad communionem accederet:
per singulos facies intelligebat et
animas. Peccatorum autem facies ni
gras inspiciebat ut carbonem oculi
los sanguine repletos. alios vero
videbat clara facie et vestibus al
bis indutos. Cum autem corpus domini suscep
issent: in quorundam vultibus humum
in quorundam flammam videbat. Ve
rat agnosceret de illis quorum crimi
na audierat communionem illis porrexit
et vidit unum ex eis clara facie et ho
norabili albisque vestibus circumda
tum alterum nigrum et horribili vultu.
Et postquam divini misterii gratiam
susceperunt illum vis quedam il
lustrabat: illum vero alium qua
si flamma succendebat. Oravit en
go episcopus de singulis que ei
ostensa fuerant se edoceri. Atque
autem angelus domini dixit ei. Om
nia que de ipsis audisti vera sunt.
Sed ille unus adhuc in sordibus
suis permanet in voluntate peccati
bi: ideo illum nigra facie flamma
succendi vidisti. Ille vero alter si
milis illi quidem erat sicut audis

ras: sed ideo illum clara facie illu
strari vidisti quia recordatus de
horum que prius fecit et renunci
ans malis operibus. cum lacrimis
et gemitibus dei misericordiam po
stulabat: promittens ut si preter
ita illi fuissent peccata remissa ulte
rius ab eadem non rediret. Et ideo
prioribus criminibus deletis: ad
hanc quam vidisti gratiam per
venit. Cum autem episcopus de gratia
dei miraretur. eo quod non solum de
tormentis tam turpis vite homi
nem liberauit sed tanto etiam honore
decorauerit: respondens angelus dixit.
Bene miraris: homo enim es. Nam
dominus noster ac vester naturaliter
bonus est: et hominibus cessantibus pe
care. petentibus deum per confessionem:
non solum tormenta dimittit: sed et
honore efficit dignos. Sic enim deus
dilexit mundum ut unigenitum suum
pro peccatoribus destinaret et pro
ipsis daret ad mortem. Qui ergo
domini inimici essent. mori pro ipsis ele
git. quod magis quam illi proprii sunt.
Hoc ergo scias quod nullum peccatum
humanum bonitatem dei vincit si tamen
modo per penitentiam unusquisque ea que
prius fecerat ab oleverit mala. Mi
sericors enim deus et infirmitatem hu
mani generis scita passionum for
titudinem et diaboli virtutem vel fallaci
am. Et cadentibus quidem hominibus in
peccata. tanquam filiis indulgens su
stimens emendationem: penitentibus
vero tanquam languidis copatatur et
mox solvens peccata eorum iustorum etiam
am illis penitentia tribuit. Audiens
hec episcopus miratus est nimis et glori
ficabat deum. ca. cxlvi.

Requiritus quidā

ex patribus si perfectū bonū esset egestas. Rōdit. Magna res ē penuria. Pā q̄ eā sustinet voluntate tribulationē quidē carnis sustinet. anime vero sue inueniet requiem. *Ca. cxiij.*

Quidā frater requirit

uit senem dicēs. Si m̄ debet paucos nūmos fī iūtes vt repetā eos. Cui senex ait. Semel t̄m̄ modo dic illi cū humilitate. At ille dixit. Si semel ei dixero a nihil m̄ dederit q̄d faciā. Tunc senex ait. Vt ei nihil ei dicas. At ille dixit. Et q̄d faciā: q̄ non possum vincere cogitationē meā nisi illi fuero importunus. Cui senex. Dimitte cogitationē tuā in crepa te t̄m̄ modo frēm tuū ne contristes q̄ monachus es. *Capitulu cxiij.*

Frater quidā requirit

uit senem dicēs. Quō potest humilitatē anima adipisci. Ille m̄dit. Si sua tantūmodo a nō altius mala cōsideret. Dicebat at q̄a perfectio hōis humilitas ē. Quantū cūq̄ em̄ se hō deposuerit in humilitatē t̄m̄ puehitur in honore. Sic em̄ supbia si ascedit in celū vsq̄ ad infernū deducitur. ita humilitas si descenderit ad infernū tunc exaltabit vsq̄ ad celos. *ca. cxlij.*

Abbas macharius

dū ambulat in heremū hominē quidā mortuū pronū in fraue nit iacentē. Et posito baculo super eū ait. In noīe Iesu Christi sus

ge. Tūc q̄ iacebat mortuū surrexit: et iadavit se ad pedes s̄cī Macharii a cepit p̄clamare quē ad modū ducebat ab āgelis sathane ad locū cōmētorū. p̄p̄t petiōnē eius fuisset ab ethiopibus dimissus. Quē cū interrogat Machari⁹ in q̄ loco fuisset destinatus ille altū m̄ge m̄scēs ait. Quātū distat celū a frā t̄m̄ ignis ē altus in quo medio erā missus. Vis senex auditi lacrimas effudit. d. Ve hōi illi q̄ mādātū dei t̄m̄ gressus ē. *ca. cl.*

Beatus Anthoni⁹

dicebat si possit fieri q̄ntos passus ābulat Monach⁹ vel q̄ calices aque bibat in cella sua debet senioribus dedare vt nō uideatur ab ipsis. *Ca. cli.*

Abbas Remē dixit

In nullo oīno sic gaudet inimicus quō in illo q̄ nō vult cogitationes suas manifestare. *ca. clij.*

Quidā fr̄ dixit ad

senex. Ecce Abba frequē m̄rogo seniores p̄ies vt dicāt m̄ cōmōtionē de salute aīe mee a q̄ q̄d dixerint m̄. nihil ex ipsis retineo. Erāt at̄ sem̄ duo vasa vacua. Et dixit ei senex. Vade affer vnū ex illis vasis a mitte aquā a lauā illud a effunde: a pone illud nitidū in locū suū. Fecit ḡ ita f̄ semel a bis. Et dic̄ ei senex. Vtraq̄ vasa affer a cū attuliss̄. dic̄ ei senex. Quale ē ex utrisq̄ p̄mūdū? R̄nt f̄. Vbi aquā misit a laui. Tūc senex dixit ei. Sic est a anima fili q̄ frequēter audit verba dei. q̄uis nihil ētineat. ex

his q̄ interrogat: tñ plus mudat
q̄ illa q̄ nō requirit. **Ca. diij.**

Dixit quidā senex.

Qñ bona opa exercet mona-
ch⁹ veniēs diabolus locū in eo nō
inuenit: s̄ statim discedit. Si at ma-
li opus exercet: veniēs frequēter
spūs dei a vidēs mali opus: non
accedit ad eū sed recedit. Si tñ ex
toto corde requisitus itez fuerit: cito
revertitur. **Ca. diij.**

Senex quidā dixit.

Vsq̄ tūc monach⁹ laborat
delet⁹ usq̄ quo possideat Christū.
Qui at semel illū adeptus fuerit:
iā non laborat. Permittit tñ dñs
laborare electos suos vt rememore-
tur tribulationū labores. vnde se-
metipsos custodiāt timentes ne
tantos labores amittant. Nā a si-
lios Israel idē de⁹ p̄ desertum q̄
dragmata anis circūduxit vt reme-
moratis tribulationib⁹ non redi-
rent retrosum. **Capitulu. dv.**

Frater quidā req̄

siuit senē dicens. Putas ab-
ba cognoscūt sancti viri qñ veniūt
in eos grā dei. Rñdit senex. Non
sp̄ cognoscūt. Nā cuiusdā magni
senis discipulus cum peccasset in
aliq̄ re iratus senex dixit ei cū da-
more. Vade a more. Et statim il-
le cecidit a defunctus ē. Cūq̄ vidis-
set senex eū mortuū: timor ingēs
irruit sup̄ euz. a cū multa humili-
tate orauit deum rogās a dicens.
Dñe Iesu xp̄e resuscita eum. a iaz
vltimus sine cōsideratione: talem
sermonem non loquar. Et cū hec

dixisset statim surrexit discipulus
eius. **Capitulum. dvi.**

Quidā senex dixit.

Si q̄s tñ aut de scripturis
aut de quacūq̄ causa loquit⁹ ne
cōtendas cū eo. s̄ si bñ dicit olēt
ei: si vō maledic illi. Tu scias quō
loq̄ris. Nec em̄ obseruās a in hu-
militate sp̄ ags̄ceris a requies pos-
sides. Nā si p̄stiteris cōtendēdo
a vis defendere sermonē tuū nasci-
tur inde scandalū. De quacūq̄ er-
go causa si obseruaueris cōtenti-
ones nullo mō requiem posside-
bis. **Capitulu. dviij.**

Quidā frater inter

rogabat senē dicens. Vsq̄
quō seruābū est silentiū pater.
Rñdit senex. Vsq̄ quo interroge-
ris. In oī loco si taciturnus fueris
requiem possidebis. **Ca. dviij.**

Dicebat quidā se

nex. Sicut ap̄is vabit a mel
opatur ita a monach⁹ quocūq̄
pergit: si p̄pter opus dei preperit:
dulcedine bonoz operū potest p̄si-
cere. **Ca. diij.**

Abbas motus ve

nit aliqñ de loco q̄ vocat⁹ Ra-
githan in p̄tib⁹ Gebalonis. E-
rat aut cū eo etiam discipulus
eius. Videns autem illum ep̄sco-
pus loci illius tenens eum mu-
tum presbiterum fecit. Et duz pa-
triter commorarentur dicit ei ep̄s-
cop⁹. Indulge mihi abba. Scio
em̄ q̄ hāc causā nolebas s̄ ego
a te bñdici desiderās h⁹ p̄sumpsi

Cui senex dixit. In hoc nunc laboro
quod diuidi ab eo qui mecum est non pos-
sum. Solus non sufficio orationes me-
as implere. Dicit ei episcopus. Si scis eum
dignum. ordino ego illum. Respondit Ab-
bas. Mortuus. Si quidem sit dignus
nescio. unum autem scio meliorem illum esse
me. Ordinavit autem illum. Vtrique tamen
ita pertransierunt usque ad finem suum
ut ab altare quantum ad oblationem
consecrandam nunquam accederet. Vnde
dicebat senex. Confido in deo meo
non habeo grande iudicium propter or-
dinationem hanc. quod oblationem non
presumpti offerre. Nam ordinatione
habet ille qui sine culpa fuit ego
autem tene me cognosco. *Ca. dx.*

Frater quidam bea-
tus Macharius postulabat ut
ei sermonem diceret per quem posset
saluari. Cui senex ait. Oportet te
fugere homines a sedere in cella et per
peccatis iugiter lamentari et quod super
omnis virtutes est tanta lingua conti-
nere. *Ca. lxi.*

Quoniam beatus Arsenius
episcopus vellet Theophilus archi-
episcopus videre misit ad eum nuntium. At
ille remansit ei dicens. Si solus
veneris apparebo tibi. Si autem cum plu-
ribus ultra non sedebit. Arsenius
quod cum audisset episcopus ceptum iter di-
sculit. ne propter se de loco eremita di-
scederet. Tunc dum quidam fratres ex
Thebaïda pergerent linum comparare
repperunt ad inuicem. Per occasio-
nem beati viri Arsenius. Cum
ad speluncam eius peruenissent nun-
ciavit ei discipulus suus Daniel.

Cui ille ait. Vade fili et suscipis
eis obsequium pro me autem permittite ce-
lum aspice et dimitte te eos redire non
faciem meam non videbunt. Tunc cum quidam
fili ad eundem beatum Arsenium venisset
volens eum videre. pulsavit ostium eius
At ille sperans suum esse discipulum
aperuit ei. Sed postquam alterum eum conspe-
xit mox se in terram proiecit in faciem.
Ille autem ut surgere postularet respondit
Arsenius dicens. Non hinc exire ga-
misti hinc discesseris. Et per aliquot
horas rogatus a fratre non acquieuit
surgere quousque discubaret ille. Quo-
tienti scilicet autem idem Arsenius in ecclesia cum
aliquis fratribus conueiebat post co-
linam sedebat ne autem ipse alterius a-
liis ipsius faciem inspicere possit. *Ca. lxiij.*

Abbas Moyses co-
monebat fratres dicens. Quatuor
sunt monacho principalia obser-
uanda. ut tacendi. seruandi man-
data dei. humiliandi semetipsum. et
angustia paupertatis. Oportet et
ergo monachum ut semper luceat sem-
per memor sit suorum peccatorum et
ut omni hora ponat sibi mortem
ante oculos suos. *Ca. lxiij.*

Dixit Abbas pella-
dius. Oportet animam secundum Christi vo-
luntatem suscitare et discere fideliter quod nescit
aut docere manifeste quod novit.
Si autem utrumque cum possit non vult. in sa-
mie morbo laborat. Initium enim
recedendi a deo fastidium docendi
ne est cum non appetit illud quod semper
anima estur et diligat deum. *Ca. lxiij.*

Fuerunt septem prae-
tissimi viri qui ea habuerunt quae scri-

racenis est cōfigura: habitabant
in cellulis q̄dē haub longe a se di
uisis. s̄ vinculo caritatis oneri. q̄
rū vnus vocabat Petrus ali⁹ Ste
phanus. tertiu⁹ Iohes Quart⁹ Ge
orgius Quint⁹ theodor⁹ Sept⁹ Fe
lix Septim⁹ Laurus Vi ḡ in steri
li ac vastissima solitudine a pene
hoib⁹ inhabili cōmorantes: semel
sibi in septimana vidēdos se p̄be
bant. Sabbathoꝝ namq; die hoā
diei nona cōueniebāt singuli de
locis suis ad locū sibi cōdīdum.
deferentes vnusquisq; si q̄d inueni
re poterat. Et vn⁹ quidē deferebat
nues ali⁹ lactones ali⁹ dacti
los ali⁹ ficus ali⁹ herbas vsibiles
a lapsamuz a pastenacas cucur
batas a petrosiliū. Iste q̄ppe erat
ppetu⁹ vidus eoz Panē nāq; et
oleū v̄l potū ex vs⁹ hēbāt Tm̄mō
em sup̄ dictis herbis a pomis vte
bant. Vestimentū eis solūmō
palma p̄bebat. Aqua i locis illis
mīme inueniebāt. Neq; emz ali⁹
portabant q̄ creūtes mane ac dis
currētes p̄ diuersas herbas col
ligebāt Ros. q̄ affluētissime ibi
cadit a tantūmodo bibeāt. Cūq;
vt dixim⁹ in vnu cōuenirent locū
agentes dño gratias. fumebant
cibū. Post refectiōē vero vsq; ad
v̄sp̄rū sedētes meditabantur de
scripturis sanctis Non em̄ discut
tebat in eos secularis fabula. n̄
cura seculi nō actio frenaz rex s̄
solūmō collatō spūalis. regni ce
lestis cōmemoratio desiderabilis
futura b̄tudo. gl̄a iustoz. pena
p̄dōꝝ scōꝝ q̄q; oim quies qui iam
in beatas paradisi sedes letāt. **Hec**

cōmemorātes suspirabāt ex in o
pedore a flebāt v̄lerrime. Cūq; p̄
totā noctē vigiles p̄manerēt cele
brātes dño laudes die dñica ho
ra nona loq̄ndi secū a vidēdi sm̄
nū capiebāt t̄diebat vn⁹ q̄sq; ad
cellulā suā: in q̄ sol⁹ soli deo dieb⁹
noctib⁹ q̄ vacabat. In his ḡ stu
dijs eos positos sacracem late p̄
hēmū discurretes repierat irruē
tes sup̄ eos de hēmo eiecerit atq; li
gātes eos pedib⁹ sus p̄dēret in t̄tisq;
iurij⁹ affectos ad extremū foc⁹. B̄
t⁹ eos de h̄bis amarissimis ogeffe
rūt: vbi incredibilē cruciati hūa o
culoz ex a multitudie fumi aiseēt. Et
p̄ q̄ mltis t̄m̄tis eos afflire it se
m̄uiuos t̄li q̄t Ex q̄b⁹ vnū vidim⁹
in q̄dā loco plimū p̄ ea sup̄ iurij⁹
se ānos ceteri v̄o vbi nam fuerit de
uoluti p̄mit⁹ ignoram⁹. **ca. dxi.**

Dixit q̄dā senex Si
nō recordat̄ hō ad⁹ suos in
orōne muanū laborat cū orat. Qñ
enī voluntatē peccandi q̄s dñi se
rit a ambulat in timore dei. istuz
mor cum gaudio suscipiet deus.
Capitulum. dxi.

Senex quidā dixit.
Sic ad succensā ollā musce
nō appropinquāt si v̄o tepida fu
erit in filiūt in eā a faciūt v̄mes ita
a monachū succensum igne dñi
spūs fugiunt deones tepidū v̄o il
ludūt a insequūtur. **ca. dxiij.**

Vidā senex dixit
fri. Si die vicinā tibi morit⁹
cogita a q̄i iā claus⁹ in mōnito n̄l
de h̄ seculo cūes Tior si p̄mācat ite

Omni hora crede te inferiorem oī
bus hoībus. Nō detrahas alicui.
q̄ deus cognoscit omnia se b̄ esse
pacificus cū omnibus a dabit tibi
b̄ dñs requiē. Ca. dxiij.

Habes **Johannes**

dicebat. Similis esse debet
monach⁹ hoī habēt ad sinistraz
suā ignē ab dexterā at a quā Quo
tiens em succēsus fuerit ignis tol
lit de aqua et extinguit ignē. Sic
oportet monachū facē oī horavt
quāq̄ turpis cogitatio succensa
fuerit ab inimico tūc aquā cordis
effundat et extinguat illā. ca. dxiij.

Habes **ammon** ve

nies in deserto ad lacū voluit
haurire aquā. Et vidēs basiliscū
iacāuit se in facē suā dicens. Dñs
aut ego moriturus sum aut ista
bestia. Mox Basiliscus p virtutē
sū dissipatus est. Ca. dxiij.

Quidā frater sede

bat in cella in Egipto i ma
gna hūilitate p̄cipu⁹. Habebat
aut sororē in citate meretricē que
multis animabus p̄ditio fuit.
Fr̄ q̄nter ē monebāt senes illuz
fratrem. a vit p̄tue t̄t p̄suadere
nōt veniret ad eā. q̄tinus p̄ amo
nitiōē suā posset peccatū qd̄ pe
cā fiebat vincere. Qū autē veniret
ab locū quidā ex notis vidēs eum
p̄cessit. et nūciavit n. u. ierī dicens
Ecce si tu⁹ venis ad te de heremo.
Illa at̄ h̄c audiēs p̄e gaudio re
luctis amatoribus suis q̄bus min
strabat capite discipulo ad ac
currendū fratri egressa ē. Et cū vi

disset eū. dū temptaret illū cōp̄e
ai dīc ei ille. Soror mea carissīma
parce iam anime tue qm̄ p̄pter te
multi perierūt. Cōsidera q̄nta ha
bes tormēta p̄p̄ata: mīhi cito pe
nitere festinaueris. Illa at̄ cōtre
miscēs dicit ad eum. Et scis frater
q̄ est mīhi salus vel non? Cui il
le dicit. Si volueris: est salus tibi
adhuc. Illa autē iacans se ad
p̄tes fratris sui petebat vt eā se
cum deduceret in desertū. Cui fra
ter dicit Vade et cooperi caput tu
um et sequere me. Cui illa rēdit.
Eamus velociter. Oportet em̄ me
deformari inter homines nudo
capite ambulare. q̄ in officiā am
peccati mei it̄ tū ingredi. Dum at̄
pariter ambularet monebat eā
ad penitentiam. Videns autē
ille q̄ fratres qui iam obuiaret
sibi dicit ad eam. Qm̄ necdū oēs
sq̄unt q̄ soror mea es: parum de
via secede. donec illi transiāt. Qd̄
cum fecisset. postq̄ transierūt illi
vocavit eam frater suus dicens.
Veni soror eamus viā nostram
Illa autē non rēdit ei. Perqui
rens ergo ille inuenit eam mortu
am. et vestigia pedū eius plena
sanguine. Fr̄ em̄ discalciata. Tūc
ille flens et eiulans nūciavit seni
onibus patribus omnia que fa
cta fuerant. At illi contendebant
inter se de saluatiōe eius. manife
stavit at̄ de⁹ vni seni de ip̄a. Et q̄
nulla ei cura fuit de rebus corpa
libus. sed vt vulnus p̄prium sana
ret neglexit omnia sua et suspi
rauit grauiter et fleuit pro pecca
to suo. propterea de⁹ suscepit p̄

infantiam eius

Ca. dxxi.

Tempore quodā bea

Tus Anthoni⁹ cū a s^co Atha-
nasio Alexandrie ep^o ppter cōfuta-
tionē hereticorū in urbē esset abdu-
ct⁹ prexit ab euz Didim⁹ vir erudi-
tissimus captus oculis Cūq; mlt-
ta de scripturis s^catis loqrētur. in-
ter ceteras smocinatōes q̄s de s^ca-
tis volūib⁹ habebāt cū Anthoni-
us ei⁹ admiraret ingeniū. a acūm-
animi collaudaret sciscitās ait ad
eū Nū tristis es q̄ oculi carnis ca-
reas. Et cū p̄ pudore reticeret. se-
cūdo tertioq; iterrogās eū Antho-
ni⁹. tandē elicit vt merore animi
simpliciter fateret Cui Anthonius
ait. Miror prudentē virū ei⁹ rei do-
lere dāno quā formice a musce a
culices habeāt n̄ potius letari illa
possessioe qm soli s^ci a p^li merue-
rūt Meli⁹ ei mlt⁹ ē spū vidē q̄ car-
ne a illos oculos possidē i q̄s festu-
ca pecū n̄ possi. iadē q̄ illos q̄ solo
visu p̄ cupiscēciā possunt hōiez i
interitū gehēne mittē. **Ca. dxxij**

Quidā fr̄ ex iūria

Quidā magis q̄ auarior a nes-
ciēs xpx. argētis dñm Iesū venū
datū centū solidos q̄s lina texēdo
collegrāt monēs dereliq̄t Intū ē
ḡ int̄ mōachos de h^o oculū: nā in
eodē loco circit quinq; milia diu-
fis cellulis habitabāt qd̄ factō o-
p̄eēt. Alij paupib⁹ distribuēdos
eē dicebāt Alij dādos ecclē. nō nul-
li parētib⁹ ei⁹ imittēdos Macha-
ri⁹ vero a Pābo a Plidorus ceteri
q; seiores patres s^cato i eis loquē

te spū dēcreuerūt infobiedos eē cū
dño suo: dicētes pecunia tua tū
fit in pditionē. Et ne h^o crudeliter
q̄s q̄ factū putet: tāt⁹ terror a pa-
uor p̄ totā egiptū mōachos mūa-
fit: vt vnū solidū dimississe gran-
dis apd̄ eos sit crimis **Ca. dxxij**

Erat qdā grec⁹ ad

Adolescēs in Egipto qdā in ce-
nobio q̄ nulla otinētia. nēla op̄is
magnitudie flāmā carnis potāt.
extinguere. Cūq; ab patrē mona-
sterij hēc eius tēptatio plata fuisset
hac ille cū arte suauit Impa-
uit cuiusdā viro gūi a aspero vt iur-
gēs at; ouicēs isedaret adolescē-
tē. a p⁹ interrogatā iūria prior veni-
ret ad q̄rimoniā Cūq; iperata sibi
pficēt: isup vōti testes p̄ eo loq̄-
bant q̄ otumeliā fecāt adolescētū
At ille flere cepit oītra mēbatiū. q̄
tidie gēit⁹ q̄tidie lacrimae fluebāt
Sedebat sol⁹ q̄ amaritudie ēple-
t⁹ erat. Oīmq; auxilio destitūt⁹.
ad Ihu pedes iacebat. qd̄ mltac
Ita tot⁹ an⁹ duat⁹ ē Quo expleto
interrogat⁹ adolescēs sup cogitacōi-
b⁹ p̄stimis an ad huc aliq̄d mole-
stie sustineret tūc dicit Dape Vi-
uē in nō licet: quēadmodū fornicā-
ri libet. Ita ḡ p̄ hanc artē spūa-
li p̄e pcurate adolescēs sup ata li-
bidie saluat⁹. **Ca. dxxij**

Dixit abbas Johā

Nes q̄ exiliat⁹ ē a Marciano
q̄ rei⁹ aliqū de Siria ad abbate
Pastorē a volebam⁹ cū iterroga-
te de duritia cordis senex at̄ grece
nesciebat neq; interps muerbat

gare de dultia cor. Senex aut gre
ci nesciebat neq interps muenie
batur. Videns nos senex tribula
tos cepit greca lingua loqui dices
Natura a que mollis e: lapidis ve
ro dura est. Et si vas aque plenuz
est pendat super lapidem si ex eo
assidue stillans gutta cadat in la
pidem perforat eum. Ita et sermo di
uinus lenis est: cor autem nostrum
duru est. Audiens ergo homo fre
quenter diuinu sermonem aperitur
cor ei ad timendu deu. Ca. clxxv.

Has Pastor di
xit Qui querulosus est: mona
chus no est. Qui fratri suo detrahit
monachus no est. Qui malu reddit
pro malo: monachus non est. Qui
iracundus est aut verbosus: mona
chus non est. Qui aut vere est mo
nachus semper est humilis et qui
eius a caritate plenus: et timorem
dei semper pre oculis habet et i cor
de semp custodit. Ca. clxxvi.

Dixit qdam senex
Debet monachus quotidie
mane et sero cogitare intra semetip
su sollicitus quid p totu diez fecit eo
rum que vult deus et eoru que no
vult: et considerans quotidie om
ne vitam suam peitencia agat. Sic ei
sais Arsenius vixit. Ca. clxxvii.

Bata Bictetices
dixit. Si i moasteio cu alijs
conseris et mures loci. lederis om
mino si facias. Na sicut gallina q de
reliquit oua sua fotaputrida ea a
sine pullis eni facit. ita a moach

et virgo frigescit in fide de loco
ad locum transeundo.

Item dicit Si infirmitas nob
superuenerit non contristemur.
q ad destruenda corporis desideri
a nobis proficit. Ieiunia em et la
bores propter turpes cogitationes
constituta sunt. Sicut em ex forti
medicamento recedit egrotudo. ita
ex tribulatione corporis recedunt
vicia. et hec est magna virtus. qn
in infirmitate fuit patiens tolera
tia et gratiaru actio. Si amittim
oculos no feramus grauiter. quia
excellentie instrumentu amissim
sed magis gaudeamus quia inte
rioribus oculis gloria domini spe
culamur. Si surdi facti sumus no
contristemur. quia auditum vanu
amissimus. Etia si totu corpus no
stru infirmatur gaudeam. q ite
riori huius nro sanitas crescit inde.

Liber de vitis sanctoru Patru
heremitaru atq Mochoz secu
lus hinc foeliciter

formula consolandi

Incipit prologus Palladii epi in
libro tertio de vitis patrum.

Multa quidem et va-

ria diuersa temporibus di-
uisa conscripta habent de
his quae illecebras seculi
derelinquentes ad Christum fecere con-
fugium quorum bonum autem desiderium et re-
ligiose mentis affectum superne gratie
inspiratio quasi adiectione flammis oleum
nutriebat in edificationem eorum quae
fide integra voluntatem permanens in doc-
trina saluatoris nostri Christi consi-
derati autem quod gratum sit deo sacrificium
lucrum animarum visum est et in humili re-
uerentia pro possibilitate mea fra-
trem salutem consulere et illustrum non
solummodo virorum sed etiam feminarum
morem et vitam ostendere propalare
virtutes et miracula declarare eorum
quos vidimus et quibus audiui. cum
quibus et conuersatus sum. tam in
egypti solitudine quam etiam in lybia
et thebayda et syene. simul et quod di-
cuntur tabennese. deinde in me-
sopotamia palestina et syria: et eo-
rum qui in occubus partibus romae et
companionie morantur. desiderio siquidem
et humilitatis et obedientie auditor
effectus monastice institutionis tri-
gesimum et tertium agens etatis annum
in congregatione fratrum. nihilomi-
nus et in solitaria vita diuersatus
sum ubi plurima didici imitanda
piter et vitanda: quae in hoc libro quod
potero breuitate contexam ut in con-
pendio salutare communi in desi-
derio anime capiamus medicinam:
omne videlicet obliuiscamur desi-

derium mentisque somolentiam et carnale
desiderium omnemque dissentionem ani-
mi omotionem iracundie tristitiam et
irrationabilem timorem per haec repel-
lamus. vanam gloriam et ambitionem
seculi despitamus: ut in fide verita-
tis et in desiderio eternitatis persista-
mus. Audientes igitur fortia sancto-
rum gesta accingamur et nos. Au-
gescat in nobis fides spe vincendi ca-
ritas incalcescat: et certi sumus quia
christus bellatores suos adiuua-
bit: victores coronabit.

ExPLICIT prologus.

Incipiunt capitula.

Sanctorum Eudoxii et Dorothei
conuersationis passio cuiusdam
virginis. ca. p.

Quanto tempore Pasco quam temp-
tameta carnis euerit. ca. ij.

De didimo et narratio eius de vir-
gine quadam que causa castitatis in
sepulcro se reduxit. ca. iij.

Ammoni ex fratribus hunc san-
ctissimos ne fieret episcopus aureus ipse
sibi praedixit. ca. iij.

Verba dioscori presbiteri quod mo-
nachus desideria propria non debe-
at facere. ca. v.

De beatis Origenem et Pambo quod li-
teratis in pauperes romana sena-
ria Melania fuerit. ca. vi.

Bemiani prodropi laborans pene
innumeros quotidie infirmos cura-
bat. ca. vii.

Relatio abbas beniamini de absti-
nentia cuiusdam senis. ca. viii.

Item relatio eiusdem de alio Se-
ne. ca. capituli. ix.

Apollonius ex negotiorum con-
fusus. xxv. annis infirmatibus ex suis

facultatibus ministravit. ca. r.

Quā multipliciter demō Nathael
mōchū circūuēniē mōit? sit. ca. xi.

De mirabili ouersacōne bī Ma
charij Egiptij a quibusdam miā
culis eius. ca. xij.

Doctrina eius q̄ mstituit q̄ndam
ppō seruire volentē. ca. xij.

Itē q̄lī discipulos suos ad bene
uīdū infōuerit. ca. xiiij.

Narratio paty de beato Johāne
abbate. ca. xv.

Sentētia ipsius Johannis de ab
stinentia. ca. xvi.

Ouersatio alterius Macharij A
lexādrini p̄sbiteri. ca. xvij.

Autor huius libri q̄ta apud cū vi
derit vel audierit a de Marcho mō
cho. ca. xvij. am. ca. xix.

Exemplū continētie beati Marci
de uirgine cuius pecunia sādus

Macharius paupes recreabat sū
nomine gemmā. ca. xx.

Ouersio a religiosa postmodū
ouersatio Moyfi quondam latro
nis. ca. xxi.

Vita bī Euagrii. ca. xxij.

Logaminitas beati Eulogij circa
leprosum a visio beati Anthōij de
animabus. ca. xxij.

De sufferentia beati Stephani. ca.
pitulum. xxij.

De quodā Inno cētio q̄ propriū
suū filiū demonio tradidit ne luxu
ria deperiret. ca. xxv.

De lectore qui falso criminantem
se puellam a partus periculo libe
rauit. ca. xxvi.

Moralis explanatio beati Pasto
ris de nabuzardā. ca. xxvij.

Sentētia quā sū inuixit. xxvij.

Quō būs Pastor bñficio suo fra
tre puōuit ad celitē vitā. ca. xxv.

Erudito ip̄si q̄līter vlēga cogita
tōes vl maifesta p̄dā agē de tea
a q̄līter in cenobio cūsari. ca. xxv.

Quid ipse sēserit de vera penitētia
et diffinitua eius quid sit mona
chus. ca. xxvi.

Sententia semis nō posse mūdari
nisi p̄ueniente gratia dei. ca. xxvij.

Explū bī Appollōis ab bīs ne
falsa nos iustitia a p̄posito mētis
abducatur. ca. xxvij.

Abbas Ammona sādus episcō
pus notuit sēntiā ferre de virgi
gine grauidata. ca. xxvij.

Ammōtio semis ne alijs profi
tū nobis ip̄is noceam? ca. xxv.

Quid respondēdum sit de trahenti
bus. ca. xxvi. xxxvij.

Ammōtio vt curiosi n̄ sim? ca.

De eadem re. ca. xxxvij.

Quid būs Anthōij eē dixerit in
ter de tēhē et aliū iudicare. xxxij.

Doctrina semis quō satisfacē de be
amus peccātes in fratre. ca. xl.

De memores simus fraterne mū
rie. ca. xli.

De fratre q̄ carnis peccato laps⁹
mīro mō a iacuit a cōtra demones
fortior stetit. ca. xli.

Sentētia beati Macharij q̄lī pe
cantē corripe debeat. ca. xliij.

Quid būs sūtera disticti? in ep̄a
tū uixerit q̄ ātea in solitudine. xliij.

Exemplū bī Sylops vt oēs hūa
ne laus occasione vitem? xlv.

Explāunt capitula.

Um primum ad

Alexādrā p̄p̄isse; citatē

reperi virū mirabilē vndiq; orna-
 tū morib; p̄usa cōe a scientia. **I**sto
 tū p̄biterū in **X**enodochio p̄stitū
 tū alexandrine ecclē. **Q**ui quidē p̄me
 iuētutis illecebras dicebatur in
 solitudinē macrasse cuius etiam
 nos cellam vidim; in mōte nitrie.
Inueni autem eum ānorū septua-
 ginta senē q̄ post quindē annos
 defūctus est in pace. **H**ic vsq; ad
 exitū vite sue nō hnt̄ hō vsus est n̄
 balneo. **C**uius corp; gratia dei ita
 refectū erat: vt putarent omnes
 ignorantes cōuersatōnē eius q̄a
 in delicijs degere. **D**iuus virtutes
 animi si voluerō exponere deficiet
 me temp; narrāte; . **H**ic inter cete-
 ras virtutes nimis misericors ac
 benignus erat: vt etiā inimici ei; a
 infideles reuerentē eū. **T**antam
 autem habuit scientiā scripturāz
 diuināz in instructione libror; vt i-
 ter ipsa etiā diuina fratru mēte ex-
 cederet spūalib; visionibus. **C**ūq;
 dep̄caret referre quis esset excess;
 mētis eius dicebat cū lacrimis: qz
 mēte raptus sū in visione quada;
 spūali. **E**go vero cognoui hunc frē
 quēter lacrimantē sup̄ mensā: cū
 cibū caperet. **E**t causāz interrogā-
 tes audiūm; eum dicentē. qz erū
 belcō accipiens corpale escā sicut
 irracōnabilia aīalia: cū vtiq; hō
 mo rationalis a deo creatus sum; a
 qui deberem p̄asisti delicijs p̄fui.
Hic notus cum esset romano senā-
 tui omib; matronis magnifico
 cū a illustrū virorū cū **A**thanasio
 ep̄o causa fidei fuit romē. deidē etiā
 cum **D**emetrio ep̄o: a abundans
 diuine in racōne **X**enodochij et

sufficientiā habēs notū testamē-
 tū scripsit moriens. **S**ed neq; vnū
 numū dereliquit in solatijs soro-
 ribus suis in virginitatis p̄posito
 cōstitutis s; cōmendauit eos chu-
 sto dño dicēs. **Q**ui creauit vos gu-
 bernat vitā vestram sicut a meam.
Erat autem cum germanis ei; cō-
 gregatio virginū. **H**ic. **H**uc venien-
 ti mihi iuuenia dep̄car; ei; vt in-
 strueret me cōfirmaretq; in mona-
 chorū vita seruētē iuueni etate;
 verito quidē me nō est consolatus
 s; magis laborē induxit corporale;
Eduxit enī me foras de ciuitate ad
 ea que dicuntur secretiora loca mili-
 ario quinto: tradēs me **D**orotheo
 cuidā abstinentissimo viro. **T**heo
 sexagesimū agentū annū in spelun-
 ca a iussit me implere apud ipsū
 tres ānos ad edomacōnem corpora-
 lis passionū. Sciebat enī senē grā-
 di districtione viuētem. **I**terum
 mihi reuerti ad se precepit spūalē
 instructōis causa. **N**on valens au-
 tē tres ānos implere in infirmitate
 defectus: ita ante triennū ablatus
 sū ab eo. **E**rat enī eius vita dura a
 ardua. **P**er omēs quidē dies in
 estu et solitudine secus mare colli-
 gebat lapides eosq; edificās a cel-
 lulas faciēs tradebat non valenti-
 bus sibi edificare. p̄ singulos an-
 nos singulas explicans cellulas.
Ego autē dep̄cās eū dixit ei. **Q**uid fa-
 cis pater in tali senectute interfi-
 ens corpus tuū. **R**ndens autē dixit
 mihi. **O**ccidit me occido illud. **S**u-
 mebat autē in cibū panis vntias
 sex: a de minutis oleū cōdimētis
 fasciculū. **B**ibeat autem ex aqua

parū q̄d. **N**escio vero extēdille eu;
 pedes nescio reſeſcente eū sup mat
 tulā neq sup lectū. h̄ p oēs noctes
 sedēs a operans plectebat ex pat
 maz folijs sportas. in rationē cibi
 fui **A**rbitrās at ego. ne forſitā pp
 ter me solū hoc facēt satis egiet
 ab alijs discipul̄ ei⁹ scrutando quī
 pmāserit singularit̄ cognouit: qm̄
 a iuēntute sp talē habuit cōſacio
 nē nūq̄ dormiēs ex cā nisi operādo
 aut certē māducās claudēbat ocu
 los p dormitacōnē ita vt frequē
 pams cadēt de ore ei⁹ p nimia dor
 mitacōe i tpe reſectōis. **C**opellente
 at me eū aliqñ parūp sup mattā;
 redimari oſtendit dicebat **S**i ſuale
 ris āgelos dormire ſuades a feruē
 tē spūz excitari **V**erū aliqñ cū eēm
 apd eū cū horā nonā mittēs me i
 plēvas a q̄ ad vſ⁹ reſectōis nre eue
 nit me abeūte aspice deorsū vidē in
 puteo a vas n̄ impletū aq̄ abijciens
 dixi ei. qm̄ mortui sum⁹ p aspide;
 ei vidi in puteo. **Q**ui ſubridēs solū
 dū mēdit a mouēs caput dicebat
Si placz dyabolo p singulos pute
 os ſpentes mittē ſue aliā aliquā
 beſtiā nos nūq̄ hēm⁹ bibere. **E**t e
 gre diens p ſemetipm̄ hauſit ieiū
 nus q̄ p m⁹ ipē bibēs ait **V**bi ceux
 xp̄i ſup ducit. n̄ pualet malicia
 diaboli. **B**eatus at **P**hidor⁹ refere
 bat nob qz cū vidiffet btm̄ **A**ntho
 niū hoīem dei ſc̄ptuē dignā retulit
 in cām audiēs ab ipō quō qdā tē
 pore **M**axiani pſecutoris pulcetti
 ma puella fuit acilla cuiusdā quā
 ml̄tis mūtās pmiſſionibus dñs
 ei⁹ decipere eā non potuit. **N**ouiffē
 at exartēſcēs in iracūdiāz tradidit

eā tūc oſtituto pſecto **A**lexandrie
 interficiendā: q̄h xp̄ianā blasphe
 mantē a tempora a imperatorē **I**n
 ipſis vero pſecutōib⁹ ſubmittens
 ei quosdā cū pecunijs dixit. **S**i oſe
 ſeis volūtatī mee. a penis te cuſto
 diā **S**i at pmanes i duricia rogato
 indicē vt torqat te vſq̄ ad mortem
 vt nō viua derideas volūtatē meā
Adducta at an tribunal iudicis
 diuerſa penarū torēnta fortiter o
 tenebat conſcīa bona minuta in q̄
 bus torētis a caldaria magnam
 plenā feruente pice iuſſit ſuc cenſi
 iudex. **F**eruētē ḡ pice a nimis erat
 deſcēte pponebat ei iudex dices **V**a
 de ā ſbdere volūtatī dñi. ā certe no
 ueris qz in hanc caldaria te iuleo
 mitti. **I**lla at rēdit dices. **N**on ſiāt
 aliqñ tales iudices q̄ iubeāt ſubbi
 luxurie. **F**remēs ḡ iuſſit eā expoli
 atā mitti in caldaria feruente pice
Illa at emiſit vocem dices. **P**er ca
 put tuū ipatoris te cōitro quē col
 ſi ſtatuiſti ſic torquere me iube me
 paulatī depoi i caldaria vt videas
 q̄ tā in patia; donauit xp̄s quem
 tu iſgas. **E**t depoſita paulatī in p
 paratū feruente cacabū eadē hora
 refriguit p̄x cū circa collū ei⁹ pue
 nit. **Q**uā pluri at vidētes tale mira
 culū oſtēdū ſūt i fide dñi nūi **I**u xp̄i
 in **A**lexandria eccl̄a q̄ digni fuerēt
 terre māſuetorū ſic dicit dñs in euā
 gelio. **B**eati māſueti qm̄ ipſi poſſi
 debūt terram. **C**a. ii.

Dasco quidā notē
 eāt. lxx. agens ānu; etatis in
 Scythia. **I**gī dū ḡuit me ſpūs for
 micatōis tētarec ſup cōcupiſcentia

in lebrum exagitantibus me cogitati
omnibus pene egressus sum de heremo
pellente me nimia passione. Et vi
cimis quod in montibus non indicavi
cam. latente autem prexi in solitudine
et circuiui sanctos presens usque dies. xv.
eos qui in sythia senuissent. In quibus
repperi Pasca. que omnes qui in illa he
remo erant presens venerabant. Itaque
philosophi ego et cum lacrimis deprecans
eum confessus sum ei passionem quam me mi
mis et incessanter non desinebat im
pugnare. Et ipse ait mihi. Non contur
bet te hec causa. Nec ei patetis hec et ne
gligentia. Attestat quippe tibi et locus
et difficultas rerum. Et quod non est in locis
illis vlla instigatio feminarum: sed ma
gis ex inuidia dyaboli qui semper
insidiatur et decipere festinat animas
hominum. Ecce ut vides me iam senex
hominem quadragessimum annum ha
bere in hac cella: et auxiliante gratia
Christi sollicitus de salute anime mee
tamen usque nunc temptationem susti
neo. Nam cum sacramentum dicebat mihi
quod super xii. annos post quinquagesimum
annum. non nocte mihi. non die peper
cit in tui ut putarem quod forte dere
liquit me deus et ideo instanter sine
cessatione huius passionis moles
tia patrer. Elegi ergo mori irracio
nabiliter: quam talem pati corporis
passionem. Egressus igitur circui
bam omnem solitudinem et inueni le
nem speluncam et posui me iacere ibi
per totum diem nudum: ut ingredienti
ferre comederent me. Cum ergo fac
ta esset vespera secundum quod scriptum est
posuit tenebras et facta est nox in
ipsa pretransibunt omnes bestie silua
rum: egredientes bestie masculis et

femina odorati sunt me a capite us
que ad pedes et lingentes me totum re
cesserunt a me. Ego putabam quod
deuorarent me. Iacui ergo ibi per
totam noctem: sed non accesserunt ad
me. Cogitavi ergo quod pepercit mihi deus
et reuersus sum in cellam meam. Post
paucos autem dies iterum eadem temptatio
validius infurrexit mihi: ita ut pene
ad blasphemiam puenirem. Couer
sus enim demon in Ethiopeissam
puellam quam videram aliquando in iuuetu
te mea spicas in messe colligentem
sedit super genua mea: et vehementer
me commouit. Vnde cum nimio furore
debi ei pugnosa et alapas in maxil
las: et statim non apparuit fatalis ma
lud. Per biennium enim manui mee
vnde percussi quasi faciem eius fetore
et brumum sufferere non poteram. Despe
rabam ergo de salute anime mee et per tristi
cia nimia defectio animi affligebat me
et nimio merore tabescebam. Audiui
autem vocem factam in sensu meo et
dicente. Vade Pasca certare. Propte
rea enim hec promisi te pati ut non al
tius sapias nec extollaris in virtuti
bus tuis sed recognoscas infirmi
tatem tuam et non confidas in ouersatione
sed subditus et humilis sis in adiutorio
dei confidens. Ita certus effectus
de auxiliante misericordia domini salua
toris: pacificos habui reliquos
dies.

Ca. iij.

Mscis prius et Didici
m fuit sacrorum expositio: librorum. quod
multos libros ex divinis scripturis ex
posuit. Hic absque oculis fuit: cuius et
noticia habui. Hic septuaginta
quingentorum annorum defuit: iste ceteris autem est

ut ipse in narravit quatuor annorum
 in infatigabili viuis amiserat neque litte-
 ras nouerat: neque apud magistros
 fuit. **H**abuit autem naturalem ma-
 gistrum robustissimum propriam co-
 scientiam. **Q**ui tanta gratia ornabatur
 scientiam tractus et nouum testamentum
 interpretaretur ad verbum. **L**ibe-
 rale autem studium ita executus est sub-
 tiliter et minutissime exponens ser-
 mones: ut omnes superaret antiquos
 patres scientia. **C**opellebat autem me
 ut in cella eius facerem orationes.
 Et non acquiescente m dicebat in refe-
 rens quod in cellam istam tertio ingres-
 sus est beatus **A**nthonius visitans
 me: et deprecatus a me ut orationem
 faceret statim indicauit genua in ho-
 domicilio: et non copulit me repe-
 re sermonem eum dicens me ad obedi-
 entiam. **N**arrauit autem mihi hoc quia
 cum essem sollicitus propter vitam **J**u-
 liani imperatoris miserabilis et mi-
 mis tristarer: quadam die usque ad
 alteram vespertinam non gustavi panem
 propter solitudinem. **E**t euenit: ut se-
 det me in cathedra oppressus sono
 video in excessu equos albos discurren-
 tes cum sefforibus dicentibus. **V**i-
 cite dydimus. quod hodie septima ho-
 ra mortuus est **J**ulianus. **S**urge ergo
 comede: et mitte et nuntia hoc. **A**tha-
 nasio episcopo ut ille nouerit. **E**t anno-
 tavi statim et horam et mensem et septi-
 manam et diem inuentumque est ita. et u-
 lit autem mihi de acilla cuiusdam nomine
Alexandria. que derelicta ciuitate in
 sepulcro quodam semetipsam redu-
 xit per foramen quoddam accipiebat
 panem qui necessarius erat vidui
 et ad annos .xij. duodecimo autem anno

quasi dormiente se opposuit. **E**t cum ab-
 set quod consuetudinem habebat ministrare
 illi et non accepisset missam: nuntiavit
 nobis. **D**estruentes ergo hostium et igre-
 dietes inuenimus eam defunctam. **O**ice-
 bat de ipsa et beata **M**elania de qua
 postmodum didici sumus. quod ad faci-
 em quidem non uidi eam: ad foramen tamen
 stans interrogavi eam ut diceret in-
 eam quare secunda de ciuitate ingressa
 fuisset sepulcrum. **I**lla autem per foramen
 locuta est mihi dicens. quod grauatur est
 quidam mens in me: et ut non acci-
 tularem eum elegi magis uiam me-
 metipsam in sepulcro hoc includere
 quam scandalizare animam ad ymagi-
 nem dei factam. **M**e autem dicente ei quo
 modo nunc perseueras non uidentem
 quemquam sed affligeris tam graui
 maxime merita: dixit mihi. quia a ma-
 ne usque ad horam nonam oratio per sin-
 gulas horas nens linus. **R**eliquas
 autem horas ieiunio percutiens et hora
 et hora copetenti comedens cibum
 meum requiesco: et video in somnis sa-
 ctos patriarchas prophetas et apos-
 tolos cum martiribus. **P**erseuero autem
 finem expectando cum in spe dei sua-
 uissima.

Ca. iij.
Beatus **A**nthonius habuit
 duos fratres germanos suos qui
 cum eo pariter in sacro proposito conuer-
 sabant. **M**aior eorum fuit dyodorus
 in episcopatu electus est. **H**abet autem tres
 sorores in uiginitate domino seruantes in
 monasteriis suis in ipsius studio
 et abstinentia uiuantes. **S**eptem enim
 sunt quatuor uiri et tres sorores eorum.
 omnes uigiles ex uero matris sue. **A**unt
 enim seniore sororem eorum tantam

scientia scripturarum habere divina
eum: ut admirarentur fratres eius. **N**am
aspere nimis lectioni insistens: pro
lectione autem paululum somni capi
ens ipsa lectionis verba per som
num meditatur. **H**abebant autem et
alias pegas tres famulas **C**hri
sti secum. **S**imiliter et fratres eorum ha
bent tres viros eruditos nimis et
eloquentissimos: qui ipsi conversatione
non eorum imitantes predant in **C**hri
sto habentur. **O**mnem ergo nimis in
Christi amore ferventes perreperit
in heremum a sororibus suis sequestrati
fecerunt monasterium habitaculum
et sibi ipsis se pati fecerunt: ut inter
se illas intervallum habeant non
parvi loci. **S**tatuere autem sibi ve
neque fratres eorum alias mulieres ad
salutandum suscipiant: neque ille ali
os viros. **Q**uomodo vero supra mo
do eruditus in omni parte erat **A**mm
onius? tam in scientia scripturarum
quod etiam sermone: dum in quadam ci
uitate episcopus defunctus esset amato
res **A**mmonii suggererent episcopo alex
andrie petentes ut **A**mmonium eis or
dinaret episcopum. **D**ixit autem archiepiscopus
Adducite in eum ut ordinet episcopus
Illi autem festinantes perreperunt
eum adiutorio ad eum. **C**um autem
vidisset se preuentum deprecabatur
eos: quod cum sacramento affirmabat non
suscipere se ordinem: episcopus neque de
heremo egressurum. **I**llis autem non
cedentibus sed violenter instan
tibus: presentibus eis accepit forsi
cem a aurem suam sinistram ab imo
abscidit dicens eis. **V**el nunc certi
estote: quia impossibile est me fieri
episcopum: quia lex prohibet debilem ali

quo membro fieri sacerdotem. **T**unc
relinquentes eum recesserunt. **A**br
tes autem dixerunt episcopo. **E**t ait eis episcopus
Ista lex apud iudeos observaba
tur. **M**ihi autem etiam eum qui nasum
abscisum habet si adduxeritis ita
tamen ornatum moribus: ut dignus sit
sacerdotio ordinabo eum. **A**brutes er
go iterum rogabant eum. **I**psa autem
iuravit dicens: quod si me cogeritis e
tiam linguam meam abscido. **I**ta ergo
relinquentes eum recesserunt. **H**u
ius **A**mmonii fertur miraculum: quod
quia desiderium carnis surgebat in ci
tabat ad libidinem membra eius: nun
quam peccat carni sue. sed ferum ignitum
apponebat membris suis: ut semper
vulneratus esset et ita desiderium pas
sionis compesceret magnitudo dolo
ris. **S**iquidem abstinentia eius fuit a iu
uentute usque ad mortem: nihil quod per
ignem transit comedit absque pane
dutarat. **Q**uodam vero tempore in he
remo edificati ei cellam superuenit qui
dam frater dixit ei. **C**ur in tali aedifi
cio est? affligis te ipsum abba. **R**es
pondit beatus **A**mmonius ait. **C**rede
mihi frater: quod donante dei gratia
scripturas sanctas memorie comen
daui. **N**am et vetus et novum testamen
tum ab meum etate ad plenum didici
neque etiam a sanctorum antiquorum
patrum **O**rthodoxorum sacerdotum dum
sexcentas miriadas expositionum
in lege divina conscriptas plegi
sicut testabatur ei de hoc et pene
omnes in heremo patres: et si vno
die satiat? fuero panem minime in
ope me exercuero extollitur sensus
meus: et velut irrationabilem a
nimale efficitur. **Q**uodam tempore

adueniens beatus **Euagrius** ad sanctum **Ammonium** visitationis spiritualis gratia. dum multa de sanctis scripturis inter se conferrent et letarentur utrique in domino spiritualiter postmodum dixit **Euagrius** ad **Ammonium** quasi exprobrando ei quod autem sibi incederat. **Non times inquit graue peccatum. quod ut non susciperes sacerdotum aurem tibi absidisti.** Respondens autem **Ammonius** dixit ei. **De precor te ut exores pro me dominum ut de aliis peccatis meis indulgentiam accipere merear. nam de hoc admissio non valde turbatur animus meus.** Verum tamen te magis oportet timere et solitudinem gerere quam erudire secundum seculi sapientiam tantam scientiam dominicam scripturarum quam dei gratia tibi contulit unde posses multos populos erudire elegisti magis in heremi solitudine degere. **Et ego quidem auricularum absidi. nam ipse lingua absidisti que multos populos docere potuit.**

Capitulum quintum.

Dicebat sanctus abbas

Diocorus presbyter qui in heremo **Scythie** habitabat quod non operum monachum desideria gula veteris faceret. Nam qui differt a secularibus si expleat delectationes suas. Denique frequenter videmus homines seculares propter egritudinis a deliciis et delectationibus se abstinere ut sanitatem corporis adipiscantur quod tamen magis diligenter studere debet monachus pro salute et iocunditate anime sue ut possit ad illas veras et eternas paradisi delicias et ad celestis regni gloriam peruenire.

Ca. vi.

In hoc monte nitrie

vix abstinentissimus. **De** nomine fuit cuius multas attestabat virtutes omnis fraternitas monachorum. Ego enim non inueni eum viuente. Etiam hoc dicebant narrantes de eo. quod neque mentis est aliquando neque maledixit neque sine necessitate locutus est. **In** morte hoc fuit a beato **Pablo** preceptor **Dyoscori** qui postea episcopus ordinatus est a **Ammonio** et **Iohannes** frater **Dracō** viri mirabilis. **Hic** autem **Pablo** habebat sanctitatem et virtutibus famam magnam et ita erat preceptor aurum et argentum etiam deposcit rationem. Denique retulit mihi beata **Melania** quod in primis cum aduisset de **Roma** in **Alexandria** et aduisset de eius virtutibus. **P**roximo referentem quod etiam perduxit eam in solitudinem ad visitandum sanctos patres. Dicebat ego beata **Melania** quod obtuli ei argentum erarium trecentarum librarum deprecans eum ut de rebus meis acciperet ad erogandum pauperibus. **I**psa vero sedebat et tenebat de folijs palmarum sportellas. **B**enedixit autem me dicens. Dominus deus retribuatur tibi mercedem. **E**t dixit dispensatori suo **Theodoro**. **S**uscipe et dispensa hec in omni **Lybia** et in insulis fratribus. **H**ec enim monasteria magis indigent. **P**recepit quod ei nulli in **Egipto** dare eo quod abundantior esset provincia. **E**go autem stabam expectans honorem aut glorificari super quod obtuleram. **E**t nihil audiens ab eo dixi. **U**t scias domine quantum est. quod trecenta pondo fuit. **I**psa vero nec respiciens me. respondit dicens. **C**ui obtulisti hec filia pensare opus non habet. **Q**ui enim pensat montes et omnem molem terre multo amplius

nolet quantitate huius argenti. **S**ic
in hoc debiles: tene mihi dicere
quantum est. **S**i autem deo obtulisti
ille qui vidue minuta non despicit
pauperis nec tuas oblatione tradit
oblivioni. **I**ta ergo gubernavit
ac dispensavit dominus ut quando ingressa
fui in montem post paucos dies defun-
ctus est homo dei non infirmatus
sed sportellam consueundo defunctus est si-
ne febris: anno domini .lxx. **V**ocavit autem
me novissime cum transpungeret
sportellas et compleret et dixit mihi
Suscipe istam sportellam de manibus
meis ut memor sis mei: aliud quod
tibi relinquam non habeo. **Q**ueque ipsa
sepeliuit sicut domus corpus inuoluit
et ita ipsa egressa est de heremo. **S**por-
tellam vero usque ad mortem per benedictionem
servavit. **I**ste beatus **P**ater in
ipsa hora fuit exivit astantibus **M**a-
chalo presbitero et **A**mmonio viris
notatissimis in conversatione sancta etiam
pateribus et alijs fratribus hoc dixit
se prohibere: quod ex eo quod veni in hunc
montem solitudinis et edificavi in cel-
lam et mansi in ea de labore manuum
mearum viri et non recordor me gressus
panem aliquem manducasse. nec petere
me de verbo quod locutus fui usque ad
hanc horam et ita vado quasi nunc in ci-
piens deum colere. **C**a. vii.

In hoc monte nutritie
Beniamini dictus est quidam sanctus vir
qui vixit usque ad octoginta annos ab-
stinetissime et studium gerens circa
tutes animi. **C**onsecutus est autem
a domino gratiam sanitatum et si cui manus
imponebat aut oleum benedictum
dabat: omnis ab eo infirmitas re-

pellegebat. **H**ic itaque quod tante gratie dig-
nus habitus est. ante octo menses
mortis sue precipitatus factus est
in tantum corpus eius tumuit. ut alter
eum **J**ob putaret. **A**ssumes ego nos
beatus **M**acharius qui tunc erat pres-
biter in monte nutritie me et **T**heodo-
rui ac macharioli dixit nobis. **V**e-
nit et videte novum **J**ob in tanto tu-
more corporis et passione insana-
bili: imensam gratiam actionem semper
deo reddentem. **A**leuitis ergo vidimus
eum in tanto tumore corporis. ut non
posset digitus manus eius alteri con-
iungi. **I**ntuentes autem hanc passio-
nem crudelissimam. oculos auerteba-
mus. **T**unc dicit nobis beatus **B**enia-
min. **O**rate filii hominum. ut si interior homo
meus precipitatus fiat. **I**ste autem nec
bene patiens profuit. neque male pa-
tiens nocuit. **P**er octo ergo menses cel-
lacum ponebat latior in quam incessabi-
liter sedebat per reliquas corporis neces-
sitates nec enim iacere poterat. **I**n
hac tamen passione posuit alios sana-
bat. **N**ecessarie autem enarrauimus pas-
siones hanc ut non conturbemur si quando
aliqua gravissima egritudo viris
iustis euenerit. **D**efuncto autem eo li-
me de ostio tulerunt et postea ut pos-
set corpus eius efferri. **T**antus erat

tumor corporis. **C**a. viii.
Referebat abbas

Beniamini quod quidam tempore ego et presbiter
de cella applicuimus ad seniore ha-
bitantem in heremo scythie et obtuli-
mus ei modicum olei. **I**lle autem dixit
nobis. **E**cce illud modicum vasculum
quod ante triennium dedistis mihi: sic
plenum manet usque hodie. **R**os autem

aliter *Job*

hec audiētes dixim⁹. Et quā ppter
pater vel in diebus festis non gus-
tasti de ipso oleo. Et tūc dixit no-
bis Ideo p̄cipere nolui ex eo ne for-
te cōsuetudo mihi fiat a requirere
de suauitate olei cōditos cibos a p-
occasione suauis cōditure compel-
lar descendere ad ciuitatem seu ad
vicos: emere oleū a reuerti ad he-
remū. itē q̄ descendere a reuerti ad
cellulā meā. a p̄ hāc occasione vt
dixi descendēdiā ascendēdi incipiat
vagari sensus meus a mēs mea:
a perbā vtilitatem secretionis vite
dyabolus enim multiformis ēa di-
uersa retia texit vt capiat mentes
hōim. Iḡ nos hec audiētes amia-
ti sum⁹ prudentiā a cōuersationem
sancti senioris.

Ca. 4.

Tem referebat nobis

abb idē Beniamī. q̄ p̄xissent ad
quēdā senē q̄ tenuit eos ad refe-
ctōnē a pauit eis lenticule cibū coctū
Misit autē in cōditurā oleū q̄ de se-
mine Rafanoꝝ in locis illis fieri so-
let: Nos autē dixim⁹ ei. Quid magis
de alio bono oleo mittere possim⁹
comedere. Ille autē h⁹ audiēs a sig-
no crucis se signās dixit nobis Et
ē aliud oleū p̄ter ip̄sū. Ego hoc nū-
q̄ audiui. Erat em̄ ipse senior ex in-
fancia sua in heremo nutrit⁹ a sep-
pmāsit ibi apud sādōs seniores a
neq̄ in citates neq̄ in vicos aliqu-
e gressus est.

Capitulu dēcimu.

Appoloni⁹ qdā no-

mine ex negotiatore fuit re-
nūciā q̄ seculi aq̄ib⁹ a cōfusus ad

seruitiū Christi hītauit in monte
nitria neq̄ artez discere potuit. ne-
q̄ vacare in scribendis libris p̄ se
nectute. Viuens autē in supradcō
mōte. xxv. annis hoc hūit studi-
um vt ex proprijs p̄cūis et suis
laboribus omnia cellarica cōpara-
ret de Alexandria. a in omni frater-
nitate ministravit infirmatibus a
erat vidēs eos a prima luce vsq̄ ad
horam nonā per singula ostia in-
grediens monasteriola ne q̄s for-
te iaceret. Portabat autē vnaꝝ pas-
sam malagranata a similia que i-
firmis necessaria sunt. Hanc exer-
cuit cōuersationē in senectute sua
Qui moriēs similes sibi dereliquit
guitariū rogans eum hāc exerce-
re amministrationē. Quin q̄ milib⁹
mōchoꝝ habitantiū in monte ne-
cessaria erat talis ministratio pro-
pter quod heremus esset locus ille

Capitulum vndecimū

Fuit ali⁹ quidā de

antiquis monachis nomine Na-
thanael. Hunc ego non inueni.
transierat enim de corpore ante ad-
uentum meū ante annos. xv. Eos
autem qui conuersati sunt cum eo
inueni. Interrogauī autem eos v-
tutem viri. Ostenderunt autem et
mihi cellam eius i qua habitauit
sed tunc nullus habitauit in ea
propter quod proxima ēēt ciuitas
vico cōhabitantibus secularib⁹.
Ille enim eam tunc construxit q̄n-
do rationes erant serui dei qui dīcū-
tur Anachorite id ē qui recedunt
in secretiora heremi loca. Refere-
bant autem hec de eo p̄cipue

q̄ tantam hēbat patientie v̄tutem
in cella vt non moueret a p̄posito
suo. In quibus illusus in p̄mis ab
eo qui om̄es illudere festinat a de
cipit: demone. t̄dio quodā oppres
sus egressus de p̄ma cella a aliam
cōstruxit sibi prope quendam vicū
Post q̄ autē p̄fecit eaz habitauit
in ea. Post tres vero mēses affuit
demō. quadā nocte taurē tenēs
sicut carnifer. indumētū habens
quasi militis cōfutum: a faciebat
strepitus de taurē illa. Ad quem
ait b̄tis **Nathanael**. Quis es tu
qui talia p̄sumis sup hospitio lū
meū. R̄ndēs autem demō dixit ei.
Ego sum q̄ te de illa cella cōpuli et
rem̄vt a de hac te effugāte. Cog
no scens autē quia illusus est: r̄u
tatur statim ad p̄orem cellaz. Et cō
plens in ea triginta a septē ānōs:
nō trāsiuit limē ostiū cellule cōten
ēs cōtra demonē. Qui tanta ad in
ueniens ostendebat ei vt eū opelle
ret egredi. quāta referre satis lō
gū est. In quibus hoc obseruās
septē episcopos p̄ sanctorū viroz vi
sitationē suē ex dei p̄uisione factā
suē ex temptatione maligni: pau
lomin⁹ fecit euz excedere a p̄posito
suo. Episcopo autē post q̄ orassent
egredientes non deduxit eos nec
passum pedis. Dicunt ei ministri v̄
p̄acom. Sup bā rem fecisti vt nō
deduceres ep̄os. Ipse autem dixit
eis. **Ego a dñs ep̄is om̄iq̄ seculo**
mortuus sū. Habeto em̄ occultum
p̄positū mētis mee. Et scit deus cor
meū. q̄ de cā nō deduxi eos. Expa
uens autē demō de circūuentione
hac subornauit āte nouē menses

mortis ei⁹. et efficit q̄si infans no
nē anorū minās asinū portantem
panes in cophimis. Et p̄pinquās
vesperā p̄funda ad eius cellā. sine
it cadē asinū. Et clamās q̄si infans
abba iqt̄ **Nathanael** miserē mei
a bā m̄ manū. Qui audiēs vocē q̄si
infantis apuit ostiū. Stās ab intus
dixit ei. Quis es tu a qd vis vt faci
az tibi. Dixit ei **Ille** sū puerul⁹ et
panes fero v̄uiū fr̄is ipsius est a
crastinō sabbato illucēte necessa
ria est ista oblatio. Dep̄cor ne des
picias me: nē forte a bestiis et lee
nis comēbat. Multe em̄ sunt in ill
locis. Stans autē a stupens beat⁹
Nathanael: cōmotus visceribus
cōturbatus cogitabat intra se di
cens: q̄ aut de mādato habeo ca
dere aut de p̄posito. Post hec autē
cogitauit. Melius ē me non trans
gredi q̄ tanto p̄annorū p̄positum
p̄dere in confusione sathane. Et cū
orasset. dicit loquenti ad se quasi
infati. Audi infas. Crede in deū cui
fui⁹. q̄ si necessari⁹ sit tibi ad in
torū transmittet tibi de⁹ a neq̄ lee
na nocēbit te neq̄ aliquis. Si autē
tēptatio: confestim reuelabit dñs.
Et claudēs ostiū introiit. Cōfusus
autē demon q̄a supatus est. in tur
binem resolutus est quasi onagri
exiliētes a fugientes a sonos em̄t
tentes. Iste triumphus beati **Na**
thanael fuit a hec cōuersatio: et
hic finis.

Ca. xij.
De magnis ⁊ p̄cipu
is a sc̄is ac b̄ssimis viris multa a
incredibilia piget me dicē vel scri
bere ne forte mendacij op̄inionem

ferā. Quia autē p̄b̄it deus o mne s
quī loquūt mēbatū pronūciauit
spūssand⁹: m̄ ergo nō mentienti
famula dei fidēssime nō discredas
No nāq; Macharij erant vñ⁹
quidē Egiptius genere. alius vero
geutaria vendēs. Primū ergo refe
rā de Egiptio q̄ vixit annos nona
ginta. Itaq; in solitudīe fecit an
nos sexaginta triginta ānorū in
grediens iuuenis a tantam cōsecu
tus est discere cōem vt dicerent eum
ne apoteptā v̄ inuenēz senem p̄p̄
q̄d a celerius profecit. Quadragin
ta em̄ annorum factus cōtra spiri
tus demonū accepit gratiam sani
tatum: a m̄ssis diuinis dign⁹ fuit.
Huic cōmorabant duo discipuli i
solitudīe interiori q̄ vocatur Sep
thi. Ex quibus vnus quidē eāt mi
nist̄er eius iuxta eū propter veniē
tes citari ab infirmitatib⁹ a lāguo
ribus suis. alius autē secessit sepa
si in cellulas. Tēpore at aliqua nō
trāsactō: p̄uidens inspectū oculo
cordis dicit illi qui minist̄bat
ei vocabulo Iohānes. postmodū
q̄ factus est p̄sbiter in loco ipsius
Macharij. Audi me frater Iohēs
a acq̄esce monitis meis. Tentat te
spūs cupiditatis. Ita enim vidi et
scio. q̄ si mihi acq̄escis cōfirmabe
ris in loco hoc et flagellū non ap
propinq̄bit tabaculo tuo. Si autē
m̄ inobediens fueris exemplū Ihe
zi veniet sup te cuius ex passione
languescēs. Euenit ergo eū nō obe
dire: a post dormitiōē sancti Ma
charij post quīndē annos ita ele
fantiosus factus est. fraudans q̄
erant pauperū vt nō inueniret in

cōpore ei⁹ liber loc⁹ in quo quīs
digitū figēt. Et hēc est prophetia
sācti Macharij. **D**e esca autē ei⁹
a potu supflūū est enarrare qm̄ nec
apud negligētiōres inueniuntur ab
undantius citos percipere aut ex
quisitiū: in locis enim illis tam p̄
indigentia eorū que minime inue
niuntur q̄ etiā a p̄pter imitatiōē
habitantū ibidē multorū mōcho
rū. De alio autē eius studio diceba
tur eū sine intermissione excedere
mētē a magis āpliori tēpore deo
adherere sensus eius. q̄ in istius
mūdi habitatione. Huic seruī
multa miracula que fecit deus per
eum. Nā multos exatos a demo
nibus diuersas egritudīes fusti
nentes curauit dñs precibus ei⁹.
Ut enim q̄dā Egiptius cōcipi
uit ingenuā mulierē maritatam.
Et non valens eam capere: locut⁹
est maleficio dicens. Facito eaz vt
amet me: a ita agat vt prōiciat eā
vir eius. Accipiens ergo malefi
cus sufficienter vsus est maleficio
et fecit eā equā videri. Videns at
eius vir remens de foris mirabat⁹
q̄ in lecto eius eq̄ iaceret: et cepit
plangere a eiulare. Nā loquebatur
animali: a rñsum nō dabat. Itaq;
depcatus ē p̄sbiteros possessionis
a adducēs oñdit eis. Qui nō inue
nerūt eā vsq; ad tres dies. Neq;
fenuz accipiebat quō equa. neq;
panē sicut homo. Vtroq; priuaba
tur cibo. Ad vltimū vt glorificare
tur de⁹ a apparēt X̄tus sācti Ma
charij. ascēdit in corvī vt duceret
eam in solitudinem. Et vixit eam
quasi equā: a duxit in solitudinēz

Cū appropinquaret g: Stabant fr̃es
iuxta cellam Macharij litigantes
a dicētes Quid abduxisti huc equā
istā. Dicunt ei Quid enim habet.
Qui r̃ndit. Vxor mea erat a i equā
cōuersa est. Et hodie habet tertiu;
diem. non gustās quicq̃. Qui re
tulit sancto Machario int̃ orā
ti. Propterea enī reuelauerat ei d̃s
us. R̃nt ergo fratribus a dicit eis
Equū vos estis. quī equorum ocu
los habetis. Illa autē mulier non
est transfigurata: s̃ solū in oculis
eorū q̃ seducit̃ videtur equa. Et bñ
dicens oleū a ṽtice perunxit eā nu
dā sup̃ orauit: a statim fecit eam
mulierem videri ab omnib⁹. Hās
autē ei cib⁹ fecit eam māducare:
a dimisit eam proprio viro gr̃as
referentē deo. Et p̃cepit ei dicens.
Nūq̃ cesses a cōione. Nec autem
tibi euenerunt. quia p̃ quinq; sep
timanas nō appropinqmisti dimis
sionē. Illa q̃ puella ad eum delecta ē
cūis obscena corporis ita ex omni
parte cōputauerant. vt cōsumptis
carnibus interiora quoq; a secreti
ora nudarentur ac verum inde
ebulliret innumera multitudo: ita
vt ne accēderet quidem quisq̃ ad
eā p̃ fetoris horrore. Nec cum alla
ta a parentib⁹ a piecta fuisset an
fres eius: miserans ṽginis cruci
at⁹. equo animo inquit esto fi
lia. hec tibi ad salutē dñs: nō ad i
teritū dedit. Vñ p̃uidendū ē magis
vt sanitas tua nullū tibi piculum
inferat. Et cum stetit i orationi
bus p̃ septem cōtinuos dies a ole
um benedicens in noīe dñi punge
nt mēbra eius. ita eam sanā red

didit. vt a repata nature q̃litas et
p̃fecta muliebris i ea species a pa
reret: essetq; ei de cetero inter hoīes
cōuersatio absq; p̃stīme infirmi
tatis obstaculo. Aliud itē refer
tur eius gestum continentie in lon
go tempe. Sub terra fecit trāsitu;
a cella vsq; ad dimidiū stadium a
speluncā constituit ad vltimū a si
qñ ei plures molestabātur: occul
te de cella sua egrediens ibat in spe
luncā a nemo eum inueniebat. Re
ferebat ergo nobis quidā de strē
nūis discipulis eius. quia cundo
vsq; ad speluncam. xliiij. oracōes
faciebat a reuertēdo. xliiij. De h̃
egressa est opinio. quia mortuum
suscitauerit a suaserit hereticum cō
uerti nō credentem resurrectionem
corporū fieri a famā optinebat in
solitudine. Sciebant enim aliqui
venisse ad eū hereticū: quendam
iheracitam. qd̃ gēnus herese os in
uenitur apud egiptum. Tūc cum
p̃ multam loquendi artem pluri
mos fratē qui habitabāt in here
mo cōturbaret ausus est etiam co
ram ip̃o fidei sue asserere p̃uitatem.
Cui cū senior resistere a otradice
ret. ille ṽrba simplicia argumen
tis callidis eludebat. Sed vt vi
ret s̃c̃t̃ fidei fratē perditari: quid
opus est inquit nos ṽbis confen
dere ad subuersionem audientīe.
Exeamus ad sepulcrā fratē qui
nos p̃cesserūt in dñō: a cui nō it̃
p̃cesserit dñs resuscitare mortuū de
sepulcro sciāt omnes q̃ illi⁹ fides
p̃batur a deo. Sermo hic placuit
oib⁹q; aderant fratrib⁹ a p̃cesserūt
ad sepulcrā. Dormat Macharius

Iheracitā vteuocaret mortuū i no
mine dñi. At ille. tu inq̃t q̃ p̃posuif
ti p̃or euoca. Et Macharius p̃ster
nēs se in orōne añ dñm: vbi suffi
ciēter orauit eleuatis surfū oculis
suis. tu inq̃t dñe q̃s ex duob⁹ nob
redā fide teneat oñde. eleuato hoc
mortuo. **H**ec cū dixisset fr̃is euuif
dā nomē q̃ nup fuerat defūct⁹ euo
cauit. Cui ille cū de tumulo rēdisz
accedēs fr̃es otinuo q̃ supposita
erāt auferūt a eductū eū de sepul
chro resolutis fasciis q̃b⁹ p̃strid⁹
eraterhibuerūt vinctē. **I**heracita
vbi hec vidit obstupescit in
fugā cōuertit. **Q**uē fr̃es oēs ille quē
tes extra tēminos terre ill⁹ exturba
uerūt. **H**uic oblat⁹ ē aliqñ demo
nē patēs iuueis a p̃pria matre cō
scissa. duob⁹ humibus colligatus.
Et hanc habebat immissionē demo
nis. post q̃ mādueasset triū mo
dioū panes a bibisset lagenā de
aqua euuctans in aerem soluebat
escas. Ita em̃ cōsumebatur q̃ deuo
rasset vel bibisset q̃si ab igne. Est
em̃ turma q̃ dicit ignita. Diuerse
q̃ppe sunt demonū sicut a hominū
nō substantie. s̃ voluntates. **H**ic g̃
non sufficiente sibi esca. p̃pria bite
batyrinā. **P**langēte ergo matre
a dēp̃cāte sandū Machariū. acci
piens eū impetratus est dñū a suppli
cās post vnam a sebam diem atte
nuauit passionem. **D**ixit ergo ma
tri eius **Q**uantum vis vt omedat.
Que rēdit. **D**ecē pondo panis **C**or
ripuit ergo eā. q̃ multū dixit. **S**u
p̃rorans vero ei vsq; septem dies
statuit ei in tria pōdo vt possit ope
rari: atq; ita curās eū reddidit ma

tri. **M**ulta etiam a alia ferebant de
eo q̃ nimis plura sūt ad scribēdum
Sed ex hīs paucis etiā cetera ei⁹
opa noscuntur. **H**unc ego non vidi
Anno q̃ppe ingressiois mee in so
litudine quieuit. **Ca. xij.**

Quodā tēpore cum
Ad bñm Machariū q̃ dā venif
set desiderās in p̃posito mōcho ruz
fuiē **C**hristo a dēp̃cāte sandū senē
vt instrueret ac doceret a ex fonte
doctrine salutaris q̃ in eo p̃ sū spi
tus grām abūdabat cōfirmaret
et q̃lter posset iuuante dño infidi
as atq; impugnacōnes maligni
euadere p̃moneret. rēdis **M**acha
rius dixit. **S**i vere ex toto corde desi
deras renūciare huic seculo filiole
a adherere dño saluatori sicut dicit
p̃ba in psalmo **A**dixit aīa mea
post te. me autem susceperit dextera
tua. pata est em̃ dextera dñi cōsu
gētes ad se suscipere. oportet te re
nūciare huic mūdo a oēs adūs ei⁹
abijcere. sicut dicit ap̃ls scribēs ad
collosenses. **M**ortui em̃ estis huic
mūdo a vitavā ab scō dita est aīa
Christo in deo. **C**ū ei **C**rist⁹ appa
ruerit vitavā. tūc a vos apparebi
tis cū ip̃o in gl̃a. **H**ec audiens iuni
or dixit. **C**rede m̃ beatissime patre
q̃ a mentē meam alienauit ab hoc
mūdo ab omib⁹ q̃ in eo sunt vt iaz
tanq̃ mortu⁹ degā in hui⁹ t̃p̃is vi
ta **C**ognouit ei quō t̃p̃a hāc t̃nūto
ria atq; corruptibilia sūt oīa q̃ in
hoc mūdo vidēt esse t̃o. **T**ūc dicit ei
senior. **A**udi me fili⁹ vade ad septē
tra mortuorum a q̃ pluris mūti⁹
in lūsq; iuicij⁹ ac maledicij⁹ etiā

a lapidib⁹ eos deſtate vt puoca
ti irritent aduerſus te. **H**is auditis
iunior ſtaſi perxit ad monumēta
mortuorū. **C**ūq; ſcđm preceptū bea
ti ſenioris multis eos vt putabat
iniurijs affeciſſet reuerſus ad ſan
ctū **M**achariū dixit ei quod ſe celi
Interrogauit ergo euz ſenior ſi ni
hil tñ diſſent illi mortui. **E**t rñdēs
dixit. **N**ihil penitus dixerunt dñe.
Iterū autē precepit ei dicens **P**erge
craftino die: a mltis preconijs col
lauda a glorifica eos. **A**bijtq; ite
rū frater ad ſepulcra mortuorum
a cepit laudae honorificiq; ſermo
nibus glorificare eos dicens. **V**os
magm̄ eſtis a ſancti a ſimiles apo
ſtolicis viris: a iuſtitia magna in
vobis ē. **E**t alias q̄ plurimas lau
des cum ad eos dixiſſet. reuerſus
ad cellam dixit ſeniori **E**cce ſcđm p̄
ceptū tuū dñe pater laudau a glo
rificau illos mortuos a nihil mi
hi penitus dixerunt. **T**unc dixit ei
ſanctus **M**acharius **C**onſidera ſi
li: qm̄ ſicut iniurijs a contumelijs
exprobaſti illos mortuos a nihil
tibi locuti ſunt ita ergo a tu ſi vis
ſalius eſſe a in ſancto ppoſito pla
cere ſaluatori nrō imitare ipſuz do
minū ſaluatorēq; noſtrū. ſicut di
xit beatus **I**ohānes euangelista.
Qui dicit ſe in **C**hrīſto manere de
bet quē admodū ille ābulauit a ip
ſe ambulare. **E**t in euangelio legi
mus. qm̄ iudei multas iniurias in
ſtigante dyabolo in dñm noſtrū
ſaluatorem dixerunt ſamaritanū
eū a demoniū habentē a in belze
bub pñcipe demoniorū eicientē de
monia. **N**ā a ſeductōrē eū auſi ſūt

dicere: a hec omnia patiēter bñs ce
lia terre creator ſuſtinuit vt nob
ſue patiētie lenitatis a hūilitatis
p̄leret exemplū. **N**am ſi voluiſſet
potentiā ſue maiestatis oſtendere
a iniurias vmbicare omnē ſubito
mūdum in chaos deduceret: a nec
genus hominū. nec ipſe ſaltē appa
reret mūdus ſi in momēto omnia
interirent. **V**erū tñ nobis hec ſacere
inenarrabilis **C**hrīſti dñi pietas
bonitatis. qui nō ad puniendum
ſi ad ſaluandū venerat mūdum.
Ideo em̄ patienter omnia ſuſtinuit
vt nobis exempla patiētie a hūi
litis oñderet. **V**nde a ſequētib⁹
ſe diſcipulis dixit. **D**iſcite a me. q̄a
mitis ſum a humilis corde vt inue
nietis requiē animabus vris. **S**ed
a omnes a ſeculo ſā dñi tam pphete
q̄ apoſtoli obprobrijs iniurijs ac
diuerſi afflicti tormētis ſemp imo
bilē virtutē patiētie a humilitatis
tenuecūt a ne q̄q; humanis laudi
bus ſunt decepti. **R**espicientes nāq;
inanis glorie preſentis vite vanos
rumores illam ſolam celeſte etē
nam gloriā cōcupiſcunt qui **C**hrī
ſto placere deſiderant que ex deo ē
a pmanet eternū. claritatis ſplē
dorem nulla humana lingua po
teſt extinguere. **H**ec igitur exem
pla patientie a humilitatis conſi
derans fili ole. ſi qñ irrogate ſuer t
tibi iniurie fortiffime virtutem pa
cientie a humilitatis cuſtodi imi
tans pphetam q̄ dixit. **E**go autem
tamq̄ ſurdus non audiebam: a ſc̄
mutus non apertiens os ſuū: et ſa
ctus ſū ſicut homo non audiens a
nō habēs in ore ſuo redarguē

¶ **Q**uod certe ad omne bonum sensum nunc
quotidie in sinu psallit. **C**ave eti
am ne vanam gloriam laudesque hominum de
lecteris et perdas omnia que laborando in
bonis operibus acq̃ueris fructus que ie
iunij et abstinentie tue vigiliarumque
oracionum mercede in eterna vita non esse
quis a domino quod ipse dixit in euangelio
de eis que laudis hominum querunt. **A**men di
co vobis quod receperunt mercedem suam et
alia multa sunt que de cauenda vana
gloria sancte scripture admonere non
cessant. **C**ave ergo fili et neque ad ir
rogatas iniurias exardescat in ira
cunctia animus tuus. **E**t si imitatus fuerit
cor tuum ipse tamen districte in timore
domini refrena ab iracundia animi tui ut
possis virtute humilitatis ac patientie
custodi: et tunc veraciter omnibus quod pro
misi dicere quod tanquam mortuus de
gas in hoc mundo. si nihil turbulen
tum videas eis que tibi iniurias irro
gant sic nec illi de monumentis mor
tui in quibus multas iniurias et contumelia
dixisti et nihil tibi penitus viderunt.
Ideoque oportet ut fortiter custodi
amus virtute humilitatis ac patientie
quatinus possimus ad celestia pro
mia et ad eterne vite comoda perue
nire sicut dicit in Apocalypsi dominus.
Tene quod habes ne alius accipiat
coronam tuam. **¶ Ca. xiiij.**

Sanctus abbas ma
charius comonebat sepe disci
pulos suos et docebat eos dicens.
Memento te spiritus quod ante conspectum domini omni
potentis consistam. qui perspicit omnium ho
minum cogitationes et singulorum cor
da intelligit. **¶ Q**uod etiam a sancte scrip
ture testantur et apostolus docet et di

cit. **V**ir est enim sermo dei et efficac
et acutus omni gladio anapitape
tingens usque ad diuisionem anime ac
spiritus compagum quoque et medullarum
ac discretorum cogitationum et intentio
num cordis et non vlla creatura inuisi
bilis in conspectu eius. **O**mnia autem
nuda et aperta sunt oculis eius. **I**deoque si
nos fratres pulsauerit delectatio carna
lis et concupiscentia fornicationis festie
in pellere et abijcere de corde nostro soli
dissimam et pessimam cogitationem
inuocantes iniquissime aduocamus
domini nostri Iesu Christi in orationibus et
ieiuniis ut virtute potentie sue eripi
at nos a peccato et creant sathan sub
pedibus nostris. **O**portet ergo ut etiam nos
metipso corripiamus dicamus quod
ad animam nostram quam delectatio qua
dam corporis que te male oblectat ad
modicum temporis est. **N**am tormenta et crucia
tus anime et corporis in igne eterno ge
bent in perpetuas permanent penas.
Illud etiam admonentes animam nos
tram dicamus. Si erubescis homines simi
les tui peccatores ne videant te peccan
tem. quod non magis reuereri et timere
debes maiestatem dei omnipotentis quam omni
um secreta cordium considerat sicut et
apostolus ait. **O**ia nuda et aperta sunt oculis
eius. **T**alibus ergo cogitationibus si in
crepamus nosmetipsos continuo timor
domini venit in corde nostro et in amore ca
stitatis confirmat anima nostra etiam et ad
omnia precepta domini facienda incitamus
adiuuante nos gratia domini nostri Iesu christi
qui finem sibi in castitate et castitate
promisit celestia et eternam gloria
sa futuri seculi vita cum angelis san
ctis in perpetui luminis splendore sem
per gaudere. **¶ Ca. xv.**

Dicebāt scī p̄res de

ſācto Iohanne qui cognōia-
batur colob. q̄ dum demessis ope-
ritereſ valde fatigat⁹ rep̄ntabat
ſe ſāctis ſenioribus. factaq; cū eis
orōe ſtaſi p̄gebat ad cellulā ſuā
per multa t̄p̄a in ſilencio vacabat
orōnibus ⁊ lectōnibus ac meditā-
tōnī ſcripturarū ſāctarū opa ma-
nuū quotidie exēns nullū ad ſe p̄-
mittebat venire Dicebat ei quō p̄
occāſionē in meſſis ope diſp̄gitur
⁊ p̄vagacōem patit̄ mētis itencō
⁊ idō diuerſi cogitacōib⁹ obligat⁹
Abdebāt at̄ ſibi magis abſtinen-
tiā dicēs. q̄ p̄pter laborē meſſis in
diebus illis quotidie panē in ſatu-
ritate edebāt. Nunc autē qm̄ in cel-
la mea q̄ſ eo oportet me abſtinen-
tiā ⁊ vigilias addere: vt cōpenſet̄
⁊ reparetur quod in illis diebus
inmiſſum eſt. **Ca. xvi.**

Quidā ex fratribus

interrogauerūt hūc ip̄m beatū Jo-
hānē de cā abſtinētie. Et tūc eis di-
cēs. q̄ Daniel p̄ph̄ta dixit. panes i
cōcupia nō comedi Dicebat. n. mo-
nendo frēs. Cōſiderate dilectiſſimi
quō nihil forti⁹ eſt i beſtijs tre leo-
ne: ⁊ t̄p̄t̄rēz ſuū cabit i laq̄z
⁊ illa feratilis ⁊ magna fortitudo
ei⁹ humiliat⁹. Tali etiā exemplo
ip̄ſe beatus Iohānes inſtituebat
frēs dicēs. Si voluerit impator ali-
quā aduerſariorū obtinere ciuita-
tate prius eſcam eorū ⁊ potū inter-
dicte. ⁊ ita neceſſitate contritū hūi-
liatur ⁊ imperio ei⁹ ſubiciuntur
ſic ⁊ p̄ſiones ac vicia corp̄is

nei ſi fame ieiuniorū ac labore ma-
cerant vigilanti: tūc etiā aduſario
cū nrōz videlicet demonū virt⁹ hu-
miliat⁹ quā p̄ corp̄is nei fortitudi-
nē cōtra nos impie ſolent exer-
cere. **Ca. xvii.**

Aliū at̄ Mathariū

cōtemplat⁹ ſū alexandrinū p̄ſbiterū
in loco quī bī cellia. in q̄b⁹ cellis
ego habitauī ānis nouē. In q̄b⁹
⁊ trib⁹ ānis poſt me ſup̄uirit. Et q̄
dāvidi apud euz q̄dā at̄ audiuī q̄
dā ab alijs didici. Erat at̄ obſ-
natio ei⁹ h̄c. q̄ ſi quīd audiuit ali-
cubi modis omnib⁹ hoc apprehen-
dere ſeſtimabat. Aud iens ḡ a q̄dā
q̄ talenentiote mōchi per omnē
quadageſimā abſq; igne cibū ſu-
mūt: ſtatuit ſeptē ānis q̄d p̄ ig-
nē tranſit nō manducare n̄ holera
cruda ⁊ ſi qm̄ inueniebat legumē
iſuſū: n̄ aliud guſtās Cōplens at̄
hoc. p̄ nihilo durit h̄mōi vſuz Au-
diuit iterum de alio quodam q̄ li-
brā panis comedere frāgens ſibi
bucellatā cōdens in lagenā miſit
decreuitq; t̄m comedere q̄d poſſz
man⁹ afferre p̄ os lagene Et ſic re-
ferebat ip̄e q̄ gaudēs q̄c app̄l̄e
debāt āpl⁹ de fragm̄to panis: ſed
nō p̄mittēbāt eximē. p̄ eo q̄ āgu-
ſtius eſſet forāme lagene V ſq; ei
ad tres ānos hanc habuit abſti-
nentiā: q̄tuor aut q̄nq; vncias co-
medens: tantūde ⁊ a quam bītēs.
Nā vnū ſextariū olei p̄ totū ānum
expēdebat Tercū alia ei⁹ obſer-
uatio talis fuit decreuit ſup̄rare
ſonū ⁊ ſicut referebat nō intrauit
ſub tectū vſq; ad viginti dies vti

Ita nimio quidem estu verbaſſe
per diem nocte conſtrungebat fri
gore: & vt dicebat miſi velocius in
greſſus ſub tectum fuiſſem ſonuz
q̄ cepiſſem. ita mihi explicatum fue
rat cerebrum vt pene exceſſum pa
ſceret mentis. **Q**uando ergo me in
quit vici tanto ad nature neceſſa
rium requirentis ſomnum ceſſi.

Iſte aliquando temptatus ē paſ
ſione fornicationis & condemnauit
ſemetipſum in paludem **S**cythiē
ſem que eſt in ſolitudine ſedere nu
dum mēſibus ſex vbi ſunt culices
ſicut nebule. que etiam agreſtiū
porcorum perforant pellem. **I**ta er
go perforat⁹ eſt totus & ſtrumas
fecit vt putarent aliqui quia eleſā
tioſus eſſet factus. **V**eniens ergo
poſt ſex meſes in cellam ſuam. de
vite cogit⁹ eſt quia ipſe erat **M**a
charius. **O**ſiderauit aliquando
ipſe in ortum ſepulture. **J**amne &
Mambre ingredi ſicut nobis reſu
lit. **I**pſe autem ortus ſepulture fa
ctus eſt a magis qui potētes erāt
quondam apud pharaonem. **D**e
quadrīs igitur lapidibus cōſtrux
erunt opus & ſibi metiſſis ſepul
crum ſecerunt & multum aurum re
condentes plantauerunt etiam ar
bores. humidus eſt enim locus.
in quo & puteus foderunt. **Q**uia er
go viam ignorabat arbitrium
quoddam ſequebatur ſtellarum
ſicut in maris pelago nauigātes
obſeruare ſolent. **I**ta in ſolitubi
nem ingrediebatur. **A**ccipiens li
gaturam calamosum per vnūq̄
q̄ miliariū iudicii gratia figebat
vt ſemitam adiuuaret unde reuer

teretur. **P**errambulans ergo die
bus nouem peruenit ad locum.
Demon autem qui ſemper dimica
toribus **C**hrīſti reſiſtere ſolet
colligens omnes calamos quos
pro iudicio ſibi poſuerat a milia
rio orti illius ſepulcri dum ipſe re
quieſceret ad caput ipſius poſuit.
Surgens igitur reperit calamos
et hoc factum eſt deo permittente
ad eius probationem vt nō in ca
lamos ſperaret. ſed in columnam
nubis que precebat filios iſra
hel quadraginta annis in ſolitu
dine. **D**icebat autē q̄ caſtra demo
nū obuiāſſent ei egredientium de
illo orto clamantium inquit q̄ſi cor
m contra faciem meam & dicentū
Quid vis **M**achari⁹. **Q**uid vis mo
nache⁹. **Q**uid remiſti in locum noſ
truz. **N**on potes manere hic. **D**ixit
ergo eis ego quia oportet me igre
di & videre. **I**ngrediente autem eo
in ortum occurrit ei ſathanas cum
gladio euaginato comminans ei
Contra quem ſanctus **M**achari⁹
dedit reſponſum. **T**uremis ad me
cum gladio ego autem occorro ti
bi in nomine dñi **S**abaoth exerci
tuum dei iſrahel. **I**ngrediens ergo
inuenit ſitulam cretam dependentē
& catenam ferream ſuper puteu
m de multis temporibus reſolu
tam & fructus malorum grauato
rum nihil intus habentium prop
ter quod acuiſſent a nimio ſol ar
dore. abominaciones etiam ydolo
rum q̄ plurimas aureas. **I**ta ergo
reuertens venit poſt dies viginti.
Deficiente autem ei aq̄ quam por
tabat⁹ pane i multam anguſtiā

deuenit. Et cum iā deficeret appa-
 re ei puella stans sicut iheribat mū-
 dissimo linteō amicta: et habēs
 ydriam aque stillatē: quam vide-
 bat longe a se quasi stadium vñū
 Et vsq; dies tres ābulans et vidēs
 eam cū ydria stantem appropinq-
 re nō valebat sicut somnians: spe-
 autē videndi confortabat. Postea
 apparuit ei multitudo bubalarū
 ex quibus vna que habebat vitulū
 stetit: sunt enim multe in locis illis
 et sicut dicebat decurrebat ei de v-
 tribus lac. Et facta est vox desup di-
 cēs Machari: accede ad Bubalā
 et fuge. Supposuit ergo se ei: et lac-
 tatus resumpsit vires. Venitq; bu-
 bala illa ad cellā eius lactans eū
 et vitulum suū nō suscipiens. Reu-
 sus ergo ad fratres: cum indicass-
 de oportunitate loci multorū in flā-
 mati sunt animi vt pgerent illuc
 cum eo. Sed vbi sancti patres sese-
 runt animos inueniūt cōcitatos ad
 pgendum: represserūt eos salubri
 cōsilio dicentes. Locus iste si vere
 vt dicitur a Iamne et Mābre cōsti-
 tutus est: nō aliud de eo credendū
 est nisi qd dyaboli opere ad decep-
 tionem nostram forsitan prepara-
 tus sit. Si enim deliciosus ē et abū-
 dāns quam requiem sperabimus
 in futuro seculo si hic delicijs frui-
 mur. Hec atq; alia dicentes inue-
 niūt animos represserunt. Licet enī
 diuersorū pomorū amenus esset lo-
 cus et abundans omnib; necessa-
 rijs. sed non posse dicebant addu-
 ci illuc plures fratres ne forte veni-
 entes per heremū a demonib; deci-
 perentur. Multos enī aiebant esse

demones: quorū fremitus et callidi-
 tates ferre multitudo fratrum nō sue-
 ta non posset. Quodā tempore itē
 sanctus Macharius puteum fodie-
 bat: et ī proximo fructu filie ab
 aspice percussus est. Qui mortiferū
 animal a faucibus apprehendens
 manibus vtriusq; sciendens dixit ei
 Non permittente deo quare vsur-
 past venire. Habebat autem diu-
 sas cellulas. vnam in monte mitre-
 aham in solitudine interiore scythi-
 et aliam in loco qui dicitur cellia:
 et quedam absq; fenestris sunt in
 quib; dicebatur se deere in quādrage-
 sima. Alia angusta erat in qua ia-
 cēs extendere pedes non poterat.
 alia autem latior erat in q̄ suscipie-
 bat venientes ad se. Hic vero donā-
 te gracia Christi tantam multitu-
 tudinē verantū a demonibus cū
 iūt vt omnes mirarent et glorifica-
 rent virtute; saluatoris nostri Je-
 su Christi qui per eum operabatur
 magnifica. Cum autem nos ibide-
 essemus oblata est ei virgo q̄daz
 de thessalonica veniens que multis
 annis in paratili laborabat. Hāc
 itaq; vsq; viginti dies oleo sancto
 perungens et orationibus p ea in-
 sistens sanā remisit ad propriam
 ciuitatem. Que postq̄ peruenit ad
 domū suam multam oblationem
 dedit per diuersa sancta monaste-
 ria. Hic itaq; sanctus Machari-
 audiens quia magnam conuersa-
 tionem et regulam discipline tabe-
 nescite monachi haberent muta-
 to habitu accipiensq; indumen-
 ta rustici p dies quindecim ascen-
 dit in thebaidam per solitudines

Et ingressus monasterium. **T**aleneſio
taru querebat abbatē vt eius pre
sentaretur aspectibus viciu sanctū
Pachomiu noine. **P**robatissimū
famulu dei: grāz prophetie habēn
tem: cui occultatus est nūcu dei ad
uentus Macharij. **R**epresentatus
ergo dixit ei. **D**eprecor te domine
sācte pater suscipe me in monaste
rium vt efficiar monachus. **D**ixit
ei **P**achomius. **I**am senectute pro
uectus abstinentiam nō valet su
stinere. fratres enim continentissi
mi sunt a nō ferens eorū laborez
a scandalum passus regredieis de
trahendo eis. **E**t non suscepit eum
nec prima. nec secūda die vsqz ad
dies septem. **C**um ergo perseuera
ret etia: ieiunus permanens post
hec dixit ei. **S**uscipe me **A**bbas. a si
nō ieiunauero sicut a alij fratres
operatusqz nō fuero sicut a illi tūc
iube me iactari foris. **D**ec audiens
Abbas iussit fratribus vt suscipe
rent eum. **E**st autem congregatio
per singula monasteia mille qua
dringenti viri. **M**ultorum enim mo
nachorum beatus **P**achomius pas
erat a multa milia monachorum
congregatio erat: etiam a vsqz nūc
sunt **C**hristi gratia largiente. **I**n
gressus est ergo in monasterium
Trasacto autem paucō tempore
superuenit quadagesima a vidit
singulos quosqz addētes ieiunijs
a abstinentie. **Q**uidam enim eorū
post duos dies reficiebant alij au
tem post quinqz dies capiebant ci
bum: alij vero per totam noctem vi
gilantes oracōibz insistebant p
diem autem opera manuz exerce

bant. **H**ic vero sanctus **M**acharij
stabat in angulo tam diebus qz
noctibus non discedens quoqz vs
qz quo dies quadragita complere
tur. **A**duenit a pas chā. **N**eqz tūc
panem gustauit. neqz aliud quod
qz pulmētum nisi folia tantum de
caulibus a hec semel i septimana
die dominica fumebat. **N**ec disce
debat de angulo illo vbi elegerat
stare. nisi tantum corporalis ne
cessitatis causa et statim festināter
reuerteretur a claudebat ostium
super se a nihil penitus loqueba
tur sed in silencio tantuz labia ei
moueabantur. **E**t non cessabat con
tinue a sine cessacōe in corde suo
eloquia domini. diuinamqz scrip
tureqz commemorationem medi
tari a opeā manuz incessanter ex
ercere multo amplius qz alij frēs
Dec fratres videntes pene omnes
scandalisati sunt. **M**urmurantesqz
dixerunt proposito monasterij.
Vnde nobis hunc adduxisti tan
qz sine carne degentem ab condē
nationem nostram. **P**ropterea eum
Cognosce quia valde scandalisan
tur fratres in eo. **D**ec audiens pre
positus monasterij admirans tā
districtam conuersacōem eius o
rauit dominuz dicens. **M**anifesta
mibi peccatori seruo tuo domine
quid agere debeam. **E**t reuelatum
est ei qz ipse esset **M**acharius pres
biter. **A**lexandrinus in cella cōmo
rans. **E**duxit autem eum foras in
oratorium vbi altare positum erat
a amplectens osculatus est euz a
dixit ei. **V**ere vir beatus es sancte
Macharij a latuisti nos. **Q**uoniam enī

et multo tempore desiderabam? vi-
dere sanctitatem tuam et gratias agi-
mus domino nostro Iesu Christo quia
in spiritualibus bonis. maxime quod in vir-
tute abstinentie erudisti nos et par-
vulos nostros non alta sapere in
conversacione sua. Revertere ergo ad
locum tuum. non enim parum edificasti
nos beatissime pater et ora indefi-
nenter pro nobis. **Ca. xviii.**

Quodam tempore visita-
tionis atque edificacionis gratia prexi
ego ad eum et inveni ante ostium atrii
eius quendam presbiterum toto corpore vlc-
eribus plenum: capitis autem eius etiam
ipsa ossa exputaverant qui idcirco ad-
venerat ut oracionibus eius sanita-
tem reciperet. Sed sanctus Machari-
us non suscipiebat eum. Ego autem prostravi
me in terra ad pedes eius et deprecabar
ut suscipere eum. Respondens vir be-
atus dixit mihi. Indignus es ut sanitatem
recipias. Sed magis increpa eum et
suade ei ut non audeat accedere ad
sacrosanctum altare domini et offerre sa-
crificium domino quod fornicacio offertur pro
hoc castigat. Suade ergo ut resipiscat
et condignam agat penitentiam ut
misericordiam a domino mereatur acci-
pere. Itaque ego egressus ad illum in-
firmum. dixi ei omnia. Et ille terribiliter
conturbatus intremuit. Iuravit quod
in exitu vite sue non usurparet ad
altare domini accedere. Post hec prece-
pit ut ingrederetur et suscepit eum
et dixit ei. Credis quia deus est quem
nihil latet? Respondit. Etiam domine. Dixit
ei. Numquid potuisti illudere aut la-
tere deum? Respondit. Non. Ait ergo. Si ergo
cognoscis sancti criminis peccatum

tuum et dei castigationem intelligis
pro qua causa tanti mali plaga in
corpore tuo est ideoque percussus es
cessa a malis tuis et corripere de cetero
et confiteri semper cum lacrimis
penitentiam in timore cordis dolore in
conspetu domini peccatum tuum ut in
die iudicii possis aliquam misericor-
diam ac pietatem domini invenire. De-
bit ergo sacramentum se nunquam pec-
care neque ad sacrosanctum altare
accedere nec oblationem consecra-
re sicut laici forte habere. Itaque
post hec imposuit ei manum et ovis
pro eo ad dominum in paucis diebus
sanus factus est: capilli quoque capitis
eius creverunt et sanus abiit. Ip-
sis diebus oblatus est ei iuvenis
qui verabatur ab immundo spiritu
Et imposuit manum super caput eius
et aliam super pedes eius et tandem
super eum oravit usque in aera susce-
pit eum ille immundus spiritus. In-
flatus autem totus in tumuit puer
sicut ventus ita ut ex omnibus mem-
bris aqua funderet. Et subito da-
mans attenuatus est ac reditus
mensure sue. Tradidit ergo eum pa-
tri suo sanum vngens eum oleo sancto
Precepit quoque ut per .xl. dies neque car-
nem ederet neque vinum sumeret et ita
sanus redditus est. Referebat autem
nobis idem sanctus vir Macharius
ammonens ut caveamus inquit
multiformes insidias demonum: quia
quodam tempore nimis ei moleste fu-
erunt cogitationes vane glorie sci-
licet ut qualicumque modo eicerent
eum de cella eius et de secreta heremi
conversacione suggerentes ei ut
edificacionis gratia ad remedia

et sanitates hominū Romā perge-
ret pro salute animarum multarū.
Inerat enim ei gratia domini con-
tra immundos spiritus: ut eorum
non vinceretur immisionibus. Et
cum diuinis insisterent ei hmoi co-
gitationes et nec oranti ei cessarent
iacauit se pronus in terram et ex-
tendit pedes suos foris limen ostij
cellule sue clamans et dicens. **T**ra-
hite demones trahite ego enim
pedibus meis non vado sed si po-
testis me hic abducite. Ego quip-
pe testor de um quia ego hic iaceo
vsq; ad vesperam. Sic ergo diu ia-
cuit vsq; ad vespaz. Postmodū su-
rexit ad consuetum opus domini.
Referebant autem nobis de quo
dā fratre Marco monacho nimis
abstinentissimo. Sanctus em̃ Ma-
charius presbiter erat. Dicebat at-
que quia notauī mibi tempora quādo
trahitur sacrosancta communio.
Ego nunq̃ dedi comunione Mar-
co monacho sed angel⁹ ei dabat
de altari. Solum autem articulu-
manuū dantis videbam. Marcus
autem inuenis erat: et nouum ve-
tusq; testamentum sacre scripturę
memoriter obseruabat. Mansuet⁹
vltra modum castus super omnes.
Cum autem eēt in vltima senectū-
te sanctus Macharius perrexit ad
eum et inueni ostium cellule eius
clausum. Stans autem ad ostiū
auscultaui quid diceret vel cum
quo loqueretur. Audiebam enim
eum loquentem. Putaui autē q̃
aliquis cū ipso esset cū quo loque-
retur. Ipse vero cum centesimum
ageret annū. siquidem iama dētes

amiserat igitur cum esset solus
sibi ipsi litigabat et quasi corpori
suo dicebat. Quid vis o tu qui ma-
le sensuisti. Ecce iam et oleum acce-
pisti et vinum. De cetero quid vis
iam decerpere senum. Semetipsum
increpans etiam ut et dyabolus co-
fundere tur. **R**eferebat nobis vir
summe sanctitatis. Pascentius bis-
cupus eius quomodo quadam
die leena accipiens catulum suum
et cum obtulit sancto Machario et
capite pulsans atē eius ostium
aperuit. et ingressa sedente sancto
viro proiecit catulu- ad pedes ei⁹.
Ipse autem accipiens eum expulit
in oculos eius et orauit. Statimq; a-
peri sunt oculi eius et asperit. Et
vsq; quippe catulus fuerat et cū
et lactauit eum leena leuauitq; eū
et abiit. Altera die pellem ouinam
grandē attulit ei leena. Sanctus ve-
ro pellem videns dicebat leene. Vir
de tibi hoc nisi q̃a comedisti cuius-
dam ouē forsitan pauperis. **E**t
ergo de iniusticia est non accipio
a te. Illa vero indmans caput suū
in pavimento deprecabatur eum
et ad pedes sancti deposuit pellem.
Ipse vero dicebat ei. Dixi tibi quia
non accipiam illam nisi mibi pro-
miseris ut nunq̃ ammo do contri-
stes pauperes deuorando quatuor
pedia eorum. Illa vero quasi con-
suetiens nutu capitis sui quasi pro-
mittebat. Tunc suscepit pellem ab
ea. Et quid mirabile est fratres si
dominus creator omnium qui leo-
nes danieli p̃phe mansuefecit. ip-
se etiam et Machario leenam fecit
esse mansuetam. **D**icebat autem.

quia ex quo baptizatus est non est
locutus otiosum sermonem. **S**era
gestim u habebat annu ex quo eam
baptizatus. **E**rat autem statura bre
uis super labiis trimo pilos ha
bens a in summitate menti. **E**x nimia
enim abstinentia pili barbe ei rari na
ti sunt. **Q**uic aliqui confessi sunt. **Q**uod
facia abba. q cogitationes accidie
tribulat me dicentes qa nihil agis
egredere de hac solitudine. **I**pse aut
dixit in pic eis. q ppter xpm se deo
a paletis istos custodio. **H**ec pau
ca ex multis eius mirificis indica
ui gestis. **C**a. xix.

Sed et de famulo

Christi simile exemplum referemus
Soror eius cu filio suo abiit ad eu
in monasterium p mlti tempa
visitaret eum. **I**pse autem sorore
suam quidem suscipere non acceperit
nec uidere. filium autem eius suscepit
Qui in tate deprecabatur eum a pete
bat ut suscipere tunicam a pallium q
detulissent ei **S**ed noluit penitus sus
cipere dicens. **A**b infantia mea us
q in hanc horam dñs meus me gu
bernavit etiam usq in finem eritus
mei ipse mihi pbebit oia q neces
saria sunt. **N**on enim expedit hec a
carnalibus parentibus expectare
aut suscipere. **I**lle at pstravit se ad
pedes eius dicens. **N**on tanq penitus
tanq suo dei a monacho hec offeri
mus **R**idens autem beatus abbas
Marcianus dixit **P**er quot mōste
ria venistis de itinere ad nos. **Q**ui
ridens dixit ei. **P**lurima monaste
ria transiimus. **E**t quare inquit
non dedistis ex his vestimentis eis

tanq suis dei a monachis. **I**pse
vero ridens dixit **Q**uia nulli aliqd
dedimus. **A**it ergo ad eum beatus
Marcianus **E**cce manifestum qa
non seruo dei a monacho sed tan
q penitus a propinquos vestro hec ad
me attulistis **N**oluit g suscipere.
Oratione etiam p eis intensissime
faciens pro salute animarum eorum
dominus deprecatus est a dimisit
eos. **P**recepitq eis ut ulterius nu
q venirent ad eum. **C**a. xx.

Non autem premit

tam narrare etiam de his qui con
temptibiliter conversantur ad lan
dem scilicet eorum qui vitam suam
emendant a ad animam le
gentium. **V**irgo fuit quedam in
Alexandria scemate quidem indu
menti humilis. proposito autem
mentis elata. dñes in p. unius mi
nis nunq autem proccedens. a neq
pogrino aut vgribus seu ecclesie
vel paupibus numum aliquando
porrexit. **H**ec multis mortis pa
rem non abiecit filiam divitiarum
Erat ei a genus non minimu in qui
bus adoptavit sibi filiam germa
ne sue cui nocte a die promittebat
substantiam suam. **A** celesti enim
desiderio mentem alienatam gere
bat. **S**pēs enim dyaboli est a in h
erroris: sub occasione amoris pro
prie generationis in auaritia labo
rare **Q**uia autem illi non ptingit ppe
genus qui fratribus a patribus
docet manifestu ē. **S**ed si videatur
parentum sollicitudine ingereere in
redemptionis motu hoc facit. sed ut
animam iniuste facientis in auaritie

laqueo obliget scienti scientiaz q
iniustia auari regnu dei no heredi
tabunt. **P**otest autem quisq prude
ter a rationabiliter nec suam con
temnere animam: a parentibus suis
maxime si debent a egentiores
sunt consolatione prestare. **Q**ua
do autem quis animam suam des
picit conferendo sue progeniei sibi
iacet legit quia in vano de anima
sua cogitat. **C**antat autem sanctus
psalmista **D**avid de eis qui pro a
nima sua solliciti sunt in timore.
Quomodo quis ascendet in mon
tem domini. id est quia difficile.
aut quis stabit in loco sancto eius
Innocens manibus a mundo cor
de qui non accepit in vano animam
suam. **I**sti autem in vanum animam
accipiunt putantes eam cum cor
pore dissoluti dum virtutes negli
gunt. **H**anc ergo virginem ut ita
dicam volens flexam domare ad
revelationem auaritie sanctissim
Macharius presbiter a preposit
pauperum leproforum: composu
it a inuenit artem huiusmodi. **F**u
erat enim a iuuentute sua cambia
rius quod dicit gemmas distra
here. **Q**ui abiit a dixit ei. **L**apides
preciosi smaragdi a iacinti in cur
rent mihi et siue inuenti siue
siue furtiui dicere non possunt. **P**re
ciosi autem sunt nimis ita ut non
possint estimari q predari habeantur.
Vendit autem qui habet eos
quingentis solidis. **S**i placet tibi
eos tollere de vno lapide potes acci
pere quingentos solidos. alios autem
in ornamento neptis tue prepara
bis. **V**irgo autem intentissime au

diens delectata est a habens ad pe
des eius dixit. **P**er sanctitatem tu
am ne quis alius eos comparet.
Inuitavit ergo eam presbiter di
cens. **V**eni vsq ad cellam meam
vide eos. **Q**ue no acquieuit sed ado
rans ei debuit quingentos solidos
dicere. **Q**uomodo vis tolle eos ego
enim causam non habeo. **I**pse au
tem accipiens erogauit pauperi
bus. **T**empore autem transacto
eo q magne opinionis ac reueren
tie erat vir in tota **A**lexandria ama
tor dei a multum misericors perue
nerat enim ad centum annos eius
senecta cum quo etiam a nos com
morati sumus. reuerabatur eum
commonere supradicta virgo. **A**d
ultimum inueniens eum in ecclesia
dixit. **R**ogo te domine quid iubes
propter lapides illos pro quib
dedimus quingentos solidos. **Q**ui
respondens dicit ei. **E**t tunc quado
debisti mihi aurum tradidi illud
in precio gemmarum: a si vis veni
re a videre eos in hospitio ubi sunt
veni a vide. **I**bi enim iacent. **E**t si tibi
placuerit bene: sin vero tolle q
tuus est. **Q**ue promptissime perrexit
ad cellam eius. **E**rat autem hospi
tium pauperum in quo leprosi ia
cebant. **I**n inferioribus quidem ha
bebat mulieres. in superioribus ve
ro viros. **A**bbucens ergo eam indu
cit eam i ianuam a dicit ei. **Q**uid vis
videre prius iacintos aut smarag
dos. **D**icit ei. **Q**uos ipse vis domie
prius videam. **E**t ait. **E**cce isti sunt
iacinti. **I**terum autem deposuit
eam in inferiora a ostendens ei
mulieres dixit. **E**cce smaragdi. **S**i

sibi placent. bene. si autem te cipe
quod tuū est. Itaq; verecundiam
passa egressa est. Et abiens ex mlt
ta tristitia qz non secundū deū fecē
rat ē infirmata est. Post hec etiā
grās egit p̄bitero. Puella autē de
q̄ sollicita erat. post nuptias sine
filijs defuncta est.

Capitulum xxi.

Quidam nocte Moy
ses ethiops gñe. seruus fuit cuius
dam curial que ppter multam per
uersitatem a furtis a latrocinia proie
cit dñs eius dicebat em: qz vsq; ad
homicidia peruenisset. Compellor
autē dicere mala eius vt oñdam
tute patētie eius dicebat ergo qz
dux latronū erat. sicut exiphs ope
ribus eius oñditur in furtis a la
trocinis. Deniq; cuiā pastor ma
licia retinens subito voluit i nocte
irruere a interficere eū. Perq̄siuit
autē loca vbi caulas haberet ouī
um. Indicātūq; est ei qz trās nīlī
esset irrigato fluie a tenentē latūz
miliario. Ille mordico tenens gla
diū in ore. tunicā imposuit super
caput suū a transnatauit flūtiū
Dum ergo ille nataret ita stubuīt
pastor ille se occultare a letare. Nā
ille vtpote latro quatuor arietes oc
cidit a ligans eos trahensq; p flu
mē itēū renatauit. Et egressus de
flumine excoīauit eos a comedēs
optima queq; carnū reliqua in vi
na distrapit bibitq; decē octo cali
ces. Staq; quinquāginta miliaria
itineris sub die fecit a peruenit ad
locum vbi erant socij eius. Iste g
talīs ac tantū s; i tantis malis con

uersatus est. **Q**uodam tempore
a quodam viro religioso audiens
verbum dei in die iudicij futuraz
examinationē inter iustos a pecca
tores. inter criminosos a sanctos
inter amaras gētenite a ignis eter
ni penas a cruciatus sine fine in te
nebris exterioribus. que prepara
ta sūt iniquis a peccatorib; Ite au
diens eternā gloriā a eternos ho
nores a requiē in regno celoz inter
angelos sanctos que preparauit de
sanctis a iustis seruiētib; sibi con
punctus corde cepit amassime flē
rū gemitū a eiulatu. Ingressusq; i
monasteriū dedit se in penitentiaz
a cruciabat semetip̄s in multis
lacrimis. indulgentiā a remiāz pec
catorū suoz de pietate a misericor
dia a dño postulando. Ita p̄māsi
in monasterio. **Q**uodam tempe i
cellulā eius latrones ingressi sūt
ignorantes quis esset. Erant autē
quatuor. Quos ligauit simul sicut
Tabernā de paleis a imposuit eos
sibi in dor̄ū a detulit eos ad ecclē
siam fratru dicens. Quia iā mihi
non expedit nocere alicui; qd iu
betis de istis disponite. Tūc illi la
trones cognouerunt qd ipse esset
Moy ses qui fuerat sceleratissim;
inter latrones a compūcti sunt cor
de glorificātes deum qui nō repel
lit peccatores s; suscipit penitētes
vt saluetur i eterna salute. Et hec
dicētes vt dixi cōpuncti sunt corde
a dederūt se in penitentiā abrenun
tantes omnib; malis actib; a cō
cupiscētijs carnalib; qz desiderijs
Hic Moy si instituerunt demones
secundū cōsuetudine ei; antiquas;

luxuria fornicationis ei ingerentes
Qui tam valide temptatus est sicut
ipse referebat ut paulominus be
proposito suo excideret. Itaque ex hoc
validius abstinebat a vigiliis a
plius addebat sibi a opera manu
um penitus exercebat. Denique pro
posuit sibi non dormire in mattu
la sed per totam noctem stando in cel
la orabat a psalmodiaz explebat
Nam parietibus se reclinans pa
rum quid somni capiebat. **I**te
rumpuit sibi observantiam aliam
Ingredebatur noctibus a ibat per
cellas seniorum a tollebat pbras
eorum in quibus sibi illi aqua hau
riebant a portabat illis aqua. In
longinquo enim habebat aquam
a quidam duo milia. alij autem a quin
que milia. Quada vero nocte non suf
ferens demon feruentem eius fidei
conuersationem. inclinato eo in pu
teum. dum hauriret aqua percussit
eum in renes de recte a reliquit eum
Denique de nimio dolore obmutuit
a remansit velut mortuus. Alia die
veniens quidam haurire aquam
inuenit eum iacentem a nunciavit
beato **V**idoro presbitero **S**cythi
a misit a leuauerunt eum a detulerunt
ad ecclesiam et prope per annum ita
infirmatus est. ut vix resumeret vi
res suas. Dixit autem ei **V**idorus
presbiter. Quiesce **M**oyse a noli in
discrete presumere: sed magis cum
discretionem tam abstinentiam quam
vigilias a opera manuum exerce. Res
pondens autem **M**oyse ait. Non
quiescat beatissime pater usquequo
quiescant adiuuante gratia domi
ni immutabilissime cogitationes a so

nia que immittunt iniquissimi de
mones sicut scriptum est. Perse
quar inimicos meos a comprehen
dam illos a non conuertar donec desi
ciant. Videns autem beatissimus
Vidorus fixus in domino fidei eius
constantia surrexit a expandit manus
ad orationem dixitque ei. In nomine
domini nostri **I**esu Christi donante gra
tia eius ex hodierna die iam quiesce
runt somnia que inquietant te sole
bant. Igitur glorificans a gratias a
gens saluatori domino reuersus est ad
cellulam suam. Post aliquod autem
tempus interrogauit eum **V**ido
rus presbiter de molestia cogita
tionum carnalium. Et ille respondens
dixit. Protegente me **C**hristo do
mino deo orationibus tuis nihil ta
le patior. Huic ergo deus donauit
gratiam ad effugandos ex obse
ssis corporibus demones ita ut mul
tas nos magis timeamus quam ille
demones. Hec conuersatio **M**oy
si **E**thiopis qui etiam ipse erat in
magnum annumeratus patres.
Defunctus est autem annorum sep
tuagintaquinque. Reliquit vero disci
pulos monachos septuaginta

Capitulum vicesimum secundum.

Sancti **E**uagrij ue
re deo digni dyaconi a erudi
tissimi in diuina scientia viri. non
est iustum filere vitam. Sed oportet
hanc scripture mandare ad utili
tatem legentium: a laudem salua
toris nostri **I**esu Christi. Quam etiam
paulo latius exponere debemus
quomodo conuersationem suam

auxiliante gratia christi dignam
 deo exhibuit. **D**efundus est autē
 cum esset in solitudine anorum qn
 qm̄taq̄tuor. **H**ic ergo lector a s̄a
 do **B**asilio ep̄o ordinatus est. **V**i
 denſq̄ irreprehensibilem eius con
 uersa cōnem beatissimus a ad mo
 dum clarus i doctrina christi **G**re
 gorius nazārenus puerit eum ad
 dyaconatus officii. **E**xinde i mag
 na synodo constantinopolitano cō
 iunctus est bt̄o **N**ectario eiusdem
 ciuitatis episcopo. **Q**uoniam esset ex
 go instruatissimus in diuinis scrip
 turis contra omnes hereses flore
 bat ut in magna ciuitate etiam
 eloquio potētissimo ex hoc nimis
 ab omni cūate cum honore a dilec
 tione habere tur. **V**nde fascinatio
 nuga citatis dyabolice. que iseda
 obscurare bona immisit i corde ei
 cogitacōes desiderij carnalis. cōtū
 piscencie muliebriſ. **O**mnisq̄ sicut
 postmodū nobis ipse referebat:
 adamauit eum mulier que erat
 magnifici cuiusdam de primatibz
 palacij viri vxor. **E**uagrius autē in
 timēs dēuā reuens p̄p̄iam cōscia
 ac pre oculis pōit̄ magnitudinē
 cōfusiōis. maximeq̄ in gaudēs
 hereticos orabat dñm. deprecans
 saluatorem christū ut ipse dēfata
 rabida mulieris cōtra se in stātia
 Nam ipse q̄dem volebat recedere
 sed nō valebat colligacōibus ob
 seq̄orū ei detent. **P**ostq̄ autē
 multis precibus exorauit dñm ut
 liberaret eū a peccato maximo q̄
 ope pene ppetrauit: affuit ei āge
 lica visitacio i semate p̄faciam ee
 rapies eū p̄duxit ad p̄corū p̄fati

a misit eū in custodia carceris fr̄e
 reisq̄ catenis cernice a man⁹ eius
 colligauit. **S**ed p̄ q̄ causa hoc pate
 retur nō dicebat ei **I**pse autē in cō
 scientia sua nouerat: qua de causa
 hoc sustineret. **A**rbitrabatur enī
 q̄ vir illius matrone interpellassz
 accusans eum. **C**um autē vehemē
 ter angeretur audiebat enim strē
 pitū a vocē aliorū q̄ diuersis sup
 plicijs torq̄bantur apud iudicē
 pro criminalibus causis. a iteo p̄
 manebat valde territ⁹ a cōtremi
 dens. **C**um autēz transfigurasset
 se angelus qui visionē continuauē
 tat. quasi in figuram ei⁹ amici q̄
 valde diligebat eum dixit ei cū tē
 neretur in vinculis inter. p̄. reorū
 p̄sonas **Q**uid hic teneris dñe dia
 cone. **R**espondit **E**uagrius dicens. **I**n
 veritate tibi dico non noui q̄ p̄pter
 hic teneor. **S**uspicio autē mibi ē
 q̄a vir ille magnificus ex p̄fectis
 interpellauit contra me iudicē iū
 racōnabili zelo percussus: a timē
 ne forte pecunijs iudex corruptus
 tormentis me subiciat. **R**espondēs
 dixit ei **S**i audis me amicum tuū
 non expedit tibi in ciuitate hac cō
 uersari. **R**espondēs autē **E**uagri
 us dicit ei. **S**i deus liberauerit me
 de angustia a circumuencōne hac
 a videris me i **C**ōstantinopoli: scio
 quia iuste sustinco penas. **A**it ei.
Aufer euangelium a iura mibi in
 euangelio quia recedes de ciuitate
 hac a sollicit⁹ sis de salute animē
 tue: a libera te de hac necessitate
Petulit ḡ euāgelij a iurauit ei dī
 cēs quia vna tantum die ut testi
 menta mea possim i nauī mittere

remoror. Et sacramēto dato rediit
de excessu quē pressus in nocte fue
rat. Et exurgens cogitavit apud se
quia licet in excessu fuit sacramē
tum sed tamen iuravi. Et mictens
omnia que habebat in nauim ve
nit Hierosolimay. Suscepit autem
eum beata Melania quondam se
natricis romana cuius filij et nepo
tes sunt primi in senatu nunc aut
famula Christi vera orationibus
nocte diuq̄ vacans.

Terum autem dyabolus indu
xit cor eius tanq̄ iuuenis. Ce
pit etiam ibi mutare vestes et in
eloquio sermonis exaltabatur in
gloriavana. Deus autē qui prop
ter suam magnam misericordiaz
a scdm multitudinem misericordiā
suam frequenter conatur impē
dire occasiones peccatōis nostre
permisit vt mimetas febrium tale
faceret corpus eius: a in infirmita
te longa laceraretur per sex mēses
vt sicvana cordis eius exaltatio
per ipsam egritudinem impēdire
tur. Adhibentes enim ei medici bi
uersa medicamina: nihil proficie
bant. Tunc dixit ei sancta Mela
nia. Non mihi placet fili tam lon
ga infirmitas tua. Dic ergo mihi
que sunt in corde tuo. Non enim ē
absq̄ permissu dei hec infirmitas
tua. Et statim confessus est omnia
que in animo eius erant. Ait ei fa
mula dei. Promitte nunc corā deo
quia teneas promissionem solita
rie vite quā domino spondesti: a
licet peccatrix deprecor dominum
vt detur tibi tempus vite quatin⁹
possis adimplere que pro salute a

hime tue statuisti. Ipse vero aequil
euit salutaribus monitis eius a i
paucis diebus sanus fact⁹ petijt
a deprecatus est. vt famula dei p
se oraret. Ipsa enim vestimenta mo
nachilis propositi induerat. Egres
sus autem profectus est in montē
mitrie qui est in egipto in quo ha
bitauit duos annos. Tertio autē
anno ingressus est solitudinem a
ibi conuersatus est decem a quatu
or annis in multa abstinentia a o
ratione cum hīs qui dicuntur cel
lia. Comedebat autem libram pa
mis in die: a in tres mēses ita hui
olei. Nam nihil coctum fumebat i
cibum nec aliquis de pomis gusta
bat. vir certe ex multa opulentia a
abundantia deliciarū veniens. Fa
ciebat autem in die orationes cen
tum. exceptis vigiliis nocturnis.
Scribebat vero. vt de opere manu
um suarū fumeret cibum. Pulchre
enim scribebat liberalem habens
manum. Intra paucos ergo ānos
lumen scientie a veritatis a diuine
scientie a discretionis spiritū gra
tiam a Christo domino percipere
meevit. quantos autem libros a
expositiones de diuinis scripturis
conscriptis manifestum est oībus
a maxime hīs qui predara eius o
puscula admirantes ad fidem do
mini saluatoris relicto errore con
uerſi sunt. Nā a ad instructionē san
cte monachorum conuersationis
multa ex diuinis scripturis a nimis
apta testimonia contra vicia a im
pugnaciones immundorum de
monum continens eius valde am
mirabilis a salutaris doctrina est

Hunc aliqui generaliter impugnabant
fornicationis demon ficut ipse refe-
rebat dicens. a p tota noctem tpe
hymnis nudus stetit sub aere: ita ut
congelaret omnes carnes eius. Alio ite-
tu tpe impugnat eum spiritus blas-
phemie a p xl dies a noctes non in-
trauit sub tegumentum. ita ut corpus eius fuit
irrationabilis animalis rinoce-
ris ducerent. Hunc quodam tem-
pore demones tres in die superue-
nunt de verbo dei conquirentes. Etenim
quidam dicebat se artianum esse ali-
quomianum aliter vero appellari
stam. Et istos per diuine sapientie
gratum dum de testimoniis sanctarum
scripturarum conduceret illi subito con-
turbata magnum strepitum facien-
tes fantasma scematis eorum dis-
solutum est a nusquam comparuerunt. Fre-
quenter autem a demonibus flagellatus
est. Sed diuina gratia eum adiuuante
superabat malignitatem eorum.
Deinde de anno vero anno conuersa-
tionis eius in quibus nihil coctum in
cibo accipiebat. necessitate corporis
propter infirmitatem stomachi coctum
cibum accipere compulsum est. Panes qui
dem iam non contigit. Cholera vero a
a pulsantes ac legumina usque ad du-
os annos accipiens ita defunctus
est communicans sacrosanta mysteria
in ecclesia in die epiphaniæ domini.

Referrebant autem nobis qui circa
eum erant et obseruabant eum quia
ante unum diem mortis sue dixit quod
iam tertius annus est ex quo iam
molestor a carnali concupiscentia.
Certe post tantam et talem vitam et au-
dam abstinentiam et dolores ac la-
bores et orationes sine intermissione

huic in monasterio de genti nuncia-
ta est mors patris sui. Qui dixit nun-
ciati sibi. Cessa blasphemare. Me-
enim patris immortalis est. Ca. xliii.

Chronicon presbiter ecclesie

Antonie retulit in dicens quod dum
iuuenis esset in monasterio nimiam pa-
tiebat accidiam. Unde fugiens cepit
vagus per heremum ambulare a per-
uenit usque ad montem ubi sanctus An-
thonius degebat id est iter medi-
um babilonie eradic in vastissima
solitudine que ducit ad mare rubrum.
Veniens ergo in monasterium secus flumen
quod dicitur pispus ubi eius sedebant
discipuli. Amatus a Machariis quia se-
petierunt eum expectauit dies quinque
ut viderem. Anthonium sanctum. Dice-
bant enim eum reuertum ad aliud monas-
terium aliquando quidem post decem die-
bus aliquando autem post sex dies que ad
modum ei dominus reuelasset per utilitatem
aduementum in monasterium. Quod plu-
rimi ergo eramus congregati fra-
tres diuersas habentes necessita-
tes in quibus et Eulogius quidam
Alexandrinus et alius leprosus qui
simul aderant pro tali causa. Hic
Eulogius scolasticus erat et erudi-
tus vir. Qui amore diuino compun-
ctus abrenunciavit turbis urbium
omnemque substantiam distraxit et e-
rogauit pauperibus sicut scriptum
est. dissipat debet pauperibus. iusti-
cia eius manet in seculum seculi
et in euangelio dominus. beati misericor-
des quod ipsi misericordiam consequen-
tur. Itaque paucos denarios in usus
proprios reseruauit cogitans apud
semetipsum quod operari propriis manibus

nō valeo nec in monasterij cōgre-
gationē ingredi possum. Inueniē
ergo quēdā in platea iacentē le-
prosum qui nec manus habebat
nec pedes. cuius tantūmodo lingua
vigeat. Stans autē Eulogius p-
pe cum orauit dominū a posu it q̄si
pactum cum domino dicens. Do-
mine in nomine tuo leuabo hunc
leprosum in domum meam a mi-
nistabo ei a repausabo eum vsq̄
ad mortem: a propter hunc a ego
inueniam misericordiam tuam.
Postea ergo mibi Chriſte domine
patientia ad huius obsequiū. Et
accedens ad leprosum dixit ei. Si
vis pater suscipio te in domū me-
am: a repausabo te. At ille respon-
dens dixit. Si digneris facere gra-
tias ago. Adduxit ergo asinum
a leuauit eum a perduxit in domū
suam a adhibebat ei quā diligē-
ter. Itaq̄ p annos quīdecim gu-
bernabatur a accipiebat curā de
manibus Eulogij et condigne nu-
triebatur. Post quīdecim autem
annos. insidiatus est ei dyabolus
a clamare cepit contra eulogium
multiq̄ iniurijs a detractiōib⁹
afficere virum. Dicebat em̄ ei Mul-
ta mala cōmisti fugitiue forsitan
domini tui alienas pecūias furat⁹
es a per me vis a peccatis tuis libe-
rari. Et clamabat. Iaccha me in pla-
team vbi ante iacebam carnes desi-
dero manducare. Hoc cum audisset
Eulogius obtulit ei carnes in cibū
Ite cum ille clamabat. Non acqui-
esco sed vt dixi. iaccha me in plateā
populos volo videre iaccha me vbi
me inuenisti. Forsitan si man⁹ ha-

buisse exsuffocare se potuisset in tā-
tum eū demon exagitabat. Itaq̄
valde sollicitus Eulogius perrexit
ad monasterium virorū dei a dixit
eis. Quis faciam domini mei p̄ces
quia in desperationem me adducit
leprosus iste. Projicere eum time-
o quia deo dextris debi a promissi
vsq̄ ad mortem continere a repau-
sare eum. Si ergo non proiecerō
eum sed per violentiam tenere vo-
luero pessimos dies a amāssimas
noctes faciet mibi. Ad hec illi dix-
erunt ei. Cum adhuc in corpore ē
magnus ac beatissimus famulus
dei pater Anthōnius ascende in na-
uim pariter cum illo leproso a va-
de in monasterium vbi monachi
eius sūt a expecta ibi vsq̄ quo bu-
egredietur de sepulchro a veniat ab
monasterium a quicquid dixerit ti-
bi observa a acquiesce eius sentē-
tie. Deus enim tibi per Chriſtum
dicet. Misit ergo leprosum illum i-
nauim ipseq̄ pariter ascendit. Et
nauigantes venerūt ad monaste-
rium discipulorū beati Anthōnij
Euenit autem in alia die vt veniret
pariter Anthōnius iam vespere p-
acta sicut referebat. Cronius Quā-
do autem adueniebat in monaste-
rium hanc habebat consuetudinē
Vocabat Macharium a interro-
gabatur eum dicens. Frater Macha-
ri venerūt aliqui fratres huc? Res-
pōdebat. Etiam venerunt. Iterū in-
terrogabat. egipci sūt an iheroso-
limate? Respondebat em̄ eis signum di-
xi. Nūc videritis in quietiores dicite q̄
egipci sūt. q̄si autem religioso
res dicite. quia iherosolimate sūt

Inter eos galat ergo sicut consuetudi-
nem fratres egypti sunt an ihero-
solimites. Rndit Machari⁹ a dixit
Quia mixti sunt. Quando autē dice-
bat qd egypti sunt. iubeat beat⁹
Anthonius vt pulmētū lenticula
apponeret eis cibū a qñ refecisset
faciebat eis orōnem a dimittebat
eos. Qñ autē dicebat qd iherosolimi-
te sēdebat p totam noctē dis-
putans cū eis de verbo dei que ad
salutem anime p̄tinent. In illa g̃
vespera se debata vocabat omnes
fratres. Qui cū adueissent subito
vocauit. Eulogi Eulogi. Tercio at-
tū nullus indicasset nomen eius
Eulogius nō rñdit ei: arbitrabat
em̃ qd aliū Eulogiū ex monasterio
vocaret. Tunc dicit ei Tibi dico Eu-
logi qd ab Alexandria venisti. Rñt
Eulogi⁹ a dixit. Quid iubes dñe.
Interrogauit eū Anthoni⁹. Quid
huc venisti. Ait Eulogius. Et qd
reuelauit tibi nomen meum causā
q̃ manifestauit. Dicit ei Anthoni-
us. Scio propter quod venisti. sed
coram oībus ebito vt a ipsi audi-
ant. Eulogius dixit. Hūc leprosus
inueni iacentē i platra a leuauī eū
a promisi deo vt eum repausarem
q̃tinus a ego saluus efficiar a ip̃e
p meū obsequiū repausationem
habeat. Et q̃ post tot annos recede-
re vult a me a mīmis exarbat me
dū festinat recedere a cogitauī pro-
icere eū: deo ad sanctitatem tuam
venī vt mibi des consilium quid
agere debeat a oēs pro me. Nimis
enī sollicitus sum a tribulor p ista
causā. Tunc austero vultu respici-
ens eum Anthonius dixit. Tu pro-

ids eū. s̃ qui fecit eum nō eū p̄ciat
Iudas eū. s̃ suscitabit deus me-
liore te a consolabit eū. Et filēs Eu-
logius paucifatus est. Item bñs
Anthonius cepit verb̃ aspiciēib⁹
increpare leprosu illū. Et damās
dicebat ei Leprose iueterate dies
malorū indigne celi a terre nō q̃es-
ces blasphemare deū. Ignoras qd
Christ⁹ est qui ministrabat tibi
Quō autē aduers⁹ Christū talia
proloquis. Nunquid non propter
Christū semetip̃sū suū exhibuit
Eulogius ad tuum ministeriū. In-
crepans ergo a hunc reliquit. P̃
hec corā omnib⁹ dixit eis que expe-
diebāt salutē anime eorū: ammo-
nens Eulogiū a leprosum vt nō se-
parentur ab alio: sed in cellā
vestrā inquit p̄gite. Incontinenti
em̃ vos visitat deus. Temptatio ei
hec euenit quia vtriq̃ circa finem
estis a corone vobis preparantur
ne veniens angelus inueniat vos
in eodem loci proposito: a p̄datis
tanti temp̃is mercedē boni operis
His auditis cum festinacōe reuer-
si sunt ad propriā cellam. Et post
q̃draginta dies defunctus est Eulo-
gius a post tres dies similis requi-
euit leprosus. Post aliquot vero
dies Cronius de thebaida descēdit
in monasterium Alexandrie a n-
uenit quosdā fratres tertiū lepro-
si celebrare quosdā autem qua-
dragesimum Eulogiū Agnouit g̃
Croni⁹ et obstupuit a accipiens
euāglm̃ p̄posuit fraternitatis iū-
rauit referens eis quomō omnia
que euenerunt Eulogio a leproso
predixit beatus Anthonius.

Etiam hoc referebat nobis Croni⁹
 qd in nocte illa dū verbo dei pluri⁹
 nos doceret sctus p̄r Anthomius
 a hoc intulit dicens qd anū itegru
 orauit vt reuelare in dignaret per
 gratiā suā dñs locū iustorū a p̄dō
 rū. Et vidi excelsū quendā gygāte⁹
 vsq ad nubes ptingentē man⁹ ex
 tētas habentem a subter eū stag
 nū velut mare a ignis flammabat
 feruebatq velut caldaria a videbā
 animas velut in specie auiū volan
 tes a quantecūq quidē supuola
 bant manus eius et caput salua
 bantur a vsq ad celum peruenie
 bant. quante autē ad man⁹ ei⁹
 peruenissent nō valentes superius
 volare percutiebat eas manib⁹ su
 is a allidebat. cadebantq in stag
 nū feruens. Audī qd vocē dicentē
 mihi has esse animas peccatorū.
 Nam illas que gigantem illum su
 peruolant ipsas eē animas iusto
 rū quas pondus peccati non gra
 uat a ideo possint ad altiora cōsen
 dere que in paradiso dei saluātur.
 Alie autē sunt peccatorū que ideo
 in infernū dimerguntur quia non
 egerunt penitentiam dū in corpore
 erant vt indulgentiaz peccatorum
 vltiminū suorū a Christi domini
 pietate mererentur accipere: nunc
 autē traduntur ad infernū tene
 bras vbi est fletus a stridor denti
 um p̄rminietate penarū eternarū

Capitulum xxiij.

Stephanus qdam
 lybicus gñe ex latere Marinariis
 a Marmareote sedebat vsq ad lx
 annos. Hic summe continentie fil

ius. Nam a discretionis gratiā a con
 solacōis accepit a domino: ita vt
 omnes tribulantes p qualibz cau
 sa tristitie affecti remissent leti dis
 cederent per verbum cōsolacionis
 eius. Notus autē erat a teato An
 thonio. Peruenit vero etiam ad tē
 pora nostra. Quem ego quidē nō
 vidi propter longinquitatē loco
 rum. Qui autē cū sancto Anno
 mio a Eulogio erant videntes eum
 retulerunt nobis quia inuenimus
 eum inquit infirmitatē huiusmo
 di habentem in ipsis locis in testi
 culis a in summitate nature vulnus
 habentē: quod dicitur cancer seu
 circinus. Hic ergo cum incidere
 in vulnere illo a medico. tamē ma
 nibus suis operabatur: a plede
 bat palmas a loquebatur nobis
 Reliquo autē corpe ita erat imobi
 lis quasi si alius incidere tur Absci
 sis ergo mēbris quasi si pil⁹ ei ab
 scideretur ita non sentiebat. Vasi
 dissimā enī habebat per gratiā
 dei sufferentiam. Nobis autē cō
 tristatis a fluentibus dixit. Filioli
 in nullo lebamini de causa ista. Ni
 hil enī qd permittit deus fieri ma
 li est sed voluntate benigna. For
 tasse enim a obnoxia erant mem
 bra ista tormentis. satisq melius
 est hic psolvere penas q post exi
 tū vite huius in eterno igne cruci
 ari. Ita ergo nos cōsolatus est a
 confirmatus in fide ac patientia
 edificauit nos. Hec autē narraui
 mus vt nō cōturbemur quādo sā
 ctos aliquos viderim⁹ quissimis
 corporis infirmitatib⁹ laborare

Capitulum vice simū quintum.

Batus Innocenti

presbiter in monte oliueti fuit. Multa autē audiui ab his qui conuersati sunt cum eo tribus annis. Ille simplex super modum erat. Nam et in palatio clarus in militia fuit. Verum in initio imperii Constantini abrenūciavit seculo cum uxore sua. Hic habebat filium nomine Paulum domesticum imitantem. Hic in studio dyaboli peccauit cum filia presbiteri. Quod cum audisset pater eius Innocenti orauit dominum dicens. Domine deus amator castitatis da ei tales correptionis spiritum ut iam non inueniat tempus peccandi carnis suae melius existimans ut magis demonio resisteret quam luxuria. Quod et factum est. Rursumque in monte oliueti ferro vincitus tenetur. quare ab immundo spiritu crudelis. Ille Innocentius qualis et quantum fuit misericors. si uolueris querere sunt de eo dicere fortasse mendacii opinionem iaculo. Nam frequenter furabatur de expensis fratrum et dabat indigentibus. Cum autem esset simplicissimus accepit a domino Christi gratiam contra demones. Inter quos aliquando adductus est ei inueniens uidentibus nobis a spiritu immundo oppressus simul et paralyti laborans. Quem ego intuens uolui matrem eius repellere quam adduxerat eum desperans enim posse sanari eum. Cum autem uidisset eam seniore statu et fletu super inenarrabili casu eius filii. cum esset benignissimus misericordia motus flevit. Et accipiens iuuenem ingressus est oratorium suum quod sibi ipse edificauerat in quo reliquie erant beati Iohannis

baptiste et orauit super eum ab hora tertia usque ad horam nonam et donata gratia Christi sanum reddidit iuuenem. Mater suam paralyticam eius et demonio tute saluatoris nostri effugata est. Talis atque erat eius paralyticus: ut quando spiritus uoluisset puer super dorsum suum spueret.

Ita erat extortus. **Ca. xxvi.**

Presbiteri cuiusdam

filia in cesaria occidit infelicem de agnitione apostitam ab eo qui eam corruerat premonita est ut lector reuincimaret. Cum autem conceperet a viro timere apparuisset crimen cepit pater eius querere et discutere eam. Illa autem statim accusauit lectorem. Hec audies pater eius presbiter tulit episcopum. Episcopus vero congregauit presbiteros et iussit vocari lectorem. Interrogatus ab episcopo lector non confitebatur. Quod enim non fecerat. quomodo habuit dicere. Insignatus ergo episcopus cum terrore dicebat ei. Non confiteris infelix et immunditia plene. Rudes lector dixit. Ego quidem quod erat verum dixi. quia non habeo causam. Im munis enim sum. Si autem iubeas quod non est verum audiri ecce dico quia feci. Hoc cum dixisset statim deposuit eum episcopus de gradu lectoris. Ille autem deprecatus est episcopum et dixit ei. Quia ergo peccavi iube eam mihi dari uxorem. Neque enim ego ex hoc deicius neque illa uirgo. Et tradita est in potestate lectoris. Accipiens ergo eam ab episcopo a patre eius commendauit eam in monasterium mulierum et deprecatus est dyaconomissam quam erat preposita sororibus monasterii ut usque quo generaret

suffereēt eā. Itaq̃ pauco tempore
impleti sunt dies partus a affuit
hora iudicii. gemit⁹. dolores. anxi
etas. ac infernales tormentorū do
lores a penitus non egrediebatur
Trāsiit prima dies scda a tertia et
septima dies. Mulier p̃ nimis do
lorib⁹ inferno appropinq̃bat. Nō
comedit nō bibit. nec dormiuit s̃
clamabat dicens. **H**ei m̃ infelici
sime Perditor q̃ maxime quia in
criminata sū lektorē. Abiungentes aut̃
dixerūt patri eius **P**ater vero timēs
ne reprehenderet q̃ si q̃ calūniatus
lektorē fuisset et tacuit alios duos di
es. Puella autē in tormētis posita
nec p̃iebat nec moriebatur. in tātum
vt clamorem eius nō ferentes nun
ciarēt ep̃o dicentes. Testat̃ cuꝝ sa
cramento infelix illa clamās diebo
ac noctib⁹ q̃ criminata ē lektorē.
Tunc misit ep̃us ad eū dyaconū
a mādauit ei dicens. **O**ra vt libere
tur que criminata est. Ipse autē
nec t̃ribit ei nec ostiū aperuit. Ex q̃
die aut̃ ingressus clauferat se dep
cabatur. **C**hristi dñi misericordiā
Pergit itē pater ad ep̃iscopū a
fit oratio in ecclesia a nec sic libera
ta est. Surgens autē ep̃iscop⁹ iuit
ad lektorē a pulsans ostiū ingre
ditur ad eū a dicit ei. **E**usthadi sur
ge solve quod ligasti. Et cuꝝ indi
nasset genua lektor cum ep̃isco po
statiz emixa est mulier. Preualuit
enim de precatio a instantia oīos
ad demonstrandā calūniā a argu
endā criminatricē vt ex hoc disca
mus quātum preualet instantia
orationum de periculis liberare et
cognoscām⁹ ap̃d deū eaz potētā

Capituli vice simū septimum.

Tolebat beatus ab
bas **P**astor exponere fratri
būs de scripturis pphetarū vbi dī
tur Quia nisi Nabuzardā p̃nceps
cōcorū Nabuchodonosor regis
venisset in iherusalem vtiq̃ nō fuisset
incensū tēplū dñi. **H**ac at para
bolā ex hoc exēplo ita exponebat
spiritaliter dicens. Quia a nos cuꝝ
pulsauerit spirit⁹ gastrimargie.
id est gule concupiscentia i aliq̃s
delectacōnes ac saturitatē vētis
si qui obaudientes atq̃ expletēs
voluptates ac desideria gule tunc
incenditur igne libidinis templū
dñi id est corpa nostra sicut dicit
apostol⁹. **N**escitis q̃ corpa vestrā
templū dei est. Si quis ergo vici
lauerit templū dei disperdet illū
dominus.

Ca. xviii.

Vidā frater veni
ens ad abbate **P**astorem dixit q̃
grandē temptationē patere dicit
ei senior. **P**erge de loco q̃ tū tres
dies a noctes ābulare potes a fac
ānū integrū ieiunans vsq̃ ad
noctem. Cui frater respōdit. **E**t si
mortuus fuero ante q̃ annus trā
seat q̃d de me fiet. **D**ixit ei abbas
Pastor. **C**ōfido in deum quia si ai
tali proposito vel quacūq̃ re pe
nitentia inuētus fueris salu⁹ eris.

Capitulum vice simū nonū.

Quā uisisset abbas
Pastor in partib⁹ **E**gypti ha
bitare euenit quendā co habitare
illi ex fratrib⁹ habentē mulierē

Et sciebat senior nūq̃ arguit eūz
 Euenit aut̃ eā nocte parere. Et cōg
 nouit senior. Et vocatus fratrē suū
 iuniorēz dicit illi. Accipe te cū vñū
 vasculum chmōn vīm a dāuicno
 Hodie em̃ op⁹ ē illi. Et nesciebant
 frēs eius. Ille vero fecit sicut prece
 pit ei senior. edificatus est frat̃ il
 le atq̃ compund⁹. Post paucos
 em̃ dies dimisit mulierēz a iuit ad
 seniorema penituit. **Ca. xxx.**

Iterrogauit fr̃ e
 abbate Pastore dicens Dānū pa
 tior aīe mee q̃ sum cum abbate
 meo q̃ mores eius non sustineo.
 Quid g̃ iubes. Maneo adhuc a
 pub euz. Et sciebat abbas pastor
 quia lederetur anima eius p̃ abba
 tem suū a admirabat̃ quare veli
 terrogaret eum si manere cū eo de
 beret. Dixitq̃ ei. Si vis esto. Et va
 dens māsit apud eū. Venit iterūz
 dicens abbati Pastori Grauo aīaz
 meā. Et nō dixit ei abbas Pastor
 discere ab eo. Venit a tertio dicens
 Crede m̃ iā nō ero cū eo. Et dixit ei
 senior. Ecce modo saluus es. vade
 a nō sis vltra cum eo. Dixit at̃ seni
 or eidez. Homo q̃ timet pati dānū
 nū animā suā nō opus habet in
 rogare. De occultis vero cogitacōi
 bus debet quis interrogare a seni
 orū est p̃bare de manifestis autēz
 peccatis non est opus requirere s̃
 statim abscondere. Interrogauit at̃
 eum frater dicens. Quomō debeo
 eē i cenobio. Rndit illi senior. Qui
 sedet in cenobio oportet eum oēs
 tanq̃ vñū existimare a omnes eq̃li
 ter iustificare a neminē odēnare ñ

se a conseruare os suū a oculos a
 tunc req̃scent sine solitudine. Dix
 it ei abbas Isaac qñ vbit illum
 mittentē paz aque sup pedes suos
 Quō qdā vñ sunt discretionē mace
 rates corpus suū. Rspōdit illi ab
 bas pastor. Nos non sumus dōti
 corporū esse interfedores. sed pas
 tionum. **Ca. xxx.**

Iterrogauit fr̃ e
 unde abbate Pastore dicens Si ce
 cidero in modicā culpam. mordet
 me cogitatus meus dicens. Cur de
 linqs. Rndit illi abbas Pastor
 Inq̃cuq̃ hō dereliquit hō a dire
 rit peccau. Statim remissum est il
 li. Frequenter dixi. q̃ nullus ni
 si corde contrito. Interrogauit eū
 itē frater dicens. Conturbant
 me cogitationes mee a non pmit
 tunt me curam habere delictorum
 meorū sed cogunt me aspicere ex
 cessus fratris mei. Rndit illi abbas
 Pastor de abbate Theodoro. q̃ se
 debat in cella sua plangēs semet
 ipsum a discipulis eius in altera
 cella sedebat. Venit autē discipu
 lus senis ad eum a inuenit eum fle
 tem. Et dicit illi. pater quid plo
 ras. Rndit illi senior. peccata me
 a. Dicit illi discipulus. Non hater
 peccata pater. Rndit illi senior. Certe
 fili mi si permissum fuerit flere pec
 cata mea non viderēz ali orū nec tñ
 sufficeret m̃ flere peccata mea etiā
 si alij tres vel quatuor plangerēt
 mecum Qui semetipsum videt hō
 est iudicare autēz alios solius dei
 est. Derelinquimus splendīdam et
 directam viam hoc est vt plangat

seipsum homo a sic contentus pec-
catis suis a spmosam ambulam?
viam a tenebrosam vt proximi tā-
tum videamus delicta a nō nost ra
Monachus malorum retributor
a derisor a iracundus monachus
non est. **Capitulum. xxxij.**

Senem frater inter-
rogauit dicens. Quare libera-
rum patrum quorūdā facies flo-
rent. aliorū minus? Et dixit. Quicū-
q; laborāta deprecantur veniā pec-
catorum anteq̃ veniat ad eos gra-
tia que sustinet laborem eorū. isti
non videntes sunt sed laborantes.
In quibus autē appropriauit qui
ante laborauerunt per sufferentiā
Jesu florent. Corde enī letante flo-
ret facies. Mens clara a mūda est
lucida sicut sol. Cum non fuerint
nebule splendet clare a lucida a tū-
nebulę operuerint eum tenebre scit
Et anima donec passionē eaz ob-
tinent obscuratur: cum autē mū-
da fuerit per gratiam dei. ita si sep-
gratiam sicut scriptū est Magna
gloria eius in salutari tuo.

Capitulum. xxxij.

Ad beatum Appolo-
nem cum germanus suus i tēpe a
nocte venisset petens vt de mō aste-
rio suo paulisper egressus ad ele-
uandum bouem qui in paludis ce-
no cecidisset ei preberet auxilium
flebiliter querebatur quia eum so-
lus non posset eruere. Cui abbas
Appollo istant obsecrati ait Cui-
usmodi fratrem nostrum quem
preteriens viciniorē q̃ me habu-

isti nō rogasti. Cūq; illi morte oliz
sepulti fratris oblitū ex nimia ab-
stinentia solitudinis ac solitudi-
nis inigitate velut impotē mētis ex-
istimās rēdisset quē ad modū pote-
ram eum de sepulchro qui āte an-
nos quindēcim obiit vocare. abbas
Appollo respondit ei dicens. Igno-
ras me q̃ ante annos viginti huic
mūdo fuisse defunctum nulla q̃ iā
posse de huius cellule sepulchro que
ad presentis vite p̃tinent statim
vbiq; conferre solatia. quem in tā-
tū Christū ab intentione abrenū-
ciationis mūbi abrepte vel modū
cū ad extrahendū bouem tuum nō
patitur relaxari vt ne breuissimi
quidē momēti indutias se sequē-
ti discipulo pro patris indulserit
sepulturas. **Cap. xxxij.**

Beatū amonū p̃phe-
tāuit abbas Anthoniū dicens.
Vates proficere in timore dei. Et e-
duxit eum de cella ad lapidē et
dixit ei. Iniuria hunc lapidē a ce-
de eum. Et ita fecit. Et dixit abbas
Anthoniū. Ita a tu debes perficere
mensuram hanc. Et cum factus
esset episcopus obtulerūt ei ṽg mē-
in vtero habentē a dicit ei. Homo
iste malum hoc operatus est da ei
disciplinam. Qui signans vterum
eius iussit illi dare sex pares s̃m
dones dicens. Ne forte cum veniat
eius partus moriatur aut ista aut
certe infans vt inueniat vel sepul-
turā. Dicunt illi accusatores. Quis
hoc fecistis? Da ei qui peccauit dis-
ciplinam. Rēdit ep̃s. Videtis fra-
tres: q̃ p̃pe mortē est a q̃d ego hēo

facere. Sufficit dolor quē habet a
confusio dimisitq; eā a nō ē ausus
eam condemnare. **Ca. xxxv.**

Dixit quidam senex
ad alterū senē habentē cari
tate a suscipiente tam multos mō
chos q̄ a seculares. Lucerna mul
tis licet rustū tamē proprium in
cendit. **Ca. xxxvi.**

Quidā senex dixit.

Si audieis de aliquo fratre verbū
malū vel q̄ agat inīq; unde dicens
Nūq̄d ego iudex eius suz. Ipse hō
die ego cras Opa quidē ei infirma
tibi nota sunt a p̄scrutatis ea: q̄re
fortia ei? opa a vtilia ne scis. Ego
iā mortu? suz in peccatis meis. suffi
ciūt mihi peccata mea. **Ca. xxxvii.**

Terz dixit qdā senex

ad fratres. Nō oportet fili mōchū
requere qd agat ille vlt ille aut quē
admodū abstrahat ille ab oīoe
in detractiōem a verbis sitates q̄ ni
hil prodeunt. Vnde nihil meli?
q̄ tacere a deū rogare vt vnde ali?
cabit tu cōtinearis. **Ca. xxxviii.**

Frater interrogauit

senem dicens. abba cogitatio
meā inuēgit in dicens. q̄ bene sum
R̄ndit ei senior. Qui nō vidit p̄cā
sua nūq̄ in bonis erit. Vt at alioz
videamus nostra negligim? ideo
nūq̄ in bonis versamur. Videntem
ppria peccata decemilia cogitatio
nū nō possunt suadere q̄ in bonis
est. Scit enī quid videt. Opus ē ḡ
laborare multū. Negligētia enī a
dehīa exerceat nos in extremo vi

Ite **Ca. xxxix.**

Interrogauit qdā

frat̄ beatū Anthoniū dicens. Quid
est detractio a quid ē aliū iudicare
Ille r̄nt. Detractio in oib? dī omis
sermo malus quē non audet quis
p̄nte frē suo dicere. Iudicare autē
q̄ dixerit de aliq; q̄ fr̄ ille negoci
ator est a auar? ac. Hoc ē primū
iudicare. Iudicasti huius actus:
hoc penis est q̄ detractio. **Ca. xl.**

Quidā fr̄ interroga

uit senē dī. Si cōtristauero
frēm meū. quō deprecator eū. R̄ndit
ille. De p̄fundo cordis tui cū dolore
re cōciliare ei a vidēs deus p̄positus
tuū satisfaciet illi Et r̄ndit. Lesus
fū a fratre meo a volo meip̄suz v̄m
dicare Senior antē rogabat euz dī
cens. Fili relinque de o v̄m dī a
melius At ille non desistā inquit.
nisi fortiter memetip̄suz v̄m dī caue
ro. Qui ait senex. Quatenus semel
hoc in aīo tuo statuisti vel orem?
Et exurgens senior hīs v̄bis cepit
orare. De iā non op? habem? tuo
iudicio neq; nobis iā necessari? est
vt curā habeas de nobis. q̄ nos ip
si sicut iste frat̄ dicit a volumus a
possum? nos v̄m dī care. Quod cum
ille fr̄ audisset ante pedes senis effu
sus veniā postulabat: p̄mittens se
euz illo cui irascebat nūq̄ deinceps
certaturū. **Ca. xli.**

Quodā fr̄ senior

aliq̄s interrogat? est. Quid est hu
militas. R̄ndit Si peccauerit in te
fr̄ tuus remitte illi a nūq̄ tibi recon
cilies et in omni vituperatione ne

vitupes hominē nisi temetip sū di
cens. Propt̄ p̄tā mea hec m̄ ve ne
runt. **Q**m̄ si commemorauerim⁹ q̄ ab
hōib⁹ inferunt nobis auferem⁹
v̄tutē memoriē dēi. Si aut̄ memo
rauerim⁹ mala q̄ a demonibus in
ferunt nobis erimus isauēij. **S**us
pirauit at̄ dixit. Om̄s virtutes in
gressę sunt in cellā hanc p̄f̄ v̄nā
q̄ ex ipsis laboribus cōstat homo.
Et interrogauerūt eū. **Q**uē ē hec vir
tus. **R**ndit vt homo vituperet se
metipsum. **Ca. xliij.**

Hē qdā abijt hauri
re aquarū de flumine. Et inueniens
mulierem lauante vestimēta pecca
uit cū ea. **H**auriens autē aquam
ibat ad cellulā. Infiltrerūt autē in
eum demones per cogitationes q̄
tristabant eū dicētes. **D**e cetero
vbi vabis. **N**on est tibi vltērius sa
lus. **V**t quid etiā seculū p̄dis. **I**n
telligēs autē frater ille q̄a voluit
eum om̄ino p̄dere erigens se viriliter
p̄ cōfidentia dicit cogitationibus
suis. **V**n̄ egressus estis in me cogita
tōes male q̄ tristastis me volētes
me om̄ino p̄dere. **N**on peccaui q̄ ite
rū dico nō peccaui. et ingressus in
cellulā suā continebat se sicut he
ri. **N**ūdū iustertius **R**euelauit autē
dēus vni vicino eius seniori q̄ fra
ter ille rēs q̄ in ip̄o casu subruiss̄
dyabolū q̄ vicisset. **V**eniens autē
ad illū senior dixit illi. **Q**uō hēs
frat̄. **I**lle r̄nt. **B**ene abba. **D**icit ei
senior. et non es passus tristitia
his diebus. **R**ndit ei frat̄. **N**ō. dic
ei senior. **R**euelauit m̄ dē⁹. q̄ rēs
subruisti dyabolū q̄ vicisti. **T**unc

frater retulit oīa illa q̄ sibi adueñ
sent. **S**enior autē dixit illi. **C**erte
frater discretio tua contriuit vitu
tem inimici. **Ca. xliij.**

Dixit abbas **M**acha
rius. **S**i aliquē corripueris amor⁹
ad iracūdiā p̄p̄iam passionē ad
imples. **N**ec em̄ vt aliū salues teip
sum p̄dere debes. **E**cce p̄ximū tuū
a p̄dis sine ip̄erio inq̄tum p̄uē
les. q̄ ad se deus ouertentes nō p̄
ijcit. **S**ermo autē malicie nō demo
ret in corde tuo cōtra eū. vt possis
dicē. **D**imitte nobis debita nostra
sicut et nos dimittim⁹ debitoribus
nostris. **Q**ue p̄cepta nobis faciē
da sunt cum fratrib⁹ nostris: dēi
at̄ est dimittere q̄ p̄firmā p̄tētiōē
nostram. **Ca. xliij.**

Referebāt qdā fr̄es
de abbate. **P**ropt̄ra quī fuit discipu
lus abbatis. **S**iluanū q̄ qm̄ in cellu
la sua in monte syna degebat mo
derate abstinebat pro necessitate
corporis. quādo autē ep̄s ordi
natus est in **S**aran nimis cōstrux
it seipsum in duriori abstinentia q̄
vigilijs propensius q̄ in orationib⁹
intentius agebat. **D**ec at̄ vidēs dis
cipulus eius dixit ei. **Q**uid est dñe
hoc q̄ quādo in heremo uersaba
mur nō tm̄ in abstinentia laboras.
Rndit ei beatus vir dicens. **C**onfideā
frater quomō ibi herem⁹ erata se
cretavita ac paupertas. nūc autē
egressi de heremo cū secularib⁹ cō
uersamur hominibus q̄ multe ac
varie nobis occasiones occurrūt
q̄ ideo timeo ne in fine vite mee in

fine vite mee in aliq̄ occasione deū
offendam? Si ei sciat? apostolus
Paulus q̄ Christū in se loquentē
habebat a q̄ tātas virtutes ai pos
sederat vsq; ad tertium celū ad
huc in corpe posuit? ascēderet tū di
cebat: macero corp⁹ meū a fuituti
licio me forsitan alijs p̄dicās ip
se t̄prob⁹ inueniat: qd nos hūiles
a p̄dōres oportet facere. *Ca. xlv.*

Sedente aliquā ab

bate Sysoi erat frater p̄pe illi
a subito suspirauit a nō cognouit
eo q̄ eēt f̄m p̄mo illi. Erat emz
in excessu mentis. Et mittēs sibi pe
nitentiā dixit. Ignosce m̄ frater q̄
nondum factus sum monachus.
Suspirauit enim coraz te.

Explicit lib⁹ tertius de vitis patrum

*Incipit argumentū in libru q̄
cuius p̄ncipiū Pelagius sc̄te
romane ecclesie dyacon⁹: exte
ma vero Iohes s̄bdiaconus de
greco trāstulerūt in latinū.*

Quoniam omnis
p̄fatio textum opor
tuna p̄ueniens auct
sequētis materie p̄
dicet qualitatē aut
defensatū sui cōmēdet auctōrē. cum
v̄ro p̄sentis libri seriez p̄prio con
tingit hac de cā p̄logo indigere: q̄
speciales qualdā virtutes q̄h pre
ciosos lapides passim p̄ponēs vti
litate suaz toto in corpe lectoris

oculis p̄bat offerre. *De cē quippe a
nouē diuisus in partes distinctas
licet videat habere v̄tutes. attamē
dū occasione v̄m? plerūq; virtutes
cetere promiscue cōmēbant: colli
sis inter se v̄niombus. hoc est col
latis ad inuicē virtutib⁹: gēmarū
spiritualū immortalis claritas sese
reuerberās mutuatū luminis detri
menta nō nouit*

Prima igitur pars continet
de p̄fectu monachi ydonee
latis oñdēs q̄b⁹ virtutū gētib⁹ p̄fi
ciēs seipō sēp possit melior inueniri

Secunda de quiete probans
nullum posse contemplatio
nis p̄fecte culmē attingē n̄ tumult
us seculi studeat penit⁹ dedinare.

Tertia de compunctione do
cens puritatem cordis nō m̄
si lacrimaz grā promereri.

Quarta de continentia mōi
cās a q̄b⁹ a qualiter se debeat cō
tinere q̄ dō totus vacare delegerit

Quinta oīra fornicationē oñdēs
hoīem nullā posse v̄acitē obtinere
v̄tutē q̄dū voluerit huic vitio sub
iacere.

Sexta de eo q̄ monachus
nihil debeat possidere declarās euz
spūales d̄uitias amittere si t̄pta
uerit in seculo vel minimū possidē

Septima de paciā siue fortitudie
q̄. s. miles xp̄i a vicijs viriliter resis
tere a aduersa debeat eq̄nimis to
lerare.

Octaua de eo q̄ nihil debeat
ostentatilis fieri: hoc intendēs q̄
oīs labor mōchi deo peat. si p̄ ma
nigla fiat.

Nona de nō iudicādo
quēq; vt scilicet dei iudicio resuem⁹
q̄d q̄h aīo fiat ignoramus.

Decima de discretione. vbi tanq̄ legis

cenfura cōuenimur ne benefacien-
tes in vtramlibet ptem dedinem?

Undecima de sobrietate qua deda-
ratur mentis vigilantiam quibus
libet tēptationibus preualere.

Quodecima de cōtinuā oratione i
qua cū apostolus mōnemur vti ad
uerfus omnia vite in cōmoda ora-
tionis instantia muniamur. **Ter-**
tiadecima de hospitalitate: vt i sus-
cipiendis fratribus non personā
hospitis sed Christi presentia; co-
gitamus. **Quartadecima** de obedi-

entia: insinuans monacho propri-
am voluntatem presidentis arbi-
trio nec in vno esse preferenda;

Quintadecima de humilitate: in-
culcans nobis hanc solam esse vi-
tutem quae angelos in celo stabi-
les et homines angelis reddat eq-
les. **Sextadecima** de caritate: eru-

diens nos vt Christi benignitate;
imitantes frater ne salutis utilitate
propriam post ponamus. **Septi-**

timadecima de prouidentia in qua
serui dei narrantur in quoddam
sui laboris finem prophēcie meru-

isse spiritum. **Octauadecima** de sig-
nis per orationem exhibitis: de
monstrans plerosq; sanctos et sibi
bene conuersando et alijs profuisse

orando. **Nonadecima** exempla
monastice conuersationis. eo qd
superius sparsim posita hic videā-
tur breuiter comprehendere. **His**

ergo partibus taliter distributis
postremo id adiiciendū qd omnia
que singulis partibus continen-
tur rebus et exemplis sunt potius
confirmata qd verbis.

Incipiunt capitula prime partis.

Quod tanto qd in virtuti-
bus exaltari mereatur
quanto dei causa humilia-
tur. **Capitulum primum.**

Ut mortē semp habens suspecta;
virtuti capiat incrementa. **ca. ij.**

Que tria sint operationes anime
et que tria faciant deum habitare i
homine. **ca. iij.**

Que sint due res: quarum obium
reddat monachum a seculo liberum.
Ca. iij.

Quod abbas Iohānes hac vita
decedens fratribus ad imitandū
de se locutus sit. **ca. v.**

Volūtates proprias abiciēdas
et secularibus curis nō occupari.
capituli. vi.

Quomodo timor dei veniat in ani-
mam. **ca. vij.**

Non faciendum aliq qd sibi quis
q fieri non vult. **ca. viij.**

Que tria deus erigat ab homine.
Capituli. ix.

Subtilis beati Anthonij a breuis
sententia qua regia; proposuit vi-
am. **ca. x.**

Monachum in caritate ambulā-
tem et simplici victu contentum ci-
lius temptationes superare posse
ca. xi.

Quod opus sit monacho necessi-
tatis subiici. **ca. xij.**

Exhortatio ad humilitatem et ob-
edientiam et a quibus rebus reb; sit
abstinendum. **ca. xij.**

Incipit liber quartus de vitaverba
exemplis sanctorum patrum in pres
decem et novem divinis de insti
tutione vite monachorum.
Prime pars. Cap. primum.

Ad profectum
conversacionis quam
vire cupiens se interro
gavit senem quendam
dicens. Quid est profectus
homo. Runt ei senex. Profectus homo
est humilitas. Quamvis ei quis ad hu
militatem inclinatus fuerit: tantum
elevabitur ad profectum. **Ca. ii.**

Dixit abbas Johā
nes nanus. Ego volo hominem
ex omnibus percipere virtutibus. Itaque
per singulos dies surgens mane: de
omni virtute sume principium a mandatum
dei custodi in magna pacia. in tri
bulatione cordis a observacione in
oratione multa a supplicationibus
cum gemitibus in puritate a mundicia
lingue a custodia oculorum: in iura
panem a non irascens: pacificus a non
rebellis malum pro malo non attēdes
ad invidiam aliorum neque tripsum ex
altans: sed esto subditus a humilior
omni creatura renūciando omni materie
corporali a his que secundum carnem sunt
in cruciatu. in etamine. in humilita
te spiritus in bonivoluntate a abstinentia
spirituali. in ieiunio in pacia. in fletu
in etamine pugne in discrecione in
dici. in castitate animi. in precepto
boni cum quiete a ope manuum tuarum
in nocturnis vigiliis. in fame a siti
in frigore a nuditate in laboribus

studens te in sepulchro sanctorum in
morari: ut videat tibi propria mors
omni die. **Ca. iii.**

Dixit abbas Pastor
Quia se custodire a semetipsum offi
derare a discretionem habere: hec
tria operationes sunt anime. **Itē** se
quendam interrogavit eum dicens. Quomodo
debet homo conversari. Runt senex. Vidi
mus danielē: quod non est inuenta ei ac
cusatio nisi de servitio quod exhibe
bat deo suo. Dixit iterum. Quia pauci
ptas a tribulatio: hec sunt operatio
nes solitarie vite. Scriptum est enim
Quia si fuerint homines tres viri Noe a
Job a Daniel: Noe personam hominem
habeat per fidem: Job autem persona est tribu
lantium: Daniel vero discernentium. Si
ergo tres actiones sunt in homine: de
habitabit in eo.

Ca. iii.

Item dixit abbas
Pastor: quod si duas res oderit homo
chus: potest liber esse ab hominibus
et dixit se. Que sunt iste. Runt senex
Carnale repaulatione: a vanam glo
riam. **Ca. v.**

Narrauit abbas

Cassianus de quodam Johanne abba
te qui erat primus congregacionis:
eo quod magnus quidem fuerit in vita
sua. **Hic** autem cum moriturus esset a dis
cessurus cum hilaritate a proposito me
tis ad dominum: circumsteterunt eum
fratres rogantes verbum aliquod opor
tiosum a salutare loco hereditatis
ab eodem sibi relinquere. per quod possent
ascendere ad perfectionem que est in
Christo. Ille autem ingemiscens ait

3 operationes anime

duo odio habenda

Nūq̃ feci propriam voluntatē nec
aliquem docui quicq̃. qđ ego pri⁹
ipse nō fecerim. ca. vi.

Habes Bysois dic
it. Esto p̃ceptibilis a volūta
tes tuas post tergū tuū p̃ice. Esto
liber a securus a secularib⁹ curis a

Herequiem hēbis. **Ca. vii.**

Hic quidā interrogat
uit senē dī. Quō vit fīor dēi aiam
Dixit ei senex. Si h̃z hō hūilitatē a
paupertatē nō iudicat alter⁹. sic ve

Senū qđā dicebat
mit in eum timor dēi. ca. viii.

Quicquid odio habes: alij ne faci
as. Si odīs qui tibi male loquitur
neq̃ tu male loquaris de aliquo
Si odīs q̃ tibi calūniā facit: neq̃ tu
facias alicui calūniā. Si odio hēs
q̃ te i cōtemptū ducit aut iniurijs
appetit aut aufert qđ tuū ē a aliqđ
tale facit: nihil horū facias tu cuiq̃
Qui ergo hoc verbū custodire p̃t.
sufficit ei ad salutē. **Ca. ix.**

Dixit s̃ct⁹ gregorius

Quia h̃c tria exigit dē⁹ ab hōie q̃
ē baptisma cōsecut⁹. id est fidem
rectā ex tota aīa a veritatē lingue
p̃tinentiā a corpis castitatē. ca. x.

Interrogavit abbas

Pamlo abbatē Anthomū dicens
Quid faciā. R̃ndit ei senex. Noli i
tua iusticia esse confidēs. neq̃ pe
nitearis de re transacta: a p̃tinentis
est a lingue tue a ṽtris. ca. xi.

Euagrius abbas

dixit. Quia dicebat quidā

patrū q̃ ficio: a nō in c̃lis hūit⁹
caritati dūct⁹. citi⁹ introducat mo
nachū in portum impassibilitatis

Capitulum. xii.

Dixit abbas macha

rius abbati Zacharie. Dic
mibi qđ est opus monachi. Dic
ei. Me interrogas pater. Et dixit
ei abbas Macharius. Certus sum
de te fili Zacharia. Est enim q̃ me
pulsat vt te interrogē. Dicit ei Za
charias. Quātū ad me pat hoc
puto quomā quicūq̃ semetipsum
necessitatib⁹ subiecit atq̃ coege
rit: ipe est monachus. ca. xiii.

Dixit senex Roga

deum vt det luctum in corde
tuo a humilitatē a respicere sem
per in peccatis tuis a non iudices
alios sed esto subditus omnib⁹
a ne habeas amicitiam cum muli
ere neq̃ cum puero neq̃ cum herē
ticis: a abscede a te fidutiā a reti
ne linguam tuam a ventrem tuū
abstine a vīno a si aliquis loquit̃
tecum de quacūq̃ causa noli con
tendere cum eo de hīs que locut⁹
est: et tunc erit mens tua pacifica.

Secundē partis de quiete capi
tula incipiunt.

Quod abbas Arsenius vocē di
uina ammonetur homines
fugere. ca. p.

Collocutio eiusdem cum fratri
bus q̃ facile mens quieta turbari
possit. ca. ii.

Quod isdem Arsenius de cella
difficile exierit a de ploratio eius

de pro solitudine septimi. ca. iij.

Quib⁹ vbi⁹ quāda matrona a Ro
mais pib⁹ eā suā adueniente; ab as
pectu suo corpali avertit. ca. iij.

Vitandas eē mulieres. ca. v.

Tres monachi quid elegerūt fa
cere q̄s eorū pseuerauerit. ca. vi.

Abbas Arsenius quid Theophi
lo de q̄te sua suggererit. ca. vii.

Sicut pisces in sicco moriunt. sic
monachos extra cellā omorātes a
q̄tis pposito resolu. ca. viij.

Quod a tribus bellis eripiat q̄
in solitudine quiescit. ca. ix.

Eugiendū esse a corpali⁹. ca. x.
Sed a ps de quiete. ca. p.

Beatus abbas Ar

senius cū adhuc in palatio eēt
dixit ab dñm dicens. Dñe dirige
me ad salutē. Et venit ei vox dicens
Arsenius: fuge hoīes a saluatoris.

Ips ipse descendēs ad monachalē
vitā eursus orauit. Dñe: dirige me
ad salutē. Et audiuit vocē dicēte si
bi. Arsenius fuge tace q̄te. Hec ei

Tradices sūt n̄ peccādi. ca. ij.

Venit aliquā abbas

Arsenius in quēdā locū: a erat
ibi arūdmētū a motū ē a vento. Et
dixit senex ad frēs. Quis ē hic mo
tus. et dicunt ei arūdmēs sunt. Et
dixit illis senex. Vere q̄ si q̄s sedet
a audierit: vocē aūis nō hēbit cor
ei eāde q̄te: q̄nto magis vos habē
tes sonū hāz arūdmū. a. iij.

Tem dicebant de eo

q̄ sup: q̄ erat cella ei⁹ longe in mili
arib⁹. xxx. a n̄ exibat cito. s̄ alij mi

nistrabāt ei. **E**n vero in solitudine
rebat⁹ est locus. qui vocatur sep
thi exiuit plorans a dicens. Perdi
bit mūdus romāz: a monachi sep
thi. ca. iij.

Sedente eodem ab

bate Arsenio aliquā in canopo: ve
nit vna matrona de roma. Vgo di
ces valde a timens deum vt videret
eū: a suscepit eā. Theophil⁹ ep⁹s
Alexandrie. Illa aut rogauit eum
vt ageret eū sene: vt videret eum.
Qui abiens ad eū: rogauit di. Ali
q̄ matrona vēit de roma: a vult te
videre. Senex vero nō acq̄uit vt ve
niret ad eū. Cū ḡ fec renūciata fuisset
sup̄dicte matrone: iussit ster
m aialia di. Credo in deū: q̄ videret
illū. Sūt ei a in citate nostra multi
hoīes: s̄ ego veni p̄phetas videre. et
cū pueniss et ad cellā ei⁹: senex iux
ta ordinationē dei inuē⁹ est opor
tune foris cella sua. et vidēs eū sup̄
dicta matrona: pstravit se ad pe
des ei⁹. Ille at lenauit eā eū: indig
natione: a intus in eā dixit. Si fa
ciem meā videre vis ecce vide. Illa
autē p̄retercūdia: non ostēdauit
faciē ei⁹. Et dixit ei senex. Non au
disti opa mea. Hec ei videre neces
se est. Quomodo autēz vel p̄sump
sisti tantam nauigationē assume
re. Resas q̄ mulier es a nō debes
exire quoq̄. Aut vt vadas romā
a dicas alijs mulieribus q̄ vidi
Arseniū: a faciāt mare viam muli
erū venientiū ad me. Illa autē
dixit. Si voluerit me deus reuer
ti romā: non permitto aliquā veni
huc. Sed ora p̄ me: a memor esto

mei semper. Ille autem respondens dixit ei. Ora deum ut deleat memoriam tuam de corde meo. Que audies hec egredis est turbata. Et cum venisset in civitatem per tristitia febricitare cepit. Et nuntiatus est archiepiscopo Theophilo. quod infirmaretur et venit consolari eam et interrogavit eam quid haberet. Illa autem dixit ei. Vtinam non pervenissem huc dixi enim semini memor esto mei: et ait mihi. Oro deum ut deleat memoriam tuam de corde meo. Et ecce ego ipsa presentia morior. Et dixit archiepiscopus. Rescis quia mulier es? Et inimicus et mulieres sanctos viros impugnatur. Propterea hec dixit senex. Nam semper pro anima tua orat. Et ita curata est mens eius et discessit cum gaudio in propria.

Capitulum. v.

Dixit aliquando

Abraham discipulus abbas Sysoi ad eum. Pater senasti eam parum iuxta mundum. Dicit ei abbas Sysois. Vbi non est mulier ibi eamus. Dicit ei discipulus eius. Et ubi est locus non habens mulierem. nisi forte solitudo. Et dicit ei senex. In solitudinem me tolle.

Capitulum. vi.

Narrauit quidam

quia tres studiosi diligentes se faciunt monachi: et unus quidem ex eis elegit litigantes in pace: et ducere iuxta illud quod dictum est. Beati pacifici. secundus vero visitare infirmos: tertius vero abest quiescere in solitudine. Primus ergo lato

tans propter lites hominum non poterat omnes sanare et tedium videns venit ad eum qui sequebatur infirmis et invenit etiam ipsum animo deficientem. et non prevalebat mandatum perficere. Et concordantes hi duo abierunt videre illum qui in heremo discesserat et narraverunt ei tribulationes suas et rogaverunt eum ut diceret eis quid ipse profecerit. et reticens paululum. mittit aquam in cyphum et dicit eis. Attendite in aquam. et erat turbulenta. et post modicum rursum dicit. Attendite modo: quomodo limpidam facta est aqua. et cum intenderent in aquam vident tanquam in speculo vultus suos. et tunc dicit eis. Sic est qui in medio hominum consistit a turba enim non videt peccata sua: cum autem quieverit et maxime in solitudine: tunc delicta sua conspiciet. Capitulum. vii.

Venit aliquando beatus

moyses Theophilus archiepiscopus ad abbatem Arsenium cum quodam iudice et interrogabat senem archiepiscopus. volens audire ab eo sermonem. Paulisper autem tacens senex postea respondit dicens ad eum. Et si dixero vobis custoditis. Illi autem promiserunt se custodire. Dixit ei senex. Vbi cumque audieritis Arsenium appropinquare notificate. Capitulum. viii.

Dixit abbas autem

thomius. Sicut piscis si tabascetur in sicco morietur: ita et monachi tardantes extra cellam

aut cū vīris secularib⁹ i mōrātes :
a q̄etis pposito resoluūt. Oportz q̄
sicut pīscēs i marī ita a nos ad cel
lā recurrere ne forte tardātes ob
liuiscamur iterioris custodie. ca. ix.

Dixit iterum Quia
q̄ sedet in solitu diea q̄escit. a
tribus bellis crispit. id ē auditu lo
tutione visu a cōtra vñū tñmōdo
habet pugnā a cordis. ca. x.

Dicebat abbas Ri
lus: q̄ bonū est fugere corpo
ralia. En em hō ē iuxta corpale bel
lū assimilabit viro stātū sup lacuz
p fūbissimū: a q̄ hora visu fuit in
inimico ei⁹ facile cū deorsuz ipingat.
Si at a corpālib⁹ lōge fuerit. assi
milabit viro lōge pposito ab eo: vt
vel si trahat eū inimic⁹ picē deorsuz
dū eū violēt trahit. Sed ei auxiliū
diriget. Capla tertie partis.

More iniquorū i carcere indi
cē formidantiū monachuz a
seper p timore futuri iudicij solici
tum esse debere. ca. i.

Que tria timēda pposuerit abbas
Welpas. ca. ii.

Quod abbas Pambo visa mulie
re fletu lacrimatus est a inter
rogatus cām exposuit. ca. iii.

Abbas Siluanus deslet secularē
ad celum monachos duci ad infer
nū. ca. iiii.

De mōcho negligēte q̄ impropie
tum in dei iudicio audiens postea
p mē se fletibus afflixit. ca. v.

Quāta formidine in die iudicij to
tus conturbatur mūbus. ca. vi.

Qualiter senex quēdā ridentem

corripuerit. ca. vii.

Exhortatio semis ad fletū a de eo
qui a morte resurgēs vocem lugū
brem se audisse referebat. ca. viii.

Sand⁹ Theophil⁹ episcop⁹ mō
nēs quale beato Arsenio testamē
tum dederit. ca. ix.

De abbate q̄ ad mēfā rīsit c⁹ leuī
tate abb Jōhēs flecto coarguit. ca. x.

Exhortatio abbatis Euagēij vt q̄
q̄ memor sit diei mortis que etiā
malis mala a que in futurū bona
reposita sunt bonis. ca. xi.

Quomodo timor dñi cor hominū
illuminet. ca. xii.

Abbas Nachari⁹ visitans frēs
eos aūq̄ vite tñmū veniat fletib⁹
hortatus est insistere. ca. xiii.

Abbas Felix a frīb⁹ rogat⁹ scē
monem cōpetenti racōne ad gemi
tū eos puocauit. ca. xiiii.

Verbū malū nō pferēdū. ca. xv.

Tertia ps de cōpūdlone. Ca. p.

Frater quidā in
terrogauit abbatez An
nē dicēs. Dic mī aliq̄d ver
bū dicit ei senex. Vade talē fac cō
gitationē tuā qualez faciūt iniqui
qui sunt in carcere Illi enīz interro
gant hoīes vbi est iudex a quādo
venit: a ipsa expectatione pena ū
suū plorant. Ita a monach⁹ de
bet seper suspectus esse: a obiurgā
re animā suā dicens. Ve mīhi quō
modo habeo stare ante tribunal
Christi: a quomō habeo adiuu
meorū reddere racōnē. Si ergo se
per sic meditat⁹ fueris: salu⁹ esse
poteris. Ca. ii.

Dixit abbas Hely
as Ego tres timeo. Vnam
quando egressura ē aia mea de cor
pore. Aliā qñ occisurus sum deo.
Tertiā quādo aduersum me pfe
renda est sētentia.

Capitulum. iij.

Sante memorie

Athanasius episcopus Alexandrie
rogauit abbate Dambo vt descēde
ret de heremo Alexandria. Qui cū
descendisset. vidit mulierem thea
tricam a lacrimat⁹ est Interroga
tus autem ab his qui adēant qre
fuerit lacrimatus. Due inquit res
me mouerunt Vna de perditione
illius. Aliā quia ego non habeo
tale studium placēdi deo. quale
habet ista vt hoibus turpib⁹ pla
ceat

Capitulum quartum

Abbas Biluanus
sedens aliquñ cū fratrib⁹ fact⁹ est in
excessum mentis: a cecidit in faciē
suā. et post multū surgens plora
bat. et interrogauerunt euz frēs
dicentes. Quid habes pater. Ille
autē tacebat a flebat Cōpellētib⁹
autem eum dixit eis. ego ad iudi
cium raptus sum a vidi multos de
habitu nostro euntes ad tormen
ta: a multos seculares ad regnū
celorum euntes. et lugebat senex
a nolebat deinceps de cella sua ex
ire. Sed a si exire cogebat operie
bat cuculla faciem suam dicens.
Quid necesse est videre hūmē istud
temporale in quo nihil est vtile.

Capitulum. v.

Narrauit quidam
senex qd aliqñ frat bñ ouerti
vellet a prohiberetur a matre sua.
non quiescebat ab intentione sua
dicens. Saluare volo animam meā
Illa vero multum resistebat. Cum
ergo desiderium eius impedire nō
potuisset. postea permisit. Abies
autem factus est monachus a sibi
negligentiā vitam suam expendit
Contigit autem vt mater ipsius
moreretur. et post tempus aliquñ
tum. etiam ipē infirmatus est in
firmitate magna Et cum factus fu
isset in excessum mētis raptus ad
iudicium. inuenit matrem suā: cū
his qui iudicabantur. Illa autem
vt vidit eum obstupuit dicens.
Quid est hoc fili. et tu in hunc lo
cū cōdenatus venisti. Vbi sunt ser
mones tui quos loquebaris dicen
do. saluare volo animā meā. Con
fusus at in his que audierat ipso
dolore stupid⁹ fact⁹ est. Stabat q
nō habens quid matri sue rēdere
posset. Iuxta dispensacōnem autē
dei misericordis post ea qd hēc vidit
contigit vt reparetur: a euaderet
ab instanti infirmitate. et cogitās
apud se diuinitus factā esse huius
modi visionē. inducens se de cete
ro sedebat a cogitabat de salute su
a. penitens a plorans de his que e
gerat sub negligentia prius. Tā
ta autē ei erat intentio vt multi eū
rogarent indulgere sibi paululu
ne forte lesionem aliquā pateretur
de fletu quem supra modum sibi
met indicebat. Ille autem nullo
modo consolari volebat dicens.

80
Si ipse peritū matris mee sustinē
nō potui: quō Christi a sādōz an
geloz ei? adūsum me confusione
potero ī die iudiciū sustinē. Ca. vi.

Dixit senex Si possi

bile esset in aduentu dei post
resurrectionē pre timore exire aias
hominū: ois mund? moreret a ter
re atq; formidie. Quale est enim
videre celos scissos a deum reuela
tū cū ira a indignacōe: a militias
innūerabiles āgeloz a totū simul
gen? hoīm intendere. Propter qd
ne debem? vivere: vtpote qui de sin
gulis nōcibus nostris rationē ex
pugnandi sumus a deo. Ca. vii.

Vidit senex quā rī

dentia dicit ei Corā te lo a fra rati
onē totius vite nostre reddituri su
mus: a tu rides. Ca. viii.

Et interrogavit ali

um senē dicens Quid facio pater?
dicit ei senex Flere debem? semper
Cōgit enī quendā senē mori ali
quādo a post hōrā multā in semet
ipsum itē reuertit: a interrogauit
mus cū dicentes. Quid vidisti ibi
abbas? Et narrauit nobis plorās
Audui illic vocem lugubrē sine ces
sacōe dicentē. Ve mī. Sica nos se
per dicere debemus. Ca. ix.

Sante memoriē The

ophil? archiepūs cū moreret dix
it Beatus es abba Arseni: qz sep
hanc horam ante oculos tuos ha
buiisti. Ca. x.

Dicebāt p̄res. qz mā

ducantib? aliqñ frīb? in caritatem
riserit vnus frater ad mensam. Et
vidēs euz abbas Iohes fleuit di.
Quid putas h? fr̄ iste in corde suo
qz risit cū de buiss? magis flere qā
caritatem māducat. Ca. xi.

Dixit abbas Eua

grus Cū sedes in cella tua collige
ad te sensū tuū. a memor esto diei
mortis. Et tūc vidēs corpis tui mor
tificationē. cogita da dē suscipe do
lorē horreat tibi mūdī huius vani
tas. Esto modestus a sollicitus vt
possis sepe in eodē quietis propo
sito pmanere a non infirmaberis.
Memorare etiā eoz qui ī inferno
sunt. cogita apud te ipsum quō
fun tibi anime: aut inq; amaro si
lentio aut inq; gemitu pessimo vel
in quali metu aut anxietate aut in
quali expectacōne a dolore. a sine
mitigacōne infinitas lacrimarum
Sed a diei resurrectionis memor esto
a illud dīmū horrendum atq; ter
ribile imaginare iudiciū. Abduc
ad med iuz repositam peccatorib?
cōfusione. quā passuri sunt in cō
spectu dei a Xpi eius a coram āge
lis a archāgelis potestatibus a v
niuersis hominib?. sed a supplicia
oīa a ignē eternū. vrmē immor
talē tartarū tenebras a supra oīa
nia hec dētium stridorē timores a
tormenta. Adduc etiā a bona q̄ sūt
iustis reposita: fidutiā ante deum
patrem a christum eius corā āge
lis a archāgel a potestatib? atq;
omī plebe: regnū celorū a dona ei?
gaudiū a requiē vtrorūq; horū cō
memorationē. Et super iudiciū qui

sempe peccatorum ingemisse. plorare
sine luctu. imaginem metuens: ne
et tu ipse in his incurras. **S**uper bona
iustis reposita gaudere: et exultare le
tare. Et his quod frui festina ab illis
et effici alienis. **V**ide ne obliuiscaris
aliqui siue intra cellam siue for
as alicubi: et memoriam horum ne abiciat
mens tua ut per hoc saltem sor
didas et noxias cogitationes effugi
as. **Ca. xij.**

Dixit abbas iacob

Quia sicut lucerna obscuri cubi
li illuiat. ita et si quis dominum si uenerit in
cor hominis illuiat eum et docet eum omnes
tutes et mandata dei. **Ca. xij.**

Miserunt aliqui senes

de monte nitrie ab abbate Macha
rii maiores in Scythi rogantes ut
remitteret ad eos. alioquin sciret omnem
multitudinem ad se esse venturam. quoniam
desiderarent videre eum antequam migra
ret ad dominum. Qui cum remisset in mo
tes congregata est omnis multitudo
fratrum ad eum. Rogabant autem eum
senes. ut faceret uerbum ad fratres
Ille autem lacrimas ait. **P**loremus
fratres et producat oculi nostri lacri
mas antequam eamus hinc ubi lacri
me nostre corpora nostra comburant
Et fleuerunt omnes: et ceciderunt promi
facies suas dicentes. **O**ra pro nobis
pater. **Ca. xij.**

Applicuerunt fratres

ad abbatem Felicem habentes secum
quosdam seculares: et rogauerunt eum
ut diceret eis sermonem. Senex autem
tacebat. Illis autem diutius roganti
bus dixit ad eos. **S**ermonem uultis

audire. **R**esponde. Etiam per dixit ergo
senex. **M**odo non est sermo. **R**espondit autem
interrogabant seniores et faciebant
fratres qui dicebant eis. tribuebat deus
quod loquerentur. **N**unc autem quoniam
interrogant quidem non autem faci
unt que audiunt. abstulit deus gratiam
a senibus et non inueniunt quod lo
quatur. quoniam qui operetur non
est. **Q**uod cum audissent fratres. in
gemuerunt dicentes. **O**ra pro nobis
pater. **Ca. xv.**

Dixit abbas Bysio

is. **V**erbum malum non proferat os tuum
quoniam uitis non affert spinas.

¶ Quarta pars. **Capitula incipiunt**

Quater fratres ad abbates
Anthonium pergentes ab in
nere sui comite coram eo pro inuoluntaria
lingue reprehensi sunt. **ca. p.**

De assiduitate uigiliarum beati
se nihil quid somno grauatur. **ca. h.**

Quod abbas Agatho discipulum
in itinere inuentum ciceris fasciculum
tollere prohibuerit. **ca. h.**

Abbas Achilles comitum fratris
se dicit in modum sanguinis expul
se. **Ca. iij.**

Epiphanus episcopus et abbas Bila
tionem alter se abstinuisset alter
quod se fecisse testatus sit. **ca. v.**

Quod abbas Zenon sese afflic
tione quod cucumerem desiderauit. **c. vi.**

De fratris abstinentia quam metes in
agro nec unam spicam manducare uolu
it sine permissa licentia. **ca. vii.**

De duobus abbatibus quorum unus
solum quod uidit manducantem nec ali
um irascentem. **ca. viij.**

Quod abbas Macharius p̄ calice
vini a fratribus oblatum etiā ab aq̄
postmodū abstineret. ca. ix.

Abbas Macharius maior digito
dri imposito quid fugiendū esse si
gnificauerit. ca. x.

De abbate Pastore a fratribus
eius q̄ nō offenserint vt eos ma
ter sua videret. ca. xi.

Quod abbas Sysoy nisi sugge
rente discipulo sepe oblitus sit fu
mere cibū. ca. xii.

Quod abbas Syluanus cū disci
pulo sumpto cito in monasterio
sistente discipulū postea in via bi
bere prohibuerit cā ieiunij. ca. xiii.

Abbas Arsemius quātuor spaciū dor
miendi mōcho p̄fixerit. ca. xiiii.

Narratio de ei⁹ p̄cissimi viduus
continentia. ca. xv.

De abbate Ammoy q̄ egrotas
nunq̄ intenderit quid in cella ha
beret. ca. xvi.

De quodā fratre abstimente q̄
cā ieiunij conuentū publicū fugi
ebat. ca. xvii.

De sene infirmo qui cibū noxiū
a nesciente discipulo oblatū tacite
comedit. ca. xviii.

Infirmata dei ancilla virorum dedi
nas aspectū nec a proprio fratre visi
tare se passa est. ca. xix.

Manducatis quidā patz cum
ep̄o Theophilo carnes vsq̄ ad oī
siones eius putabāt se olera mā
ducare. ca. xx.

Quod quidā adiuuati plus soli
to māducauerint. ca. xxi.

De sene egrotante qui cibū lau
dare sibi allatū accipere refutauit
cap. xxii.

Ite de alio sene infirmo q̄ in ci
ty ploias vinū accepit. ca. xxiii.

Quod quidā cā desiderij maio
ris ac p̄mū sities a quā aī oculos
suspendit nec bibit. ca. xxiiii.

Qua cautela quidā etiā matrē
sua t̄ns fluvij portauerit. ca. xxv.

Quod abbas Elladius. xx. annis
tectū celle sue nō viderit. ca. xxvi.

Melius esse tacere bona p̄mū q̄
laudare. ca. xxvii.

De abbate Sysoy q̄ oblatū si
bi vinum bis accepit tertio reu
lauit. ca. xxviii.

Castū monachū a i celo a i ter
ra honorandū. ca. xxix.

Quidā dei ancillis in itinē occur
rens q̄d ab illis audierit. ca. xxx.

De continentia oculorū cuiusdā
presbyteri. ca. xxxi.

De abbate Petro q̄ pro vino te
pida aq̄ tentus fuerit. ca. xxxii.

Delecta cōnes carnales ideo am
putandas vt etiā iracundia absci
datue. ca. xxxiii.

Quod abbas Sysoy onerosam
rem dixerit sepius ad cibū vocari
istq̄ interrogatio de quātitate po
tus a r̄sio. ca. xxxiiii.

Quod abbas Agathon pro ta
cturnitate lapidē in ore triennio
habuerit. ca. xxxv.

Abbas Sysoy p̄t. xxx. annos
maxime postulabat custodiā ori
suo. ca. xxxvi.

Abbas Achilles inueniens ab
batē Isaiā comedentē in quo euz
reprehenderit. ca. xxxvii.

Quot annis abbas Isidorus dixe
rit temptanti se concupiscentie a ira
cundie nūq̄ offensis. ca. xxxviii.

Quod abbas Iohannes camelario se
prouocante ad iram dimisit que
portabat et fugit. *ca. xxxix.*

Quod abbas Pastor coactus ma
ducare lacrimando obedierit. *ca. xl.*

Quidam fratrum nolens cum ceteris
vniuere bitere cum fugisset in criptas
subita eius ruina prostratus est.
capitulu. xli.

Abbas Ildorus interrogatus cau
sam reddidit cur se demones time
ant. *ca. xlii.*

Quarta pars de continentia in
cipit.

Fratres quidam
aliqui volentes veni
re ad abbatem An
thoniū de loco Sep
thi ingressi sunt in na
uim vt irēt ad eū et iuenerūt in ip
sa nauī senē q̄ ad Anthoniū ire vo
lebat Ignorabāt at eum fratres
Et sedentes in nauī loquebantur
sermōnes patrū ex scripturis et
rursus de operibus manū suarū
Ille autē senex per omnia tacebat
Cum autē remissent ad portum
agnouerūt et ipsum senē proficiē
ti ad Anthoniū abbatem. Cum at
remissent ad eū. dicit eis abbas
Anthoniū. Bonū comitatū itine
ris inuenistis semis huius. Dixit
autem et seni. Bonos fratres iue
nistis tēū abba. Dicit ei senex. Bo
ni sunt quidē. s̄ habitatio eorum
nō habet ianuaz. Quicūq̄ vult in
trat in stabulū et soluit asinum.
Hoc autē dicebat. quia quicūq̄
ascēdebat in ore ipsorum hoc loq̄
bantur. *Capitulu secundū.*

Dicebat abbas da
niel de abbate arsemio. q̄a
totā noctē vigilās p̄transiēt To
ta autē noctē vigilabat. et qm̄ vole
bat circa mane p̄ ipsā naturā
dormire dicebat sōno. Veni ma
le serue. Et furripiebat paz sōni.
sedēdo et statim surgebat. *ca. xlii.*

Aliqui iter agebat
abbas Agathon cum discipu
lis suis et inueniens vnus ex eis
puissimū fasciculum cicerculiviri
dis in via dicit seni. Pater iules
tollo illud. Intēdit vero senex et a
mirans dicit ei. Tu illud ibi posu
istis. R̄nt. nō. Et dixit senex. Quō
vis tollere quod non posuisti.

Capitulu quartū.

Venit aliqui quidam
senū ad abbatē Achilleū vi
dit eum iactantem sanguinem de
ore suo et interrogauit eum dicens
Quid est hoc pater. Et dixit senex.
Sermo est fratris cuiusdam qui
me contristauit et omnino cona
tus sum cōseruare illud apud me
Et deprecatus sum deum vt aufeā
tur a me et factus ē sermo ille san
guis in ore meo et ecce expuo illū
et requiescit et dolorem illū oblit
sum. *Capitulum quintum.*

Misit aliqui epipha
sius episcopus Cyprius
ad abbatem Ilylacionem. ro
gans eum et dicens. Veni. vt nos
videamus anteq̄ de corpore exea
mus. Qui cum remissit et ad episco
pum gauisi sunt adinuicem.

Manducantibus autem eis: allatum est
eis de aumbus quoddam. Quod tunc episcopus
dedit abbati Hylarioni: et dicit ei
senex. Ignosce mihi propter quod acce-
pi istum habitum non manducaui quicquam
occisum. Et dixit eis epiphanius episcopus
Ego autem ex quo accepi habitum istum
non dimisi aliquem dormire qui habe-
bat aliquis aduersum me. neque ego
dormiui habes aduersus aliquem Et
dixit ei senex. Ignosce mihi quia
tua consolatio maior mea est. **Ca. vi.**

Abbas Zenon am-
bulans aliquando in palestina.
cum laborasset resedit ut manduca-
ret iuxta cucum erarium: suadebat autem
animus suus dicens. Tolle tibi unum
cucumerem et manduca. Quintum est.
Qui tunc cogitatum suo dicens. Fu-
res ad tormenta vadunt: propterea ergo
tempus in hoc si potes ferre tormenta
Qui contumaces stetit in cauma die-
bus quoniam quiescit: et defrigens seipsum in so-
le dicebat quasi in animam suam.
Non possum portare tormenta dicit
ergo animus eius. si non potes por-
tare tormenta: ergo ne rapias. **Ca. vii.**

Dixit isaac presbiter
cellarum. Scio fratrem metentem
in agro qui volebat manducare spicam
tritici. Et dixit domino agri. Vis man-
duco unam spicam. Ille audies mira-
bile: et dixit ei. Tu es ager propter quod me in-
terrogas. Intantum ergo scrupulosus
erat memoratus frater. **Ca. viii.**

Narrauit abbas
Cassianus de quodam abbate Iohanne:
qui fuit apud abbatem Esaiam in summi-
tate huius habitas per annos quodam

modum quod habebat circa ipsum multa
caritatem et per hanc caritatem fiduciam:
interrogauit eum dicens. Tanto tempore sic
remorat? a nullo hominem facile mo-
lestiam paties: dic mihi quid proficisti.
Et ille dixit. Ex quo cepi solitari? esse
numquam me solvidit manducantem.
Dixit autem ei abbas Iohannes. nec
me irascentem. **Ca. ix.**

Dicebat de abbate
Machario: quod sic vacauit in
heremum. Ponebat sibi fenum ut
quando inueniebat vinum et bibeat pro-
pter fratres. per unum calicem vinum diem in-
tegrum aquam non bibeat. Et fratres qui
deuolentes eum recreare: dabant ei
vinum. Sed et senex cum gaudio sume-
bat: ut seipsum postea cruciaret. Vi-
scipulus autem eius scies causam: dice-
bat fratribus. Propter deum vos ro-
go ne detis ei: quod in cella postea
cruciatu se domat. Quod cognoscens
fratres. ultra ei vinum non dederunt. **Ca. x.**

Abbas macharius
maior in scythia dicebat fra-
tribus. Post missas ecce fratres fugi-
te. Et dixit unus fratrum. Propter quod ubi ha-
bemus fugere apertius a solitudine
istius. Et ponebat digitum suum in ore
suo dicens. Istud est quod fugiendum di-
co. Et sic intrabat in cellam suam: et
claudens ostium sedebat solus. **Ca. xi.**

Narrauit quidam se-
nium de abbate Pastore et fra-
tribus eius qui habitabant in egipto.
Cum desideraret me eis videre eos et non
posset obsequi una die: et eunti-
bus illis ad ecclesiam. obtulit se eis
Illi autem videtes eam conuerterunt se ad

cella et intrantes clausuerunt ostium
in facie eius. Illa autem ante ostium
stans clamabat plorans cum ni
mia miseratione. Audiens autem
eam abbas Anub. intravit ad ab
batem Pastorem dicens. Quid fa
ciem? vetule istius ante ostium flen
ti. Surgens autem abbas Pastor
venit ad ostium et intro stans au
divit eam plorantem miserabili
ter nimis: et dixit ei. Quid sic da
mas vetula? Illa autem cum vocem
eius audisset; multo magis clama
bat plorans et dicens. Volo vos
videre filij mei. Quid enim est si vi
dero vos? Numquid non sum mater
vestra? Aut non ego vos lactavi
et tota iam sum carnis plena? Sed
et audiens vocem tuam turbata
sum. Dicit ei senex. Dic nos vis vi
dere an in alio seculo? Respondit ei
et si non vos videro hic. videro vos
illic filij. Dicit ei. Si potes equani
miter ferre ut hic nos non videas
videb nos illic. Et ita discessit mu
lier gaudens et dicens. Si omnino
visura sum vos illic. nolo vos vi
dere hic. **Capitulum. xij.**

Frequent dicebat
abbati Sysoy discipulo su
us. Surge abba manducem? Ille
autem dicebat. Quia adhuc non man
ducaimus filij. Et ille respondere
non pater. Dicebat autem senex
Si non manducaimus affer man
ducemus. **Capitulum. xij.**

Venerunt aliqui ab
bas Silvanus et discipulus e
ius Zacharias ad quendam mona

sterium fecerunt eos gustare mobi
cum antequam ambularent. Et exeu
tibus eis. invenit discipulus eius
aquam in via et volebat bibere. Et
dixit ei abbas Silvanus Zacha
ria hodie ieiunium est. Cui ille ait.
Non manducaimus pater. Di
xit ei senex. Illud manducare ca
ritatis fuit. nos autem teneamus no
strum ieiunium filij mei. **Capitulum. xij.**

Dicebat abbas Ar
senius. Sufficit monacho si
dormierit una hora; si tamen pugna
tor est. **Capitulum. xv.**

Dicebat de eo ab
bas Daniel quod tantos annos
mansit nobiscum et mensuram par
vam vidit dabam? ei in anno et
quotiens veniebam? exinde come
debamus et nos Iterum dixit. quod
quando audiuit quod maturum esset so
ne genus pomorum dixerit. Afferre
mibi. Et gustavit senex tunc parum
ex omnibus gratias agens deo.
Quia dominus dedisset benignitatem et
terra fructum suum attulisset. **Capitulum. xvi.**

Referebant de ab
bate Ammoy quod egrotaret
in lecto plurimis annis decumbens
numquam laxavit animum suum ut intenderet
in interiora celle sue et videret quod
haberetur. Multa enim referebant
ei velut infirmo. Sed introeunte
discipulo suo Iohanne et exeunte
claudebatur oculos suos ne videret
quod faciebat. Sciebat enim quod
fidelis monachus esset. **Capitulum. xvij.**

Quidā patrū dicē

bat qz sciret fratres in cella ieiunante tō ebdomada pasche. Et cū sabbato sero veniss; ad missas cōmunicās mox fugiebat ne cogere a fratribus in eccā manducare. Apud se aut tñ modicas betas elixas cū sale manducabat sine pane. **Ca. xviii.**

Infirmatus est ali

qn quidā senū. Et cū nō posset hūmē cibū multis dieb; roga bat a discipulo suo vt fieret ei ali qdā reficeret. Abijt at a fecit ei de farina lenticule Tippullas. Erat at ibi vasculū pendēs in quo eāt modicum mellis a aliud in q erat rasanelū a fetebat. qd tñ ad luc nā pficeret. Errauit at f i a p mel le de rasanelleo misit in pulmētū a obtulit seni. Et cū gustasset se nex nihil locutus est h tacitus comedit. Cōpellebat at eū itoz manducare. Et extorquens sibi māducauit. Et dabat ei tertio. Ille aut noluit māducare dicens Vere non possum fili. Discipulus aut hortabā eū dicens. Bonū est abba. Ecce ego māduco tecum. Et cū gustasset a cognouisset qd fecerat cecidit p nus in faciē suā dicens. Ve in pat qz occidi te a tu pām hoc posuisti sup me qz n es locut; dicat ei senex. Nō otuisteris fili. si dñs voluiss; vt mel māducare mel hūissi mittere i Tippullas. **ca. xix.**

Frat abijt aliqui vi

itare sororē suā i mōsterio egrotante. Erat at illa fidelissima

a nō acqescēs aliqui videri viciū. ne occasione daret f i suo vt ipse illā veniret in monasteriū feminaru; mādauit eidē dicens Vade f i a ora p me qz cū grā Xpi videbo te i regno celoz. **Ca. xx.**

Intrauerūt aliqui

p̄res in Alexādriā iuitati a Theophilo ep̄o vt pntib; his tēpla destrueret idolor. Et māducātib; his cū archiep̄o mīstrate sūt carnes vituli a māducabāt nihil discernētes. Et accipies ep̄s vnū capodū debuit iux se recubenti semi dicens. Ecce istud ē bonū capodū māduca abba. Illi at miderūt dices. Nos vsq; mō credebam; qd olera māducaremus. Nā si carnes sūt nō māducam; Et vltra nemo ex eis acqeuit gustare. **Ca. xxi.**

Frater quidā i cel

lā attulit recētes panes a mītauit ad mēsa seniores. Et cum māducassent singuli bmos pari mates; paulauerūt. F i vero sciēs laborē abstīmetie eoz cepit cū humilitate supplicare d. Prope dñm māducate hodie donec saturemī. Et māducauerūt alios bmos pari mates. Ecce g qntū op; erat māducauerūt ipse dñm veri monachi a simplices abstīmetes. **Ca. xxii.**

Egrotauit qdā se

nuz aliqui mag; infirmitate ita vt de viscerib; eius sāguis egrederet. Et attulit qdā f i mīras siccas a fecit pulres a misit eas ibi; a obtulit semia rogabat eū dicens. Comede qz forte expedit tibi. Inuēs

At eū senex bini⁹ dixit. **V**ere bico.
q̄ volebā vt me dimittēt deus in
hac infirmitate eē alios triginta an
nos. Et nullo mō acq̄uit senex in
tali egritudine vel modicu cibū su
mere itavt tollerēt fī q̄d portave
rat a rediret ad cellā suā. **Ca. xxiiij**

Alter senex sedebat

longe in heremo a stigiti q̄n
bā fratre venire ad eū a iuenit eū
infirmantē. Qui lauās facie eius
fecit ei refectioez ex his q̄ attule
rat. Q̄d cū vidisset senex dixit. **V**e
re fī oblitus fuera: q̄d haberent
hoies de cibo solatiū. Obtulit ei eti
am calicē vini. Q̄d cū vidisset plo
rauit dicēs. **N**ō sperabaz me vsq̄
ad mortē bibiturū vinū. **Ca. xxiiij**

Statuī q̄dā senex

vt q̄draginta dieb⁹ nō bibe
ret. Et si q̄n ei fiebat cauma leua
uabat furisculā a iplebat eā aq̄
appēdebat eā a n̄ oculos suos. Qui
cū interrogaret a fratrib⁹ q̄re hoc
facēt. r̄ndit dicēs. **V**t cū videro q̄d
desiderabā a n̄ gustauero maiorez
ardore hatrā: a pp̄ hoc maiorez
mercedē a dño cōsequar. **Ca. xxv**

Frater quidā iter

agēs hēbat secū matrē suā
iā senē. Qui cū venisset ad q̄ndam
flumiū. nō poterat vetula illa tran
sire. Et tulit fili⁹ eius palliū suū et
inuoluit exinde man⁹ suas. nō ali
q̄n ctingeret corp⁹ matris sue et
ita portās eā transposuit flumiū.
Dixit at ei mē sua. **V**t q̄d sic opu
isti man⁹ tuas fili. Ille at dixit.
Quia corp⁹ mulieris ignis ē a ex

eo ipso q̄ se cōtingebā veniebat
in cōmemoratio aliarū feminaz
in animo. **Ca. xxvi**

Dicebāt de abbate

elladio. q̄ fecerit viginti an
nos i cella a n̄ leuauerit oculos su
os sursum vt vidēt testū ei⁹. **Ca. xxvii**

Dixit senex q̄ frat

interrogauit abbate. **P**amto
Si bonū ē laudare primū. **R**ndit
ei. Bonū ē magis tacē. **Ca. xxviii**

Facta est aliquā cele

bra cō missaz i mōte abbis
Anthoni a inuētū ē ibi m̄dū vi
nū. Et tollēs vn⁹ de semib⁹ puū ca
licē portauit ad abbate. **S**ysoi et
debit eia bibit semela scdō. Obtulit
eia t̄tio a n̄ accepit. **S**i. Quiesce
fī. Aut nescis q̄ ē sathanas. **c. xxix**

Dixit abbas Syso

is. Cast⁹ monach⁹ in terra
honorabit a in celis corā excelso
coronabitur. **Ca. xxx**

Monach⁹ quidā oc

curret acillīs dē i m̄tinē q̄dā
quib⁹ visis diuitit se ex viā. Cui di
xit abbatissā. Si p̄fect⁹ monach⁹
esses nō respereras nos sicut cog
nosceres q̄d femine eram⁹. **Ca. xxxi**

Accedit aliquā p̄lhr

de Seythi ad ep̄m Alexādrū
nūq̄ q̄n reūsus ē in Seythi in f̄es
gaucēt eū frēs. Quō ē citas. Ille
at dixit eis. **C**redite m̄ frēs ego ibi
facē null⁹ hōis vidi nisi tm̄ ep̄i. **I**t
li at audietes mirati sūt a dixerūt.
Quid putas facta ē oīs mulatū

Presbiter vero resouit hesitantes di-
xit: si animo meo ne intueret sa-
ciem hois. Ex qua relacoe profice-
runt fratres vt custodiāt se ab ex-
colletia oculorū suorū. **Ca. xxxij.**

Dicebāt de abbate

Petro cognomīto Plomo q̄
erat i cellis q̄ vinū nō bibēt. Quā-
do at senuit rogabant eū frēs vt
sumēt modicū vini. Qui cū nō acq̄-
esceēt. tepesaciebāt aqua; a ita ei
offerebāt. Et dicebat. Credite mī
filij q̄ velut cōditū illud accipio.
Adiudicauit ḡ se tepida aq̄ esse
cōtentū. **Ca. xxxiij.**

Dixit abbas Eua

gri? q̄ dixerit senex. Prop-
terea apūto a me delectacōes car-
nales: vt etiā iracūdie occasiones
absidā. Scio enī eā semp aduer-
sū me pugnare p delectatiōib⁹
vt cōturbaret mentē meā a intel-
lectū meū extolleret. **Ca. xxxiij.**

Rat quidā roga

uit abbate Sysoy di. Quid
facio q̄ curreo ad eccliam a frēq̄ntē
frēs p caritate ad cibū etinēt me.
Dicit senex. Onerosa ē res. Dicit ḡ
Abrahā discipulus ei⁹. Si occur-
rit in sabbato a dñica ad eccliam
a biberit s̄ tres calices ne multū
ē. Dicit ei senex. Si nō esset satha-
nas. nō esset multū. **Ca. xxxv.**

Dicebāt de abbate

Agathone. q̄ per triēmū la-
pide m ore suo mittebat donec ta-
ctum ē. **Ca. xxxvi.**

Dixit aliqui cū fidu

lia abbas Sysoy. Crede mī
q̄ ecclie. xxx. ānos habeo q̄ nō dep-
cor deū p̄p̄ p̄m. h̄ orās hoc dico
Dñe iesu xpe ptege me a lingua
mea. Et vsq̄ nūc p singulos dies
corruo p ipsā delinquo. Itē dix-
it q̄ pegrinatio nostra ē vt tene-
at homo os suū. **Ca. xxxvii.**

Venit aliqui abbas

Achilles in cellaz abbatis
Isaie in loco scythia iuenit eum
comedētē. Miserat ei in catino sal-
a aquā. Vidēs at q̄ abscondit illis
p̄plectas de palmis dicit illi. Dic
mī q̄ māducas. Ille r̄nt. Ignosce
mī abba. Quia palmas māducas
a ascēdi in cauma p̄pterea a intyni
modicā buccellaz in salea misi in
ore meo a exauerūt fauces mee.
Ec q̄ nō descēdebat buccella quā
in ore meo miserā p̄pterea opulsi⁹
sū supfundē modicū aq̄ in sal vt
vel sic glutire possim. S; ignosce
mī. Et dicebat abbas Achilles.
Venite a videte. Isaia vīsellū co-
medētē in scythi. Si ius māducas
revis: vade in egipto. **Ca. xxxviii.**

Dixit abbas isido

rus q̄ dragita ānos esse ex q̄
sentiret quidē motū peccati in me-
te sua nūq̄ tñ osentiret neq̄ cōci-
piscētie neq̄ iracūdie. **Ca. xxxix.**

Abbas iohēs dixit

q̄ ascēdens aliq̄n p viam q̄
ducit ad scythi cū plectis de pal-
mis vidi camelariū loq̄ntē a com-
mouētē me ad furore a ego dimi-
si e

qđ portabā a fugi. **Ca. xl.**

Dicebāt de abbate

Pastore qđ dū vōtus fuisset
ad māducādū oīa volūtātē suā
ibat lacrimādū ne iobediēs esset
frīb⁹ suis a tristaret eos. **Ca. xli.**

Facta ē aliquē festi

uitas in Scythia dēderūt se
ni i calice vīnū. Quī abijciēs dixit
Tolle a me mortē istā. **Qđ vidētēs**
alij qđ cū ipso edebāt nec ipsi bibe
rūt. Aliā vice allatū est ei vasculū
vīnū de p̄micijs vt daret fratrib⁹
ad singulos calices. Et introeūte
quodā frē a vidētē qđ vīnū accipe
rent fugit in criptam. Que cripta
morē cecidit. Et cū audissent sonū
currētes inuenerūt frēm semiam
mē iacentē. Et ceperūt oburgare
eū dicētes. Bñ tibi cōgit qđ vanā
gloriā habuisti. Abbas autē reso
uēs eū dixit. Dimittite filiū meū
bonū opus fecit. Et vīuit dñs qđ
nō reedificabit cripta hec tēpori
bus meis vt agnoscat mūdus qđ
ppter calicē vīnū cecidit cripta in
Scythia. **Ca. xlii.**

Interrogauit quidā fr

abbatē Ildorū seniorē in Scythia
dicēs. Quare sic fortis demones te
timēt. Dicit ei senex. Ex quo fact⁹
sū monach⁹. Studeo ne pmittam
iracundiā vsq; ad fauces meas as
cēdere a ideo timēt me demones.
Capitula qñte partis incipiunt.

Qualiter quidā fr

a fornicacōe tētatus p quidā
senē sit in desperationē adduct⁹ et

pfectū Apollonē cōsolatus a qđ
salubriter pro hoc ille senex cor
reptus sit. **Ca. p.**

Abbatissa Sara qđ fortis oīa
sp̄m fornicacōis pugnerit. **ca. ii.**

Item de eadē qđ gloriose vicerit
capitulū. **iii.**

Qđ molestias cogitationū non
habeat qui cōtra peccata nō pu
gnat. **ca. iiii.**

Mortua cogitationū phātasma
ta nō esse timēda si cōsensu a ope
ra fugiam⁹. **ca. v.**

Deius malū esse fornicacōnem
qđ oblocutionē. **ca. vi.**

De puero ignaro mulierū cui
decept⁹ iij spūs frustra oīdebant
mulieres in visu. **ca. vii.**

Ite de alio qđ iussu patris ad herē
mū pges fetidā imaginē vidit a
sic tētationes euicit. **ca. viii.**

Quō quidā monachus casum
alterius nocte didicerit a ad eum
veniens iā desperantē sua amoniti
one saluauerit. **ca. ix.**

De diacono lapso cuius penitē
tiam dē acceptam sibi fore mira
culo declarauit. **ca. x.**

Ite de duob⁹ lapsis qđ vnus in
spe alter in timore pfecte penituit
a ideo est amboz equalis penitē
tia apud deū iudicata. **ca. xi.**

De quidā senē p incautā securita
tē in pām lapso qđ publice peni
tens ceteros cautos eē amonuit.

Item de duobus fratrib⁹ quoz
vni peccati deus p alterius indut
sit caritate. **xii.**

Exēplo Iosepha Job tētacōni
b⁹ vi qđ i finē eē resistēdū. **ca. xiii.**

Qualiter quidā solitarius fen-
tatus a muliere digitos sibi mē-
derit ipsaq; a mortuis suscitata de
inceps caste vixerit. *ca. xv.*

De quodā fratre q̄ desiderio cō-
tugij deū se negare consensit a po-
stea penitens indicō colūte remia
pmeruit. *ca. xvi.*

De filio sacerdotis idolorū qui p
insultantes demones discēs casū
mōchi factus ē mōch⁹. *ca. xvij.*

De fratre vndecies se accusante
quō tandē senis humilitate quie-
uit eius temptatio. *ca. xviii.*

Quod nō cū duritia s; cū benigni-
tate auersos a nobis debeam⁹ re-
uocare. *ca. xix.*

De monacho in fornicacōez lap-
so qui p annū uigiter penitēs no-
cte sacra dñice resurrectionis i di-
tio lucerne sua pce accēse remia p-
meruit. *ca. xx.*

Qualiter senex qñdā tractaue-
rit alijs detrahentē. *ca. xxi.*

Quod quidā fortiter dñi dñmicā-
ti deus oēm carnalē concupiscētiā
abstulerit. *ca. xxii.*

Quā petulantia carnis maxie
valere tria: ieiuniū silentiū a soli-
tudinem. *ca. xxiii.*

Quō p frat⁹ ordem a quodam
frē stimulu⁹ carnis q̄euit. *ca. xxiiii.*

Quod p recordationē amae mortis
viceda sit sordida cogitacō. *c. xxv.*

Malas cogitacōes nō posse pe-
nit⁹ eradican⁹ posse autē eis resi-
sti. *ca. xxvi.*

Quidā post conuersionē uxoris
concupiscētia stimulatus a laboris
fatigatiōe debilitatus. quo consilio
tā corpis q̄ aīe sanitatē receperit

Incipit quinta pars ostra fo-
rnicacōem. *Ca. p.*

Frater quidā
erat oīno in cōuersati-
one solit⁹. Et cū val-
de a fornicacōis demo-
ne turbaret⁹ venit ad qñdā senē a
retulit ei cogitacōes suas. Ille at
audiens quia expers erat indig-
natus ēa mirabilē dicebat esse il-
lum fratres; a indignū monachi
habitu: quippe qui eiusmodi co-
gitacōnes recepit. Nec audiēs fē
desperans seipm reliquit ppriā cel-
lam a seculum redibat. Sedm
autē dispensationē dei occurrat ei
abbas Apollo: auidēs eum p tur-
batū a nimū tristē interrogauit
eū dicens. Fili que est causa tāte
tristicie? Ille autē ex multa con-
fusione animi sui nō rēdit ei quic-
q̄. Postea vero cū multū rogaret⁹
a senē: q̄ circa se agerentur cōfel-
sus est dicens. q̄ cogitacōes forni-
cationis inquietant me. Qd cōfel-
sus sum illiā sedm verbū eūs nō
mibi est spes salutis. Desperans
ē meipm ab seculi reuo. Nec at
pater Apollo audiens: velut sa-
piens medicus multū rogabat
et monebat eū dicens. Noli mira-
ti fili. neq; desperes teipm. Ego em
in hac etate atq; cōuersacōe val-
de ab hmoi cogitationibus inq̄e-
t⁹. Ne ergo deficias huiusmo-
di occasione que non tm huma-
na sollicitudine q̄tū dei misratio-
ne curatur. Tantū hodie dona m
qd peto a reuertere ad cellā tuam
fecit autē frater sic. Abbas at

Apollo discedens ab eo præxit ad
cellam semis illi⁹ q̄ ei desperationem
fecerat stans foris deprecatus est
dñm cū lacrimis dicens. Dñe qui
tentationes viriliter infers cōuer-
te bellū qđ patit̄ frater ille i hūc
senē ut p̄ experimētū in senectute
sua discat qđ tempore longo non
didicit. quatin⁹ cōpatiatur his q̄
hmōi tērationibus p̄turbantur
Qui cum orōem compleisset vidit
ethiopem stantem iuxta cellam
a sagittas mittentē contra illum
senē. Quibus quasi p̄foratus sta-
tim quasi ebr⁹ a vino huc atq; il-
luc ferebatur. Et cū non posset to-
lerare egressus est de cella. eadēq;
via qua et ille iuuenis ad seculū
redibat Abbas autem Apollo in-
telligēns qđ factum eāt occurrit
ei a accedēs ad eum dixit. Vbi va-
bis a que est causa tūrbationis q̄
obtinēt te. Ille autē sentiens q̄a
intellexit vir sādus que ei et ene-
rant pręuere cūdia nihil dicebat
Dixit autem abbas Apollo. Redi-
tere ad cellam tuam et de cetero
agnosce infirmitatem tuam a ha-
be apud te metipsum. q̄ aut igno-
ratus sis a diabolo vsq; mō aut
contētus p̄pter quod nō meruisti
scdm virtutū vires habere contra
diabolum luctamenta. Quid autē
bico luctamenta qui nec vno die
aggressionem ipsius portare po-
tuisti. Hoc autem contigit quia
iuuenē illum a cōmuni aduersa-
rio impugnātū suscipiens. cum
deuissēs eum contra diaboli cer-
tamen consolatorijs monere ver-
bis etiā in desperationem posui

sti. non cogitans illud sapientissi-
mū p̄ceptum quo iubemur ei-
pere eos qui ducuntur ad mortem
a non negligas redimere occide-
dos. sed neq; parabolam saluato-
ris nostri dicentis Arundinem qđ
salam nō debere confringi a linū
fumigans non extinguī. Nemo e-
nim ferre posset insidias aduersa-
rī neq; bullientis nature ignē ex-
tinguere vel retinere. nisi gr̄ia dei
confortaret infirmitatem huma-
nam que in nobis saluari dispē-
satione humiliatur Jam cōmuni
oratione dominū deprecemur ut
aduersum te emissum flagellum
auertat quoniam ipse dolorem
facta iterum saluti restituit per-
cutit a manus eius sanat. humi-
at a exaltat. mortificat a viuificat
deducit ad inferos a reducit. Hoc
dicens orationem implet. a statim
ab illato sibi bello senex ille libe-
ratus est. Quem commonuit ab-
bas Apollo ut peteret sibi dari a
deo linguam eruditam ut sciret
tempus quo oporteat loqui ser-
mone a aliud tempus quo inde
finēter tacendū sit. **Capitulum secundum**

Narrauerūt de ab-
batissa Sara quia māsērit
tredecim annis fortiter a formica-
tionibus impugnata a nūq̄ ora-
uit ut recederet ab ea huiusmodi
pugna sed solum hoc dicebat. Da
mihi fortitudinē deus ut p̄ huius-
modi fornicationū pugna nō pi-
ditari sed victor ē palmā adipis-
ci valeam. **Capitulum tertium**

Dixerunt iterum de ea

quod infestiores ei fuerint aliqui
imminentes fortiter hunc fornicationis de
mones mittentes in cogitatione eius
seculi vanitates. Illa autem non relaxans
animum a flore dei a proposito absti
nente ascendit semel super lectum suum
orare et apparuit ei corporalis spiritus
fornicationis et dixit ei. Tu me vici
isti Sara. Illa autem respondit. Ego te non
vici. sed dominus meus. Iesus christus. ca. iiii.

De cogitatione formi

cationis interrogat abbas Sy
rius Alexandrinus. ita respondit. Si cogi
tationes non habes. spiritum non habes
quoniam si cogitationes non habes. opera
habes. Hoc autem est. quod cogitatione
adversus patrem non pugnat neque con
tradicit corporaliter: peccat. Qui autem
corporaliter peccat: cogitationum
molestias nullas habet. ca. v.

Interrogavit quidam

senex fratrem dicens. De consuetu
dine habes colloqui mulieri. Et di
xit frater. Non. Et ille dixit. Veteres et no
vi pictores sunt cogitationes mee: et
commemorationes quodam iniquitates me
exhibebant mulierum. Senex autem dix
it ad eum. Mortuos non timeas sed vivē
tes fuge: hoc est consensum et ope patrum
et experire magis ordinem tuum. ca. vi.

Dicebat abbas mo

rtuus quod quidam frater veniens dixerat
de terrore esse quod obloquitur quod for
nicatur. Et respondit. Durus est sermo. Dix
it ergo ei frater. Et quomodo vis esse hanc rem.
Dixit senex. Oblocutio quod mala
est. celerem tamen invenit curam: et ple

niusque penitentia agit quod oblocutus
est dicens. male loqueris si transieris:
fornicatio autem naturalis mors est.

Capitulum. vii.

Dicebat de quodam

senex quod descendit in scythiam ha
bebat filium adhuc sugentem lac.
Qui quoniam in monasterio nutritus est:
nesciebat quod esset mulier. Qui cum
factus fuisset vir. ostendebat ei demo
nes nocte habitu mulierum et nuncia
vit patri suo et mirabatur. Aliquando ergo as
cendit cum patre suo in egiptum et vi
dens mulieres dixit patri suo. Abba
ecce isti sunt qui veniebant ad me no
cte in scythiam. Et ille dixit ei. Istos
quos vides monachi de seculo sunt
filii. Alio habitum tunc isti et here
mita alio. Et miratus est senex quomodo
in scythiam ostenderint ei demones ima
gines mulierum. Et statim reversi
sunt in cellam suam. ca. viii.

Venit aliquando quidam

in scythiam ut fieret monachus
qui etiam accepit filium suum nup ab
lactatum. Qui cum factus fuisset iuvenis
ceperunt impugnatores demones so
licitare eum. Et dixit patri suo. Va
de ad seculum. quoniam non valeo carna
les concupiscentias sustinere. Patrem autem
eius consolabatur eum. Dixit ergo il
le iuvenis. Non sustinere non valeo
pater dimitte me redire ad seculum.
Dixit ei pater suus. Audi me fili
adhuc semel: et tolle tibi quadra
ginta panes et folia palmarum die
rum quadraginta et vade in here
mitum interiore et esto ibi quadra
ginta diebus et voluntas domini fiet. Qui
obediens patri suo. surrexit et abiit

in heremum et mansit ibi laborans et
faciens plectas de palmis et panem
sicci comedens. Et cum ibi dies vigin-
ti quatuor esset ecce vidit opus quod odia
diabolicum venire super se et stetit co-
rta et vidit mulier ethiopissa feti-
da et turpis aspectu ita ut fetore
eius sufferre non posset et abiecit eam
a se. Et illa dicebat ei. Ego sum
que in cordibus hominum dulcis appa-
reo sed propter obedientiam tuam
et laborem quem sustines non per-
misit me deus seducere te. Et inno-
tui tibi fetorem meum. Ille autem sur-
rexit et gratias agens deo venit ad
patrem suum et dixit ei. Jam nolo
ire ad seculum pater vidi enim ope-
rationem diaboli et fetorem eius.
Cognouerat autem pater eius de
hoc ipso et dicit ei. Si mansisses qua-
draginta dies et custodisses usque
in finem mandatum meum maiora
habuisses videre. **Ca. ix.**

Senex quidam sede-
bat in longinquo heremo qui
habebat unam parentem quam de sidera-
bat cum post annos multos videre
et exquire in quo loco habitaret.
Surrexit et venit in viam heremi illi-
us et inueniens camelarios adiun-
xit se cum illis et ingressa est in here-
mo cum eis. Nec autem trahebatur a
diabolo. Que cum venisset ad ianuam
semitis signis cepit indicare se ipsam
dicens. Ego sum illa parens tua.
Et mansit apud eum erat autem
alius monachus sedens in inferiori
parte heremi qui implebat sibi furi-
sculam aquam hora qua mandu-
care voluisset subito versabatur su-

disculam et fundebatur aqua. Qui in
spirante deo dixit in semetipso. In-
gredior in heremum et dico hoc quod
mihi euenit de aqua senioribus.
et surgens abiit et cum sero factum
esset dormiuit in templo quod dicitur
idolorum iurtauiam et vidit nocte
demonos dicentes. Ita nocte pre-
pitauimus illi monachum in for-
micationem. Quod cum audisset co-
tristatus est et pueniens ad senem
inuenit eum tristem et dicit ei. Quid
facio abba quia impleo mihi va-
sculum aquam in hora manducan-
di effundit et dixit ei senex. Tur-
misti interrogare me quod furiscula
tua versatur et ego quid faciam quod hac
nocte cecidi in fornicationem. Qui
respondit et ego cognoui et dixit
ei. Unde scis. Qui dixit. Dormi-
ebam in templo et audiui demo-
nos loquentes de te et dixit senex.
ecce uado ad seculum. Ille autem
rogabat eum dicens. Non pater
sed per mane in loco isto mulierem
vero dimitte hinc. Hoc enim ex oc-
cursu inimici contigit. Quo audi-
to senex sustinuit extendens et ag-
grauans conuersationem suam
cum lacrimis donec rediret in pri-
orem ordinem suum.

Capitulum decimum.

Pater quidam in-
rogauit senem dicens. Si con-
tingat hominem in tentationem
cadere quid sit propter eos qui
scandalisuntur in eo. Et narra-
uit senex dicens. Diaconus qui-
dam erat nominatus in monaste-
rio egypti. Dum autem quidam

curialis insecutione iudicis pate
retur venit cum omni domo sua ad mo
nasterium: et coopante iniquo iur
rit diaconus ille in muliere eius et
facta est omnibus fratribus confusio. Il
le autem abiit ad quendam senem et in
dicauit ei rem. Senex vero habebat
cellam interiori occultam. Quam cum vi
disset diaconus ille dixit. Sepeli me
hic sicut vivum et non indices cuiquam. Et in
traivit in obscuritatem celle illius et
egit illic penitentiam ex veritate. Conti
git autem post aliquantum tempus non
ascenderet aqua in flumen Nili. Et cum
omnes letanias facerent reuelatum
est cuiusdam sanctorum. quod nisi venerit
diaconus qui absconditus est apud il
lum talem monachum non ascendet flu
minis aqua. Quod cum audissent ami
mirati sunt et venientes eleceunt eum
de loco in quo erat et oravit et asce
dit aqua et qui aliquando scandalizati in
ipso fuerant edificati sunt et postea
in penitentia eius glorificaverunt
deum. **Capitulum xi.**

Quo freres impugna
ti a fornicatione. abierunt et ac
ceperunt uxores. Postea vero dixe
runt ad invicem. Quid lucrati sumus?
quod deservimus angelicum ordinem et
venimus in immundicia ista et post
hec in ignem tormenti venturi sumus?
Redeamus ergo iterum ad heremum
et agamus de his que presumpsimus
penitentiam. Et venientes ad heremum
rogaverunt patres et suscepit eos
penitentes confitentes ea que gesse
rant. Et clauferunt eos annu inter
gentem senes et ambobus equaliter ad
pensum habebant panes et ad mensu

ram aquam. Erant autem visiones con
similes. Et dum completum fuisset
tempus penitentiae exierunt et viderunt pa
tres unum pallidum et tristem nimis.
Alium vero clavam robustum. Et interro
gaverunt eum qui tristis et afflictus
erat dicentes. Quid exercebas cum
cogitationibus tuis in cella tua? Et
ille dixit. Pro malis que feci quia
penas in quas venturus eram in ani
mo meo revolvebam et a timore ad
heserunt ossa mea carni mee. Interro
gaverunt autem et alium dicentes. Quid co
gitabas in cella tua. Et ille respondit.
Deo gratias referebam quod eruit me de
iniquamentis mundi huius et de fu
turi seculi penis et revocavit me ad
hanc conversationem angelicam et remi
niscens dei mei letabar. Et dixerunt
senes. Equalis est amborum peniten
tia apud deum. **Capitulum xii.**

Senex quidam erat
in scythia. Qui cum incurrisset
in egritudine magnam serviebant
ei freres. Et videns senex quod laboraret
dixit. Vado in egiptum ut non solus
freres istos. Et dicit ei abbas Mo
yses. Non vadas quod in fornicatio
ne incursumus es. Ille autem contri
stus dicebat. Mortuum est corpus
meum et tu mihi ista dicis. Surgens
ergo abiit in egiptum. Quod cum au
dissent homines circumquaque habi
tantes: offerebant ei multa. Venit
etiam ad eum quedam virgo fidelis
volens obsequium suum semper infir
mantem impendere. et post aliquantum
temporis cum paululum de egritudine
qui tenebatur melius habuisset. incre
vit in eam illa concepit. Interrogata

autē a vicinis loci vnde cepisset.
illa rēdit. De hoc sene. Illi autē ei nō
credebāt. Senex vero dicebat. Ego
hoc feci s; custodite infātem quē
paritura ē. Que cū genui flet pu
erū a lactat? fuisset. tulit senex
infantez in humeros suos a die q̄
erat festiuitas in Septhi occurrit
ibi a intrauit in eccām corā mlti
tūdine fratū. Illi autē vidētes eum
fleuerūt. Qui dixit fratrib? Vide
tis infante hūc. Filius ē inobedi
entie. Caueat ergo vos fratres. q̄
in senectute hoc feci a orate p me.
Et p̄gens ad cellā suā ad imitiuz
prime cōuersationis sue reuēsus
est.

Capitulum. xiiij.

Duo frēs prepererūt
ad ciuitatez venderent qd
opati fuerant. Et cū a se inuicē in
citāte diuisi fuissent incurrūt vn?
in fornicationē. Veniens autem
frater eius postea dixit ei. Reuer
tamur ad cellāz nostram frater.
Ille respōdit dicens. Nō venio. Et
interrogabat eū ille dicendo Qua
re frater. Et ille rēdit. Quia cum
discessisses a me incurrere in tentati
onem a fornicatus sum. Ille autē
volens eum lucrari cepit dicere.
Quia et mihi sic cōtigīt quādo se
paratus sū a te incurrere ego i for
nicationē. Sed eam? hinc a simul
penitentiā agamus cum omni la
bore a deus ignoscet nobis pecca
tūz. Qui cū venissent ad cellā retu
lerūt semibus qd eis contigerat.
Dederūt ergo eis mādāta qualē
penitentiā agerent. Ille autē vnus
non p se s; pro fratre illo alio ita

penitentiā agebat tanq̄ si et ipse
peccasset. Vidēs autē deus labore
a caritatē eius intra paucos dies
manifestauit vni de semibus q̄ p
multa caritate illi? fratris qui nō
peccauēat indullerit illi q̄ fornicā
tus ē a hoc esse vere ponere aīam
suā p fratre suo. Capitulum. xliij.

Interrogauit fr le
miorē. Quid agā q̄ animus
me? in puo labore vulnerat me.
Dixit ei senior. Non em miramur
Joseph cū eēt puer in Egipto in
fra colentiū idola quē admodū re
taōes virilit ptulit: et de? gloriā
cauit eū vsq̄ in finē. Videam? et
Job q̄ se vsq̄ ad mortē nō relapa
uerit timēs deū vñ eū nullus a spe
dei mouere potuit. Ca. xv.

Solitaris quidā ē
erat in inferiorib? ptib? Egipti.
Hic erat nominatissim? q̄ so
lus sedebat in cella in deserto lo
co. Et ecce iuxta opacōnem sathā
ne mulier qdā in honesta audies
de eo dicebat iuuenib? Quid vult
tis mihi dare a depono istū solita
riū vest? Illi autem cōstituerūt
certum qd daturi essent ei. Que e
gressa vespere venit in cellam eius
velut errans. Et cū pulsa flet cel
lam egressus est ille a vidēs illā
turbatus est dicēs. Quomō huc
venisti. Illa autē quasi plorans
dicebat. Errando huc veni. Qui
cum miseratione viscerum moue
retur introduxit eam in atrium in
cellam a clausit ostiū celle sue.

Et ecce infelix illa clamauit dicens. Abba fere comedunt me hic. Ille autem iterum turbatus est timens etiam iudicium dei dicebat. Vñ mihi venit hec ira. Et aperiens ostium introduxit eam intro. Cepit autem diabolus velut sagittis stimulare cor eius in eam. Qui cum intellexisset diabolus esse stimulos dicebat intra semetipsum. Vie inimici tenebre sunt. filijs autem dei lux est. et surgens incendit lucernam. et cum inflama retur desiderio dicebat quoniam qui talia agunt in tormenta vadunt. Proba ergo te ipsum ex hoc si potes sustinere ignem eternum. et mittebat digitum suum in lucernam. Quem cum incensisset ardens non sentiebat propter minimam flammam concupiscentie carnalis. et ita facies usque mane incensit omnes digitos suos. Illa autem infelix videns quod faciebat. a timore velut lapidea facta est. Et venientes mane iuvenes qui eam miserant ad monachum illum dicebant. Venit huc mulier sero. Ille autem dixit. etiam. Ecce ubi dormit. et intrantes inueniunt eam mortuam et dicunt. Abba. mortua est. Tunc ille repentes palli olum suum quouit et ostendit eis manus suas dicens. Ecce quod fecit mihi filia ista diaboli: perdidit omnes digitos meos. Et narrans eis quod factum fuerat dicebat. Scriptum est. Non reddes malum pro malo. Et faciens orationem suscitauit eam. Que conversa caste egit residuum temporis vite sue.

Ca. xvi.

Frater quidam in
pugnabat a fornicatione. con-

git autem ut veniret in vicum quendam egipcia videns filiam sacerdotis pagano rum adclamauit eam. Et dixit patri eius. Da mihi eam uxorem. Ille autem respondens dixit ei. Non possum eam dare tibi: nisi interrogauero deum meum. Et abiens ad demonem quem colebat. dixit ei. Ecce monachus quidam venit volens accipere filiam meam: dabo eam illi. Et respondens demon dixit. Si negat deum suum et baptismum et propositum monachi: interroga eum. Et veniens dixit ei. Negas deum tuum et baptismum et propositum monachi: et dabo tibi filiam meam. Ille vero consensit. Et statim vidit velut columbam exire de ore suo et volare in celum. Pergens autem sacerdos ad demonem dixit. Ecce promisit se etiam illa facturum. Tunc respondens diabolus dixit ei. Non des ei filiam tuam in uxorem quia deus eius non recessit ab eo. sed adhuc adiuvat eum. Et veniens sacerdos dixit fratri illi. Non possum eam tibi dare quia adhuc deus tuus adiuvat te: et non recessit a te. Nec audiens frater dixit in semetipso. Si tantam bonitatem ostendit deus in me. cum ego infelix negauerim et ipsum et baptismum et propositum monachi bonus autem deus etiam sic malum nunc usque adiuvat me: cur ego recedam ab eo. Et in semetipso reuersus recepit sobrietatem mentis. at venit in heremum ad magnum quendam senem et narrauit ei rem quam fuerat acta. Et respondit ei senex. Sede mecum in spelunca et ieiuna tres ebdomadas continuas et ego deprecor deum pro te. et laborauit senex pro fratre et deprecatus est deum dicens.

Obsecro te dñe dona mibi animā
hanc a suscipe penitentiā eius. Et
exaudiuit orationē eius deus. Et
cū cōpleta fuisset prima ebdoma
da venit senex ad illū fratrem a in
terrogauit eū dicens. Aliquid vi
disti. Et rñdens frater dixit. Etia.
Vidi columbā sursum in altitudi
ne celi ostra caput meum volante
Et rñdens senex dixit ei. Attende
tibi metip̃i a deprecāe deū intente
Sed vero venit iterū senex ad fra
trem a interrogauit eū dicens Vi
disti aliquid. Et rñdit. Vidi colū
bam venientē iuxta caput meum
Et precepit ei senex dicens Sobri
us esto mēte a ora. Et cōpleta ter
tia ebdomada venit iterū senex et
interrogauit eū dicens Ne aliquid
plus vidisti. Et ille rñdit dicens.
Vidi columbas que venita stetit
supra caput meum a tetendi ma
nū meam tenere eam. Illa autem
surgēs intrauit in os meū Et gra
tias agens deo senex dixit fratri
Ecce suscepit deus penitentiā tuā
De cetero attēde tibi metip̃i a esto
solicitus. Et respondēs frater dixit
Ecce amodo tecum ero donec mo
riar. **Capitulum. xvij.**

Dicebat quidam de
Chetis semib⁹ q̃ ipse fili⁹
esset sacerdotis idolorū a cū puu
lus sedere in tēplo a vidissem pa
trem meum frequēter ingredi sa
crificia offerre idolorū quia semel
occulte post ip̃sū intrauerim a vi
derim sathanā sedentem a omnē
militiam eius astantem ei Et ecce
vixus de principibus eius venies

adorauit eum. Cui diabolus dixit
Vnde venis tu. Et ille respondit.
In illa prouincia eram et suscita
ui illic tella a perturbaciones plu
rimas a effusiones sanguinis fa
tiens a veni nūtiare tibi. Et diabo
lus interrogauit eum. In q̃tum
temporis hoc fecisti. Et ille respo
dit. In triginta diebus. Et diabo
lus iussit eum flagellari dicens.
Tāto tempore hoc solum fecisti.
Multo enim plura facere debuisti
Et ecce alius veniens adorauit eū
Et ipse dixit Vnde venis tu. Et re
spondit demō. In mari eram et su
scitauī commociones a dimerfina
tiones a multos homines occidens
veni nūtiare tibi. Et dixit ei diabo
lus. Quāto tempore hoc fecisti.
Et ille respondit. Sunt dies vigin
ti Et hunc similiter iussit flagella
ri dicens. Quare in tantis diebus
hoc solū fecisti. Multo enim maio
ra tanto tpe fecisses. Et tertius ve
niens adorabat eum. Dixit autem
a huic. Et tu vnde venis. Et respo
dit. In illa ciuitate fui a dum ibi
fierent nuptie excitauī lites a mul
tas effusiones sanguinis facī in su
per a ipsum sponsū occidi a veni
nūtiare tibi. Et dixit ei. In quā
tis diebus hoc fecisti. Et respo
dit. Decem. Iussit autē a hunc tanq̃
quī mora s fecerit a tanto tempore
parum profecerit flagellari. Ve
nit autem a alter adorare eum et
dixit ei vnde venis. Et respondit.
In heremo eram. Et ecce quadra
ginta anni sunt q̃ impugno mo
nachum quendā a vix nocte vna
preualui ut facerem eū fornicari.

Quod diabolus audiens surrexit et
osculatus est eum et tollens coronam
quam ipse habebat posuit in capite
eius et se cit eum sibi in una sede con
sede di cens. Magna res a forte egi
sti. Et hoc ego cum visissem vel au
dissem dixi intra memetipsum Val
de magnus est ordo monachorum. Et ita
placuit deo salutem donare mihi et
egressus sum factus sum monachus. c. xviii

Quidam frater stimulat
eum a fornicatione. Et surgens no
te prexit ad senem et dixit ei cogi
tationem suam. Et consolatus est eum
senex. Ex qua consolatione profici
ens. reuersus est in cellam suam: et
 ecce iterum stimulus fornicationis
latauit eum. Ille autem iterum abiit
ad senem. Factum est autem hoc fre
quenter. Senex vero non contrista
uit eum. sed loquebatur ei que ad utili
tatem eius pertinerent dicens. Non ce
das diabolo nec relaxes animum
tuum sed magis quotiens molestus
est tibi demon veni ad me et incre
pa: et ita increpat? discedet. Nihil
enim sic expellit ipsum demonem for
nicationis quam si reuelant stimu
lationes eius et nihil eum sic letificat
quam si abscondant cogitationes.
Venit ergo frater ad senem undecies:
accusans cogitationes suas. Propterea
autem dixit frater semini. Omne caritatem ab
ba et dic mihi verbum. Dixit ei senex
Crede fili quod si permittit deus cogitati
ones meas quibus stimulat an
imus meus in te transferre non eas
portabis sed oino cades deorsum.
Hoc autem dicente senex propter nimiam
caritatem eius quiescit stimulus for

nicationis a fratre.

Capitulum.

Uenit aliquis frater ad
quendam senem dicens. Frater meus sol
uit me egrediens huc atque illuc et
per hoc ego affligor. Et rogavit eum
senex dicens. Equanimiter porta
frater: et deus videns laborem sustine
re cois tue reuocabit eum ad te. Ne
quod enim possibile est ut cum duritia et
austeritate facile ab intentione sua
aliquis reuocetur. quod nec demon ex
pellit demonem. Sed magis benigni
tate reuoca eum ad te. quomodo de
us noster consolando ad se homines
trahit. Et narrauit ei dicens. quod
fuerunt in thebaïda duo fratres et
cum unus incurrisset fornicationem
dicebat ad alium. Revertor ad se
culum. Alter vero plorabat dicens.
Non te dimittis frater discedere et per
dere laborem tuum et virginatatem tuam.
Ille vero non acquiescebat dicendo
Non hic sed ibi si vadam aut veni me
cum et iterum se deo tecum: aut certe di
mitte me ut in seculo permaneam.
Videns ergo frater nunciauit ho
minibus semini magno. Dixit autem se
nex. Vade cum ipso et deus illi per
laborem tuum non permittit corruere.
Qui confurgens abiit cum eo ad se
culum. Et cum peruenissent ad quendam
vicum videns deus laborem illius quod ex
caritate et necessitate fratrem suum se
quebatur: abstulit concupiscentiam a
fratre eius. Et dixit fratri suo. Jam
iterum ab heremum frater. Ecce puto
quod iam peccaui cum muliere. quod
lucratus sum ex hoc. Et reuersi sunt
illes in cellam suam.

Capitulum.

Monachus qdā soli
tarius antiqu⁹ a in ouersa
tionis studio pficiens sedebat i
monte in ptibus Antinoo sic an
duim⁹ a notis monachis cuius
verbis a adu multi pficiebāt. Et
cū talis esset excitat⁹ ē diabolus
ad inuidiā cōtra eū sicut a contra
oēs viros virtutū Et immitit ei⁹
in aio cogitacōnem talē ut ei q m
tali cōuersatione esset nō deberet
seruiri ab alio aut ministeriū ex
hiberi sed magis ipm debere ali
is ministrare. Quod si alijs nō ex
hiberet ministeriū salte⁹ sibi ipsi
seruiret dices. Vede ergo in ciui
tate sportellas quas facis a eme
tibi que opus sūt a reuertere ad
locū tuū a nulli sis onerosus. Hoc
aut suggerebat diabolus inuidēs
quieti eius a oportune vacationi
eius ad deū a utilitati multoz. Vn
diq⁹ em diabolus venari eum a ea
pere festinabat. Ille vero tanq⁹ bo
ne cogitationi adquiescēs descen
dit de monasterio suo: a qui eāt
oibus admirandus ignotus ta
mē huiusmodi insidiātis astutie
notus autē a famosus omibus a
quibus videbatur. Exiens aut cū
non post multū tēpus mulierem
vidisset pro incautela sua supplā
tatus est et incurrit in eā. Et veni
ens in desertū locū sequente dia
bolo vestigia eius cecidit iuxta flu
mē. Et cogitans quia gauisus ē
inimicus de ruina eius voluit seip
sum desperare quia spiritū domini
cōtristauerat a sanctos angelos
a venerabiles patres quoz nul

ti etiā in ciuitatibus habitantes
superauerūt diaboli. Et cum nul
li se horz facere similem posset con
tristabatur valde a nō recorbaba
tur quia deus est qui tribuit vir
tutē his qui ad deū deuotissime
cōuertuntur. cecatus a nō videns
peccati sui curā voluit se in flumen
iacere ut perfectum gaudiū face
ret inimico. Ex multo em animi do
lore infirmatus est corpore a nisi
postea misericors deus auxiliū p
stitisset ei ad perfectum gaudiū
inimici sine penitentia moreretur.
Nouissime autē in se reuersus co
gitauit maiorem laborem in affli
ctione penitentie demonstrare et
supplicare deo in fletu a plandū a
ita rebijt iterum ad monasteriū
suum. Et dampnans ostium cēle
stie sicut solet super mortuū ita
flebat supplicans deo. Ieiunans
autē a vigilans cum omni anxie
tate extenuauit corpus suū a nec
sic satisfactū putabat animo suo
quia congrue penituiisset. Fratri
bus autē sepe venientibus ad
se sue utilitatis causā et pulsanti
bus ostium ipse dicebat non se
aperire posse dices. Sacramento
me constrinxi vnū a nūm deo
te penitentiam agere. Sed orate
pro me. Nec em inueniebat quo
modo se eis excusaret quomā illi
scandalizabātur hec audientes
de eo quia erat bonitabilis a ma
gn⁹ valde monachus. Fecitq⁹ to
tum annum ieiunans intente et
deuote penitentiam agens in ieiū
nijs a orationib⁹ cōtinuis: qten⁹
a deo remiā et virtutem impetret.

De autē pasche nocte ipsa do-
minice resurrectionis tollens lucer-
nam nouā et faciēs eam posuit in
cacao nouo et copios. de opculo
a sero surrexit ad orōnem dicens
Misericors et miserator deus qui et
barbaros saluari vis et ad verita-
tis agnitionē venire ad te cōfugi
fidelium saluator miserere mei: quā
plurimū te exacerbauit et inimicū
meum gaudere feci et ecce mortu-
sum obediēs ei. Tu dñe et impijs
et his qui sunt sine misericordia
miserere: sicut et proximis misericor-
diam impedi p̄cipis: miserere hu-
militati mee. Apud te enim nihil
impossibile est. quoniam secus infernū
dissipata est sicut puluis anima
mea. Fac misericordias: quia benignus
es et misericors signum tuo.
quia corpora quae non sunt in die resur-
rectionis suscitaturus es. Exaudi
me dñe quia defecit spiritus meus et mis-
ere anima mea: tabefactū est etiā cor-
pus meū quod coinquinaui duplex
habēs peccatū ex desperatione. Vi-
uifica me contritū et igne tuo p̄ci-
pe hanc lucernā accendi: ut et ego
accipiens fiduciā misericordie et
indulgentie tue residuum tempus
uite mee quod mihi donaueris mā-
data tua custodiā et a timore tuo
non recedā sed deuote seruia tibi am-
plius quam primo. Et hec in nocte ip-
sa resurrectionis cum multis lacrimis
dicens surrexit ut videret si accēsa
esset lucerna. Et distecto cacao vi-
dit quod non esset accēsa: et cecidit
iterū in faciem suā rogās dominū
et dicens. Scio dñe quia certamen fa-
ctū est ut coronarer et non steti in

pedibus meis eligens magis propter
carnis delectationem et tormentis im-
pioz abdicari. Parce ergo mihi dñe.
Ecce enim iterum confiteor tue bonitati
turpitudinem meam coram angelis
tuis et coram iustis omnibus: et nisi
quod scandalizari possunt etiā omni-
bus hominibus confiterer. Deus mise-
rere mei et ut alios erudiam domine
uiuifica me. Et ita tribus vicibus
orans exauditus est. Et surgens in-
uenit lucernā dare ardentem. Et ex-
ultans in spe confortatus est in gau-
dio cordis admirans de gratia dei.
quia et peccatis eius indulget et sa-
tisfecit iuxta petitionem eius ani-
mo ipse et dicebat. Gratias tibi
ago dñe qui etiam vite seculi hu-
ius in digno misertus es in mag-
no et nouo signo hoc fiduciā tribu-
ens. Parcas enim animabus mis-
ericors quas creasti. Ita autem pseue-
rante eo in confessione illuxit dies
et letabatur in dño oblitus corpe-
ralis cibi. Ignem autem lucerne illius
toto tempore vite sue seruauit oleū sub
inde supfundens et faciēs de super quo
minime extinguere: et ita rursus di-
uinus spiritus habitauit in eo. Et factum
est apud omnes insignis: humilita-
te exhibens in confessione et gratiarum
actione dño cum leticia. Cui etiam
ante aliquot dies mortis sue fue-
ratū est de transitu suo. **Ca. xxi.**

Frater temptatus a
demone p̄fectus est ad senem
quandā dicens quod illi duo fratres filii sunt
et male viuunt. Cognouit autem se-
nex quod a demone illuderes mittēsque
procauit eos ad se. Et cum factū esset

respere posuit matrā duob⁹ fratri
bus illis et cooperuit eos in vno
stratu dicēs. Filij dei sū sunt. Dix
it autē discipulo suo. Nūc fratres
claudē i cella seorsū. ipē em passi
ones q̄s illis obicit habet in se.

Capitulu. xxij.

Frater qdā tētat⁹

est pessime a fornicatōis de
mone. Quatuor em dēones in spe
cie pulcray mulier⁹ transformati
iugiter q̄draginta dieb⁹ pseuera
uerūt pugnātes aduersus eū vt
traherent eū ad turpem cōmixtio
nē. Illo aut viriliter reluctante et
minime superato. de⁹ aspiciēs bo
nū eius certamē donauit ei vt vl
tra nullū calorem carnalis cupi
scentie sentiret.

Ca. xxij.

Venit aliqui fr̄ ad

abbatē Pastore⁹ dixit ei. Quis fa
cio pater quia affligor a fornicati
one. Et perrexi ad abbatē Ibi stio
nē a dixit mihi. Nō debes eam lon
go tēpore pmittere habitare in te
Dixit ei Pastor abbat. Abbatis Ibi
stionis actus surfū in celo sunt cū
angelis a latet eum. ego aut a tu
in fornicatōne sumus. Si ergo te
neat monachus ventrē a linguā
a maneant in solitudine. cōfidat

q̄ non moritur.

Ca. xxij.

Frater qdā stimu

latus ē a fornicatōe a cepit decer
tare a excedere abstinentiā suā; p
annos quatuordecim. cogitatōnes
suas custodiens ne cōsentiret cō
cupiscentie sue. Postea autē veni
ens ad ecclesiā manifestauit vni

uerse mltitudinī q̄s patiebatur
Et datum est mandatū a omnes
afflixerūt se pro eo ebdomada iū
giter vna orātes dominū; a quis
uit stimulus eius.

Ca. xxv.

Frater dixit senī.

Quis facit q̄ occidit me for
dida cogitatio. Dixit ei senior.
Quia mulier q̄n vult ablactāe in
fante suū amay aliqd supungit
vberibus suis a cū venerit infans
ex cōsuetudine fugere lac. senties
amaritudinē refugit. Mitte ergo
a tu in cogitatōne tua amaritudi
nem. Dixit ei frater. Que est ama
ritudo quam debeam mittere. Di
xit ei senior. Cogitatio nē mortis
a tormentorum que in seculo fu
turo peccatoribus preparantur.

Capitulu. xxvi.

Dixit quidā senior.

Si ascēderit in cogitationē tuā for
nicatio esto velut q̄ transit in pla
tea p tabernay a capit cocture cu
iuscūq̄ odorem aut alicui⁹ assatu
rea q̄ vult ingredit a māducat. q̄
āt nō vult odoratus ē tū a pterit
Ita et tu exaite a te fetore. Surge
et ora dicens. Dñe fili dei adiuua
me. Hoc etiā fac aduersus alias
cogitationes. Neq̄ em eradicato
res sumus cogitationū. sed ludat
tores aduersus easdem cogitacō
nes.

Ca. xxvii.

Dicebāt de quodā

patri q̄ secularis fuisse et a postea
q̄ ouersus ē de cupiscentia vporis
sue frequenter stimulat⁹ et a narra
bat hoc patrib⁹. Qui cū vidissent

q̄ oparius fuisset a maius faceret
opus q̄ ei dicebāt: iponebāt ei q̄
dā vt debilitaret corp⁹ eius. ita vt
nec surgē posset. Deo at̄ dispēsan
te: venit q̄dam p̄ vt applicaret in
Seythi. Et cū venisset ad cellā ei⁹
vidit eā aptam a p̄transiit admi
tās quō nemo egressus ē i occur
sū eius. Et reūsus pulsauit dicēs:
ne forte fī qui in ea habitat in sic
me. Et cū pulsaret intrauit a iue
nit eū infirmū a dicit ei. Quis ha
bes p̄? Et narrauit ei dicēs. Ego
de seclari vita sū a sollicitat me mō
inimicus in vxore meā: a narraui
patrib⁹ a iposuerūt mī. Querlati
omīs onera diuisa: a cū obediēter
implere vellem. ecce defecia tū sti
multis crescit. Audiēs hēc senex
cōtristatus ēa dixit ei. Equidē pa
tres vt potētes viri bñ tibi iposue
runt onera q̄bus gūeris. si si me
paululū audis iacta a te hēc a sū
me pax ubi in tpe suo a collige
vires tuas a fac aliq̄ntū op⁹ dei.
a iacta in dñm cogitationē tuam
qm̄ tuo labore hāc rem n̄ poteris
superare. Corpus em̄ nostrum ve
lut vestimentū est. Si em̄ illud di
ligenter tractaueris stabit si autē
neglexeris illud putrescit. Qui
tum audisset eū fecit ita a intra
paucos dies cessit ab eo stimulu⁹
Incipiūt capla septe partis.

Quod abbas Arsenius testa
mentū cuiusdā parētis acci
piens nihil de intestatis sibi bo
nis vendicauit. ca. p̄.

Abbas Johannes dū anxietate
pro debito solidi semel a iterū so
lido in itinere repto a nō accepto

tertio sustulit a reddidit. mutū i
quoq̄ postulantē pro libito tolle
re sinebat a reddere. ca. ij.

Quod senex quidā rogatus acci
pere pecuniā non cōsensit. ca. iij.

Quod quidam causa voluntarie
paupertatis elemosinā accipe no
luerint. ca. iiii.

Furū quidā deferens non impē
trare potuit vt a monachis acci
peretur. ca. v.

Item senex leprosus oblatā nō
acceptauit pecuniā. ca. vi.

De senex ortulano qui pro eo q̄
elemosinā retraheret pede infir
mat⁹ ē sed p̄ agēlū postea sani
tati redditur. ca. vii.

Nihil oportere mōchū nisi corpo
ri necessaria habere. ca. viij.

Exemplū semis quō debeam⁹ nos
expedire a terrenis. ca. ix.

Quod renūciantes seculo si pecu
niam retinere voluerint a demoni
bus lacerent. ca. x.

Item renūcians seculo q̄ mona
chus esse non possit si aliq̄ sibi re
tinuerit. ca. xi.

Qualiter abbas Serapion quē
bā reprehēderit p̄ libris de rapina
cōquisitis. ca. xii.

De sancto Philagrīo q̄ sacellū
cū mille solidis inuentū ei qui per
biderat reddidit nec inde aliquid
etiā ab eo rogatus accepit

Sexta ps de eo q̄ mōchus ni
hil debeat possidere. Ca. p̄.

Narrauit ab
bas Daniel de abba
te Arsenio. q̄a venit
aliqui Magistriani

deferens ei testamentū cuiusdā sa-
natoris parentis eius q̄ relique-
rat ei hereditate magnā valte. Et
accipiens testamentū voluit illud
scindere. Magistri autē cecidit
ad pedes eius dicens. Deprecor te
ne scindas illud. q̄ inciditur mi-
hi caput. Dicit ei abbas Arsenius.
Ego prius mortuus sum q̄ ille. ipse
autē nō mortuus ē a quō me fecit
herede. Et remisit testamētū nihil
accipiens. **Ca. ij.**

Narrauit qdā pa-
ter abbatē Iohē persā. q̄a ex
multis virtutibus suis ad pro fū-
dā simplicitate atq̄ innocentia ve-
nerit. Dic at manebat in Arabia
vicina egipti a mutuauit a fratre
solidum vñū a emit līnū vt opa-
retur. Et venit frater rogans enī
a dicens. Dona mihi abba aliquā
tuli līnū vt faciā mihi vestimentū
quovtar. Et debuit ei cum gaudio.
Similiter alter veniens rogauit eū
vt daret sibi aliquā tūlū līnū vt fa-
ceret sibi tegumētū. Et debuit ei. Sz
a multis alijs petentib⁹ dabat cū
gaudio simpliciter. Postea veni-
ens dñs solidi quē acceperat vo-
lens recipere qd mutuauerat a di-
xit ei senex. Ego affero tibi eū. Et
cū non haberet vñ redderet abijt
ad abbatē Jacobū dispensatōrē
vt rogaret eū a daret sibi solidū
quē redderet fratri. Qui cū iret in-
uenit solidū in terra iacentem et
non cōtigit eum. sz fecit orationē
a reuersus est in cellā suā. Et ve-
nit iterū frater ille a cepit ei mole-
stus ēē pro solidū a dicit. Ego res

bam tibi. Abijt iterū senex a inue-
nit solidū in terra vbi erat prius
a rursus facta orōne reuersus est.
Et ecce iterū frater cepit ei molest⁹
ēē a dicit senex. Adhuc semel ex-
pecta mea affero tibi solidū vñū.
Et surgēs venit ad illū locū a in-
uenit ipsū solidū ibi a facta orati-
one tulit eū. a venit ad abbatē
Jacobū a dicit ei. Abba cū venire
ad te inueni hūc solidum in via.
Ostēde ergo caritate a pdicā mōi
co ne quis pdidisset eum. Et pdi-
cauit abbas. a nemo inuentus ē
quī pdidisset solidū illum. Tunc
ergo dicit senex abbati Jacobo.
Si ergo nemo eū pdidit dabo eū
illī fratri q̄ ipse debeo solidū a cū
venirem ad te vt mihi solidū pre-
stares a reddere debitū inueni eū
in via. Et miratus ē abbas Jaco-
bus quomō opulsi⁹ pro debito
inuenisset a nō statim tulisset eū.
Et reddidit solidū fratri illi. Et h⁹
erat mirabile de ipō. quia si venie-
bat quis mutuū aliqd petere ab
eo nō per seipm dabat sz dicebat
fratri mutuum postulanti. Vade
tolle tibi tuis se qd opus habes.
Et qñ reuocabat qd mutuū acce-
pisset dicebat ei. Repone illud in
eum i loco vnde tulisti eum. Si at
nihil reuocabat ille qui mutuum
acceperat senex nihil res pōdebat

Capitulum iij.
Quidā vir rogauit
abbatē Agathonē vt acciperet pa-
cunā in suis vtilitatib⁹ pfuturā.
Ille at nolebat vt pote q̄ ope ma-
nuū suarū eēt sibi sufficiens. Et dū

plisteret obsecrando vt saltē p̄ in
digentiā nātate suscipiet: vnt senex
a dixit. Duplex in obprobriū est
q̄ ai nō indigeā suscipio: a aliena
tribues vanā gl'am colligo. c. iij.

Venerūt aliqui qdā
gregem vt darēt elemosinā
in ciuitate. Ostracim a assumpsit
pconomos ecclesie vt oñderet eis
qui nātate maiore haberent. Illi
at dure cū eos ad qdā leprosu
a dederūt ei. Ille vero nolebat acci
pere dices. Ecce modicas palmas
habeo q̄s oporē a plectas facio:
a ex eis māduco panē. Itēz du
perunt eos ad cellā vni⁹ vidue q̄
erat cū filiab⁹ suis. Et cum pulsa
rent ostiū cūcurrat filia eius ad
ostiū nuda. Mater autē eius abie
rat ad qdā opus: erat em̄ cādi
datrix. Et dabāt filie eius vestimē
tū a nūmos. Illa at nolebat acci
pere dices: remisse matrē suā a dix
isse sibi. Cōfide q̄ voluit de⁹ a iue
ni opus q̄ faciā hodie: vnde ha
beamus victū nūm. Et cū remisset
mater eius rogabāt eā vt accipe
ret a noluit dicens. Ego habeo p
curatorē meum deū et vos vultis
eum tollere a me hodie. Illi autē
agnoscētes fide eius gl'ificauē
rūt deum. Ca. v.

Venit vir magn⁹ q̄
dā ignotus portans secū aux in
scithia a rogabat p̄sbite⁹ hēmi
vt erogaret paupib⁹. Dixit at ei
p̄sbiter. Nō opus hnt frēs. Et cū
mimis vehmēs eēt a nō ei acq̄sce
ret posuit sportā cū solidis i ignes

fu eccl'e. Et dixit p̄sbiter. Qui op⁹
h⁹ tollat. Et nemo tetigit. Quidā
at nec aspercūt. Et dixit ei senex
Suscepit de⁹ oblationē tuā vada
a da illud paupibus. Et valde e
dificatus discessit. Ca. vi.

Obtulit qdā senex
cūmas p̄cēs. Dabē ad expensas
tuas. q̄ senuisti a infirm⁹ es. Tūc
em̄ leprosus. Dic at rēdes dixit.
Tu p̄sexaginta ānos venisti au
ferre in nutritore meū. Ecce tūc tē
poris hns in infirmitate mea nī
hil indigui: deo tribuēte a pasca
te me a nō acq̄uit accipe. ca. vii.

Narrauerūt senes
de quodā ortulano q̄ labo
rare tē a oēm laborē suū expendēt
in elemosinā: a tūc sibi retineret
q̄tū ad victū sibi sufficeret. P̄ea
vero sathanas misit in cor ei⁹ di
cēs. Collige tibi aliq̄ta pecuniā:
vt ai; senueris aut egrotaueris
op⁹ habeas ad expensas. Et colle
git a impleuit lagenā de nūmis. Cō
tigit autē eum infirmari a putre
fieri pedē eius: a expendit in medi
cos q̄s collectū fuerāt a nihil ei p
desse potuit. Postea vero venit q̄
dam de expertis medicis a dicit ei.
Nisi incideris pedē tuū totū corp⁹
tuū putrescet. Et constituit vt inci
deret ei pedē. Illa at nocte rediēs
in semetipsum a p̄mā agens de
his q̄ gessit ingemuit a fleuit di.
Memor esto bñe opēz meoz p̄i
oram q̄ faciebā cū labore in orto
ex q̄ paupib⁹ ministrabā. Et cū h⁹
dixisset: astutit āgelus dñi a dixit

ei. Vbi fuit nūm quos collegisti:
vbi ē spes de q̄ tractasti. Tūc i-
telligēs dixit. Deceam dñe iḡsce-
m: a amodo hoc vltimū nō faciā.
Tūc āgelus dñi tetigit pedē eius
a sanatus ē statim Et surgēs mane
abijt in agnū opari. Venit ḡ me-
dicus scdm cōstitutū tps cū fer-
ramētis. vt secaret pedē eius. Et
dixit ei. Erit mane in agnū opa-
ri. Tūc admirat⁹ medic⁹ prexit i-
agnū vbi opabat ille vidēs euz
fodientē terrā glorificauit deuz q̄
reddidit ei sanitatē. **Ca. viij**

Frater interroga-
uit senē quāda bīcēs. Vis te-
neo in duos solidos ppter infirmita-
tē corpis. Vidēs at senex cogita-
tionē eius. q̄ vult tenē dixit. E-
tiā. Et vadēs fī in cellam suā cōte-
rebatur cogitationib⁹ bīcēs. Pu-
tas verū mibi dixit senex: an nō ē.
Et surgēs iterū vēit ad senē agēs
pe mītiā a rogās ac dīcēs. Prop-
ter deū dic mī veritatem q̄ affligor
cogitationib⁹ meis ppter illos
duos solidos. Dixit ei senex. Quia
vibi te voluntatē habere tenendi
eos dixi tibi vt teneres. Verū ta-
men non est bonū tenere plus q̄
opus est corpori. Si ergo duos so-
lidos tenueris in ipsis inuenietur
spes tua: a si cōtigerit vt pereant.
nūquid deus nō cogitat de nob⁹.
Cogitationē ergo nostram iacte-
mus in dñm quomā ipsi cura est
de nobis. **Capitulu. ix.**

Interrogatus ē quā-
da senex a fratre qd faceret vt salus

esset. Ille at expoliās se vestimen-
tū suū aīgens lumbos suos atq̄
extēdēs manus suas dixit. Sic de-
bet mundus esse monach⁹ ab oi-
materia seculari crucifigē se ad-
uersus tētationes atq̄ certamia
mūdi. **Ca. x.**

Frater quidā venū-
ciās seculor dās q̄ habebat pau-
peribus retinēs at pauca in sua
racōne venit ad abbātē Anthōn-
iū. Qd cum agnouisset senex di-
xit ei. Si vis monach⁹ fieri vade i-
illū vicinū eme tibi carnes a ipo-
ne corpori tuo nudū a sic veni huc.
Et cum sic feciss⁹ frater ille: carnes
a autē corp⁹ eius lacerabāt. Cuz
peruenisset autē ad senē interro-
gabatur si fecisset qd dixerat. Il-
lo autē ostendente corpus suū la-
ceratū: dixit sanct⁹ Anthōn⁹. Quā-
renunciant seculor adhuc volūt
habere pecunias ecce ita impu-
ti a dēomb⁹ decerpunt. **Ca. xi.**

Dixit abbas Cassi-
anus qd Sindecius aliquis
noīe renūciasset sclo a facultates
suas paupibus diuidēs aliq̄ sibi
retinūisset ad p̄tū vñ nōlens p-
fectā renūciatū humilitatē a cō-
munis vite suscipe regulam. Ad
quē scē memorie Basil⁹ dixit hoc.
Et senator eē desistit a monach⁹.

Frater interrogauit
abbātē Serapionē d. Dic mī vñū
vbu. Dixit ei senex. Quis tibi hō
bicare q̄ tulisti ea q̄ erāt viduaz
a orphanoz a posuisti i fenestē.

Videat enim ea codicibus plena.

Capitulum. xiiij.

Erat quidam sanctorum

Philagrius nomine. Dicit habi-
tabat in Hierosolymis et laborabat
operando ut potuisset sibi ad panem
sufficere. Et dum staret in platea vo-
lens vendere quod manibus suis fuerat
operatus contigit cadere cuiusdam sac-
cellum suum cum mille solidis. Et iue-
niens eum senex. stetit in eodem loco
dicens. Necessarium est michi eum qui prohibet
huc venire. Et ecce veniebat qui prohi-
derat plorans: et tulit eum seorsum et
tradidit ei sacculum suum. Quod ille ro-
gabatur ut acciperet aliquam partem ex
eo. Sed senex nullatenus accepit. Tunc
ille cepit clamare et dicere. Venite
et videte hominem dei quod fecit. Senex
autem occulte fugiens exiit de civitate ne
agnosceretur de eo quod fecerat et ho-
norarent eum.

Incipit capitulum septimum partis.

Qualiter beatus Anthonius te-
buit animi vincere angelica
omnino sit deus. ca. p.

Quod abbas Macharius in quo-
dam sepulchro dormientes demo-
nes terrere non potuerint. ca. ii.

De passione abbatis Milidionis
duorumque discipulorum eius et quale
se occidentium futuram precepit mor-
tem. ca. iii.

Narratio de fratre qui tribulati-
ones patiebatur quomodo eum consola-
tus sit deus. ca. iiii.

De senex qui longe a cella sua ibat
haurire aquam cuius vestigia an-
gelus domini visus est numerare. ca. v.

De eo qui in solitudine per ira fra-

grosse bibidit in omni loco patienti
opus esse. ca. vi.

Quod quidam frater novem annis
relinqueret cogitationibus ne de congre-
gatione recederet. ca. vii.

Item de alio qui similiter post no-
vem annos tentatione superante
egressus divina voce revocatus
est. ca. viii.

Qua patientia cuiusdam semis di-
scipuli septem coronas nocturno pro-
meruisse celitus omnium sit. ca. ix.

De senex egrotante qui xxx. die-
bus omni humano destitutus sola-
tio per hebdomadam angelicum meruit
ministerium. ca. x.

Abbas Anastasius qui patienter
furantem sibi codicem emendauit.
ca. xi.

Ut monachus patienter in cella
sedeat quibus cogitationibus perur-
beat. ca. xii.

Iohannes minor a senex infirmus
te placidum sermonem nunquam audies
ei per annos. xij. servire non desinit.
Capi. xiiij.

Quod abbas Isidorus patientia
sua animam fratris curavit. ca. xv.

Quod abbas Macharius quendam
sibi suum furantem non solum non repu-
lit sed etiam adiunxit. ca. xvi.

Abbas Moyses ethiops iniuri-
atus qui patienter portauit. ca. xvi.

Sancta meditatione per dies tenta-
tionum allenari qui aduersus ten-
tationes oporteat nos armari.
capi. xvii.

Melius esse discretum et continue do-
mum quam graviter incipere et deficere.
ca. xviii.

Quomodo senex latronibus sua

tollentibus etiam sacellū appo-
tans eos ad penitentiam flexerit
ca. xix.

De quodam sene qui puerorum
vanitatē supportando semetipsum
in virtute patientie exercuit. capitulum. xx.

Item de quodam sene qui puerum
suum peccantem corripiens postea i-
uriatus ab eo patienter tulit. ca.
pitulum. xxi.

Quidam discipulus foras expul-
sus qua patientia semis animosita-
te fregit. ca. xxii.

Item de quodam fratre qui per pati-
entie virtutem a ipse coronā pro-
meruit et vitium semis cohabitā-
tis correxit. ca. xxiii.

Senex discipuli furtum tolerans
hora mortis ei grās egit discipu-
lus correxit. ca. xxiiii.

De quodā paupere qui frigus pa-
ties deo grās egit. ca. xxv.

Quomodo quidam contristabatur
quod per annum infirmitate caruerit.
capitulum. xxvi.

Ammonitio cuiusdam de stabilitate
se in cella permanendi. ca. xxvii.

Cella monachi quid sit. capitu-
lum. xxviii.

Exemplum de iuvene per diabolum
in via seducto qui iocundus sit mona-
cho foras vagari. ca. xxix.

Exhortatio sancte Symonis ad
boni operis perseverantiam. ca. xxx.

Qualiter quidam ammonitio ad
batis Arsenij didicit in cella perse-
stere. ca. xxxi.

De duobus abbatibus quod stabili-
tatis causa per quinquaginta an-
nos ab invicem non recesserunt.

ca. xxxii.

Qualiter abbas Anthoni⁹ abbatē
Machario post probatam eius pa-
tientiam exhibuerit hospitalitatem
de utriusque operacione. ca. xxxiii.

Collocutio Amonis et Anthoni⁹
circa unus alio magnificentior ha-
beretur. ca. xxxiiii.

Quod quidam philosophi quo-
rundam monachorum patientiam testa-
uerunt. ca. xxxv.

Nalo opere non darescente quod suspi-
tio vitanda sit. ca. xxxvi.

Certandum ut preceptum quod quis ac-
tum impleat. ca. xxxvii.

Quot noctibus abbas Bessario se non
dormivisse dixit. ca. xxxviii.

De virgine Saravnde. scilicet. annis
se continuerit. ca. xxxix.

Totum presentis temporis laborem
non ad unam tormetorum futurorum bi-
em comparari. ca. xl.

Opus bonum quod parvum cum sta-
bilitate magnis operibus comparari
dum. ca. xli.

Non habes quis cui se committat
a deo sperare debet consolationem
et exemplum huius rei. ca. xlii.

Quod pugnando proficiat anima.
capitulum. xliii.

Quod abbas Isidorus pro maiore
re labore locum se velle mutare dixit.
ca. xliii.

Quidam pre tristitia deficiens quo-
modo proposita similitudine de era-
dicacione spinarum et tribulorum
a quodam sene animatus sit.
ca. xlv.

Senex quidam a gravi labore requi-
escente rogatus quod de Abrahamam pro
archa viderit. ca. xlvi.

Tempe tationis locū nō esse de
terendū. ca. xlvij.

Exhortatio ut infirmitas corporis
patientē sufferat. ca. xlviii.

Mortuū portans quid audierit.
cap. xlix.

Septima ps de passia siue forti
tudine. Ca. p.

Auctus ab
bas Anthoni⁹ cū se
deret aliqui in here
mo anim⁹ eius tedi
um a cōfusione cogitationū incu
tit. Et dicebat ad dñm. Dñe vo lo
salu⁹ fieri a nō me pmittūt cogita
tōes mee. Quid faciā in hac tribu
latione. Quō salu⁹ ero. Et mo dice
assurgēs. cepit foras ire. Et vidit
qñdā tanq̃ seipm sedentem atq̃
opantē deinde surgentē ab opē a
orantē: a itē sedentē a plectaz de
palmis facientē. inde eurus ad
orōem surgentē. Erat at angelus
dñi missus a d correptione a cau
tela dandaz. Anthoni⁹ a audiuit
vocē angeli dicētis. Sic fac a sal
uus eris. Ille at hōc audito mag
nū gaudiū supsit atq̃ fiduciā. cñ

Descendit aliqui ab
bas Macharius de Scythi
ad locū qui dī Terenuthin a m
trauit dormire in monumētū ubi
erant antiq̃tus sepulta corp⁹ pa
pānoꝝ a traxit vñū corp⁹ sub ca
put suū tanq̃ plumariū de serpo
Demones at vidētes fiduciā eius
mūdērūt: a volētes frere eū voca
bāt q̃i qñdā mulierē dicētes. Nō
na illam nobiscū ad balneū Et

alter demō de subipō tāq̃ ex mor
tuis illis mōdes dixit. Peregrinū
habeo qñdā sup me: a nō possū
venire. Senex at nō expauit. s̃ cō
fidens tundeat corpus illud di
cēs. Surge a vade si potes. Qd cū
audissent demones: clamauerūt
voce magna dicētes. Visti nos.

Et fugeāt cōfusi. Ca. iij.

Narrabāt de abba
te Mili dione qz cū habitaret ali
qñ cū duob⁹ discipul⁹ suis in simi
bus p̃saz: exierūt duo filij ipato
ris scdm cōsuetudinē in venationē
a miserunt retia in longū p milia
quadraginta: ut qd cūq̃ intra re
tia inueniret cōtis occiderent. In
uētus ē autē senex cū duob⁹ disci
pulis suis intra retia. Et cū vidis
sent eū pilosū a terribilē aspectu ā
mirati sūt: a dixerūt ei. Hō es. an
spūs aliq̃s. Dic nobis. Et dixit e
is. Homo sū peccator a exiui flere
p̃cā mea: a a dorō Iesu Christū
filiū dei viui. Illi at dixerūt ei. Nō
ē ali⁹ de⁹ nisi sol a ignis a aq̃ ip
sos adora a sacrificia eis. Et ille rē
dit. Ist a creaturē sūt a erratis. S̃
obsecro vos cōuertimini a agno
scite verū deū. qui a ista creauit et
cetera oia. Illi autē deridētes dixe
runt. Condemnatū a crucifixū di
cis esse verū deū. Et rēdit. Et iaz
ipsum q̃ crucifixū peccatū a q̃ occi
dit mortē: hunc dico verū deū esse.
Illi at tam ipsi q̃ fratribus q̃ cū
eo exierāt inferentes tormēta co ge
bant eos sacrificare. Et duos qui
dē fratres post plurima tormēta
decapitauerūt senem autē dieb⁹

multis torquebant. Postea vero
statuerunt eum in quodam loco sagittas
tabat in eum quasi ad signum unum a dor-
so alius a pedore. Senex autem dixit
eis. Quod facti estis in consensum unum
ut effundatis sanguinem innocentem.
Crastino in momento hac hora quod
modo est sine filiis remanebit ma-
ter vestra et priuabitur affectu ve-
stro et sagittis propriis sangui-
nem vestrum inuicem effundetis. Et
hi autem subsannantes verba eius
exierunt in crastino ut venarentur.
Et contigit ut euaderet de rethi eorum
unus ceruus et ascenderunt equos
et currebant ut comprehenderent eum.
Qui cum iactassent sagittas post
ipsum inuicem sibi in cor decessit et
mortui sunt iuxta verbum quod predictum
erat senex. **Ca. iiii.**

Dixit quidam senex.

Sir venerit huius tentatio vnde ei mul-
tiplicatur tribulationes et pusilla
nimis fiet ut murmuretur. Et narra-
uit senex. Frater quidam erat in lo-
co qui dicitur cellia et venit super eum tenta-
tio si quis eum videbat nec salutare
eum volebat neque in cellam recipere et
si opus habebat panem nemo mu-
tuabat ei et si de missa volebat ne-
mo eum in ecclesia sic erat consuetudo ut
deficeret iuitabat. Venit autem semel
de messura per cauma et nec panes
habuit in cella sua et in his omnibus
gras agebat deo. Videns autem deus
patientiam eius abstulit bellum tenta-
tionis ab eo et ecce quidam statim
ostiū eius pulsabat trahens came-
lum onustum panibus ab egipto. Quod
cum vidisset frater ille cepit flere dicens

Domine non sum dignus vel modice tribu-
lari. Et cum transisset tentatio eius tene-
bant eum fratres in cellis suis et in ecclesia

et tunc pausabant eum. **Ca. v.**
Senex quidam sedebat
in hemo qui longe habebat aquam a
cella sua. xii. miliaribus. Vbi dum se-
mel iret haurire aquam defecit et di-
xit. Quid necesse est hunc laborem
patiorem. Venio et habitatio circa
aquam hanc et cum hoc dixisset con-
uersus est et vidit quendam sequen-
tem se et numerante vestigia sua.
Interrogauit autem eum dicens. Quis
es tu. Et dixit. Angelus domini sum
et missus sum nuerare vestigia tua
et dare tibi mercedem. Quo d cum au-
disset senex fortis animo factus est
promptior et ad huc longius po-
suit cellam suam ab illa aqua quin-
que miliaribus. **Ca. vi**

Frater quidam erat

in aggregatione inquietus et
frequenter mouebatur ad iram. Dixit
ergo in semetipso. Vade et solus
habito alicubi et cum non habuero
cum quo dicam vel audiam ero quietus
et quiescit a me passio ire. egrediens
ergo manebat in spelunca solus.
Vna autem die impleuit sibi furisculam a-
que et posuit super terram. Contigit autem
ut subito versaretur. Ille autem secundo
impleuit eam et rursus versata est
Deinde tertio implens posuit eam
et rursus versata est. Qui commo-
tus furore tenuit vasculum ipsum
et fregit illud. In se autem reuer-
sus cognouit quia ab eodem de-
mone iracundie sit illusos et dixit

Ecce solus suu uicit me. Reuertar
ergo in aggregationem. quoniam ubique la-
tores et passio opus est et maxime
adiutorio dei. Et surgens reuersus

Hest in locum suum. **Ca. vii.**

Frater quidam nouem
annis mansit impugatus a cogita-
tionibus suis ut exiret de aggrega-
tione fratrum et quod die tollebat pellicu-
lam suam in qua iacere solitus erat ut
exiret: et quando fiebat resper dicebat
in seipso. Crastino hic discedo. Et
mane dicebat in cogitatione sua. Ex-
torquamus nos stare. Sed hodie prope-
dum. Qui cum impleisset nouem annos
de die in diem ita faciens: abstulit
dñs ab eo omnem tetationem eius. **Ca. viii.**

Dixit senex quod frater

quidam aliquando stimulabatur a co-
gitationibus suis per annos nouem ita
ut metu ipso despaeret de salute sua
et abindicauit semetipsum dicens.
Perdidisti animam meam: et iam quod perdidisti
vado ad seculum. Qui cum abiret re-
mit ei in uia uox dicens. Tetationes
quas nouem annis sustinuiisti corone
tue erant. Nunc ergo redire in locum tu-
um et subleuato a te cogitationes
malas. Vnde cognoscis quod non est bo-
num despare aliquem per his que ei in co-
gitatione ueniunt. De enim cogitatio-
nes nobis magis coronas prouident
si bene eas exegerimus. **Ca. ix.**

Senex quidam erat in

thebaida sedes in spelunca et
habuit quendam discipulum probatum.
Consuetudo autem erat ut senex respe-
re doceret discipulum et comoneret
cum quod essent anime profutura. Post am-

monitionem faciebatur ordinem: et di-
mittebat eum dormire. Contigit autem
laicos quosdam religiosos sciētes
multam abstinentiam semis reme-
re ad eum et cum consolatus fuisset eos
discesserunt. Et postquam discesserunt:
sedit iterum senex resper post mis-
sas secundum consuetudinem ammonens illum
fratrem et instruens eum. Et cum lo-
querebatur grauatus est somno. Frater
autem sustinebat donec excitaretur
senex et faceret ei iuxta consuetudinem
orationem. Cum ergo non euigi-
lante senex diu sederet discipulus
ipsi. impulsus est cogitationum su-
arum molestia ut recederet et dormi-
ret. Qui extorques sibi restitit co-
gitationi et reledit. Iterum autem com-
pellebatur somno et non abiecit. Simi-
liter factum est usque septies et restitit
semper animo suo. Post hec iam me-
dia nocte transacta euigilauit se-
nex et inuenit eum assidentem sibi et
dixit ei. Usque quo non discessisti.
Et ille respondit. Non. quia non dimisissis
me pater. Et senex dixit. Et quare
me non excitasti. Et respondit. Non pre-
sumpsi pulsare ne te contribulare.
Surgentes autem ceperunt facere ma-
tutinos. Et post matutinos finem
dimisit senex discipulum. Qui dum se-
deret solus factus est in excessu me-
tis et ecce quidam ostendebat ei locum
gloriosum et sedem in eo et super sedem sep-
tem coronas. Interrogabat autem
illum qui ei hec ostendebat dicens.
Cuius sunt hec. Et ille dixit. Disci-
puli tui et locum quidem et sedem pro
conuersatione sua donauit ei deus.
Has autem septem coronas nocte
ista permeruit. Hec audiens senex

miratus est et tremefactus voca-
uit discipulum et dixit ei. **D**ic mihi.
Quid fecisti nocte hac. **E**t ille **I**g-
nosce mihi pater. quia nihil feci.
Senex autem estimans quia humi-
liando se non confiteretur dixit ei.
Crede non quiesco nisi dixeris mi-
hi quid fecisti vel quid cogitasti
nocte hac. **F**rater autem nihil sibi
consciens quid egisset non inuenie-
bat quid diceret. **D**icebat autem
seni. **I**gnosce mihi pater nihil se-
ci nisi tamen hoc quod compulsus motu
cogitationum mearum ut discederem
a dormirem septies sed quia a te di-
missus secundum consuetudinem non
fueram non recessi. **A**ubiens au-
tem hoc senex. statim intellexit quia
quotiens quis resistit cogitationi
sue totiens coronatur a deo. **E**t fra-
tri quidem nihil horum dixit causa
utilitatis sue sed alijs narrauit hec
spiritualibus fratribus ut discer-
amus quia pro parvis cogitatio-
nibus nobis deus coronas tribu-
it. **B**onum ergo est ut extorqueat
sibi ipse homo in omni re propter de-
um. etenim scriptum est **R**egnus
celorum vim patitur a violenti duci-
pant illud. **C**ap. x.

Egrotavit aliquis se-
nec quidam qui solitarius ha-
bitabat et quod non habuit qui ei
seruiret surgebat et quousque inue-
nisset in cella sua manducabat. **E**t
cum per aliquot dies ista faceret
nemo veniebat ad visitationem
eius. **T**ransactis autem xxx. die-
bus a nullo veniente ad eum misit
dominus angelum suum qui mi-

nistraret ei. **E**t cum fecisset septem
dies recordati sunt fratres et dixe-
runt ad invicem. **E**amus et videamus
ne forte infirmetur ille senex.
Cum autem venissent et pulsassent
discessit angelus ab eo. **S**enex au-
tem de intro clamabat. **D**iscedite
hinc fratres. **I**lli vero levantes a
cardo ostium intraerunt et in-
terrogaverunt eum quare clama-
verit. **E**t ille dixit. **Q**uia triginta die-
bus habui laborans in infirmitate
mea et nemo me visitavit. **E**cce iam
septem dies sunt ex quo dominus
angelum suum misit ministrare
mihi. **Q**ui cum venisset recessit
a me. **E**t hec dicens dormivit in pa-
ce. **P**atres autem mirati sunt et
glorificaverunt deum dicentes. **Q**uia
non derelinquit dominus sperantes in
se. sed attestat omnibus cum in veritate in-
vocantibus. **C**ar.

Dicebat de abbate
Anastasio qui habuerit co-
dicem in membranis valentem
solidos decem et octo. **C**ontinebat
autem vetus et novum testamen-
tum. **E**t positus erat codex ipse in
ecclesia ut quicumque vellet de fratri-
bus legeret. **S**uperueniens autem
quidam frater peregrinus appli-
cavit ad senem. **E**t ut vidit codicem
illum concupivit eum et furatus est
eum et exiit atque discessit. **S**enex
autem non est secutus post eum
ut comprehenderet eum ut potest
qui intellexerat quod fecisset. **I**lli
autem pergens in civitatem qua-
rebat cui venderet codicem illum
quem beato **A**nastasio rapuerat.

Et cū inuenisset q̄ volebat eū opa-
rare. cepit sedē solibis p̄tū ip̄i
us postulare. Ille v̄o volēs eū cō-
pare dixit. Da m̄ p̄mo vt oñdā eū
q̄ sic tibi p̄ciuz dabo. Dedit ḡ illi
codicē ad ostendū. Quō accipies
ille q̄ emē cupiebat attulit eū ad
abbatē. Anastasiū: vt pbaret si
bon⁹ esset codex aut si tm̄ valeret.
Dixerat em̄ ei q̄ q̄ntitatē quā ven-
dito: postulabat. Et dixit ei senex
Emē eū q̄ bon⁹ ē codex a valet pre-
tū q̄ dixit tibi. Ille at̄ veniēs di-
xit reditori alie. nō sic audierat a
sene dicens. Ecce ostidi eū abbati
Anastasio a dixit m̄ q̄ multū ē: q̄
nō valet q̄ntū dixisti. Ille hoc au-
diēs dixit ei. Nihil aliud tibi dixit
senex. Et r̄it Nihil. Tūc dixit ei.
Iā nolo redere eū. Cōpund⁹ enī
venit ad senē p̄miam agens a ro-
gabat eū vt recipet suū codicem
Senex at̄ nolebat accipere eū. Tūc
dixit ei frat. Quia si nō recipis eū:
nō possis securus eē. Et dixit ei se-
nex Si nō potes securus eē nisi re-
cipiā eū: ecce recipio illū. Et remā-
sit f̄ apud eū vsq̄ ad exitū suū p̄-
ficiēs de patiētia semis. **Ca. xii.**

Interrogauit fr̄ senē
dicens. Cogitacōes mee nutant et
tribuloz. Et ille dixit. Tu sede in
cella tua a cogitacōes itez veniūt
Sic em̄ si asina ligata sita ullus p̄-
ei⁹ sterna a currit huc atq̄ illuc
sp̄ at̄ r̄utit vbiq̄ illa fuerit: ita
erūt a cogitacōes eius q̄ p̄pter deū
tolerabilē in cella sua resederit
q̄ a si ab modici nutant sed itez
reuertunt ad eū. **Ca. xiii.**

Dicebāt de iohāne

minore de Thebaida q̄ fuit
discipul⁹ abbas Amoy. q̄ duode-
ci annos fecerit i m̄sterio seruicē
sem̄ i m̄firmitatē ei⁹: a p̄ hoc se-
tebat sup̄ mattā senex v̄o tristita-
bat p̄ eo. Et dū multū laborasset
cū ip̄o nūq̄ dixit ei san⁹ sis. Qñ at̄
iā moritur⁹ erat: residerib⁹ semib⁹
loci tenuit manū ei⁹ a dixit ei. Sa-
nus sis. san⁹ sis. sanus sis. Et tra-
didit eū semib⁹ dicens. **De agēbus**
est a nō bō. **Ca. xiiii.**

Dicebāt de abbate

Ithoro q̄ eāt p̄sbit̄ in Scythi. q̄
si q̄s habuisset fr̄em ihermū aut
pusillam mē aut m̄uiofū q̄ vole-
bat eū expellē foras ille dicebat.

Adducit eū ad me. Et apprehen-
dens eū patiētia sua curabat anī-

Abbas machari⁹ i

egipto positus inuenit hoīem qui
abduxerat aīal a rapiebat q̄ hate-
bat. Ipse vero vt p̄grin⁹ astitit
fur a abinuabat eū ad aīal carri-
gandū a cū oī quiete deduxit eū
dicens in semetip̄o. Nihil intulim⁹
in hūc mundū. Deus dedit sic vo-
luit ipse. ita factū est bñdictus n̄

Facta aliquā cōgre-

gacōne frat̄z in Scythi q̄ volu-
issent senes pbare abbatē Moysē
cōtempserūt eū dicens. Vt q̄d
iste Ethiops venit etiā in medio
nūm. Ille vero audiēs tacuit. Cū
vero dimissus fuisset conuentus

dixerunt ei qui eum inuidiose tracta-
uerat. Nec modo non es turbatus.
Et ille respondit. Turbatus sum et non
sum locutus. **Ca. xvii**

Dixit abbas yperius. Vni spirituales sint in
die tua et meditatio assidua suble-
uet potius tetationum superuenientium
tibi. Qui enim rei exemplum manifesta-
tum est. Viator sarcina alicuius
oneris pregrauatus. qui flendo et
respirando oneris et vie paulatim la-
torem imminuit. Itē dixit. Oportet
nos aduersus tetationes armari.
quoniam modis omnibus veniunt. Sic ei su-
peruenientibus eis probati appare-
bimus. **Ca. xviii**

Dicebat abbas mo-
tuis. Volo leue opus et continu-
um quod quae cito finiat. c. xix.

Venerunt aliqui la-
trones in monasterium cuius-
dam seminis dixerunt ad eum. Omnia quae
in cella tua sunt tollere venimus. Et
ille dixit. Quantum vobis videtur filii
tollite. Tulerunt ergo quodcumque inue-
nerunt in cella et abierunt. Obliti sunt
autem ibi sacculum quod erat absconditum
in cella. Senex vero tollens eum se-
cutus est post eos clamans et di-
cens. Filii tollite quod oblitus estis in
cella. Illi vero ammirantes patientiam
seminis reuocauerunt et restituerunt
omnia in cellam ipsius et penitentiam
egerunt omnes ab invicem dicentes. Dic
vere homo dei est. **Ca. xx.**

Fratres quando vene-
runt ad senem quendam sanctum

in deserto loco se de nocte inuehens
foras extra monasterium puerulos
pascens pecora et loquentes verba
quae non decebant. Postquam vero vi-
derunt senem et indicauerunt cogi-
tationes suas et responsione eius pro-
ficere se senserunt dicunt ei. Abba
quomodo acquiescis tecum habere pueru-
los et non precipis eis ne histrent
tibi. Et dixit eis. Credite mihi fra-
tres plurimos dies habeo ex quo
uolo eis precipere et redarguo me ip-
sum dicens. Si parum hoc non portave-
ro quomodo maiorem tetationem si promi-
sit mihi dominus inferri portare pos-
sum. Et propterea nihil eis dico
ut fiat mihi consuetudo portandi
et tolerandi quae superueniunt.

Capitulum. xxi.

Narrauerit de senex
quod cum habuerit pueru-
lum cohabitante secum videns eum
quod fecerit opus quod non expediebat
dixit ei semel. Non facias hanc rem
Et ille non obediit illi. Hoc autem
videns senex abiit de cogitatione
sua curam illius iactans proprium
iudicium super ipsum. Puer vero clau-
sit ostium cellae in quo erant panes
per dies tres et dimisit eum ieiunum et
non dixit senex ubi esset quid faceret
foris. Valebat autem vicinus senex
qui cum agnouisset quia tarda-
ret puer ille fecit modicum pulme-
tum et dabat ei per parietem et ro-
gabatur ut gustaret. Et dicebat se-
ni. Quid tardat frater ille foas.
Senex vero dicebat. Quando ei valet
fuerit reuertetur.

Capitulum. xxii.

Senex quidā erat:

hūis pbatū dī apulū quez
aliquō strīctat? expulit foras. Ille
vero discipulus expatābat sedēs
foras. Et apīens ostiū senex iue
nit eū a pīam egit apud eum se
nex dīcēs. Tu es pī me? qm hūi
litas a patiētia tuā vidit pusillam
mitatē aīe meē. Veni intro. Amō
em tu senex a pī: ego em iuuenis
a discipul? qm ope tuo supasti
senectutē meā. **Ca. xliij**

Dicebant qdā senū

q audierint ab aliqbus vītīs sā
dis iuuenēs eē qui ducatū prebe
ant senib? in hac vītā. Et narraue
rūt dīcēs qz erat qdā senex ebrī
osus a opabat vñā mattā in die
a vēdebat eā in vicinō vicinā bibe
bat qd accipiebat tē p dō ei? Po
stea vero venit ad eū vñ? fīa ma
nebat cū in ipso q fīlīe opabat a
ipē mattā vñā. Tollebat at eā se
nex a vēdebat ābaūg mattarūz
p cū expēdebat in vīno. Illi at affe
tebat tīmōdo modicū panē ad
cenā. Et cū hoc triēnio iugit fecit
set nīhil locutus ē fī ille. **Q**uē re
ro dixit fī ille in semetipō. Ecce nu
dus sū a panē cū egestate comedo.
Surgā g a discēdā hīnc. **I**terū at
cogitavit in semetipō dīcēs. Vbi
habeo ire? **S**edeo h ego em ppter
deū sedeo i hac vītā cōi. Et statim
appāuit ei āgelus dñi dīcēs. Nū
q discēdas veniemus g cras ad
te. Et rogavit fī senē illū ipsa die
dīcēs. Nō discēdas hīnc alicubi.
qz veniūt hodie mei tollē me. **C**uz

g facta fuisset hora q solebat se
nex dīscēdere ad vicū dīxīe frat i.
Nō veniūt hodie fīlī iā enī tēpō ē.
Et ille dixit ei. **M**odis oībus qz ve
niunt. Et dū cū eo loqētur do:mi
nit in pace. **S**enex at flebat dīcēs
Deu me fīlī qz multis āmis sū ne
gligētiā vīno. tu at in pūo tēpore
saluā fecisti p pīam aīam tuā.
Et ex illo die factus ē senex sobri
us a pbatus. **Ca. xliij**

Dicebāt de quodā

frē q semī cūidaz vicin? erat. qz in
gredebatur a rapiebat qd qd se
nex habebat in cella. Videbat at
eū senex a nō obiurgabat eū sed
extorqbat sibi plus solito mani
bus opari dīcēs. **C**repe opus ha
beo frē isto. Et exigebat a se maio
rē solito labōrē a astringebat vē
trē suū vt cū indigentia comedēt
panē. Cū at mori cepisset senex il
le circūsteterūt eū frēs. Et respici
ens in eū q furabatur dicit ei. Iugē
te huc ad me. Et tenuit eū a oscula
tus ē manus eius dīcēs. **G**ratias
ago manib? istis frēs. qz ppter ip
sas vado ad regnū celoz. **I**lle at
pūctus a pīam agēs fact? ē ip
se etiā pbatus mōch? tēpō sū
mēs de adib? magni illius senis.

Capitūl. xlv.

Narrauit qdā pa

trū dīcēs qz cū eēm in **O**xyrinco
venērūt ibi paupes in vespē sab
bati vt acciperēt āgāpēm. Et do
mienti b? eis tētat ibi qdā habēs
tīmōdo mattā cuius medietatē
sibi subtermittēbat medietatē vē

ro copiebat. **E**rat enim ibi validus
frigus. Et cum exissem ad urinam
audiui unum murmurantem et gemen-
tem de frigore; et consolabatur semetip-
sum dicens. **G**ras tibi ago domine.
Quanti sunt modo divites in custo-
dia que etiam in ferro sedet aut pedes
habet in ligno constructos que neque vi-
na sua libere faciunt. ego autem velut
imperator sum extendens pedes me-
os ubi volo ambulare. **D**ec illo
dicente. ego stabam audies verba
eius. **I**ngredies autem narraui fra-
tribus et audientes multum edificati
sunt.

Ca. xxvi.

Senex quidam erat
qui frequenter egrotabat. Contigit
autem eum uno anno non egrotare. Qui
affligebatur graviter et plorabat
dicens. **D**ereliquit me dominus et non
visitat me.

Ca. xxvii.

Frater quidam dum
solicitare et cogitationibus propriis
ut exiret a monasterio idicavit hoc
ipsum cuidam abbati. Ille autem dixit ei
Vade sede in cella tua et da parie-
ti celle tue per pignus corpus tuum et
non ex eas inde. Cogitationem autem tu-
am dimittit: cogitet quod vult: tantum
ne enicias de cella tua corpus tuum.

Capitulum. xxviii.

Dixit senex. Cella
monachi est caminus babilonis
ubi tres pueri dei filii inveniunt
Sed et columna nubis ex qua deus
locutus est Moysi.

Ca. xxix.

Quidam frater inter
rogavit senem dicens. Quid fa-

ciam quod cogitatio mea non dimittit
me: nec una hora sedere in cella
mea. **E**t dicit ei senex. **F**ili redire
et sede in cella tua et labora manibus
tuis et ora deum incessanter et iacta co-
gitatum tuum in domino: et ne te quod sedu-
cat exire. **E**t dicebat. **Q**uidam secul-
laris erat adolescens habens plenum
et desiderabat fieri monachus. **E**t dum
multum supplicaret patri suo ut di-
mitteret eum converti non acquiesce-
bat. **P**ostmodum autem rogatus a fi-
delibus amicis vir acquievit. **E**t
egressus fuit ille adolescens introi-
vit monasterium factus monachus
cepit omne opus monasterii per-
fecte perficere et ieiunare quod die. **C**e-
pit etiam et biuianas abstinerere. **E**t
autem semel in ebdomada reficere.
Videbatur enim abbas suus et mira-
batur: et benedicebat dominum in absti-
nentia et labore ipsius. **C**ontigit autem
post aliquod tempus cepit frater ipse
supplicare abbati suo dicens. **R**o-
go te abbas ut dimittas me et va-
dam in heremum. **D**icit ei abbas. **F**ili
noli hoc cogitare. **N**on enim potes sus-
ferre talem laborem. preterea ten-
tationes diaboli et versutias eius.
Et si contigerit tibi tentatio non time-
as ibi qui te consolatur a perturba-
tione inimici que tibi illata fuerit.
Ille autem cepit amplius rogare ut
eum permitteret abire. **V**ides autem
abbas eius quia eum retinere non
poterat facta oratione dimisit eum.
Postmodum dicit abbati suo. **R**o-
go te abbas ut concedas mihi qui
ostendat iter quo ego pergere debe-
am. **E**t ordinavit cum eo duos mo-
nachos monasteriumque abierunt cum

eo. **A**mbulantibusque eis per hunc
mūnā diē a tēra defecerūt pre
estū a pñcētes se in tēra; iace
bāt. **E**t soporati modice somno.
ecce aquila venit: pñcētesq; eos
alīs suis pñcēsit procul a se dīt in
tēra. **E**t euigilantes aquilam vi
derūt **E**t dixerūt ei. **E**cce angelus
tuus surge a sequere eum. **E**t sur
gens valedicensq; fratribus se q
batur eā a venit vsq; vbi stabat
aquila ipsa. **Q**ue mox surgēs vo
lauit vsq; ad vñū stabium a itēp
sedīt. **S**imiliter sequebatur eam
frater ille. **E**t iterum volauit et se
dīt nō longe. **F**actū est vero hoc p
horas tres. **P**ostmodum autem
dum sequitur eam diuertit ipsa
aquila in dexterā partem sequen
tis se a non cōparuit. **F**rater vero
ille nihilominus sequebatur eā
Et respiciens vidit tres arbores
palmarū a fontē aque a speluncā
et dixit. **E**cce locus quez mihi pa
rat dñs. **E**t ingressus sedīt i ea
sumens cibum dactylorum et de
fonte aque bibens. **E**t fecit ibidez
annos sex nemine videns **E**t ecce
vna diē venit ad eum diabolus in
similitudine cuiusdam abbatis
senioris habens vultū terribilez
Videns at eū frater ille timuit a
prociētes in orationē surrexit **E**t
dicit ei diabolus. **O**remus iterū
frater. **E**t surgentes: dixit diabo
lus. **Q**uantū tēporis habes hīc
Et rēdit. **D**ateo sex annos. **D**icit
ei demon. **E**cce te vicinū habui et
nō potui cognoscere nisi ante diē
quatuor quia h̄ habitares a ego
non longe habeo a te monasteriū

um. a ecce annū fuit. x̄i. q̄ se mo
nasteriū non exiui nisi hodie: q̄ a
cognoui q̄ hīc in vicino habitare
Et cogitavi mecum dicens **V**as
ad hominē dei istū a cum eo cōse
ram qd̄ potest prodesse salutē aīe
mee. **E**t hoc dico frater q̄ nihil p
ficiamus sedētes in cellis istis. q̄ a
corpus a sanguinē **C**hristi non
pñcipimus a timeo ne efficiamur
exteri ab eo si nos ab hoc myste
rio elongauerim? **S**z dico tibi f̄z.
Ecce hīc tribus mīlibus est mo
nasteriū habēs presbiterz. **E**am
ergo dominica diē aut post duas
ebdomadas a accipiam corpus
a sanguinē **C**hristi a reuertamur
ad cellas nostras **P**lacuit fratri
illū suasio diabolica. et veniēte diē
dominico ecce diabolus venit a
dicit ei. **V**eniamus quia hora ē.
et exeuntes prexerūt ad prediū
monasteriū vbi ille presbiter eāt
et ingressi in ecclesiā miserunt
se in orōem. et exurgēs ab orōne
frater ille respiciēs nō inuenit q̄
abduxerat eum ibi a dixit vbi pu
tas prexit. **Q**uā ad cōe necessariū
ambulauit. **E**t cū diu sustinere
nō venit. **P**ostmodū autem exi
ens foras req̄rebat eum. et cum
non reperisset dixit ad fratres lo
ci illius interrogans eos. **V**bi ē
Abbas ille senex qui mecum in
gressus est in ecclesiā. **E**t dicūt
ei. **N**os neminem vidimus alium
nisi te tantum. **T**ūc cognouit fra
ter ille q̄ demon fuisset: a dixit vi
de cum qua argutia diabolus eie
cit me de cella mea. **S**z tū non me
pñmitet q̄ ad opus bonum veni.

Percipio corp⁹ a sanguine; xpi a
sic restat i cella mea. Et p⁹missas
volente reuli tenuit eu ab b⁹ moste
rii ip⁹ h⁹ i. Nisi refeceris: n⁹ dimit
tem⁹ te. Et cu pcepisset cibuz a re
gredivellet i cella sua ecce itez bi
abol⁹ xit in filitubie cui⁹ d⁹ a iue
nis sc⁹laris a cepit eu respice a su
mo capite vsq⁹ ab pedes a dice Ip
se e iste. No e hic. Et cepit eu con
terare. Et dixit ei fi. Quez sic respi
cis. At ille ait. Duto me cog⁹scis.
Tn p⁹tm tps quod me habes co
gnosce. Ego su⁹ vicin⁹ p⁹is tui fili
us illi⁹. Quo. n⁹ e d⁹ a p⁹ tu⁹ sic et
m⁹ tua tale nome no habuit tua
sic no v⁹ris a macipia illa a illa
sic n⁹ fuit d⁹ a. At vo a soror tua
an tres anos mortue fuit. Di at tu
us mo defu⁹ d⁹ a te fecit h⁹ d⁹ bi.
Cui heo dimitt⁹ sba; mea; n⁹ filio
meo vivo sc⁹ q⁹ reliqt sc⁹ m a abiit
p⁹ deus. Ip⁹ i dimitto oia lo mea.
Mo at q⁹ timet b⁹ ma sat vbi e: d⁹
cat. vt venies distrahat a erogee
ea paup⁹ b⁹ p⁹ aia mea a sua. Et p
reperit multi req⁹rentes te: a mini
me iuene⁹ t⁹. Ego at venies ex oc
casionep⁹ q⁹ d⁹ a op⁹: hic cogui
te ee. Vn no facias moras s⁹ veni
a v⁹de oia a fac s⁹ m volutate p⁹is
tui. Rndes fi ille dixit. No n⁹ ha
teo resti ad sc⁹ m. Dixit ei dia bo
lus Si n⁹ veneris a depierit substa
tia illa: o sp⁹da dei tu exinde red
des ronem. Quis eni mali tibi di
co vt venias a eroges eas paupe
ribus a egemis quod bo nus disp⁹
sator: vt no a meretricib⁹ a male
vimentib⁹ extrices q⁹ paup⁹ibus
dimissum e. Aut q⁹ d⁹ onerosum e

ot⁹ v⁹as a facias elemosinas s⁹ m
voluntatem patris tui p⁹ aia eius
a restatis in cella tua. Quid m⁹
ta. Suades fr⁹em depofuit in sc⁹ m
a venies cu eo vsq⁹ ad ciuitate reli
qt eu. Voluit at fi ille ingrebi in
domu patris sui tanq⁹ iam defun
cto eo a ecce ipse pater eius v⁹u⁹
egrediebatur. Et v⁹dens eum no
cognouit. Et ait ad eum. Quis es
tu. Ipse vero turbatus nihil pote
rat r⁹dere. Et cepit eu iteratis ve
bis p⁹ eius interrogare vnde es.
Tuc ofusus dixit ei. Ego su⁹ filius
tu⁹. Et ait illi. Vt qd restus es: q⁹
erubescas dice q⁹ d⁹ erat: dixit.
Caritas tua me fecit resti q⁹ de fi
deraba te. Et remansit ibi. Et p⁹ ali
qntu tps iaurit fornicatoe: a m⁹
tis supplicis afflic⁹ a p⁹ie suo iso
lix ip⁹ e negit p⁹iam: s⁹ remansit i
sclo. Iog dico fr⁹es q⁹ m⁹ ch⁹ n⁹
q⁹ det q⁹uis suafus ab aliq⁹ egre
di de cella sua. **Ca. xxx.**

Dixit sca Bictetice.

Qui i sclo isto aliq⁹ emia omiserit
ec nolentes mittit i carcere. Et p⁹
p⁹ta nra redigam⁹ nos meritos i
custodia vt voluntaria metis nre
vidida futuras a nob⁹ p⁹as amo
ueat. Si ieiunas n⁹ tibi iuenias oc
casionem dicebi. q⁹ ieiunio extenua
t⁹ eg⁹ tudine iauri. q⁹ m⁹ q⁹ ieiunat
sile⁹ eg⁹ tudines iaurit. Inchoasti
aliq⁹ d⁹ bo ne tuo ceris p⁹ipedimeta
imici q⁹ m⁹ ip⁹ e iimic⁹ p⁹ patia; tua
destruit. Ete i q⁹ nauiga⁹ cepit p⁹
mo susp⁹detes vela p⁹spex⁹ v⁹u iue
niut. P⁹ea at of⁹ri⁹ eis v⁹et⁹ occu
rit s⁹ nante n⁹ mor p⁹ iauru ostra

et venti aut exonerat aut deseruit
navi s paululu sustinētes a pug
nates adūsus pcellā itez rectum
cursū iucmūt ita g a nos otrariū
spm incurrentes crucez p xlo ei
gamus a sine piculo scēi isti na
uigiu explicam. *Ca. xxxi.*

Dixit quidā fr ab
bati Arsenio. Quid facio qz affli
git me cogitatio mea dices non
possum ieiunare neqz laborare vel
infirmos visitare qz a hoc merces
ē. *Vides at sener diabolicas imis
siones dicit ei. Vade māduca a bite
a dormi tūmodo de cella nē peas
scies qz pseueratia celle pduc mō
chū in ordinē suū. Qui cū fecisset
tres dies extenuat ē a inueniens
paucas palmas scidit eas a itez
in crastio cepit plectā facē ex his
Qui cū esuriret dixit intra se. Ecce
paucē sūt palmule explico eas a
māduco. Et cū perpedisset eas ite
rū dixit. Lego paz a sic māduco.
Et cū legisset dixit. Dico aliqntos
psalmos a iā secur⁹ māduco. Et
ita paulatī pficiebat deo coopan
te donec veniret ad ordinē suū. Et
cū accepisset fiduciā adūsus cogi
taciones vicit eas. *Ca. xxxii.**

Dicebāt de abbate
Theodoro et abbe Lucio de loco
Alexandrie qz fecerint qnqz mta a
nos seducētes aīas suas a dicen
tes Tū facta hyeme ista migra
hic. Et itez qn fiebat est⁹ dicebāt
qz tū facta est iūo tpe discedemus
hinc. Et ita fecerūt tot tpe sp re
mīscedi patres. *Ca. xxxiii.*

Vit abbas macha

*ri⁹ maior ad abbatē Antho
niū i mōtē. Et cū pulsa ē ostiū exi
uit ad eū a dixit ei. Tu qz es. Et il
le ait. Ego sū Machari⁹. Et claudēs
ostiū introiit a dimisit eū foris. Et
cū vidisset p⁹ ea passaz ei⁹ apuit
eia gaudēs dicebat ei. Multū tps
ē ex q te desiderabā audies de te.
Et exhibēs ei hospitalitatē refecit
eū erat ei fessus de multo labore.
Vespe at facto ifudit sibi abbas
Anthoni⁹ modicas palmas. Et di
xit ei abb Machari⁹. Da m vt a e
go ifundā qd operer. Ille at dixit
ei. Nō hēo pl⁹. Et facies fasciculū
maiorē ifudit eū: a sedētes a sero
a colloqntes de vtili tate aīaz faci
ebāt plectā a ip a plecta p fene
strā descēdebat i spelūcā. Et igredi
ens mae scūs Anthoni⁹ vidit col
lectōez plectaz abbis Machari⁹
et admiratus ē: a osculās man⁹
ei⁹ dicebat. Multa vītis de manib⁹*

Habes amo de lo

*co mitridē vit ab abbate Antho
niū a dixit ei. Video qz maiorē la
bore ego q tu sustineo: a quō nom
tū magificatū ē in oib⁹ sup me.
Et dixit ei abb Anthoni⁹. Qm ego
diligō deū plus q tu. *c. xxxv.**

Narrauerūt aliqu

*qz philosophi qd az aliqn volue
rūt pbaē mōchos: a venerit vn⁹
mōchus trāsiliēs stola indutus
a vestit⁹ bñ. Et dixerūt ei philoso
phi. Tu veni huc. Ille vero idig⁹
cū iurīs aggressus ē eos: a ptra*

sunt. Et veniens alit̃ vñ? mōch? vic
magn? libicus gñe: a ip̃i dixerūt
Tu mōche male senex: veni illuc
Ille vñ cursim venit Et cepit ei ala
pas dare Ille at̃ ostēdit aliā max
illā. Stāti g̃ p̃bi surrexerūt: a ado
rauerūt eū dicētes Vere ecce mō
ch? Et fecerūt eū sedē i medio sui
a interrogauerūt eū dicētes Quid ē
qđ plus facitis de nob̃ i solitudi
ne ista? Ieiunatis: a nos ieiuna
m? Castigatis corpora ṽra: a nos
castigam? S; qđ facitis a nos
facim? Quid g̃ plus facitis a nob̃
sedētes i hēmo? R̃t eis senex.
In grām dei sp̃am? a mētē nrām
custodim? Et illi dixerūt ei. Nos
hoc custodire nō possumus. Et e
bificati dimiserūt eū. ca. xxxvi.

Daifius fr̃ abbatis
Pastoris hūit affectū cui; qđ
dā mōcho ex cellā suā. Abbas at̃
Pastor nolebat h̃. Qui p̃fur gēs
fugit ad abbātē Ammonas: a di
xit ei. Si mē? Daifius h; cū q̃bus
dā affem: qđ ego n̄ libet̃ fero. Dīc
ei abb̃ Ammonas. Abba Pastor
adhuc ṽiuis. Vade a sede i cella
tua: a pone i corde tuo qđ iā annū
hēas i sepulcro. ca. xxxvii.

Frater interrogavit
abbātē Agathonē bi. Mābatū m̃
vit: a ē m̃ pug̃ gñis: i loco vbi ē
ip̃; mābatū Volo g̃ ip̃ē mābatū
pgē illuc: a pauesco bellū Dīc ei.
senex Sic eāt agathō: i plebat mā
batū et vicebat bellū. ca. xxxviii.

Dixit abbas Bessa
rō: qđ qđraginta noctes ad

nume? māsē: mē sp̃mas istas
a nō dormiui. ca. xxxix.

Dicebat d̃ beate me
mōche ṽgine Sara qđ sup̃ alieum
fluis sexaginta ānos habuerit a
nūq̃ indimata ē vt flumen ip̃sum
aspiceret. ca. xl.

Venerit qđā fr̃m iū
hēmo ad senē qndā magnū a dīp
erūt ei. Quō p̃tēs? es B̃ abba a su
stimes laborē hūc? Et dixit eis se
nex. Totus labor t̃pis mei quē B̃
sustineo n̄ ē i dōne? op̃ari ad vñū
diē dormitō: qđ p̃tōrib? i futu
ro seculo prep̃ant. ca. xli.

Frater interrogavit
senē b̃. Quid facio p̃. qđ nō op̃eror
mōchile. Si m̃ negligētia qđ a su
māducāsa bilēs a dormiēs a iū
p̃ cogitacōnib? turpib? a m̃lta p̃
turbacōe sū t̃nēs ab ope ad op̃?
a cogitacōib? ad cogitacōes? Dī
xit at̃ ei senex. Tu sede i cella tua:
a fac qđ potes sine p̃turbacōe Ita
ē em; paz qđ tu mō facis: sic qñ
abbas Anthoni? mag̃ a p̃lma i
hēmo faciebat. Credo em̃ i dō:
qđ q̃cūq; sedet i cella p̃tē nomē ei?
a custodit oīām suā iuueniet et
ip̃ē i Anthoni? loco. ca. xlii.

Frater interrogavit
qndā senē bi. Si i aliq̃ loco m̃ na
ta fuerit ebullatio: a n̄ habuerō
cui me omitterā a iudicē illi passio
nez meā: qđ facio? Dixit ei senex.
Credo i deo qđ mittet grām suā: a
ip̃ē ē tibi oī solatio. Si i veritate ro
gaueris eū Et addidit senex dīcēs

100
Audiuim eum qd in Scythi tale e ali
qd factu. Erat ibi qda qui sustine
bat tetarces: a no hns fiducia in
aliq cui cofiteret: parabat a sero
melote fuat disceret. Et ecce no
de ipsa apparuit ei gra dmi in spe
cie virginis: a rogabat eu dicens.
Nus q vadas si sede hic: nihil em
mali sit ex his q audisti. Qui cre
des verbis eius sedit: a statim sa
natus est cor ipso. Ca. xliij.

Dixit abbas pastor

de abbate Iose breui statura: q
rogauerit deum a abstulerit oes
passiones ab eo a effectus e securus
veniens dixerit cui da sem Video
me quietu: a nulla habente pug
nam. Et dixit ei senex. Vade roga
deu. vt iubeat i te moueri pugna
qm pugnando pficit aia. Et ai re
disset in eu pugna: vltimo no ora
uit vt auferret ab eo pugna: sed
dicebat. Vnde da m tolerantia susti
nendi has pugnas. ca. xliij.

Dixit qui supra ab

bas Pastor: q abbas Isthocis ps
bil de Scythi allocutus sit aliqu
plebe fratru di. frs nuqd no ad
laborandu venim? i h loco. Et nuc
video: q nullus labor e. Ego igit
collecta pelle mea vado vbi est la
tor. a inuenio requie. ca. xlv.

Frater qda incidens

in tetatione: tribulando pdibit re
gulam monachi. Et ai itez vellet
obseruatie regularis sibi dare pn
cipia: a tribulacoe impediabat. Et
dicebat i seipso. Qu habeo me ita
inuenire sic aliqu eras. Et deficiens

aio: non preualebat vel meliorare
opm monachi. Veniens at ad qn
da senex: narrauit ei q agebantur
circa ipm. Senex at audies ea de
qbus affligebat: adhibuit ei tale
exemplu dicens. Homo qda habu
it possessione: a de negligentia ei
in se res redacta e: a repleta e tri
bulis a spmis. Visu est aut ei po
ste vt excoleret eas: a dixit filio
suo. Vade a purga agros posselli
onis illi. Et venit filius vt purga
ret. Qui cu resperisset: vidit mlti
tudine tribulor a spmaru increuis
se a deficiens aio dixit in seipso. Qu
habeo hec oia eradicare a purga
re. Et pncies se in terraz cepit dor
mire. Hoc at fecit multis diebus.
Post hec venit pater eius vt videret
qd fecerat: a inuenit eu nihil opa
tu. a dixit ei. Quare vsq mo nihil
fecisti. Et dixit inuenis ille patri
suo. Mor vt venieba opari pz. ai
vidissem multitudinem hac spma
rum a tribulor. reuocabar ab as
sumptione laboris: et a tribulacoe
pnceba me in terra a dormieba.
Tunc dixit ei pater suus. Fili ab
mensura latitudinis qua iaces ter
ra occupas p dies singulos ope
raris: a ita paulatim pficiet op
tuum a tu pusillanimis no effici
eris. Qd cum fecisset inuenis fec
sic in paruo tepore purgata est
a exulta possessio eius. Ita ergo
a tu frater paulatim opare: a n de
ficies: a de p gram sua restituet
te itez pxi ordini tuo. Qd audito
frater ille abiit: a cu oi patientia
sedes faciebat sic edoctus fuerat a
senex. Et sic inueniens requie: pmo

uebat p dñm Christu. ca. xlvj.

Quendā senē roga

bāt frēs vt q̄sēret a gū la
tore. Ille at̄ r̄t. Credite m̄ o fili
q̄ Abrahā penitēbat cu; vidēre
magna p̄dara dona dei cur non
āpl̄ fuerit decertatus. ca. xlvij.

Dicebāt p̄res **B**i t̄i

bi otigerit t̄taco i loco in q̄
bitas n̄ deseās locū i tpe t̄tacois
q̄ si deserueris q̄cuq; prexeris an
te iuēies q̄s fugiebas. 3 patēs
esto donec t̄tatio p̄t̄seat: ne bi
scēssio tua alijs scābalū faciat: ne
forte alijs q̄ circa ip̄m locū hitac
tribulaēm i gerit d̄scēssio tua.

Capitulu. xlvij.

Dixit quidā senex.

Si occupauerit te infirmitas cor
pis noli pusillanimis fieri. q̄ si
te dñs de; corpe vult debile fieri:
quis es tu vt molestē suscipias.
Mōne ip̄e p̄ cogitat de oib; . Nun
q̄s sine ip̄o viuis. Patiet̄ ḡ fer et
roga eū vt donet tibi q̄ exp̄diūt:
hō ē vt q̄s volūtas ip̄s ē facias
a sede cū patientia māducās q̄s
habet in caritate. ca. xlix.

Quidā videns quen

dā religiosū portātē mortuū in le
cto: dicit ei. Mortuos portas. Va
de: viuetes p̄ oī. Incipiūt capla

Quō abbas Theodorus fr̄em
quēdā sup̄flua loquentē re
barguit. ca. p.

tē quō aliū op̄scuit de his rebus
q̄rētē q̄s necdū ope op̄leuit. c. ii.

Abbas Moyse q̄b; v̄bis se s̄b

traxerit a noticiā iudicis se que
rentis. c. iij. Cnē fugerit. c. iij.

Quare abbas Pesteron draco
rater publice abstīnēs quō se
crete cōmonitus a sene sectator fa
ctus est cōmunis vite. ca. v.

Qualiter abbas Anthom̄ casū
deleuit cuiusdā monachi signū
p̄ iactantiā faciētis. ca. vi.

Quid fecerit abbas Symeon dū
eū vidē vellet iudex p̄uētie. c. vii.

Quid iterū fecerit alio iudice ea
de causa adueniente. ca. viij.

Presb̄ eulogi; p̄ explorāda bu
tiori otimētia abbis Io seph xēn
ēs q̄lit ab eo edificat; recessit. c. ix.

Abbas Anthom̄ mōchi coram
se laudati cōgnita impatiētia q̄s
de eo senserit. ca. x.

Quō abbas Serapion cuiusdā
falsā humilitatē p̄diderit. ca. xi.

Avana gl̄a sit abstīnēdū. c. xij.

Quod abbas Arseni a abbas
Theodor modis sibi otrarijs hu
manā gl̄am fugerint. ca. xij.

Ut p̄torvane gl̄e aut homies
fugiat aut inter hoies velut stul
tus appareat. ca. xij.

Quo verbo semis cuiusdā opū
d̄sit abbas Euagrius. ca. xv.

Iracidū deo nō placētiam si
miracula faciat. ca. xvi.

Quo exēplo abb Anthom̄ vol
uit rigorem d̄strictiōis aliqñ
esse relaxandū. ca. xvij.

Ut si q̄s mōch; eē desideāt q̄s sic
iugit̄ p̄set: neminē iudicet. c. xvij.

Abbas anthom̄ fr̄ez expulsū fr̄i
b; emittēs q̄s eis mādauerit. xix.

Nihil esse fortitudinis in huma
na p̄uidētia sine deo. ca. xx.

Ubi abbas Theodor⁹ reddidit cā:
quare cuiā interroganti nihil res
ponderit. **Capitulum xxi.**

Ut quisquis ea seruare studeat q̄
alios docet. **Ca. xxi.**

Ubi abbas Syzoi⁹ ieiunium soluēs
et caritate impēdens nec scandalo
patuit nec fauori. **Ca. xxii.**

Pars Octaua. De eo q̄ nihil
ostentaliter fieri debeat. **Ca. p.**

Frater quidā i
terrogauit abbate.
Theodor⁹ dicens Vis
aliquātis dieb⁹ nō
māduco panē. Et dixit ei senex Be
ne facis. Nā ego sic feci. Et dixit
ei fr̄ Volo portare modicū cicer ad
pistrinū a facē in farinā Et dixit ei
abbas Theodor⁹. Iā si ad pistrinū
vādis fac tibi panē: et quid opus
est ista adiectio. **Ca. ii.**

His fr̄ iterrogauit
eundē abbate Theodor⁹: et cē
pit loqui et exquirebat de reb⁹ quas
necdū fuerat opatus. Et dixit ei se
nex. Adhuc tibi nec nauis inuesti
nec vasa tua in ea ipsoisti nec na
uigare cepisti: et iā in illā ciuitatē
vbi disponis puemisti. Cū ḡ prius
opat⁹ fueris tē de q̄ mihi asseris:
tūce ipsa re loquere. **Ca. iii.**

Hudiuit aliquando
iudex punitie de abbe Moyse
et p̄xit in Scithi ut videret eū Et
nūtiauerunt sem de aduētu ei⁹: et
fuerit ut fugeret in paludē Et oc
ciderit ei iudex ille cū suis: et interro
gauit eū dicens. Dic nobis senex. v
bi cella abbas Moysi. Et dixit eis

Quis vultis eū inq̄rere. Nō fatu⁹
ē et hereticus. Et venies iudex ad ec
clesiā. dixit clericis. Ego audis de
abbe Moyse veni ut viderē eū: et ec
ce occurrit nob senex p̄gēs i Egip
tū: et interrogauim⁹ eū Vbi est cella
abbis moysi. Et dixit nobis Quis
eū q̄ritis. Fatu⁹ ē et heretic⁹. Audi
ētes at clerici tristati sūt dicētes.
q̄lis erat senex ille: q̄ hēde scō hōie
locutus est ad vos. Et illi dixerūt
Senex vetustissimis vestimentis
erat v̄fens: longus et niger Et illi
dixerūt Ipse ē abbas Moyses: et
q̄ noluit videri a vobis: idō hēc vo
bis ipse de se dixit Et multū edifica
tus iudex discessit. **Ca. iiii.**

Abas Westeron
maior ābulabat i heremo cū
aliq̄ fr̄ et vidētes draconē fugerūt
Et dixit ei fr̄ ille Et tu p̄ times. Res
pōdes senex dixit Nō timeo fili s̄ ex
pedit q̄ draconē fugi: qm̄ non ha
bui effugē spūm vane glie. **ca. v.**

Frater quidā abba
nēs a cibis et nō manducās
panē: v̄it ad quē dā senē Opōrtu
ne atq̄ illic etiā aliq̄ supuenerūt pe
grini Et fecit modicū pulmētū p̄p̄
eos Et cū sedissent māduca re: fr̄ il
le abstinēs posuit sibi soli cicer in
fusu et manducabat Et cū surrexiss
sent a mensa tulit eū senex secreto
et dixit ei Frater si venis ad aliquē
nō ostendas illic cōsationē tuā.
Si aut ouersationē tuā tenere vis:
sede in cella tua et nusq̄ ex eas Ille
at acq̄escens verbis semis: factus
est cōmunis vite in id quod cum

fratribus inuenisset. **Ca. vi.**

Audiuit abbas An

thomius de quodam iuvene monacho. quod signum quoddam homini fecerit in via. cui uideret quod si senes iter agentes a laborantes in ambulando onagris iussit ut uenirent a portaret eos donec puenirent ad se. Illi autem senes indicauerunt hec abbi. Anthonio. Dixit autem abbas Anthomius. Vide in monacho ille filius est nauis onuste omnibus uis de qua ieiunium est ut cum puenire possit ad portum. Et post aliquantum tempus cepit abbas Anthomius flere: a trahere sibi capillos a lugere. Quod cum uiderent discipuli eius dicunt ei. Quod ploras abbas. Et erant senes. Magna colima ecclesie accidit modo dicebat autem hoc de monacho illo iuvene. Et abiecit dicens. Venite ambulare ad eum: a uidete quod factum est. Perreperunt ergo discipuli eius: a iuenerunt monachum illum super matram sedentem a fletum patrum quod fecerat. Videns autem discipulos senis ait eis. Dicite semini ut obsecret deum ut de ceterum diebus det mihi butiras a spero me satiss adurum Qui intra quinque dies fundus est.

Capitulum .vij.

Venit aliqui iudex p

uante uidere abbatem Symeonem: a ille tulit loram quam agebat a ascendit in arborem palme ut purgaret eam. Illi autem uenientes dixerunt ei. Vbi est senex ille qui in solitudine habitat. Ille autem erat. Non est solitarius hic aliquis. Et cum hoc dixisset: discessit.

Ca. viij.

Alia iterum vice al

ter iudex uenit uidere eum: a pceden

tes derici dixerunt ei. Abba patius esto. quod iudex audies de te. uenit ut benedicat a te. Et ille ait. Ecce ego me propabo. et cooperies se sacculum suum a tollens in manu sua panem a caseum. sedit in ingressu celle sue et cepit manducare. Venit ergo iudex cum officio suo: a uidentes eum spreuerunt dicentes. Hic est monachus solitarius de quodam talia audiebamus. et statim recesserunt a reuerfi sunt ad se. **Ca. ix.**

Eulogius quodam nocte

discipulus fuit Iohannis archiepiscopi. Qui eulogius presbyter erat: a abstinens atque ieiunans ingit bidentinas leuando. Alique et usque ad ebdomadam traherat ieiunium panem a modicum comedens a sal: a pro hoc laudabat ab omnibus. Qui uenit ad abbatem Ioseph in loco quod uocatur Panesfordes se aliquam diuisionem continetiam uenire apud eum. et suscipiens eum senex cum gaudio: quod habuit fecit ei ex caritate pari. Dixerunt autem discipuli eulogio. Non comede presbyter nisi panem a sal. Abbas autem Ioseph tacitus manducabat. Qui cum fecissent tres dies: non audierunt eos psallentes a orantes. Occultum enim erat opus eorum. et erant nihil edificati. Pro eo autem discipuli presbyteri facta est caligo a errantes de via reuifi sunt ad senem: a prius quam pulsarent ostium audierunt eos psallentes a cum expectaret diuinitatem aut dicerent postea pulsauerunt. et suscepit eos senex iterum cum gaudio. Qui autem cum eulogio erant propter eum a tulerunt furisculum: a de derici tunc uenit bibere. erat autem aqua punita manna a flumine: et non potuit bibere.

Qui cū hēc in aīo suo cogitaret cē
pit rogare senex vt disceret institu
tionē ei⁹ dicēs. Quīd ē hoc abba q̄
p̄mū n̄ psallebatis s̄ nūc cepistis
postea q̄ nos sumus egressi: a q̄ a
quā bibi a m̄uēi eaz salsā. Dixit
ei senex. Fē aliq̄s fatu⁹ p̄ errorem
m̄scuit aquā marinā. Eulogi⁹ vero
rogabat senē: volens agnoscere ve
ritatē. Et dixit ei senex. Paruus ille
calix ad vinū ē qđ caritas p̄uidet
Hec est at̄ aq̄ quā frēs assidue bi
būt. Et hīs v̄bis docuit eū habere
discretionē cogitationū: a absidit
ab eo oīa humanit⁹ mouentia mē
te eius. Et factus est cōmunis. mā
ducās de retro omnia q̄ apposita
fuiſſent ei. Didicit enī etiam ipse in
secreto op̄ari: a dixit sem̄. Pro cer
to in caritate sūt op̄avā. **Ca. x.**

Laudat⁹ ē qđā fē a
monachis apud abbatē An
themū. Ille at̄ cū remisset ad eū: a
lētavit si portaret iurā. Et cū co g
nouisset q̄ nō posset ferre: dixit ei
Similis es domui que a facie quī
dē ornata est: de retro vero a latro
nibus expoliata. **Ca. xi.**

Dixit abbas Cassia
nus. q̄ venit fē quidā ad abbatē
Serapionē: a hortabatur eū senex vt
secū mōrē oīoꝝ faceret. Ille at̄ di
cēs se p̄dōrē a ip̄i⁹ mōchi hitus i
dignū. nō acquiescebat. Voluit eē pe
des ei⁹ lauare: a hīs dē itē v̄bis
v̄l⁹ n̄ acquiescebat. Fē at̄ illū gus
tare. Et cū gustaret cepit senex i ca
ritate monere eū dicēs. Fili si vis p̄
ficere mane in cella tua: a attēde ti

bīp̄si a fac opa manū tuarū. Nō
enī tibi t̄m̄ p̄cedere expedit: q̄ntū
sedere in cella tua. Ille at̄ hec audi
ens: ita exacerbat⁹ est a vultū mu
tauit. vt nec latere posset senē. Dix
it autem ei abbas Serapion. V̄sq̄
mō dicebas p̄dōr sum a accusās
teip̄sū tanq̄ indign⁹ sis etiaz vīue
re: a q̄ te in caritate cōmonui ita ex
acerbati debuisti. Si ei vis reuera
hūilis esse. que tibi ab alio ip̄onū
tur discere portaē viriliter a nō odio
se verba effūdere t̄bīp̄si. Hec au
diens frat̄ p̄mā gessit corā senē:
a multū p̄ficiēs discessit. **Ca. xii.**

Frater interrogauit
abbatē motuē dicēs. Si abi
ero manere i loco aliq̄: quō vis vt
agā ibi. Dixit ei senex. Si habita
ueris i loco ne velis tibi illic nomē
facere de aliq̄ re: dicēdo aut non ve
nio in cōuentu frat̄ū. aut nō man
duco hoc vel illud. Hec ei nomē va
nū tibi faciūt. Sed postea impoꝛtu
nitatē patieris. qm̄ hoīes vbi hēc
audierint ibi current. **Ca. xiii.**

Dicebant de abbate
Arsenio a de alio Be Theodoro
de firme q̄ sup oīa glāz hūanam
odio hērent. Abbas at̄ Arsenius
nō cito occurrit cuiquā: abbe vero
Theodorus occurrebat quidē sed
velut gladius. **Ca. xiiii.**

Quidā senex dixit.
Aut fugies fuge hoīes: a irrides mū
dū a hoīes q̄ in mūdo sunt: stultū
temetip̄m in plurib⁹ facito. **Ca. xv.**

Venit i iūctio cōuersa

homis sue abbas Euagrius ad qñ
dā senē: a dicit ei. Dic m̄ abba ser
monē quo saluus fiam. Ille at̄ dix
it ei. Si vis saluari: qñ ad aliquem
vadis non prius loquaris ante q̄
te ille inquirat. Euagrius autēz cō
pund⁹ in hoc sermone: pemitētia
egit in cōspectu senis a satisfecit ei
dicens. **C**rede mibi abba multos
codices legi: a talem eruditionem
nūq̄ inueni. Et multum proficiens
erit. **Capitulu. xvi.**

Dixit abbas Aga
thon. Iracūdius si mortuūz suscit⁹
nō placet deo p̄t iracūdiā. Scribi
tur nāq; **Mathei sexto.** Bñ pacifici
qm̄ filij dei vocabunt. Iracūdi ḡ dō
placere nō possunt. **Ca. xvij.**

Superuenit q̄dam
venationem faciens in silua
agrestiu; animaliu; a vidit abba
tm Anthoniū gaudētem cū fra
tribus a displicuit ei. Volens au
tem senex ostendere ei quia oport
ret aliquando cōdescendere fratri
bus dixit ei. Done sagittam in ar
cum tuūz a traxe. Et fecit sic. Et di
xit ei itē. Traxe. Et traxit. Et rur
sus dicit ei. Traxe adhuc. Et dicit
ei venator. Si supra mensurā traxe
ro frangit arcus dicit ei abbas
Anthoniū. Ita est a in ope dī: si
plus a mensura tendim⁹ fratres ci
to deficiūt. Expediit ḡ a vna hora re
laxare rigore eorū. Nec audiens ve
nator cōpundus est: a multum p̄
ficiens in sermone senis discessit.
Et fratres confirmati reuerſi sunt
ad locū suūz. **Capitulu. xvij.**

Interrogauit abbas
Ioseph abbatē Pastorem dicēs
Dic mibi quomodo monach⁹ fīā
Et dixit ei senex. Si vis requiem ius
tire a in hoc seculo a in futuro: in
omni causa dic quis suz ego a nō
iudices quēq; Sed omni peccatōē
te viliore a indigniore ēē frequēte
in aīo tuo cogita. **Ca. xix.**

Contigit aliquādo
fratri congregatiōis abba
tis Delye temptatō. a expulsus
inde. abiit in montē ad abbatem
Anthoniū. Et cū māſſet aliquātū
tēporis apud eū: remisit eū ad cō
gregationē vnde exierat. Illi autēz
videntes eum: iterum expulerunt.
Qui similiter prexit ad abbatem
Anthoniū dicens. Reuerunt me
suscipere paf. Misit ergo senex ad
eos dicens. Nauis naufragiūz per
tulit in pelago et perdidit on⁹ q̄
portabata cum labōe vacua nauis
perducta est ad terram. Vos autē
liberataz nauim in terrā vultis s̄
mergere. Illi autē cognoscentes q̄
eū abbas Anthoni⁹ remisit: statim
susceperūt eū. patiēter eū in congre
gatione ferentes. Nec āplius frat
ille expulsus est. **Ca. xx.**

Dixit senex Hūana
pūdētia oēm p̄inguedinē hoīm a
putata relinquit eū sicū. **Ca. xxi.**

Venit aliquādo fra
ter quidam ad abbatez. The
odorū de firme a fecit tres dies
rogans eum vt audiret ab eo ser
monem. Ille autē non rēdit ei.

Et egressus est tristis. Dixit ergo ei discipulus suus. Abba quare ei non es locutus. Et ecce egressus est tristis. Et dixit senex. Crede mihi quod non dicebam ei sermonem quem negociator est et a aliis vobis vult gloriari. **ca. xxiij.**

Dixit abbas Pas
tor. Doce cor tuum suare quod bonum est nos lingua tua. Dixit iterum. Quia homines ad loquendum perfecti dividuntur: et in operando id quod loquuntur minores sunt. **Ca. xxij.**

Venit aliqui abbas

Adelfus qui fuit episcopus Nilopolitani ad abbatem Sysoi in monte abbatis Anthoni. Et quando discessit? erat fecit enim gustare mane erat ei ieiunium. Et cum ponerent mensam: ecce fratres pulsauerunt. Dixit autem senex discipulo suo. Da eis modicam stipulam. Quia de labore sunt. Et dicit ei abbas Adelfus. Dimitte interrim. ne dicant quod abbas Sysoi mane comedit. Et intedit in eum senex et dicit fratri. Vade tu da eis. Cum ergo vidissent pulvis dixerunt. Re peregrinos aliquos habetis. Putasne senex vobiscum comedit. Et dixit frater. Etiam ceperunt ergo contristari a dicere. Ignoscat vobis deus quod senem permistis ista hora manducare. Aut nescitis quia plurimos dies laboraturus est. Audiens hec episcopus. cepit coram senepenitentiam agere dicens. Ignosce mihi abba. quod ego quidem humanum aliquid cogitavi: tu autem quod dei est fecisti. Et dicit ei abbas Sysoi. Nisi deus glorificaverit homines. gloria hominis nunquam

stat. **Incipiunt capitula nona partis.**

Vare abbas Bess
arion cum quodam fratre exierit de ecclesia. **ca. p.**

Quo abbas Isaac per angelum correptus est quod frater quendam indiscrete indicasset. **ca. ij.**

Abbas Moyses arenas coram fratribus portans quibus hoc facto significauerit. **ca. iij.**

Culpam fratris nullatenus esse peccatam quam ipse corrigere possit. **ca. iij.**

Quo abbas Pastor quendam solitarii per parabolam emendauerit ne fratrem peccantem timere indicaret. **ca. v.**

Abbas Pior manus pondus arene retrorsum a minus ante se portans quod per hoc sollicitantibus menderit. **ca. vi.**

Qua reuelatione diuina quodam solitarii comomitus sit per hominis peccato sanctum non spernere sacrificium. **ca. vij.**

Ubi quidam pro indiscreta reprehensione gratiarum dei prohibet quam postea orando recepit. **ca. viij.**

Uit sanctus quendam peccatorem videns quid flendo dixerit. **ca. ix.**

Non delere a te indicari quem mihi ad te pertineat. **ca. x.**

Non a peccatore non indicando quem. **ca. p.**

Vida frater

Quod peccauerat et inquit eum presbiter exire de ecclesia surrexit autem abbas Bessarion et exiit cum eo dicens

Et ego peccator sum. **ca. iij.**

Venit abbas Isaac

de thebaïda in aggregationem fratrum et vidit quendam de fratribus culpabi

le a adiudicauit eū. Cū aut exisset
ad heremū: venit angel⁹ dñi a ste
tit ate hostiū celled ei⁹ dicens. Nō te
permittō intrare. Ille at rogabat
dicens. Que est eā? Et respondens ā
gelus dixit. Deus misit vt dicerem
tibi Vbi iubes vt mittaz illū frēm
culpabilē quē adduxistis Et statim
abbas Isaac penitentiā egit dicens
Peccauī ignosce mī Et dixit āgel⁹.
Surge: ignouit tibi deus. s̄ custō
di de cetero ne adiudices quēq̄ p̄
usq̄ deus adiudicet eum. Scriptū
est enim Nolite iudicare: vt non
iudicabimini Qui ergo fratrem
suum iudicat: legem diuinā pre

Huaricatur. **Ca. tertiu.**
Pater aliquando

in Scythi inuentus est culpabilē
a fecerunt fratres cōuentuz: a mi
serunt ad abbatē Moysē vt veni
ret. Ille at ire noluit. Et misit ad
eū presbiter dicens Veni q̄ plebs
fratū te exspectat. Ille surgens ve
nit Tollēs at secū portam retulit
impleuit eam arena a portauit. Et
li vero exierunt ei obuiam dicētes.
Quid est hoc pater? Dixit autē eis
senex Peccata mea sunt post me
currentia a nō video ea: a veni ego
hodie aliena peccata iudicare Illi
autem audientes nihil locuti sunt
fratris sed ignouerūt ei. **Ca. qrtū.**

Interrogauit quida
frater abbatē Pastore dicens
Si videro culpā fratris mei: bonū ē
celare eā. Dicit ei senex Quacūq̄
hora te gim⁹ p̄cā fratris nostri: te
git etiā deus nostra. Et quacūq̄

hora p̄biterimus culpas fratrum
a deus nostras similiter prodet

Capitulum quintum.

Offendit aliquando

quidam frater in congregatione
Erat autem in ipsis locis quidam
solitarius: qui iam longo tempore
foris non exibat. Veniens autem
abbas de congregatione illa ad
eum indicauit ei de fratre illo quī
offendeat. Et ille dixit. Expellite eū
Expulsus autem frater de congre
gatione abiit a misit se in fossatū
a fleuit ibi. Contigit autem vt ali
fratres euntes ad abbatē Pas
torem: audirent eū in fossatō plo
rantem. Qui descendentes ad eū:
inuenerunt eum in magno dolore
constitutum: a rogauerunt eū: vt
iret ad senem illum solitarium. Et
non acquieuit dicens In loco hoc
moriar ego. Venientes autem fra
tres ad abbatē Pastorem: nar
rauerunt ei de eo. Et rogauit eos vt
irent ad eum dicētes. Abbas Pa
stor vocat te ad se. Quod eū ei dix
issent perrexit ad eum. Et videns
eum senex afflictum surrexit a os
culatus est eū: a cōgaudens ei ro
gauit vt sumeret cibum Misit au
tem abbas Pastorem: a de fratri
bus suis ad illum solitarium: di
cens. Audiens de te multi anni sūt
q̄ te videre desidero a pro pigritia
amboꝝ non potuimus nos in
uicem videre. Modo ergo deo volen
te a occasione facta fatigauit te vs
q̄ huc: vt nos videre possim? Erat
enim non egrediens de cella sua.
Qui eū audisset dicebat Nisi deus

Inspirasset sem illi de me: nō misiss;
ad me. Et surgens venit ad eum.
Et salutantes se inuicem cu; gau-
dio sederūt. Dixit autem ei Pastor
Duo hoies erant in loco vno: a abo
habebant mortuos suos. Reliquit
at vnus mortuū suū: et abiit pla-
rare alterius mortuū. Audiēs autē
hoc senex opūctus est in sermone
eius: et recordatus est qđ fecerat
et dixit. Abb Pastor sursum in celo
ego at deorsū in terra. **Ca. vi.**

Hatq; aliqui conuen-
tus in Scythi a loquebātur
pres de quodā fratre culpabili.
Abbas autē Dior tacebat. Postea
eo surgēs egressi sūt: a tollēs saccu-
m iplerūt eū arena: a portabat eū in
humeris suis. Et mittēs in sportel-
lā modicu de ipsa arena: portabat
etiā a ipsam in ate. Interrogatus
at a patrib; qđ h' esset. Ille tūdie
Sacculus iste q̄ multa; arenā habet
mea p̄tā sūt: a q̄ multa sunt po-
sui ea supra dorsū meū ne doleam
p̄ ipsis a plorē. Ita at arena mo-
dica p̄tā sunt istius fratris: a sūt
ate faciē meā a in ipsis exerceor in
dicās fratres. Qđ nō oportet ita fi-
eri s; mea magis p̄tā an me debet
esse a de ipsis cogitare a rogare do-
minū vt ignoscat m̄. Audientes
autē pres dixerūt. Vere hec ē via
salutis. **Ca. vii.**

Hoc quendā solitari-
um venit p̄sbr cuiusdā basilice vt cō-
secraret ei oblationes ad cōmuni-
candū. Veniens autē quidā ad ip-
sum solitariū: accusauit apud illū

eundē p̄sbrē. Qui cū ex cōsuetu-
dine iterū venisset ad eū vt cōsecra-
ret oblationes: scābaliatus est illa
solitari; a nō apuit ei. Presbri atē
h' viso discessiss; Et ecce vox facta
ē ad solitariū dicēs. Tulerūt sibi
hoies iudiciū meū. Et factus est ve-
lut in excessu mentis. a videbat q̄
si puteū aureū a situlam aureā: a
funē aureū a a quā valde bona; Vi-
debat autē a leprosum quendam
haurientē a resudentē in vas: et
cupiebat bibere a non bibeat p̄-
ter qđ leprosus erat ille qui hau-
riebat. Et ecce vox iterum ad eum
dicēs. Cur nō bibis ex aqua hac.
Quaz causam habet qui implet.
Implet enim solūmodo: a infun-
dit in vas. In se autem reuersus
solitarius a considerans virtutem
visionis: vocauit p̄sbrē a fecit
eū sicut prius sanctificare sibi ob-
lationem. **Ca. viii.**

Herunt duo fra-
tres magne vite in cōgregatione:
a meruerūt videre singuli gratias
dei in alterutro. Factū est autē vt a
liquādo vnus ex eis egredereetur i
sexta feria extra cōgregationem a
videret aliquē mane manducantē
a dixit ei. Mac hora manducas in
sexta feria. Tantum ei dixit. Die
autem sequenti facta est celeb-
ratio missarū scđm cōsuetudinē a
ingressi ecclesiaz: intuens frat ei
vidit gratiā que ei data fuerat di-
scississe ab eo a contristatus est.
Qui cum venissent in cellam dicis
ei. Quid fecisti frater. quia non vi-
di sicut pridem gratiam dei in te.

Ille autem tunc dixit. Ego ne quod iactu ne
quod in cogitationibus? scilicet in fili alicuius
mali. Dicit ei frater eius. Nec frater alicuius
quod obiosum locutus es. Et recorda-
tus. dixit ei. Etiam. Westerno die vi-
di quendam mane manducantem et dixi
ei. Hac hora manducas sexta feria?
Hoc est panis meus. Sed labora mecum
duas ebdomadas: et rogemus deum
ut in ignoscat. Et fecerunt ita. Et post
duas ebdomadas vidit frater gratias
dei iterum venientem super fratrem suum
et consolati sunt: deo qui solus bo-
nus est gratias referentes. Ca. ix.

Ut quidam sanctus cum vi-
disset quendam peccantem: fleuit
amare et dixit. Nunc hodie ego cras
veniam quod huius peccet aliquis ante te
ipsum: non iudices eum sed iudica ma-
gis te esse peccatorem quam illum. Ca. x.

Oritur senex. Non iu-
dices fornicatorem si castus es
tu: quod similis legem peritricas. Item
qui dixit non fornicaris. dixit etiam
non iudices.

Incipiunt capitula.

Quod beatus An-
thonius frater de fatalibus inter-
rogatus docuerit. ca. pmi.

Nemine sic debere aliorum orationibus
assistere: quam et ipse sit sollicitus. ca. ii.

Monachum nunquam esse debere secu-
rum. capitulum. ca. iii.

Non facile super ordinem ab uno quod
plurimi statuerunt. Ca. iiii.

Tribus una rem petentibus: quare ab
bas Achilles duobus denegas. ter-
tio in fine perbuerit assensum. ca. v.

Quidam senex vitia aliqua se
lactans extinxisse: qualiter ab ab-
bate Abraham conuictus sit non
penitus extinxisse. Ca. vi.

Abbas Ammonias semel cuiusdam
propriam dissuadens voluntatem
salubria suavit. ca. vii.

Qualiter abbas Eusebius ab sugges-
tione peccati nec ire succubuit: nec
peccato consensit. ca. viii.

Nihil per se mundum esse nisi so-
lum deum. ca. ix.

Qua discretionem amicitia sit con-
seruanda. ca. x.

Abbas Johannes volens esse se-
curus ut angeli quod ad cognitionem
sui reductus sit. ca. xi.

Abbas Pastor quoddam in con-
greuum iussus facere: et a facto ab-
stinuit et causam precepti utiliter
bibidit. ca. xii.

Non accedente hominis consensu
desideria carnis vim non habere: sed
assidua reluctacione superari. capitulum. xiii.

Inuidia oppressus nec locum mite-
tes nisi omnino vires excedat pon-
dus. ca. xiiii.

Quendam alterius peccata accu-
santem qualiter abbas Pastor
docuit in sua maiora: fratris leuio-
ra iudicaret. ca. xv.

Abbas Pastor solitarii de scrip-
turis proponentem quare dedima-
uerit. ca. xvi.

Quantum penitentie tempus item
Pastor deo dignum dixerit. capitulum. xvii.

Quid sit sine causa irasci. capitu-
lum. xviii.

Quid abbas Pastor fratri per he-

reditate sibi dimissa requirenti res
ponderit. **Capitulum. xix.**

Qui sunt cum quibus demones
pugnant. **Capitulum. xx.**

Hominem non posse a bono per
dyabolum prohiberi sed malam
voluntatem in eo esse culpabilem
Capitulum. xxi.

Membris nostris viciosa materia
amputanda. **Ca. xxij.**

Qua sagaciter abbas Siluanus que
dam docuerit propter contemplatiua vi
tam adiuua non omittenda. **Ca. xxij.**

Ira non diu esse tenenda quia non
sed dyabolus obio sit habendus
Capitulum. xxij.

De sene romano a egiptiaco mo
nacho quo alii alterius vite considera
ta qualitate primo scandalisati postea
discesserit edificati. **Ca. xxv.**

Quo frater quidam infidelis demo
nu cuiusdam senis amonico e ruale
rit a gre iudem senex mutuū petiti
non dederit. **Ca. xxvi.**

Senex diuersa referentibus quod co
petenter miderit. **Ca. xxvij.**

Dei misericordiam nos non posse
consequi. si nos alius non misere
mur. **capitulum. xxvij.**

De quodam sene pro verbo foris au
dito cum cogitationibus suis liti
gate. **Capitulum. xxix.**

Fres quodam de congregatione quod
liter ab vno heremita benigne sus
cepti a ab alio quod industrie sint fa
tigati. **Capitulum. xxx.**

Propter tarditatem spiritus opus dei
non negligendum. **Ca. xxxi.**

Quod plus mercedis conferat ele
mosina pauperibus quam propinquis
data. **Ca. xxxij.**

Ut auditus sermo bene examinatus
sit. veritas cito proferat. **Ca. xxxij.**

Verba dona non diu esse protrahenda
mala vero penitus dimittenda
capitulum. xxxij.

Qua abstinentia quidam fiterentur ea
stigati quam aliorum refectione fue
rant scandalisati. **Ca. xxxv.**

Quo in initio ouersionis sue aliquis
prohibetur sit socii solitarii. **ca. xxxvi.**

Voluntatem iuuenis esse cohercenda.
Capitulum. xxxvij.

Ne quis propria si magis proximo
humilitate humiliter impleat. **xxxvij.**

Quod loquentes vtilia sursum ten
bant obtredantes in profundum
cadant. **Ca. xxxix.**

Pro verbo iniurioso non esse certa
tum cum aliquo. **Ca. xl.**

Ieiunare a manibus operati bo
num esse. pura manente conscientia. **ca. xli.**

Stillicie deputandum si non inter
rogatus loquaris. **Ca. xliij.**

Non ut introeant cogitationes cor
posse prohiberi si ne proualeant. **ca. xliij.**

Ut homo peccans a negans non diu
te oburgetur sed leuiter ad peni
tentiam excitetur. **Ca. xliij.**

Hanc esse regiam viam ut quoti
die quis non ad sacietatem man
ducet. **Capitulum. xlv.**

Abbas Iohannes quare potestatem
potulit ceteris abstinentibus solo
accepit. **Ca. xlvj.**

Corpe videntem aiaz siccatia presen
tate corporis esse defunctum. **ca. xlvij.**

Quagrus a Arsenius colloque
tes quare sibi egiptios monachos
pretulerint. **Ca. xlvij.**

Qua fiducia abbas Arsenius aga
gem pro se fieri post vite obitum

recusauerit. capitulum. xlii.

Ubi abbas Pastor causam ubi
bit quare sibi loquenti responsum
non dederit. ca. l.

Qui non facit qd docet similem ef
se putat sordida dilueta a sordido
permanenti. ca. li.

Quo senes quid abbatissam Sa
ram de humilitate amonuerint ut
quid ipsa responderit. ca. lii.

Item verba eiusdem quid pro ce
teris nolit quid cum alijs habere de
sideret. ca. liii.

Quare abbas Isaac pueros ad
ducit prohibuerit. ca. liiii.

Incipit pars decima de di
cretionibus. Capitulum primum.

Fratres quidam ve
nerunt ad abbatem Antho
nium ut nuntiarent ei fatasi
as quos videbant: et cognos
cerent ab eo utrum vere essent: an a
demonibus illuderentur. Debant
autem asinum secum: et mortuum in via. Cum
peruenissent ad senem: peruenit eos di
cens. Quomodo mortuus est asinus ille
via? dicant ei. **T**u scis per? Et ille
dixit. Demones mihi ostenderunt. Et di
cunt ei. Et nos propterea venimus iter
rogare te. quia vidimus fatasias
et plerumque finit in veritate ne for
te erremus. Et satisfecit eis senex
sumpto exemplo de asino: ostendens
quod a demonibus ista sint. **Ca. ii.**

Frater dixit abbati
Anthonio. Ora pro me. Et tunc
ei senex. Nec ego tui misereor nec

de. nisi pro te ipso sollicitus fueris a po
pulo a deo. **Ca. iii.**

Arrauit abbas

Petrus qui fuit discipulus abba
tis Lothi dicens. Eraz aliquando in
cella abbatis Agathonis: et venit
frater quidam ad eum dicens. Vo
lo habitare cum fratribus: sed dic
mihi quomodo habitem cum eis. Dicit
ei senex. Sicut in prima die quando
ingredieris ad eos: ita custodi pere
grinationem tuam in omnibus
diebus vite tue: nec assumes fidu
tiam. Dicit ei abbas Macharius.
Quid enim facit fidutia? Dicit ei se
nex. Sic est sicut estus grandis qui
quando exarsit omnes fugiunt
a facie eius. quia estus etiam ac
torum fructus corrumpit. Dicit ei
abbas Macharius. Sic mala est
fidutia. Respondit abbas Aga
thon. Non est peior altera passio
quam fidutia. Semitrix est enim omni
um passionum. Conuenit ergo
operatio monacho non sumere fi
dutiam: vel si solus in cella sit.

Capitulum. iiii.

Idem abbas Aga

thon cum factus fuisset con
uentus pro quadam causa in Sep
thi et fuisset ipsa causa terminata. pos
tea reita dicit eis. Non bene ordi
tis causam. Illi autem dixerunt ei. Tu
quis es qui vel loquaris? Et ille
respondit. Filius hominis. Scrip
tum est enim. Si vere utique iustiti
am loquimini. recta iudicate filij
hominum.

Capitulum quintum.

Uenerunt aliquan-
do tres senes ad abbatem
Achillem: unus ex eis habebat opi-
nionē malā. Dicit autē ei unus de
senib⁹. Abba fac mē vnā sagenā
ad piscandū. Et ille dixit. Non fa-
cio. Et alius dixit. Fac nobis vt hēa-
mus memoriā tuā in mōsterio nrō.
Et ille rēdit nō inuacat. Dicit ei ter-
tius ille q̄ habebat opinionē ma-
lā. Mihi fac abba sagenā: vt ha-
beā de mamb⁹ tuis bñdictionē. Et
ille statim rēdit ei. Ego tibi faciā. Dixe-
rūt autē ei duo priores secrete q̄b⁹
nō acquieuerat. Quō sic q̄ nobis
rogantibus nolūsti facere: a huic
dixisti ego tibi faciā. Rēdit eis se-
nex. Vobis idē dixi nō facio. q̄ nec
mihi uacat: a nō cōtristabimini.
Huic autē si nō fecero dicitur⁹ est
q̄ de opinione mea que mala est
auduit senex ideo noluit mihi fa-
cere sagenā: a statim inciderem⁹ finē
s̄ erepi animū ne tristitia absorbe-
retur huiusmodi. **Ca. vi.**

Orebat de quodā
sepe q̄ fecerit quāq̄inta annos ne
q̄ panē comedēs neq̄ aquā bibēs
a dicebat. q̄ extinxi fornicationē
a auaritiā a vanā gloriā. At ve-
ro abbas Abraham audies q̄ hec dix-
isset venit ad eū: a dixit ei. Tu dix-
isti hunc sermonē. Et ille rēdit. etiā
Et dixit ei abbas Abraham. ecce i-
trans in cellā tuā a inuenis supra
mattam tuā mulierē: potes non
cogitare quia mulier est. et dixit.
Nō. s̄ repugno cogitacōi mee vt
nō tangā mulierē illā. Dicit ei abbas
Abraham. Ecce igitur nō interfecisti

fornicationē. q̄ uiuit passio ipsa.
sed alligata est. Iterū si ambulas
in uia uidēs lapides a testas vaso-
rū a inter ipsas iacet aurum: potes
mente tua aurum quod uideris re-
lut lapides reputare. et respōdit.
Non. sed resisto cogitacōi mee.
ne colligā illud. et dicit ei abbas
Abraham. ecce. ergo uiuit passio.
sed alligata est. et dicit ei iterū
abbas Abraham. Si audieris de
duobus fratribus quia vnus dili-
git te a bona de te loquitur: alius
autē odit te a detrahit tibi a ueniet
ad te: vtrosq̄ equaliter suscipies.
et dixit. Nō sed ex torqueo animo
meo. vt similiter beneficiā ei quā
me odit sicut illi qui me diligit. et
dicit ei abbas Abraham. Viuit
ergo passiones. sed tantūmodo a
sanctis uiris quodammodo religā-
tur. **Ca. vii.**

Narrauit quidā pa-
trū. quia senex aliquis erat in cella
studiose laborans: a restringebatur
matta. Qui cum pēperisset ad ab-
batē Ammonat vidit eū: abbas
utēntē mattā dixit ei. Hoc tibi ni-
hil pdest. et dixit ei ille senex. Tres
cogitationes mihi moleste sunt.
vna que me cōpellit vt alicubi in
heremum recedam alia vt peregrī-
nam petam vbi me nemo cognos-
cat. tertia vt in dubiam me in cella
a nullū uitā. a post biuuiū co-
medā. Dicit ei abbas Ammonas
Nihil tibi ex his tribus expedit fa-
cere. sed magis sedē in cella tua et
comede panē quotidie: habēs sem-
per in corde tuo publicani illius q̄

in euangelio legitur simonem: et ita potest
et saluus esse. **Ca. viii.**

Transiunt aliqui ab
bate. Effremyna p[ro]stituta ex immis-
sione cuiusdam cepit ei blādiri: cupi-
ens eū si posset ad turpē cōmixtio-
nē inclinare: vel si hoc nō poss[et] sat-
is ad iracūdiā p[ro]uocaret: qm̄ nūq[ue]
eū vidit q[ui]sq[ue] irascentē vel litigantē.
Ipse at[que] dixit ad eā. Sequere me.
Cū remissent at[que] in loco p[ro]posito: dicit
ei. Veni huc sicut voluisti: cōmisce-
or tecū. Illa autē vidēs multitudinē
dicit ei. Quō hic possumus hoc fa-
cere in tanta multitudinē astātū?
Cōfūdīmur em̄. Ipse at[que] dixit ei.
Si homines erubescis: quātoma-
gis debes erubescere deū: q[ui] reuelat
occulta tenebrar[um]. Illa autē cōfu-
sa a refutata: recessit absq[ue] ope vo-
luptatis sue. **Ca. ix.**

Transiunt aliqui ad
abbatē Zenonem quidāz fratru[m]
et interrogauerunt eum dicentes.
Quid est illud quod scriptū est
in libro Job. Nec celū mūdū esse in
cōspectu dei. Respōdēs autē senior
dixit. Reliquerūt frēs p[ar]tē suā: et
celestia scrutantē. Hec at[que] est interp[re]-
tatio sermonis quez requiritis: ut
qm̄ solus deus est mundus. dictū
sit neq[ue] celū mūdum esse in cōspe-
ctu dei. **Ca. x.**

Dixit abbas Theo-
dor[us] de firme. Si habes amicitias
cū aliq[ua] et cōtigerit eū tētatōnē for-
micatōnis incurrere. si potes da ei
manū et trahē ei sursum. Si autem ex-

ortem aliquem fidei incurrerit non
tibi acquiescit reuerti: cito incide
amicitias eius abs te: ne forte re-
morans traharis cum eo profun-
dum. **Ca. xi.**

Dixit de abbate

Johanne breui statūra: q[ui] dixerit
aliquando fratri suo maiori. Vole-
bam esse securus sicut angeli sunt
securi nihil operantes: sed sine iter-
missione collaudantes deū. Et mor-
spoliās se quo vestitus erat ab i[n]ti-
heremū: et facta ibi ebdomada re-
uersus est ad fratrem suū. et dū
pulsaret hostiū: respondit ei an-
teq[ue] aperiret dicens. Quis es tu? Et
ille dixit. Ego sum Johannes. Et
respondens frater eius: dixit ei. Jo-
hannes angelus factus est: et vl-
tra inter homines non est. Ille au-
tem pulsabat dicens. Ego sum. Et
aperuit ei. sed dimisit eum affligi
vsq[ue] mane. Postea aperiens dixit
ei. Si homo es: op[us] habes iterum
operari et vinas. Si autem angel[us]
es quid queris intrare in cellam?
Et ille penitentiaz agens dixit. Nō
nosce mihi frater quia peccauī.

Capitulum. xii.

Dixit abbas pascor
Veni aliqui in Heracleos inferiorēz
ad abbatē Ioseph: et habat in mō-
terio suo arborē. Sicut mor[is] pulcrā
nimis. Et dicebat m[on]achis. Mane vate
collige tibi et māduca. Erat autem
sexta feria. Ego at[que] nō comedī p[ro]pter
ieiuniū: et rogauī eum dicens. Dic
mihi propter dñi rationē huius
rei. quia dicebas m[on]achis vade māduca

Ego autē p̄p̄t ieiunium nō abij. s̄. et u
bescēbā quia mādātū tuū non fece
rā. cogitās q̄ ratione hec m̄ nō p̄
ceperas. Ille autē int̄. Patres seni
ores nō loquūt̄ ab initio fratri
bus recta sed magis distorta: a si
viderint quia ea que torta sunt fa
ciunt. iam eis non loquunt̄ nisi
q̄d expedit agnoscētes quoniā in
oib̄ obediētes sunt. **Ca. xiiij.**

Interrogauit eūdem
abbatē Pastore abbas Ammō de
imūb̄s cogitacōib̄ q̄s cor hōis ge
nerat a de uariis desiderijs: et dixit
ei abbas Pastor. Nūquid gl̄abi
tur securis sine eo qui incidit cū ip
sa. Et tu ḡ nō eis porrigas manū
a ociose erunt. Interrogauit eūde
sermonē abbas Playas. Dicit ei
abbas Pastor. Sicut capsula plena
vestibus si dimissa fuit tpe lōgo
putre fiunt vestes in ea: ita sunt a
cogitationes in cordibus nostris.
Si nō fecerimus eas corporaliter:
tempore longo extermināt̄ aut
putrefiunt. **Ca. xiiij.**

Dixit abbas Pastor

Non habites in loco ubi uides ali
quos habētes aduersus te zelū q̄
nō ibi proficies. **Ca. xv.**

Interrogauit ab
batē Pastore dicens. Perturbatō
mibi sit a uolo derelinquere locum
istū. Et dixit ei senex. Pro qua cau
sa. Et ille dixit. Quia audio uerba
de quodā fratre que me non edifi
cāt. Et dixit ei senex. Non sunt uera
que audisti. Et ille dixit. Etiaꝫ p̄f
ectū est. Nā frater q̄ dixit mibi si

delis est. Respondit senex a dixit.
Nō ē fidelis q̄ dixit tibi. Nā si esset
fidelis neq̄p̄ diceret tibi talia. Deus
ei audiēs uocē sodomoz nō credi
bit: nisi descēderet a uideret oculis
suis. Et ille dixit. Ego uidi ocul̄ me
is. Nec audiens senex. respexit in
terrā: a tenuit puaz festucā a dicit
ei. Quid est hoc. et ille respondit.
Festuca est. Et iterū itendit senex
ad cellule tectum: et dicit ei. Quid
est hoc. Ille ait. Matrices maior q̄
portat fectuz. Et dixit ei senex. Mo
ne i corde tuo quia peccata tua sic
sunt sicut trahes hec: illius autem
fratris de quo loqueris uelut hec
pauca festuca. Audiens autem ab
bas Sysois hunc sermonem am
miratus est et dixit. In quo te be
atum faciam abba Pastor. Ve
rū tamen uelut pretiosus lapis: ita
uerba tua gratia a gloria plena
sunt. **Ca. xvi.**

Habēt quidā fr̄ ali
quādo de monasterio abbatis Pa
stois peregre: a applicuit ad quē
dam solitariū. Erat em̄ ille habēs
cū omnibus caritatē: a multi ue
niebant ad eum. Nūciatū autē ei
frater ille quēdam de abbate Pas
tore. Qui audiens uirtutes animi
eius desiderauit eum uidere. Cū au
tē reuersus esset ille frater in Egi
ptum: post aliquantū temporis sue
gens supradictus solitarius ue
nit de peregrinis in egiptū ad eū
de fratrem. qui prius applicuerat
apud ip̄sū. Dixerat em̄ ei ubi ma
neret. Videns autē eum ille mira
tus est: a valde gauisus. Dixit autē

ei ille solitarius. Unde caitatē quā
hēs i me: a duc me ad abbate[m] Pas
to[r]ē. Et tollēs eū duxit ad senē: et
nūciauit ei de eo dicens Quia mag
nus hō est a multaz caitatē habēs
a bonorē plurimū in pūntia sua:
venit desiderās te videre. Suscepit
ergo cū gratulatione senex: a salu
tantes se inuicē: resēderunt Cepit
autē loqui peregrinus ille frater
de scripturis sandis. a de reb[us] spi
ritualibus. Abbas autē Pastor a
uertit faciem suam: a non dedit ei
responsum. Videns autē ille q[ua]n
tū loqueret[ur] cum eo. cōtristatus ex
iit: a dicit fratri illi qui eū adduxe
rat. Inuanū iter istud assumpsi.
Veni enim ad senem: a ecce nec lo
qui mecum dignatur Intrauit au
tem frater ad abbate[m] Pastorem.
a dicit ei. Abba ppter te uenit mag
nus hic vir habēs tantā gloriā
in loco suo: quare nō locutus es cū
eo. Respōdit ei senex. Iste defusus
est a de celestibus loquē[ur] Ego autē
de deorsū a de terrenis loquor. Si g[er]
mibi locutus fuisset de passionib[us]
anime. ego utiq[ue] respondissem ei.
Sed quia de spiritalibus ego hec
ignoro. Exiens autē frater dixit ei
Senex non cito de scripturis inqu
rit: si q[ui]s loq[ui]tur ei de passionib[us]
aio. respōdit ei Tunc ille cōpūct[us] in
trauit ad senē. a dixit ei. Quid fa
ciam abba. q[ua] passiones anime
dominant me. Et intuitus eum se
nex: gaudens dixit ei. Modo bñ ve
nisti. Punc aperies os meū de hīs
impleto illud bōnis Ille autē ual
de edificatus dicebat. Vere hec est
via caritatis. Et grās agēs deo q[ui]

tam sādū uicū uidē meruit: et cū filiis

Fest in regionē suā **Ca. xvij.**
Frater interrogauit
abbate[m] Pastore[m] dicens. Feci pām
grā dei: a uolo triennio p[er]ire. Dixit
autē ei abbas Pastor. Multū est
Et dixit fr[ater] in tres annū vñ. Et dixit
iter[um] senex. Multū ē. Qui at p[er]fēto
erāt dicebāt. Vis vsq[ue] ad q[ua]dragim
ta dies. Senex iter[um] dixit. Multū
ē. Et adiecit dicens. Ego puto q[ui] si
ex toto corde hō penitentiā habue
rit. a nō apposuerit facere iterū vñ
peniteat: etiam tribuā penitentiā

suscipiat deus. **Ca. viij.**
Frater quidā inter
rogauit abbate[m] Pastorem dicens.
Quid est hoc quod scriptum est.
Qui irascit[ur] fratri suo sine causa.
Et ille respōdit. Ex omni re: q[ui] te gra
uare uoluerit frater tu[us] si misceris
aduersus eū donec oculū tuū dex
terum enūciat. a a te p[er]iciat: sine cā
irasceris ei. Si autē aliquis uolue
rit te separe a deo. pro hoc irascere

Capitulum. xix.
Item fr[ater] quidā iter
rogauit eū dicens. Dimissa est m[er]
itū reditas: quid faciā ex ea. Dixit
ei abbas Pastor. Vade. a p[er] tres
dies uenia dico tibi. Venit autē si
cut p[er]finit: a dicit ei senex. Quid
tibi habeo dicē fr[ater]. Si dixero tibi
da eā ecce: derici sibi faciunt cōmū
nia ex ea: si autē dixero da eam
p[er]tibus tuis: non est tibi merces
si at dicā da eam paupib[us]: secu
tus eis. Quicquid g[er] uis vade fac.
ego cām non habeo. **Ca. xx.**

Intrōgavit Abra

hā q̄rāt abbat̄ Agathonis discipul⁹ abbatez Pastore di. Quare me sic demones ipugnat. et dicit ei abbas Pastor Te ipugnat demones: Nō pugnant nobiscū demones: Nō aut volūtatē nr̄as facim⁹. demones facite sunt: et he sunt q̄ tribulat nos ut faciam⁹ eas. Si aut vis scire q̄ les sūt cū q̄b⁹ demones pugnat: cūz abbē Moysen filib⁹ ei⁹. **Ca. xxi.**

Frater qdā iterro

gavit abbatē Pato di. Quare me phibet spūs qdā facere bonū primis. Dicit ei senex Nō sic loq̄ris. Alioqn dū mēdare facies Sz dic magis oīno mīaz facere nolo: Preueniēs at d⁹ dixit. Dedi vobis ptatē calcādi sup spētes et scorpiones: et sup oēs v̄tutē inimici. Cur ḡ inuidos spūs n̄ oculos. **Ca. xxii.**

Frater qdā dixit

abbati Sisoī Quare a me nō recēbūt passionēs. et dixit ei senex Quia vasa earūdz passionē intra te sunt Sed ha eis pign⁹ tuū et recēdunt. **Capitulū. xxiii.**

Venit qdā fr̄ ad ab

batē Silvanū in mōte fina. et vidit fr̄es opantes et dixit semī. Nolite opare cibū qui perit Maria em̄ optimā ptē elegit. et dicit senex discipulo suo. Voca Zachariā: et mitte istū fr̄em in cellā ubi nihil ē. et cū facta esset hora nona intēdebat ad ostiū: si mitterēta vocaret eū: ad māducādū. et cū nemo loq̄rē si surgēs venit ad senem et dicit ei.

Abba hodie fr̄es non comedunt Et dixit senex. etiā iā comedēt. et dixit ei fr̄ ille. et q̄re me nō vocas. et erit senex Tu hō spūal es et nō idiges hō cibo: nos at carnales sum⁹ et volētes māducare: p̄pterea opamur manib⁹ nr̄is Tu vō ptem bonā elegisti legēs tō die: et nolēs sumere carnalē cibū. Qui cū hēc audivisset p̄stravit se ad p̄māz di. Ig nosce m̄hi Abba. et dixit ei senex Puto opus habet omnino Mala Martha. per Martham em̄: Maria laudatur **Ca. xxiii.**

Dixit facta Simileti

tice Bonū ē qdē nō iras ci. Si at̄ veniet: nec spatiū diei huic passioni cessare. Dixit ei Nō occidat sol sup iracūdiā vr̄az Tu at̄ expectas donec tps vite tue occidat nec tū dicere. sufficit diei malicia sua. Quare odio hēs hoīez q̄ te nō nocuit Non est ipse qui te nocuit. sed dyabolus. Odisse ergo debes egriū dīnem: nō egrotū **Ca. xxv.**

Venit aliquū monach⁹

qdā ab urbe Roma qui i palatio magnū locū hūit: et habitabat i Scythi i vicinitate eccē. Deb at̄ at̄ sequi vñū suū. q̄ ministrabat ei Vidēs at̄ p̄bē eccē infirmitatē ei⁹: et cognoscēs qd de delicijs esset vir ille. ex eo qd ei donabat d⁹ vel qd i eccā: ministrabat: trans mittebat ei. Qui cū fessisset viginti q̄q̄z ānos i Scythi. fact⁹ ē vir cōtemplator: p̄vidēs et noīat⁹ Audiens autē quidaz de magnis mōchis. egiptiis opimionez eius venit videre eū sperās puerfacōez

corporeale pl⁹ ap⁹ eū ardua iueni
re. Qui cū intrasset salutauit eū: et
faciētes orōne sederūt. Vidēs at eū
egipti⁹ vestitū molli⁹ reb⁹ a mat
tā de papiro a pellē stratā sub ipō
a modici capitale sub capite ei⁹
h⁹ p⁹ des mūdōs habētē cū caligu
lis: scādālizat⁹ ē intra se de eo q⁹ m
loco illo nō erat cōsuetudo talis con
uersādi: h⁹ mag⁹ durā abstinentiā
hēre cōsueuerāt. Senex at ille rōn⁹
hūis cōtemplacōis siue pūditie grāz
intellexit q⁹ scādālizat⁹ fuerat egip
ti⁹ mōch⁹ in eo: a dīc mīstro suo.
Fac nob⁹ hodie pp⁹ abbate q⁹ uenit.
bonā diē. Et coxit parua olera que
hēbat Et surgentes hora cōpetenti
rōderūt. Habuit etiā a modicum
uini pp⁹ infirmitatē suā: a illud bi
bet. Et dū factū esset uespere: dixit
huo⁹ cū psalmos. a dormieūt. Si
milis autē et nocte. Et surgens ma
ne egiptius: dixit. Ora pro me. Et
egressus est non edificatus in eo.
Et cum paululū diuississet. volens
eū senex ille roman⁹ sanare: misit
post ipsum et reuocauit illū: Et cū
uenisset. cū gaudio it⁹ suscepit eū
Et interrogauit eū dicens. ex
qua pūntia es. et ille dixit. egip
tius sum. et dixit ei. Cuius ciuita
tis. et rēdit. ego oīno nō fui in ci
tate nec habitauī aliqū in ciuitate: h⁹
i agro erā. et dixit ei. ergo anteq⁹
mōch⁹ eēs: q⁹ opabaris in posses
sione q⁹ manebas. et rēdit. Custos
erā agro⁹. et dicit illi Vbi dormi
ebas. Rēdit i agro. et dixit. Hēbas
aliquod stratū. et rēdit. ego in
agro vnde potui habere stramēta
in q⁹bus dormire: et dixit. et quō

dormiebas. Rēdit. In fra nuba Et
dixit. Quid māducabas i agro a
q⁹leuū bibeas. Iterū rēdit. Que
fuit esce. a q⁹lis pot⁹ i agro. Et dix
it Quō g⁹ uinebas. Rēdit Mādu
cabā panē sicū: a si inueiebā ali
q⁹d de salsamētis a bibeā aquaz
Et dixit senex Grā labor. Et iterū
dixit. erat ibi balneū i possessioe
vbi lauaretis. et ille dixit. Non.
h⁹ i flūme lauabat q⁹ volebā. Cū
g⁹ hēc oīa ab eo senex p⁹ rēfionem
ip⁹ egress⁹. a cognouit mod⁹ pō
ris vite ei⁹ at laboris: volens eū p⁹
ficē. narrauit ei suā vitā p⁹eritā
quā habebat cū eēt secularis. di
cēs. Me misit quē vidēs. de mag
na illa ciuitate roma sū. hūis i pala
tio magnū locū apud impatōrē
Et cū audisset egip⁹ mītia vlt⁹
eius cōpunctus est. a solite que
dicebant audiebat Et ille abiit
dicens. Reliqui g⁹ romam. a veni i
solitudinē istā. et it⁹ dixit. Me
quē vidēs. habui domos magnas
et pecūnias multas a cōtemp⁹ ei
as. a veni istā puulā cellā. Iterū
dixit. Me quem vidēs. lectos vest
tos ex auro habui habētes p⁹io
fissimas vestes a pro his dedit m⁹
de mattā hāc de papiro: a hanc
pellē. § a vestes mee iestimabili
p⁹io digne erāt. a p⁹ ill⁹ vto: his
vilib⁹ reb⁹. et it⁹ dixit In p⁹adio
meo m⁹ tū auri expēdebat a p⁹ illa
dedit m⁹ de modici oleis a puulū
calicē vini. erāt at a q⁹ fūiebāt m⁹
plurimi fui a ecce p⁹ ill⁹ istū vnu a
pūrit de⁹ ut mīstret m⁹ Pro balne
o at p⁹ fūdo. modica aq⁹ p⁹ fūdo pe
des a caligul⁹ vto: pp⁹ infirmitatē

mea Et sursum per calamis et citha-
ris vel alio musicorum ope quo delecta-
batur in conviviis meis. dico in duo
decim psalmos in die et duodecim no-
cte Et per pedis meis quod ante faciebam
in omni requie exhibeo puero et iu-
veni mittere deo. Vnde rogo abba ut
non seculi heredes propter infirmitatem meam
Et ecce audies Egypcius atque in semet
ipsum reuersus dixit. Vnde inquit ego
de multa tribulatione et plurimo la-
bore seculi magis ad pausam dum in
vulsionem mochi veni et quod non habebam
tunc in omni herede tu autem ex multa delecta-
tione seculi et voluntate propria in tribula-
tione venisti et ex multa gloria atque di-
uiciis venisti in humilitate et paupertate
Ex quo multum perficiens discit et facit
ei autem et sepe veniebat ad eum suavi-
tatis causa. Erat ei vir discretus et re-
pletus bono odore spiritus sancti. ca. xxvi.

Rater sedebat in

cella sua quiescens et volebat de-
mones seducere eum sub specie angelo-
rum et excitabat eum ut iret ad collectam
et huiusmodi ostendebat ei. Ille autem venit ad quon-
dam senem et dixit ei. Abba veniunt an-
gelici huiusmodi et excitant me ad collec-
tam Et dixit ei senex. Non audias eos
fili quia demones sunt. Sed quando veniunt exci-
tare te. tu dic. Ego quando volo surgo
vos autem non audio Accipies autem si pre-
ceptum a senem: reus es in cella tua Et se-
quenti nocte iterum demones secundo con-
futu dum venientes excitabant eum
Ille vero sic ei preceptum fuerat tenebat
eis dei. Ego quando volo surgo: vos autem
non audio. Et illi dixerunt ei. Male se-
nex falsator seduxit te. ad quem venit
fratres mutare pecuniam: et cum

haberet mentis et dicens se non habere
et non debet ei. Ex hoc ei agnosce. quia
falsator est Surgens ergo diluculo frater ve-
nit ad senem: et nuntiavit ei hec ipsa.
Senex vero dixit. Vnde quod habebat:
et quod venit frater meus a me mutare:
et non debet ei. Sciebat enim quod si daret ei
sanum ipsum autem faceret. Cogitavi ergo
vnum mandatum perire quod per uari-
decem ex quibus ad tribulationem ven-
ire potuisset per illo: si a me pecuniam ac-
cepisset Tu autem demones qui te seducere vo-
lunt non audias. Et multum confortatus de
his seis: abiit in cellam suam. ca. xxvii.

Venerunt a liquore

tres viros ad quondam senem in Sep-
thia unde eis interrogavit eum beatus
Abba omne dicitur et a nouum testa-
mentum memorie mee. Rursus senex dixit.
Replesti verbum aeris. Et secundo in-
terrogavit eum dicens. Et ego veni a no-
uum testamentum amicum spiritus sancti in per me ipsum dixit
autem a huiusmodi. Et tu replesti fenestras
de cartis. Et tertio dixit. Mihi in so-
culare herbe ascenderunt: et euellie eas
Et rursus senex dixit Et tu expulisti a
te hospitalitatem. ca. xxviii.

Narrauerunt quidam

patrum de quodam senem magno: quia si
veniebat aliquis interrogare eum sermo-
nem. ille cum magna subtilitate dicebat.
Ecce ego suscipio personam dei et sedeo
in sede iudicii. Quid ergo vis et facias
tibi? Si dixeris mihi: miserere mihi: dic tibi
deus? Si vis ut misereor tui: miserere a-
liis fratribus tuis: et ego misereor tibi
Si autem vis ut ignoscat tibi: ignosce
et tui primo tuo Numquid a deo est causa?
Abstine. Sed in nobis est. si volumus

Dicitur. **Ca. xxix.**
Dicebant de quodā

senē in cell. q̄ erat magn⁹ labora
 tor. Et semel bñ facere op⁹ suū oti
 git aliū senē q̄ndā sēm virū venire
 ad cellā ei⁹. a audivit eū de foris li
 tigantē cū cogitacōib⁹ suis. a dice
 re. **V**sq̄ q̄ p̄t vñū v̄bū oia illa ait
 to. **I**lle at foris stās putabat. q̄ cū
 aliq̄ alio litigat⁹. a pulsavit hosti
 uz vt intraret a pacificaret eos. **I**n
 gredies atq̄ vides. q̄ nō ali⁹ erat
 itro: hñs at fidutiā ap⁹ senē: dixit
 ei. **C**ū q̄ litigabas abba. Et vñt. **C**ū
 cogitacōib⁹ meis: q̄ q̄ tu oīdē m li
 bros mēorie mee oīdēbāui: a vñū
 v̄bū modici audīui foris. Et cū ve
 nissē: facere op⁹ dei: oia illa p̄didī
 a hoc solū qd foris audierā: veni
 in memoriā m in hora ministerij
 mei. a propterea litigabā cum co

gitatione mea. **Ca. xxx.**
Frēs de cōgregacō

nē venerūt in Heremū. a applicue
 rūt ad quādam heremitā a suscepit
 eos cū gaudio. Et sic ē oīuetudo he
 remitis. vides eos de labore posuit
 in cā extra horā: a qd hñt i cella
 apposuit eis: a repausavit eos. Et
 qñ factū est sero dixerunt duodecī
 psalmos similē nocte. **C**ū aut se
 nex vigilasset a audīuit illos inter se
 loquētes a dicētes q̄ solitarij viri
 pl⁹ repausant in heremo q̄ nos i
 cōgregacōe. **M**ane at factō. cū abu
 laturi ēent ad aliū vicinū ei⁹ dixit
 eis. **S**alutate eū p me a dicite ei. n̄
 ad aquas olera. **I**lle at cū h⁹ audīf
 set intellexit. **V**būa tenuit eos vsq̄
 sero laborātes ieiunijs. **C**ū at sero

factū ēēt: fecit pl⁹ op⁹ dei: a postea
 dixit. **C**esset modice p̄t vos q̄ d
 labore estis. Et dixit itē. **Q**uotidie
 qdē māducaē n̄ solem⁹ h̄ p̄ter vos
 gustat⁹ modici. Et apposuit eis pa
 nē sicciū sal di. **E**cce p̄t vos festita
 te hēm⁹ hodie. Et misit paz a cōm
 salib⁹ ill. Et surgētes ceperūt psal
 lē vsq̄ mane. et dixit eis. **P**ropter
 vos n̄ possum⁹ adimplē rēglaz nrām
 vt modice pausetis q̄ p̄gmi estis.
Mane at frō: volebāt fugē. **I**lle at
 rogabat eos dī. **M**anete aliquātū
 t̄pis nobcū. sin alias p̄t māduca
 tres dies scdm oīuetudinem hēmī
 facite nobcū. **I**lli at vides q̄ nō
 relaxarent⁹ fugerūt occulte. **xxxii.**

Fr̄ interrogauit quē

dā pat⁹ dī. **S**i otigerit me g
 uari sōno. a trāsiit hora ministerij
 mei: aia mea p̄vēcūdia iā nō vult i
 plē op⁹ suū. et dixit senex. **S**i otige
 rit vsq̄ mane dormiē qñ euigilas
 surge claudē hostiū a fenestras tu
 as: a fac op⁹ tuū. **S**cptū ē ei. **T**u⁹ ē
 dies. a tua ē nox. **I**n oī em t̄pore

glorificatur deus. **Ca. xxxiii.**

Fr̄ aliq̄s interroga

uit senē dī. **S**oroꝝ mea paup ē si dō
 ei elemosinā. nō ē sic vñ⁹ de paup
 b⁹. Et dixit senex. **R**ō. **D**ixit at frat
 Quare abba. Et dixit senex. **Q**uia
 sāguis ipi⁹ t̄h⁹ te modici. **xxxiii.**

Dixit qdā senex. **N**ō

oia q̄ dicūt placeāt tibi neq̄
 oī smom oīecias. **T**ardius crede
 a qd vñ ē citius dic. **Ca. xxxiiii.**

Fr̄ qdā interrogauit

paulū mōchū dī. Bonū ē loq̄ an
tē. **D**icit ei puer illi. Si sūt vba o
tiosa dimitte ea: si at̄ tō fac locū
bonū a loq̄re. Verū tamē a si tō sunt
vba aīo dīu p̄trahas. si cito icide
qđ loq̄ris a quiesce. **ca. xxxv.**

Descenderūt aliqui
mōchi de **E**gipto in **S**cythi. vtrū
derēt seniores loci illi. Et cū vidis
setextenuatos fame a de nimia ab
stinentia ipatiente comedere: scāda
lisati sūt in eis. Hoc at̄ p̄sbe agnos
cēs voluit sanare eos: a ita dimitte
re. Et p̄dicauit in ecclia plebi dī. Je
iunate a extēdite abstinentiā vram
frēs. Volebāt at̄ **E**giptij q̄ illuc ve
nerāt discēdē a retinuit eos. Cū at̄
ieiunassent p̄mo apolati sūt. Fece
rat at̄ eos ieiunare bīduo cōtinua
to. In **S**cythi at̄ habitantes ieiū
nauerūt ebdomadā. Et scō sabba
to. sederūt māducare **E**giptij cū se
mibus. Turbatib⁹ at̄ se ad mādu
cādū **E**giptijs. vñ⁹ de seib⁹ tenuit
man⁹ eorū dī. Cū discipula mandu
cate quō mōchi. Vñ⁹ vñ⁹ ex **E**gip
tīs epulit manū ei⁹ dī. Dimitte me
q̄ morior tō ebdomada mīhil coc
tū comedi. Et dīc ei senex. Si vos bī
duano mēu allo ieiunātes ita dese
cistis q̄re i frīb⁹ scādalisasti estis
q̄ sp eo ordie ebdomadā leuantes
abstinentiā fuāt. Illi at̄ p̄tētā co
rā ill egerūt: a edificati i abstinentia
eorū abierūt cū gaudio. **ca. xxxvi.**

Ec quidā renūciās
seculo: a accipies hitū mōchi
statū rediit se dī. Solitari⁹ eē volo
Audietes at̄ vicini mōchi venerūt

aiecerūt e i a fecerūt eū cūire cellas
fem a p̄tētā corā singul⁹ agē a di
cere. Ignoscite mī q̄ nō sūz solita
rius sed adhuc imitūz monachi
nuper accepi. **Ca. xxxvii.**

Dixerūt quidā senes
Si vides iuuenē volūtate sua ascen
dēt i celū: tene pedes ei⁹ a p̄ice euz
i t̄rā q̄ n̄ ita expedit ei. **ca. xxxviii.**

Dixit abbas Pastor
volūtate tuā nūq̄ ad ipeas
s magis hūilitatē temetipm vt fa
cias volūtate p̄imi tui. **ca. xxxix.**

Dicebāt quidā senū
Qñ ogregabamur iitio ad
iuicē a loq̄bamur aliqd qđ vtile es
set aiab⁹ nris. efficiebamur furcū
a ascēdebam⁹ in celū. Nūc autē
ogregamur a in obtreccationib⁹
occupamur a vñ⁹ alterū trahimus
in pfundum. **Ca. xl.**

Dixit quidā senex.
Si otigerit mē te a aliū fmo t̄stis
aliqs a negauerit ille dicēs nō dixi
sermonē hūc. nō certes cū eo a bi
cas tu dixisti. q̄ exacerbat a dicit
tibi ego dixi. **Ca. xli.**

Venerūt aliquādo
duofrēs ad abbate Pālo a mē o
gauit vñ⁹ ex eis dī. Abba ego bi
duo ieiuno a duos parimates co
medo putas saluo aīaz meā a sedu
cor. Et alter dixit. Ego colligo de
ope manuū mearum duas filiqs
dinēnas: a parū ex eis retineo ad
vidū aliud at̄ expēdo ad elemosi
nas: i putas salu⁹ ero a seducor. Et
cū plimū rogaret eū. ille nō rēdit

eis. Post quatuor autem dies dum discessu-
ri essent: rogabant eos clerici dicentes.
Nolite tristari fratres. de vobis prestat
mercedem. Sic est consuetudo semis huius
non cito loquitur non ei deo dederit quod dicitur.
Intrauerunt ergo ad senem. et dixerunt ei
Abba ora pro nobis. Et ille dixit eis
Ambulare vultis. Dixerunt. Et in-
tuitus eos in semetipso. accipiens opa-
eorum scribebat in fraa dicebat. Pa-
ulo bi duo ieiunat et duos parima-
tos māducat. putas in hoc est mō-
chus. Non. Iterum dicebat. Paulo lato-
rat in die duas filias et dat eas in ele-
mo finā: putas in hoc est mōchus. Nec
dum. Et paululum reticens dixit ad eos
Bonum quod est opus. si si custodias co-
scia: cum primo tuo. ita saluaberis.
In his ergo edificati fratres cum gaudio
discesserunt. **Ca. xliij.**

Hec dixit abbati pas-
tori. Si video te aliquando: visus
dicitur. Dicit ei senex. Scriptum est. Qui
invidet vbi a quo audiat stulticia est
ei a opprobrium. Si ergo interrogat: fu-
eris dic fin alias tace. **cliv.**

Hec venit ad abbatē
Pastorem dei. Multe cogitationes veni-
unt in animam meam. et pido in eis. Et
elecit eum senex sub aere nudo et dicit
ei. Expande sinum tuum: et appropinqua-
tos. Et ille ruit. Non possum hoc facere.
Et dixit ei senex. Fili si hoc non potes
facere. nec cogitationes prohibere potes
ne introeant: si tuum est resistere
eis. **Ca. xliij.**

Dixit abbas pastor
Si peccaverit homo et negaverit dicēs
non peccavi ne increpet eum quod fragilis per-

positus ai eius. Si autem dixeris non co-
tristeris sed observa de cetero ex-
citas animam eius ad penam. **Ca. xlv.**

Introgavit abbas
Ioseph abbatē Pastorem dei. Quomodo
opus est ieiunare. Et dixit abbas Pas-
tor. Ego volo ut quodlibet quod mandu-
cās: si ibi paululum subtrahat sibi
ne facies. Et dixit ei abbas Ioseph
Ergo quando eras iuuenis non ieiunabas
bi duas leuando. Et dixit ei senex
Credes mihi: quia eduanas et ebdomada
sed hoc omnia probaverunt senes magni
aiuenerunt quod bonum quodlibet māducat
et per singulos dies parum sibi subtra-
here et viderunt nobis viam hanc rega-

Ule quod leuior est et facilis. **clvi.**
Venerunt aliqui senes
quidam in Scythi erat autem cum eis abbas
Iohannes nanus. Et dum comederet fur-
rexit quidam presbyter magnus et dicit
per singulos vasculi aqua puum ad bi-
bendum: et nemo acceperit accipe ab eo
non solus Iohannes brevis. Admirati sunt
autem ceteri et dixerunt ei. Quomodo tu cum his
omnibus minimis. presbyterum filium misterio vti
viri seias et magni. Dicit eis Ego quando
furego dare agram. gaudeo si oves bi-
bunt ut mercedem accipiam. Nunc ergo propter
te accipere ego. ut faciam eum qui fuerat
ut inire mercedem ne forte esset triste
tunc nullo suscipiente ab eo. Hec cum di-
xisset admirati sunt eum. **Ca. xlvij.**

Dicebat abbas Da-
niel. quia quantum corpus
virescit tantum anima exiccatur.
et quantum siccatum fuerit corpus
anima tantum virescit.
Capitulum. xlvij.

Dixit aliqui Euagri
us abbati Arsenio Quod ex
tanta eruditione scire nullas virtutes
habeant hi rustici in Egipto conversantes
tantas virtutes possident Runt abbas Ar
senius Nos quod mundane eruditionis dis
ciplinis intenti sumus nihil habemus
Ibi autem rustici egipti ex propriis
laboribus acquiescent virtutes. ca. xlii.

Dixit abbas Daniel
quod cum mortuus esset abbas
Arsenius delegavit nobis di. Vide
te ne velitis pro me agere facere quod si
feceris pro me ipso inuenio. Ca. l.

Venerunt aliqui presbi
teri regionis illius ad monasterium vi
cina: in quibus etiam erat abbas Pas
tor: et interrogavit abbas Anubius
dixit ei. Roges presbiteros istos ho
die accipe hic in caritate donum dei
Ille autem stans dominum non dedit ei responsum
Abbas vero Anubius tristatus est.
Dixerunt autem abbati Pastori quod iux
ta se debent. Quare non dedit ei responsum
Et dixit eis abbas Pastor Ego eam
non habeo: iam mortuus sum Mor
tuus enim non loquitur. Non ergo reputa
tis me: quod hic inter vos sum. ca. li.

Dixit abbas pastor
Si quis docet alios non facit quod
docet: si filius est puteo quod omnes ad se veni
entes satiat et diluit sordes se autem
ipsum purgare non potest. sed omnis spurci
tia et immunditia in eo est. Ca. lii.

Venerunt aliqui duo se
nes magister de presbiteris Petrus et ab
basissa Sara. Et dum ambularent

dicebant ad invicem. Multum vetula in
fatu: Et dixit ei. Vide ne extollatur
animus tuus et dicas: quod ecce solitarii
viri ad me qui mulier suam veniunt Et
dixit eis abbatissa Sara. Sexu qui
de muliere sum: sed non aio. ca. liii.

Tertio dixit abbatissa
Sara. Si posuero a deo ut omnes ho
mines edificet ex me. iuvenior ianu
as singulorum penitentiam agens: sed
magis oro: ut cor meum cum omnibus
putum sit. ca. liii.

Dixit abbas Isaac

Thesaurus fratribus suis. Pueros huc
non abducatis: quod propter pueros in sep
thi quatuor ecce here multum facti sunt.

Capitularii presbiteri Incipiunt

Quam glorie ex hac vita migra
vit abbas Agathon. Ca. pimum.

Adveniens malis cogitationibus
fugientem esse ad deum per orationem. Ca. ii.

Senex quidam spiritum patiens obliuio
nis quod donante deo literatus sit
ab eo. Capitulum. iiii.

Quod abbas Pastor de tribus ser
monibus unum oblitus ad interrogandum
per longam reuerfius sit via. ca. iiii.

Abbas filius a rigas ortu quare faciem
tenuilla operuit. ca. v.

Non confidendum in vita quantumlibet bo
navisque ad mortem. Ca. vi.

Senem non posse ledi a dyabolo. si
deus fuerit ante oculos eius. ca. vii.

Quod senex quidam cogitationibus suis
existebat ne per magis differere. ca. viii.

Qua sobrietate mentis tribus in
imici virtutibus resistat. ca. ix.

Quod frater variis fluctuant cogita
tionibus tandem instantia sua deorum
verficias evicit. ca. x.

De quodam sene moriente a tertio
vidente. Ca. xi.

Quod timore dei mala cogitatio
consumatur. Ca. xii.

Contra insidias inimici mentis tue
suspectione nobis esse necessaria. Ca. xiii.

De custode sacrorum qui aures ab
egit. Ca. xiiii.

Corpus ad laborem animam ad sobri
etatem esse cogendam. Ca. xv.

Quanto plures contra malos pug
nat cogitatus: tanto sibi sentire re
sistentes. Ca. xvi.

Ut qui tacere nescit facile de scrip
turis loqui non presumat. Ca. xvii.

De sene qui deum rogauit ut ad opera
utilia vigilaret ad ociosa dormiret
et cogitauerit cause exemplum. Ca. xviii.

Quod abbas Iohannes fratribus rebus ter
renis sibi opponentibus spirituali respo
sione occurrat. Ca. xix.

Quod abbas Siluanus nunquam promissum
in corde suo morari cogitationem
malam. Ca. xx.

Ut cogitatio nostra sepe celesti
bus sit intenta. Ca. xxi.

Ut fidelis qui per puritatem cordis
deum placere studeat. Ca. xxii.

Pars undecima. De sobrietate
Incipit. Ca. primum.

Dixit abbas Agatho. Non debet monachus
permittere osculum suum: et ac
cusat eum in quicquid re. Et non
autem monachus erat memoratus abbas
Agathon: tres dies immobilis man
sit. aptos oculos tenens. Pulsauerunt
autem eum fratres dicentes. Abbas ubi es
Et ille ait. In conspectu domini iudicium
assisto. Dixit ei. Et tu times. Et ille

dixit. Interi laborali virtute quam potius
in custodiendis mandatis dei: sed si
et nescio ubi placuerint opera mea
coram deo. Dixit ei frater. Et non confide
re operibus tuis: quia secundum deum sunt.
Et dixit senex. Non presumo inuenire
ante deum. Alii ei sunt iudicia dei: et a
lii hominum. Cum autem vellet eum adhuc in
terrogare alium frater monachum dicit eis. Osten
dite caritatem: et nolite mecum loqui: quia
occupatus sum. Quo dicto. Statim emi
sit spiritum cum gaudio. videbatur enim eum
colligere spiritum quem admodum si quis sa
lutet animas suas dilectos. Habuit autem
custodiam magnam in omnibus: et di
cebat. quia sine custodia. ad nullam
virtutem ascendit homo. Ca. ii.

Dixit abbas Iohannes
noster brevis quia filius suus homini sedenti sub ar
bore magna: et attendenti beluas mul
tas. et plura sententia ad se uenientia
et cum se uiderit: quia non potest stare aduersus
eas: festinat ascendere in arborem
ut saluet. Ita et ego sedeo in cella
mea. et attendo cogitationes malignas
super me. et cum non possum ualeo aduersus eas:
refugio per orationem ad dominum ita saluus
efficior ab inimicis meis. Ca. iii.

Senex quidam erat in
Sithi. huiusmodi quodammodo tollerantia cor
pore si non valde scrupulosus erat in re
tinendis quod audiebat. Abijt ergo iste
ad abbatem Iohannem breuiter intro
garet eum de obliuione sua. Et audi
ens ab eo frater monachum: redijt in cellam suam
Et oblitus quod dixerat ei abbas Iohannes:
interrogauit eum. Audiens autem ab eo frater monachum reuertens
est. Moraturus peruenit in cellam suam ob

lit⁹ est q⁸ auduit Atq; ita mltoti
ens vadēs atq; reūtes: dñabat ei
ei obliuio. Post hoc vō rurs⁹ occu
rens sem di. Posti abba: q⁸ oblit⁹
sum iterū q⁸ dixisti m. **S** ne tibi
molest⁹ eē m: idō n veni. Dixit at ei
abb J^ohēs vade icē de lucnā. Et icē
bit. Et dixit ei Affer alias lucnas:
a mēde ex ea a fec sic Et dixit abb
Jo. sem Ne aliqd lesa est lucerna.
q⁸ ex ea alias incendisti Et dixit.
Non Ita inqt nec J^ohēs ledit si
toti i scythi veniāt ad me. nec ipz
diāt me a calitate dei Qñ g vis veni
al lē sitas. Et ita p pacia: vtrozq;
abstulit de obliuione a sene. **h**
ei erat opus habitantiū in Scythi
vt aiaer eos q̄ ipugbant a q̄cuq;
passione: a extorq̄bāt sibi labore
vt se inuicē lucrēt i bono. ca. iij.

Huit aliquū abbas

Pastor cū esset iuuenis ad
quēdā senē. vt interrogaret eū tres
smones. Cū g puenisset ad senē:
oblitus est vnū ex trib⁹ smomb⁹
quē eum interrogāre venerat. Et re
uersus in cellā suā. cū tēdiss⁹ ma
nū vt teneret clauim recordatus ē
smonis illi⁹ quē fuerat ate obli
tus: a sustulit manū a clauū a reū
sus ē ad senē. Senex at dixit ei. Ac
celerasti venire fr. Et ille narrauit
ei q⁸ cū tēdissē manū tēdē cla
uim: recordat⁹ sū smonis quē qre
bā a nō apui cellā. s mox ad te sū
reūsus. Erat at lōgītudo vie mlti
minis. Dicebat at ei senex Vē gre
guz Pastor no iabif em nomē tuū
in tota terra Egipti. **Ca. v.**

Sedente aliquū abba

de Siluano in monte sina. volēs bis
cipulus eius abiē ad quoddā mi
nisteriū suū dixit sem. Dimitte a
quā: a riga ortū. Ille at exiens ad
dimittēdā aquā. tegebat faciē suā
de sua cuculla. tantū ad pedes suos
intēdēs. Cōtigit at vt ipa hōā q̄bā
supueiret ad eū: a vidēs eū alō ge
p̄siderauit qd facēt. Et cū pueniss⁹
ad eū. dixit ei. Dic m abba vt q̄b te
gebas de cuculla faciē tuā a sic ad
aq̄bas ortū. Et dixit ei senex. Ne
viderent oculi mei arbores a occu
paret mēs mea ab ope suo in cō
sideracōe earū. **Ca. vi.**

Venit qdā senex ad
aliū senē: a cū loqrēt⁹ vnus ex eis
dixit. Ego mortu⁹ sūz hunc sclo. Al
ter vō dixit ei. Ne p̄fidasi temetip
so donec ex eas de corpe isto. Nā si
de te dicis q⁸ mortu⁹ es sathanas
at mortuus nō est. **Ca. vii.**

Dixit senex Dormiē
te te a surge te vel aliud qd faciēte
si fuerit de⁹ añ oculos tuos. in nul
lo te inimic⁹ poterit deterre. Et si ta
lis cogitatio māserit in hōie etiam
dei virtus manet in eo. **Ca. viij.**

Dicebāt de quoddā se
ne. q⁸ qñ ei cogitacōes sue bi
cebāt: dimitte hodie. cras penitere.
otra dicebat eis ille dicēs. Nō. s h
die penitētiā ago: crastino autē
fiat voluntas dñi. **Ca. ix.**

Dicebāt senes quia
tres sunt virtutes sathane ex q̄b⁹
pcedūt vniūsa p̄dā. p̄ma obliuio
onis. secūda negligētie. tertia ocul

piscencie. Et tunc si obliuio venerit
generat negligētiā. De negligētiā
cōcupiscentia nascit̃. De cōcupiscē
tia at̃ corruet l̃x. Si em̃ ita sobria
est mēs. vt obliuionē respuat. ad
negligentiā nō venit. Et si non ne
glere rit: cōcupiscentiā nō recipit. Si
vō cōcupiscentiā nō recipit: nūq̃
cabz opitulāte grā Christi. *ca. x.*

Hic qdā i cellis infū

tebat palmulas suas: et cum
se disset facē plectas: dicit ei cogi
tatio sua vt iret ad quēdā senē visi
tare eū. Et itē cogitās in semetip
so dicebat. Post paucos dies va
dā. Et dicebat ei cogitat⁹ su⁹. Si im
ber hēc morit⁹: qd faciā. Sed vade
modo: vt loq̃ris ei x̃p̃ est iuu tēp⁹
Et itē dixit intra se si nō ē mō tem
pus. Itē at̃ cogitauit dices. Sed
cū incidēs scirpū ad mattas sit tē
pus. Rursus dixit. Extendo palmu
las istas a tūc vado. Rursus dixit i
semetip̃o. Sed hodie bonū aere: fac
Et surgens reliq̃t palmas infusas
a tollēs melotē suā ibat. Erat at̃ se
nex qd am̃ vicinus ei vix p̃uidens.
Qui cū vidisset eū in impetu ābulā
tem: clamauit dices. Captiue. cap
tiue. vbi curris. Vei huc ad me.
Qui cū vīisset. dicit ei senex. Reuer
tere in cellā tuā. Ille at̃ se narrauit
ei fluctus quos p̃tulerat in cogita
cōibus suis: a ita reuersus est i cel
lā suā. Et cū in gressus fuisset in eā:
p̃strauit se a penitētiā egit. Hoc
facto: voce magna subito dēones
clamauerūt dicentes. Visti nos
monache: visti nos. Et facta est
matta ei⁹ supra quā iacebat: velut

ab igne et stulata dēones aut̃ velut
fumus exsternati sunt. Sicq̃ se di
dicit resutias eorū. *ca. xi.*

Dicebant de quodā

senē. qui moriebat̃ in Scythia cum
cūderūt frēs lectū ei⁹: a vestierūt
eū a ceperūt flere. Ille at̃ apuit ocu
los suos a risit. Et abiicit iterū ride
re. 1° etiā factū ē t̃tio. Qd cū vidis
sent frēs. rogauerūt eū dicentes
Dic nobis abba. q̃re nobis flētib⁹
tu ridēs. Et dixit eis. Primo risi q̃
vos timetis mortē. Secdo risi q̃ nō
estis pati. Tercō at̃ risi. q̃ ex labo
re ad req̃ez vado a vos ploratis. 1°
cū dixisset. statim vt pote mortu⁹ edu
xit oculos senex. *ca. xii.*

Venit aliqui frat̃ ma

nens in cella ad vnu de patribus.
a dixit ei q̃ cogitacōe sua affligē
tur. Et dixit ei senex. Tu picisti in
ferra ferramētū magnū. qd ē timor
dei. a accepisti in manu tenere aū
dineam ṽgā. hoc ē cogitacōes ma
las. Accipe g̃ tibi magis ignē. qd
est timor dei. a qñ tibi apprimat
cogitacō mala. velut calam⁹ igne
timoris dei cōburef. Neq̃ enim p̃e
ualet malicia aduersus eos q̃ ha
bēt timorem dei. *ca. xiii.*

Dixit qdā senū. Qu

lēm cooperiūtur oculi aialis tunc
circuit ad molendū. Si at̃ discōo
pertos habuerit oculos nō ambu
lat in circuitu mole. Sic enim a di
abolus. si occurrerit cooperire ocu
los hoīs. in oē peccatū hūiliat eū
Qz si illuati fuerint oculi ei⁹. faci
li⁹ potest effugere. *ca. xiiii.*

Dicebat senex qz in
mōte abbatis Anthōnī. cū
tōdes sedebāt septē tpe dātiloz.
qvn̄ ex eis abigebat volucres. Et
āt ibi senex q̄ in die q̄ euz dātilos
custodire otingebat clamabat di.
Discedite de intro male cogitacōes
a de foris aues. **Ca. xv.**

Dixit senex. Burgēs
mane dic ad semetip̄m. Labō cor
pus vt piscals: sobria esto aia vt
apphēdas hereditatez. **Ca. xvi.**

Hc dixit seni cuidā
nihil pugne video in corpore
meo. Et dixit ei senex. Tu sic es
hū q̄br gemina porta vt q̄cūq̄ de
siderat intret vñ voluerit in te a vñ
voluerit exeat a tu nō intelligis q̄ a
gūt. Nā si habueris ianuā clausē
tis eā: nec p̄miseris intrare p̄ eam
cogitacōes malas. tūc videb̄ stātes
a fois pugnātes adūsū te. **Ca. xvij.**

Vixit abbas Ammō
ad abbate Pastore: a dicit
ei. Si vado ad cellā vicinā ā si ille ab
me venerit p̄ aliqua r̄sione. vere
mur colloq̄ ad iuicē ne incurrat a
liq̄ incōpetēs fabulaz aliena a p̄
posito mōchi. Et dixit ei senex. Bñ
facis: necessariā em̄ h̄z iuuentus
custodiā. Dixit ei abbas Ammō.
Senes ḡ qd faciebant. Et dixit ei.
Iā senes p̄ficiētes atq̄ firmati: nō
debant in se aliud qd aut peregrī
nū in ore suo vt id loquerent̄. Et il
le dixit. Si ḡ sit necessitas cum vici
no loquendū: videtur tibi vt de sc̄p̄
tūis cū eo loquat̄ aut de verbis a

sententijs seniorū. Et dixit ei senex
Si nō potes tacere: bonū ē magis
vt de v̄bis seniorū loq̄ris. q̄ de sc̄p̄
tura. Periculū est em̄ non parū

Capituli. xvij.

Narrauit abbas

Cassian⁹. de quo dā sene i heremo
sedente. qz rogauerat de uz vt dona
ret ei ne dormitaret aliqñ. cū de spi
ritualib⁹ rebus sermo fieret: si āt
detrahit̄ aut ociosa verba eēnt
statim in somnū cōuerteretur. vt
nō huiusmodi venenū aures eius
exirent. Hic dicebat dyabolū
studiosū esse. vt mouēt hoīes ad
verba ociosa. ipugnatorē autem
totius doctrine spiritualis. Ad quā
rem hoc utebatur exemplo. Loqn̄
te inquit me aliquando de vtilitate
animarum ad quosdā fratres
tantum somno profundo occupa
ti sunt. vt nec palpebras oculorū
mouere potuissent. Ego autem vo
lens ostendere opus demoniacū
esse: ociosarū rerū verba itroduxi
ad que illi audientes a somno reli
cti sunt. Ego autē ingemiscēs dixi.
Vsq̄ nunc de celestibus rebus lo
q̄bamur et omnium vestrū oculi
somno grauissimo tenebantur:
quando autē sermo ociosus inue
tus est. omnes p̄mpti audire cepi
stis. Propter quod rogo fratres
carissimi: cognoscentes malignū de
monis opus esse attendite vobis
metip̄is: custodientes vos a som
no. quādo aliq̄ de spūalibus faci
tis vel auditis. **Ca. xix.**

Venerūt aliqui fr̄m

q̄dam temtantes Johānne breuē
q̄ nō dimittebat mentē suā diffū
di in cogitacōib⁹ seculi. neq̄ loq̄
bat causā mūdi hui⁹. Et dicūt ei.
Grās agim⁹ dō: q̄ mltū p̄huit isto
āno a rigat opetēt arbores palma
rū a bene incipiūt p̄ducere ramos
a inueniūt frēs q̄ solēt manuū su
arū opib⁹ occupari. Dicit ḡ eis ab
bas Iohs. Sic ēa q̄n spūscūs des
cēdit in corda s̄ctorū: uirescūt q̄
dāmōdō a innouant. a p̄ferunt fo
lia in timōre dī. **Ca. xx.**

Interrogarūt aliqu
abbatem situanū q̄dam dicentes
In qua conuersacōe opatus es
ut accipēs prudētiā istā. Et ille res
pondens dixit. Nūq̄ p̄misi in corde
meo cogitacōnem morari: que ex
acerbaret deum. **Ca. xxi.**

Dixit abbas Vperī
cūs cogitatio tua sp̄s sit i reg
no glōrī a cito in hereditatem acci
piēs illud. **Ca. xxii.**

Dixit senex frī cuidā
Done q̄ byabol⁹ est inimic⁹: a tu
dom⁹. Inimic⁹ ḡ nō cessat iactare
sup te q̄cqd sordidū iuenerit effū
dens in te vniuersas inuidias: tu
um est at nō negligere: ut p̄ncias
foras que iactauerat ille. Nam si
neglexeris replebitur tibi domus
sordibus a neq̄q̄ valebis intrare
in eam: s̄ ab initio que ille iactaue
rit tu eijce paulatim: a manebit do
mus tua mūda per gratiā christi.
Capitula xii partis.

Quod Maximī laboris sit deus si
ne cessatione orare. **Ca. i.**

De abbate Bessatione p̄m dieb⁹
Orate a quō aq̄ orādo ipetruit t. iij.

De expāsis manib⁹ orate abbate
Ioseph facti sunt digiti ei⁹ velut
p. lampades ignis. **ca. iij.**

Abbas Lucius quō oñberit esse
sine intermissione orābunt. **ca. iij.**

De quodā senē ad cuius orōnem
pluuia mor facta est. **ca. v.**

Ite de fratre cuius orōt ignis
ante deum ascendit. **ca. vi.**

De oīno cessem⁹ bonū facē qd pos
sumus q̄uis nō totū possit esse bo
nū qd facimus. **ca. vii.**

De quib⁹ a sedēs cū frīb⁹ a loquen
tes cētū a tres orōes fecit. **ca. viij.**

Animā nō nā a cogitacōib⁹ pui
gatā utēplacē orare posse. **ca. ix.**

A totam aliū iminēs p̄mpta sit
iugit s̄c orōnis defensio. **ca. x.**

Abbas Sysoy manibus expan
sis orans q̄tū etiā mente sustolle
retur ad sup̄erna. **Ca. xi.**

Quid valet assidua orō. **ca. xij.**

Nomō sit orandū. **ca. xij.**

Pars xij. De cōtinua orati
onē **Capituli primum**

Interrogauerūt
frēs abb⁹ Agathonez dī
cētēs Dī q̄vict⁹ i cōuersa
cōne plus h⁹ laboris. Et dixit eis
Ignoscite mī. q̄ puto nō eē aliū la
borē talē: q̄lē orāe deū dū em̄ volue
rit hō orare deū sp̄s inimici demones
festināt iterūpere orōnez eius scie
tes q̄ ex nulla re impediuntur nisi
p orōnem fusam ad deū. Siquidez
oēm aliū laborē. quem hō in cōn
uersacōe religiosa possit assump
serit: quāuis instant a tolerant a

gal! habz tñ a possidet aliquā tē
qez. Orō vsq ad vltimā ex halacō
nē opus habz magni etiamis ca. ij.

Narrauit abbas

Dulas q̄ fuit discipul⁹ abbis
Besarionis di. Vei aliquñ in cellaz
abbatis mei. a mnei eū stantē ad
orōez a man⁹ eius erat extēse in ca
lū. Per māsīt h⁹ faciens iugit. xliij
dies. Et p⁹ heremūit me a dixit. Seq̄
te me. Exeūtes p̄xim⁹ i heremū:
a cū sitirem dixi ei. Abba. sitio. Ille
at tollēs melotez discessit a me qñ
tū ē iact⁹ lapidib⁹: a fca orōe attulit
eā plenā aq̄. Et abulauim⁹ i citate
Lyco a venim⁹ ad abbate Johēm. a
salutātes eū. fecim⁹ orōem. Deitē
secētes ceperūt loq̄ de visione quā vi
derat. Dixit at abba. Bessarion q̄ exi
uit p̄ceptū a dñō vt destruat tēpla
Et factū ē sic: a destructa sūt. ca. iij.

Venit abbas Loth

Ad abbate Joseph a dixit ei
abbas Loth. Scdm̄ vultū meaz fa
cio modicā regulā. a puū ieiuniū
a orōem a meditacōem a q̄etē: a
scdm̄ vultū meā studio purgāe co
gitacōez meā. Quis ḡ de teo de cete
ro facit. Surgēs ḡ senex expandit
man⁹ suas i celū: a fca sūt digiti ei⁹
velut decē lapides ignis. Et dixit
ei. Si vis: effice tot⁹ sic ignis. ca. iij.

Venerūt aliquñ ad ab

bate Lucū i Innato mōchi
qdā q̄ dicebat. Eucbite h⁹ ē orato
res. a interrogauit eos senex di. Qs
ē opus manū vrāp. Et illi dixerūt.
Pos n̄ cōfigimus aliquñ opus ma
nuū: s̄ sic dicit apls sine infirmitate

nam⁹. Dicit eis senex. Et nō māduca
tis. Illi at dixerūt. Et tū māducam⁹
Et dicit eis. Qñ ḡ comeditis q̄s p̄ vo
bis orat. et iterū interrogauit eos
di. Nō dormitis. Et illi dixerūt. Dor
mimus. Et dicit eis senex. Cū dormi
tis q̄s p̄ vobis orat. Et n̄ iuenerūt
qd ad her cūderent ei. Et dixit eis.
Ignoscite m̄ frēs q̄ ecce nō facitis
sic dixistis ego at ostēdo vobis: q̄
opans manibus meis sine infirmit
sione oro. Sedeo ei iuuatē dō infūdēs
m̄ paucas palmulas: et facio ex
eis plectam a dico. Misere mei de
us scdm̄ magnā mīaz tuā. Et scdm̄
m̄ltitudinē miserationū tuaz dele
iniquitatē meā. Et dixit eis. Oratio ē
an nō. Et dixerūt ei. Et tū. Et ille dixit.
Qñ pmāsero tō die laborās a orās
facio plus minusue. sedecū nūmos
appono ex eis ad ostiū duos nūmos
a residuos māduco. Et q̄ accipit il
los duos denarios orat p̄ me. tpe q̄
ego māduco vl̄ dormio: atq̄ ita p̄
grām dei implet m̄ me qd scriptū
ē: Sine infirmitate orate. Ca. v.

Venit quidā senex

Aliquñ in montē sina. a cū exi
ret inde occurrat ei fr̄ in via a inge
mīscēs dicebat sem̄ illi. Affligimur
abba p̄p̄ ficitatē: q̄ nobis n̄ plu
it. Et dixit ei senex. Quare n̄ oratis
a rogatis dñm. Et ille dixit. et orō
nē faci⁹ a deprecamur assidue dñm
a n̄ pluit. et dixit senex. Credo: q̄
nō attēti⁹ oratis. Vis at scire q̄ ita
ē. Veni stem⁹ ad orōem piter et
extēdēs in celū manus orauit: et
statim pluuia descendit. Qs cū vidiss̄
fr̄ ille timuit a p̄cides adorauit

eum Senex at fugit illinc. Ca. vi.

Dixit abbas Isaac

q̄ p̄sbe p̄lus n̄ cū fieret aga
pes a fr̄es in ecclā comederet. a loq̄
ret sibi ad iuicē: ierepās eos dixit
Tacete fr̄es. Ego em̄ scio vnū fr̄ez
māducātē vobiscū a orōes ei⁹ ascen
dūt in sp̄ctu dei vt ignis. ca. vii.

Et dixit abbati Pas

tori Si dederō fr̄i meo medi
cū panis ā aliq̄b aliud: dē ones pol
lūt illud: vt videat ad placēduz
hoib⁹ fieri. Et dixit ei senex Et si ad
placēduz hoib⁹ fiat tale op⁹: nos
tū debem⁹ fr̄ib⁹ p̄bē q̄ eget. Dixit
at ei a pabolā talē. Duo hoies erāt
agricole bitantes in vna citate: a
vn⁹ ex eis seinās collegit pauca a
sordida. Ali⁹ at negligēs seinare:
ōmīno nihil collegit. Si ḡ fames fi
at q̄s duoz p̄t euadē. Et vnt f̄ il
le. Qui fecit quāuis pauc⁹ at q̄ im
mundū. Et dixit ei senex. Ita nos
seminemus pauca a si munda ne
famis t̄pe moriamur. viii.

Narrauerūt fratres

dicentes: q̄ venim⁹ aliqn̄ ad
q̄dā senex: a cū ex more scā fuiss⁹
oratio salutātes inuicē sedim⁹. Et
p̄l⁹ q̄ locuti sum⁹ cū discederem⁹ po
poscim⁹ vt fieret rurs⁹ orō. Dixit at
vn⁹ illoz seniorū ad nos. Quid ei⁹
Nō orastis. Et nos dixim⁹. Etia⁹ h̄
qn̄ itrauim⁹ p̄z. tūc ē scā orō. a ex
illa hora vsq̄ mō locuti sum⁹. Et
ille dixit Ignoscite m̄ fr̄es q̄ vobis
cū sedēs q̄dā f̄ a loq̄ns: cētū a tres
orōnes fecit. Hoc cū dixisset: facta
oracōe dimiserūt nos. ca. ix.

Dicebat q̄dā patrū

q̄ sic ip̄sibile ē vt videat q̄s in aq̄
turbība faciē suā: sic a aīa n̄h p̄nt
gata fuerit a cogitacōibus aliēis
ōtēplacē n̄ p̄t orāē dē. ca. x.

Dixit abbas euagri

us. Qñ cogitacō otraria i cor̄e re
nerit: noli alia p̄ alijs p̄ orationez
qrere. h̄ adūsus eū qui te ipuget
gladiū lacrimā acue. Ca. xi.

Dicebat de abbate

Sysoy. q̄ n̄ cito deponeret man⁹
suas qñ stabat ab oracōne: rapie
bat mēs eius i supiorib⁹. Si ḡ otn̄
gebat cū eo aliq̄e fr̄ez orāē. festi
nabāt cito deponē man⁹ suas: ne ra
peret mens eius a moreret. ca. xii.

Dicebāt aliq̄ senū q̄

assibua oratio cito corrigit
mentem. Ca. xiii.

Recogaūt abbatem

Machariū dicētes. Quō tēp⁹ ora
re dic̄ eis senex. Nō op⁹ ē mltū loq̄
m̄ orōe. h̄ extēdē manus fr̄eq̄et a
dicē. Dñe sic vls a sic scis: misere
mei. Si at istat bellū i aīo dicē Dñe
adiuuā: q̄ ip̄e scit q̄ expediūt a fac
mīaz nobiscū. Incipiūt capitula.

Quō abbas Ioseph docuerit i sul
cepcoe fratru esse letandū. ca. i.

Tem de eadem re. ca. ii.

De q̄dā sene q̄ sexies i die cū fr̄ib⁹
abueratibus p̄ caritate refecit. iii.

Quō abbas Moyses hospitāta
tis cā indidū soluerit ieiunū. iiii.

Quō abbas Pastor docet lingue
potius claudēdaz esse ianuā. ca. v.

De solitatio q̄ fr̄i dixit hospitali
tate suam esse regulam. **Ca. vi.**

De sene cui⁹ sapientia p̄ simpli
tate cordis miraculo pbat. **vii.**

Senex quidam non solens quoti
die refici quantaz caritatis vim do
cuerit esse. **Ca. viii.**

Quomodo Manichæus quidam
obsequio cuiusdam semis ad fidē
conuersus sit. **Ca. ix.**

Duabus mulieribus quidā dās
elemosinam qua dei dispensatione
vni parum a ali⁹ multum nolens
dederit. **Ca. x.**

De seculari q̄ q̄nto largior in fr̄ez
tanto ditior factus est. **ca. xi.**

De duobus monachis simul ha
bitantibus quorūvni pro largita
te quod daret accevit alteri pro
paritate defecit. **Ca. xii.**

An te vsuetam horā quidā mādu
rare compulsus placidus aliorum
voluntati consensit. **Ca. xiii.**

De quodā p̄sbitero qui frequē
faciēs elemosinas semel in obici⁹
tribuendo sue opinionis famam
maculauit. **Ca. xiiii.**

Pars t̄decia de hospitalitate.
Capitulu p̄mū.

Derreperunt
q̄dā de patribus
in Daneso ad ab
batez Joseph vt
eū requireret de sus
ceptione fr̄m: qui
supueniūt ad eos. si liceret illo tpe
vel fiducia cū his h̄ere vel leticiam
At ille anq̄ requireret eū. dic̄ disci
pulo suo. **Q**uod facit⁹ sum hodie fili
ne mireris. et posuit duo sedilia illi

q̄ venisset. vnū a dextris suis a vnū
a sinistris. et dixit eis. **S**edete. **E**t
ingress⁹ in cellulā suā: misit sibi ves
timēta corrupta a egress⁹ t̄nsit in
medio eorū. **E**t ingress⁹ iterū: misit
meliora q̄b̄ solebat die festi otiā
egress⁹ ad eos. **I**terū at ingress⁹ q̄
bianō vestimēto suo vestitus v̄it
a sedit int̄ eos. **I**lli at mirati sunt
a obstupuerūt p̄ hoc v̄bū. **E**t di
xit eis senex. **V**idistis q̄d feci. **Cū**
at illi anuiss̄ ent: dicit eis. et q̄d fe
ci. **D**icunt ei. **P**rimū vestimēto cor
rupto vsus es a postea alio melio
re. **A**it illis. **N**ūq̄d mutat⁹ suz ex il
lo in honesto: aut ex illo meliores
dicūt ei. **N**ō. **Q**uib⁹ senex ait. **S**icut
ego suz in v̄tr̄is p̄a sicut in p̄tiori ves
te in utat⁹ nō sum. nec sequenti le
sus: ita debem⁹ in frat̄z suscepōe
facere. sicut in euāgelio dñs loq̄t.
Pate q̄ sunt cesaris cesari: a q̄ sunt
dei deo. **N**ū ergo est presētia frat̄z
cū fiducia a leticia suscipiam⁹ eos:
quādo autē soli sumus op⁹ est vt
luctus a abstinentia maneat in no
bis. **I**lli v̄ro audientes que in cor
dib⁹ suis habebāt anteq̄ requi
rerent: glorificauerunt deum a leti
discesserunt. **Ca. ij.**

Dixit abbas Cassia
nus. q̄ venimus a Palestina in e
giptū ad quendā patrē. **E**t cū hos
pitalitatē nobis impendisset: inter
rogauimus eum. **Q**uare tēpore sus
cepōis fr̄m regulā ieiunij vestri n̄
custoditis: sicut sit in Palestina.
Et r̄ndens dixit. **I**eiunium semper
mecū est. vos autē semp hic tēnē
mecū nō possum. **E**t ieiuniū quidē
q̄uis vtilis et necessaria res sit in

nostra voluntate est Caritatis aut
plenitudo: lex dei erigit a nobis
Vn suscipiens in vobis Christus
debeo exhibere q caritatis sunt cu
oi sollicitudine. Cum autem dimise
ro vos: regulam ieiunij possum re
cupare: qm n pnt filij spsi ieiuna
re qdin cum illis est sponsus. Cuz
at ablati fuerit ab eis: tunc ex
sua potestate ieiunant. ca. iij.

Dixit iteru quisup:

q venim ad aliu senem: a fecit nos
gustare a hortabat nos iaz facia
tos adhuc sume abu. Et cu dixisse
q ia no possuz: ille int. Ego ia sup
uenietib diuersis frib series me
sa posui: a bu singulos hortor. eca
ego series m aducaui a adhuc esu
rio: tu vero semel manducans ita
faciatus es vt iam manducare no
possis. Capitulum. iij.

Datum est aliquando

In Sythi madatu: vt ieiunarēt il
la ebdomada. a facerēt sibi festiui
tate. Contigit at in ipa ebdomada
vt veniret ad abbate Moise frēs
qda ab Egipto. a fec eis modicu
pulmentu. a cu vidissent vicini fu
mu dixerūt derici ecce q illic ē. Ec
ce Moyses soluit madatu: a corit
apud se pulmentu. Illi at dixerūt:
Qn venerit loqmur ei nos. Scō aut
sabbato vidētes derici magnā co
nfratē abbatis Moyse: dicūt ei co
ra oi plebe. O abba Moyses mā
datu qdē hoim soluiti: s dei māda
ta fortiter alligasti. Ca. v.

Frater quidā venit
ad abbate Pastorez in scba ebdo

mada q dragētime: vt cogitacōes
dicet ei: atq in responsione ei in
ueniens requie dicit ei frater ille.
In modico ipediri habui ne veni
rem ad te hodie. Et dicit ei senex.
Quare. Et ille dixit. Metuebam ne
ppter quadagesimā mibi nō ape
riretur. Et int abbas Pastor. Nos
nō didicimus ianuā ligneaz dau
dere: sed mag lingue ianuā cupi

Frater quidā ad
qndā solitariū venit. Et cu egredere

tur ab eo dixit. Ignosce m abba.
q ipediri regulā tuā. Et ille rīs di
xit ei. Nea regula ē vt recipiā te i hol
pitalitate a cu pace dimittā. ca. vi.

Dicebāt de quodā

senem in Syria q iuxta viā he
reni habitabat: a hoc opus eius
erat. vt quacūq hora veniret mo
nachus de heremo. cum fiducia fa
ciebat eum reficere. Venit ergo a
liquando vnus solitarius a ille pe
tebat ab eo vt gustaret. Qui cum
nollet gustare dicens. ego ieiuno
contristatus senex dicit ei. Ne pre
termittas puerum tuum: obsecro
ne despicias me: sed veni oremus.
Ecce enim arbor est hic: cui curuā
ti genu a oranti indinata fuerit ip
sum sequamur. Curuauit ergo il
le solitarius genu in orationem. a
nihil factum est. Flexit autem se
nex ille qui eum suscepit genu.
a statim curuata est etiam arbor
illacum ipso. Quod cum vidissent
gausi sunt. a gratias egerunt dō
sp mirabilia facienti. Ca. viij.

Uenerunt aliqui duo

fratres ad quendam senem. Consuetudo autem erat semper: quotidie non manducare. Qui cum vidisset fratres gaudentes suscepit eos: et dixit. Ieiunium suam mercedem habet. et ite. Qui manducat propter caritatem. duo mandata implet. quia ipsam voluntatem delictorum mandatum implet reficiens fratres. **Ca. ix.**

Erat quidam senex in e

gypto habitans in deserto loco. Erat etiam alter longe ab eo. Manicheus: hic erat presbiter ex his quos ipsi vocant electos. Qui cum vellet pergere ad quendam eiusdem erroris hominem apprehendit eum non in loco illo in quo erat vir ille sanctus et orthodoxus et anxiebat volens pulsare et intrare et apertum eum manere sciebat enim quod cognosceret quod esset Manicheus. Et reuocabat a cogitatione sua: ne forte non acquiesceret suscipere eum. Compulsus tamen necessitate pulsauit. et aperies senex agnosces eum: suscepit cum hilaritate. et coegit eum orare. et reficiens eum collocauit ubi dormiret. Manicheus autem cogitans se nocte mirabatur dicens. Quomodo nulla suspicionem habet in me. **Ve** B dei seruus est: et surgens mane: cecidit ad pedes eius dei. Abba hodie orthodoxus sum. et non recedam a te. et deinceps remansit cum eo. **ca. x.**

Monachus quidam

habebat: accepit gratiam ministrum a deo: ut singulis indigentibus ministraret quod necessarium erat. Contigit autem aliquando in quodam loco ut faceret agapam ecce mulier quondam uenit ad eum ut acciperet induta reuerstis

mas res. Quam cum vidisset ita reuerstis rebus induta: impleuit manum ut daret ei multum. Clausa est autem manus eius et leuauit parum. Alia uero uenit ad eum reuerstis bene: et uidens vestes eius misit manum ut daret ei parum et aperta est manus eius et leuauit multum. et requisit de utrisque mulieribus illis et cognouit quod illa quae bonis vestibus utebatur de honestis mulieribus ad paupertatem uenerit: et quod per opinionem natalium suorum bonis fuerit rebus induta. illa uero alia accipienda reuerstis se reuerstis. **Ca. xi.**

Monachus quidam

habens fratrem secularem pauperem: et quicquid laborabat prebebat ei. Sed quantum ei ille prebebat tantum ille pauperior fiebat. Pergens autem monachus ille indicauit hunc quidam senem. Senex autem dixit ei. Si me vis audire nihil ultra prebeas illi sed dic ei. Si quoniam habui debi tibi. tu ergo modo labora et ex eo quod laboraueris prebe mihi. et quicquid tibi attulerit accipe ab eo et ubi scis peregrinum aut senem pauperem da illud: et roga eos ut orent pro te. Ille autem frater audiens haec fecit ita. et reuertens ad se illo seculari fratre locutus est ei. quemadmodum dixi erat senex: et discessit tristis. et ecce prima die tollens de orto minimum a olera attulit ei. Accipiens autem frater attulit semibus: et rogauit eos ut orarent pro eo. Qui cum accepissent benedictionem: reuersus est in domum suam. Postea uero attulit olera et tres panes et frater eius fecit sicut prius. et ostenta benedictione: ite discessit. **Tertio** ueniens attulit

multas expensas: a vinis et piscibus. Quod cum vidisset frater eius miratus est: et vocavit pauperes et refecit eos. Dicit autem ille seculari fratri suo. Non oportet habere aliquantos panes. Et ille dixit. Non domine: quoniam quando accipiebam aliquid a te velut ignis intravit in domum meam et consumebat illud. Nunc autem quando nihil a te accipio superabundo: et deus bene dixit me. Per gens autem frater: indicavit haec omnia que facta fuerant sibi. Et dixit ei senex. Nescis quod oportet monachum ignis esse: et ubi cuique ingreditur consumitur. Hoc autem utile est fratri tuo: ut de labore suo et oratione a sanctis viris accipiat: et ita benedictione consequens multiplicabitur eius labor.

Capitulum

xij.

Senex quidam cum alio fratre agebat communem vitam. Erat autem senex ille misericors. Contigit autem ut fieret fames et ceperunt quidam venire ad ostium eius: ut acciperent agapem. Senex autem omnibus venientibus ministrabat panem. Videns autem frater quod fiebat: dicit sibi. Da mihi partem meam de panibus: et quod vis fac de parte tua. Senex autem divisit panes: et faciebat more solito elemosinam de parte sua. Multi autem concurrebant ad senem: audientes quia omnibus daret. Videns autem deus propositum voluntatis eius: benedixit panes. Frater autem ille qui acceperat partem suam a nulli dabat: consump-

sit panes suos: et dixit sibi. Quomodo iam modicus est adhuc quod habeo de panibus meis abba. suscipe me ad communem vitam. Et dicit ei senex. Quomodo vis facio. Et ceperunt simul esse: et communiter vivere. Facta est iterum abundantia viduarum: et veniebant iterum indigentes ut acciperent agapem. Contigit autem una die: ut intraret frater ille et videret quia defecerunt panes. Venit autem et pauper postulans agapem. Senex vero dixit fratri illi. Da ei panes. Et dixit. Non habeo pater. Et dicit senex. Intrare quere. Ingressus autem frater attendit et vidit repositionem in qua panes haberi solebant repletam panibus. Quod cum vidisset timuit et tollens dedit pauperi: atque ita agnoscens fidem et virtutem senis: glorificavit deum super miraculo quod per senem fecerat: nec amplius se non habere dicebat.

Capitulum

xiii.

Solitarius quidam habitabat non longe a congregatione fratrum: operationes plurimas faciens. Contigit autem quosdam venire in monasterium illud ubi congregatio erat: et petentes ad solitarium illum: compulerunt eum extra horam manducare. Postea vero dixerunt ei fratres illi. Ne contristeris modo abba: Et ille respondit. Mea tristitia est si propria facio voluntatem. In hoc vero quod cum fratribus in caritate manum et extra horam non me contristat.

Capitulum

xiiii.

Dicebant quidā se
nū q̄ est quidā faciēs mltā
bona frēq̄nter a diabolo imittit
ei scrupulositate in animo de par
uis rebus. vt aliorum omnium q̄
fecit mercedem amittat. Sedente
autem me aliquando i Oxirinto a
pud quendam presbiterum qui
facebat multas elemosinas: con
tigit vt veniret quedam mulier
vidua postulans ab eo modicu
tritici: a dicit ei. Vade affer mobi
um: a mensuro tibi. Et attulit ei.
Ille autem mensurans ad manū
in odium ipsum: dicit ei. Maior ē.
Et fecit verecūdiam vidue illi. Cuz
vero discessisset vidua illa ego di
xi. Abba presbiter: mutuasti vi
dūe isti hoc triticum an non. Et il
le dixit. Non sed donauit ei. Ego ac
dixi. Si ergo totū gratis donasti:
quomodo in modico sic scrupulo
sus esse voluisti: a fecisti verecūdi
am mulieri.

Pars quarti lib. xiiij. de hospi
taliitate explicat feliciter.

Incipiunt capitula decime q̄
te partis.

De obedientia Marci scripto
ris capitulum primū.

De eodem qui iussus ad mattē
egredi clausis oculis eam saluta
uit. capitulum secūdu.

Quomodo obedientia cuiusdā
probata est qui precepto abba

tis filium suū in aquam mittere
voluit. ca. iij.

Qualiter discipulus cuiusdam
senis ad vicum missus: a tempta
tione rediit illesus. ca. iij.

De duobus fratribus quomo
do vnius obedientia magis appro
bata est q̄ alterius continentia.
capitulum. v.

De seculari Suetio qui filiū su
um misit in fornacem ardentem.
capitulum. vi.

De quatuor ordinibus deo serui
entū quorum vltimus vt meritis
sua gloria maior est apud deum
capitulum. vii.

De fratre messore quē demōes
nec recordatōe delictorū in despa
tione. nec merito: a memoria i elā
tione potuerūt abducere. ca. viij.

Abbas Dambo quatuor fratrum
merita diiudicans obedientiam
quarti maiore esse ceterorū virtuti
bus p̄nūciauit. ca. ix.

Ut qui obedientiā maiorib⁹ p
missimus voluntatibus etiā ap̄rijs
renūciemus. ca. x.

Ut subiectus si quis mādatorū
dei q̄ sibi rectū videt agere volue
rit. maioris imperiū voluntati sue
preponat. ca. xi.

De fratre qui p obedientiam
triennio rigans lignum ex arido
reddidit fructuosum. ca. xij.

Quod obediens monachus o
rans facile exauditur. quia cruci
fixum dominum imitatur. ca. xiiij.

Pars decima quarta Incip.
De obedientia. Capitulum. p.

Dicebāt de abba
te Siluano q̄ habuēt
in scythia discipulum

noīe marci: a b fuerit magne o
bediētie: quicq̄ etiam scriptor anti
qu⁹ erat. Diligebat autē eum se
nex ppter obediētiā suā. Habetat
autē a alios vnde cū discipulos: q̄
cōtristabant eo q̄ diligeret eum
plus illis. **Q**uā cū audissent vicini
q̄ plus eum ceteris discipulis
diligeret moleste tulerūt. Vna autē
die venerūt ad eū. Quos assumēs
se cū abbas Siluan⁹. egress⁹ ē de
cella sua: a cepit discipulorū suo
rum cellas pulsare dicens. Frater
opus te habeo. Et vn⁹ ex eis non
est eū secutus. Venit autē ad cellā
Marci: a pulsauit dicens Marce.
Ille at cū audisset vocē senis sta
tim exiuit foras: a misit eum ad
q̄dā ministeriū. Abbas at Sil
uanus dixit senib⁹. Vbi sūt cete
ri fratres. Et ingressus est cellas
Marci a iuenit quatermonē quē
eadē hora inchoauerat. in quo lit
teram o faciebat a audita vocē se
nis. nō fixit nec grauit calamū
vltra: vt ipleret a cluderet lram
quā in manu habebat. Et dixit
senes. Vere abba quē tu diligis
a nos diligim⁹: qm̄ deus diligit
eum. **Capitulu. ij.**

Venit aliquā mater
sup̄dicti Marci vt vidēt eū:
a habebat se cū plurimū obsequiū
Ab quā cū exisset senex. dixit ei il
la. Abba dic filio meo vt exeat
ad me a videā eū. Ingressus at se

nex dixit ei. Egrede: vt videat te
mater tua. Ille autē vestitus erat
sacco scisso a recōfuto pāmis: a ca
put atq̄ facies eius tincta fumo
a caligine coquine erat. Qui ppter
obediētiā abbatis egressus est
quidē h̄ clausit oculos suos a ita sa
lutauit matrē suā vel eos q̄ vene
rāt cū ipsa dicens. Sami estote. Et
nemo ex eis nec mater sua cogno
uit. q̄ ip̄e esset. Que itē misit ad
senē dicens Abba. mitte filiū meū
vt videā eum. Et dixit Marce. Nō
ne dixi tibi exi: vt videat te mater
tua. Et dixit Marce. Egressus sū
iuxta verbum tuū pater. verū tū
rogo te ne mihi vltra dica s illud
vt exeam: ne molebens tibi vide
ar esse. Et egressus senex dixit ma
tri eius. Ipse ē qui exiuit ad vos
a salutauit vos dicens: sami estote
Et cōsolatus est eam a ita discere
re fecit. **Capitulu. iij.**

Venit quidā ad ab
batē Sysoi theleuz. volens
fieri monach⁹ a interrogauit eū
senex. si quid haberet in seculo. Et
ille dixit. Dabo vnū filiū. Et bide
ei senex. Vade a iacta eū in flumē
a tūc efficiēris monach⁹. Qui cū
abisset p̄icere eū misit senex vnū
de fratrib⁹. qui phiberet eū. Qui
cū tenuisset iactare puerum: dicit
ei frater. Quiesce. Quid facis. Et
ille rēdit. Abbas in dixit. vt pro
ficiam eū. Et dixit ei fī. Sed itē
Abbas dixit ne p̄icias eū. Ille at
relinquēs filiū suū venit ad senē
a factus est pbatissimus mona
chus p obediētiā. **Capitulu. iij.**

Senex quidā solita

rius habuit quādam ministru
manentē in possessione. Contigit
autē semel. ut turbante ministro
deficerent necessaria sem. Et cū in
tercessisset tps a nō veniret mini
ster: defecerūt q̄ necessaria erant
sem ad victu q̄ oparetur mani
bus suis. Qui cū affligeret nō ha
bēdo q̄ laboraret neq̄ vñ vīuēt.
dixit discipulo suo. **V**is vadas
ad possessionē illam a vocēs nob
ministru q̄ solet que opus sunt
ministrae. Et ille rēdit. Q̄d intes
facio. Differēbat at̄ adhuc senex
nō presumēs mittere fratrem. Et
cū diu sustineret a tribularentur
nō veniente ministro illo dixit ite
rū senex ad discipulū suū. Vis ire
vsq̄ ad possessionem a adducere
eū. Et ille rēdit. Quod vis facio.
Timebat etiam a discipulus ille
descendere ad possessionem ne scā
dalizaretur aliū. sed ne inobedi
ens eēt patri. acquieuit abire. Di
xit at̄ ei senex. Vade a credo in de
um patru meorū. q̄ proteget
te ab omni temptatione. Et facta
oratione: direxit eum. Veniēs at̄
frater in possessionem requisiuit
vbi maneret minister ille a mue
nit hospiciū eius. Contigerat at̄
eum cū suis omnibus ad memo
riam parentum suorum extra pos
sessionē: venire: excepta vna filia
eius. Que cum pullantem frēm
illum audisset venit ad ostiū a
aperuit ei. Et cum interrogaret eā
de patre suo: illa hortata est eum
ut intraret hospiciū: simul etiā

et trahēbat eum. Ille vero non a
quiescebat intrare. Sed cum diu
eū traheret: p̄ualuit introducere
eū ad se. Et cōpleta est eū: a cepit
eū illicitare ad cōmixture corpis
sui. Ille at̄ vidēs se trahi ad luxu
riā. a cogitationibus cōfundi: in
gemiscēs clamauit ad deū dicens.
Dñe. p̄pter orōes patris mei libe
ra me in ista hora. Et cū hoc dixis
set: subito inuētus est ad flumen
p̄gens ad monasteriū. a reuēsus
est ille sus ad abbate suū. ca. v.

Duo carnales frēs

venērūt habitare in quodā
monasterio ex q̄bus vn⁹ erat p̄
clare otinentie. alter vero obediē
tie magne. cui dicebat p̄ fac hoc
a faciebat a fac illud a faciebat.
De qua re magnā opimionem in
monasterio hēbat: q̄ ita obediēs
existebat. Pūctus est at̄ inuidie
mucrone frater eius ille cōtinēs
aduersus eū a dixit in semetipso
Ego probo istū si habet obediētiā
Et accedens ad patrem monaste
rii: dixit ei. Dimitte meū fratrem
meū. vt eamus alicubi a dimisit
eos abbas ire. Et assumēs eū ille
frater abstīnēs: voluit temptare
eum. Et cum venissent ad flumen
vbi erat multitudo crocodrillonū
dixit ei. Descēde in flumē: a transi.
Et ille mor descēdit. Venerūt au
tē crocodrilli a lingeāt corpus
eius: in nullo ledētes eum. Q̄d cū
vidisset fr̄ eius: dixit ei. Ascēde de
flumine. Et cū iter agerent: iuene
rūt corp⁹ inhumatū iacēs in via.
Et dixit abstīnēs ille ad frēm suū

Si habuisssem aliquis venturi: ut
iactarem? super istud corpus? Et cum
dixisset ille obediens fateri dixit. Magis o-
rem? et forsitan resurget. Et stan-
tes ad orationem atque orationes inter se:
surrexit mortuus ille. Quo facto gla-
rius est abstinentes fateri dixit. Pro conti-
nentia mea suscitatus est mortuus? R.
Omnia autem hec revelavit deus abba-
ti monasterii eorum qui glorie temptave-
rat fratrem suum de cocrobrillis: et
quo suscitatus est mortuus ille. Et cum
venissent in monasterium. Dixit abbas
abstinenti fratri illi. Quare ita feci-
sti fratri tuo? Ecce tu per obiam e-
ius mortuus ille surrexit. **Ca. vi.**

Alter quidam secula-
ris vite. huius tres filios renun-
ciavit seculo et venit ad monasterium:
relinquens filios suos in civitate. Et
cum fecisset tres annos in monasterio
ceperunt ei cogitationes sue filios ad
memoriam frequenter adducere et tri-
stari per eis valde. Neque enim dixe-
rat abbati se filios habere. Vides autem
abbas cum tristis dixit ei. Quid ha-
bes quod tristis es? Et narrauit ei.
quod tres filios habet in civitate: et quod
vellet eos ad monasterium eius ad-
ducere. Precepit autem abbas. ut ad-
duceret eos. Qui cum perisset ad ci-
uitatem: inuenit duos ex eis iam esse de-
finitos: unum vero solum remansisse.
Quem assumens venit ad monasterium
eum: et regrens abbatem non eum inue-
nit illic. Interrogauit autem fratres ubi
esset abbas. Et illi dixerunt. Ad pi-
strinum pergit. Ille vero tollens filium
suum quem abdukerat: abiit in pistri-
num. Et videns eum abbas remeantem

salutauit et tenens infantem quem ad-
duxerat amplexatus eum osculabatur
dixitque patri eius. Amas eum? Et ille re-
dit. Etiam Et rursum dixit ei. Quid di-
ligis eum? Redit. Etiam. Nec cum audisset
abbas dixit ei. Tolle ergo si amas
eum et mitte in furnum sic modo dum ardet
furnus? Et tenens eum pater suus iactauit eum
in furnum ardente. Stetit autem furnus factus
et velut ros. Ex quo reacquirit gloriam
in tempore illo quemadmodum Abraham

patriarcha **Ca. vii.**

Dixit quidam senex

quod si quod ad obedientiam patris spiritualis
animam dederit maiorem mercedem habet quam
ille qui in hominum solo accesserit. Dice-
bat autem quod narrauerit aliquis primus vi-
disse se quatuor ordines in celo quod per
mundo erat hominum infernorum deo gra-
tias agentium. Sed de eorum quod hospitali-
tate sedant et huic ista a ministrant.
Eorum vero in solitudine consilium a non
visum homines. Quod autem eorum quod per obe-
dientiam spiritualibus patribus se subiungunt
propter deum. Vnde autem autem ordo obedientium
totum aurea et multo maiorem quam alii
gloriam habebant. Ego autem dixi ei. quod in
ondebat omnia hec. Quod iste ordo qui
per maiorem quam alii gloriam habet. Et
ille respondens dixit mihi. quod quod hospitalita-
te sedatur secundum propriam voluntatem idip-
sum faciunt. filii qui in homine se rele-
gant arbitrio suo de seculo recesserunt.
Vnde autem ordo qui se ad obedientiam de-
dit omnes voluntates suas abiciens per-
det ad deum et ad iustionem spiritualis
patris. propter eam maiorem gloriam per ali-
is habet. Quia propter omnia filii. homo obedientia
est qui propter deum fit. Interdixit ergo filii vni-
tis habet aliquis ex parte vestigium. Obe-

Obedientia salus est omnium fidelium. Obedientia genitricis est omnium christi. Obedientia inuenerit est regnum celorum. Obedientia est celos apertus et homines de terra leuans. Obedientia cohabitabitur est angelorum. Obedientia secundum omnem cibum est. Ex hac ei lactati sunt: et per hac ad perfectionem uenerunt. ca. viij.

Frater quidam de scythia

Thiuaens ad messem applicuit ad quendam senem magnam dicit ei. Dic mihi Abba quid faciam perges ad metendum. Dixit ei senex. Si tibi dixerero acquiescis mihi. Respondit frater. Etiam obediens tibi. Et dixit ei senex. Si mihi acquiescis: surge uade renuntia messiom huic et ego dico tibi quid facias. Ille autem frater renuntiavit messure et uenit ad senem. Dixit autem ei senex. Intra in cellam tuam et fac quinquaginta dies continuos seculum comedens in die panem tuum saleque in dico tibi aliam rem. Et fecit sic. Et rursus uenit ad senem. Senex autem sciens quod uicoparius esset dixit ei quod oporteat eum esse in cella sua. Et descendens frater ille in cellam suam prostrauit se prius in terram tres dies et tres noctes. plorans in conspectu dei. Post hec cum diceret ei cogitationes sue exaltatorem magnos faceret: ipse temperans uicia cogitationum suarum humiliter euocabat culpas suas in conspectu suo dicens. Et ubi sunt omnia illa peccata mea que feci. Si autem iterum in cogitatione ei descendebat quod multum neglexerit de mandatis dei dicebat et ipse intra se. Sed exhibeo primum fructum deo meo quod credo quod faciet mecum misericordiam suam. Hoc igitur modo euincens spiritum ma-

lum cogitationum: postea apparuit ei in uisibilis deus dicens. Turbati sumus a te. Et dixit eis. Quare. Et dixerunt ei. Si te exaltatorem recurris ad humilitatem: si uero nos te humiliaueris: tu te erigis in altum. ca. ix.

Venerunt aliqui quatuor

fratres de scythia ad abbatem Paulum. ueluti pellicis tunicis: et inducunt unum quicumque eorum uirtutem alterum non possit eo de quo loquebatur. Unum namque ex eis ieiunabat multum alter uero nihil possidebat. tertius autem habebat plurimam caritatem. De quo etiam dicebant: quod uiginti duos annos habet in obedientia permanens seniorum. Respondit autem eis abbas Paulus. Dico uobis. quod istius uirtutis maior est quam ceterorum: quoniam unum quicumque uelut uirtutem possidet quam uoluntate propria retinuit: hic autem uoluntatem suam abiciens: aliene se uoluntati seruum fecit. Tales ei uiri confestim oves sunt: si usque ad finem ita permanserint. ca. x.

Dixit sancta Bincletice

quod in congregatione manentes cumilibet continent obedientiam: magis preponimus: quam continentiam arrogantiis habere: obedientiam autem humilitatem congruam pollicetur. Dixit iterum que super pra. Oportet nos cum discretione animam gubernare. et in congregatione manentes non que nostra sunt querere: neque seruare proprie uoluntati: quoniam uelut exilio relegantes nos tradidimus unum secundum fidem patriam: rebus secularibus alienati. Unde ergo egressi sumus: nihil ulterius requiramus. Illic ei gloriam habuimus: illic ab-

datam ciborum: hic autem etiam panis
ipsius inopiam. **Ca. xi.**

Senes dicebant: quia

si habet quis in aliquo fidei: et
tradit se ei ad subiectionem: non debet
tendere in mandatis dei: sed per suum
spirituali omnivoluntate suam committere.
quod illi per omnia obediens: non per am
incurrit apud deum. **Ca. xij.**

Narraverunt de ab

bate Iohanne brevis stature:
quod preerat ad quendam senem thebeum ge
neris. omorantem in scythia: qui se de
bat in hemoro. Tollens autem aliquando ab
bas eius lignum sic cum platanum: et di
xit ei. Per singulos dies mitte ei
ad pedes eius lagenam aquam: donec fra
tre faciat. Erat autem longe ab eis aqua:
ita ut a sero pergeret. et mane veniret
Post tres autem annos vivit lignum
illud: et fructum fecit. Sumens autem
ex fructu eius senex. attulit ad ec
clesiam: et dixit fratribus. Accipite: et
manducate fructum obis. **Ca. xiiij.**

Dixit abbas yperi

ci: quod misterium monachi est obe
dientia. quam qui possidet quicquid possidet
ex auditu et cum fiducia crucifixus as
tabit. Item sic dominus venit ad crucem
factus. scilicet obediens usque ad mortem.

Incipiunt capitula decemquingentesimo

Unus contentio Arsenii
et fratrum illorum pro paucita
te caritatis ei non mittendo et illi indigni
non se esse qui acciperet deplorando. **ca. v.**

Quod abbas Anub docuerit nos
nec trifida consilia debent turbari
nec penitentibus esse inplacabiles. **c. ii.**

Quam humilis abbas Amos etiam muli

ti assenserit se factum esse. **ca. iij.**

Repleti de episcopo qui vocabatur Affus quod
quantum humano destituimur auxilio
tamen domino subleuamur auxilio. **c. iij.**

De filia cuiusdam premarie deomaca
monacho cuiusdam alapa dante cuius hu
militate saluata est. **ca. v.**

Abbas Serapion qui humilis disci
puli suum sibi pretulit. **ca. vi.**

Monachum esse non posse aliquem nisi
concultum ab omnibus. **ca. viij.**

Ubi Zacharias monachos ostendit
optimus esse tace cui abbas Iustinus
dedaravit celum apertum. **ca. viij.**

Quod humilitate abbas theodoros mi
sterium sacri altaris reusauerit. **c. ix.**

De Melchisedech inter fratres orta quod
ratione quibus vis abbas Copres
eorum soluerit conventum. **ca. x.**

Abbas Macharius falso ipse i
uriam patientem sustinuit et veritate
manifestata fauore populi humili
ter dedimavit. **ca. xi.**

Quod eadem Machario diabolus oc
currens sola eius humilitate se per
fessus est superari. **ca. xij.**

Abbas Moyses pro sacri ordi
s consecrationem foras expulsus quibus
verbis seipsum desperavit. **ca. xiiij.**

Ut qui novus ad conversionem venerit
per mensuram sue infirmitatis accedat
ca. xiiij. **dis. ca. xv.**

Quod humilitate ad artem vite asce
Quare abbas Alon laudari se
a fratribus audires tacuerit. **ca. xvi.**

Quod Agatho ab hac iunior non
abbatis sua premerit taciturnita
te. **ca. xvij.**

Quod abbas Pastorsibus semis al
terius laudabilis per quod suum esse in di
cauerit. **ca. xvij.**

120
Quod quidam fratres duorum sententiarum
et alterius obedientiam alterius humilitate
laudabiliter expostulerunt. c. xix.
ubi humilitas publicam et mansuetu-
dinem moysi nobis proponit imitanda. c. xx.

Quod de senes quidam ne per virtutibus
extollerentur humiliaverunt. ca. xxi.

Quod humilitas sit ignis delinquenti
qui ille veniam petit. ca. xxii.

Ut quis secat semetipsum replendet
non hominem. ca. xxiii. **I**tem. ca. xxiiii.

Humilis secat semetipsum sicut
ipse qui sit humilitas malefactoribus
bona retribuere. ca. xxv.

Fratres quidam a mese participatione ex-
pulsus qui humilis se cani comparave-
rit. ca. xxvi.

Quod de omni quidam per humile senis
insum curatus sit. ca. xxvii.

Quod cogitatio cordis peccatoribus dete-
rior se esse indicantis soluit unum
sa delicta. ca. xxviii.

Quod via humilitatis veraciter teneat
qui non aliena sed propria per peccata considerat.
ca. xxix.

Sine humilitate homines non posse sal-
vanda esse ostendit dominorum ob-
servacionis appetitum. ca. xxx.

Saluandum esse qui patienter abusa tu-
lerit. ca. xxxi.

Quod quidam senes qui sermonem scripturarum
meruit discere per angelum. c. xxxii.

Quod frater qui semetipsum qui viciosum ac-
cusans factus dimittit miraculo inno-
ces inuentus est. ca. xxxiii.

Quod frater humilitas de omni fuisse
vitae auctor. c. xxxiv.

Non facile credendum etiam si veraciter
angelus appuerit. ca. xxxv.

Quod senes qui clausi oculi vacue fecit
diabolus iactant se per se. c. xxxvi.

Ter de senes filii causa tractata. c. xxxvii.

Dodria seis ad fratrem qui satisfecit
locum apud alium inire non potuit. c. 39.

Quod versutia diaboli qui duos ger-
manos separare voluit humilitate in-
moris fratris enervata et sacerdos
idolorum conversus sit. ca. xl.

Ubi beatus Antonius profunda
dei iudicio servituti prohibet. c. xli.

Quam humiliter beatus Arsenius
celsitudinem egypti semis sue scire
preulerit. ca. xlii.

Verba seis qui statum beati Antonii
assequi nequerit et qui antiquis magis
diabolus persecutus sit quam modernis.
c. xliii. metipsum statuerit. c. xliii.

Quod abbe Rectoris qui humilia de se
melius esse quae videtur humilitate quam
vincere cum superbia. ca. xlv.

Ter diffinitio seis apud semetipsum ne
quis preferat se esse mistro suo. c. xlv.

Quando septimus tunc potissimum
humiliari nos debere. c. xlv.

Quam naturae beatus Arsenius sepa-
tus sit a discipulis suis et quanta etiam in
morte tenuerit humilitatem. c. xlvii.

Narratio abbis Daniel de gloria
et a beatitudine beati Arsenii. ca. xlviii.

Quod quis se preferat alteri. ca. l.

Quod beatus Antonius abbatem Jo-
seph solus scripturas scire predica-
vit qui se nescire confessus est. ca. li.

Quod abbe Sydoi cuius humilitas si-
lentio fratres edificati sunt. ca. lii.

Ubi demoniacus semis maxilla per-
cutiens purgatus est. ca. liii.

Quod beatus humilis de omnes obuiat. liii.

Beatum esse non tam angelos quam pec-
cata propria se inspiciente. ca. lv.

Pars decima quinta. Incipit
De humilitate Capitulum primum

Dicebāt senes qđ de

derit qđā aliqn̄ in scythia
trib⁹ paucas caricas: et p hoc qđ
pauce erāt: n̄ tñsmiserūt ex eis ab
bati Arsenio: ne velut iuriā patē
tur. Ille at cū hoc audisset: nō est
egress⁹ iux̄ morē ad op⁹ dei cū frī
b⁹ celebrandū dī. Excoicatis me
ut nō in daretis eulogiā quā tñs
misit dñs frīb⁹: ex qđ ego n̄ fui dī
gn⁹ accipe. Qđ cū audissent: edifi
cati sūt i hūilitate semis. Et vadēs
p̄sbiē. portauit ei de caricis illi: et
adduxit eū in cōgregacōez gaudē
tē. Dicebāt at de eo: qđ nō potat
p̄lēdē modū cōsacōis ei⁹. ca. ij.

Narrauit abbas

Jobes: qđ abbas Anub a
abb pastor a residui frēs eoz ex
vtero vno nati: mōchi fuerūt in
scythia Et qñ illuc vīt gēs mazi
coz. a desolauerūt loci ipsū p̄mū
discesserūt illinc i locū qđ vocat the
renuthi donec deliberarēt vbi ha
bitare deberēt: māsērūtqđ illic i tē
plo qđā antiq̄ paucos dies Dix
it at abbas Anub abbi Pastori
Oñde caritatē tua frēs tua a singu
li seorsū habitem⁹: a n̄ veniam⁹
ad nos iuicē ebδōda hac. Et rñdic
abbas pastor. Faciam⁹ qđ vis.
Et fecerūt sic. Erat aut ibi in tēplo
statua lapidea a surgebat mane
quotidie abbas Anub a faciē sta
tue illi⁹ lapidabat: vesp̄e at dice
bat Vḡse m̄ Et tō ebdomada ita
fecit. Die at sabbi occurrerūt sibi i
uicē: a dixit abbas Pastor abba
ti Anub Vidi te Abba ebdoma

da ista lapidatē faciē statue h⁹ a
itez p̄mā agētez apđ eā. Fidel
at hō hec n̄ facit. Et vīt senex Dāc
rē ego p̄p̄tos feci Qñ me vidistis
lapidatē faciē statue h⁹. ne locu
ta ē ne furijte. Sūt abbas Pastor
Rō Et dixit abbi Anub Itez qñ a
pub eā p̄mā egi. ne turbata ē.
ne dixit n̄ i ḡs cor. Et vīt abbas pa
stor. Rō Et ille dixit. Ergo a nos qđ
sum⁹ septē frēs si vultis vt mane
am⁹ sūt efficiamur velut statua
heci qđ cōtūelīs affecta n̄ p̄turbat
Si at n̄ vultis ita fieri: ecce q̄tuor i
gressus sunt tēpli hui⁹ vn⁹ qđsqđ
vult exeat a qđ vult vadat. Illi at
hec audietes: p̄strauerūt se in trā
a dixerūt abbi Anub. Quō iubes
p̄ ita fiat. Obediem⁹ qđ dixeris
nobis. P̄ea vō retulit nobis ab
bas Pastor dicens qđ mansim⁹ sūt
oē tps vite n̄re: opantes a facien
tes oia sū vbi semis. qđ dixistis no
bis. Cōstituit at vnū ex nobis dī
sp̄satorē: qđ qđcūqđ nobis appo
sisset: comedebam⁹. Impossibile ei
erat: vt dicēt aliq̄s ex nobis affer
aliud. aut diceret nolo istud man
ducare. Sic trāsiim⁹ oē tps vite
n̄re cuz quiete a pace. Ca. iij.

Dicebāt de abbate

Ammōe. qđ veneit qđā petē
tes vt iudicāet m̄ eos. Senex at
dissilabat Et ecce qđā mulier ad
aliā iux̄ se stantē m̄lietē dicebat
Senex iste fatu⁹ Audiuīt at eaz
senex a vocās illā ad se: dixit illi.
Quōs putas labores sustinui i so
litudinē dñi vt acq̄rerē fatuitatē
istā a p̄p̄ te eā bodie amissur⁹ sū.

Capitulum. iiii.

Narrauerit de epō

citatis q̄ vocat̄ Oxirincū noie Af
fus. q̄ cū eēt mōch⁹ nis dure tra
dauerit vitā suā s; cū fact⁹ fuiss;
ep̄s: voluit ip̄a duriciā vti i citate
quā i hēmo habuerat a n̄ puālu
it. Idcirco p̄stravit se i ospai dñi
di. Putas ne dñe p̄p̄ ep̄acū discer
sit a me grā tua. Et reuelatū ē ei
q̄ n̄: s; q̄ tūc solitudo eāt a cū nō
eēt hō de⁹ susceptor eāt tu⁹ nō at h
i seculo es vbi hoies auxiliāe tui. v

Dixit abbas Dani

el q̄ eāt i babilonia filia cu
lus dā p̄marij dñomū hñs. Di ac
diligebat q̄ndā mōchū. q̄ dixit
ei. Nō p̄t curare filiā tuā n̄ q̄s sci
o solitarios a si preperis ad eos a
rogaueris eos tū n̄ acq̄s cūt facē
p̄p̄ hūilitatē s; h^o faciem⁹. Rñ ve
niūt afferētes venalia q̄ opant.
dicite vos emē velle q̄ vēdūt a duz
venerit i domū p̄tū accepturi di
cem⁹ eis vt faciāt oōez a credo q̄
saluabit filia tua. Sūtes ḡ i pla
tea: iuuenit vnū discipulū senū se
dē vt vēderet sportellas suas. Et
tulit eū secū i domū vt q̄i p̄ciū
sportay acciperet. Et cū itass; mō
ch⁹ ille i domū vēit puella illa q̄ a
dñomo vxabat a mox dedit ala
pā mōcho illi. Ille at̄ cūtit ei a ali
am maxillā fm̄ dñi p̄ceptū. De
mō at̄ coact⁹ damare cepit. O vio
lētia mandatorū iesu xpi expellet
me hinc. Et statim mūdāta ē puel
la illa. Cū ac remisset ad senes mō
ch⁹ ille idicauit eis q̄s factū fueāt
Et glorificauerūt deū a dixerūt. cō

stetudo ē diabolice supbie hūilita
te mādatorū dei coreuere. **Ca. vi.**

Dixit abbas serapio: q̄ mē
tos labores corpales p̄p̄
fili⁹ me⁹. Zacharias fecit a n̄ pue
m ad mēsurā hūilitatis a tacitue

Hmitatis eius. **Ca. vii.**
Abbas Moyses dixit fr̄i Za
charie. Dic m̄ q̄s faciā. Ille at̄ hoc
audies iactauit se p̄n⁹ m̄ trā ad
petes ei⁹ di. Tu me interrogas p̄c
dixit at̄ ei senex. Crede m̄ fili Za
charia q̄ vidi sp̄m̄ scm̄ descēdēte i
te: a p̄p̄ea opellor interrogare te.
Tūc tollēs Zacharias cucullā
suā de capite: misit illā s; pedib⁹
fuis: a oculās dixit. Nisi ita ocul
cat⁹ fuit hō: n̄ p̄t mōch⁹ eē. **evij.**

Dixit abbas Pastor: a mē
rogauit abb⁹ Moyses fr̄em
Zachariā tpe quo moriebat⁹ d.
Quid iubes. Et ille dixit ei. Nihil
meli⁹ q̄ tacere p̄. Et dixit ei. Vex
ē fili. tace. Ergo hora mortis eius
sedēs abbas. Phido⁹ respexit in
celum a dixit. Letare letare fili mi
Zacharia: q̄ apte sūt tibi ianue
regni celoy. **Ca. ix.**

Dicebat de abbate Theodoro
q̄ cū fact⁹ fuiss; diacon⁹ i scythi
a n̄ acq̄scebāt mistrac⁹ s; huc at
q̄ illuc fugiebat. Et itez senes ad
ducebāt eū dicentes. Nō dēlinq̄s
misteriū tuū. Dixit aut̄ eis abbas
Theodor⁹. Dimitte me. a de p̄cor
deū: a si oñderit m̄ q̄ debeo stare
i loco misterij h^o facio. Et dū de
p̄care⁹ dñm. dicebat. Si volūtas
tua ē dñe. vt stē i h^o misterio do
mōstra m̄. Et oñsa ē ei colūna i ḡs
de tra vsq̄ ad celū a vox sonuit d. Si

potēs fieri ut colūna hēc: vādē mī
nistra. Ille at̄ audiens: statuit a
pub se nullatenus acq̄escere. Quī
cū venisset ad eccliam: p̄mā mege
rūt apud eū frēs dicētes. Si non
vis mīstrare: vel calicē tene. Et n̄
acq̄euit dicēs Si me non d̄ iūcti
tis: discēdo de loco isto. Et ita re
cesserūt ab eo. **Ca. p.**

Collecti sunt aliqui

frēs q̄ habitabāt in scythia et
p̄t̄t̄ in se q̄rere de melchisedech
sacerdote Obliti sūt at̄ vōre abbat̄
Coprotem Postea vero vocantes
eū. interrogauerūt eū de eadē q̄st̄i
one. Ille ac tunc tertio os suū
dixit Ve tibi Copres. q̄ q̄ mādā
uit tibi de? ut facerēs derelicti. et
q̄a te nō requirit illa scrutari p̄su
mis. Hec audientes frēs. fugerūt
singuli in cellas suas. **Ca. xi.**

Introgat̄ abbas ma
chari⁹ p̄ qua cā in scythia habi
tauerit dixit. Q̄n erā iuuenis et se
debā in cella mea in egipto. tene
rūt et fecerūt me clericū in vico. Et cū
nollē acq̄escē ad mīstrādū. fugi
ad locū aliū. Et venit ad me q̄daz
secularis hō h̄vita religiosus. et
tollebat a me op⁹ q̄d fecisset: ma
nib⁹ meis et mīstrabat mī q̄ ncārī
a erāt Cōtingit at̄ tēptatē diabolo
ut vgo q̄dā in vico illo viciata et q̄
dā iuvene in lapsū cadēt et cū in
vtero h̄ie cepisset. interrogata q̄s
eēt de quo in vtero h̄iet illa dice
bat. q̄ hic solitari⁹ qui mecum
dormiuit. Exiēs at̄ de vico illo
op̄prehēderūt me et adduxerūt ad

viciā appēderūt in collo meo ca
catos et ollas et anfas vasorū et mī
serūt me circuire in vico illo p̄viciā;
cedētes atq̄ dicētes. Dic mōch⁹
corrupit filiā nrām tollite tollite
eū. Et ceciderūt me pene vsq̄ ad mor
tē. Sapientes at̄ q̄dā senū dixit.
Q̄d m̄ cedetis mōchū istū pegrī
nū. Ille at̄ q̄ m̄ solebat mīstrare
ncārīa: se q̄bat̄ retro cū verecūdiā
Et m̄ eē ip̄sū cū otuēlijs mltis af
fecerūt dicētes. Ecce solitari⁹ mōa
ch⁹ cui tu testificaberis q̄d fecit. Et
dixerūt pntes puelle illi⁹: q̄ nō di
mittim⁹ eū: donec fideiuss̄ oēs p̄be
at q̄ pascat eā. Et dixi illi qui m̄
mīstrare solebat et debi fide. Et re
t̄sus sū in cellā meā: et debi ei q̄n
tas habui sportellas d. Vēde eas
et da illi mulierī mee manducare
Dicebā at̄ i aīo meo Machari.
ecce iuuenisti tibi mulierē op⁹tēs
mō apli⁹ laborare ut pascas eā Et
opabar nō solū in die: s̄ et iā in o
de: et trāsmittēbā ei Cū at̄ veniss̄
tp̄us infelici illi ut parerēt: traxit
p̄lmos dies in dolore: et n̄ piebat.
Dixit ḡ ei Quid ē hoc? Et illa dix
it Scio q̄re t̄r̄q̄or dū Et interroga
ta a pntib⁹ suis q̄rerūt. Quia illi
mōcho crimē ip̄sū fallēs iplia
ui eū cū ip̄se n̄ h̄eat cām: s̄ iuuenis
ille talip̄e meū dormiuit: et h̄o fe
cit. Audiēs at̄ vba h̄c mīster me
us gaudēs venit ad me et dixit q̄
n̄ potuit parere puella illa donec
p̄fiteret q̄ tu nullā cām in oceptu
ei⁹ habuisses et q̄ mētita sit adū
sū te Et ecce oēs hitatores vici illi
us volūt venire huc ad cellas tuas
glorificari deū: p̄māz ap̄d te adū

ti. Ego at audies ista a ministro
meo: ne affligeret me hoies. fur
terea fugi huc in Scythi. Et hoc
est pncipiū cause. ppter quā hā
bitare cepi. **Capitulu. xij.**

Preteriens aliqui p
diā abbas Machariā a pa
lute ad cellā suā reuētes portabat
palmas. Et ecce occurrit ei diabo
l' in via cū falce messoria. Voluit
āt eū pcutere cū falce illa: s' nō po
tuit. Et dixit ei Multas violētiās
patior a te Machari: q' nō possuz
pualere adūfū te. Ecce ei q'cqd tu
facis a ego facio. Ieiunas tu ego
pemit' nō mādūco. Vigilas tu: e
go oīno nō dormio. Vnū ē āt solū
in q' me fu peras. Et dicit ei ab
bas Machari. Quid ē illud. Rn
dēs diabol' dixit. Dūilitas tua: p
quā nō pualco adūfū te. ca. xij.

Dicebāt de abbate
Moyse q' fact' ē cleric' a mi
posuerūt ei sup humerale. Et dixit
ei archiep's. Ecce fact' ē candida
tus abbas Moyse. Et ille rñdēt
Putas a foris dñe Papa vel in
tus. Volens āt ep's pbare eum
dixit clericis. Rñ intrat abbas
Moyse ad altare expellit eū a
seq' minivt audiat' qd dicat. Cū
aut cepissent foras mittere eū: di
cebāt. Eri foras ethiops. Ille vō
egrediēs dicebat. Bñ tibi fecerūt
cinerose a caccabate q' cū hō non
fis quā te in medio hōim dare p
sumpsisti. **Ca. xiiij.**

Abbas archi' di
xit. Si fragmen cruce tegule i fū

damēto mittat' vbi sit iuxta flu
uius nō sustinet vñā diē: cocte āt
pmanet velut lapis. Ita ē homo
qui carnalem sapientiā habet a
nō est temptationū igne decoct'
sic Joseph p mōi emz verbo dei
soluit: q' cū mīrū fecerit: multis
tēptationib' in medio hōim agi
tat. Bonū est emz quis nouerit
suas menfuras a declinet in initio
pondus. Fortes em in fide. imobi
les sunt. Nā de ipso Joseph scō
fi vlt aliq's loq' dicit. q' nec ter
ren' erat. Quātum tēptatus ē in
q' h' pūntia: vbi nec vestigiū erat
dñi cultus. S' deus pat' ei' eū
eāt cū eo: q' eripuit eū ex oī tribu
lacone: a nūc ē cū patrib' suis in
regno celoz. Et nos g' agnoscentes
menfuras nostras certem'. Vir
em nos possumus effugere iudi
cium dei. **Ca. xv.**

Perici' abbas di
xit. Arbor vite ē in excelsū a
ascēdet ad eā hūilitas. **Ca. xvi.**

Dixit abbas pas
tor q' sedētib' semib' ad mā
ducādū stabat abbas Aloni' a
mistrabat eis a vidētes eū lauda
uerūt. Ille āt oīno nihil tñt. Dixit
g' ei qdā secreto. Quare n' rñdēt
semib' laudātib' te. Et dixit ab B
Aloni'. Quia si rñdēt eis iuenerat
delectat' laudib' meis. **Ca. xvij.**

Narrauit abbas io
seph q' sedētibus nobis ali
qn cū abbate Pastore: noiauerit
abbatē Agathonē. Et dixit ei. Iu
uenis ē. q' eū appellas abbatē.

Et dixit abb Pastor. Quia es suū
fecit eū appellari abbate. *Ca. xviii.*

Dicebat de abbate

Pastore: quia nunquā voluisset
sermonē facere supra verbū alte
rius semis: sed magis laudauerit
semp̄ que ille dixisset. *Ca. xix.*

Arrauit fr̄ piscē

Dixit Iuim⁹ fr̄s septē soli
tarij: ad abbate. Sysoi h̄itantiem
in insula dismatos. Et cū rogare
m⁹ eū vt dicet nob̄ aliq̄d: ille r̄t
Iḡsce m̄: quia idota hō sū. Sed veni
ego aliq̄n ad abbatem. Dor a ad
abbate. Atre: a erat in infirmita
te abbas. Dor decē a octo āmis: a
cepi supplicare eis: vt dicerent m̄
aliq̄d vbi. Et dixit abbas Dor.
Quid tibi h̄eo dicere. Vade q̄c̄q̄
vidēs fac. Deus em̄ illi⁹ ē. q̄ sibi vl
tra q̄ p̄t extorq̄t: a violentiā fac
ad oīa. Vi at̄ a bō n̄ erāt de vna p
uincia: hoc ē abbas. Dor a abbas
Atrem. Fuit at̄ in eis maḡ gr̄a:
donec exiret a bō de corpe. Abbas
em̄ Atrem fūme obediētie fuit.
Abbas vero Dor multe hūilita
tis. Feci ḡ paucos dies ap̄d eos
inuestigās v̄tutes eorū a vidi mi
rabile q̄d: q̄d fecit abbas Atre.
Attulerat em̄ eis q̄d a vñū piscē
modicū: a voluit eū facē abbas
atrem seniori abbati Dor. Posu
erat ḡ abbas Atrem cultellū vt
incidere piscē illū. Et v̄uit eū ab
bas Dor dicēs. Atrem. atre. Ille
vero statim dimisit cultellū in me
dio piscis: a n̄ p̄ncipit: sed cucurrit
ad eū. Et mirat⁹ sū tantā obediē

tiā ei⁹. quia nō dixit expēda donec i
cido piscē. Dixi at̄ abbi Atre. Vbi
inuenisti obediētiā h̄ac. Et ille r̄t
dit. Nō ē mea s̄ isti⁹ semis ē. Et tu
lit me dicēs. Veni a vide obiam
ei⁹. Corit ḡ modicū piscis male
itavt p̄dēt eū volūtariē a apposu
it sem. Et ille m̄ducavit m̄b̄l b̄.
Et dixit ei. Bonū ē senex. Ille r̄t
Bonū valde. P̄ h̄ec attulit ei aliū
modicū m̄mis b̄n̄ cōdū. a dixit.
Ecce ist⁹ p̄dibi senex a male ist⁹
cori. et ille r̄t. etiam modice tibi
male exiuit. et v̄sus ad me abbas
Atre dixit. Vides quia h̄ec obediē
tia isti⁹ semis ē. et exij ab eis a q̄c̄
quid vidi hoc feci s̄m v̄tutē meā.
Hec dixit fr̄ibus abbas Sysois.
Vñ at̄ ex nobis rogauit eū dī.
Oñde caltatē dic nobis a tu vñū
f̄monē. et dicit Qui habet q̄d ē i
nūabile in sc̄ia p̄ficiet oēm scrip
turā. Iterū at̄ ex nobis dixit ei.
Quid ē p̄grinatio p̄. et ille r̄t
Tace: a in oī loco quocūq̄ vene
ris dic non habeo causam h̄ec
est p̄grinatio. *Ca. xx.*

Dixit abbas p̄peri

tus Imitare publicanum
illū ne cū Phariseo dāneris: a se
quere māfuetudinē Moyfi: vt sū
mitatē cor dis tui refecans cōuer
taris in fontē aquarū. *Ca. xxi.*

Senex quidā erat

Solitari⁹ vacās in h̄emo et
dicebat i se metip̄. quia p̄fect⁹ ēēt in
v̄tutib⁹. Dic orauit dñm dicēs.
Oñde p̄fectōm mee q̄d dēest in v̄t
ficiā. Volēs at̄ deus hūiliare cō

gitationes ei. dixit ei. **V**ade ad
illū Archimādrītā: a q̄cquid tibi
dixerit facito. **R**euclauit at̄ deus
Archimādrītē illi aūq̄ ille ad il
lū ueniret dī. Ecce solitari⁹ ille uē
nit ad te. **D**ic ḡ ei: ut tollat flagel
lum a vabat a pascat tibi porcos
Veniēs ḡ senex pulsauit hostiū
a ingressus ad Archimādrītā
illū salutauerūt se. **E**t cū sederent:
dixit ei solitari⁹ ille q̄ uenerat. **D**ic
m̄ q̄d faciā ut sim salu⁹. **E**t ille di
xit. **F**acias q̄d cūq̄ dixerō tibi. **E**t
rēdit. etiam. **E**t dixit ei. ecce tolle
flagellū a vade pascē porcos hos
ibi at̄ q̄ eū nouerāt a audierāt de
eo. cū uidissent q̄ porcos pascēt
dicebāt. **V**idistis illū magnū so
litariū de q̄ audiebam⁹? ecce stu
puit cor ei⁹ a deō mō ueracē a pas
cit porcos. **V**idēs at̄ de⁹ hūilitatē
ei⁹ q̄ ita patientē fuisse mebat ob
p̄bia hominū: p̄cepit ei itēz re
dire ad locū suū. **Ca. xxij.**

Interrogat⁹ est senex

Quid est humilitas. et ille respo
dit. **S**i fratri peccanti in te igno
ueris: anteq̄ apud te penitentiā
agat. **Ca. xxij.**

Dixit senex in omni

tēptatione nō culpes homi
nē: s̄ t̄p̄sū t̄m̄ dicēs. q̄ p̄tis me
is h̄c m̄ uenerūt. **Ca. xxij.**

Dixit senex. **N**unq̄

p̄ferui ordinē meū ut alii⁹ abula
rē. neq̄ turbat⁹ sū aliqui in hūili
tate deponit⁹. **Q**uī ei cogitacō mea
in hoc erat ut dep̄carer deū q̄ usq̄
app̄liaret rēterē hōiem. **Ca. xxij.**

Frater q̄dā inter

rogauit senē. **Q**uid ē hūili
tas. et rēdit senex. **U**t b̄nfacias
his q̄ tibi male faciūt. **E**t dixit f̄.
et si nō pueniat hō in eandē men
suram: quid faciet. **R**espondit ei
senex. **F**ugiat eb̄gēs taciturnita
tem. **Ca. xxvi.**

Frater aliq̄s inter

rogauit senē dī. **Q**uī ē opus
p̄grinatōis. et ille dixit ei. **S**cio
fr̄m p̄grinantē: q̄ cū inuētus fu
isset i eccā a stigisset fieri agapē:
sedit ad mensā ut māducaret cū
fratrib⁹. **D**ixerūt at̄ q̄dā. **I**stū hīc
q̄s tenuit. et dixerūt ei. **S**urge a
vade hīc foras. **Q**uī s̄r̄xerit a a
b̄nt. **A**lii vō tristati de expulsio
ne ei⁹: egressi sūt a v̄uerūt eum.
P̄ h̄c m̄rogauerūt eū q̄dā dicen
tes. **Q**uid putas eāt in corde tuo:
q̄ expulsus es a itēz reuocat⁹. **E**t
ille dixit eis. **P**osui in corde meo.
q̄ eq̄lis essem cām: quī q̄n sed a
tur egreditur: q̄n autē uocatur in
greditur. **Ca. xxvii.**

Uenerūt q̄dā aliqui

in thebaidā ad q̄ndā senē: h̄ntes
secū vnu: q̄ a deō mō uerabat: ut
curaret ab illo senē. **S**enex vō cū
dīu rogaret. dixit deō nī. **E**ri de fa
ctura dei. **E**t r̄it de mō sem. **E**x eo: s̄
m̄rogo te vnu v̄bū ut dicas m̄.
Quī sūt hebi a q̄ sūt agm̄. et dixit
senex. **H**ebi q̄dē tales sunt q̄lis e
go: agnos vō de⁹ sciet audies de
mon. clamauit uocē maḡ dicens
ecce p̄t humilitatē tuā ex o. et
er̄it eadē hora. **Ca. xxviii.**

Dixit senex cuidā.

Quā cogitatio supbie aut elatōis intraverit. psecutare conscientia tuā. si dñma mādāta oīa custodis si inimicos diligis. si gaudes in abuersarij tui glorificacōe. a si cōtristaris i minoracōe ei⁹. a si agscas teipm eē iutilē seruū. a oīm pctō tū te de teriore eē. S; nō ita de te sentias qī oīa correpis scīs qz hmōi cogitacō resoluit vniūsa. ca. xxx.

Interrogat⁹ est qdā

senex. Quid ē hūilitas. Et tñde n̄ dixit. Hūilitas magnū op⁹ est et dñm. Via hūilitatis hec vt labores corpales assumē debeat et asseribat seipm hō pctōrez a ponat se s̄biectū oībz. Et dixit fī. Quid ē eē s̄biectū oībz. R̄nt senex. Hoc ē eē s̄biectū oībz vt n̄ attēdat q̄s aliena pctā. s; sua sēp aspiciat a dep̄cet sine mēmissione dñi. ca. xxxi.

Beatē memoriē Bī

detica dixit. Sic ipossibile ē nauī fabricari sine acutis: ita impossibile est hominem sine hūilitate saluari. ca. xxxi.

Dixit senex cuidā.

Nō habeas noticiā cū abbe neq; fr̄qñt te adiūgas ei. qm̄ ex hō fiduciā sumes a desiderāe icipi vt teneas etiā ip̄e p̄matū. ca. xxxii.

Senex dixit qui cō

teptū a iniuriā a dānū patit̄ t̄t ferr̄pt eē salū. ca. xxxiii.

Narrauerūt de quo

dā sene qz p̄seneauerit ielū

nās. lxx. ebbōdas i ebbōda sel reficiēs. Dic at postulabat a dō de qdā fmone sc̄pturay scāy a n̄ reuelauit ei de⁹. Dixit ḡm semet ip̄o. Ecce tñ laborē sup̄i a nihil p̄ feci. Vado ḡ ad fr̄em meū a rēgro ab eo. Quī cū egress⁹ clausisset bo stū suū vt abiret miss⁹ ē ad eū angel⁹ dñi d. Septuaginta eb dō de quas ieiunasti n̄ te fecerūt p̄mū deo. Nūc ḡ qz ita hūiliat⁹ es. vt ad fr̄em tuū pgeres miss⁹ sū i m̄bi care tibi fmone. Et ap̄ies ei de re eadē qm̄ q̄reb at idicauit ei a mor discessit angelus ab eo. ca. xxxiiii.

Frater quidā erat

im̄ gregacōe a oē pōd⁹ qd̄ fr̄ib⁹ im̄inebat ip̄e fuf̄imebat ita vt se etiā in fornicacōe accusaret. Quidā at fr̄at⁹ i ḡrantes ad⁹ ei⁹ ceperūt murmurare a dñsus cū dī cētes qm̄ male facit h̄a nō opat̄. Abb at scīs q̄ agebat dixit fr̄ib⁹. Magis volo vñā mattulā istā cū hūilitate q̄ oēs vr̄as cū sup̄biā. Et vt demonstraret eis ex dei iudicio q̄lis eēt fī ille attulit oīa q̄ operati fuerāt illi fr̄es a mattā ei⁹ de q̄ q̄rebant̄ accēdit ignē a iacta int̄ i mediū a cōsumpta sūt oīa opa illoz: mattā at illi⁹ fr̄is illesa p̄māsit. Hoc at vidētes fr̄es timue erūt a p̄mā corā illo egerūt h̄a tētes eū deiceps i p̄m. ca. xxxv.

Quidā fr̄i apparuit

diabol⁹ cū figurat⁹ i āgeluz lucis a dixit ei. Ego sū Gabriel et miss⁹ sū ad te. Ille vero dixit ei. Vnde ne ad aliū missus sis. ego em̄

non sum dignus ut angelus ad
me mittatur. Diabolus autem statim
non comparuit. **Capitulum xxxvi.**

Dicebant senes quia
vel si per veritatem angelus tibi
apparet non suscipias facile. sed
humilia te metipsum dicens. Non
sum dignus angelum videre vivens
in peccatis. **Capitulum xxxvii.**

Narrauerunt de quo
dixit senex. quod sedens in cella sua
et sustinens tentationes videbat de-
mones manifeste et contemnebat
eos. Cum autem videret diabolus se vinci
a senex venit et ostendit se ei dicens.
Ego sum Christus. Vides autem eum se-
nex clausit oculos suos. Et dixit ei
diabolus. ego sum Christus. Quare clau-
disti oculos tuos. Et respondens senex
dixit ei. Ego Christum hic nolo vi-
dere sed in illa vita. Audiens autem dia-
bolus non comparuit. **Capitulum xxxviii.**

Hic senem volen-
tes seducere demones dixerunt
ei. Vis videre Christum. Ille vero di-
xit eis. Anathema vobis a deo quo
dicatis. ego autem Christo meo credo
dicenti. Si quis vobis dixerit. ecce he-
c est Christus aut illic nolite crede-
re. Quo dicto statim non compa-
ruerunt. **Capitulum xxxix.**

Frater aliquis con-
tristabatur aduersus alium fratrem
quod audiret ille venit satisfacere ei
Ille autem non aperuit ostium celle sue
Perrexit ergo ille ad quendam se-
nem et dixit ei eam. Et erit ei senex
Vide ne quasi iusticiam habeas

causa apud te metipsum in corde tuo
tanquam culpaturus fratrem tuum: ut
te ipsum iustifices et illum reprehendas
et propterea non tetigit deus cor eius
ut aperiret tibi. Verum hoc est quod
dico tibi: ut vel si ille peccauit in te
ponas in corde tuo. quod tu in illo pec-
caueris et fratrem tuum iustifices et
tunc deus dabit in corde illius concordam
te feci. Et narrauit ei exemplum tale
dicens. Duo quidam erant seculares re-
ligiosi et loquentes secum egressi sunt
et faciendi monachi. emulacionem autem
habentes vocis euangelice. sed non firmi
scientia. castrauerunt se quasi propter
regna celorum. Audiens autem hoc archie-
piscopus: excommunicauit eos. Illi autem
putantes quod bene fecissent: indigni
nati sunt contra eum dicentes. Nos
propter regna celorum castrauimus nos
et hic excommunicauit nos. et eam
et interpellemus aduersus eum hiero-
solimorum archiepiscopus. Abiit autem
tem: indicauerunt ei omnia. et dicit
eis archiepiscopus hierosolimitanus
et ego vos excommunico. ex quo ite-
rum contristati abierunt. Antiochi-
am ad archiepiscopum: et dixerunt ei om-
nia que facta sunt circa se. Et ille si-
militer excommunicauit eos. et dixe-
runt ad seipsos. eamus romam
ad patriarcham et ipse non vin-
dicat de hominibus istis. Abiun-
tes ergo ad summum archiepiscopum ro-
mane ciuitatis: suggererunt ei quod
fecerant eis memorati archiepiscopi
dicentes. Venimus ad te: quia tu
es caput omnium. Dixit autem
et ipse. Et ego vos excommunico:
et separati estis. Tunc defecerunt
animo excommunicati toties et dix-

erūt ad seipsos. Illi epī sibi inuicē
cōsensum dederūt a cōsentiūt: ppe
qđ i synobis aggreant. **S** eam
ad illū vīcū dei sem Epiphaniū
epm de cyprio qđ ppheta est a pso
nā hōis nō accipit. Cū at pma
rent citati eius. reuelatū ē ei de ip
sis: a mittēs in occurū eorū dixit
De intretis in citatē istā. Tūc illi
in se resū dixērūt. Pro veritate nos
culpabiles sum. Vt qđ g nos ip
sos iustificam. Etia si nos illi in
iuste excomūicauerūt: nūqđ a iste
ppheta. Ecce emz de reuelauit ei
de nob. Et reprehēderūt semetipōs
valde de culpa quā fecerāt. Tūc
vidēs de q corda nouit qđ se p ve
ritate culpabiles fecerūt reuelauit
epō Epiphaniō: a vltro misit a ab
duxit eos a solat eos suscepit in
cōionem. Et sepit de ill archiepō
Alexādrīe. **S**uscipe filios tuos. qm
in veritate pnam egerūt. Et abbi
dit senex q hoc exēplo narrauit:
si. **D**ec ē sanitas hōis a hoc ē qđ
de vult vt hō culpā suā piciat an
deū. **D**ec cū audisset fī fecit fm v
bū semis: a pges pulsauit ostiū
frīs. Ille at mortū sehit eū: pri q
deint pma: gessit apuitq statū
ostiū a osculati sūt se inuicē ex aio
a fca ē in vtroq par mag. **ca. xl**

Duo monachi qui
erāt etiā carnales frēs hita
bāt fil a volebat diabolū separe e
os nec poterat. Semel g vn q eāt
minor etate inqdit lucernā: et po
suit eā sup cādelab. **F**ecit autez
opa sua demon a euerit candelā
t. **P**ro qua re cecidit euz maior

frater cū ira. Ille vero penitētiā
egit dicens ei. **H**abe patiētiā in
me fī a itez accēdo eā. Et ecce vir
tus dñi remita tō: qbat demonez
illū vsq mane. **D**emō at nūcāuit
pncipi suo qđ factū fuerat. Et au
diuit sacdos pagano euz id qđ re
tulerat demō a egressus factus ē mo
nachus a ab initio vūhōis sue te
nuit hūilitatē dicens. **H**ūilitas sol
uit oēm vītutē inimi cī. sic ego eos
audiui loqntes dīcēdo: qđ qn ptur
bam? mō chos vūit vñ ex eis: et
agēs pnam destruit oēm vītutē
tem nostrā. **Ca. xli.**

Abbas Anthomius
deficiēs in cōsideratōe pfūdi
tatis iudicioz dei: postulauit dī.
Dñe. quō aliqui puo tpe vite sue
mōrtura aliq vltra decrepitam
remūt senectutē. a qre qđ a egen
tes sunt. aliū at facultatibz dilata
tura quō ministri opulētī sūt iusti
vō paupertate pmutur. Et venit ei
vox dicens. **A**nthomī ad tripfuz in
tende. **D**ec em iudicia dei sūt a te
scire ea non ouenit. **Ca. xlii.**

Quī interrogaret ali
qn abb Arsemius qndā senē
egiptiū de cōgitatōibz suis alius
vidēs eū dixit. **A**bba Arsemī. quō
tu q tāte erudicōis es i lētiā a gre
ca lingua doctus. rusticiū istū de cō
gitatōibz tuis interrogas. Et ille re
spōdit. **L**atinā qđā a grecā erudi
cōem qntū ad seculū appretēdit:
h alphabetū h rusticiā necdū dī
cere potui. **Ca. xliii.**

Euit quidā fr ad

abbatez **S**psop in mōte abbatis
Anthonij a loquētib⁹ eis dicebat
abbati **S**psop. **N**ō adhuc nō per
uenisti ad mēsurā abbatis Antho
nij p̄r. **R**nt ei senex. **E**go si hērem⁹
nā cogitacōez abbas Anthonij: ef
ficeret totus velut ignis. **V**erūtū
scio hōiem q̄ cū labore p̄t ferre co
gitacōes suas. **I**terū at̄ interrogauit
eū fē ille dī. **P**utas sic p̄sequēbat̄
Sathanas at̄iq̄s. **E**t dīc ei abbas
Spsop. **N**ō p̄l⁹ q̄ t̄ps ei⁹ a p̄p̄m̄q̄
uit a turbat. **C**a. xliij.

Quā abbas **P**astor
in cōgregacōe: audiens de abbate
Pesteronē desideauit eū vidē a mā
bauit abbati ei⁹ vt mitteret eū ad
ip̄m. **Q**ui cū nollet eū solū dimitte
re: n̄ direxit eū. **F**adū ē at̄ p⁹ p̄ au
cos dies vt dispēsator mōsterij ro
garet abbatē vt p̄mitteret euz ire
ad abbatez. **P**astorēma diceret ei
cogitacōes suas. **A**bbas at̄ ei⁹ euz
eū dimitteret dixit ei. tolle a frēm
tuū **P**esteronē tecū. q̄ m̄ manda
uit de ip̄o senex a n̄ p̄sumēs eū solū
mittere distulit vsq̄ modo. **C**ū ḡrē
misset dispēsator ad abbatē **P**as
torē: locūt⁹ est ei de cogitacōib⁹ su
is a ille sanauit eum r̄uisione sua.
Post hēc at̄ interrogauit senex fra
trez. **P**esteronē dices. **A**bbas **P**este
ron. quō acq̄sisti vtutē hāc vt qū
emergit tribulatio aliq̄ m̄ mōste
rio n̄ loq̄ris neq̄ te mediū facias. **E**
Ille aut̄ nihil loq̄batur. **E**t cū mul
tū rogaret a sene dicit ei. **I**gnosce
mibi abbas: q̄ qū intraui m̄ mōtio
m̄ cōgregacōem dixi aīo meo **T**u
a asinus vñū estote. **S**icut ergo a

finus vapulata nō loquitur: inu
riam patit̄ a non eridet sic a tu quē
admodūz m̄ psalmo legīt. **V**t in
mentū factus sum apud te et ego
semp̄ tecū. **C**a. xlv.

Dixit senex **V**olo ma
gis vñci cum humilitatē. q̄ vñcē
cum superbia. **C**a. xlvj.

Dixit senex **N**on cō
temnas astantez tibi: quia nescis
vt eū m̄ te sit sp̄s dei. an m̄ illo. **A**s
sistentē autē dico eū qui immister
est tui. **C**a. xlvij.

Dicebāt senes. q̄ qū
tēptamur. tūc magis hūmiliamur:
qm̄ de⁹ scīēs ihermitatē nrāz. p̄tegīt
nos. **S**i at̄ gl̄amur: aufert a nob̄ p̄
tectiōnē suā a perim⁹. **C**a. xlvij.

Sedente aliquā abba
te **A**rsenio i inferiorib⁹ ptib⁹
egipti cū illic iportunitates patere
tur visū est ei vt dereliqueret cellā
suā. **E**t nihil ex ea se cū tollēs: dixit
discipulis suis **A**lexandro a **T**oplo
Tū **A**lexander ascende nauim a tu
Topleveni me cū vsq̄ ad flumē a
quē m̄ nauiculā **A**lexandriā nauī
gātē a ita nauigatu ad fratres tu
um. **T**oplus autem turbatus ē m̄
vbo isto a tacuit: atq̄ ita diuisi sūe
ab inuicē. **D**escēdit aut̄ senex circa
ptes **A**lexandrie: a egrotauit egrī
tudine magna. **D**iscipuli autem dī
cebant ad inuicē. **P**utas ne aliq̄s
nostri cōtristauit eū: a p̄pterea di
uisus ē a nobis. **E**t nō inuēiebāt
m̄ se i ingratitudinis cām: neq̄ q̄ i
obedientes ei aliqui fuissent. **C**ū ḡ

sanus factus fuisset senex: dixit ad
seipsum. Vade ad fratres meos. Et ita
navigans venit in locum quem vocant petra
ubi erant supradicti ministri eius.
Cum vero iuxta flumen esset: ethiopis
sa puella quidam veniens: tetigit me
lotam eius. Senex autem increpabat
eam. Illa vero dixit ei. Si monachus es:
vade in monasterium. Respondit vero in hoc
verbo senex: dicebat ad seipsum. Ar
seni si monachus es: vade in monasterium.
Et inter hec occurrunt ei Alexander
et Zoilus discipuli eius. Et cum cecidis
sent ad pedes eius: precant se etiam se
nex in fraus et flebant simul. Dixit autem
senex. Non audistis quod egrotavi?
Dixerunt ei. Ecce audivimus. Et ille
dixit. Et quare non venistis videre
me? Et dixit Alexander. Quia divi
sio tua nobis non fuit tolerabilis:
quia multi ex ea contristati sunt
dicentes. Nisi iobediens fuissent se
ni: nequaquam se separasset ab eis. Et
dixit eis senex. Et ego agnovi quod hoc
dicerent. Sed tamen iterum dicturi sunt
homines: quod non inveniens colubam requiem
pedibus suis: reversa est ad pedem
arche. In hoc verbo curati sunt autem
discipulorum eius: et manserunt cum
eo usque ad ultimum vite ipsius tempus.
Qui cum moreretur: turbati sunt valde.
Et dixit eis ille. Non dum venit hora.
Cum autem venerit dico vobis. Iudica
ri autem habeo vobiscum ante tribunal
christi: si promiseritis quicquam aliquid
de corpore meo facere. Et illi dixerunt.
Quid ergo facimus patris: quia nesci
mus mortuum vestire. vel sepelire. Et
dixit ei senex. Nescitis mittere filium
in pedem meum et trahere me in monasterium?
Cum autem traditurus esset

spiritum videlicet eum fratres stentem et
dicunt ei. In veritate et tu times mor
tem patris. Et dixit eis. In veritate fides
qui in hac hora est in semper fuit in
me. ex quo factus sum monachus?
et timeo valde. Atque ita in pace dormi
vit. Ille autem semper in ore semper
fuit Arseni propter quod existit. Loquor me
sepe penituit: tacere nunquam. Cum autem
vidisset abbas Demen: quod transisset
dixit. Beatus es abba Arseni: quod te
tamen in hoc seculo planxisti. Qui enim
hic se non plangeret: illic impetuum ha
beret. Aut hic ergo ex voluntate aut il
lic per tormentis: impossibile est hominem
non plangere. **Ca. xlii.**

Narrauit abbas

Daniel de abbate Arsenio. quod nunquam
voluerit loqui de questione aliquam septu
aginta. cum posset magnifice loqui si vel
let: si neque epistolam cito scripsit ab ali
liquo. Cum autem ad conventum per aliquantulum
tempus veniebat post coenam sedebat
ne quis faciem eius videret: et ne ipse al
terum alium. Erat autem visio eius angelica
sicut Jacob canis octus. elegans
corpe siccus tamen. Habebat autem barbam
plurimam omnino attingentem usque ad ven
tre eius: pilum autem oculorum eius nimio
fletu ceciderant. Longus autem erat: se
senio longinquum curat. Moyses autem
annorum nonaginta quinque. Hic fecit in
palatio domus memorie Theodosii ma
ioris. qui fuit pater Archadii et Mono
machi annos. xl. i. Scythia fecit annos.
xl. et decem annos in loco qui dicitur Troas
super Babiloniam. contra civitatem Mers
et tres annos in canopo. Alexandrie
et alios duos annos vivente noster iterum in
Troas fecit ita dormivit: consummas

pace a flore si cūctū suū q̄ eāt vls
bon⁹ a plen⁹ spūscō a fide. Ca. l.

Dixit senex cui dam

Nō apponas cor tuū adūfuz
frēz tuū dicēs q̄ tu illo magis so
brīes a otinētiora itelligētior s̄ sū
ditus esto grē dei in spū paup̄ta
tis a p̄caltatē n̄ fidā. ne spū elatō
mis exaltat⁹ p̄bas laborē tuū a esto
spūali sale odus i xpō. Ca. li.

Venerūt aliqui senes

ad abbate Anthoniū a erat
cū eis abbas Joseph. Volens a
abbas Anthoniū p̄bare eos mo
uit smonē de scripturis sanctis: et
cepit interrogare iuniores quid es
set hoc aut illud verbū. Et singuli
illorū dicebant prout poterant. Il
le autē dixit. Nec dū inuenistis p̄
omnes vero dixit abbati Joseph.
Tu quō dicis esse verbū hoc. Et il
le rīt. Ne scio. Et dixit abbas An
thoniū. Vere abbas Joseph so
lus inuenit viam. qui se nescire res
pondit. Ca. liij.

Venerūt q̄dā fratres

ad abbatem Sysoiz vt audirent
ab eo verbū a nihil loquebatur: s̄
sepe dicebat Ignoscite mibi. Vi
dētis vero sportellas eius. dixerūt
discipulo eius Abrahā. Quis faci
tis de sportellis istis. Et ille rīt eis.
Huc a illuc expendim⁹ eas. h⁹ au
diēs senex dixit Sysois hinc inde
māducat. Illi vō audietes edificati
sunt valde in hūilitate ei⁹ atq; cūz

gaudio recesserunt. Ca. liij.
Venit ad quendam

senē solitariū mōchū s̄ q̄ demo
nio verabatur a fortis spumabat a
p̄cussit i maxillā ei⁹. Senex vō cōd
titei aliā maxillā. Demō vero nō se
rēs incē dū hūilitatis mox exiuit
ab eo: a factus ē sanus. Ca. liij.

Dixit senex. q̄ si q̄s

dicat alicui ignosce in hūm
lians se comburit demones temp
tatores. Ca. lv.

Interrogat⁹ est se

nex quō quidā dicerent videre se as
pectū āgelorū a rīt dicēs. Btūs
est qui p̄ctm suū semper videt.

Incipiunt capitula decime.
septe partis.

Mutua salutacō s̄ctorū Antho
nii a Hilario m̄s. ca. p.

Risio Arsenii ad Machariū q̄
vitauerit esse cū hoībus. ca. ij.

Quid abbas Agathō de semet
ipso pronūciauerit. ca. iij.

Qua caritate abbas Pastor sa
nauit muidiā semis. ca. iij.

Adhortacō abbatis Pāto ad secu
lares vt benedici mererentur a mo
nachis. ca. v.

Quō Pasintius abbas coactus
bibere vīnū latronez deo lucratus
est. ca. vi.

Ubi btūs Anthoni⁹ dicit se non
timere deū s̄ amare. ca. viij.

Verba eiusdē q̄ q̄ lucrāt frēm lu
cratur deum. ca. viij.

Qua caritate senex p̄ctm iunioris
simul portauerit. ca. ix.

De fratre q̄ vt alij p̄ctz sibi met
dammū fecit. ca. x.

Ite de frē q̄ laboriose panē recē

sem egro: at detulit coedebū. ca. xi.

Maioris esse meriti qui languenti
bus ministrat q̄ q̄ ieiunat. c. xij.

Quā caritative duo frēs mercede:
pprio labore quesitam cū fratre in
firmo diuiserūt. ca. xij.

Memoracio semis qua caritate at̄
qui patres fratrem temptatū fo
uere solerent. ca. xij.

De duobus semibus qui materiā
lūi gādi cōponere nesciebāt. c. xv.

De ministro semis infirmū qui sā
niē ipsius diuēs ipsā aquā cā vi
tande tēptacōis biberit. ca. xvi.

Duplicis eē meriti q̄ maḡ rep̄he
sibile q̄ bonū frēs suscepit. c. xvij.

Nulli facē malū a caste conuersa
ti cum omnibus. ca. xvij.

Nihil mai⁹ esse dilectione. ca. xix.

Et hilarit̄ p̄stet qd̄ petit. ca. xx.

Caritate re frigescente nō tantum
in hominibus exuberare dei grām
quanta fuerat in at̄quis. ca. xxi.

Pars decimasexta Incipit.
De caritate. Ca. primum.

Venit aliquā ab
bas Hylarion de pale
stia ad abbate Antho
niū in mōte: a diē ei ab
bas Anthoni⁹. Bene
uenisti lucifer: q̄ mae oris. Et dix
it ei abbas Hylarion Pax tibi colūna
lucis q̄ sustines orbē terrarū. Ca. ij.

Dixit abbas macha
rius abbati Alesmio. Quae
nos fugis. Et dicit ei senex. Scit de
us qd̄ diligo vōs. sed nō possūz esse
cū deo a ppib⁹. Supiorū em̄ iustitū

milīa a milīū milīa. vna vōlūtas
hūit: hoies at̄ mltas vōlūtes ha
bēt. Nō possūz ego dimittere deū a
venire a esse cū hoibus. Ca. iij.

Dixit abbas Aga
tho qd̄ s̄m vōlūtatē meā nūq̄
dominiū. retinēs in corde meo adū
sus quēq̄ dolore: neq̄ dimisi aliū
dormiē hūit adū sū me aliq̄s. c. iij.

Senex qdā erat in
Egipto anq̄ uēret illuc ab
Pastor. Ille at̄ habebat noticiā ho
minū: a multū honorem. Cū ergo
descendisset abbas Pastor de sepyhi
cū suis dimiserūt homines illū: se
nē a uenerūt ad abbatem Pasto
rem Inuidia autēz tad⁹ senex ma
le loq̄bat de eis. Hoc audiens ab
bas Pastor tristabata dicit fra
tribus suis. Quid faciem⁹ de sene
isto magno. qd̄ nos in tribulatio
nem miserūt hoies de relinquentes
senem a ad nos qui nihil sumus
attendentes. Quomodo ergo pos
sumus sanare eū. Et dixit eis. Faci
te aliquod gustare: a tollite vas cu
lūvina eamus ad eū a gustemus
simul forsitan per hec possum⁹ sa
nare animaz eius. Tulerunt ergo
quos paterant cibos: a preperūt
ad eum. Et dū pulsarent ostiū: res
pondit discipulus eius dicens. Qui
estis. Et illi dixerunt. Dic abbati.
quia Pastor est: a desiderat p̄ vos
benedici. Hoc autēz nūciantē ei
discipulo eius: ille mandauit ei di
cens. Vado: quia non vacat m̄. I
bi autē p̄senerātes in caumate dix
erūt. Nō discedim⁹: nisi meruerim⁹

merim? benedictione senis. Senex
at videns pseuerantia illoz a hui
litate opudus aperuit eis: a intra
tes gustauerunt cu eo. Cu at madu
carent: dixit senex. In veritate dico
min? qd audiui de vob cetupliz
q est qd video in opere vestro. Fac
tus est g ei aic? ex illa die. **Ca. v.**

Quotigit aliqui abba

te Dambo iter cu fratrib? in
pdes egipti facere: a vides qdā se
culares sedētes dic eis. Surgite et
salutate a osculamī mōchos vt be
nedicamī: frēqnt em cu d loquūt
a scā sunt ora eorū. **Ca. vi.**

Dicebant de abbate

Dafutio quia nō cito biterz vinū
Ambulans autē aliquando super
uenit in vuentū latronū a inuenit
eos biterz. Cognouit autē eū q
erat primus latronū: a sciebat q
nō biberat vinū. Videns ergo euz
de multo labore impleuit calicē vi
ni a in alia manu tenuit gladium
euagmatuz: a dicit sem. Si non bi
bas occidā te. Senex vero sciēs qā
mādatū dei vult facere a volens eū
lucrari: accepit a bibit. Ille vō p
nceps latronū p miam egit apud eū
dicens. Ignosce mihi Abba qz cō
tristauit te. Et dicit ei senex. Credo
in deo meo. qz p hunc calicē faciet
tecū miam a in hoc seculo a i futu
ro. Et cōdit princeps latronuz. Et
ego credo in dō. qz ex hoc nō faciā
alicui qēq mali. Et lucratus est se
nex omne collegiū illoz latronuz
per id q se propter deū dimisit vo
luntati eorum. **Ca. vii.**

Abbas Anthanius

dixit Ego iā nō timeo deum
sed amo quia amor foras mittit ti
morem. **Ca. viij.**

Rex dixit: qz de pe

immo evita a mors. Si ei lucrābimur
frēz lucrābimur deū. Si at scābali
sā frēm: peccam? in deū. **Ca. ix.**

Duo fratres erati

cellis vn? at ex eis senex erat
a rogauit illū q inuenis erat dī.
Maneā? fil fr. Et ille dixit ei. Ego
pātor sū a nō possum tecū manere
abba. Ille at rogabat eū dī. Et iāz
possum? Erat at senex ille mūdus
a nolebat audire qz mōch? hēret
in cogitatu fornicacōem. Et dicit ei
fr. Dimitte me vnā ebdomadā: et
iter loqmur. Veit g postmo dur
iuuenis ille: a volēs pbare senē dī
cebat. In magnā tēptacōez incur
rī ebdomada ista abba. Pergens
em p ministerio qdā in vico incur
rī mulierē. Et dīc ei senex. Nūqd n
est pma? Et tūc fr. Et iā pī ē pma.
Senex vō dixit. Ego tecū porto me
dietate pāi hui? Tūc dixit fr ille.
Nō scio: qz possu? fil esse. Et mase
runt fil vsq ad exitū suū. **Ca. x.**

Dicebāt de quodam

frē: qz cū fecisset sportas a im
posuisset eis ansas audiuit vicinū
suū aliū mōchū dicētē. Quid facō
qz pīmū ē mercatū: a nō hēo an
sas qz imponā sportellis meis. Il
le vero audiēs resoluit āsas quas
imposuerat sportis suis: a attulit
eas fratri illi vicino dī. Ecce istas

supfluas hēo: tolle a pōnē m spoz-
tas tuas. Et fecit opus fratris su-
p hēre: propriuz autem opus re-
liq̃t impfectum. **Ca. xi.**

Dicebāt de quodā se-
ne in seythia qz egrotauit a voluit
māducaē modiciū paīs recētis h^o
audiēs fr̃ qdā tulit melotā suā a
misit in eā panē siccut a vadēs in e-
giptū mutauit illū ad panē recē-
tē: a attulit semē Et cū vidissent fra-
tres panes illos recētes mirati sūt
Senex at noluit gustare dicens qz
sāguis fr̃is ē a rogauerūt senē dī-
cētes **Prop̃t̃ dēū māduca: ne vacū-
um sit sacrificiū fr̃is istius atqz
Atqz ita rogatus comedit. Ca. xii.**

Et interrogauit qn-
dā senē dī. Duo sunt fr̃es ex
q̃b⁹ vnus q̃esat i cella sua p̃t̃hēs
ieiuniū sex diez a multū sibi labo-
rē iponēs: alē vō egrotātib⁹ s̃ fuit
Cui⁹ op⁹ magis acceptū ē dō. R nē
ei senex Si fr̃ ille q̃ sex dieb⁹ ieiuni-
ūz leuat appēdat se p nares: n̄ pōt
eq̃l eē illi q̃ i f̃r̃tib⁹ dē fuit. **Ca. xiii.**

Derreperēt aliquādo
tres fr̃es ad messe: a suscep-
erūt certū spaciū sexaginta modio-
rū qd metēt Vn⁹ at eis p̃ma ip̃a
die infirmari cepit a reūs⁹ ad cel-
lā suā Duo at q̃ remāserāt vnus al-
teri dixit. Ecce fr̃ vidēs qz incurrit i
egritudinē fr̃ nī **Ex tōq̃ g̃ tu a i o
tuo paz a ego similit̃ meo pauu-
lūa credam⁹ in dō qz p orōes ei⁹ im-
plebim⁹ nos duo opa ei⁹ a mete-
mus p̃t̃e ip̃i⁹ Cū g̃ explicuissēne
messē tōgius loci illius quē suscep-**

perant: venerunt accipe me et dices
suas a vocauerūt fr̃em illū dicētes
Fr̃at̃ veni. accipe laborem tuū Et il-
le dixit eis. Qualem laborez accipi-
am. qui n̄ messui. Et illi dixerūt ei
O rōibus tuis cōsumata est messis
veni g̃ accipe mercedē tuā. **Facta
est g̃ p̃h̃ma cōtencō in̄ eos de hac
re: illo. s. dicēte nō accipio. qz nō la-
borauī. ill⁹ vero nō acq̃esctib⁹ nisi
a ip̃e accipet p̃t̃e suam Abierūt g̃
ad iudiciū magni semis cuius daz
Et dicit ei fr̃at̃ ille. **Derrexi⁹ nos
tres vt metere⁹ in agro cuius daz
ad mercedes Cum autē remissē⁹
ad locū quem messuri eramus ip̃e
se p̃ma die in eg̃tudinē cecidit
reuerfus sum in cellā meā. nec vna
die metere p̃ualens cū eis a nunc
cogunt me fratres isti dicentes ve-
ni accipe mercedes: vbi nō labora-
ui. Dixerūt atq̃ illi fratres. Reuera
tres fuimus a p̃erxi⁹ metere a su-
scēpim⁹ spaciū sexaginta modio-
rū qd metēm⁹ Et si fuissēmus toti
tres cū grābi labo⁹ ē vix p̃t̃uissē⁹
explicāē ill⁹. O rōib⁹ aut fr̃is hū⁹
nos duo velocius q̃ tres potuim⁹
a demessuimus agz a dicimus ei
veni accipe mercedes tuas a n̄ vult
**Hec audiens senex mātus ē a dix-
it vni de mōchis suis. Derate sig-
nū in cella fr̃m vt cōgregentur hic
om̃s Qui cū remissēnt. dixit eis Ve-
nite fr̃es a audite h^o iustū iudiciū
Et indicauit eis om̃ia senex a adiu-
dicauit illuz vt accipet mercedes
suas vt faceret ex his mercedibus
qd ip̃e vellet. Et discessit fr̃at̃ il-
le tristatus a plorans a se p̃iudī-
cātū fuisse dicebat. **Ca. xiiii.********

Dicebat qdā senex

q̄ patres nostri consuetudine habuerunt venire ad cellas nouo r̄u fr̄m qui solitarij conuersari volebant a visitabant eos ne q̄s eorū a demonibus cōueniret: a a cogitacōe sua lederet. Et si quādo aliquis eorū inueniebat lesus adducebant eū ad eccl̄am a ponebat peluis cū aqua a fiebat oratio p̄ eo q̄ temptacōibus laborabat. Et lauebant omnes fratres manus suas in peluim: a perfundebatur aqua illi frater qui impugnabat: a ita statim purgabatur. **Ca. xvi.**

Duo senes multis

annis simul conuersati sunt: a nūq̄ inter se litem habuerunt. Dixit ḡ vnus alteri. Faciamus a nos vnā litē sicut hoīes faciūt. Et alē r̄nt fr̄i dicens. Nescio qualiter fiat lis. At ille dixit. Ecce pono in medio laterculū: a ego dico meum est hoc tu autē dic nō: s̄ meum est: a inde sit litis initium. Posuerūt ḡ testaz in medio sui: a dicit vnus eorū. Meum est hoc. Et alter dixit. Nō. Sed meum est. Et ille respondit. Et nā tuū ē tolle a dē. Et discesserūt: nec p̄tere ualuerunt. **Ca. xvi.**

Quidā fr̄ erat minimus

l̄r cuiusdam patris. Cōtigit āt ut vulnus fuerit in corpore senis a lames mlt̄a ex eo cū fetore p̄flueret. Dicebat autē in cogitatu suo fr̄at̄ ille qui ei deserviebat. Discede hinc: quia nō poteris sustinere fetorem putredinis huius. Ille vero frater ut reprimeret h̄mōi cogitacōnem

suā: tulit vas aque a diluit vuln⁹ senis illius a collegit ipsā aquā in vas a quotiens sitiebat ex ipsa bibeat. Cepit autē itē eum cogitacō sua eum sollicitare dicens. Si non vis effugē: vel nō bibas fetorem hūc. Frater autē ille labōabat a toleranter ferebat: bites lauaturā senis illius. Et cum ita ministraret seni illi: vidit de⁹ laborē caritatis illius a illā lauaturā vulneris in aquā mūdissimā vitit a senē iu sibi medicamēto sanauit. **Ca. xvii.**

Frater aliquis iter

rogauit senem quendam dicens. Si uidero fratrem de quo audiui aliquā culpā nō possūz suadere aīo meo ut introducā illū in cellam meā. Si autē uideo bonū fr̄m: ipsū libenter suscipio. Et dixit ei senex. Si facis bonū bono fratri: par bene facis. Illi autē duplū impēdē ipē est em̄ q̄ infirmat. **Ca. xviii.**

Dixit abbas pastor

Conare fm̄ uirtutē tuā: nullū oīno facere malū: a castum seruare cor tuū cum omni homine. **Ca. xix.**

Terz dixit. Nō est

aliqd̄ maius dilectione etiā ut aīam suā q̄s ponat p̄ p̄rio suo. Item si q̄s audies fm̄onē tristē q̄ possit ipē id facē: certē a sustineat a nō recōtrist et eū: vel etiā si lesus fuerit in re aliqua patientē sustineat nō retribuēs tristit̄i atq̄ ledēt se: h̄mōi homo aīam suāz ponit p̄ proximo suo. **Ca. xx.**

Dixit qdā patrum

Ca

Si quis te petierit rem aliquā vī
olenter prestiteris ei sit voluntas
animi in id qđ dā: sicut scriptū ē
Quia si quis angariauerit te mille
passus vade cū ipso duo. Hoc autē
est vt si quis te petierit rez ali quā
des eius ex animo a spū. Ca. ix.

Interrogauit qđā se
nē quēdā dicens. Quō sunt modo
quidā laborantes in ouersacōe a nō
incipiunt grām sicut atiq̃. Dicit ei
senex. Quia tūc caritas erat a vnus
quisq; trahēbat primū suū furcū
Nunc autē; refrigerante caritate
vnusquisq; primū suū deorsū tra
hit a propterea gratiam nō mere
mur accipere.

Incipiunt capitula
xvii. partis.

Visio cuiusdam qnta sit diuersi
tas in malicia hoīm. Ca. p.

De mōcha que a cōsoribus fa
tua reputata celesti postmodū iu
dicio virgo sapiēs inuēta ē. ca. ii.

De virgine que de corpore educa
ma ris penā a patris gloriam cer
nēs ad religiosam vitam conuer
sa est. Ca. iij.

Quomodo abbas Pastor exposu
erit illi d euāgelicū: nō reddes ma
lum pro malo. Ca. iij.

De sene qui euangelica reuelacō
ne didicit panē altaris substantia
liter esse corpus Christi. Ca. v.

Itez de sene qui credēs Melchise
dech esse filiū dei Simitū eductus
est puz hūc fuisse hominē. ca. vi.

Visio beati Effrez adhuc pueri p
nūcia futurorū. ca. vii.

Item visio senis quō ipi Effrem

angelibz celit? deūlelt scptum
intus a foris. Ca. viij.

Quō beatus Zenō errans triduo
p hēmū celesti alimēto refocillat?
est a ad cellā priā p angelum re
ductus est. ca. ix.

Ite visio cui? dā qđ duo mōchi ig
nēis alis trans mare volauerint:
t eti? No infirmis qđem penīs s
tū eos insecut? est. ca. x.

Ubi pestifer demon in specie medi
ci frēs visitans: a beato Machaio
dephensus sit a deceptū fratre; ig
nominiose reliquit. ca. xi.

Qui arte diaboli inuafum puerū
hī abducere voluit ne a beato Ma
chario purgaretur. ca. xij.

De religioso pbro qui inter mī
saz solēnia dñm Ihesū qī puerū;
vlmīs suis āplecti meruit. ca. xij.

Qđ sicut spēs ad fōtes sic a mō
chi ad christi misteria festinare
debent. Ca. xiiij.

Ubi Paulus simplex fratre; me
ritis mgy cernēs lacrimatus est cū
reliq; eccām ingredientē a postea
videns eundē plēbido vultu rede
untē letatus est. ca. xv.

De beato Siluano qui raptus in
celū vidit gloriā dei. Ca. xvi.

Prophetia bī Macharij de cō
solacōne Scythi. Ca. xvij.

Quare Marcus discipulus bī Sil
uam nō pmisit eum pficiā in Siri
am. Ca. xvij.

Visio senis de fratre quo meditā
te demō stetit ante ianuā cessante
ingressus est. ca. xix.

Ite de sene qui orādo euicit vt dō
nēs videret. ca. xx.

Quare deus morientē peregrinū

negligentem magis consolatus sit quam
indigenam studiosum. ca. xxi.

Quid antiqui patres de futuris post
se hominibus prophetico spiritu pre-
dicaverunt. ca. xxii.

Quale iudicium dei cuiusdam reuela-
tum sit de solitario. quem bestia come-
dit et de impio quem tota civitas
ad tumulum debuxit. ca. xxiii.

De duabus mulieribus que impudice
apud episcopum iulianum angelico po-
tenti testimonio interire peni-
tentes anumerate sunt. c. xxiiii.

De tribus horribilibus apud monachos
rebus de senes quos videbat in mensa pvi-
sum diversis speciebus vestire. ca. xxv.

Ubi fuit attendens per fenestram vidit
Arsemenium quasi per ignem. ca. xxvi.

Est a semis prophetia qua predixit
desolanda esse scythiam. ca. xxvii.

Affirmatio seculi quod professio monachi
ante baptismum beat. ca. xxviii.

ExPLICIT tabula.

Pars. xvii. de prudentia.

Incipit Capitulum primum.

Dicebat abbas

Daniel qui erat discipu-
lus abbatis Arsenii quod
narravit ei abbas Ar-
senius tanquam de alio aliquo puto tamen quod
de se dicebat quod dum sederet qui-
dam in cella sua venit vox dicens ei. **V**e-
ni ostenda tibi opera hominum. **E**t surgens
abiit. **E**t duxit eum ad quendam locum
et ostendit ei ethiopo incidente ligna et
faciente sarcinam magnam et tempta-
bat portare eam et non poterat et pro-
prie auferre ex sarcina illa ibat infir-
mus et incidere ligna et addebatur ad
sarcinam. **H**oc autem faciebat pater eius.

Et preces paululum ostendit homines
rursus statem super lacum et habuerunt
eterna aqua ex eo et infundente in ci-
sternam fusam: quod cisterna ipsam
aqua iterum refundebat in lacum. **E**t
dixit ei iterum. **V**eni ostenda tibi aliud.
Et ecce vidi templum et duos viros sede-
tes in equis: et portantes lignum
transversum vnum ostendunt. **V**olebant
autem per ianuam introire in templum
et non poterant propter lignum: illud
quod transversum portabant et non in-
clinantes se vnum post alterum fieri
ret lignum illud directum: remanserunt
foris extra ianuam templi. **E**t cum
interrogasset quid hoc esset: ille r-
espondit ei. **H**ii sunt qui portant velut in in-
sticia superbie iugum: et non humiliati
sunt ut corrigerent se et ambularent
humiliter in via Christi: propter quod et re-
manserunt foris a regno dei. **I**lle autem
qui ligna incidit homo est in peccatis mul-
tis et pro eo ut penitentiam agat et sub-
trahat se a peccatis suis: magis ali-
as iniquitates adhibet supra iniqui-
tates suas. **Q**ui autem aqua implet homo
est qui homo quidem facit: sed quia habet
etiam in eis permixta mala: pro
hoc perdidit etiam et bona opera
sua. **Q**uapropter convenit omnem
hominem sobrium esse in consideran-
dis operibus suis: ne in vanum vi-
deatur sustinere labores.

Capitulum secundum.

Narravit scilicet Basilius

huius dicens. **F**uit quedam virgo in
quodam monasterio feminarum:
qui stultam esse ac demonem se habere
simulabat: qui usque adeo ab omnibus
alijs pro horrore habebatur ita ut nec

cibū qđe cū ea accipent. **T**alē siqđe
vitā elegerat: vt a cōqna nūq̃
recedens totū illū mīsterij imple
officiū. **E**t erat fm̃ vulgare puer
bū vniuerse domus spōgia imple
tū in se rebus pbās qđ in sanctis
libris sc̃ptū legimus. Si qđ inq̃t ex
vob̃ putat eē se sapiēte; in h̃o mū
do stult⁹ sit vt sapiēs fiat. **H**ec g̃ i
uolutū pānis hēbat caput: ita om̃
bus fūiebat: ceterē at̃ ṽgines tōse
cucullis coopēlebant. **N**ulla aliqñ
hāc potuit de qđ rīngētis ṽgimb⁹
videre māducātem: nūq̃ p oē eū
fūū sedit ad mensā: a nullo vel mo
dicā pte panis accepit s̃ mīcas tā
tū detrgēs illarū mensarū a ablu
ens ollas hīs solis alimōijs cō
lētaviebat. **N**ulliṽq̃ fecit iniri
am: nulla ip̃si murmur audivit:
nulli aut parū aut satis locuta est
a certe cū ab om̃ib⁹ cederet: cū om̃
mūṽueret odio: maledcā oim̃ fū
stīneret: scō **P**ryterio cui h̃o vocabu
lū erat pbatissimoviro spq̃ in dē
to viuenti astitit angelus dñi qua
dam die sedenti in loco qui dicitur
Porfirite: affat⁹ qđ est cum his ver
bus. **C**ur inquit grāde aliqđ eē te
credīs: vt scūs in h̃mōi degens lo
cō. **V**is videre mulierem te sancti
orē. **V**ade ad tabenensiotay mō
steriū; feiarū: a vñā ex ip̃sis illis
inuenies in capite hñtem coronā;
ip̃sā cognosce te esse meliorē. **Q**ue
bū cōtra tantū populū sola diebo
ac nodibus pugnat cor ip̃si⁹ nun
q̃ a deo recedit: tu at̃ vno in loco re
sides: nec quoq̃ aliqñ pgrebiens
per oēs viles aio a cogitacōne va
garis. **S**tatisq̃ ad sup̃dictū mōste

riū vñā a m̃gtōs fēm̃ rogāt vt
introducērent eū ad habitaculū
feiarū. **Q**uē mox illi vt virū glōfū
vix etiā puectiōis etatis. cū gran
di fiducia itroduci fecerūt. **I**ngres
sus at̃ om̃s sorores desideravit in
spicere mē qđ solā illaz p q̃reneāt
non videbat. **A**it at̃ ad postremā.
Dēs in m̃gt adducite: dēē n. in vi
dēt aliq̃. **D**icit ad eū. **V**nā stultam
hēm⁹ intrinsec⁹ in cōqna. **S**ic n. eaz
q̃ a dēo mō ṽxat appellat. **E**t ait il
le. **E**xhibere ad me ip̃sā q̃. vt eā vi
dēa. **Q**uo audito: sup̃ mēorat a ṽore
ceperūt. **Q**ue cū nollet remire sētēs
vt credo aliqđ a fortassis h̃o ip̃sum
dīna reuelacōne cognosces dicit ei
Scs **P**ryterio vidē te desiderat. **E**rat
at̃ vir fama ac noīe grandis. **C**ūq̃
ad eū fuisset exhibit⁹: vidissetq̃
pānos in fronte ip̃si⁹ innotuos p
iecit se ad pedes ip̃si⁹ dī. **B**ñdic me
inq̃t. **R**ursus ad ip̃sum pedes a ip
sa corruens tu me inq̃t bñdic dñe
Om̃s ṽo sorores obstupuerūt fil
dicētes. **N**oli abba talē tibi facere
iniriā fatua ē n. ista quā cernis.
Tūc scūs **P**ryterio h̃o ip̃sis om̃ib⁹
ait. **V**os magis estis fatue nā hē
a ṽestra mea est nonna. **H**oc n.
nomine vocant illi feminas spiri
ritales. **E**t depre cor deum ait vt ita
dignus ip̃se in die iudicij mere
at inueniri. **Q**uo audito om̃es
simul ad pedes eius p̃ciderunt: sin
gule varia peccata a p̃pria cōfite
tes. **A**lia n. abluēs sordes catini
sup̃ eā se fuisse dicebat: alie ṽo
colaphis eā a se verberatam sepe
mēorabāt: alie nates ip̃si⁹ synapi
ip̃letas a se eē dēflebat. **C**etē q̃ dī

130
las ē ferēbāt ē ī iūrias īrogas
se. Pro q̄to oib⁹ scīs ille fū dōpā
bus egress⁹ est. Post paucos autē
dies n̄ ferēs illa tāta sū glam tan
toq; se nolēs sororū hōre cumulari
Quarīq; credēs singulaz excausacō
nibus egressa de mōsterio illo oc
culte q̄ ierit in quē se miserit locū
vel quō fine defecrit: ad nullius
potuit noticiā puenire. ca. 3.

Narrauit qdā senex

dicēs: q̄ erat qdā vgo pue
ta etate: valdeq; p̄ferat ī timore
dei. Et interrogata a me q̄ res eant
ad hāc perduxerit ouersacōnem.
illa ingemiscēs ita cepit dicere. Mi
hi q̄dēz o mirabil' vir cū adhuc es
lē puula erat p̄ modestus ac mā
fuetus morib⁹: debīl' vō a infirm⁹
corpe: q̄ ita vixit curaz sui agēs: vt
vix aliqn̄ videret ab his q̄ in eodē
habitabāt vico. Terrā at suā assidue
opabāt: a ibidē sp̄ occupabat vi
tā suā. Si qñ forte san⁹ fuisset: frēs
culture sue domui p̄ebat. Plimū
at t̄pis ī lecto lāguorib⁹ detinebat
lātāq; ei erat taciturnitas: vt igno
rātib⁹ eū sine voce credēt esse. Mē
vō m̄ erat ecōtrario curiosa absq;
mōa q̄ vltra omēs q̄ erāt ī regione
hac turpior esset. Sermones vero
eius ita ad vniuersos mouebant
vt putaret omne corp⁹ eius ligua
esse. Lites frequentius omittebant
ad oēs ab ipsa. In ebrietate atq;
in cū viris lūriol' demorabatur
dispēlabat atq; ea q̄ domi erāt tā
q̄ meretrix pessima vt etiā s̄stan
tia mltā valde nō potuisset nobis
fufficere. Nā et huic a p̄e meo delē

gata erat dītra dōm⁹. Corpe at suo
ita ī turpitudine abutebatur: vt
pauci de vico illo potuissent effuga
re libidīnē eius. Nunq̄ corpi eius
morib⁹ occurrit. nec dolorē aliqū
fēhit: s̄ a natiuitate vsq; ad vltimū
biē suū integz sanūq; corp⁹ suū
possidebat. In fer hēc cōtigīt vt p̄
me lōga eḡtudinē fatigat⁹ morte
retā otinus aer ē comot⁹ et pluuia
a coru scauēs atq; tomēta aerē cō
turbabāt: a neq; nocte neq; die p̄
her cessans: tribuo sup lectūz sine
sepultura fēc eū manere: ita vt hō
mines vici illi⁹ mouētēs capita sua
amārent: q̄ tantū malū vniūsoz
lateet dicentes. Sic dēi erat inimi
cus iste: vt nec terra eum ēcipiat
ad sepulturam. Sed tñ ne ītra do
mū mēbra eius dissoluta īgressuz
habitantibus phibere īminere
te adhuc aerē fēbido a pluuia descē
dente: vix aliqūdo sepulture eum
tradidim⁹. At vero post hēc mat
rē mea accepta licentia cū iprobita
te maria corp⁹ sui vtebat libidi
ne: a p̄stibulū dē m̄ de faciēs domū
suam ī tanta lūria vixit atq; de
licij vt dū adhuc puula esset: de
ficeret nob sub stātia nostra. Vir
aut aliqn̄ cum timōe sicut mibi vi
debat morte illi a duemente tantā
meruit funeris p̄sp̄ritatē vt etiā
putaretur aer siml' exequijs deser
uire funeris eius. Ego autē post
obitū ei⁹ puellarem egressa eta
tem a desiderijs titilla cōnib⁹q; iā
corp⁹ meū pmouētib⁹: ī quāda
die ad vespam vt fieri solet cogita
re cepi atq; cōsiderare cui⁹ vitā eli
gerē sequendā vt cū pris q̄ model

ita mansueti ac sobrievixit: sed tunc
fuis recogitabam illud quod mihi iu-
ta sua consuevit est bonum: sed per omne
tempus in infirmitate tribulatio-
ne consumptus est: ita vite sue finem
accepit ut nec sepultura eius tra-
reciperet. Si igitur bonum esset homini conue-
sacrum apud deum: quare ergo tantorum
malorum propter meum prodesset con-
secutus: quod sic vivere elegit. Sed si-
cut me cogitatus meus inquit: bonum est
vivere et tradere voluptatibus et luxurie
corpus ac libidini. Item illa nullum
opius tempore pretermisit. In ebrietate
autem omne tempus incolumis ac-
cepit. **Q**uid ergo. Sic oportet me vi-
vere: sicut mater. **M**eliore. non propriis
oculis credere his quod manifeste cog-
nita sunt et mihi pretermittere. Et cum
placuisse in misere eius me constitu-
ere videretur: superuenit nox et continuo mi-
hi sopor accedit. Post hos sermo-
nes astitit mihi quidam grandis quod
dem corpore aspectu autem terribi-
lis. Deinde intiendo me perferres
iracunda visione et aspera voce inter-
rogabat me. **Q**ue inquit puella
quod sunt cogitatus cordis tui. **E**go
autem ab aspectu eius et habitu tre-
mescentia neque aspicere in eum aude-
bam. **M**ajori vero voce iterum iussit
ut ea que mihi placuerant pronun-
ciarem. **E**go autem per timorem dissolu-
ta et omnium oblita cogitationum mi-
hi esse dicebam. **I**lle vero negante me
reuocabat in memoriam universa que
in corde meo tractaueram. **E**go autem
diversa ad preces diversa supplicaba-
m ut sequi: et causam ei narrabam
homini cogitatus. **Q**ui ait mihi. **V**e-

Ego videres quod premita matrem et
quam volueris vitam deinde elige ti-
bi. **E**t apprehendes in manu trabe-
bat me. **D**uces autem in quendam cam-
pum paradisos multas hentes et di-
versos fructus variasque arbores et
pulcritudinem inenarrabilem intro-
duxitque me illuc. **O**ccurrens autem
in preme apoplexatus est et oscula-
tur me filiam me vocans. **E**go vero
circumplexa eum: rogabam ut manere-
m cum eo. **A**it ille. **N**unc inquit non potes
esse: si vestigia mea sequi volueris
venies huc non post multum tempus.
Cum autem adhuc ego deprecarer ma-
nere cum ipso trahens me rursus per-
manu quod ibi me duxerat. **V**eni ait
ostendam tibi et matrem tuam quod igni ex-
urit ut scias ad quem hunc vel desce-
nare via tuam. **S**tatuens autem me intro-
mo tenebrosa atque obscura omnino
perturbatio stridorque repleta oste-
dit in fornace ignis ardere et picem
feruere et quosdam illic terribiles as-
pectu stantes super fornace. **E**go autem
inspicies deorsum video matrem meam in
fornace visamque ad collum dimissa stridore
dentibus et igni ardentem et
vermium multum fetorem fieri. **V**i-
dens autem me illa cum ululatu da-
mabat: filiam me vocans. **D**eu me
inquit filia de propriis opibus tre-
pationis: quod quasi deliramenta in vide-
bas universa quod de sobrietate erant
opera aut fornicationis et adulterii non
in videbant esse tormenta ebrieta-
tis. **N**on luxuria non arbitrabar esse
penas et ecce propter libidinem penam quam
tam recipio flammam sustineo penas ec-
ce propter exiguas delicias quanta exol-
uo tormenta ecce propter peccatum dei qua-

les recipio mercedem. **A**pphede
me vniuersa imobilia mala. **N**unc
ipsi auxilij filia. **N**unc recordare nu
trimetoru filia q a me osecuta es:
nunc retribue bñficiu si qd boni ali
qn a me accepisti. **M**iserere g mei q
ardeo i ignea ab ipso fumo. **M**ise
rere mei: q in hmoi cruciatu exaioz
Miserere mei filia a portiges manu
tua educ me de loco isto. **M**e at re
tusate h° facere ppe eos q ibi asta
bat: rursu cu lacrimis clamabat. **F**i
lia mea adiuua me a noli despicere
fletu ppe misis tue. **M**emento doloris
mei in die pcurietis te a ne me des
picias q in gehena ignis deperio.
Ego at vocē ei⁹ ac lacrimis comota
huanu aliqd patiebat et cepi da
more dōles ei in geis. **E**xurgētes
vohi q i domo erat mecu a accēde
tes ignē: cā mugit⁹ mei itetoga
bant me. **E**go at narraui eis oia q
videraz. **S**ic iā vnu deliterauī h° vt
prie mei se q̄rervitā certa scā p ief
fabilē miaz des: q pene tpo fite sint
his q maligne viue volūt. **T**alia si
q̄ illa btā vgo ex ip̄a visione og
nosces multā eē a dō bonoru opm
retribuem: a maloz aduūa t̄pis
vite maxias eē penas: anūciabat
Iog efficiamur melioris oñlij no
bis metipis: vt possi⁹ bñ fieri c. iiii

Interrogauit aliq̄s

abbate. **P**astore dī. **Q**uid ē qd sc̄p
tū est. **N**ō reddes malum p maloz.
Dicit ei abbas. **P**astor. **H**ec passio
q̄ tuoz modoz habet. **P**rim⁹ de cor
de. **S**ecū⁹ de aspectu. **T**ertius de
lingua. **Q**uart⁹ ē n̄ facē malū p ma
lo. **S**i ergo cor potueris purgari nō

venit ad aspectū. **C**ustodi etia; ne
loquaris. **S**i autem locutus fu eis
ait te corripe. ne facias malū pro
malo. **C**apitulu. v.

Narrauit abbas

Daniel q fuit discipulus abbatis
Arsenij dices. **D**ixit p̄ n̄ abbas
Arsenius de quodam sene. q̄ erat
mag⁹ in hac vita. simplex at in fi
dea errabat p eo q̄ erat ydeota et
dicebat non esse naturalit corp⁹
Christi panē quē sumim⁹. s̄ figu
rā ei⁹ esse. **H**oc at audietes duo se
nes q̄ diceret hūc smonem a scien
tes q̄ magnus eēt in vita a couer
sacōe. cogitantes vō q̄ innocenter
a simpliciter diceret hoc venerūt
ad eū a dicūt ei. **A**bbas smonē au
diim⁹ cuiusdā infidelis qui dicie
q̄ panis quē sumim⁹ nō naturale
est corp⁹ christi. s̄ figura est eius
Senex autē dixit eis. **E**go sum q̄ h°
dixi. **I**lli autē rogabāt eū dicētes.
Abbas nō sic teneas. s̄ sicut ecclā ca
tholica tradidit. **N**os autem credi
m⁹ q̄ panis ip̄e corp⁹ est christi
a calix ip̄e est sāguis christi sm
veritatē nō sm figurā. **S**ed sicut i
p̄ncipio puluerē de terra accipies
plasmauit hoīem ad ymaginem
suaz a nō potes dicere quia nō eāt
ymago dei q̄uis in cōprehensibi
lis: itaz panis quē dixit q̄ corp⁹
meum ē credim⁹. q̄ sm veritatem
corpus xpi est. **S**enex autē ait eis.
Nisi te ipsa cognouero. non mihi
satisfacit ratio vestra. **I**lli autem
dixerūt ad eum. **D**eprecemur deuz
ebdomada hac de misterio hoc a
credim⁹ q̄ deus reuelat nobis. **S**e

neq[ue] d[omi]n[u]s cu[m] gaudio suscepit f[im]one[m]
ist[us] d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s
noscis q[uod] n[on] p[er] malit[ia]m meredu[m]
sum rei huius: s[ed] p[er] ignorantia[m] e[st]
go reuela[m] i[n] d[omi]n[u]s I[esu] ch[riste] q[uod]
re[st] est. Sed q[uia] illi senes abeuntes
i[n] cellas suas rogabant a ipsi d[omi]n[u]s
dicentes. D[omi]n[u]s I[esu] ch[riste] reuela
illi s[ec]re[tu]m m[is]teri[u]m hoc ut credat a n[on]
p[er]dat labore[m] suu[m]. Traudiuit g[er] d[omi]n[u]s
utrosq[ue] a ebdomada c[on]pleta vene
runt d[omi]n[u]s die i[n] eccl[esi]am a sederunt
ipsi tres soli sup[er] sedile a serpo q[uod]
i[n] modu[m] f[er]as erat ligatu[m] medi
us aute[m] sedebat senex ille. Aperti
sunt aute[m] intellectuales oculi eo
ru[m] a q[ua]n[do] positi sunt panes i[n] altari
videbatur illis t[ri]m[od]o trib[us] tan
q[uam] puerulus iacens sup[er] altare. Et cu[m]
ext[er]e diff[er]et p[ro]p[ter] man[us] ut frangeret
pane[m] descendit angelus dei de celo
h[ab]ens culteum i[n] manu a secun[du]m
puerulu[m] sanguinem vero eius exci
piebat i[n] calicem. Cu[m] aute[m] p[ro]p[ter]
frangeret i[n] parvis p[ar]tibus pane[m]
etia[m] angel[us] i[n]c[on]debat puel mebra
i[n] modicis p[ar]tibus. Cum ergo ac
cessisset senex ut acciperet sancta[m] co
munionem: data est ipsi soli caro cu[m]
sanguine c[on]uentata. Q[uod] cum vidis
set p[ro]p[ter]m[od]u[m] a clamauit dicens. Cre
do d[omi]n[u]s: quia panis q[ui] i[n] altari
ponit[ur] corp[us] tuu[m] est: a calix tuu[m] e[st] sa
guis. Et statim facta e[st] caro illa i[n] ma
nu eius panis s[ec]u[n]d[u]m m[is]teri[u]m a sup[er]
sit illi i[n] ore suo agens gr[ati]as d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s
erunt at ei senes. De[us] scit h[uius] na
tura[m] q[uod] n[on] p[ot]est carib[us] c[on]d[is]c[er]e: scia
p[ro]p[ter]ea t[ra]nsfigurauit corp[us] suu[m] i[n]
pane[m] a sanguine suu[m] i[n] vinu[m] his qui
illud fidelit[er] suscipiunt. Et agens d[omi]n[u]s

gr[ati]as de sene illo. q[uod] n[on] p[ro]m[is]it de
pire labore[m] ei[us] credi sunt toti tres cu[m]
gaudio ad cellas suas. **Ca. vi.**

Ter[ci]o ipse Daniel

narrat de alio sene magno
q[ui] habitabat i[n] inferiorib[us] p[ar]tibus Egipti.
q[uod] diceret p[er] simplicitate[m]. q[uod] Mel
chisedech ipse e[st] fili[us] dei. Hoc at i[n]di
catu[m] e[st] s[ec]u[n]d[u]m me[m]orie[m] Cyrillo ep[iscop]o Alex[and]rino
de eo: a m[is]it ad eu[m]. Sciens
at q[uod] significet e[st] ille senex a q[uod]d
peter[us] reuelabat ei: a q[uod] simplici
diceret h[oc] v[er]bu[m] s[ec]u[n]d[u]m h[uius]m[od]i rati[on]e[m] d[omi]n[u]s.
Abba rogo te q[uod] i[n] cogitac[i]o[n]e mea
e[st] q[uod] Melchisedech ipse sit fili[us] dei. a
rursus alia cogitac[i]o[n]e mea dicit q[uod] n[on]
sit s[ed] b[on]u[m] sit: a s[ec]u[n]d[u]m s[an]c[t]os fuerit dei
q[ui]m g[er] h[ab]ito de hoc idcirco m[is]it ad
te ut d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s reuelat[ur] t[ibi]
bi dignet[ur] de hoc q[uod] d[omi]n[u]s veritas h[ab]eat.
Senex at de c[on]suetudine sua p[re]sumens
cu[m] fiducia dixit Da mihi t[ri]u[m] dieb[us] i[n]
butias a ego d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s cu[m] fiducia
de hac re: a renunc[i]o tibi q[uod] i[n] fue
rit dignat[ur] reuelare. Intra[s] g[er] i[n] cel
la[m] sua[m] d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s de v[er]bo h[oc]: a
venies p[er] tres dies dicit s[ec]u[n]d[u]m me[m]o
rie[m] Cyrillo ep[iscop]o. H[oc] e[st] Melchisedech
Archiep[iscop]us aut[em] vidit ei. Quom[od]o
constat apud te abba. Et ille dixit
ei. Deus mihi ostendit o[mn]es priar
chas ita ut singuli eoru[m] cora[m] me
transirent ab Ad[am] usq[ue] Melchise
dech. Et angelus i[n] assistens dixit
Ecce iste e[st] Melchisedech. Et id[em] au
chiep[iscop]e certus esto: q[uod] sic est. Abi
ens aute[m] senex p[er] semetipsum p[ro]
dicabat q[uod] b[on]u[m] esset Melchisedech.
Et gaudius est magnific[are] s[ec]u[n]d[u]m me[m]o
rie[m] Cyrillus ep[iscop]us. **Ca. vii.**

Quer erat adhuc sã

de mēorie Effrēa vidit sōmū
sue ruelationē. q̃ nata sit vītis in
lingua ei⁹: a creuit a i pleuit totā
terrā. fructifera mimis a q̃ venirēt
oīa volatilia celia comedēt d̃ fru
ctū vītis illi⁹. Quātū autē māduca
bāt: eo āpli⁹ i plebāt fructū. **Ca. viij**

Terū vidit qdā scōz

in sōmis ordinē āgelicū descēdētē
de celo s̃m p̃ceptū dei. hñtē manu
libz totū scriptū intus a foris. Di
cebāt autē ad inuicē. Cui d̃z omitti
h̃. Quis dā dicebāt illi alij dicebāt
de alio. Rñdēt āt a dicebāt. Vere
vtrūq̃ sãci sunt a iusti q̃s dicātis:
verūtn hoc eis omitti nō p̃t. **Alta**
etiā alia scōz noīa dicētes postea
dicebāt q̃ neimī pōt cōmitti hoc
alteri n̄. **Effrē** Et vidit senex ille cui
hoc in sōmis apparuit: q̃ effrē dede
rūt chomū illū. Mane āt surgēs au
diuit Effrē docentē: a voluit fōtē
ebullientem de ore ipsius. Et cogno
uit senex q̃ sōnū viderat: q̃ spūscā
operacō est: q̃ d̃ egredīt de labijs
Effrē. **Ca. ix.**

Dicebant de abbate

Zenone quia aīz mōderet in Sep
thi: exiit noctū de cella sua vt iret
ad paludem. Et cum errasset: fecit
tres dies a tres noctes: ābulans
a laborans. Et cū defecisset: accidit
scīaimis. Et ecce puerul⁹ stetit aī
eū hñs panē a furistulā aq̃: a dice
bat ei. Surge māduca. Ille surgēs
dixit. existians q̃ fantasma esset.
Puer autē tñs dixit ei. Benefecisti.
Ih̃z g̃auit secūq̃ a tertio Et dixit

ei. Benefecisti. Surgens ergo acci
pit a manducauit. Et post h̃c dīg
it ei. Quātū ābulastit tantū longē
as a cella tua a surgens sequere me.
Et statim inuentus est in cella sua.
Dicit ei senex. Veni intra a ba nob
oracōem. et cū introiss̃ senex: ille
sbito non cōparuit. **Ca. x.**

Dixit abbas Iohēs

q̃ vidit quidā i processu mētis tres
mōchos stantes trans mare a fac
ta est vox ad eos ex alia pte litōris
dicēs. Accipite alas igneas a veni
te ad me. Et duo quidē ex eis accepe
rūt alas a volauerūt ad illud lit⁹
vñ facta ē vox terti⁹ vō remansit
a flebat fortit⁹ a clamabat. Postea
vō dāte sunt a ipi ale. s̃ nō ignee
s̃ infirmē a debiles: ita vt oī labore
mergēdo nimis ad lit⁹ v̄iret illud.
ecce sic est generacō h̃c q̃ sibi acci
pit pēnas nō tñ igneas s̃ vir infir
mas a debiles p̃t accipe. **Ca. xi.**

Abbas Marchari⁹

habitat in loco nimis des
to. erat enim solus in eo solitari⁹
In inferiori vero pte erat alia soli
tudo in qua habitabant plurimī
frēs. Obsuabat āt senex ad ter
a vidit sathanā venientē in h̃c
hominis vt transir̃ p cellam eū s̃
Videbat autem q̃ tunica lineā in
butus valde vetusta a tota perso
ta: a per omnia foramina ei⁹ pēde
bant āpulle. Et dicit ei senex. Ohe
maior. vbi vadis. Et ille dixit. Va
do cōmouē frēs. Senex autē dixit
ei. Et vt qd tibi āpulas istas. Et
dixit. Custū fratribus porto. Et

dixit ei senex. Et totas cum gustu potestas. Et tunc. Etiam: ut si vnu alium non placet: offeram aliud. Si autem nec illud dabo a tertio: et ita per ordinem ut modis omnibus vel vnu placeat eis. Et cum hec dixisset transiit. Et observabat senex custodiens vias: donec ille iterum remearet. Et cum vidisset eum senex dixit ei. Sanus sis. Et tunc. Vbi est mihi salus. Et dixit ei senex. Quare. Et respondit. Quia modo omnes sanctificati sunt: et nemo mihi acquiescit. Et dixit senex. Memine ergo habes amicum. Rndit. Vnu tamen fratrem habeo ibi. vel ipse solus in acquiescit: et quando videt me convertitur ad me: huc ventus. Senex vero dixit ei. Et quid vocat frater ille. Rndit. Theopentus. Et cum hec dixisset transiit. Surgens autem abbas Machari⁹ perrexit ad inferiorem heremum. Quos cum vidissent fratres acceperunt ramos palmarum et occurrerunt ei obuiam et singuli eorum pabatur cellas suas. incerti ad quem declinaret. Senex autem inquirebat quis inter eos. Theopentus vocaretur in loco isto. Et iuveniens eum: intrauit in cellam eius. Theopentus vero suscepit eum cum gaudio. Cum ergo cepisset secreta loqui: dixit ei senex. Quo circa te est frater. Et ille dixit. Interim omnibus tuis bene. et dixit ei senex. Ne impugnatur te cogitationes. et ille dixit. Interim bene sum. erubescere. n. dicere ei. Et dixit ei senex. ecce quot annos habeo in conversatione loci istius et omnes honorant me: tamen in hac senectute mea infestus est mihi spiritus fornicationis. et tunc. Theopentus dixit. Crede

abba! quia in. Senex autem simulabat et alias sibi cogitationes esse molestas: donec faceret eum confiteri. Deinde dixit ei. Quo ieiunas. Et dixit. Ad nonam. Et dixit ei senex. Ieiuna usque ad vesperam et abstine: et omnia evangelia ut memoris retineas ea. Et alias residuas ex animo meditare scripturas. et si tibi ascenderit cogitatio mala: nunquam deorsum aspicias sed super sursum: et statim dominus adiuvat te. Et corriges senex fratrem illum: reusum est in solitudine sua. et cum obfuaret vidit iterum deonem illum: et dixit illi. Vbi adis iterum. et ille tunc. Como nere fratres. et abiit. Dum autem reverteretur dixit ei senex. Quo sunt fratres illi. et ille tunc. Male. Senex autem dixit. Quare. et ille rndit. Quia tota sancta sunt et maius malum. quoniam vnu quem habui amicum et obediens mihi. et ipse nescio vnum fraterum nec ipse in acquiescit iam si omnibus sanctior frater est. et propterea iuvavi me iam non calcare locum illum nisi per longum tempus et hec dicens transiit: relinques senem. Sed vero senex intrauit in cellam suam adorans et gratias agens deo. **Ca. xii.**

Tercium abbas Machari⁹ volens consolari fratres dicebat. Venis huc aliquando cum matre sua puer qui a deo nomen verabatur: et dicebat matri sue. Surge eam hinc. Illa autem dicebat. Non possum pedibus ambulare. et dicebat ei filius suus. ego te porto: tamen eam hinc. et ammirat⁹ suam astutiam deonis quod eos inde fugare volebat. **Ca. xiii.**
Quidam presbyter fuit religiosus valde. Pleg⁹ nomine frequenter mis

factū solēnia celebrās: ad corp⁹ scā
mī epī a cōfessoris. Qui cū digno
moderamine sādaz Christo ducē
ret vitā cepit oī potētem deū pulsa
re p̄cibus. vt sibi mōstraret natu
rā corp⁹is Christi a sāguis. Itaq; n̄
ex infidelitate vt assol; s; ex pieta
te mentis ista petiuit. Fuerat. n. a
puericia diuinis legib⁹ imbut⁹ et
ap̄l amorē sup̄mi regis oliz patrie
fines a dulcia liq̄rat arua. vt Xpi
mīsticia exul se dule disceret. Idcirco
eius amorē magis succensus q̄m
die p̄ciosa munera offerebat. posce
batq; sibi premōstrari que foret
species latitans sub forma panis.
q̄m nō q̄ de Christi corpore du
bius ē st; sed quia sic xpm a mēte
vell; que nemo mortaliū iā super
astra leuatū in terris passim con
spicere potest. Venerat ḡ dies: a idē
celebrās pie missaz solēnia more
solito p̄cubunt geib⁹. Te dep̄cor in
q̄t oī potēs p̄dē m̄ exiguo i hoc mō
sterio naturā corp⁹is xpi vt in lice
at eum conspiciere p̄ntēz corpore o
visu. a formā pueri quē oliz sin⁹
mris tūlti vagientē nūc mamb⁹
stredare. Qui cū talia p̄caret. āge
lus de celo veniēs sic affat. Surge i
quit p̄p̄er: si xpm videre plac; Ad
est p̄s corpeo veltit⁹ amictū quē
sacra puerpera gessit. Tūc veniē
bil p̄s b̄ pauidus ab humo vultū
erigēs. vidit sup̄ arā p̄s filiū pu
erū. quē s; ymēō infantē pōre suis
vlms meruit Cui āgel⁹ inquit. q̄
xpm videre placuit quē p̄s b̄ sp̄
panis verb⁹ sacrare solebas mīsti
cis nunc ocul⁹ inspice: attreda ma
nibus Tūc sacerdos celesti munē

frēt⁹: q̄s mīz b̄ctū ē vlms tēme
tibus puerū accepit a p̄ct⁹ p̄p̄iū
Christi p̄ctōri iunxit. Deinde p̄fu
sus in āplexū: bat oscula deo: a su
is labiis pressit pia labia Christi
Quibus ita exadīs: predara dei fi
lij mēbra restituit in v̄tice altaris
a repleuit celesti pabulo Christi
mensam. Tūc rursus humo pro
stratus. deprecatur est deū: vt dig
naret ip̄e itēū verti in pristinā for
mā. Qua expleta oratione: surgēs
e terra inuenit corpus Christi in
formam remeasse priorem vt p̄ca
tus fuerat. **Ca. xiiij.**

Dixit abbas Pastor

Scriptū est. Quē ad modū desideat
ceruus ad fōtes aquarū: ita deside
rat anima mea ad te de⁹. Quia ḡ
cerui in solitudine serpentes pluri
mos glutūta cū veneno eoz accē
si fuerint ad aquas peruenire desi
derant bibētes autē tempantur a
seruore sp̄ntim vir⁹: ita a mōchi i
solitudinib⁹ hitates accendūt de
monū malignorū. veneno: a p̄p̄te re
a desiderant sabbato a dīca veniē
ad fōtes aquarū: hoc est ad corp⁹
a sāguinē dñi nostri Iesu xpi vt
purgēt ab omni amaritudine de
monū malignorū **Ca. xv.**

Bate meōrie pau

lus simplex discipulus abbatis
Anthonij narrauit fratrib⁹ talem
rem: q̄ aliquñ rem in mōsteriū visi
tandi grāa p̄ fr̄m istructōe a post
ofuetā ad mūtē colloquitiōem in
trauerunt in eccām dei vt missas
more solito celebrarent. Ipse autē

Paulus intus vnūquēq; intro eū
tū in ecclā quali animo intraret
lēbat em a hanc grām data; sibi
a deo vt sic vnūquēq; cuius animi
ēēt agnosceret. sicut nos facies nos
tras videm⁹ inuicē. **I**ngredientib⁹
ergo omnibus clara facie et splen
dido vultu: sed a vnusquisq; an
gelo gaudente cū eis: vnū vidit ni
grā obscurā toto corpore deōnes
ex traq; pte eum tenentes a trahē
tes ad se ipsos capistro in natib⁹
eius misso: factum vero angelum
ei⁹ de longe lugubrem a triste; se
quentem eum. **P**aulus vero lacri
mas a manu frequē pectus ton
dens sedebat ante ecclā: plorās
valde eum qui talis ei appaueat
Qui autem videbant eum q; facie
bat a tam celerem ei⁹ mutacōnem
a lacrimas a ludū: interrogabāt
rogātes eū vt diceret quid ēēt qd
videbat: timētis ne quid in re pre
hensione omniū vidiss; p quo h⁹
faceret. postula bāt etiā vt ad mis
sas intraret cū eis. **P**aulus autē re
pellens eos negat se ingressurum
a se debet foris tacens a plorās mi
nis illuz q; ei talis appaueat. **P**⁹
paulū autē dimisso ecclē con
uentu iterū **P**aul⁹ attendebat sin
gulos exeuntes: vt quoz introitū
cognoeāt sciret qles exirent. vi
bit illū viz nigra a obscurā toto cor
pore prius exeuntem ab ecclā claruz
quidē vultu cādidū corpore demo
nes autē qui eum ante tenebant
postea de longe sequētes: sādū dō
angelū iuxta ip̄sū ambulante letū
a p̄p̄m quū a gaudentē sup eū val
de. **P**aulus ergo exiens cū gau

bio clamabat: benedicens deū a
bicens. **O** ineffabilis misericordia
dei a bonitas. **O** sime misera cōmis
eius inābilis bonitas. **C**urrens
autē ascendēs super altū gradum
magnā vocē dicebat. **V**enite a vide
te opera dñi: q; terribilia sunt a oī
stupore digna. **V**enite a videte eū
qui vult omēs homines saluare: et
ad agnōcōnē uitatis venire. **V**eni
te adorem⁹ a p̄cibam⁹ ante eū a bi
camus: q; potēs est p̄cā dimitte.
Ad hanc vocē eius omnes solite
cucurrēt: cupiētes audire que di
cebat. **E**t conueniētib⁹ oībus: refe
rebat **P**aul⁹ q; vidisset aūq; in ec
clē intraret a q; p̄ ea. **I**terū itroga
bat illū viz aut dice; ei cā; p q; ei
tātā subito imutacōnem de⁹ dō uel
tō g ille cūctus a **P**aulo. corā
oīb⁹ q; circa ip̄m erant apte narra
uit dī. **H**o p̄cōr sū a multo tpe in
formicacōe viri vsq; nunc. **I**ngredi
ens autē mō in sādā ecclā dei. au
diu vocem **I**saac p̄phete cū legere
tur: magis autē vocē dei loquentis
in eo vbi dicit. **L**auami mūdī esto
te. auferre malū cogitacōnē de aīa
bus vris corā oculis meis. discite
benefacere. **E**t si fuerint p̄cā vstra
tanq; semitū. velut nix dealbabun
tur. **E**t si volueritis a audieritis me
bō terre comedetis. **E**go inq; formi
cator in hoc s̄mone cōpundus su;
minis: a ingemiscens intra consā
entā meam dixi ad deum. **T**u deus
qui remisisti in hunc munduz peccā
tores saluos facē a qui hēc que mō
lecta sunt p̄misisti per p̄phetā com
ple effectuz ope in me p̄cōr a in
digno. **E**cce n. amodo p̄misso tibi

a spondeō sermone a corde ostendit
 quia non agauit ultra illud malum sed
 abrenūcio omni iniquitati a uiuio ti
 bi amodo in omnia munda. **H**odie
 dñe in hac hora suscipe penitentem
 a impellente te. a renūciantem omni
 peccato. In his igitur promissionibus egres
 sus sum de ecclesia statuens in anima mea
 nihil ultra agere mali coram oculis
 domini. Quod cum audissent omnes. dama
 uerunt ad dominum unanimes dicentes.
 Quam magnifica sunt opera tua domine
 omnia in sapientia fecisti. Quapropter ag
 noscentes de sanctis scripturis a di
 uinis reuelationibus quantam deus
 habeat bonitatem circa eos qui ad eum
 deuote confugiunt per penitentiam
 emendauit priora delicta. a quia
 non solum non coguntur penas exolu
 re per peccata ommissa. sed etiam con
 sequuntur bonis promissa: non desperemus de
 nostra salute: quod sicut per prophetam
 tam promissit eos qui in peccatis sunt inuo
 luti sicut lana a niuem dealba
 tia bonorum. celestium in ciuitate Hieru
 salē repleri. ita a nunc iterum per sanctum
 Ezechielē prophetam cum in uerba
 de promissit. Vnio ego inquit domino. quod
 nolo mortem peccatoris. sed magis
 ut conuertatur a uiuat.

Ducusque de greco in latinum
 transtulit **Delagius** dyaconus
 ecclesie Rōne. ab hinc autem **Iohannes**
 sub dyaconus. **Ca. xvi.**

Hic aliquā
 do **Zacharias** ad
 abbatem suū **Silua**
 nū: a inuenit eum in ex
 cessu mentis erantem

manus eius exstente in celum. Et cum
 uidisset ita: clausit ostium a exiit. In
 transque circa sextam horam a no
 nam: inuenit eum eodem modo. Circa de
 cimā uero horarū pulsauit a ingres
 sus a inuenit eum quiescentē dixitque
 ei. Quid habuisti hodie patre. Qui
 dixit ei. Infirmatus sum hodie fi
 li. Ille uero tenens pedes eius dice
 bat. Non te dimittā: nisi mihi imbi
 caueris quod uidisti. Respondit ei se
 nex. Ego in celum raptus a uidi glo
 riam dei: a illic steti usque modo a di
 missus sum. **Ca. xvii.**

Beatus abbas **Ma**
 charius dicebat de desolatione sep
 thi ad fratres. Quā uideritis cellā edi
 ficatam iuxta paludem scitote quā
 prope est desolatio septhe. Quan
 do autem arbores uideritis iam an
 te ianuam est. quando autem uide
 ritis pueros: tollite melotes uros
 a discite. **Ca. xviii.**

Dicebant de abbate
Silvano. quod uoluit aliquā pergere in
 uia: a dixit ei discipulus suus **Marcus**
Pater noli exire hinc: sed neque te di
 mitto exire abba. Expecto igitur hic a
 hos tres dies. Et cum expectaret ab
 bas. **Siluanus** tertium diem. dor
 miuit in pace. **Marcus** discipulus
 eius. **Ca. xix.**

Quidam seni data
 est gratia uidentis que fiebant. Et
 dixit quod uidi in cenobio aliquā me
 ditantē fratrem in cella: a ecce demō
 nem stabat foris cellā. Et dum fē
 ille meditare. non parualebat in gre
 di. Cum autem cessaret meditando. tūc ingre
 di.

diebat ille demō in cellā ei⁹. ca. xxi.

Dicebant de quodā
senex. qz dep̄cat⁹ ē deū vt vide
ret deones a reuelatū ē ei. Nō op⁹
habet vidē eos. Senex at̄ rogauit
dicēs. qz dñe potēs es p̄tegere me
grā tua. At vō de⁹ reuelauit oculis
ei⁹ a vidit qz tanq̄ apes sic circūde
derunt hominē stridentes dentib⁹
suis super eum. Angeli xro dei in
crepabant eos. Ca. xxi.

Dixit qdā senex qz
erāt ei vicinī duo frēs vn⁹ peregrī
nus a vn⁹ inchoris. erat at̄ peregrī
nus ille modicū negligentior; ille
xō inchoris studios⁹ valde. Con
tigīt at̄ vt dormiret ille peregrin⁹
in pace. At ille senex vicin⁹ eorū cū
esset p̄uid⁹: vidit multitudinē an
gelorū deducētū aiām ei⁹. Et cū p
ueisset ad celū vt intraret. scā est
questio de eo. Et v̄it desup̄ vox di.
Manifestū ē qz modicū negligēs
fuit s̄ p̄f peregrinacōnē ei⁹ apite
Et p̄ hēc dormiuit ille inchoris: a
v̄it oīs cognacō ei⁹ ad eū. Cernēs
xō ille senex nō v̄ire āgelos ad
deducendū aiām ei⁹ miratus ē a ea
dēs in faciē suā in cōspectu dei dixit
Quō peregrin⁹ ille cū negligentior fū
erit talē gl̄ am p̄meruit: a hāc cēt
studios⁹ nihil h̄mōi meruit. Et v̄
nit ei vox dicēs. Hic studiosus cū
venisset vt dormiret apuit oculos
suos a vidit parentes suos flētes a
solata est aiā ei⁹. Peregrin⁹ ve
ro ille licet negligentior fuit nullū
suorū vidit a ingemiscens fleuit et
deus solatus est eum. Ca. xxii.

Sācti p̄res p̄pheta
ueēt de vltia gñacōe di. Quid
opati sum⁹ nos. Et v̄dit vnus ex
eis vir magnē vite noie. Sc̄ptiōnē
a dixit. Nos mādata dei custodim⁹.
At illi m̄dēs dixerūt. Vñ vō q̄ fū
erit p̄ nos qd erūt faciuri. Qui dix
it eis. Dimidūm opis nr̄i opaturi
sunt a dixerūt ei. Vñ at̄ q̄ p̄ ipsos
fuerit qd facient. Et ait. Qino nō
lēbit opacōez gñacō illa. V̄tūre
fūt. n. illē tēptationes a q̄ repti fue
rūt p̄batū in tpe illo: meliores sup
nos a p̄res nr̄os erunt. Ca. xxiii.

Narrauit qdā p̄m
qz erat aliq̄s solitari⁹ i herē
mo p̄lopoleos a mīstrabat ei q̄
dā secularis s̄ fidel. Fuit at̄ in eadē
citāte hō q̄ erat diues a ipius. Cōi
gīt at̄ vt morētur ille diues a dedu
cebat eū tō citas fil a r̄ps cū lapa
tib⁹. Egress⁹ ē at̄ ille q̄ mīstrabat
illi solitario s̄m osuetū dñe portās
ei panes a inuenit qz comedat eū
lehua a cecidit in faciē suā in aspec
tu dñi dicēs. Nō surgā hic donec
demōstret m̄ a deo q̄ sunt hēc. qā
ille qdā impius talē apparatū ha
buit in deducēdo. Hō q̄ fūit tū
bi die ac nocte ita p̄tulit. Et ecce ā
gelus veniēs dixit. Ille ipius hūit
parū bonū op⁹ in hoc seculo a re
cepit illud hic vt illic nullā re q̄ em i
ueniat. iste autē solitarius hō erat
ornatus ad omnē virtutem lēbat
vero a ipse vt homo modicūm cul
pea recepit illud hic vt ibi inueni
atur purus corā deo. Et ita conso
latus i his verbis abiit glorificās

deū sup iudicia ei⁹ q̄ vā sūt. c. xliii

Narrauit qdā senex

de quodā episcopo vt maxi
me ex eo fiducia accipientes. dñi
gētiā habere mus nostre salutis
Nunciauerūt quidā episcopo qui
apud nos consistebat sicut hec ipse
episcopus referebat. eo q̄ quedā
secularium matronarū due eēnt
mulieres fideles que quasi impu
dices vīuerent Episcopus autem ex
his que ei nunciata fuerant com
motus est a suspīcatu ne forte et
alie huiusmodi essent ad deū can
dum deū se cōuertit. inde certus ef
fici rogans. Quod a me ruit. **P**o
diuinam enim illam atq; terribi
lem consecrationē dum accederent
singuli ad p̄cipacōnē scī mīsterij
pervultus eorū cernebat q̄b⁹ vna
queq; aīa subiaceret peccatis. **E**t
p̄dōrū quidē hōim videbat facies
nigras. quosdā vero tāq̄ ab estu
exustas facies habētes oculos at
igneos a sāguīneos alios autē eo
rū claros quidē facie cābidos vero
amīdū **E**t alij qdē dū acciperēt cor
pus dñi exurebat a icēdebat eos
alij autē sicut hūmē efficiebatur
in se a p̄ os ingressum omne eorū
corpus illustrabat. Erant autē in
ter eos etiā q̄ solitariā vitam elege
rant a hi q̄ in cōiugij erat q̄a ip̄si
ita esse videbant. **D**ēinde cōuertit
se a cepit etiā mulierib⁹ distribuē
vt cognosceret a ipsarū q̄les eēnt
anīme. **E**t vīdit simili mō ex eis fie
ri nigras atq; rubeas facies earū
sāguīneas a albas **I**nter ipsas at
aduenerūt ille due mulieres q̄ ac

cusate erāt illi ep̄o: propter quas
marīne ad hanc p̄cē a p̄uidē
tiā venerat. **C**ernit etiā a ipsas dū
accedunt ad sanctū mīsteriū dāz
habētes vultū a hōrificū: cābīdis
vero stolis circūamictas. **D**ēinde cū
ip̄e participare fuissent mīsterijs
Chrīsti facie sunt sicut a lumine il
lustrate. **R**ursum ep̄s ad solitā p̄
cē cōuertebatur supplicans deo:
discere cupiens modū t̄uēlacōnū
que ei demonstrate fuerant. **A**sti
tit autē ei angelus dñi a de singul
interrogāe p̄cipiebat. **S**cīs vero
ep̄s cōtinuo de illis duab⁹ scīd
tabatur mulieribus: si vera esset
illa prima accusacō an falsa. **A**t
ro angelus affirmabat vera esse
oīa que de eis dicta fuerant. **E**p̄isco
pus q̄ ait ad angelū **E**t quō in p
ceptione corpis **C**hrīsti splendide
erant facies earū: albas at stolas
habebāt lumine q̄ fulgebāt non
paruo. **A**it angelus. eo q̄ p̄mitue
runt de adibus suis a discesserint
ab his lacrimis a gemitib⁹ a ele
mosinis paup̄rū a p̄ cōfessionem
dñi meruerint numerū de cetero
nequaq̄ in his malis ābulare p
mittentes se: siquidē de p̄orib⁹ v
mīaz mererant. **E**t meruerūt prop̄
hoc diuinā imutacōem a crimin
bus absolute sūt: a vīnēt deīcep
sobria iuste ac pie. **E**p̄us autē se
mirari dicebat nō tantū de imuta
cōe mulierū illarū. hoc ei multis cō
tigit fieri sed de dei dono: q̄ nō solū
eas tormētis mīme subiecit s̄ etiā
tantaz eis donare dignat⁹ est grāz
Ait autē ad illū angelus. **A**dmiā
tis hoc iuste quasi hūmo dñs aūc

ac deus noster a vestre cū natura
liter fit bonus ac misericors. his q̄
discedūt a p̄p̄is delictis a per con
fessionē accedunt ad eū nō tñ in
in tormēta eos ire nō sinit s̄ etiā fir
rorem suū mitigat ab eis a hono
dignos facit. Item sic dilexit deus
mūdū: vt filium suum v̄ginem
daret p̄ eo. Qui igitur cū inimici es
sent hoīes mori p̄ ip̄is elegit mul
to magis domesticos effectos eos
a penitentiā agentes sup̄ his que
ḡst̄rūt absoluit eos a penis: his
vero q̄ ab ip̄so parata sunt bō pre
stabit fruēda. Hoc ḡ scito q̄ nul
la delicta hoīs v̄mūt clementiā dei
tantū vt per penitentiā ea q̄ p̄ide
quis gessit mala abluat actib⁹
suis bonis. Cū enī sit misericors de
us scit infirmitatē generis vestri a
passionū fortitudinē a dyaboli po
tentiā atq̄ astutiā: a incidentib⁹
quidē hic hoīb⁹ in p̄tis quasi si
liis ignoscit: a expe dat correctōez
eorū patientiā hīs in eis. Cōuertē
tibus vero atq̄ eius exorantib⁹ boni
tatem quasi infirmis opatē: a ab
soluit p̄fessi p̄tā a tormēta eorū
a donat eis bō que p̄parata sunt bo
nis. Ait aut̄ ep̄s ad angelū: Obsē
cro te dic m̄c vultū differentias
eorū q̄b⁹ p̄tis vnus q̄sq̄ eorū s̄
iaceat: vt etiā a de his cognoscens
ab oī liberet ignorantia. Angel⁹
aut̄ dñi dixit ad eū. Hī quidē qui
splendido atq̄ hilari sunt vultu i
sobrietate a castitate a iusticia vi
uūt. modesti q̄ a dolētes ac mise
ricordes sunt. Hi vero qui nigras
habēt facies fornicatōis a libidinis
oparij sunt ceterorūq̄ scelerū a pe

licitorū. Hi vero qui appuerunt s̄
guineī atq̄ rubei in malignitate a
iniusticia viuētes sunt amātes
detradōes blasphemias a dolosū
homicide sunt. Rursū dicit ei ange
lus. Adiuua eos siquidē salutē eo
rū desideras p̄tere a. n. meruisti o
rationū tuarū effectū videndo disci
puloū p̄tā: vt p̄ amonicoes atq̄
obsecrationes meliores eos a p̄
p̄mam cōuerteres ad eū q̄ p̄ ip̄is
mortu⁹ ē a resurrexit a mortuis. Je
sū xpm dñm n̄m. Cū tūc ḡ tibi
xtus est a studiū ac dilectio circa
dñm tuū xpm oī eorū gere pū
dentiā vt cōuertant a p̄p̄is p̄tis
ad dñm: suades eis manifestanq̄
q̄b⁹ delictis subiaceant ne p̄p̄ia del
pent salutē. Et hoc enī penitentib⁹
q̄dē ex illis a ouertētib⁹ a d dñm
aiab⁹ eorū erit salus a epulacō fu
turoz bonoz: tibi vero erit p̄lma
merces iuitando dñm tuū: q̄ celos
q̄dē nō reliq̄t i terris at̄ demōstra
tus est p̄pter salutē hoīm. Ca. xxx.

Referebat qdā p̄m
q̄ tres sūt hōrabiles res ap̄
monachos q̄b⁹ optet cū timore et
tremore ac spūali gaudio nos ac
cedere coicatio scōrū sacramētorū
a mēsa f̄m a peluis i q̄ f̄m pedes
lauant. Proferebat at̄ a exemplū
tale di. q̄ magn⁹ q̄dā senex erat p̄
uidens: at̄ git at̄ vt gustaret am
plurib⁹ frīb⁹. a comedentib⁹ illi vi
debat in spūis senex sedēs ad mē
sā quosdā edētes mel alios at̄ pa
nē alios vero stercus. Et amiraba
tur intra semetip̄sū a exp̄cabatur
dñm hī. Dñe reuelā m̄ hoc mysteriū

um. qd ite tibi appoitus ē oib⁹ sup
mēsa: in manducando at ita inu
tatus videt⁹ vt qdā edant mel qdā
at panē alij vero stercois. Et vixit ei
vix de sup dicens. Quia illi q man
ducant mel. hi sunt q cū timore a
tremore a grāz ad dē ebūt ad mē
sā a incessant orant a oracō eoz si
cut incēsu ascendit ad dñm: idēq
mel comedūt. Qui at panē mādū
cant. hi sūt q grās agētes pīpi
unt ea q a deo donata sunt illis. At
vero q stercois mādūcāt hi sunt q
murmurāt a dicūt hoc bonū ē a il
lud malū est. Nec at talia n optet
cogitare s magis glificare dñū at
q laudes ei referre vt nobis i plea
tur illud qd didū est. Sive mādū
catis sive bibitis sive qd aliud fa
ciatis: oīa i noīe dñi facite. **Ca. xxvi**

Frabūt i cellā abba
tis Arsenii in Scythia atten
dit p fenestrā a vidit senē totū q
igneū. Erat autē frater ille dign⁹
qui talia intueretur. Et cūz pulsas
set egressus est senex a vidit frēm
illū stupentē a dicit illi. Dñm est q
hic pulsasti: ne aliquid vidisti? Et
rēdit. Non. Et colloquens cum eo
dimisit eum. **Ca. xxvii.**

Dicebāt de quodam
senē i Scythi quō erat vt qdā
q frēs edificabāt cellulā egredie
bat cū gaudio a ponēs fundamē
tū nō recēdebat donec cōsumaretur.
Aliqñ g exiēs ipse senex ab fabri
cādū cellā: cōtristabat valde. Et di
xit ei frēs. Quare tristis ac mestus
es abba. Qui dixit eis. Desolāb⁹

est locus iste filij. Ego. n. vidi quō
ignis accensus est in scythi. a ac
cipientes frēs palmas cedentesq
extinxerūt eū Et iter accēsus ē: a ac
cipientes rursum frēs palmas ce
dentes extinxerūt eū. Tercō accen
sus est: a repleuit totā scythi a iā
nō potuit extinguī. Idēq contristat⁹

Fac mestus sum. **Ca. xxviii.**
Vixit qdā vir mag
nus inter pudentes. Dic affirmā
bat dices: q virtutē quā vidi stan
tē sup baptisimū eandem vidi etiā
sup vestimentū monachi. qn acci
pit habitum spūalem.

Incipiūt capitula decime oc
taue ptis. **De signis p orati
onem exhibitis.**

Quō abbas Bessarion aquā ma
ris orādo dulcorauit. vsq ad talos
habens aquā fluiū transijt soles
occidū stare fecit. **ca. p.**

Ubi Bessarion idē demonia qñ
dormientem alloqns sanauit. **ca. ii.**

Quid abbas Pelyas de bō Aga
thone seferit. dices se vidisse homi
nem qui solem figere posset. **ca. iij.**

Beatus Machari⁹ lassat⁹ in itinē
re diuinitus ad flumē transposit⁹
est. **ca. iiii.**

Ide Macharius paralyticū puerū
sanitati restituens patrem sequi
precepit. **ca. v.**

Ubi defunct⁹ abbat⁹ Psoi de tū
mulo rēdit quo loco depositū sibi
abscondisset. **ca. vi.**

Ubi abbas Simli⁹ causā pecunie
ocisuz a presbitero resuscitauit a
iterum dormire fecit. **ca. vii.**

De puero quez dyabolica arte de

bilitatū btūs Pastor a frīb? vīp
exorat? orādo in pūstīnū reforma
uit statū. *ca. viii.*

Qualit publico mōcho orāte demō
apostate Iuliani uīci? i vacuū se re
bisse p fess? ē a ac cāvn? ex p fediū
est mōchus. *ca. ix.*

Abbas Sisoī iacentē ad pēdes sū
os infantem mortuū inscius susci
tauit. *ca. x.*

Qualiter idē Sisoī discipulū suū
demone liberauit. *ca. xi.*

De sene cui leo speluncam propiti
am cēssit. *ca. xii.*

De alio qui mīre bilendū demō
maam curauit. *ca. xiii.*

Qualit btūs Paul? singulari q
dā o tra spentes vīes potētia affi
uerit aie puritatē oīa posse. *c. xiiii.*

Abi btūs Euagri? fauētī sibi p sibi
tero nō libens assensit. *ca. xv.*

Explīciunt capitula. decime o c
taue partis

Incipit ps decima octaua.
De signis per orationē exhi
bitis. *Ca. p m m.*

Dicebat abbas
Dulas discipul? abbas
Bessarionis qz ābulā
tib? nobis sec? lit? ma
ris fīuūa dixi abbati Bessarionū
Abba fīuūa valde. Et cū se casset se
nex orōem dixit mī. Bibe de mari.
Et dulcis facta ē aq? a bibi. Ego āt
hausi modicū mīvas: ne forte itez
fīrē. Qd cū vidisset senex dixit mī
Vt qd implestivas aq? Et dixi ei.
Ignosce mī: ne forte itez fīuūa. Et ait
senex. De q? hic ē a vbiq? est. **A**lio
tpe cū nēcāriū ei fuisset fīuūa orōez

a transiit Crisoroā flulū pētib?
Ego autē admirat? satiffeci ei dī
cēs. Quō sētiebas pēdes tuos. buz
ābulares m aq? Et ait senex. Vīq?
ad tabū sētiebā aqūa: reliquū āt
erat solidū sū pētib? meis. Rurs?
dixit. Cūtib? nobis ad abū senēre
mit sol ad occasum Et orans senex
dixit. Dñe stet sol donec pueniam
ad seruū tuū. Et factū est sic. *ca. ii.*

Vit aliquū qdā dēo
mū hūi i Septhia fēā ē oīo
ietcā p ipō a nō egrediebat demō
qz dur? erat. Dicūt āt aduūcē dēi
ci loci illi? Quō faciē? hūc demōi
Mōo eū p t eijcē n abbas Bessariō
Et si rogauerim? eū p ipō: neq? m
ecēam remiet. Hoc ē faciam? Ecce
rētur? ē mane ān oēs i ecēāz. Fac
am? ē eū q? xpat sedere i loco ipf?
a cū ingredit? stem? ad orōem a dī
cam? ei. ex cūta illū frēm abba se
cēt āt sic. Veniēte āt mane senex
lo stetit ad orōez: a dicūt ei. ex
cūta frēm istū abba. Et dixit senex
illi patienti. Surge. egredere fōas
Et cōfēst i cēt ab eo demō: a san?
fact? est ex illa hora. *ca. 3.*

Dicebāt seniores ali
qñ abbati Delye in egipto de ab
bate Agathone. qz lon? ē fr. Et bi
cit eis senex Scdm g nācōez suam
lon? ē. Qui dixerūt ei. Scdm ātiqūos
āt qd. At ille tñs ait. Dixi vobis qz
fm g nācōez suā lon? est: fm ātiqūos
vovidi hōiem m Septhi. q potāt
facēvt sol staret in celo sicut Ibs
naue. Et hēc audietes obstupueūt
a glorificauerunt deum. *Ca. iiii.*

Dicebant de abbate

Machario illo maiore: quod ascendens de Scythi portas portabat et fatigatus relecta oravit dei. Deus tuus: quod iam non preualeo. Et mox eleuatus: muetus est super flumen. c. v.

Hecbat quidam filium pa-

litiarum in egipto: et adduxit eum ad cellam abbatis Macharii et relicto eo ad hostium flentem recessit longe. Respicies ergo senex vidit puerum plorantem: et dixit ei. Quis te adduxit huc? Qui dixit. Pater meus perleceit me huc et abiit. Et dicit ei senex. Surge et sequere eum. Qui statim sanus factus: surgens secutus est patrem suum sic abiit in domum suam. c. vi.

Dixit abbas Byso

is. Quando eras in Scythi cum abbate Machario ascendimus metum cum eo septem noia. Et ecce una vidua colligebat spicas pro nobis et non cessabat plorando. Vocavit ergo senex dominum agrum illius: et dixit. Quid est amicum huic quod plorat? Qui dicit ei. Quia vir eius habuit depositum eius et mortuus est et si loquens et non dixit ubi posuit illud et vult dominus depositum illius accipere eam filios eius in futurum. Et ait senex. Dic illi ut veniat ad nos ubi requiescimus in cauma. et cum venisset: dicit ei senex. Vt quid ita super ploras? Que ait. Vir meus defunctus est accipiens omnem patrimonium alicuius et non dixit moriens ubi posuit illud. Et dixit ei senex. Veni et ostende nobis septem viros tuos. et super his fratribus secum abiit cum ea. Cumque venissent ad locum ubi positus erat: dixit ad illam senex. Recede hinc in domum tuam: et oranti-

bus illis: vocavit eum qui mortuus fuerat dicens illi. Vbi posuisti alienum depositum? Qui respondens dixit ei. In domo mea absconditum est sub pede leproli. Et ait illi senex. Dormi iterum quod in die resurrexeris. Videns autem fratres: pro timore ceciderunt ad pedes eius. Quibus senex dixit. Non prolece me semel hoc nihil enim super: sed propter illam viduam et orphanos ipsius fecit de hac re. Hoc ei est magnus: quod sine peccato vult deus esse anima si quod petierit accipiet. Veniens autem nuntiavit vidue illi: ubi posuerat illud omnem patrimonium. Quod illa filios reddidit domino suo: et liberauit filios suos. et qui audierunt hoc: glorificauerunt deum. Ca. vii.

Transiens aliquando ab-

bas emilius per quendam locum: vidit monachum detentum a quibusdam tanquam homicidam. Accedens autem senex atque interrogans fratrem illum et composito quod calumabantur et dicit ad eos quod eum tenebant. Vbi est ille qui occisus est? et ostenderunt ei funem. Tunc appropinquans ipse defuncto: dicit omnibus. Orate. Ipse vero expandit manus ad deum: et resurrexit is qui defunctus fuerat. et dixit ei coram omnibus. Dic nobis: quid est quod te interfecit? At ille dixit. Ingressus sum in ecclesiam et commensavi pecunias presbitero: ipse vero surgens occidit me et portans me proiecit in monasterio abbatis huius. Sed rogo vos ut tollat ipse pecunie ab eo et detur filiis meis. Tunc ait ad eum senex. Vade dormi donec veniat dominus et resuscitet te. et

Tenebat aliquando plures

seniores ad abbatem **P**astorem
a ecce qdā de cognatis ipsius abbas
habebat filium erat facies eius p opā
cones diaboli ouersa retrorsū. **V**i
des at pī cī multitudinē seniorū.
accipies puerū sedebat foris plo
rās. **C**ōtingit at vt vn⁹ senior egre
deret foras **Q**uē cū vidisset ait. **Q**uid
ploras hō? **Q**ui dixit eis. **C**ognat⁹
fui abbatē **P**astoris: a ecce cōtingit
hunc puero tēptatō ista: a volēs eū
semisti offerre vt curaret timū. n̄
ei vult nos vidē **E**t nūc si cognoue
rit qd hūm. mittet a psequens mi
nat me hūc. **E**go vero vidēs pntiā
vrām: p̄sup̄ hūc venire huc **E**go quō
vis abba m. serē mei a itroduc m
tus puerū hūc a ora p ipō. **E**t acci
pies eū senex itrauit a vltus ē p̄u
dēt a n̄ eū statū obtulit abbati **P**a
stori. hūc accipies a minorib⁹ frīb⁹ dī
cebat **C**ōsignate puerū istū **C**ū at
fecisset oēs p ordīnē cōsignare eum
ad vltimū obtulit eū abbi **P**asto
ri **Q**ui nolebat tēgē eū. **A**t illi ro
gabāt eū dicētes **V**t omīs ita tu
fac pī **E**t in gemiscēs surrexit a ora
uit dī. **D**e⁹ salua plasma tuū vt n̄
dñet ei inimic⁹ **E**t cōsignās curauit

Tem̄. ac tē didit pū suo. **C**a. ix.
Tempibus **I**uliani

apostate cū ascēderz i phidē. miss⁹ ē
dēmo ab eodē **I**uliano. vt velocius
vades i occidēte adducatz ei in sum
aliqđ idē **C**ū at puenisset ille dēmo
in quēdā locū vbi mōch⁹ habitabat
stetit ibidē p dies decē immobil. eo
q nō poterat vltra pgrebi: q mō
ch⁹ ille nō cessabat orādo neq die
neq nocte: a regressus ē sine effici

ad eū q mīseāt illū. **D**ixit at illi **I**u
lian⁹ **Q**uare tardasti? **R**uit ei dēmo
a dixit **E**t mōas feci: a sine actōe re
uēsi sū **S**ustinui. n. decē dies **P**ubli
u⁹ mōchū si forte cessatz ab orōe
vt trāstret a tōn̄ n̄ agēs **T**ūc ip̄s
sim⁹ **I**ulian⁹ indignās dixit. **C**ū re
gress⁹ fuero: faciāi eovindictā. **E**t i
tra paucos dies in tempt⁹ pūde
tia dei. **C**ōtinuo vn⁹ ex p̄fatis q cū
eo erat a h⁹ cōgauerāt vades vbi
bit omīa q hēbat a debet paupib⁹
a veniēs ad senē illū fuisse mōch⁹
magnus. a sic q̄uit in dño. **C**a. x.

Tem̄t aliquū quidāle

Regularis ad abbatē **S**ylōi⁹ in
mōte abbatis **A**nthoni⁹. hūc filiu
suū secū q in itinē mortu⁹ ē a nō est
turbat⁹. hūc cū fite tulit eū ad illum
senē a p̄bit cū filio suo tēp p̄maz
agēs: vt b̄ndicerent ab eodē senē
Et surgēs pī pueri reliq̄t filiu suū
atē pedes illi⁹ semis: a egressus est
foras cellā. **P**orro senex putās qā
p̄mā agēt a n̄ pedes suos puer
dic ei. **S**urge vade foras ad patrē
tuū. **N**ō. n. sciebat. q mortu⁹ erat
Et statū surrexit: a egressus ē. **E**t vi
des eū pī ei⁹ expauit a intrās ado
rauit senē a indicauit ei oēm cām
quō acta fuerat **A**udies aut senex
h⁹ cōtristatus ē. nō. n. volebat h⁹
fieri. **P**recepit itaq ei discipul⁹ ip
s⁹ semis. vt nemī indicatz hēc vsq

Ca. xi.
Tad obitū ipsius.

Temptatus est ali

quādo discipulus ipsius abbatis
Sylōi **A**braham a demonio **E**t
videns idē senex quod accipit

furrexit. et expādit man⁹ suas ad
celū dicens. De⁹. vñs nō vñs. nō te di
mitto. si nō eū curauis. Et ilico ci
ratus ē fr̄ ille. ex illa hora. Ca. xii.

Senex qdā erat solū

tari⁹ iuxta iordanē fluvium a m
gress⁹ ppe cauma in spelūcā iuenit
ibi leonē. et cepit fremē leo denti
bus suis ac rugiē. Dixit at ei senex
Quid angustiaris. Ist loc⁹ qui ca
piat me a te. Si vero n. vñs surge
egredere hinc. Leo at nō ferēs egres
sus est inde foras. Ca. xiii.

Ascendit qdā senex

aliqñ de Scythiā terram thiz a ibi
diuertit. Et videntes hoies loci illi
us laborē abstinentie ei⁹ obtulerūt
ei modiciū vini. Alij at audietes de
ipō: abduxerūt ad eū hoīem qndā
demoniū habentē. Cepit at demon ille
maledicē senē illū dī. Ad istū pota
torē vinū ad duxistis me. Et senex
qdē ppe hūilitatē nolebat eū ei⁹ ce
te ppe iproperū vero eius dicit ei.
Credo in xpō qd pri⁹ qd finē faciā
biles calicē istū egredieris ab eo
Et cū cepisset senex bibē: clamabat
demon dicens. Incendīs me. Et atē
q osūmaret bibens. exiit ab eo
demon p xpi grām. Ca. xiiii.

Narrauit qdā pmi

de abbate Paulo. q erat i inferiori
pte egipti hitas iuxta Thebaidā
hic g Paul⁹ tenebat manib⁹ suis
eos q dicit cornuti aspides a serpe
tes atq scorpiones. a scidebat eos
p mediū. vidētes at frēs. satisfaci
ētes ei interrogabāt eum dicētes.
Dic nobis qd opat⁹ es vt accipēs

grā; istā. Qui ait eis Ignoscite n.
frēs Si quis possidet puritatē om
nia subiciūtur ei. sicut Ade qñ eā
in paraiso atē puatificat⁹ man
bati diuin. Ca. xv.

Hat⁹ ē aliqui cōuen

tus in cellis p qdā cā: a locutus ē
qdā abbas Euagrius Et dixit ei
psib⁹ mōstriorū. Scimus abba
Euagri. q si esses i patria tua for
te aut ep⁹ fueras: aut multorū ca
put. Nunc autē hic vehit pegrin⁹
sedes. Ille vero cōpund⁹ nō quidē
turbulenter aliqñ erit. s. mouens
caput respiciēs in frā digito scribe
bat. Et dixit eis. Reuera ita ē pces
Verūtn semel locut⁹ sūm scriptis
vero secūdo nihil abbas.

Incipiunt capitula decimenone
ptis. Crepla mōchice cōuen
tationis.

De duob⁹ senib⁹ sanctis quibus
duos seculares cōingatos diuina
vox pretulit. Ca. p.

De muliere heremita quā abbas
Bessarion a discipulis ei⁹ clam se
pelierunt. Ca. ii.

Narratō bñ Macharij de duob⁹
iuuenibus quorū oīo in modum
ignis ascendebat in celū. Ca. iij.

Item de duob⁹ monachis i quib⁹
opacōe sctus Machari⁹ mōchū
se esse negauit. Ca. iij.

De venatore quē p. xi. mēses hoī
nem nō vidisse abbas Sisois mī
ratus est. Ca. v.

Magna laus abbis Hor. Ca. vi.

Quod itē Hor discipulo suo i mā
datis tradiderit. Ca. vii.

Quō abb Pastor explanauerit illud euāgelicū Qui habet tunicā vendet eā et emat gladiū. ca. viii.

Qualit senex qdā vidēs frēz pēu tē cū uirgine saluauit vtrqz. ca. ix.

Qualēm semetipfū exhibere debet qd alium docere desiderat. ca. x.

Glosa dormicio bñ Sylois. ca. xi.

De anu q p. xxx. annos vsqz i diez obitus sui hoīem nō uidit. ca. xii.

De qbus dā circapriā salutē lāg uisibz quibus beatus Anthomius solā orationis medicinā necessariū esse dixit. ca. xiii.

De heremita nudo qui docuit solitariū hanc fore salutis viā fugere homines a tacere. ca. xiiii.

Narratō cuiusdā solitarij de duo bñ semibz quoz vnus inuētus est in spelūca mortuus. alteri fuit occasio conuersionis ruina cū sacrata deo uirgine. ca. xv.

De sene q per añ geluz in heremo confortatus bīdicit pñam cuius dāz epī qui in psecutione sacrificauēat quā a fratribz enarrauit. ca. xvi.

De pessima morte solitarij hōrati a glosa tñstū pēgnī egi. ca. xvii.

Ite diuitis cuiusdā miserabilis obitus. ca. xviii.

Quō tribunus sup bñ Machariū verbz cōpundus factus est monachus. ca. xix.

Caput gentilis inuētū in heremo quāta ipi Machario de penis in feni retulerit. ca. xx.

De duabz mulieribz quibus se inferiorē esse idē sanāz celesti bīdicit oraculo. ca. xxi.

De sene quem in heremo ābulantem duo angeli destra leuāqz ābie

bant. ca. xxii.

Quod si aia pñam sp attēderit in emundiciā digna fiat a dñō uocari p noie. ca. xxiii.

Explicat tabula.

Pars. xix. Incipiūt tēpla mōchice ouersacōis. Ca. p.

Uo quidā

Dpīm rogauerūt dñū ut oñderet eis i quā puenerint mēsuram Et uenit eis vox dicēs qd i villa illa q est in egipto ē scēla tis qdā Eucharist⁹ noie a vxore ei⁹ uxor Maria: nōbū puemistis ad mēsurāz ipōz. Exurgētes a utē illi duo senes. uenēt ab uicū illū. Qui pōtātes inuenerūt cellā ipi⁹ a vxore ei⁹: a dicit ad mulierē Vbi ē uir tu⁹. At illa dicit eis. Pastor est ouīū: a ipsas pascit. Et itroduxit eos in domū suā. Cū uero factum ē sset sero uenit ipse Eucharist⁹ auz ouibz. Et uidēs illos seiores pauit ill mēsa: misitqz aquā in peluū ut lauaret pedes eoz. Qui dixerūt ei. Nō gustam⁹ quicqz: nī mōdicaueris nobis opacōem tuā. Tunc ille Eucharist⁹ cū hūilitate dixit eis Ego sū pastor ouīū. a hec est vxor mea Cūqz pseuerarent illi seiores. rogātes eū ut oia denunciatet eis. a noliz eis ipē dicē. dixerūt ei. Deus nos misit ad te. Audiens autē hoc verbū timuit: a dixit eis Ecce oues duas hē m⁹ a pñtibz nris: a que qd ex ipsis dōueit nobis de fac⁹ illis i tres ptes: pte vnā paupibz a vnā pte i suscepōez pēgnorū a tertā pte ad vsū nrm. Ex quo at ac

epi vixit mea neq; ego pollut; al
neq; ip; sa. h; virgo e. Singuli aut a
nobis remoti dormim;. Et nocte q
de induim; nos saccos. in die v; ve
stimenta nra vsq; nunc neo hoim bre
nouit. Cuq; audissent illi p;es am
mirati sunt a recesserunt glorifica
tes deu;.

Ca. ij.

Retulit abbas **Du**

las dices. q; abulantes aliqui in te
remo ego a abb me? Bessario: vi
mus se c; quada; sp; lica. In qua i
gressi inuenim; ibi queda; frim se
dente a operante plecta de palmis
q; noluit respice nos neq; salutare
nec oino loq; nobis ai. Dixit aut m
senex. Fam; hinc forsitan non e vo
luntas f; is ist; loq; nobis ai. Egressi
q; ibi abulauim; i; l; ai vide abba
te Johane. Reuerentes at; uenimus
ite; p; illa sp; lica vbi frim illu vi
deram;. Et dixit m; senex. Ingre di
amur ad fr; i; illu: si forte reuelant
ei deus loq; nobis ai. Intrans aut
h; uenim; cu; mo; tuu. At v; senex
ait m;. Ve f; colliga; corp; ei;. In
h; ip; f; ei misit nos h; u; de; ad re
cedu eu. Cu at colligem; eu inue
nim; q; natura mulier eat. Et ami
rat; e senex di. Ecce. quod a mulies
colluctat; a d; u; p; abolu in h; mo
a nos i; citatib; de h; est amur. Glifi
rates g; deu q; p; tegit diligentes se;
recessimus inde.

Ca. iij.

Dicebat abbas **Vi**

tem; q; narrauit abbas Macha
rius di. Sedete me aliqui i; Scythi
descenderunt duo adolecentes pegni
m; q; de ip; i; i; i; ebat mitte bar

bas ali; v; o; n; ab h; u; i; a; u; n; e; t; a; d;
me dicentes Vbi e cella abbis Ma
charii; ego at; dixi eis. Quib; cum
vultis; R; derunt. Audiētes de eo i;
venim; vide eu. Dixi g; eis. Ego fil
Qui p; miam agētes dixerunt. Dico
lum; manē. ego at; ai vidisse; eos
delicatos a q; si in diuitiis nutritos
dixi eis. Nō potestis hic sedere: die
illi maior. et si nō possum; B; sedē
p; gemus alibi. Di; i; g; ap; d; aim me
um. Ut quid eos exacerbadō p; se
quor; a scandalisat; r; Labor ip; e
faciet ut a semetipsis recedant.
Tūc dixi eis. Venite: facite vobis
cellas si potestis. Dicunt illi. Qūde
nobis tūmodo a faciem;. Dedi at;
securi; a sporta plenā pamb; a sal
Qūbi etiā ill; durā petrā bi. Exidi
te h; m; e; a adducite vobis ligna de
palude a cum imposueritis tectū
sedet; in eodem loco. ego a pu
bā q; fugerēt p; p; laborē. At illi m;
interrogau; nt me. Quid opamur
hic; Dixi eis. Plectas de palmis.
et sumēs folia palmaz de palude
ostēdi eis initū plecte: a quō p; h; e
re deberent. Quib; etiā dixi. Facite
sportas a date custodib; ecce a ipi
afferent vobis panes. Post hec re
cessi ab eis. Ipsi autē patēter o
nia que cūq; dixi eis fecerunt a nō a
venerūt ad me p; tres annos. S; u
tinu autē a ego certando cum a i
mo dicens. Putas que est operacō
eorū. q; non venerunt interrogare
me de cogitacōnibus suis. Qui em;
de lōgino sunt veniūt ad me isti
vero de primo mibi nō venerūt ad
me. Nā nec alicubi abierunt. nō so
lū in ecclā cū silencio acci e oblat

onem. Igitur ego oravi dominum iesu
nas una et domaba ut dem ostendat
ret mihi operam ipsorum. Surgens
autem post illam septimanam: abijit ad
eos ut videret quod agerent. Et cum
pullarem aperuerunt mihi. ac salu
tauerunt tacites. Faciensque oronem
sedi. Innuuit autem ille maior minori
ut egredere. ipse vero sedit facere
plectam nihil loquens. Et circa hora
nonam significavit percuties a venit
ille minor a fecit modicam cocturam
pulmenti. Apposuit vero a me nram
inuente ei illo maiore: a posuit sup
ea tres parimas a stetit tacens.
Ego autem dixi. Surgite manducemus
Et surgentes manducauimus. Attu
lit vero lagunculam a bibimus. Cum
autem factum esset et resperet: dicit mihi
Vadis hinc. Rndi Non. sed hic
domina Posuerunt ergo in mattam in
parte a sibi in alio agulo a parte. Tu
leuit etiam cingula tua a semicinctia
tua a posuerunt se dormire super
mattam ante me. Cumque se edimassent
oravi ad deum ut mihi reuelaret opera
tionem ipsorum. Et aptum est tractans
cellule a facta est lux tanquam per diem.
Ipsi vero non conspiciebant lumen il
lud. Cum vero putaret quod ego dormi
rem: tetigit ille maior minorem in la
tus a surrexerunt atque cinxerunt se.
Expandentesque manus in celum: stete
runt cum silentio. Ego quidem videbam
eos: ipsi vero me non videbant. Ergo
vidi demones sicut muscas venie
tes super illum minorem a alij quidem ve
niebant ut sederent super os eius alij
vero super oculos eius: a vidi angelum
domini habentem gladium ignis circum
vallante eum atque instantem ab eo

deonem. Illi vero maiori non poterant
appropinquare Circa mane vero re
dimauerunt se a ego feci me quasi eu
gilare: a ipsi fecerunt similiter. Dixit autem
ille maior huic fratri meo. Vis di
camus. xij. psalmos. Et dixi. Etiam. Et
psallebant quinque psalmos a senos
versus. a vnuz alla Illi vero minori
per vnuquemque versum exibat facula ig
nis de ore ipsius: a ascendeat in ce
lum. Similitudinem autem ille maior cum aperie
bat os suum psallens: tanquam fumi cul
ignis de ore ipsius egrediebatur et
pertingebat ad celum. Et dixi modico
cum ex animo sicut illi operam dei. Eri
es autem mane dixi. Orate pro me. Ip
si vero satisfecerunt mihi tacito Et agno
ui quod ille maior perfectus est: illi vero
minore impugnat adhuc inimicus
Post paucos autem dies dormiuit ille
maior frater: a tertio die ille minor et
cum aliquo patre ad abbates Macha
rium adveniret: ducebat eos in cellam
ipsorum dei. Venite a videte martirium
horum minorum peregrinorum. **Ca. iij.**

Venit aliqui abbas
Macharius ille egiptius de Sep
thi in morte mitti in die oblationis
ad monasterium abbas Pambo et dix
erunt ei seniores loci illius. Dic frater
verbum edificationis pro quibus ait eis
Ego monachus non sum: sed vidi mona
chos. Et ait. Sedente me aliqui in cel
lula in Septhi: purgebant me cogi
tationes mee dicentes. Surgens va
deusque in heremum a considera quid illic
videas Et promissi relictado huius
modi cogitationibus per quinque annos
dicens: ne forte a demonibus est sug
gestio hec. Cum ergo perseverassent eo

140
gitato ista in me! ab in hemu a
repperi ibide stagnu aq pa isulam
in medio ei? Veiebāt q̄ diuisa aia
lia heremi a bibe bāt ex eo mē q̄ vi
di duos hoies nudos. Et cōtremuit
cor p̄ meū putabā. n. q̄ sp̄s eēnt
Cūq̄ viderent me illi trepidāte lo
cuti sūt ad me dicētes. Noli timē a
nos hoies sum? Dixi itaq̄ illi. Vñ es
tis a quō in hāc hēmū remistis. e
Qui dixit. De cenobio sum? a fa
ctus ē nobis cōfessus egressi sum?
huc. Ecce. pl. āni sunt. Erat āt vn?
ex ip̄is lybicus. ali? vero ēgypti?
Interrogauerūt āt me a ip̄i dicen
tes. Quō est mūd? a si ascendit aq̄
illi fm̄ tps suū. fietiā h̄ mund?
abūbantia suā. Rñbi eis. Ecce Quos
a ego interrogavi. Quō fieri possuz
mōchus. dicit m̄. Nisi q̄s renun
tiauērit oib? que in mūdo sunt: nō
p̄t fieri mōchus. Quib? dixi. Ego in
fem? sum a nō possum sic vos tūde
rūt m̄. Si nō potes sicut nos: sede in
cella tua a plange p̄ctā tua. Inter
rogavi ē eos dicētes. In hieme nō
sentitis frīg? a in estate nō mēdi
tur corpus v̄strū caumate. At il
li dixerunt. Deus fecit nobis hāc
dispensacōē: vt neq̄ in hyeme frī
gus neq̄ in estate ardorē sētiam?
Itaq̄ dixi vobis: q̄ ego nō dum fa
ctus sum mōchus. s̄ vidi mōchos

Ignoscite m̄ fratres. Ca. v.

Sedebat aliquāb

bas Sysois solus in montē abba
tis Anthoni. Morā āt faciēte mi
nistro ei? venire ad eū: sup̄ mēses
decē nō vidit hoiem. Ambulās āt
in mōtē inuenit q̄ndā facanite; ca

piētē aialia agrestia. Cui dixit se
ner Vñ venis a q̄tū tps hēs hies
At ille ait. Vere abba hēc vñ decē
mēses in mōtē isto: a n̄ vidi hoiem
n̄ te mō. Audiens āt hoc senex in
trauit in cellā suā a p̄cūtebat se
ip̄um dicēns. Ecce Sysoi existima
bas te aliqd̄ fecisse: a neq̄ vt feci
laris hic ita fecisti. **Ca. vi.**

Dicebat de abbate

Hor q̄ neq̄ mētū ē vnq̄ neq̄ iurā
uit nec maledixit hoiem: neq̄ si ne
cesse n̄ fuit loquē ē alicui. **Ca. vii.**

Item abbas Hor

dicebat discipulo suo. Vide
neq̄n alienum v̄bū inducas in cel
lam istam. **Ca. viii.**

Dixit abbas pastor

Scriptū ē in euāgelio Qui h̄z tūm
cārendat eā emāt sibi gladium
Vñ intelligit: q̄ habz regem dimitt
tat eā teneat pugnā. Pugnā v̄o
dicebat aduersus diabolum. **Ca. ix.**

Dicebat q̄ supra q̄

senior q̄dā in p̄te egipti sede
bat i cella cui fē aliq̄s a v̄go q̄dā
mistrabāt. Accidit āt vna die: vt
vterq̄ sibi ad senē veniētes occurr
rēt. f̄cō ḡ iam sero ille carnis suā
pugnā n̄ ferēs misericordā v̄gini
stuprauit a p̄didit sup̄toq̄ p̄ctō
mane discessit. Senex āt cū v̄gno
uiss; futura p̄spiciēs: tacuit i p̄nti.
Rediētes itaq̄ p̄secut? ē eos senex
ne aliā tristitiā demonstrarent. At
vbi recessit ab eis: ita ad iuicē loq̄
bant. Putasne intellexit hic senex
facinus nostrum an non. Qui tū

Dixit. Intellexi filij. **D**icunt ei. **V**bi sit
it cogitatio tua illa hora mortis
nre. **D**ixit eis. **M**ea cogitatio illa
hora illic erat ubi crucifixus est **C**hri
stus p salute nostra. **S**tabat a fle
bat tam p me q p vobis. **S**ed q
mibi pnam vestra deus repremi
sit: amoneo vos vt curado vulneri
q8 p supbia diaboli ptulistis di
ligentius insistatis. **A**cepta igit
ab eo regula penitentie recesserunt
ta fortit vn9 quisq certates donec
vasa electa fieri potuissent. **ca. x.**

Dixit qdam senior

Si que smonē de vita eterna
cūq facis: dic vbi audientium mo
ues opudionē laemas. **A**lioqn
ne dicas. ne moriatis iustis: alie
nis vbi alios saluare festinas.
Patōri nāq dixit de9. **Q**uare tu e
narras iusticias meas a assumis
testamētū meū p os tuū. **D**ic g.
Canis sū imo canis melior me ē
ppter q8 a amat dñm suū a ad iu
dicū nō est venturus. **ca. xi.**

Habes Bylois se

Dēs in cella sp claudēbat ostiū su
um. **D**icebāt at de ipso: quō in die
dormicō is sue cū se detēt circa eū
pēs resplenduit tanq sol facies
ei9: a dicit eis. **E**cce ab b **A**nthoni
us vit. **E**t p9 pusillū: rursus dicit
eis. **E**cce chor9 prophetarū vit. **E**t itez
āph9 facies ei9 resplenduit a dicit
Ecce chor9 aploz vit. **D**uplicif
ē fultit adhuc facies ei9: a ecce ip
se cū aliqb9 loqbat. **R**epetiunt
at illū se nē dicētes. **C**um q loqris
p iē. **Q**ui dixit eis. **E**cce āgelix ne

tunt accipe me a ego et dimittar
penitere modicū. **D**icunt ei seniores
Non indiges pma pī. **D**ixit at ill
Vere nescio me vel imitū penitentie
fecisse. **E**t cognouerūt oēs qm per
fecit ē. **E**t rursū facta ē subito facies
ei9 sicut sol. a timuerūt oēs. **D**ixit
at eis. **V**idete ecce dñs venit di. **A**f
ferte in vas electōis heremi **E**t co
tinuo reddit spiritū. **E**t factū ē ful
gura repletus est totus ille locus
odore suauitatis. **Ca. xii.**

Duo qdā magni le

nēs dū ambularēt in heremū q8
est iuxta **S**cythi. murmur cui9 dā
votis de terra audierunt a qherūt
introtū spelūce. **I**n quā ingressi. re
pierunt ibidē quandā amiculā vir
gmē sactā iacentē. a dicunt ei. **Q**uā
huc venisti an9. a q8 est q tibi mi
nistrat. **R**ihil. n. inuenerūt i ipsa
spelūca. nisi solā iacentem infirmā
At illa dixit. **T**riceimū annū hō
in spelunca hac heremi herbas co
medens a seruiens xpō. a non vidi
hōiem nisi hodie. **M**isit. n. vōs de9
vt sepeliatis corp9 meū. **C**ūq hoc
dixisset. itaq requieuit in pace. **P**a
tres vero illi glificauerunt deum
et recondito corp9 pulcō ei9 recesserunt
in locū suū. **Ca. xiii.**

Dixerūt qdā frēs ab

bati **A**nthonio. **V**olum9 a te audi
re verbū quo saluari possum9. **T**ūc
ait senex. **E**cce scripturas audistis
sufficit vob. **Q**ui dixerūt. **A** te volu
mus pī audire. **R**espondit ei senex. **A**u
distis dñm dicentē. **S**i quis te per
cusserit in maxillā dextera9 flexa

hā alterā. Dicit ei. Hoc implere nō
possum. Dicit eis. Ergo si alterā
plere nō potestis: saltē devna fer
te patiēter. Rūderūt ei hō nō pos
sum. Dicit eis. Si neq. hō potestis
ne vultis putere magis q. patiē.
Dicit ei. Nec possum. Tūc ait dī
scipulo suo. Sucos prepa fratribus
istis. q. nimis infirmi sūt. Deinde
dixit eis. Si nec hoc nec illud pote
stis. qd faciā vobis. Sola oratio
necessaria est p vobis. **Ca. xiiij.**

Narrauerūt de quo

dā solitatio q. exiit in here
mū vestit. lineū saccū tm. Cūq. ā
bulasset tres dies ascēdit sup. pe
trā: et vidit sub ipsa viridē herbā
et hōiem pascentē tanq. bestia. De
scēdes at. occulte tenuit eū. Senex
vero ille cūq. eēt nud. nec poterat
ferre odore. hōis. angustiat. vix
potuit euadere de māmib. ei. et fu
giebat. Ille vero f. exiit currens
p. ip. sū. et clamans. Expecta me: q.
ppter deū te sequor. At ille vūsus
dixit ei. Et ego ppter deū fugio abs
te. Frat. autē ille post hec piecit li
bitonē quo erat idutus et seq. bat
eum. Quē cū vidisset senex q. iac
tauerat indumentū suū. sustinuit
eum. Et cū appropinquasset ei dī
xit ad illū senex. Quādo piecisti
materiā mūdī abs te. et ego te ex
pectavi. Rogabat autē eū frater il
le dicens. Pater dic mihi verbis
quomodo saluus efficiar. Qui dī
xit ei. Fuge homines et tace salu
eris. **Capituli. xv.**

Narrauit qdā soli

tarius fratrib. qui erant in Raitū
vbi sunt. lxx. arbores palmarū:
in loco vbi applicuit Moyses cū
populo qū egressus est de terra e
gipti sic dicens. Cogitavi aliquā
do delere me ingredi i. interiorē
heremū si forte inuenirem aliquē
interius habitantē in heremo et
seruiētem domino deo Iesu xpo
Ambulans. iij. dies et noctes iue
ni spelūcam. Et cū appropinquas
sem resperi intus: et video hominē
sedentem. Et pulsaui fm cōsuetū
dīm monachor. ut egredientē
salutaret eū. At ille nō mouebat
requieuerat em in pace. Ego aut
nihil dubitans itroii. Et cū tenu
issem scapulas ip. s. festim dis
solutus ēa fact. est pulvis. Deim
de aspiciens video colobū pēdes
Cū at. et de hoc hesitare. egress. fu.
inter: ut pambulare desertum. In
quo cursū aliā reperio spelūcam:
et vestigia hōis ibidē. Factus sum
autē alacrior et appropinquas ad
ipsam spelūcā: itē et pulsaui et ne
mo mihi obaudiuit: ingressusq.
nullū inueni. Stans aut foris spe
lūcam. dicebam intra meipm: q.
huc oportet venire hūc seruū dei:
vbiq. fuerit. Cū vō iā p. trisset
dies vidi bubalos venētes et illū
seruū dei venientē cū eis nudū. de
capill. suis coopientē q. inhonestā
erāt corpis sui. Qui appropinquas
m existimabat me spm esse et e
tūc ad orōem. Nā multū septatus
fuerat a spiritibus: sic ip. postea
dicebat. Ego autē hec intelligens
dicebā ei. Serue dei et ego hō sum.
Vide vestigia mea et cōcreta me

q̄ caror sanguis fū. **Cū** vero post
orōem dicto amen. respexisset me
a solatus fuisset: introduxit me
in spelūcā interrogabat me dīcēs
Quō huc abuenisti. **Cui** ego dixi
Requirendi grā seruos dei veni in
hanc solitudinē a nō me fraudā
tūt deā a desiderio meo. **Rursus** at
ego interrogauī eū dīcēs. **Quō** a tu
huc venisti a q̄ntum t̄pīs hic ha
bes: aut q̄d ē alimētū tuū vel quō
cū sis nudus nō indiges vestimē
to. **Qui** dixit mibi. **Ego** i cenobio
erā thebaide a opus meū erat li
ni textura. **Subintrauit** at in aīo
meo cogitatus vt exiens inde sin
gularit̄ sederem a possem q̄et̄ eē
a suscipe p̄grinos ac plurimāz
mercedē possideres: ex eo q̄ acq̄re
rem de ope meo. **Vt** at cōsensu co
gitationi huic a ope p̄feci eā: exi
ens edificauī mibi mōsteriū ubi
q̄ veniebāt qui mibi inūgebāt
op̄. **Cū** q̄ iā multū eēt q̄d cōgre
gauerā: festiābā paupib⁹ ac pe
grinis illud distribuē. **Sed** adū
sari⁹ noster diabol⁹ inuidēs mibi
sicut semp a tūc futurā machina
bat retributionē auferre: eo q̄ fe
stima bā labores meos deo offerre
Videns aut vna virgine sacram
inūgentē mibi species a eas me
p̄ficiētē atq̄ reddentē. inmisit ei vt
rursus in alias demonstraret spe
cies. **At** vero vbi iā consuetudo fa
cta est a fiducia maior: postremo
etiā tact⁹ manū a risus a sil con
uersa. ad vltimū concepim⁹ dolorē
a p̄fecimus iniquitatē. **Cū** autēz
māsissem cū ipsa i eadē ruina sex
menfib⁹ postea cōgitaui mecum

dīcēs q̄ aut hodie aut crastino a
p̄ multos ānos morti addid⁹ eē
nū habeo supplicū. **Si** enī vixorem
quis hominis violauerit eternis
penis sibiacebit quātis tormentis
dign⁹ est qui xpi stuprauerit sp̄o
sami. **Et** sic in hac t̄remū ocul
te recurri omnia relinquēs illi mu
lieri. **Veniēsq̄** huc iueni spelūcā
hanc atq̄ fontem hunc a istam
palmā offerentē mibi botriones.
xij. baciloz. **Per** singulos mēses
affert vnu botrionē q̄ mibi suffi
ciat p̄ dies triginta: a post hunc
alius matureat. **Post** t̄ps aut
multū creuerūt capilli mei: a cum
dīcēperentur vestimenta mea de
ipsis quā decet p̄te operio corpo
ris mei. **Dū** at rursus interrogarē
si in p̄mordijs difficultatē habuis
set ibidez: ait mibi. **In** initijs val
de afflictus sū dolore iēcoris: ita vt
hum iacens nō possim stās psal
mū dicere: s̄ prostratus in t̄ra da
mabā ad altissimū. **Cū** autem in
spelūca eēm in dolore valido atq̄
defectione vt etiā egredi n̄ possem
vidi viz intrantē ac in p̄ me stātē
a dicētē m̄. **Quid** pateris. **Ego** at
cōfortatus ab eo modicū: dixi ei.
Es par doleo. **Qui** dixit m̄. **Vbi** do
les. **Cū** vero oñdissem ei: digitos
man⁹ sue in dīcētū oīgēs diuisit
locū illū tāq̄ cū gladio a euellēs
iecur oñdit in vulnera a raso iēco
re maū sua in p̄nū ipsas scabies
inmisit: atq̄ eurfū ipm iecur ipones
manib⁹ suis locū ipm eduxit a ait
mibi. **Ecce** san⁹ fact⁹ es: serui dñi
Iesu xp̄o sicut oportet. **Et** ex tūc sa
n⁹ fact⁹ sū: a sine dolore iā sū hie.

Ego aut multum rogavi ut maneret
in interiori spelunca: et ait mihi. Non
potes sufferre demonum impetus. Et
ego hoc ipsum considerans rogabam. ut
oraret pro me: et dimitteret me. Quia
cum orasset dominum Iesum Christum dimi-
sit me. **Hec vobis narraui: edifica-**
tionis gratia. Ca. xvi

Dicebat rursus alii

us quidam senex. qui etiam dignus esse
dus est episcopatu civitatis Oxirinehitis: tam-
quam hec ab alio audisset si ipse eam
quod hoc fecerat. Visum est mihi
aliquando intrare in interiora heremi
quod est circa Oesavbi est gens Mazi-
corum: ut viderem si invenirez forte ali-
quem Christo servientem. Sumens itaque
paucos parvates. et quasi dies quatuor
aquam invas: ut meum faciebam
etiam salsam vero quatuor diebus consum-
psi cibis. hec habebam quod agerem. Et
confidens de dei me ipsum ad pergen-
dum ambulavi quod et alios quatuor dies
sine cibo perdurans. Cumque ieiunium et
laborem itineris corpus meum iam fer-
ret in pusillanimitate veni: ac sic
iacebam in terra. Veniens autem qui-
dam digito suo tetigit labia mea
tamquam si medicus desputamentis
oculi puras ungat. Stans vero con-
fortatus sum: ita ut patarere me neque
ambulasse neque famem pertulisse. Cum
ergo vidissem veram hanc virtutem
in me surgens ambulabam in desertum.
Preteritis itaque alijs quatuor die-
bus: rursum fatigatus defeci. Cum
ergo tendissem manum meam in
celum: ecce vir ille qui prius me
 confortaverat. iterum digito suo qui-
limans labia mea confortavit me

Peracta sunt autem dies. xvij. Et post
hec invenio tugurium et arborem pal-
me et fontem aque vivis stantem cuius
capilli capitis erant per indumentum
ipsius qui capilli eius canitie cadidi
erant ut nix. Erat autem et terribilis
aspectu. Cumque vidissem me stetit ad
orationem. Et expleto amen. cogno-
vit me dominum esse. Et tenens in ma-
nuum interrogabat me dicens. Quomodo
huc advenisti. et si adhuc constant
omnia que sunt in mundo. si adhuc
etiam sunt persecutiones christianorum.
Ego autem dixi ei quod vestri gratia quam in ve-
ritate domino Iesu Christo servi-
tis hanc perambulavi heremum: perse-
cutio vero cessavit per potentiam Christi.
Isti differere nunc mihi obsecro te et tu
quomodo huc advenisti. Et ille cum la-
mentacione plorans cepit dicere mihi.
Ego episcopus eram et persecutione facta
multis mihi illatis iniurijs cum
ferre iam non possem tormeta postea
sacrificavi. In me ipsumque deinde re-
versus agnovi iniquitatem meam et de-
di me ipsum ad moriendum in hanc he-
remum et cum de gens hic animis quod dra-
gintanovem in confessione et obsecra-
tione ad deum. si forte dimittat mihi
patrum meum. Et vidit quidem prestitit
mihi dominus palmam hanc et hunc fon-
tem. consolationem vero indulgen-
tie non accepi usque ad quadragin-
ta octo annos. In hoc autem anno con-
solatus est me deus et indulxit mihi.
Hec autem dicens repente surrexit et
currens exiit foras et stetit in ora-
tione domini. Cum autem compleret orationes
venit ad me. Intuens autem ego fa-
ciem eius exterritus trepidavi: factus
enim erat tamquam ignis. Dicit quod mihi

Hi. **N**oli timere: Dominus enim tecum misit et
 trabas corporis mei sepulture. **C**um
 autem consumasset hec dicens statim exiit
 deus manus et pedes suos finem fecit vite.
Dissuta ergo tunica mea ego dimidi
 am in tenui et dimidia in uoluto ei
 sancto corpusculo abscondi in terra. **R**e
 cedito igitur illo continuo palma illa
 aruita tugurium cecidit et fons exie
 ratius est. **E**go autem multum fleui: obse
 crans deum si quo modo prestaret mi
 hi palmam illam et fontem ut pseue
 rarem in loco illo residuum temporis me
 um. **U**t autem hoc non est factum: dixi
 apud me. **N**on est in uoluntate dei. **O**ras
 ergo tendebam iter in selm: et ec
 ce homo ille qui limauit labia mea ueni
 ens apparuit mihi atque confortauit
 me et ita conuulsi puenire ad fratres
 et narraui eis hec: rogans eos ne de
 sperarent semetipsos: sed per patientiam
 starent inuenire deum. **C**a. xvij.

Frater quidam inter

rogauit senem dicens. **N**omine
 est quod saluat an opus. **R**espondit
 ei senex. **O**pus. **E**t ait senex. **S**cio
 enim fratrem orantem aliquando statim ex
 audiebat oratio eius. **S**ubintrauit
 autem in animo eius cogitatus uelle
 videre animam iustam peccatoris quomodo
 abstrahantur a corpore. **E**t nolens de
 us contristare eum in desiderio eius dum
 sederet in cella sua ingressus est hu
 pus ad eum tenens ore suo vestimen
 ta ipsius fratris trahebat eum foras.
Frater uero ille se quibat eum. **L**u
 pus autem dixit eum uel quod ad aliquam
 ciuitatem dimittes illum se cum recessit.
Cum uero sederet foris ciuitatem in mo
 derio in quo erat quidam hitas qui

habebat nomen quasi magni solitarii.
 ipse uero solitarius infirmus erat expe
 ctans horam mortis sue. **F**uit ille qui ibi
 de uenerat uidebat multam prepa
 rationem fieri cereorum et lampadarum pro
 solitarii illi tamquam pro ipso deo panem
 et aquam inhabitantibus ciuitate illa pre
 staret atque saluaret eos et dicebat.
 quod si non finierit oves filii moriemur.
Facta autem hora exiit illi: uidit si
 ille tartaricum inferni descendentem
 super solitarii illi hunc tridentem
 ignem et audiuit uocem dicentem. **S**icut
 anima ista me non fecit requiescere uel
 na hora in se: sic neque tu miseraris
 euellere eam. **D**epones igitur tartaricum
 ille quem tenebat tridentem ignem in
 corde solitarii illi: per multas horas
 torques eum abstraxit animam eius.
Post hec autem ingressus fuit ille in ciuitatem: in
 uenit hominem peregrinum iacentem in platea
 egrotum. non habentem quem ei curam adhibe
 ret: et mansit cum eo diebus nonnullis. **E**t cum re
 misisset hora dormitionis eius conspiciat
 fuit ille Michael et Gabriel des
 cendentes propter animam eius et sedentes in
 dextris et aliis a sinistris eius roga
 bant animam eius ut egredere. **E**t non ex
 ibat quasi nolens relinquere corpus suum.
Dixit autem Gabriel Michaeli. **A**ssue
 iam animam istam ut eam. **C**ui Michael
 respondit. **I**ussi sumus a domino ut sine do
 lore eiciamus: ideoque non possumus cum
 uiuellere eam. **E**xclamauit autem Mi
 chael uoce magna dicens. **D**ne quod
 vis de anima hac quod si acquiescit nobis
 ut egrediamur. **V**enit eis uox. **E**cce
 mitto Dauid cum cythara et omnes
 plallentes hierusalem: ut audies psal
 modum ad uocem ipsorum egrediamur. **C**um
 ergo descenderent omnes in circuitum animam

ueris pro eis tunc consolantur pu-
sillū. Dicit ei senex. Et q̄ est ista cō-
solatio. R̄ndit illud caput. Q̄ntū
distat celū a fr̄a: t̄m̄ est ignis sub
pedib⁹ n̄ris a sup̄ caput n̄m. St̄a
tibus at nobis in medio ignis. n̄
est ut q̄s facie ad facie videat p̄ri-
mū suū. Ait ḡ senex cū fletu. Ve-
lli diei in quo natus ē homo. si ē
hec consolatio supplicij. Rursum
dixit senex. Est p̄ius tormētū ab
his. R̄ndit caput illud. Maior pe-
na subit⁹ nos ē. Dicit ei senex. Et
quī sūt in ipsa. Dicit illi caput il-
lud. Nos q̄ ignorauimus deū. vel
modicū aliq̄d misericordie habe-
mus. Vi uero q̄ cognouerūt deū
negaueūt eū nec fecerūt uolūtate
eius. hi sūt qui subitis nos sunt.
Et p̄ h̄c sumēs ille senex caput
illud sepehuit. **Ca. xxi.**

Oraute eodem ab-
bate Machario. uenit ei uox i ce-
la sua di. Machari: nondū puem
ri ad mēsurā meriti illay duarū
mulierū illius citatis. Surgens ḡ
senex mane accepit v̄gā suā pal-
meā cepit p̄gere in ciuitate. Cū
ergo puemisset in eaz repto loco
pulsauit ad ianuā. ingressa autē v-
na suscepit eū in domū suā. Et cū
sedisset uenit eas. R̄ue cū uissent
sederūt cū eo. Ait at ad illas senex
Prop̄ uos t̄m̄ laborē p̄tuli. Dicite
itaq̄ in nūc op̄acōem v̄rām. At il-
le dixerūt. Crede nob̄ q̄ hac nocte
nō fuim⁹ in cubili sine uiris no-
stris. Quā ḡ op̄acōem possumus
habere. At v̄o senex cū satiff actō
ne rogabat eas ut manifestaret

ei actū suū. Tūc dixerūt ei. Nos q̄
de fm̄ seculū extranee sum⁹ nobis
placuit at nobis nubere duobus
tribus fm̄ carnē. Q̄ndecim annos
hodie nos due hitam⁹ i hac domo
a nescim⁹ si aliq̄n litigauim⁹ ad in-
uicē. a uel turpē sermonē dixit vna
ad alterā: si in pace a cōcordia pe-
gim⁹ totū spaciū hoc. Subitauit
at nobis in aim̄ ingredi i mōste-
riū uirginū: a rogati uiri n̄ri si no-
bis cōsenserūt in hoc. Cū v̄o mīme
uauissim⁹ obtinē h̄mōi cōsiliū
disposuim⁹ utreq̄ testamētū inter
nos a deū. ut vsq̄ ad mortē pos-
n̄m non egrediat fm̄o sc̄laris.
Audies h̄o abbas Machari⁹ dix-
it. In ueritate q̄ nō ē v̄go neq̄ s̄b
marito agēs neq̄ mōch⁹ neq̄ se-
cularis. si de⁹ fm̄ uim⁹ cuiusq̄ p̄po-
siti oib⁹ prestat sp̄m̄ sc̄m̄. **ca. xxii.**

Dicebāt patres de
q̄dā sene maḡ. q̄ cū abula-
ret in heremū uidit duos āgelos
comitātes secū v̄nū a dextris suis
a aliu⁹ a sinistris. Cū uero abula-
rēt inuenerūt r̄uia cadauer iacēs
et co opuit senex ille nates suas
p̄p̄ fetore. Fecerūt at a āgeli fili-
ter. Et p̄fecti pusillum. dixit eis se-
nex. Et uos h̄c odorati estis. Qui
dixerūt ei. Neq̄q̄. si p̄p̄ te co opim⁹
a nos. Nā imūditia mūdi hui⁹ n̄
odoramus neq̄ appropiat nobis
s̄aios q̄ fetore p̄tōy h̄nt ip̄sū
odorē nos horrem⁹. **ca. xxiii.**
Interrogauit q̄dā
fz̄ seniore di. Quō aīa mea diligit
imūdiā. Dicit ei senior. Aīe q̄d

corpales plerūq; desiderāt passio-
nes. s; spūs dei ē q; eas ɔtinet. **Fle**
re g; dēm? a imūdiās nrās attē
dē diligēt. **Vidisti Mariā** quē ad
morbū cū se ad sepulcrū dñi idma
retvōit eā dñs. **Sic erit aīe.**

Explicit liber quartus. **Ver**
ba septē q; misit abbas Moyses
abbati Pastori in qbus cōtineēt
cōsumatavirtus a pfectio mona
chi. **Verbū primum**

Dixit abbas mo-
yses pmo q; debet hō
q; mortuū ēē sō cō suo.
mori amico suo vt non diiudicet
eū in aliqua cā. **Verbū scdm.**

Secūdo dicit q; de
bet hō mortificare seipm ab
oi re mala pri⁹ q; egrediat de cor
pevt n̄ ledat vllū hōiem.

Verbū tertiu.

Tercio dicit. Nisi
habuerit hō in corde suo q; p̄dōr
ē. de n̄ exaudit eū dicit ei f; Quid
ē in corde hīe q; p̄dōr ē. dicit ei se
ney. Si q; portat p̄dā suā n̄ videt
p̄dā p̄imi sui. **Verbū. iiii.**

Quarto dicit Nisi
consentiat actus orōm. iuanū
laborat hō. Et dicit ei f; Quid ē cō
seus actus cū orōe. Rndit senex
Vt ea p; q; oram; iā nō illa faci
am. Qñ em hō dimiserit volūtātē
suā. tūc ei recōiliat de⁹ a suscipit
orōem eius. **Verbū. v.**

Quinto interroga
uit f; senē dices. Pater in oi labo

re hōis quib; est qd cū inuat. Se
ney rñdit. Fiducia apud deū. Scri
pū est em. Deus n̄ refugū a vir
tus adiutor in tribulationibus q;
inuenerūt nos n̄m̄s. Dicit itez
f; Jeunia a vigiliē quas facit hō
quid efficiūt. Ait ei senex. qm ip
sa sunt q; faciūt humiliari aīam.
Scriptū est em. Vide humilitatē
meā a labore meū. a dimitte oīa
p̄dā mea. Si ergo fecerit anima
labores istos: miserebis sup eam
deus ppter eos. **Verbū. vi.**

Sexto interrogavit
f; senē dices. Quid faciet hō
in oi tēptatione veniēti sup se: aut
in omni cogitatione inimici. Ait
illi senex. Flere debet in ɔ p̄dū bo
nitatis dei vt adiuvet eū: a requi
escat velocit si rogat sciēter. Scrip
tum est em dñs mibi adiutor est
non timelo quid faciat mibi hō
mo. **Verbū. vii.**

Septimo interroga
uit eum iterū dicens. Ecce hō mo
cedit seruū suū ppter peccatum.
Quid dicit seruus ille. Ait ei senex
si bonus seruus est dicit Peccauī
miserere mei. dicit ei frater. Nihil
aliud dicit. Respondit senex. Nō
Ex quo em culpam suam super se
ipsum posuerit a dixerit peccauī.
statim miserebitur ei domin⁹ su
us. Simis autem horū est nō
iudicare proximū. Quando enim
manus dñi occidit omne p̄mo
genitū in terra egipti nō erat do
mus in qua nō esset mortu⁹. dicit
ei frater. Quid est hoc verbū. Re

spōdit senex. Quia si cōspexerim⁹
peccata nostra: non videm⁹ pecca
ta primī. Stulticia est em̄ hominī
habenti mortuū suū: eo relicto ab
ire a flere mortuū primī sui. Mori
āt primo tuo: hoc est portare pec
cata tua a sine cogitatu eē ab om
ni homine. qz iste bonus est a iste
malus est. a ne facias malū vllō
hominī: neqz cogites malū i corde
tuo i aliquem: neqz spreueris ali
quē facientē malū: neqz acq̄fescas
facienti malum primo suo a noli
gaudere cū eo qui malū fa cit pr
mo suo: a hoc est mori primo suo
Et noli obloqui de aliquo: s; dici
to. deus cognouit vnunquēqz.
Noli ergo obedire detractū: neqz
gaudeas ei in detractiōe ipsi⁹.
Noli odisse obloquentē primo
suo: a noli detractere primo: a h⁹
est. Noli iudicare vt nō iudica
bimini. Nō habeas inimicitias cū
quo cūqz homine: neqz retinueris
inimicitias i corde tuo: neqz odio
habeas eū qui inimicat cū primo
suo: a nō cōficias inimicitias ipsi⁹.
Noli despiciere eū q̄ inimicitias ha
bet cum primo suo: a hoc est par
In his temetipm cōsolare. Nobis
co tpe ē labor: a in sempiternū re
quies. Grā verbo dei Amen.

Incipit plogus in libz quintū.

Licet ab exordio
cōscriptiōis nre volūtas
nobis fuerit oia q̄ de cō
satione scōz patz scire potuim⁹ q̄
tuor libris cōprehendere post modū
tū cōsiderātes singula q̄ntū super
addimus: ne forte legentib⁹ aut

libroz quātitas. aut sūmaz displi
ceret cōtinuata nūc oīstas. Cū ei in
to to volumis hui⁹ corpe breui⁹
sententiaz tanta sit copia vt eas
plire sine abdecimari vix possint:
hito nobiscū cōis iudicā arbitra
ti sum⁹ hoc mō labore nō stum le
ctoris atqz auditoris grē cōmēdā
dū. siquidē a breues a longe sentē
tie p quatuor āteriores libros mix
tim releuandi cā fastidiū ponere n
tur. collecta vero sentētiō lax plu
rima pte in vnu libellū quasi mi
nime quedā gemmaz fragmia
in massam aliquā cōflatur. Sen
tentias at dicimus q̄ntū ad nu
mez didionū. Ceterz q̄dā inueni
unt in eis q̄nto vobis breui⁹es tā
to sensib⁹ fortiores. adeo vt si q̄s
eas p fufius exponē q̄rat totus si
bi adesse nēcario debeat. Sane nob
aliter disponentibus a dño factū
eē credim⁹. vt egiptioz pīm cele
stis cōsatio legalū lib roz nūc
figret: q̄s ipē dñs de ptate egipti
a tenebra cū eripuit a in cordib⁹
eoz euangelice legis decreta spūl
sandi stilo cōscripsit. Porz igitur
inquietes exitū ouersacōis fide po
siti imitemur a studium. vt sociū
passionum effecti cōsortes efficiā
mur a premij.

Expliat plogus.

Capitula eiusdē libri

Ad intēdā circa nos dei bonitātē
p ficiā cui⁹ dā senis adhortatio.
ca. primū.

Posse hoīem q̄libet virtute salua
ti si tñ custodiat cor suū. ca. ii.

Quōd abbas Chame monēs dis
cipulis suis tradiderit custodiē

Sū in mandatis. ca. iij.

Nihil pdesse cuiq̃ solitariū esse
corpe a mēte secularem. ca. iij.

Quō mōch⁹ cōpare sibi quietē de
beat etiā cor pahi dispendio. ca. v.

Nunq̃ delere mōchū cessare a lu
ctu q̃ntūlibet mūd⁹ oblectet. ca. vi.

De eodem. ca. vii.

Honesta beati Pastoris sententiā
la q̃ p luctū dei hereditatē posside
re debeam⁹. ca. viij.

Exemplo sactorū **Doct⁹ Theodo**
u otius esse reproporandū mona
cho ad cellā. ca. ix.

Quō veniat i aiām timor dei. ca. x.

Cōpunctionē nos semp habere
delere. ca. xi.

Omnē hōiez hīe qd lugeat. ca. xij.

Quō cū afflictione aīe querēda sit
grā lacrimarū. ca. xij.

Quō beatus Dioscorus p singu
los annos nouam sibi legem po
suerit. ca. xiiij.

Quō qd desiderat mōch⁹ māducat
ca. xv.

Omnīa duorū pīm sīma vtrūq̃ af
ficiat cor p iedia an vigilie. ca. xvi.

Exemplū inueniū fūria penitu
dimis bī Serapionis q̃ntū vale
at pura cōfessio. ca. xvij.

Inū mōchorū nō esse. ca. xvij.

Exemplū bī Dionē vī i cōcedo
carnis delcāmentū regram⁹. ca. xix.

Quō mōch⁹ castitatē sū ope debe
at custodire a nullā delitiaz curā
hie. ca. xx.

Ut mōch⁹ colerceat linguā pua
tatis si passionēs suas vīcē vult
tētatus. ca. xxi.

Quō mōcho q̃ alī⁹ flegma deglutit
ut ne vī leuit cōstaret eū. ca. xxij.

Cogitacōes nequaq̃ semib⁹ qui
buscūq̃ passim reuelābas s̃ qui
rexpienti ā hnt. ca. xxij.

Facili⁹ posse resurgere mōch⁹
mōsticis disciplinis eruditū si ce
ciderit q̃ qui de seculo nouiter ve
nit. ca. xxij.

Que tria pariāt castitatē. ca. xxv.

Quō dū fornicā cō cepit animū
tūllare nō quiescēdū nec seculū co
gitandū s̃ statim surgendū sit et
mētius orandū. ca. xxvi.

Et facili eē libidinem vincere cogi
tationib⁹ p̃t repositā sibi coronā
ca. xxvij.

Quō beato Arsenio q̃ ex ditissimo
ad petendā elemosinam sponte p
uenerit. ca. xxvij.

Exemplū ne sit nobis cūre si ali
qui de bono nostro ope scābalisā
tur dūmodo simpliciter faciam⁹
ca. xxix.

Maius eē m̃hrl possidere q̃ aliq̃s
vī vel tu vel ali⁹ p̃ficiant habere.
cap. xxx.

Quō monacho q̃ secularis est repu
tatus q̃ cucullā ceteris minorem
habuit. a muedō abbis Isaac i
quosdā q̃ preciosis vestibus vte
bantur. ca. xxxi.

Correctio fratris quē te debet re
dere qd laborabat a q̃ mōch⁹ ope
rari debeat etiā si aliunde sufficie
tiam habeat. ca. xxxij.

Quō sic fullonū laborib⁹ vestime
ta cādiabantur sic amīta cōfirma
tur volūtaria paupertate. ca. xxxij.

Quot amīs ab b Ammonas cōtra
ira dñi orauerit. ca. xxxij.

Doctrinā bī Theodori ad stēm
q̃ nec solus nec cū alijs hitans q̃

escere potuit. ca. xxxv.

Quod idem Theodor⁹ nulla potuerit
formidine perturbari. ca. xxxvi.

Quam multiplicib⁹ modis diabo
l⁹ aiā conet subūtere. ca. xxxvii.

Qualit⁹ debeat aiā ad pugna sep
armari. ca. xxxviii.

Frustra quēq⁹ niti q⁹ sine labore
vult possidere virtutē. ca. xxxix.

De trib⁹ reb⁹ sine q⁹bus antiqui
patres difficile mutabant locum
ca. xl.

Quā instanter monach⁹ debeat
Christū querere. ca. xli.

Monachuz a bono ope sterilem
pmanere si sepe iamiter euagetur
cap. xlii.

De puritate mētis curandū poti
us q⁹ de orū sermonis. ca. xliii.

Quod plerūq⁹ de⁹ cōsulens infirmi
tati hominū non sinat excitari bel
la. ca. xliii.

Abbas euagri⁹ quibus vitij⁹ q⁹
opponenda doceat medicamina.
cap. xlv.

Quā o⁹grue Longin⁹ abb⁹ Locio
abbati occurrerit tres cogitacōes
suas pferenti. ca. xlii.

Non debē nos recordari malorū
que a p⁹imis. s⁹ que a demonib⁹
nobis pferuntur. ca. xlvii.

Malas cogitacōes p patientiam
supari. ca. xlviii.

Hoc solū op⁹ bonū hoi sua deduz
q⁹ sine tristitia p⁹ficē possit. ca. xlix.

Gonā esse hominī expientiam re
rū a qualib⁹ q⁹s tacendo loq⁹. loquē
do tacere possit a quō tres diuer
sa facientes similes habeāt. ca. l.

Quō probari possit ociosa cogi
tatio. ca. li.

Discretōe facile supari difficilia a
q⁹ pueniat ad deū si ppria volūta
tem reliquerit hō. ca. lii.

Mirabil⁹ s⁹ma q⁹ nemo seip⁹ mor
tificare vitij⁹s possit n⁹ se putet esse
sepultū. ca. liii.

Quid mōch⁹ in publico a quid
agere debeat in occulto a q⁹ finis
hor⁹ comitatu bonū cōmanētū te
nē a quidā malor⁹ fugere. ca. liii.

Quō debeat mōch⁹ ncāria aiē querere
tristitia nox iā orōe pellē aiē vero
a corpi talē pstaē dili gētū vt ab
iō q⁹ nē est sufficient. ca. lv.

Quō sufficiāt indumēta mōchi
ca. lvi.

Bi abb⁹ Euseus abbate Ammon
q⁹si satanā se videre nūciat quem
angelo p⁹te cōpauerat. ca. lvii.

Quā circūspēd⁹ debeat eē mōch⁹
cap. lviii.

De pperas q⁹te mōcho ad cellā s⁹
tūvbiq⁹ ei q⁹i corā dōv mēdū. ca. lix.

Plus eē sine ipedimēto psallē q⁹
orare a sp⁹ nos debere memisse no
strieritis a futuri iudicij. ca. lx.

Nō posse nos saluari si velit de⁹ re
putaē nob negligētias nrās i orā
do a obligacōes i psallēdo. ca. lxi.

Quia mēte retrahimur a p⁹uitu
dei carnalia nob vitia d⁹ari. ca. lxii.

Exemplū beati Ihdori p⁹bi q⁹ in
deffusus steterit i seruicō dei. ca. lxiii.

Quō possim⁹ nrā deplēdere in q⁹
namenta. ca. lxiiii.

Quid abb⁹ Pastor soleret agere
egressurus ad opus dei. ca. lxv.

Qui ab heseit timēti deū posse fieri
timoratu⁹ a deuū tandū hominem
lūgiosū. ca. lxvi.

Ut si trāq⁹litate nobis volum⁹ n⁹

interrogem? quid foris agat? non
posse illuc esse custodiā metis ubi
hucus deest. ca. lxxvii.

Astantē deo mōchū eiusq; timo
ri sp mētē nullatenus ab abū
santiis posse ledi. ca. lxxviii.

Negligētia nrā salute pūamur
a q; n̄ sobrie viam? p̄fēsus exte
riores fures deones intrōmittim?
ca. lxxix. **S**obria sit. ca. lxxx.

Nō posse custodiri corp? nisi aia
Qualit̄ orare debeam? ca. lxxxi.

Quā disciplinate se agebāt frēs
cū btō Theodoro reficiētes c. lxxxii.

Ut hō bñfaciēs mala sua sp ad
memoriā reuocet a sub hoc qñ ve
lamine hō sua reponat. lxxxiii.

De btō Moyse a sex fratrib; quī
cū eo decollati sūt q̄s fī q̄dā fīore
se abs cōdes vidit celit? coronari.
ca. lxxxiiii.

Quō btūs Pastor intellexerit il
lud euāgelicū Nolite cogitare de
crastino. ca. lxxxv.

Apta pabola cōū detractorem de
duab; mulierib; q; vna penitus
nudavitupauit alteraz ex pte re
stituit. ca. lxxxvi.

Tē pbleuma de felice q; p̄ multos
amatores duci nuplit significās
aiam p̄ crimina penitētē. c. lxxxvii.

Risio bñ Antonij ad p̄bm sue
resētē ei q; lras nesciret. c. lxxxviii.

De discipulo p̄bi q; peccās in ma
gistz a p̄ ei? arbitrio penitens
suo exēplo nobis oñt eē ianuā vi
te patienti iurias ferre. ca. lxxxix.

Ubi btūs Machari? docuit nos in
vno sitiētē n̄ debē nos sp imple
re desiderij nostri. ca. lxxx.

Quid sobri? vir agē deat cū imū

ba cogitacō aīni occupat. c. lxxx.

Quid btūs Machari? dixerit cū
duo frēs rē nefariā ppetrassent.

ca. lxxxii. corde retinētis. c. lxxxiii.

Opatio igs i paleis a malitia i
de mōch? ab op? ereat n̄ a it? a
foris custodire se sciat. c. lxxxiiii.

Qd in dīmīs litteris studiosi fue
rūt p̄es p̄cedētes a de sibiōsi filij
subleqñtes. c. lxxxv.

Ut cōprimāt n̄ solū mali act? s̄
etiā cogitat? ca. lxxxvi.

Qua silitudine senex militē i for
mauerit de dei clemētia circa peni
tētes. ca. lxxxvii.

De fratre q; post collectā expeda
bat in ecclia si q̄s eū secū iuitaret
ad mensam. ca. lxxxviii.

Quare btūs Pastor noluerit a
p̄ iudicē itcedē p̄ latrōe. c. lxxxix.

Monachū in cella demorantē; fa
bulari cū deo foris vagātē esse cū
demomibus. ca. xc.

De fratres accusemus peccātes
nisi sit ita manifestū qd faciūt vt
qñ manu palpemus. ca. xci.

Qualit̄ quidā sub noīe āgeloz
seduct? a demib; p̄m p̄em oc
cidit docēs nos oī spū n̄ credere.
ca. xcii. **I**udicia sua. ca. xciii.

De mōcho cū p̄ āgelū de? oñdit

Quō de? opleuit labores btūs Ma
rine virginis a mendaces oñdit
q; maculauerūt eā. ca. xciiii.

De Pasūcio a filia eius Eufrosi
na q; mōsteriū viroz igressa reli
giole ibi ouersata est a post mul
tos labores ibidē defūda. xcv.

Explicuit capla. v. libri.

Incipit liber qñtus de ouersa
tione patz. **C**apitulū primū.

Replicās senex

quā bñficia p hūmā
tate xpi nob exhibita
fratri cuiusā dixit Propē te hō sal
uator nat⁹ ē. ppter hoc venit fili⁹
deivt tu saluaretis. **F**ad⁹ ē homo
manens de⁹ fad⁹ ē puer fad⁹ ē le
ator. Accipiēs nāq libꝝ legit i si
nagoga dices. **E**ps dñi sup me eo
q vnxit me. euāgelizare paupib⁹
misi me. **F**ad⁹ ē subdiacon⁹. **F**a
ciēs nāq de fune flagellū oēs eie
cit de tēplo oues a boues a cetera.
Fad⁹ ē diacon⁹. **P**recingens em
se linteo lauit pedes discipuloꝝ
suoz. p̄cipiēs eis fratꝝ pedes la
uare. **F**ad⁹ ē presbit. a reledit in
medio mgroz p̄lm docēs **F**ad⁹
ē eps. Et accipiēs panes bñdixit
ac fregit deditq discipul⁹ suis a ce
tera. **F**lagellat⁹ ē ppter te. magis at
ppter nos. **C**rucifix⁹ mortuusq est a
etna die resurrexit a assumptus ē.
Quia ppter nos suscepit in se oia iux
dispensacōez oia ordīe oia cōsequē
ter ē opatus vt nos saluaret a tu
ppter eū nō toleras. **S**im⁹ sobri⁹ vi
gilē⁹ vacem⁹ orōib⁹. vt q placi
ta sūt ei faciētes saluari possim⁹.
Ioseph nōne in egipto venditus
est in tēra aliena. **T**res pueri i ba
bilone captiui. nunq̄d cui⁹ q̄ ha
buerūt noticiā. **T**ū de⁹ patrocina
tus ē eis suscepitq a glificauit e
os qz timebant eū. **Q**ui dat aīam
suā deo nō h̄z p̄p̄riā volūtate. s̄ ep̄
p̄ctans dei arbitriū non laborat.
Nā si tuāvis facē volūtate nō co
opante deo: nimīū fatigaris.

Capitulū secundū

Frater interroga

uit senē d. **Q**ue res sic bō est
vt faciā a viuā i ea. **E**t dixit senex
de⁹ sol⁹ scit qd bonū ē. **S** tū audi
ui. qz irogauit vn⁹ p̄m abbem
Nestoronē magnū q erat amīc⁹
Anthonij abbis: a dixit ei. **Q**uē o
pus bonū vt faciā. **E**t ille rēdit ei
Nō sūt oia opa bō eq̄lia. **S**c̄ptura
dic. **Q**uia Abrahā hospital erat.
a de⁹ fuit cū eo: a **H**elyas dilige
bat q̄tē a de⁹ erat cū eo: a **D**auīd
humil fuit a deus erat cū eo. **Q**uē
g vides aīam tuā s̄m deū velle h̄
faciā custodi cor tuū puz. **Ca. iij.**

Abbas **C**hame cū

reēt mortu⁹. dixit discipul⁹
suis. **N**olite h̄itare cū h̄ētis neq
h̄ētis noticiā iudicium neq fin t
man⁹ vīe apte ad agregādū ali
quid sed magis sint extēse ad tri
buendum. **Ca. iij.**

Dixit abbatissa ma

trona. **M**ulti i mōte positi ea q sūt
p̄p̄ria agētes pierūt. **M**eli⁹ ē em
vt cū multis sit a solitariā vitā a
gat volūtate: q̄ cū sol⁹ sit. eē velit
cū multitudie pposito mētis. **Ca. v.**

Senex dixit. **S**emp

dz mōchus emē q̄tē sibi vt
cōtemnet etiā si corpale ptingat
euenire dispendiū. **Ca. vi.**

Preterciēs aliquā ab

bas **P**astor i egipto. vidit mulie
rē in monumēto sedētē a amare flē
tē. a dixit. **S**ivemēt oia delectabilia
mūdi h̄z: nō trāsferūt aīam istā a
luctu. **I**ta a mōch⁹ dz sp̄ luctū ha

Terere in semetipso. **Ca. vii.**
Trahebatur etiam ali
avice cum abbe Anub in p[ro]p[ri]a
odi. et venientes cum monum[en]ta vi
det mulierem n[on] secedere a flente a
mare. Qui stantes int[er]debant in ea
Paululu[m] at p[re]cedentes occurrerunt
cuiusdam et interrogavit eum abbas Pastor
d[omi]ni. Quid h[ec] mulier ista q[uod] sic plo
rat amare. Dicit ei ille Mortu[us] est ma
rit[us] ei[us] a fili[us] a f[ili]o. Et r[es]pondens abbas
Pastor dicit abbati Anub Dico vo
bis. q[uod] n[on] h[ab]eo o[mn]es v[ir]tutes sue car
nis mortificaverit et possederit luc
tu h[uius] n[on] p[oss]et m[er]ch[an]t[ur] fieri. T[em]p[or]e em
vita m[ul]ieris h[uius] a m[en]s e[st] i[n] ludu.
Dicit it[er]um abbas Pastor Quid du
plex e[st] q[uod] op[er]a et custodit. **Ca. viii.**

Frater interroga
vit eundem d[omi]n[u]m. Quid facio. Dicit
ei. Q[uod] v[er]it[as] Abrah[am]a in tra re p[ro]mis
siois monum[en]tu[m] sibi op[er]avit a p[er]
pulex tra sibi i[n] h[er]editate accepit
Dicit ei f[ili]o. Quid e[st] sepulch[er]. Et dicit
senex. Loc[us] flendi a lugendi. **Ca. ix.**

Narrauerunt de ab
bate Doro de abbate Theo
doro. q[uod] misissent caprim[us] a pelle in
cella sua: a dixerunt sibi ad invicem. Si
nos visitaverit de[us] m[od]o q[uod] faciet[ur].
Et flentes reliquerunt locu[m] ex lat[er]e. a
sic recesserunt in cellas suas. **Ca. x.**

Interrogavit f[ra]t[er] senem
dicens V[er]u[m] e[st] abba cor meum dux a
n[on] timet de[us]. Dicit ei senex. Puto
q[uod] si h[ab]eo teneat i[n] cor de suo increpati
one possidet timore. Dicit ei f[ili]o. Quid e[st]
increpatio. Dicit ei senex. Vt i[n] o[mn]i
re h[ab]eo increpet aiam suam d[omi]n[u]s ei[us]

memor esto q[uod] te op[er]a deo oculi
re. Dicit atq[ue] hoc. Quid volo ego cu[m]
boie. Existimo atq[ue] si q[uod] in h[is] p[er]
manet veniet ei timor dei. **Ca. xi.**

Dixit senex Quem
admodu[m] v[er]bra[m] corp[or]is n[ost]ro
cu[m] ubiq[ue] nobiscu[m] circu[m]ferimus: sic
delem[us] flent[ur] a op[er]atione nobiscu[m]

Quidam f[ra]t[er] interroga
vit senem dicens Abba. Dicit m[en]t[ur] aliq[ui]s
verbu[m]. Dicit ei senex. Q[uod] de[us] p[er]cul
sit egiptu[m]: n[on] erat dom[us] n[on] h[ab]uit
ludu[m]. **Ca. xii.**

Interrogavit fra
t[er] q[uod]ndam senem dicens. Quod desiderat
aia mea lacrimas sic audio senes
lacrimantes a n[on] veniunt a tribulat
aia mea. Et dixit ei senex. F[ili]u[m] is
rahel p[er] q[uod] dragita annos itrauerunt
in tra re p[ro]missiois. Lacrie igit[ur] sunt
tra re p[ro]missiois ab q[uod] si p[er]venis
tellu[m] ia n[on] timebis. Ita ei vult de
us affligi aiam ut sep[er] desideret in
gredi in terra illam. **Ca. xiii.**

Narrauerunt de ab
bate Dioscoro de P[ar]thias q[uod] p[er] p[er]
ei[us] ordeace[us] erat a farina lenticule a
p[er] singulos annos p[ro]bat sibi lege
cu[m] cu[m] q[uod] v[er]m[us] obfuat[ur] v[er]u[m] occu
re vno anno alicui. a n[on] loq[ui]t[ur] aut n[on]
gustare aliq[ui]d coctu[m] aut n[on] come
de aliq[ui]d pomor[um] aut holera: a in
ope suo ita faciebat a p[er]ficiens vnu[m]
q[uod]q[ue] sic aliud assumebat a hoc p[er]
annos singulos faciebat. **Ca. xv.**

Senex quidam dixit
Ne q[uod] desideraveris aliq[ui]d

māduces. Comede at qđ tibi ap
ponit sciēs tibi a deo trāsmissum
a grās illū age. Meli⁹ ē em cōtra
volūtātē tuā comedere carnes. qđ

Dixit abbas Theo
dorus. Inopia pāis tatescīt mōchi

corp⁹. **A**lter at qđā senioꝝ dīc
bat qđ vigilie pl⁹ tatesciant cor

pus. **C**a. xviij.
Cassian⁹ abbas dī

xit. qđ narrauit nob⁹ Moyses abb
qđ ei dixerit abb serapion⁹ qđ cuꝝ
vēm iuueis a seuerē cū abbe meo
Theona a māducare m⁹: fugēs
a refectōe sū opā diaboli rapuiv
nū parimatē a māducāu eū nel
ciētē abbe meo. Cū g̃ pseuerareꝝ
aliqnto tpe hoc faciēs cepit ipm
viciū dñari et n̄ pualebā meipm
retinē: s̄ solūmō adlūdicabar a
ppa scīa a sem⁹ vñdebar dicē. Cō
tigit at sū dispēsa cōnem dei vt qđ
dā veniret ab senē utilitatis sue cā
a mērogabāt eū de pprijs cogita
cōnib⁹. Rñdēs at senex dixit qđ ni
hil sic mōchis ē noxiū a letificat
dēones quō si celēt cogita cōes su
as spūalib⁹ pūib⁹. Locut⁹ ē at eis
a de cōtinētia. Et dū hec dicerēt. co
gitās ego qđ de⁹ reuelauit sem⁹ de
me. opūa⁹ cepi flere: a eieci pari
matē de sinu meo quē male cōsue
uerā rapei: a p̄sternēs me in fraꝝ
postulabā de p̄teritis veniā a orō
nē p cautela futurorū. Tūc dixit
senex. O fili liberauit te de captiui
tate ista etiā cōfessio tua a dēoneꝝ
terebatē cor tuū p taciturnitatē nē

adūsus teipm cōfiteo mē fecisti.
quē vñ haden⁹ dñari tibi pmi se
ras neq cōfideōs neq alio mō i
crepās eū. Amō at neq qđ locū hē
bit i te: qđpe qđ ex corde tuo i apto
excuss⁹ ē. Necdū finito sūmōe sēls
et ecce ope qđ dixit appuit. qđ ve
lut lāpāda ignis egressa ē de sinu
meo a ipleuit totā domū fetido o
doe itavt putaret qđ aderāt qđ sul
phuris plimū fuiss⁹ mēfū. Et di
xit senex. O fili ecce vltorū meorū p
literacōis tue signū qđ factū est
p̄stitit dñs documētum. ca. xviij.

Narrauerūt abbat i

pastori de qđā mōcho qđ nō
bibeat vinū. Et dixit eis qđ vinū
mōchorū oīno nō ē. **C**a. xix.

Dicebāt de abbate

Pior qđ abulādo comederet. Et mē
rogāte eū qđā qre sic māducaret
rūt n̄ se h⁹ velut op⁹ aliqđ agē: s̄
velut qđā supfluoꝝ. Alij at de
h⁹ ipō mērogāte rūt: vt n̄ vel i co
medēdo corpale dēlectatiōē ha
beat anima. **C**a. xx.

Santa Bincletica

dixit. qđ op⁹ nos qđ h̄mōi ppositū
sūp̄sim⁹ castitatē qđ sūma ē retinē
Eti h⁹ apd sc̄lares videt castitas
obfual. s̄ adest eis stulticia a p̄p̄ea
alijs oib⁹ sēlib⁹ peccāt. Nā a aspi
ciūt indecēt a ridēt iordimate. Itē
dixit. Nō te seducat diuitiū sēli h⁹
delicie. tāqđ aliqđ vtile hñtes i se
Eti illi dēlectatiōis cā artē diuiso
mō obediēdi cibos honorāt. tu at
ieiūmō a abiectōe ciborū abūdan
tiā deliciarū illoꝝ supgrede. s̄ n̄

latere pane. neq; desideres vinu

Capitulu. xxi.

periti Abbas dixit.

Monach⁹ q nō retinet linguā in
tpe furoris neq; passionū corpa

Hū retetor erit aliqu. **ca. xxi.**

Res cōuocati sunt

in sepythi vt māducarēt palmas

et eāt aliq; isirm⁹ de nimia absti

nētia. Qui tussies excreabat fleg

ma. q nolēte de sputo ei⁹ venit su

p aliū frēm. Qui cū a cogitacōne

sua opellere dīcē ei qesce iā et nō

excrees sup me. vt sup aēt cogita

cōes suas tulit qd excreauerat et

mittēs i ore suo statū comedīt illū

Et tūc cepit ad seipm dīcē. Aut n

dīcas frī qd eū trīstet. ā mādu

ca qd horres. **ca. xxiij.**

Dixit abbas Cassi

an⁹ qd dixerit nob ab⁹ Moyses.

Bonū ē n abscondē cogitacōes. s

semit⁹ spūalib⁹ a discrecōem hū

tūb⁹ manifestare eas n hīs q tū

i tpe senes sūt. qm mlti ab etatez

respiciētes a cogitacōes dīcētes e

is q expmūtū n hūt p solacōe ad

despacōez vltimā puenerūt. **c. xxij.**

interrogauit fr senem

di. Si iauerit mōch⁹ pām affli

gīt velut q de pfectu i deteriorē sta

tū puenerit a laborat donec resur

gae. Qui at a se loxīt velut q mī

riū fecerit pfiē. Et mīdes senex dixit

Mōch⁹ tētatōne iauerēs sic ē tan

q dom⁹ q cadit. Et si sobri⁹ fuerit i

cogitacōe sua reedificat eā q corru

erat domū iuuenēs materias ad e

bificiū pfusas. hīs posita fūdām

ta lapides et arenā a cētera q sūt

ncāria atq; ita fabrica pficit. Ille

at q nec effodit nec fūdāmū mī

fit nec hz aliq; eom q sūt ncāria

s i spē dimittēs si q mō aliqū pf

ciat. ita ē a mōch⁹. Si in tētatōem

cciderit a cūsus fuerit ad dēū hz

p līmū apparatū. meditacōez dīne

legīs plalmodiā. op⁹ manuū orō

nēac. q sūt fūdāmīta spūalē edificij

Qui at recēs ē i cūfacōe donec iste

bificiū ille p mū ordīne iueit. **c. xxv.**

Senex dixit qz secu

ritas a taciturnitas a ocellta

meditacō pturiūt castitatē. **c. xxvi.**

Erāt quidā iterro

gauit senē qndā. d. Quis fa

cio q cogitatio mea sp in formica

cōe intentā ē a nō dimittit me qel

cēvelvna hora a affligit ex h⁹ aia

meas. Ille aut dixit ei. Qn dēones

cogitacōes i cor de tuo semināt a

lētis hoc nō colloqris cū aio tuo.

qm dēonū ē talia suggerē. Et licet

nō negligāt hec imittē. tū n extor

quēt dēones. In te ē q suscipe n

suscipe. Rndēs at fī dixit ei. Et qd

faciā q fragil sū a supat me pas

sio hēc. Ille at dixit ei. Intentus

esto ad hmoi. Scis at qd fecerūt

Madianitē: quō oīnauerūt filias

suas a statuerūt eas i aspū is. abe

litarū n tū extorserūt alicui vt mī

cerent cū eis s q voluerūt iauerūt

i eas. Alij at idignātes oīnati

sunt: a cū iteritū eoz q pūpserāt

vlti sūt foimicacōez. Ita agēdū ē

a de foimicacōe a qn dēones imittū

faciunt loqui in corde tuo non mides
eis sed surges ora et age penitentiam
dicens. Fili dei miserere mei. Dixit
autem ei frater. Ecce Meditor abba
et non est copunctio in corde meo quod ne
scio virtutem verbi. Et ille. Et tu tamen me
ditare. Audiui enim quod dixerit ab
bas Pastor. Sed alij patres hoc
verbum quod incantator virtutem verborum quod
dixit nescit sed serpens audita scit vir
tutem eorum quod incantant et subijciunt in
cantantia humiliant. Sic et nos quousque
ignoremus virtutem eorum quod loquimur
demonibus tamen terrent audientes at
que discunt. **Ca. xxvii.**

Dixit senex: quod cogi
tatio formicae colis fragilis est velut
papirum. Si ergo iacetur in nobis
non acquiescentes preciamur illam a nobis
facile cupimus. Necessarium ergo est ut sit
discretio in cogitatione nostra: quod agno
scamus quod his quod non consentiunt reposi
ta est corona. **Ca. xxviii.**

Egrotavit aliquando
abbas Arsenius de scythia: et o
pus habuit in necessitate sua usque ad
vnam filiquam nummis. et cum non mu
niret: accepit a quodam velut elemosi
nam et dixit. Gratas tibi ago domine: quod
me dignum fecisti per nomen tuo ad
hoc pervenire ut egens elemosinam
postularem. **Ca. xxix.**

Narraverunt de ab
bate Agathone: quod longo tem
pore cellam sibi cum suis discipulis fa
bricaret. Quam cum perfecissent et cepis
sent illic habitare: vidit in ipsa
prima ebdomada quando non utile
sibi: et dixit discipulis suis illud quod

dominus apostolis dixerat. Surgite etiam
hinc discipuli autem eius contristati
sunt valde dicentes. Si omnino volunta
tem habebas migrandi hinc ut
quod tanto labore sustinuerimus edi
ficantes longo tempore cellam. Incipiunt
autem homines scandalizari in nobis
dicere. ecce iter migrandi nunquam se
detes. Ille autem cum eos vidisset pusil
limes effectos. dicit eis. et si scilicet
habitant aliquid iterum sunt alii quod edifi
cant et dicunt. Sed si sunt isti quod propter deum
migraverunt et sua contempserunt. Veni
tamen dico vobis. Qui vult venire ve
niat. quod ego interim vado. Illi vero
perstraverunt se in terram rogantes ut
occederet eos secum abire. **Ca. xxx.**

Abbas Theodorus
regemeto firme habebat tres
codices bonos. et cum venisset ad ab
batem Macharium dixit ei. quod habeo
tres codices et perficere ex lectione eorum
sed et fratres petunt eos ad legendum et ip
si perficiunt. Sic ergo in quod de hoc facere
et respondens senex dixit. Boni sunt quod
de actus: sed manus est omnibus nihil
possidere. Quod cum audisset. abiit et
vendidit memoratos codices de
ditque indigentibus propter ipsum. **Ca. xxxi.**

Narraverunt quida
patrum. quod venit aliquis frater aliquis
in conventum cellarum coram abbate Isaac
ac vestitus modica cuculla: et ille
atabat eum senex dicens. Hic monacho
est habitatio tu autem secularis es
et non potes habere. Dicebat autem fratribus
abbas Isaac. Pater noster et abbas
Pater vetustis et de multis patribus re
sacris vestibus utebantur: nunc autem per
ciosius vestibus utimur. Discite hic

deserta istis loci hunc. **Q**uā autē p se
aurierāt ad messēm. dicebat eis
Iā vobis nulla mādata dabo qz n̄

observatis. **Ca. xxxij.**

Dixit qdā fr̄ abbas

ti **D**istāmoni **Q**uid faciā qz durū
mibi ē vnde qd mānib⁹ meis la
borē. **E**t m̄dēs dixit qz abb̄ **S**ypo
is a ceteris v̄debāt op⁹ manuū sua
tū. **H**oc ei nō ledet. s̄ qn̄ v̄dis sel
dic p̄ciū sp̄eruz q̄s distrahīs. a si
vis relaxare modicū p̄c̄j in te ē.

Sic em̄ a q̄etē iuēnes **I**te⁹ dix
it f̄. **S**i habeo qd sufficiat n̄tati
bus meis aliūde v̄det tibi v̄t non
cogitē de labore manuū. **R**ūdens
senex dixit. **R**ūti v̄is h̄as n̄ negli
gas opari: a quātū potes fac tū
nō cū turbella animi. **Ca. xxxij.**

Interrogata ē beate

memorie **S**ideticas: si p̄fectū bonū
ē nihil possidere. **E**t illa dixit. **V**al
de bonū ē his q̄ p̄nt. **E**tem hī q̄ to
lerare p̄nt tribulacōez q̄dē carnis
hūt. s̄ aīe re quē possident. qm̄ sic
fortia v̄stīnētā dū calcant a p̄di
b⁹ sepi⁹ reūsant lauānt atqz incē
didant. ita fortis aīa p̄ volūtariā
paupertatē apli⁹ o firmat. **c. xxxij.**

Dixit abbas **A**im

monas qz. xliij. ānos fecerit i
s̄athi de p̄c̄as dēi nocte ac die. v̄t
dōret ei v̄tūte superādi irā. **c. xxxv.**

Herater qdā sedens

singlatis turbabat. **E**t per
gēs ad abbātē theodōz de firme
dixit ei qz o turbaret. **S**enex at̄ di
xit ei **V**ade hūilia mētē tuā a sub

de te a hita cū alijs **A**bijt ḡ i mō
tē: a māsit cū alijs **E**t reūsus ē po
strea ad senē a dixit ei. nec cū alijs
hoibus hitans q̄etē inueio. **E**t di
xit ei senex. **S**i solitari⁹ n̄ req̄escis
neqz cū alijs cur voluisti te mō
chū facē. **M**one v̄t sustineas tribu
lācōes. **D**ic at̄ m̄ q̄t annos h̄es in
hitu isto. **E**t dīcei. **O**cto. **D**ixit ei
senex. **C**rede m̄. h̄eo i isto habitu
septuagita annos: a nec vna die
potui req̄em iuēire: a tu i octo an

nis q̄etem v̄is h̄e. **ca. xxxvi.**

Rurhus interroga

uit eū f̄ qdā dī. **S**i fiat subito so
nus rume alic⁹. sit tibi timor ab
bas. **E**t dixit ei senex. **S**i celū tre ad
h̄eat **T**heodōz nō formibat. **P**o
poscerat q̄ppe p̄c̄ib⁹ ad dēi. v̄t au
ferret ab eo formido: a p̄pterea i
terrogauerat eū f̄. **c. xxxvii.**

Bea **S**inclairica dix

it: qz diabolus cū p̄ stimulos pau
ptatis nō mouerit. diuicias adhi
bet ad seducēdū. **E**t cū p̄ otīelias
a o p̄bria n̄ p̄ualet. laudes a glo
riā adhibz sinānt p̄ salutē corpis
mitūt. **E**t cū delectacōib⁹ seducē nō
p̄t: p̄ molestias q̄ cōn̄ v̄tūxiūt
aīam conat subūtē. **Ca. xxxviii.**

Dixit abbas pastor

Quē ad modū ipatois spata
rū sp̄ illi astat armat⁹ ita aīam
adūsus dēonū infidias opz sp̄ eē
patā. **I**te dixit: qz sāguis mōchi
in tēptationib⁹ apparet. **c. xxxix.**

Dicebat senex pro

pterea n̄ p̄mouemur. qz nes

cum⁹ mēfuras nrās. neq; patien
tiā hēm⁹ i ope quā cepim⁹ h̄ si ne
doloē aliquo⁹ tute⁹ volum⁹ possi
dere. **Ca. xl.**

Dicebat senex: qui
a antiq̄ nō cito migrabāt de loco
ad locū nisi forte p trib⁹ reb⁹ q; si
q̄s erat q; tristare⁹ adūsus eū et
satisfaciēs ei p oia n̄ potuisset eū
placere: aut itez si otigisset vt a
plurib⁹ laudaret⁹: aut si tētaōem
formicacōis incurrisset. **Ca. xli.**

Interrogat⁹ est senex
quō oporteat vigilante mōchuz
nō scābalisari. qm̄ videt ali q̄s ad
sc̄lm̄ reditētes: a rūt. Intueri debet
mōch⁹ canes q; veniūt lepores:
a sic vn⁹ ex eis vidēs lepore isē q̄
ceteri at tñmodo canē vidētes cur
rentē aliquādiu cū ipso currūt po
stea vō lassantes p se reditūt. so
lus at ille q; videt lepore isē q̄ do
nec op̄hēdat. nec ipedīt ab intēti
one cursus sui sup illos q; p se re
ditunt. h̄ neq; de p̄cipiis neq; de
retrib⁹ neq; de filiis cogitās h̄ m̄
spimis ali q̄tēs cūres radit a pū
git. a n̄ q̄scit donec op̄hēdat: ita
a mōch⁹ v̄l q; dñm xpm̄ q̄rit. cui
ci indefinēt m̄tēbat. a q; occurrēt
scābala oia p̄treat donec ad cru
cifixū puemat. **Ca. xlii.**

Senex dixit. Sicut
arbor fructificat n̄ p̄t si sep̄ i trās
ferat a trāsplāte⁹ de loco in locū
sic nec mōch⁹ fr̄e q̄nē migrās i ce
lestib⁹ p̄t fructificare. **c. xlii.**

Abbas Ammonas

de loco q; dñi Raitū interrogauit ab
batē Sysoi di. Qm̄ lego scripturās
vult cogitacō mea ornare sermo
nē: vt patius sim ad interrogata rē
tere. Et dic ei senex. Non ē opus: h̄
magis de puritate mētis pūde ti
bi securitate dicēdi s̄monē c. xlii.

Dixit abbas antho
ni⁹ q; nō pmittit de⁹ bella ex
citari i gñacōe hac: qm̄ sat q; ihe
m̄ sūt a portare nō pūt. **Ca. xlv.**

Quagri⁹ abbas di
xit. Mētē errātē volūtate so
libat lectō a vigilie a orō a cupiscē
tiā vō feruentē madafacit a furies a
labor a sollicitudo. iracūdiā at p
turbatā rēpm̄t psalmō dia a lon
ganimitas a mia h̄ hec oportunit
tēpōrib⁹ a mēsuris adhibita. Si
at iportune v̄l sine mēfura sūt ab
pūi tps p̄ficiūt. Que at pui tem
poris sunt: noxia magis q; vtilia
erunt a plus aie tue officient q;
p̄ficiēt. **Ca. xlv.**

Interrogauit ali
q̄n ab̄b Lōgim⁹ abbatē Luciu. d.
Deo tres cogitacōes vnā vt ad pe
grinacōem p̄gā Et rūt ei senex. Si
nō tenueris linguā tuā: vbiq; q̄
prexeris nō eris pegrin⁹ Et dixit
ab̄b Lōgim⁹. Alia cogitatio mea
ē vt ieiunē biuianas leuādo. Et rūt
bit ei ab̄b Luti⁹ Isaias p̄pha dic.
Si curuaueris velut circuli ceruicē
tuā: h̄ nec sic acceptū erit ieiunū
tuū: h̄ magis otine mētē tuā a co
gitacōib⁹ mal. Et dixit ab̄b Lōgi
nus Tertiū est dispositū meum
vt dedimē boim aspect⁹ Et rūt ei

150
abbas **Luci**⁹. **N**isi pri⁹ correperis
vitā tuā; inf alios vīlādo. neq;
solus habitans corrigere te pua
lebis. **Capitulu. xlvij.**

Dixit abbas **Ma**

thari⁹. **S**i recordamur maloz q
inferuntur nobis ab hoibus. am
putamus menti nē virtutē recor
dādi dñm. **S**i at recordamur ma
loz q demones excitant. erimus
imporabiles. atq; iuincibiles.

Capitulu. xlvij.

Interrogavit abbas

Ioseph abbate **P**astore de imū
bis cogitationib⁹ q generat cor
bois. a de vāis desiderijs. a dixit
abbas **P**astor. **S**icut q̄s daudēs
serpēte vel scorpione in vase a ob
turās eū pcedente tpe oīno mori
tur. ita maligne cogitaōes q stu
dio dñonū pullulant: patētia ei⁹
cui imitant paulatī deficiūt. a re
cedūt. **E**t postea q̄si nulle vñq; fu
issent in nihilū redigunt. **ca. xlvij.**

Frater venit ad ab

bate **P**astore a diē ei. **S**emi
no agz meuz; a facio ex ipō aga
pēm. **D**ixit ei senex. **B**onū op⁹ fa
cis. **E**t discessit cū pposito ai a adh
ciebat ad agapē quam faciebat
Hoc at audies abbas **A**nub dix
it abbati **P**astori. **N**ō times dñs;
q̄ sic locutus es fratri illi. **E**t taci
it senex. **P**⁹ duos at dies misit ab
bas **P**astor ad frēm illū a vōuit
eū ad se a dixit ei audiente abbate
Anub. **Q**uid me interrogasti illa
die. q̄ mēs mea alibi erat. **E**t di
xit ei f. **H**oc dixi. q̄ semino agrū

meū. a de hoc q̄ colligo ex ipō fa
cio agapē. **E**t dixit ei abbas **P**a
stor. **P**utavi de frē tuo illo qui lai
cus est dices **S**i at tu facis hec.
nō est hoc opus monachi. **I**lle at
audies contristatus est a dixit.
Aliud opus nō facio nec scio nisi
hoc: a nō possum nisi seminare a
grū meū. **C**um ergo discessisset ce
pit abbas **A**nub pñiam agere a
pub abbate **P**astore dicens. **I**g
nosce m. **D**ixit ei abbas **P**astor.
Ecce ab initio sciebā: q̄ nō ē op⁹
monachi: s; scdm animū eius ad
pfectū caritatis. **N**ūc at abijt tri
stis: a tū idipm opus fac. **Ca. l.**

Dixit iterū q̄ supra

Bonū est expimentū **E**tenim
expimento hoies pbatores fiunt
Dixit iterū q̄ est hō qui videt ore
tacere: cor at eius pdenat oēs ali
os. **H**ic g; sine cessatōe loquit. **E**t
ē alius a manensq; ab vespēra lo
ques: a taciurnitate tenet. **H**oc
at idē dixit: q̄ nūq; sine audienti
um vtilitate locutus ē. **I**terū dixit
q̄ si sint tres in vñū ex q̄b⁹ vnus
bene q̄scat ali⁹ infirmes a grās
agat. **E**tius vero mistret eis ex sin
cera vilitate: hi tres filijs sunt ve
lut etiā si vñus sint op⁹ is. **Ca. li.**

Dixit iterū abbas

Pastor **S**i venerit tibi cogi
tatio de rebus corpori necessarijs
a delegaveris semel a iterū: vene
rit a delegaveris quid fiat. iā ter
tio si venerit non intēdas ei. o cī
osa enim est.

Capitulu. liij.

Rem dixit abbas pa
stor qd dixerit abbas Ammon. Est
homo qui potest totum tempus vite sue secu
rum et non potest deicere arborem. Est
autem alter huiusmodi incedens et in pau
cis plagis deicit arborem. Dicit autem
securum esse discretionem. Item dixit
Voluntas hominis murus est eneus
et lapis pcuties in se ipsam deum. Si
ergo reliquit huiusmodi dicit ei a ipse quod
in psalmo scriptum est In deo meo
transgrediar murus et deus meus im
pollutavit viam eius. Si enim iusticia sub
uenerit voluntati laborat homo. ca. liij

Abbas pastor dix
it: quod si quidam interrogauit
abbatem Moysen dicens. Qualis homo
mortificat se deo a primo suo. Et
respondit ei. Nisi posuerit homo in corde
suo quod iam triennium habeat in sepul
tura: non attingit ad hoc verbum. c. liij

Frater interroga
uit abbatem Pastorem dicens
Quo oportet monachum se habere in cella
Et dixit ei senex. Sedere in cella quan
tum ad id quod manifestum est. hoc est.
ut faciat opus manuum et seipsum come
dat: et taceat et meditet. Occulte
enim proficere in cella. hoc est ut portet
vnum quisque obprobrium suum in omni
loco quocumque preperit: et ut misce
at horas custodiat: et de occultis
non negligat. Si autem contigerit tempus ut
vacet ab opere manuum: intret ad
mysterium operis dei: et id sine aliquo per
turbatione consummet. Finis autem horum
est: ut comitatum suum consantius bo
num teneas: et reuocaris a malorum
comitatu. **Ca. ly.**

Santa Sinclerica
dixit Qui se habiles diuitias
de labore et periculis maris colligunt
quia multa lucrant tunc plura deside
rant: et quod habent velut nihil reputant
ad ea vero quod necesse habet omnem in
teritorem animi intendunt. Nos autem
eorum que querenda sunt nihil habere
mus et nolumus possidere quod necessa
ria sunt propter timorem dei. Dixit item quod
supra. Est tristitia vtilis: et est tristi
cia quod corrumpit. Tristitia ergo vtilis
est ut per patris ingemiscamus et pro
ignorantia primorum: ut non cadamus
a proposito ut perfectionem bonitatis
atingamus. Hec sunt species vere tristi
cie. Est enim aduersarij nostri ad
hanc quedam coniunctio. Immitte
namque tristitia sine aliqua ratione
quam tedium appellauerunt. Oportet
ergo talem spiritum sepius orando et
passellendo magis depellere. Item
ait. Est enim ex immissione diaboli ex
tensa et dura abstinencia. namque se
quaces eius faciunt hoc. Cum ergo
discernimus diuinam et regalem ab
stinencia a tyrannico atque diaboli
et periculo manifestum est quod per me
diocrem tempus conuersationis tue vna
regula ieiunij sit tibi. Nam subito
quatuor aut quinque dies continuos
ieiunes. et item ciborum multitudinem
soluis virtutibus. Hoc enim letificat
diabolum. Semp enim quod sine mensu
ra est: corruptibile est. Noli ergo subi
to arma tua expendere. ne nudus
inuictus in bello facile capiaris.
Arma enim nostra corpus nostrum est. ani
ma vero nostra miles est. Vtriusque
ergo diligentiam presta: ut patris

his ab is qd necesse est. **Ca. lvi.**

Dicebat senex quia
cuculla quavis inur signu e
inno centie. sup humerale vero q
humeros a ceruice alligamus sig
nu est crucis. Zona autem qua
cingimur signu est fortitudinis
Cōuersetur ergo iuxta id quod
habitus noster significat: q oia
cum desiderio facientes nuq defi
ciemus. **Ca. lvij.**

Dicebat abbas am
mois abbati Theo in initio. Quo
me vides modo. Et ille dixit ei Si
aut angelum pater. Et iterum di
xit postea. Nunc quomodo me vi
des. Et ille dixit. Quomodo sathan.
Et enim vel si bonu sermonem mi
hi loqueris. velut gladius mihi
est. **Capitulu. lvij.**

Abbas Bessarion
monies dicebat. Debz mo
nachus totus oculatus ee sic Che
rubim a Seraphim. **Ca. lxi.**

Ter agebant aliquā
do simul abbas Daniel a abbas
Ammonis. Dixit at abbas Ammo
nis. Putas aliquā a nos sedebim?
in cella pater. Dixit ei abbas Da
niel. Quis em aufert a nobis deū.
Nam a foris modo est deus a ite
rum in cella deus est. **Ca. lxi.**

Quagrus abbas
dixit Magnū qd ē sine ipe
dimento orare: mains aut etiam
psallere sine impedimento. Item
qui supra dixit Memor esto sem

peritus tui. a nō obliuiscaris ete
m iudicij: a nō erit delictu in aia
tua. **Ca. lxi.**

Theodorus abbas
de Ennato dixit. qd si nobis repu
tat de ne diligētiā spīs quo ora
mus: a captiuitates qd patimur
dū psallim? nō possum? salu fie
ri. **Capitulu. lxi.**

Dixit abbas Theo
nas qd impeditur mens nra
a reuocatur a contēplatione dei:
pterea captiui ducimur in carna
libus passionibus. **Ca. lxiij.**

Isidorus abbas q
erat in Sathi p̄sbyter dicit.
Ego qū erā iuuenis a sedebā i cel
la mea nō habebā numerū psal
morum quos dicebam in ministerio
dei. Por em mihi q dies in hoc ex
pendebatur. **Ca. lxiij.**

Interrogatus ab
bas Pastor de mōnamentis vnt:
quia si stabilimus adiuā vitā no
stram sobrietati inuenim? in no
bis inquinamēta. **Ca. lxi.**

Dicebat de abbate
Pastore qd cū exiturus esset
ad opus dei faciendum: sedebat
primus eorum discernēs cogitatio
nes suas iugit vna hōa: a sic egre
diebat. **Ca. lxi.**

Abbas Pastor dix
it. qd interrogauit qdā Abbatē di
aione dicens: Quid facio aie mee
qd insensibil facta ē a nō timet de

um. Et dixit ei **V**ade a iuge herte
mini timēti deum: a cū illi intese
ris doceberis a tu timē deū. Dixit
itez **D**isce de ab oī hōie: q̄ otentio
sus ē in oī collocacone. **ca. lxxvii.**

Dixit itez **I**nterro

gavi aliqñ Abbate **P**etrus
discipulū abbatis **L**oth dicens.
Quā sū in cella i pace ē anima mea
cū at venerit frater aliq̄s ad me
a retulerit mibi verba eorū q̄ fo
ris sunt/turbatur anima mea. **E**t
dicit mibi abbas **P**etrus: q̄ di
cebat abbas **L**oth. **C**lauius tua
apuit ostiū meum. **E**t ego dixi ei.
Quid ē verbū hoc. **E**t dixit. **S**i q̄s
venit ad te a interrogas eū: quō
habet. **V**nde venis. qualiter agi
tur circa illos vel illos fratres: sus
ceperunt te an non: tunc aperis ia
nuā oīs fratris tui a audis q̄ nō
vis. **E**t ego dixi ei. **I**ta est. **S**i qd
faciet hō. cū venerit fī ad eū. **E**t di
xit mī senex. **I**n luctu oīno doctria
est **V**bi at luctus nō est: impossibi
le est custodire mentem. **E**t dixi ei
Quando in cella sum: mecum est
luctus. **C**ū autē aliq̄s venerit ad
me aut cum egredior de cella: nō
inuenio luctū. **E**t dixit senex. **N**ec
dū tibi subiectus ē: sicut ad vñ
p tpe adhilitur. **E**t dixi ei. **Q**uis
est h sermo. **E**t dixit mī. **S**i labō ac
homo p aliqua re scdm virtutē: q̄
cūq̄ hora q̄sierit eam ad vtilitatē
suam inueniet eam. **ca. lxxviii.**

Dixit abbas **B**era

pion. q̄ sic milites impato
ris cū an ipfū stāt nō dnt dextera

ant sinistra respiciē: ita a mōch⁹
cū stat in oīpctu dei intētus est
oī hora in timore eius: nihil ē qd
eū de aduersarij malis trere pos
sit. **Capitulu. lxxix.**

Santa **S**inclairica

Dixit. **O**ēs saluari volum⁹: sed p
ter negligentia nostrā a salute de
ficiamus. **D**ixit itez que supra
Sobrie vivamus: quia per sensus
corporis nostri vel si non velim⁹
fures ingrediantur. **Q**uomō em
potest nō fuscari domus: si fum⁹
exterius ascendens fenestras ap
tas iuenerit. **T**em dixit **O**por
tet nos aduersum demones vñbi
q̄ armatos existere: qm a exteri
us ingrediantur a de intro mouē
tur. **S**i qdē in aīa nrā id patit. **S**ic
em nauis q̄ aliqñ exteri⁹ fluctuuz
in ole opprimē aliqñ vō interi⁹
eres cete setina demergit: sic a nos
aliqñ opm exteri⁹ omissoz inq̄ta
te dānamur aliqñ vō interi⁹ neq̄
tia cogitacōem abducimur. **V**ñ
oz nō solū exteri⁹ spūum imūdoz
ipetis obfuare vey etiā interi⁹
cogitationū imūditias exhaure

Capitulu. lxxx.

Dixit senex **N**isi ite
rior hō nē sobrie gesserit impossibi
le ē custodire interi⁹ oē. **ca. lxxxi.**

Habbas euagrius

Dixit **S**i deficiat aīo: ora sicut
scriptū ē **O**ra at cū timore a tremore
et labore. sobrie ac vigilante. **I**ta
oz orae maxie ppe malignos a ad
neq̄cias vacantes inuisibiles inim
cos nrōs: q̄ nos in hoc pāpue in

Quod dicitur in iudic. ca. lxxij.
Quod abbas theodo-
rus cum fratribus manducabat. accipie-
bat calices cum reuerentia et tacebat
mitate: nec dicebat sicut mos est.

Dicebat quidam senex
Ignosce. **Ca. lxxij.**
Nisi vela ret pistor oculos aialis
ad molam circueuntis outet se aial
et comederet labores suos. Ita et
nos velamen accipimus sine dispensa-
tione dei: ne videamus quod operamur bonum
et edificantes forsitan nosmetipsos per-
deremus mercede nostra. Propterea ergo
relinquimus per intervalla temporis seculi sic
sordidas assumere cogitationes: ut
cum easdem cogitationes aspiciamus nos
ipsos iudicio proprio condemnemus. Ne
enim ipse sordide cogitationes: velamen
sunt ipsarum modici boni operis. Cum autem
bonum seipsum accusat: non probat mercedem
suam. **Ca. lxxij.**

Sedentibus aliquibus fratribus apud abbatem Moyses dixit
eis Ecce barbari hodie in Scythiam ve-
nient. Sed surgite et fugite dicit ei il-
li. Et tu non fugies abbas. Ille autem
dixit eis. Ego per tot annos expecto
hodie istum. ut impleat sermo domini mei
Iesu christi dicentis Omnes qui accipiunt
gladium: gladio peribunt. At illi dixe-
runt ei. Neque nos fugiemus? sed moriemur.
Et ille dixit eis. Ego cum non habeo
hunc quod scilicet invidet quomodo se deat
Erant autem. vii. fratres cum eo. Et dicit eis
Ecce barbari appropinquaverunt ia-
nuam. Stantque intrantes barbari: oc-
cidunt eos. Unde autem ex eis flore car-
nali peritus fugit et abscondit se

post plebas de palmarum. Et vidit.
vii. coronas descedentes et coronan-
tes abbatem Moysen et vi. fratres qui cum
eo interfecit sunt. **Ca. lxxv.**

Interrogavit fratrem ab-
batem Pastorem. Quid est quod scriptum est
Nolite cogitare de crastino. Dicit ei
senex. Ad hominem dictum est quod in teta-
tione est constitutus et deficit. ut non quoniam
tunc temporis in ea futurus sit. sed potius
quod hodiernum est quotidianum futurum se-
percipiat. **Ca. lxxvi.**

Frater interrogavit
abbatem. Iohannem dicit. Quomodo aia
homo per avulnere in eum lesit de-
bet primo suo. Cui erant senex per
palmarum. Erant quidam homo pauper huius ve-
rorum. Qui cum vidisset aliam mulierem pul-
critudinem et ipsam quod sortitus est in coniugium
Erant autem utique nudi. Sed cum essent in
quodam loco nudissime. rogaverunt eum
ante dicens. Tecum venire desidera-
mus. Quas mittens nudas in do-
mum cum navicula transierunt et venit
ad locum. Facta autem meridie cum vna
populo recedente vidisset silentium exiit
uit quondam locum domus vicinam velociter
et veteres atque scissos panes re-
periens se percipit de hinc fiducia
licet ista ambulare. Altera vero nu-
da sedes intrinsecus: dicebat ma-
rito. Ecce metrix ista nuda est et non
est fundit. Cui maritus cum dolore
o miraculum inquit. Nec ut aliquid consi-
fione sua aperit: tu vero vnde quid nu-
da non erubescis culpam vel ex parte
vestita. Ita est omnis detractor: qui
propria mala non videns aliena semper
accusat. **Ca. lxxvij.**

Dicebat abbas Jo

hānes de aia q̄ penitē de h̄de
rat. Quedā pulcerrima mētrix fū
it in q̄dā citate: q̄ habuit plimos
amatores. Quidā at vir de duabo
veniens ad eā dixit. Promitte m̄
castitatē tuā: a ego accipio te iux
orē. Illa at p̄mittēte: accipiēs eā
introduxit in domū suā. Cū at a
fuis amatorib⁹ q̄reret agnito q̄ il
le tā magn⁹ vir sortit⁹ eaz fuisse
vxoꝝ: dixit. Si accesserim⁹ ad ia
nuā hoīs tā potētis coguerit⁹ de
sideria rēquentiū: paul dubio pu
niemur. S; remitte p⁹ dorſū domus
et vtamur solito sibilo. Cūq; illa
sibilantiū sonū audierit descēdet
ad nos: a iueniemur innoxij. Que
cū audisset signit aures suas: a
exiēs mētrix domus ingressa est
atq; clausit. Per ita locutus senior
dicebat mētrix: eē aiam: amato
res at eius vicia. Duce vō vel p̄nci
pem dicebat eē xpm. domūq; ei⁹
celoz ppetuā māsiōnē sibilatoꝝ
at dēones malignos. Hec ergo si
cāsta fuerit a fidelis: sp̄ currit ad
dñm. **Ca. lxxviii.**

Philosoph⁹ quidā

introgauit sem̄ Anthoniū. Quō i
q̄t ostētus es p̄: q̄ codici solacōe
fraudaris. Ille r̄t. Meus codex
o philosophē natura rerū est cre
aturaz: q̄ in quotiens vba dei sa
gere cupio ad eē ofueiūt. **ca. lxxix.**

Abbas iohānes di

cebat q̄busdā fratrib⁹ qz
fuerūt tres philosophi amici: qz
vnus mox̄es alteri reliq̄t filiū suū

recomendatū. Qui in etate inueni
li puectus: nutritoris sui adulte
rauit vxorē. Quo scelē cognito: mis
sus ē foras. Deinde cū plurimū pe
niteret. nō ei cessit regressum: s;
ait illi. Vade a esto trib⁹ ānis in
ter dānatos q̄ metalla in fluuē de
ponūt: a sic indulgeo tibi culpaz
tuā. Cui resūso post tres ānos cū
iā p̄dō satisfecisset: dicit ei philo
so phus. Nec nūc tibi adhuc in
dulgeo nisi aliis tribus ānis mer
cedē dederis his q̄ te mīuēis a cō
uicijs affligāt. Qd etiā cū ille com
plessit: remisso p̄dō eius dicit ei
magr̄ suus. Veni iā in gredē at he
nenhiū ciuitatē. a illic sapiētā dis
cere possis. Erat at illic qdā senex
sapientie studiosus a se debat ad
portā: oēs qz ingredietes experien
di cā conuicijs affligebat. Qd cū ei
de inueni ingredienti facēt: ille ex
torp̄ cachinno risit. Cui senex di
xit. Quid ē hoc qd agis. Ego te iu
rior: a tu rides. Cui iuuenis ait. Et
nō vis vt rīdē. cū trib⁹ ānis mer
cedē dederit vt h⁹ patēr qd hodie.
Tūc senex dixit. Ingre dē ḡ citā
tē. qz dign⁹ es. Id at solebat abb
Johes referre. a his ip̄e addebat
di. Hec ē dei portā p quā p̄es nri
p mltas iurias a tbulacōes gau
dētis ingressi sūt citatē dei. **ca. lxxx.**

Qu quidā venisset

ad abbatē Machariū mori
diano estu nimia siti succōs⁹ a quā
qrē ad bibendū: sufficit tibi inqt
hecumbra. q̄ multi viatores aut
nauigantes nūc m̄digēt nec fru
untur. **Capituli. lxxxi.**

Interrogauit quidam fra-
trem abbatem Ildonem. Scitens de co-
gitatu fornicationis. Redit senex: quod
demum ueniat cogitatio fornicationis
aniam occupans et turbans: sed adu-
implet non oportet pualere neque perficere si tamen in-
pediat ad virtutem. Sobrius autem uir a se
eandem discutiens ad orationem statim co-
uertitur. **Ca. lxxxii.**

Venit quidam adole-
scens ad abbatem Macharium ut sana-
retur a demonio. Et dum esset foris stans
ecce aduenit quidam frater de aliquo mona-
sterio et depernit cum adulescente illo.
Egressus autem senex cernit fratrem il-
lum peccatorem cum adulescente illo: et non eum
increpauit dicens. Si deus quod plasma-
uit uidens patientiam in illis: quod si uel-
let incenderet eos: ego quod sum uir ac-
guam eos. **Ca. lxxxiii.**

Dixit senex. qui in anima
sua memoriam ligat malicie filius est
ignei et paleas occultat. **c. lxxxiiii.**

Interrogauit abbatem
Iohannem si quidam diceret. Quid facio.
quod frequenter uenit quidam frater ut tollat
me secum ad opus quod laborat: et ego
miser infirmus sum et deficio in tali re.
Quid ergo faciam de mandato dei. Redit
senex. Caleph filius Iephone di-
xit Iesu filio Naue. Quadraginta
annorum eras: quando misit me Moyses
seruus domini tecum ad terram istam. et nunc
octoginta annorum sum. et que admo-
dum tunc eras fortis ita et nunc ualeo in-
trare et exire ad bellum. Itaque et tu si
potes. ut sic ingrederis ita egredi
aris: uade. Si autem id facere non potes.

sedes in cella tua ploras precamur tua et
si inuenerint te fugientem non te co-
pellent exire. **Ca. lxxxv.**

Dixit quidam senex.

Prophete descripserunt libros: pa-
tres autem nostri uenerunt post eos et
operati sunt in eis plurima et iterum
successores illorum commendauerunt eos
memorie. Venit autem generatio hec
quod nunc est et scripsit eos in cartis: et re-
posuit eos in fenestris ociosos.

Capitulum. lxxxvi.

Senex dixit. Obse-
ro fratres ut sic oppressum actus
malos comprimamus etiam cogi-
tationes. **Ca. lxxxvii.**

Interrogatus est
senior a quodam militante. si deus re-
ciperet penitentem. Qui cum esset pluri-
mis edificasset sermonibus: po-
stremo ait ad eum. Dic mihi dilectissi-
me. Si clauis tua consissa fuerit:
perdis eas. Qui respondens ait. Non: sed
resatiens uxor mea. Dicit ad eum. Si
ergo tu perdis proprium uelimento. Deus
sue imaginem non ibulget. **c. lxxxviii.**

Erat quidam in cellu-
la: quod per expletas missas cum
dimittet presbiter ecclesiam expectabat
donec egredierentur omnes: ut aliquis
tenet eum ad manducandum. Una uo-
cierum expleto conuictu ante omnes egres-
sus est: et currebat ad cellam suam. Que-
rit presbiter currens: miratus est
Cumque transacta septimana uenisset:
frater ille in collecta ecclesie dicit ei presbi-
ter. Dic mihi si quid uerum est. Que causa fuit
circa te. quod per omnes quod conuictus eccle-

ne remanebas ultim⁹ oim: in col
lectio ē at pterita añ oēs egress⁹
es Cui frat ille rñdit. Quia absti
nebā ne m coqre: a ideo expecta
bā vt aliq̄s me tenēt ad māducā
dū Illa vero collecta p̄sūp̄ venire
in eccliam cori m pulmentū lenti
cule ideo q̄ post cōsumata misterī
a ante oēs exiui. Audiens at hēc
presbiter: dedit mandatū in ecclā
dicēs. Fratres: atq̄ veniatīs ad
collectā ecclie. coq̄te vobis pusillū
codionis: vt ppter illud cū alaci
tate festinetis recurrere in cellas
vestras. **Ca. lxxix.**

Venit aliqui iudex
regionis aliquē de pūntia Abba
tis Pastoris Venientes at oēs ha
bitatores loci illi: rogauerūt ip
sū abbatē vt veniēs rogaret p eo
a dimitteret eū. Qui dixit eis. Simi
te me tres dies a tūc venio. Crauit
ergo senex ad dñm dicēs Dñe no
li mibi dare hanc grām: alioqn
n̄ me pmittūt hoies sedere in loco
isto. Veniēs ḡ senex. rogabat in
dicē illū. At ille ait. Pro latrone
me rogas abba. Causus ē autē
senex q̄ nō obtinuit apud iudicē
grām quā postulauit. a sic rediit
in cellam suā. **Ca. xc.**

Dicebant seniores.
q̄ qñ intrabat Moyses in nubes
cum deo loq̄batur: qñ aut exibat
de nube cū p̄lo erat. Sic a Mona
chus donec in cella est cū deo lo
quit: egrediēs at de cella cū demo
nibus est. **Ca. xcj.**

Interrogauerūt qdā

seniores Abbatē Pastore dicēs
Si viderimus aliquē fratrem pec
cantē. arguemus eum. Rñdit eis
Abbas Pastor. Ego interim si ne
cesse habuero transire in dea vide
ro eū peccantē. pretereō a non ar
guo eū. Sed q̄ scriptū est. q̄ vide
rūt oculi tui his testimoniu p̄hi
be. ideo a ego dico vobis. q̄ si non
palpaueritis manib⁹ vestris no
lite testificari. Aliqn em f̄z quibā
seduct⁹ est huiusmodi re. Appa
ruit ei quasi frater aliquis cū mu
liere peccare. Qui cū p multuz im
pugnaret a cogitacōnibus existi
mans simul eos cōire. abijt a pul
savit pedē suo eos dicēs. Cessate
iā peccare. Et ecce erant manipuli
messis tritici. Itē oq̄ dixi vobis n̄
manibus vris palpaueritis no
lite testificari. **Ca. xcij.**

Dicebatur de quo
dā fratre q̄ se debat in heremo a
se ducebat a demonibus p pluri
mos ānos. Ip̄e vero existimabat
q̄ angeli sūt. Veniebat ergo p̄z
eius fm carnē p tps a visitabat
eū. Vna at diez tulit bipennē se
cū dicēs q̄ reuertēs afferam tibi
pauca ligna. Et pueniēs vnus de
mon dicit ad filiu eius. Ecce dia
bolus veniet ad te in similitudie pa
tris tui habens bipennē in porta
sua vt ipugnet te. Tu vero pueni
ens tolle bipennē ab eo a occide
illū. Igīt p̄z eius venit fm cōsuetu
dinē. Et accipies ip̄s filius bipē
nē ab ipso: percussit eū a occidit. Et
otino accessit ei spūs mal⁹ a sus
focabat eum. **Ca. xcij.**

Erat quidā mona

chus solitari⁹ in egipto q̄
rogabat deū dicens. **D**ñe. unde mi
hi iudicia. **E**t dū multū deprecaret
dñm: vna die astitit ei āgelus dñi
in similitudine cui⁹ dā semis dicens
Veni ingrediamur istā heremū q̄
requiramus p̄sces ut audiamus
ab eis verbū q̄ bñdicamur ab ip
sis q̄ ingressi hēmū p̄ multos la
bores iuenerūt speculā. q̄ pulsan
tes egressus ē ad eos senex qdā
vir sapiens. **E**t vidēs eos cum gaudio
suscepit q̄ post laborē lauit pedes
eorū q̄ posita mēsa ēfecit eos q̄ ster
nēs eis qd̄ lēbat repausauit eos
Mane autē facto dimisit eos cū gau
dio. **E**t exeūtes: tulit ille āgel⁹ ab
scisso catinū in q̄ comederāt q̄ abi
erūt **V**idēs autē ille fī qd̄ fecerat: di
xit intra se. **Q**uid vīdī ē huic semis:
ut hōi scō isti q̄ nos cū tali carita
te suscepit catinū istū: rapet. **E**t
dū itē facerēt: misit p̄ eos abb̄ ille
filiū suū dī. **R**edditē catinū quē su
stulistis vobiscū. **R**ūit ei āgelus. d.
An nos ē fī cui eū dedi vemi q̄ reci
pe eū. **E**t dū ābularet cū eis: ipulit
eū āgelus dñi p̄ p̄cipitiū q̄ afrac
tus totus mortu⁹ ē. **V**idēs autē fī il
le qd̄ fecerat: tristatus timuit dī
cēs. **V**e m̄. **Q**uid factū est hōi tali
tā bono. **N**ō sufficiebat q̄ catinū
ei⁹ capuim⁹. adhuc a filiū ei⁹ mē
fecim⁹. **E**t ābulantib⁹ eis in here
mo p̄ tres dies iuenerūt cellā ubi
erat abbas qdā senex cū duob⁹
discipul⁹ suis. **E**t dū pulsarent: mi
sit ad eos vnū de discipul⁹ suis di
cēs. **Q**ui estis? **Q**uid queritis? **R**ūde

ait dicētes. **D**e labore sum⁹ q̄ volui
mus bñdici a te q̄ audire v̄bū. **M**ā
bat senex eis dicens. **D**iscipuli
vostri nō mihi vacat. **D**icūt ei. **R**o
gamus te suscipe nos in cellā tuā
ut repausemus modic⁹: q̄ de grā
di labore sumus. **E**t iterum mādā
uit eis. **R**ecedite hinc. **V**t qd̄ am
bulatis vagi per heremum. q̄ nō
residetis in cellis vestris. **A**t ipsi
reperunt supplicare dicentes. **V**e
spera est: q̄ ne aferis interficiamur
suscipe nos nocte tantum. **V**ix ali
quando p̄cepit abbas ille disci
pulo suo dicens. **D**uc eos intus i
stabulum. **E**t vespere facto roga
bant dicentes. **L**umen nobis mo
dicū prestetur. ut videam⁹ ubi
iacere debeamus. **E**t nō eis conces
sit. **P**ost modicum vero petebant
dicentes. **P**ropter **I**hesum chri
stum vel modicum nobis detur.
Tūc vnus ex discipulis eius. mī
sericordia motus. absconse dixit
eis. **R**ogovos ut nesciat me⁹. **A**b
bas: de annona mea modicū pa
nis de vobis q̄ aquā. **M**anserunt
q̄ sic tota nocte illa in terra. **M**a
ne autē facto: dixit. **A**ngelus ad
vnū de discipulis eius. **R**oga do
minū. **A**bbatē ut det nobis oracō
nē q̄ habem⁹ quid offerre illi. **A**u
diens hoc **A**bbas ille q̄ aliquid
accepturus esset ab eis: mox descē
dit. **E**t obtulit ei ille. **A**ngelus ca
tinū: quem sustulerat ab illo viro
santo. **E**t accepto reduxit se: q̄ p̄
cepit illis ut ambularent. **V**idēs
autē ille frater hoc qui eū comita
batur. q̄ nesciēs quia angelus
esset: indignatus ē q̄ dixit eis. **H**e

ate a me: nō vltra iā feci alicubi
pgrediar. Ecce q̄nta fecisti. Tu bo
m̄m̄ illi tā bono a s̄cō qui nos cū
tāta caritate suscepit a grā catinū
rapuisti a filiū eius interfecisti: a
isti boi pessimo qui deū nō timet
nec aī ospe dū suū eum ponit nec
alicui misere: ip̄i debisti eū. Rū
dit angelus: a dixit ei: Nonne tū
rogasti deum vt tibi ostēderet iū
dicia sua. Et missus sum mōstra
re tibi. Catinus ille quē a viro s̄cō
fustali non erat de bono: et nō
decebat vt vir ille tam sanctus et
bonus in cella sua aliquid de ma
lo haberet. S; quod erat de malo
venit ad malum vt abbatur ei in
ruinā. Filiū autem eius idō inter
fecit quia si eum nō interfecissem
in hac nocte ip̄e patrem suū oc
cidisset. Audiens hoc frater ille ce
cidit in faciē suā ante pedes eius
cognoscens quia angelus domi
ni esset. Qui statim recessit ab eo. At
ille cognouit quia iusta sunt iū
dicia dei.

Ca. xciij.

Erat quidā sc̄laris
h̄is vnicā filiā puellam. Ip
se v̄ro cōverti cupiens cōmenda
uit eā cuidam parēti suo a abiit
ad monasteriū qd̄ longe erat de
ciuitate miliaria triginta duo. Et
ingressus pficiebat omne opus
quod erat monasterij: ita vt Ab
bas eius āplius eū q̄ ceteros q̄
in monasterio erāt diligeret. eo
q̄ fidelis esset et obediens. Con
tingit autē post aliquod tēpus
vt recordaretur caritatis filie sue
et cepit contristari atq; affligi in

tra se. Et cum p̄ multos dies hoc
facēt vidit eū abbas eius tribu
lantem a dicit ei. Quid habes fra
ter q̄ sic tristis ambulas. Dic m̄
et deus qui consolatur oēs dat ti
bi auxiliū. Tunc ille proci dens
cum lacrimis ad pedes eius dixit
Habeo vnū filiū in ciuitate quē
reliqui p̄uulū. a recordat̄ affli
gor p̄pter eum. Et noluit indicare
ei q̄ puella esset. Abbas v̄ro ei
ignorans causam a nolens eum
amittere q̄ necessari⁹ erat mona
sterio. Dicit ei. Si diligis eū. va
de a abduc eum huc a sit tecum.
Et abiens abduxit eum. a diceba
tur Marina. Et mutauit ei nomen
a vocauit eam Marinum. Et debet
eam ad discēdas litteras intra
monasteriū erat cum ea. null⁹
q̄ agnouit de fratribus eo q̄ pu
ella esset. S; vocabāt eā oēs Mari
nū. Et dū esset annorū quatuor de
cim cepit eam docere p̄ suus viā
dīm a dicebat ei. Vide filia vt nul
lus cognoscat m̄sterium tuū v̄
q̄ in finem tuū a sollicita sis ab in
fidēs diaboli ne seducaris ab eo
et istud sanctū monasteriū videā
tur p̄ nos solū a in cōspectu chri
stia sanctorū angelorū eius cū in
pijs eternam damnacōem accipi
am⁹. Et alia multa docebat eam
p̄ singulos dies de regno dei. Dū
autem facta esset annorū decem a
septem: defunctus ē pater. Remā
sit v̄ro hec sola in cella patris sui
a erat obediens omnibus in mo
nasterio: ita vt ab abbate suo a
ab omnib⁹ diligeret. Dicebat
autem monasteriū par boum a

casum. quia vicinū habebat ma-
re ubi erat emporiū: et ibant mō-
chi et afferebant que necessaria
erant monasterio. Vna vero die
dicit abbas eius **Frater Marine**
quare tu nō vadis cū fratribus
tuis adinuas eccē. **Quē** respōdit
Iussisti pater. Erat autem in ipso
emporio pandotiū. **Cepit** igitur
frater **Marinus** frequēter pgerē
cum carro. Et si fiebat tardus ad
reuertendū: manebat in ipso pā-
dotio cum ceteris monachis. Cō-
tigit autem p insidias inimici. vt
pandox ille haberet filiā virginē
Ad quā ingressus miles aliq̄s cō-
cubuit cum ea: et cepit puella de
illo milite. Et dum cognitū fuisset
a parentibus eius: ceperūt afflige-
re puellam dicētes. **Dic** nobis: de
quo concepisti. **Respōdit** eis. De
illo monacho q̄ dicitur **Marinus**
qui hic frequēter cum carro man-
sit. **Ipsē** me oppressit: et cepi. **Sta-**
tim autem pceperunt parentes
eius ad monasteriū: et dicunt ab-
bati. **Eccē** domie abba: quid fecit
monachus tuus **Marinus** quō
decepit filiā nostrā. **Dicit** eis ab-
bas **Sinite:** videam⁹ si manifesta
sunt q̄ dicitis. et veniente eo: dicit
ei abbas eius. **Frater Marine** tu
hoc scelus operatus es in filia eo-
rum. **Stans** autē diutius cogita-
uit intra se: et ingemiscens dixit.
Peccauī p̄. p̄niām ago huic pec-
cator: ora p̄ me. **Ad** iracundiā at̄ cō-
motus abbas iussit eā otunbi et af-
fligi. et ait. **In** veritate dico. q̄ tu
q̄ hoc malū opatus es nō manebis
in hoc mōsterio. et iactauit eā for-

ras. **Ipsa** vō nūq̄ cōfessa ē misere-
rium suū: sed abiens iactauit se
ante fores mōsterij et iacebat sup
terrā et penitētia affligēs se tanq̄
ipsa peccasset et ab ingre diē ubi
frīb⁹ postulabat. vt vel vna buccella
pamis ei daretur. **Hoc** faciēs
p tres ānos nō recessit de mōste-
rio. **Pādotis** vero filia cepit filiū
masculū et ablactauit. et adduxit
eū m̄ puellā dū i. cerat ibi ante
mōsteriū dīc ei. ecce frat̄ **Marine**
quō nosti nutri filiū tuū. et reliq̄t
eū ibi: et abiit. **Sed** vgo suscipies
tanq̄ p̄riū filiū. de ipsa buccella
pamis quam exigerat ab introe-
untibus monasteriū: nutriebat
filium alienum. **Factum** est hoc
per alios duos annos. **Postmo-**
dum autem videntes fratres mi-
sericordia opundi ingressi ad ab-
batem rogare ceperunt vt eū reci-
peret in monasteriū dicentes **Ab-**
ba indulge: et suscipe fratrem **Ma-**
rinum. ecce quinq̄ anni sunt q̄ i
penitentia ante ianuā monaste-
rij iacet et non recessit hinc. **Susci-**
pe eum in penitentiam: sicut domi-
nus noster **Iesus Christus** pre-
cepit. **Vix** autē impositum est
ei: et iussit eum ingredi et vocauit
eum ad se et ait. **Pater** tuus fuit
vir sanctus q̄d tu nosti. et paruu-
lum introduxit te in hoc monaste-
rium. **Pūc** autē ingressus es cū
filio tuo quē de adulterio habes
unde oportet te peniteri. **Graue** ei
peccatum fecisti. et hoc tibi iubeo
vt omnes immūditias monaste-
rij tu solus quotidie facias et a
quā ad necessaria purgāda poi-

tes a calciariū omnibus p singu-
los dies tu pficias omnibusq ser-
uias: in hoc em habebis meā gra-
tiam. Scā vero libēt animo suscipi-
ens. oē opus qd ei iussu fuerat
pficiebat. Contigit at eam intra
paucos dies dormire in dño. Fun-
tes vero frēs nūciauerunt Abba-
ti dicētes. **¶** *Marinus defūctus*
est. Dicit eis Abbas. Vide frēs
quale pām fuit: ut nec me euerit
penitentiam. Sed tū ite lauate eū
a sepelire longe a monasterio. Et
exeuntes dum lauāt eum cognō-
uerūt quia feia esset. Et ceperunt
omnes mittere voces et tundētes
se clamabant. quia talis cōuer-
satio a patientia sancta inuenta
ē in ea cuius misteria nullus ag-
nouit: sic ab eis afflicta ē. Et ve-
niētes cū lacrimis dicunt abbati
Abba. veni a vide fratrem Mari-
nū. Dicit eis. Quid est hoc. Frēs
dicunt iterum. Veni a vide mira-
bilia dei: a vide quid de te agas.
Ille territus prēpit a venit ad cor-
pus. Et leuans pallium vnde co-
operta erat vixit quia mulier est.
et mox cecidit a caput suum per-
cutiebat in terram. a vociferaba-
tur dicens. Coniuro te per Iesum
Christum dominū ne me condem-
nes ante conspectum dei eo qd as-
sixerim te: quia ignorās feci. Tu
domina non dixisti misterium tu-
um: et ego non cognoui in verita-
te sanctam cōuersationem tuā.
Et iussit sanctum corpus suū in
monasterium intra oratoriū re-
poni. Eadem vero die puella illa
arcepta a demōio venit ad mo-

nastrerū: a cōfitebatur crimē qd
admiserat. a de quo cōcepisset. Et
in septima die repaulationis ei⁹
in dño: ibi intra oratoriū libēta
ē a demōio. Audiētes at q erāt
in ipso emptorio a vicina mōste-
ria mirabilia q facta fuerāt: acci-
pientes cruces a cereos cū hūmīs
a cāticis a psalmis benedicētes
deum venerunt in eodē monaste-
rio: a oratorium ingressi vbi cor-
pus eius requiescebat benedixe-
rūt deū. Vbi vsq modo Christus
orationibus sancte virginis mul-
ta facit mirabilia ab laude a glo-
riam noīs suī qui cū patre a spi-
ritu scto vīuit et regnat p oīa se-
cula seculorū Amen. *Ca. xcv.*

Fuit vir quidā pa-
funtius nomine: honorabilis
omnibus a custodiēs mādata dei
Dic accepit coniugem dignā ge-
nere suo: a ipa erat honestis mo-
ribus plena: sed sterilis nō parie-
bat. Vir autē eius nimis flu-
ctuans eo qd non haberet cui om-
nes facultates suas dimitteret ut
post obitum suum bene a congru-
enter suam substantiam guberna-
ret: indigētibus non cessabat mi-
nistrare die ac nocte ecclesijs ad-
herens. ieiunijs a orationibus
orans. a petens a deo sibi dari fi-
liū. Similiter a vixor eius dolore
afficiebatur. maxime videns vir-
suū fluctuantem nimis. multam
a etiam ipsa pecuniam erogans
paupibus a orationibus posces
adimpleri desiderium suum. Mari-
tus quoq eius circūies querebat

inuenire aliquē hominem dignū
deo qui posset precibus suis effectū
desiderij huius perficere et ita abu-
lauit in monasterio. quod eiusdem
monasterij pater magnus apud de-
um dicebatur. Illicque ingressus
et multā pecuniā offerens multā
etiā fiduciā ab abbate et ab omni-
bus fratribus consecutus ē. **¶** Multū
vero tempus indicauit abbati
causam desiderij sui. Qui cōpatiens
illi postulauit a deo dari illi fœ-
tum ventris: et ambo orōes exau-
diens dñs dedit illis vnam filiā.
¶ Videns autē Dasuntius abbas cō-
uersationē nūquā a mōsterio rece-
debat. Unde vngē suā initio dux-
it vt bñdiceret ab abbate et a fra-
tribus. Tollēs autē infantulā a la-
cte et facta iā annorū septē bapti-
lauērūt eā imposito nomie eufeo-
fina. Gaudebāt autē sup eā paren-
tes eius: quod erat accepta et a pul-
cra facie. Facta autē annorū duode-
cim. matrem illius migrauit de hoc
seculo. Remāsīt autē pater eius eru-
diens eam litteris et diuinationibus
ceteraque sapiētia huius mundi.
¶ Puella vero tantam accepit disci-
plinam vt miraretur pater eius pru-
dentiam. Opinio autē eius pagra-
uit totā ciuitatē. Multis autē ex-
optantibus ad accipiēdam eam
filijs suis et multis decertantibus
cū patre eius puenire ad finē nō
poterant. Ipse tñ dicebat. Dñi
volūtas fiat. **¶** Vnus autē exupans
oēs in honore et diuitijs accersiuit
patrem illi. postulabatque ab eo
dari filiā suā filio suo in matrimo-
niū. Et procedente eo fuit consue-
re des-

spo n salu are. **¶** Post multū vero
tempus accipiens Dasuntius filiam
suam dum esset annorum .xviij.
abiit in monasteriū cum ea in quō
conueuerat ambulare. Multam
que pecuniā iteque largitus est ad
necessaria fratrum. dixitque abbati.
¶ Fructus orationū tuarū duxi tibi.
vt orēs pro ea: quia iā ad nupti-
as eam tradere volo. **¶** Iussitque abbas
introduci in Xenodochiū mona-
sterij locutusque est cum ea: et bñ
dicens exhortatus est eam in casti-
tate et patientia dei timoris. **¶** Faciē-
tes autē ibi tres dies aurē quo-
tidie ponebat ad psalmos: et vi-
dēs singulorū cōuersationē et spū-
ale positum mirabatur eorū vi-
tam dicēs. Beati sūt viri isti qui in
isto seculo fides sūt angelis et pro-
pter hoc vitam eternā consequuntur.
¶ Et cepit cor eiu sollicitum esse in
zelo timoris domini. **¶** Post tres au-
tem dies: dixit Dasuntius ad ab-
batem. Veni patet vt te salutes
ancilla tua: et ora pro ea quia am-
bulare volumus in ciuitatem. Cū
autē remisset Abbas proiecit se
ad pedes eius: dicēs. Obsecro te
ora pro me vt lucretur de anima
mea. **¶** Extenditque manū suā et
benedixit eis dicēs. Deus qui co-
gnoscis hominem antequā nascatū
huius ancille tue curam habe-
re dignetur vt mereatur portionē
et consortium in regno celorum.
Et cōmendantes se semē abierūt
in ciuitatem. **¶** Pater vero eius si-
aliquando inueniebatur mona-
chum adducebat ad domum su-
am. petens vt oraret pro ea. **¶** Vna

at sic anniuersatio quo ordina-
tus ē Abbas monasterij de quo
supra diximus misit abbas unū
ex fratribus ad Dafuntius ut iui-
taret eū ad solēnitatem abbatis
Qui abiens in domū eius. requisī-
uit eum. Pueri at dixerunt. Pro-
cessit. Audiens autē Eufrosina a
aduocans illum fratrem. cepit in-
terrogare eū Dic mihi pro carita-
te dñe frater. quāti fratres estis
in monasterio. At ille dixit. Tre-
centi quinquaginta duo. Dixit ei
puella. Qui voluerit illuc ire ad
cōuersionem suscipit illū abbas
vester. Respondit ei. Etiam cum
gaudio magno suscipit illū mari-
me ppter vocem dñi que dicit Qui
venit ad me. non enī iam foras
dicit ei Eufrosina. Omnes in vrā
ecclesia psallitis equaliter a ieiū-
natis. Dicit ei monach⁹ ille. Cōi-
ter quidem psallimus. ieiunat ve-
ro vnusquisq; quomodo vult aut
quantum valet ut non fiat contu-
mar voluntatis conuersatio. sed
proprio arbitrio a spontaneo vo-
luntate. Oēm scrutans monach⁹
religionem ait. Volebam abire
a puenire ad huius inenarrabi-
lem vitā. Sed timeo esse molesti-
ens patri meo. qui pro vana ca-
bura hui⁹ seculi subltātia cupit
me tradē viro. Dicit ei monach⁹
Soroꝝ nō pmittas ut polluat hō
corpus tuū. a talem pulcritudi-
nem pati opprobriū. sed desponsa-
te christo qui tibi potest p omni-
bus istis transitorijs dare regnū
celorum a cum angelis cōsortiū
Occulte at exiens vade in mona-

steriū mutato habitu seculari in-
duta q; veste mōchali ut possis e-
uaderet. Que cum audisset placuit
eia dixit ad eum. Et quis est qui
me habet tondere. Nolebat enim
a laica que nō habet fidem. Dicit
ei monachus ille. Ecce pater tu⁹
venit mecum ad monasterium. a
faciet ibi tres dies aut quatuor.
Tu at adduc vnū de monachis
a quovales occurret tibi cū gau-
dio magno. De ca his similia il-
lo dicēte ad Eufrosinam venit Da-
funtius a vidit monachum inter-
rogavitq; eū dicēs. Quid a d nos
fastidium venisti domine. Dixit
ad eū. Anniuersarij dies ē abba-
tis monasterij. misitq; pater ve-
nias a accipias benedictionem.
Gaudius autē Dafuntius ingres-
sus est cū eo in nauiculā. abierūt
q; in monasteriū. Cū autē essent
ibi. vocauit eufrosina vnū fidelis-
simū seruū a dixit ei. Vade in mo-
nasteriū Theodosij. ingressus q;
eccām monachū quē ibi inuene-
ris adduc tecū huc. Misericordi-
a autē domini ecce quidā mona-
chus veniebat de monasterio. ve-
dens que secum attulerat. Et vi-
dens puer. rogauit eū. venire ad
eufrosinā Qui cum venisset. vidēs
eam puella surgens salutauit eū
a dixit. Ora p me pater. Et orans
benedixit ei a se dit. Dixit autē ei
eufrosina Domine nū ego habeo
patrem xpianū post efforem sub-
stantie multe nimis. habuitq; vx-
orem q me genuit Ipsa vero trāsi-
uit iam de hac vita. Vult autem
pater meus cum omnib⁹ suis tra-

157
tere me huic seculo iniquo! et ego
nolo inquinari in eo. Sed timeo pa-
tri meo inobediens esse. et quid faci-
am nescio. Totam enim noctem abs-
que somno pertransiui: postulans de-
um ut ostenderet mihi misericordiam meam
misericordiam suam. Et mane facto
placuit mihi mittere in ecclesiam et
abducere unum fratrem ut ab ipso
audirem verbum dei: et quid facere
debeam. Postulo autem te pater pro
mercede anime tue: scio quia mis-
sus es. doce me que dei sunt. Dicit
ei senior ille. Dominus dicit. Si quis non
abrenunciaverit patri et matri fra-
tribus et sororibus et filiis: non po-
test meus esse discipulus. Ego ti-
bi dicere plus his non habeo. Tamen
si potes ferre testamenta carnis: re-
linque omnia et fuge. Facultates
enim patris tui invenient multos
heredes. Sunt topchia. Pyrocho-
mia. Xenodochia. monasteria in
quibus sunt vidue pupilli pegeri-
ni in firmi captivi quibus si voluerit
pater tuus eas trahat. Tu sola ne per-
das animam tuam. Dicit ei puella
Confido in domino et orationibus tu-
is: quod laborare habeam pro anima
mea auxiliante domino. Dicit ei senex
Talia desideria a firmitate non de-
cidant: est enim tempus penitentiam age-
re. Dicit ei Eufrosina. Te fatigavi
ut impleas desiderium meum et facta
oratione benedicas mihi et absci-
das comam capitis mei. Et exur-
gens senex facta oratione abscedit
comam capitis eius. et induit eam
tunicam scematis et orans pro ea dicit.
Dominus qui liberauit sanctos suos:
ipse te custodiat ab omni malo.

Et hec dicens senex discessit ab ea et
ambulavit in viam suam gaudens
et glorificans deum. Eufrosina au-
tem in semetipsa dixit cogitans.
Si ambulauero in monasterium
puellarum pater meus requirens
inueniet me. et violenter trahet me
inde propter sponsum mentis. Proin-
de pergam ad monasterium viro-
rum. ubi nullus suspicetur me esse.
Et hec dicens: proiecit vestem muli-
ebrem et induit quod virilem. Et sero fac-
to: accipiens secum quingentos
solidos abscondit se in quodam
loco per totam noctem. Mane autem
facto: venit pater in civitatem.
Volente autem deo: statim in ec-
clesiam ambulavit. Eufrosina vero
peruenit in monasterium illud ubi
et pater eius erat nominatissimus
et in quod multa dona contulerat:
atque orones ante per fructu fieri fece-
rat. Nolo te iam esse sollicitam pro fi-
lia tua eufrosina. ego enim sum illa
misera: et tu pater meus. Pascentius.
ecce iam vidisti me et satisfactus est ti-
bi: si nemo hoc sciatur non permittas
corpus meum ab aliquo nudari la-
uari si per te metipsum hoc facias. et
quod promisi abbati habere me mul-
tas possessiones. et si potuissim fu-
stigare et perdurare in loco isto ad-
ducere huc. imple ergo quod promisi
et ora pro me. Hec dicens tradidit
spiritum. Dum audisset Pascentius tra-
henda et vidisset quia obdormi-
uit commota sunt omnia viscera eius: ceci-
ditque in terram et factus est velut
mortuus. Accurrens autem Agapitus et
vidit quod defunctus est. Smaragdus
et Pascentium iacentem in terra seminum

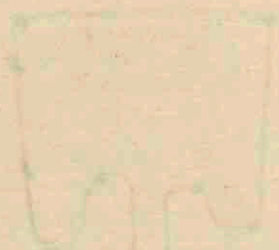
uū iactauit aquā in faciem eius.
et eleuauit eū dicens. Quid habes
dñe mī. **A**it at **P**asūtius. Dimi-
te me ut hic moriar. **V**idi em̄ mi-
rabilia hodie. **S**urgēs at̄ irrui i
faciē eius: et multitudinē lacrima-
rum fundens clamabat. **D**eu me
filia mea dulcissima. q̄re antea n̄
manifestasti te mihi: ut ego q̄ cō-
morer te cū spontanea volunta-
te. **V**e mihi quō latuisti. **Q**uō p-
transisti mīdias adūsariorū et ne-
quitias spirituales tenebrarū vi-
te huius: et introisti in vitam eter-
nam. **H**ec audiens **A**gapitus et
cognoscens tam mirabilem rem
stupefactus est et currens nuncia-
uit abbati. **V**eniēs at̄ abbas ce-
cidit sup̄ eam: et emulans dicebat
Eufrosina sponsa **C**hrīsti et filia
sanctorū ne obliuiscaris cōseruo-
rum tuorum et huius monasterij
sed ora pro nobis ad dñm **J**esum
Chrīstum ut faciat nos viriliter
certando puenire ad portum salu-
tis et portionem habere secū et cū
sanctis suis. **E**t iussit ut cōgrega-
rentur omnes fratres ut honore
debito sanctum corpus illius se-
pulture traderetur. **D**um at̄ om̄s
adessent et vidissent tam stupēdū
miraculū glorificabāt deum qui
etiā in femineo sexu et fragili tan-
ta miracula opatur. **Q**uidam aut̄
frater vnū habens oculū oscula-
batur vultū eius cum lacrimis.
Statimq̄ ut eam tetigit oculū ei
restitutus est. **E**t videntes omnes
fratres qui aderant qđ factū est
benedixerūt deo: gratias agētes
deo cuius sunt omnia q̄ bona sunt

Multūq̄ confortati: et edificati sepe-
lierūt eam in monumento patris
Pater vero eius que habuit ad
ecclesiam et ad xenochia et ad mo-
nasteria offerens. cōuersatus est
in eodem monasterio plurimam
partem substantie sue ibidē offe-
rens in eodēq̄ psichio dormiēs
in quo **E**ufrosina. **V**ixit at̄ in san-
cto proposito ānos decē et migrauit
ad dñm sepultusq̄ est iuxta filiā
Dies autem migrationis eorū ad
dñm celebrantur in eodem mona-
sterio vsq̄ ad presentē diem: glo-
rificantes deum patrem et filium
eius **J**esum **C**hrīstū vna cum sā-
cto spiritu in sempiterna secula.
Amen.

ExPLICIT liber quintus de vitis san-
ctorum patrum.

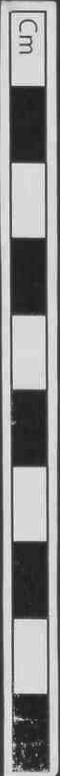
DEO GRATIAS

Liber splendidissimus explicit

Handwritten text, possibly a signature or a note, located below the sketch.

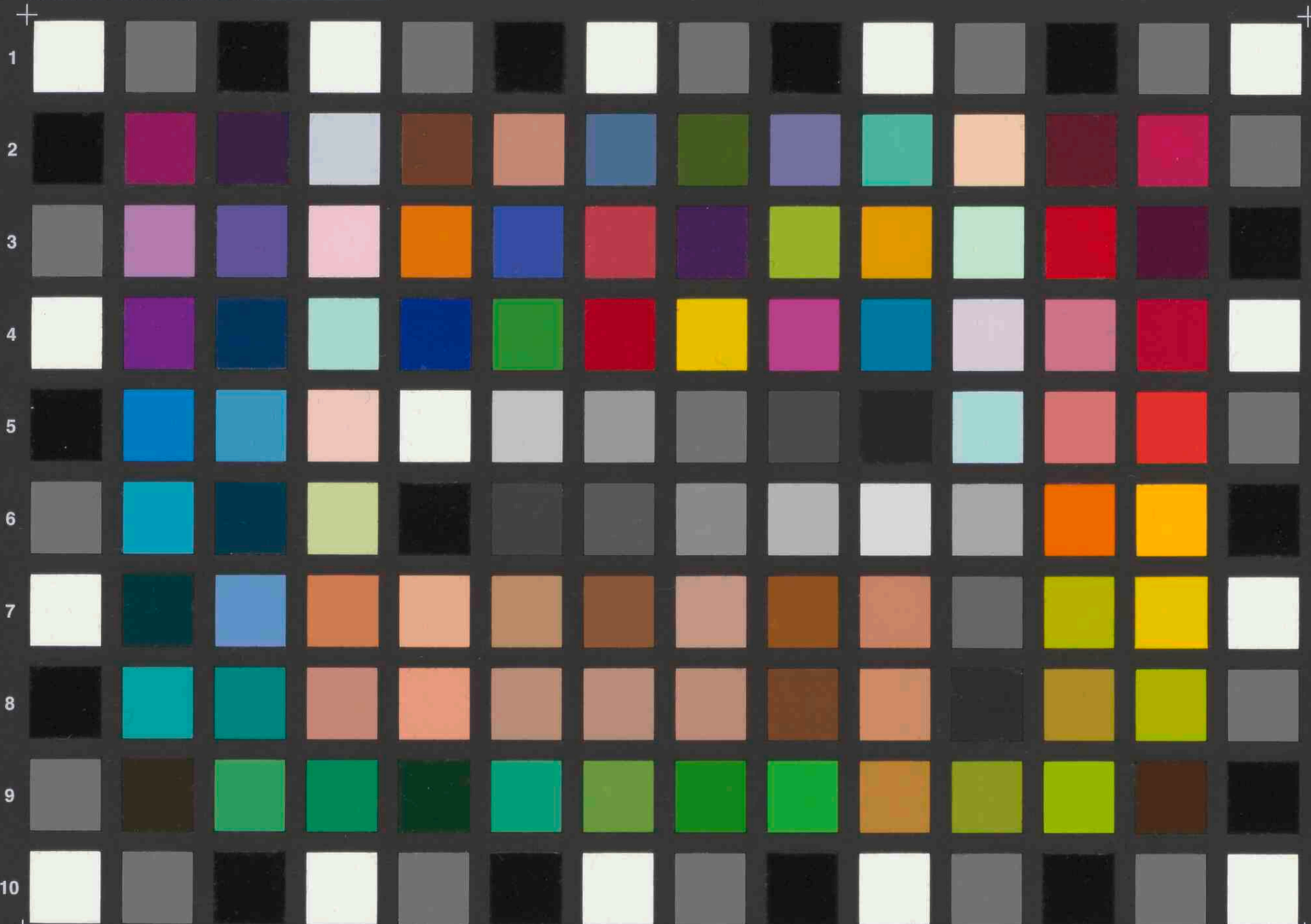
Patres Ecclesiae

Folio n°. 325.

colorchecker DIGITAL SG

DCSG - UBU # MX - 7181

x-rite

0 1 2 3 4 5 6 mm